COLLECTION DES UNIVERSITÉS DE FRANCE
publiée sous le patronage de l'*ASSOCIATION GUILLAUME BUDÉ*

PLATON

ŒUVRES COMPLÈTES

TOME XIV

LEXIQUE

DE LA LANGUE PHILOSOPHIQUE ET RELIGIEUSE DE PLATON

2e PARTIE
(M-Ω)

PAR
ÉDOUARD DES PLACES, S. J.
Correspondant de l'Institut

Ouvrage publié avec le concours
du Centre National de la Recherche Scientifique

DEUXIEME TIRAGE

PARIS
SOCIÉTÉ D'ÉDITION «*LES BELLES LETTRES*»
95, BOULEVARD RASPAIL

1970

Conformément aux statuts de l'Association Guillaume Budé, ce volume a été soumis à l'approbation de la commission technique, qui a chargé le R. P. Paramelle d'en assurer la révision et d'en surveiller la correction en collaboration avec le R. P. des Places.

M

μαγγανεία, ἡ « sortilège » μαγγανείαις τέ τισιν καὶ ἐπῳδαῖς καὶ καταδέσεσι λεγομέναις ... βλάπτειν L. XI 933 a 2 (cf. X 908 d 4)*.
App. et ass. : ἐπῳδή, κατάδεσις.
Syn. : μαγγάνευμα.

μαγγάνευμα, τό « sortilège » καταπατήσας τὰ ἡμέτερα ... μαγγανεύματα καὶ ἐπῳδάς G. 484 a 5 (cf. L. XI 933 c 7)*.
App. et ass. : ἐπῳδή.
Syn. : μαγγανεία.

μαγεία, ἡ « science des mages » μαγείαν ... διδάσκει τὴν Ζωροάστρου A. 122 a 1*.

μαγευτική, ἡ (sc. τέχνη) « magie » τὴν μαγευτικὴν τὴν περὶ τὰ ἀλεξιφάρμακα Po. 280 e 1*.

μάγος, ὁ « mage » οἱ δεινοὶ μάγοι R. IX 572 a 5* (« magiciens » Chambry Cornford ; mais plutôt allusion aux mages du faux Smerdis, Hérod. III 61 sv. ; cf. la note de P. Shorey).

μάθημα, τό « discipline, science » τι ... μάθημα νέῳ ἀνδρὶ ἢ ἐπιτήδευμα La. 180 a 4 (réc. c 4 ; cf. B. 211 c 7 R. VIII 560 b 8) ἔστ' ἂν ... ἐπ' ἐκεῖνο τὸ μάθημα τελευτήσῃ, ὅ ἐστιν ... αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ καλοῦ μάθημα B. 211 c 8-9 ἡ τοῦ ἀγαθοῦ ἰδέα μέγιστον μάθημα R. VI 505 a 3 (cf. 504 e 5 ; réc. VII 519 c 9) μάθημα ψυχῆς ὁλκὸν ... ἐπὶ τὸ ὄν R. VII 521 d 3 (cf. 522 e 6) πρὶν ἐντὸς τῆς ψυχῆς ... μαθήματος ἐπιστήμην γεγονέναι L. XII 968 e 2 (cf. R. X 618 c 2).
App. et ass. : ἐπιτήδευμα 1°.
Ass. : ἐπιστήμη 1°.

μαθηματικός a) (adj.) « qui concerne une discipline » ; b) (subst. m.) « qui s'adonne à l'étude ».
a) τὸ δὴ μαθηματικὸν [codd. : μαθητικὸν e lexicis, v. g. Ast, W. Jaeger, *Hermes*, 1929, p. 23] ... εἶδος So. 219 c 2*.
b) τὸν δὴ μαθηματικὸν ἤ τινα ἄλλην ... μελέτην διανοίᾳ κατεργαζόμενον T. 88 c 1 (cf. p.-ê. R. V 475 e 1 ; voir μαθητικός)*.

Le sens de « mathématicien » (A. Rivaud à T. 88 c 1) ne semble pas antérieur à Archytas et Aristote.

Syn. : μαθητικός.

μάθησις, ἡ 1° « instruction, étude » ; 2° « connaissance(s), science ».

1° τοὺς κολάσεως δεομένους ἀλλ'οὐ μαθήσεως Ap. 26 a 7 τὴν παρὰ Πρωταγόρου μάθησιν Pr. 311 a 9 (cf. b 6) τῆς πολιτικῆς ἀρετῆς ... ὡς ἐξ ἐπιμελείας καὶ μαθήσεως κτητῆς Pr. 324 a 3 ἓν μόνον ἀναμνησθέντα, ὃ δὴ μάθησιν καλοῦσιν M. 81 d 3 ἡ μάθησις οὐκ ἄλλο τι ἢ ἀνάμνησις τυγχάνει οὖσα Pd. 72 e 5 (réc. 73 b 5, 76 a 7, 91 e 4, 92 c 6 d 5) πρὸς μαθήσεις ... καὶ ἐννοήσεις τε καὶ μελέτας R. III 407 b 8 (cf. V 455 b 9 VII 535 c 3 Tht. 153 b 9 L. VII 804 c 6) ἡ περὶ τὸ ἓν μάθησις R. VII 525 a 2 τὴν περὶ τὰ ἄνω μάθησιν R. VII 529 a 11 ἐπὶ ... μάθησιν καὶ ... ἄσκησιν R. VII 536 b 2 ἐπὶ τὰς μαθήσεις τε καὶ ζητήσεις Tht. 144 b 4 (cf. T. 88 a 2).

2° μάθησις καὶ πίστις G. 454 d 2 (repris e 6 par ἐπιστήμη) οἷς δ' ἂν ... μνῆμαι ... ἰσχυραὶ καὶ μαθήσεις ὀξεῖαι παρῶσι L. X 908 c 3.

Ass. (1°) : ἀνάμνησις, ἐννόησις, ἐπιμέλεια, ζήτησις, μελέτη, μνήμη.

Ass. et opp. : (1°) κόλασις ; (2°) πίστις.

μαθητής, ὁ « disciple » οὔτε ... εὑρετὴς οὔτε μαθητὴς οὐδενὸς ... γεγονέναι La. 186 e 2 (cf. L. XII 968 d 4) οὗ μήτε διδάσκαλοι μήτε μαθηταὶ εἶεν M. 89 e 3 (cf. L. II 659 b 2 VII 813 e 5) μαθηταὶ τῶν Μαραθῶνι γενόμενοι Mx. 240 e 6 τούτου τοῦ μαθήματος καὶ ζητητὴς καὶ μαθητής R. X 618 c 3.

App. : φοιτητής.

Ass. : ζητητής.

Ass. et opp. : διδάσκαλος, εὑρετής.

μαθητικός « qui s'applique à l'étude » τοιούτων τινῶν μαθητικούς [A : μαθηματικούς A² F Clem.] R. V 475 e 1 (cf. p.-ê. So. 219 c 2 ; voir le synonyme μαθηματικός)*.

μαθητός : v. μανθάνειν.

μαιεία, ἡ « délivrance » τῆς ... μαιείας ὁ θεός τε καὶ ἐγὼ αἴτιος Tht. 150 d 8 (réc. 210 c 6)*.

μαιεύεσθαι « délivrer » ἄνδρας ἀλλὰ μὴ γυναῖκας μαιεύεσθαι Tht. 150 b 8 (cf. c 7 e 4, 149 b 6 c 1, 157 c 9)*.

μαίευμα, τό « accouchement » φῶμεν ... τοῦτο ... εἶναι ... ἐμὸν ... μαίευμα Tht. 160 e 3*.

μαίευσις, ἡ « maïeutique » τῇ ... ἐμῇ τέχνῃ τῆς μαιεύσεως Tht. 150 b 6*.

μαιευτική, ἡ (sc. τέχνη exprimé ou sous-entendu) « maïeutique » ἡ μαιευτικὴ ... τέχνη Tht. 210 b 8 (cf. 161 e 5, 184 b 2) ἐπιστήμων τῆς μαιευτικῆς [BTW : νομευτικῆς Y] Po. 268 b 1*.

μαιευτικός, ὁ « accoucheur » προσφέρου ... πρός με ὡς πρὸς μαίας υὸν καὶ αὐτὸν μαιευτικόν Tht. 151 c 1*.

μαίνεσθαι 1° « être fou » ; 2° « délirer » a) d'amour ; b) d'inspiration prophétique ; c) d'inspiration poétique.

1° οὐχ ὑγιαίνει ... ἀλλὰ ληρεῖ τε καὶ μαίνεται Ly. 205 a 7 (cf. A. 118 e 4-5 Pr. 323 b 7 B. 173 e 3 R. I 341 c 2) σωφρονοῦντος ... μανείς R. I 331 c 6 μαινόμενος μὲν οἶνος ..., κολαζόμενος δὲ ὑπὸ νήφοντος ἑτέρου θεοῦ L. VI 773 d 1.

2° a) ὁ μὲν μαίνεται, ὁ δὲ σωφρονεῖ Phr. 244 a 6 τοῦ δι' Ἔρωτα μανέντος φίλου Phr. 253 c 5.

b) λύσιν ... τῷ ὀρθῶς μανέντι τε καὶ κατασχομένῳ ... εὑρομένη Phr. 244 e 4 (cf. b 1 T. 72 a 2).

c) κατεχόμενος καὶ μαινόμενος Ὅμηρον ἐπαινῶ I. 536 d 6 ἡ ποίησις ὑπὸ τῆς τῶν μαινομένων ἡ τοῦ σωφρονοῦντος ἠφανίσθη Phr. 245 a 8.

App. et ass. (2°) : κατέχεσθαι 3°.

Ass. (1°) : ληρεῖν.

Ass. et opp. : (1°) νήφειν, ὑγιαίνειν (b) ; (1° et 2°) σωφρονεῖν.

μάκαρ, toujours comme subst. au gén. pl. dépendant de νῆσοι ou d' εὐδαιμονίαι, « les bienheureux » εἰς μακάρων νήσους ἀπιόντα οἰκεῖν G. 523 b 2 (cf. b 9, 524 a 4, 526 c 5 B. 179 e 2, 180 b 5 Mx. 235 c 5 R. VII 519 c 5, 540 b 7) οἰχήσομαι ἀπιὼν εἰς μακάρων δή τινας εὐδαιμονίας Pd. 115 d 3*.

Syn. : μακάριος 2°.

μακαρίζειν « proclamer bienheureux », « féliciter » (de) ἄλλην τινὰ τιμὴν ἔχων τῶν ὑπὸ πλήθους μακαριζομένων B. 216 e 3 (cf. Ap. 20 b 10 Euth. 274 a 5)*.

Adj. verbal : μακαριστός (B. 204 c 5 R. V 465 d 4 Phr. 256 c 4*).

μακάριος « bienheureux » 1° en gén. ; 2° en parlant des « bienheureux ».

1° βουλόμενοί σε μακάριον εἶναι Ly. 207 e 10 (réc. 208 d 4 ; cf. Ch. 175 e 7) μακάριόν τε καὶ εὐδαίμονα G. 507 c 4 (cf. 472 d 2 B. 193 d 6 R. I 354 a 1 L. II 660 e 3 IV 718 b 4 V 730 c 2 Ep. 973 c 1 et 4, 992 c 5) ὅσα νομίζεται τοῖς μέλλουσιν μακαρίοις εἶναι R. IV 419 a 10 γευσάμενοι ὡς ἡδὺ καὶ μακάριον τὸ κτῆμα R. VI 496 c 6 ἄθλιον ἢ μακάριον R. IX 571 a 3 μακαρίαν ὄψιν τε καὶ θέαν Phr. 250 b 7 (cf. b 9) τῆς τῶν τότε μακαρίας ζωῆς L. IV 713 c 3 (cf. Phr. 256 b 1).

2° κινδυνεύω σοι δοκεῖν μακάριός τις εἶναι M. 71 a 4 οὗ δὴ τὸν μακάριον γεγονότα θέντες L. XII 947 e 1 εἴτ' ἐν νήσοις μακάριος ὢν ζῇ Ep. 992 b 8.

Adv. : μακαρίως (L. IV 711 e 6) ; sup. μακαριώτατα (L. V 733 e 3)*.

App. et ass. : εὐδαίμων.

Ass. et opp. : ἄθλιος.

Opp. : κακοδαίμων.

Syn. : μάκαρ (cf. surtout Ep. 992 b 8, avec la mention des « Iles »).

μακαριότης, ἡ « béatitude » τὸ ... τέλος ἁπάσης μακαριότητος L. II 661 b 3 (cf. Le. VII 327 c 7)*.
App. : εὐδαιμονία. — Opp. : ἀθλιότης.

μακαρισμός, ὁ « proclamation de bonheur » ἐκπληττόμενος ὑπὸ τοῦ τῶν πολλῶν μακαρισμοῦ R. IX 591 d 7 *.

μακραίων « de longue durée » ἤ τινα μακραίωνα βίον ἔχειν ... ζωῆς Ep. 982 a 2*.
App. : πολυχρόνιος.

μακρολογεῖν « être diffus, se perdre en de longs discours » ἵνα μὴ μακρολογῶμεν R. III 403 e 1 (cf. V 455 c 7 G. 465 b 7 Tht. 163 d 4)*.

μακρολογία, ἡ « diffusion » ἐπίδειξιν ... ποίησαι τῆς βραχυλογίας, μακρολογίας δὲ εἰσαῦθις G. 449 c 5 (cf. 461 d 6 Pr. 335 b 8, 336 b 9 Po. 286 b 8) ἵνα δὴ μὴ μακρολογία πολλή τις γίγνηται ... ἡμῖν L. II 655 b 2*.
App. : μῆκος L. X 887 b 3.
Ass. et opp. : βραχυλογία.

μακρολόγος « aux longs discours » au cp. μακρολογώτερος So. 268 b 6*.
Opp. : βραχυλόγος.

μακρός « long » μακρὸν ... βίον ἀνθρώπῳ ποιεῖν R. III 407 d 6 λόγων ... δεῖν ... οὔτε μακρῶν οὔτε βραχέων ἀλλὰ μετρίων Phr. 267 b 5 (cf. 241 e 7) μακρότερον χρόνον L. XII 959 a 2 (cf. Criti. 119 b 8).
Ass. et opp. : βραχύς.

μαλακία, ἡ « mollesse » διὰ μαλακίαν τῆς ψυχῆς G. 491 b 4 (cf. L. VIII 836 e 2) μαλακία καὶ ἀργία R. III 398 e 8 ἀγριότητός τε καὶ σκληρότητος, καὶ αὖ μαλακίας τε καὶ ἡμερότητος R. III 410 d 2*.
App. et ass. : ἀργία. — Ass. : ἡμερότης.
Ass. et opp. : σκληρότης. — Syn. : μαλθακία.

μαλακός « mou » (adj. et subst. n.) τῷ λείῳ καὶ μαλακῷ Cra. 434 c 4 μαλακὰς ... ἁρμονίας R. III 411 a 7 (cf. 410 d 5 e 2) τὸ σκληρὸν ... καὶ μαλακόν R. VII 524 a 8 (cf. Pr. 331 d 4 L. II 666 b 7) μαλακοὺς ... καρτερεῖν πρὸς ἡδονάς R. VIII 556 b 10 αἱ συντονώτεραι τῶν Μουσῶν · αἱ δὲ μαλακώτεραι So. 242 e 4 λέγοντες τὰ ... βαρύτερα καὶ βραδύτερα καὶ μαλακώτερα δειλὰ καὶ βλακικά Po. 307 c 1 τὸ στερεὸν ἦθος ... μαλακῷ ... διανήματι Po. 309 b 5.
Adv. : μαλακῶς (T. 74 c 1, ass. à πρᾴως).
App. : ἁπαλός, κήρινος (b).
App. et ass. : βαρύς, βλακικός, βραδύς, δειλός.
Ass. : λεῖος.
Ass. et opp. : σκληρός, στερεός, σύντονος.
Syn. : μαλθακός.

μαλακότης, ἡ « mollesse » (au toucher) μαλακότητα καὶ σκληρότητα R. VII 523 e 6 (cf. Cra. 432 b 8 Tht. 186 b 3 Po. 282 e 13)*.
App. : ἀπαλότης.
Ass. et opp. : σκληρότης.

μαλάττειν « amollir » εἴ τι θυμοειδὲς εἶχεν, ὥσπερ σίδηρον ἐμάλαξεν R. III 411 b 1 ἡδονὰς ... αἳ ... τοὺς θυμοὺς μαλάττουσαι [K[c] probabiliter male : om. AO] ποιοῦσιν κηρίνους L. I 633 d 3*.

μαλθακία, ἡ « mollesse » (morale) τρυφὴ ... καὶ μαλθακία R. IX 590 b 5*.
App. et ass. : τρυφή.
Syn. : μαλακία.

μαλθακίζεσθαι « avoir l'âme faible » μαλθακίζεσθαι ἐδόκει B. 179 d 5 (cf. R. V 458 b 1).

μαλθακός « mou » (adj. et subst. n.) πάνυ μαλθακοῦ εἶναι ἀνδρός Pd. 85 c 6 (cf. L. VI 778 e 7) οὐκ ἐπὶ σκληροῦ βαίνει ἀλλ' ἐπὶ μαλθακοῦ B. 195 d 7 μαλθακόν τινα καὶ οὐ στερεὸν διώκων Phr. 239 c 6.
Adv. : μαλθακῶς (au cp. μαλθακωτέρως So. 230 a 2*).
Ass. et opp. : σκληρός, στερεός.
Syn. : μαλακός.

μᾶλλον « plus » dans l'expression τὸ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον Ph. 24 a 9 (cf. c 2 et 8 e 7, 25 c 10, 27 e 5, 41 d 8).
App. : (τὸ) ἄπειρον (v. P. Kucharski, *Revue Philosophique*, 1951, p. 39 sv.).
Syn. : τὸ πλέον καὶ τὸ ἔλαττον Ph. 24 c 5 (cf. Po. 284 b 8).

μανθάνειν a) « apprendre » ; b) « comprendre ».
a) ταῦτα ... οἶσθα ἃ παρ' ἄλλων ἔμαθες ἢ αὐτὸς ἐξηῦρες ; A. 106 d 5 (cf. d 8, 110 d 8) μήτε μανθάνειν ἐθέλων μητ' αὐτὸς ζητεῖν A. 106 d 9 ἠθέλησας ἂν ζητῆσαι ἢ μαθεῖν ἃ ἐπίστασθαι ᾤου ; A. 106 d 11 (cf. e 5) παθεῖν ... ὅ τι μαθὼν ... οὐχ ἡσυχίαν ἦγον Ap. 36 b 4 (cf. Pr. 353 d 6 Euth. 283 e 3, 299 a 2) μεμαθηκέναι καὶ πεπιστευκέναι G. 454 d 1 (cf. c 7) ὃ καλοῦμεν μανθάνειν οἰκείαν ἂν ἐπιστήμην ἀναλαμβάνειν εἴη Pd. 75 e 5 (cf. 76 a 6 c 3 M. 86 a 1 Euth. 277 b 7) μᾶλλον ... συνιέναι καλοῦσιν ἢ μανθάνειν Euth. 278 a 5 μανθάνειν ἢ εὑρίσκειν τὰ ὄντα Cra. 439 b 4 (cf. 438 a 9 Pd. 85 c 8) αὐτὰ ... καὶ μαθητέον καὶ ζητητέον Cra. 439 b 7 μανθάνειν ... καὶ ἐπιλανθάνεσθαι Tht. 188 a 2 τὸ δίκαιον ... διδάσκοντα καὶ μανθάνοντα L. XII 949 b 4 δυναμένη μανθάνειν καὶ μνήμων οὖσα Ep. 989 c 1 ἄριστα μαθεῖν, εἰ διδάσκοι τις Ep. 989 d 4.
b) οὐ μανθάνω Pd. 93 a 9 (cf. Euth. 305 c 5 R. I 332 a 11, 353 a 9 et 11 III 392 c 9, 394 b 3-4, 402 d 13, 413 a 3-4 b 3 et 7 IV 438 b 4-5 Pa. 136 c 8 ; et v. W. F. Hicken, *Classical Quarterly*, 1954, p. 19-20) μανθάνω Pa. 128 a 4 (cf. G. 447 d 6 Euth. 305 c 5 Tht. 208 e 1) ἆρ' οὖν μανθάνω ; Po. 282 d 6.

Adj. verbal : μαθητός Pr. 319 b 9 (ass. à διδακτός), M. 70 a 3 (ass. à ἀσκητός et à διδακτός), Cl. 407 b 5 *.

App. (b) : συνιέναι.

App. et ass. (a) : φοιτᾶν 2°.

Ass. (a) : ἀσκεῖν, ἐπίστασθαι.

Ass. et opp. (a) : διδάσκειν, ἐξευρίσκειν, ἐπιλανθάνεσθαι, εὑρίσκειν, ζητεῖν, πιστεύειν, συνιέναι II.

Syn. (a) : ἐκμανθάνειν, καταμανθάνειν (avec les distinctions de J. Brunel, *L'Aspect...*, p. 151 et 236).

μανία, ἡ 1° « folie » ; 2° « délire » a) amoureux ; b) prophétique ; c) poétique. Cette division est celle du *Phèdre* (265 a 9) : μανίας ... εἴδη δύο, τὴν μὲν ὑπὸ νοσημάτων ἀνθρωπίνων, τὴν δὲ ὑπὸ θείας ἐξαλλαγῆς ... ; cf. 244 a 7-8, 245 b 1 et v. 2°.

1° ὃ ἐκεῖ σωφροσύνην ἡγοῦντο εἶναι ... ἐνταῦθα μανίαν Pr. 323 b 6 ἀπὸ θυμοῦ τε καὶ ἀπὸ μανίας Pr. 351 b 1 μηδένα ... τοιαύτη μανία λάθοι M. 91 c 4 (cf. R. VI 496 c 7) τὴν τοῦ σώματος πτοίησιν καὶ μανίαν Cra. 404 a 4 διὰ μανίαν ἤ τινα ἄνοιαν R. II 382 c 9 (cf. T. 86 b 4) ὕβρεως ἢ μανίας καὶ ἄλλης κακίας R. III 400 b 2 οὔτ' ἐν μανίαις οὔτ' ἐν παραφροσύναις Ph. 36 e 6.

2° a) τῆς φιλοσόφου μανίας τε καὶ βακχείας B. 218 b 3 εἰ μὴ ἐδεδίει τὴν τῆς σφόδρα μανίας δόξαν Phr. 251 a 6 (cf. 249 d 5) οὔτε σωφροσύνη ἀνθρωπίνη οὔτε θεία μανία Phr. 256 b 7 μανίαν .... τινα ἐφήσαμεν εἶναι τὸν ἔρωτα Phr. 265 a 6 (cf. b 5, 256 d 6) λύττης ... ἐρωτικῆς καὶ μανίας L. VIII 839 a 7.

b) τόσῳ κάλλιον μαρτυροῦσιν οἱ παλαιοὶ μανίαν σωφροσύνης Phr. 244 d 4 (cf. c 1) ἡ μανία ... προφητεύσασα οἷς ἔδει Phr. 244 d 8.

c) τρίτη δὲ ἀπὸ Μουσῶν κατοκωχή τε καὶ μανία Phr. 245 a 1.

App. : παράνοια.

App. et ass. : (1°) ἄνοια, παραφροσύνη ; (2° a) βακχεία, λύττα ; (2° c) κατοκωχή.

Ass. (1°) : θυμός, πτοίησις, ὕβρις.

Ass. et opp. : σωφροσύνη.

μανικός 1° adj. a) « fou, frénétique » ; b) « exalté » ; 2° subst. (avec τέχνη sous-entendu) « l'art délirant ».

1° a) οὐδὲν ... προσοιστέον μανικὸν ... τῷ ὀρθῷ ἔρωτι R. III 403 a 10 (cf. a 6 IX 577 d 5 So. 242 a 11 Ph. 63 d 6) τάς τε βακχείας καὶ πᾶσαν τὴν μανικὴν ἐμβάλλει χορείαν L. II 672 b 5 (cf. VII 791 a 3) ἀντὶ μανικῶν ... διαθέσεων ἕξεις ἔμφρονας ἔχειν L. VII 791 b 1*.

b) Χαιρεφῶν ... ἅτε καὶ μανικὸς ὢν Ch. 153 b 2 (cf. B. 173 d 7 [T² W² : μαλακός ceteri]) μανικώτεροι ἢ ἀνδρειότεροι φύονται Tht. 144 b 1 ὑβριστικὰ καὶ μανικά Po. 307 b 10*.

2° οὐ γὰρ ἂν τῇ καλλίστῃ τέχνῃ, ᾗ τὸ μέλλον κρίνεται ..., τοὔνομα ἐμπλέκοντες μανικὴν ἐκάλεσαν Phr. 244 c 3 *.

Adv. : μανικῶς (1° a) So. 216 d 2, L. X 896 d 1 (ass. à ἀτάκτως) ; (1° b) Phr. 249 e 1, 265 a 5*.
App. : ἐμμανής.
Ass. (b) : ὑβριστικός.
Ass. et opp. : (1° a) ἔμφρων ; (1° b) ἀνδρεῖος. — Opp. : σώφρων.

μανός « rare » τὰ μὲν πυκνὰ καὶ βαρέα ... τὰ δὲ μανὰ καὶ κοῦφα T. 53 a 2 ἐλάττονα... καὶ μανότερα L. V 734 c 6.
App. : λεπτός (cf. T. 59 b 1).
App. et ass. : κοῦφος.
Ass. et opp. : βαρύς, πυκνός.

μανότης, ἡ « rareté » πυκνότητα μανότητι ... σύμφωνον L. VII 812 d 7.
Ass. et opp. : πυκνότης.

μαντεία, ἡ « divination, oracle (rendu) » a) au pr. ; b) au fig.
a) ἀπειθῶν τῇ μαντείᾳ Ap. 29 a 4 (cf. 22 a 8) φήμας τε καὶ μαντείας καὶ αἰσθήσεις τῶν θεῶν Pd. 111 b 8 (cf. L. VII 792 d 3 Ep. 985 c 3) τὰς τελετὰς καὶ τὰς ἐπῳδὰς καὶ τὴν μαντείαν B. 203 a 1 τὸ τῶν προφητῶν γένος ἐπὶ ταῖς ἐνθέοις μαντείαις κριτὰς ἐπικαθιστάναι T. 71 b 1 (cf. L. I 642 d 7) μαντείᾳ χρωμένην καθ' ὕπνον T. 71 d 4 κακὴν ὄτταν καὶ μαντείαν L. VII 800 c 3 μετὰ τῶν ἐκ Δελφῶν μαντειῶν L. VIII 828 a 2 (cf. Ep. 988 a 4).
b) εἴ τι δεῖ καὶ τῇ ἐμῇ μαντείᾳ πιστεύειν A. 127 e 5 (cf. B. 206 b 8 Cra. 384 a 5 Ph. 66 b 5) βούλεσθε οἷον μαντείᾳ ... χρώμεθα ; L. III 694 c 2.
App. et ass. (a) : ὄττα, φήμη.
Ass. (a) : ἐπῳδή, τελετή (b).
Syn. (a) : μαντεῖον (b) ; (T. 71 d 4) μαντική.

μαντεῖον, τό a) « oracle » (siège de la divination) κατέστησαν ἐν τούτῳ τὸ μαντεῖον T. 71 e 1* ; b) « oracle (rendu) » ἐλέγξων τὸ μαντεῖον καὶ ἀποφανῶν τῷ χρησμῷ Ap. 21 c 2 ἐκ μαντείων καὶ ἐξ ἐνυπνίων Ap. 33 c 5* ; c) « signe divinatoire » τὰ μαντεῖα ἀμυδρότερα ἔσχεν T. 72 b 9*.
App. et ass. (b) : χρησμός.
Ass. (b) : ἐνύπνιον.
Syn. (b) : μαντεία.

μαντεύεσθαι « pratiquer la divination » 1° au pr. : a) « prédire » ; b) « interroger l'oracle » ; 2° au fig. : a) « augurer » (pour l'avenir) ; b) « conjecturer » (pour le passé) ; c) « deviner, présumer » ; d) « avoir l'intuition » (philosophique).
1° a) ταῦτα ... ὑμῖν ... μαντευσάμενος ἀπαλλάττομαι Ap. 39 d 9 προφῆται ... μαντευομένων ... ὀνομάζοιντ' ἄν T. 72 b 4 ὁ ... Ἡσίοδος ἐμαντεύετο πάλαι L. III 677 e 3*.
b) εἰς Δελφοὺς ἐλθὼν ἐτόλμησε τοῦτο μαντεύσασθαι Ap. 21 a 4*.
2° a) Νέος ... Ἰσοκράτης · ὃ μέντοι μαντεύομαι κατ' αὐτοῦ, λέγειν ἐθέλω Phr. 278 e 10 οἷόν πού τις ... ὠνείρωξεν μαντευόμενος

αὐτό L. VII 800 a 3 φήμην ... ἀγαθὴν μαντεύομαι Le. VI 323 c 5 (cf. VII 340 a 3)*.

b) δοκῶ γέ μοι οὐ κακῶς μαντεύεσθαι ὃ καὶ νῦν δὴ ἐνενόησα Cra. 411 b 4 τοῦτον ἔχεις μαντεύσασθαι πῶς ἂν διατεθείη πρὸς ... τοὺς κόλακας R. VII 538 a 4 (cf. a 7 et 9 b 7) μαντεύομαι δὴ νῦν περί γε Κύρου L. III 694 c 6*.

c) ὡς ἐγὼ μαντεύομαι H. M. 292 a 3 (cf. Ch. 169 b 4 Ly. 216 d 6 R. I 349 a 3 III 394 d 5 Le. III 317 e 7) μαντεύεται ὃ βούλεται καὶ αἰνίττεται B. 192 d 2 μαντεύομαι ... μηδένα ... γνώσεσθαι ἱκανῶς R. VI 506 a 6 (cf. a 8 IV 431 e 8 VII 523 a 8, 531 d 6 Po. 289 c 5 L. X 885 c 3 Le. II 311 d 1) τὸ ... μέτριον νομοθέτης ἂν μαντεύσαιτο L. XII 959 d 2*.

d) τί ποτε πέφυκεν ἀγαθὸν καὶ τίνα ἰδέαν ... εἶναι ... μαντευτέον Ph. 64 a 3 (cf. 44 c 5 Ep. 974 b 7) τῶν ἐν μούσῃ φιλοσόφῳ μεμαντευμένων ... λόγων Ph. 67 b 6*.

App. : (1°) χρησμῳδεῖν ; (2°) ἀπομαντεύεσθαι, εἰκάζειν 4°, τεκμαίρεσθαι, τοπάζειν, ὑποπτεύειν.

Ass. : (2° a) ὀνειρώττειν ; (2° c) αἰνίττεσθαι.

μαντικός 1° adj. a) « de devin », « divinatoire » ; b) « doué de divination » ; 2° subst. f. (avec τέχνη sous-entendu) : « art divinatoire ».

1° a) τοῖς μαντικοῖς (φαρμάκοις) Cra. 405 b 1 μαντικὸν βίον ἤ τινα τελεστικόν Phr. 248 e 1 μαντικὴν ... ἐπίπνοιαν Phr. 265 b 3 λόγους ... μαντικούς Phr. 275 b 6 μαντικῆς τε καὶ ἐνθουσιαστικῆς φύσεως T. 71 e 7 *.

b) μαντικὸς γὰρ εἶ A. 115 a 1 οἱ κύκνοι ... μαντικοί ... εἰσι Pd. 85 b 1 μαντικόν γέ τι καὶ ἡ ψυχή Phr. 242 c 6*.

2° ἡ γὰρ εἰωθυῖά μοι μαντικὴ ἡ τοῦ δαιμονίου Ap. 40 a 5 τὴν μαντικὴν εἶναι ... ἐπιστήμην τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι Ch. 173 c 3 (cf. La. 198 e 4) τῶν κύκνων ... φαυλότερος ... τὴν μαντικήν Pd. 84 e 4 (cf. 85 b 6 A. 107 b 3) ἔστιν ... ἡ μαντικὴ φιλίας θεῶν καὶ ἀνθρώπων δημιουργός B. 188 c 7 (cf. b 8 c 6, 202 e 7 I. 531 b 1 et 5, 538 e 3) καὶ ἰατρικὴν καὶ μαντικὴν Ἀπόλλων ἀνεῦρεν B. 197 a 7 (cf. Cra. 405 a 3 et 8 c 2 T. 24 c 1) μαντικῇ χρώμενοι ἐνθέῳ Phr. 244 b 4 (cf. c 5 d 2 T. 71 e 3) οὐδὲ μαντική γε οὐδ' ἑρμηνευτικὴ (σοφία) Ep. 975 c 6 (cf. Po. 260 e 1, 290 c 4, 299 d 3 T. 71 e 1, 72 b 7 L. XI 933 e 3)*.

Adv. : μαντικῶς (B. 198 a 5 et 8 Tht. 142 c 4*).

App. et ass. : (1° a) ἐνθουσιαστικός, τελεστικός ; (2°) ἑρμηνευτική, ἰατρική.

μάντις, ὁ « devin » a) au pr. ; b) au fig.

a) αἰνιγματωδέστερον ..., ὡς μάντις, λέγει (ὁ θεός) Ch. 164 e 7 (cf. L. III 686 a 4) τούς ... ὡς ἀληθῶς μάντεις καθιστάναι ἡμῖν προφήτας τῶν μελλόντων Ch. 173 c 6 (réc. 174 a 1 ; cf. La. 195 e 8) ὁ νόμος ... τάττει μὴ τὸν μάντιν τοῦ στρατηγοῦ ἄρχειν ἀλλὰ τὸν στρατηγὸν τοῦ μάντεως La. 199 a 2-3 χρησμῳδοὺς καὶ μάντεις

M. 99 c 11 (cf. I. 534 d 1) τὸ μέλλον ... οὔτε μάντις οὔτε τις ἄλλος ἄμεινον κρίνειεν ἄν Tht. 179 a 2 (cf. Euph. 3 e 3 I. 531 b 6-7-8 Ep. 978 a 1 AO) τὸ ... τῶν ἱερέων σχῆμα καὶ τὸ τῶν μάντεων Po. 290 d 7 (cf. R. II 364 b 6 L. VIII 828 b 4 X 885 d 6) οὔτι μάντεις, προφῆται δὲ μαντευομένων T. 72 b 4 (cf. b 1 Ph. 67 b 3) ἐξηγηταὶ ... καὶ μάντεις L. VIII 828 b 4 (cf. IX 871 c 9) μάντις ἢ τερατοσκόπος L. XI 933 c 8*.

b) μάντις εἶ ἴσως M. 92 c 7 (cf. Phr. 242 c 4 L. I 634 e 7) ὥσπερ μάντεσι προσχρῆσθαί τισι Ph. 44 c 5*.

App. et ass. (a) : προφήτης (opp. T. 72 b 4), χρησμῳδός.

Ass. : ἐξηγητής, ἱερεύς.

Syn. : θεόμαντις.

μαραίνειν « flétrir » ψυχὴν ... ἀδικία ... φθείρει ... καὶ μαραίνει R. X 609 d 6 (cf. Po. 270 e 8)*.

Ass. : φθείρειν (1° a).

Syn. : ἀπομαραίνειν (avec les distinctions de J. Brunel, *L'Aspect...*, p. 118).

μαρτυρεῖν « témoigner, attester » τούτων πέρι μαρτυρήσει Ap. 21 a 8 (cf. Phr. 244 d 4) πάντες σοι μαρτυρήσουσιν ... ὅτι ὀρθῶς λέγεις H. M. 288 a 4 ἐὰν μὴ ἐγώ σοι μαρτυρῶ εἷς ὢν μόνος G. 472 c 2 (cf. L. III 680 d 2) παρ' ἐκείνου ... μαρτυρεῖται So. 237 b 1 μηνύω καὶ μαρτυρῶ Le. VI 323 a 4.

Ass. : μηνύειν (b).

μαρτύρεσθαι 1° « prendre à témoin » ; 2° « déclarer ».

1° οἱ δὲ ... τὸν Ὅμηρον μαρτύρονται R. II 364 d 4 (cf. G. 473 d 3 Ph. 12 b 1)*.

2° ταῦτα ... τότε ... οὐκ ἐμαρτυράμεθα Ph. 47 d 1*.

μαρτυρία, ἡ « témoignage » τούτου ... Ἄλκηστις ἱκανὴν μαρτυρίαν παρέχεται B. 179 b 6 (cf. Phr. 266 e 2).

μαρτύριον, τό, id. ᾧ δὴ πρέπει ... μαρτυρίῳ χρῆσθαι, ὅτι B. 196 e 3 (cf. L. XII 943 c 7)*.

μάρτυς, ὁ « témoin » μάρτυρα ὑμῖν παρέξομαι τὸν θεὸν τὸν ἐν Δελφοῖς Ap. 20 e 7 (cf. 31 c 1-2, 34 a 4 G. 472 a 4, 474 a 6 B. 215 b 8) τοῖς ... φάσκουσι ... μάρτυσι καταχρῶμαι Ph. 51 a 4 (réc. de μάντεσι 44 c 5 ; cf. 67 b 5 Le. VII 345 b 6).

μάταιος « vain » a) personnes ; b) choses.

a) μάταιος ὃς γελοῖον ἄλλο τι ἡγεῖται ἢ τὸ κακόν R. V 452 d 9*.

b) δουλούμενος τὰς ... ἐπιθυμίας ὡς ματαίους R. VIII 554 a 8 (cf. L. V 742 e 4 XII 957 d 3) τὴν μάταιον δοξοσοφίαν So. 231 b 7 μάταιος ἂν εἴη πόνος T. 40 d 3 (cf. L. II 654 e 5 V 735 b 7 Ep. 991 c 6)*.

Adv. : ματαίως (Le. VII 331 d 2*).

App. : κενός (b).

ματαιότης, ἡ « vanité » οὐδ' ὁ πλουτήσας ματαιότητος [B : ἀθλιότητος T W Olympiod. Burnet Croiset] ἀπαλλάττεται A. 134 b 4*.

μάτην « en vain » ἵνα μὴ μάτην διαλεγοίμην A. 105 e 7 (cf. 110 a 3, 113 c 4 T. 51 c 4 L. IV 715 b 6) μάτην οὐκ ᾤετο δεῖν ... προσάπτειν T. 33 d 4 (cf. 47 b 5 = Eurip., *Phénic.*, 1762) μάτην ... περὶ θεοὺς ὁ πολύς ἐστι πόνος τοῖς ἀνοσίοις L. IV 717 a 2.

μάχεσθαι 1° « combattre » (au pr.) ; 2° « lutter » (au fig.) ; 3° « soutenir » (que).

1° τὸν τῷ ὄντι μαχούμενον ὑπὲρ τοῦ δικαίου Ap. 32 a 2 θεοὶ θεοῖς πολεμοῦσι ... καὶ μάχονται R. II 378 b 9 ἡ ... πόλις ... αὐτὴ αὑτῇ μάχεται R. VIII 556 e 9 στασιάζει τε καὶ μάχεται αὐτὸς αὑτῷ R. X 603 d 3.

2° πρὸς ἐπιθυμίας ἢ ἡδονὰς ... μάχεσθαι La. 191 d 7 ἵνα ... μὴ μαχώμεθα ἐν τοῖς λόγοις Cra. 430 d 1 (cf. R. III 407 a 10) ὁμολογήματα τρία μάχεται αὐτὰ αὑτοῖς ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ψυχῇ Tht. 155 b 5.

3° πάντες ἂν μάχοιντο ὡς ἥδιστον ὂν H. M. 299 a 4.

App. : ἀγωνίζεσθαι.

App. et ass. : πολεμεῖν, στασιάζειν.

μάχη, ἡ a) « bataille » (au pr.) ; b) « lutte » (au fig.).

a) στάσεις ... καὶ μίση καὶ μάχας R. I 351 d 5 ἐν πολέμῳ καὶ μάχαις T. 19 e 7 (cf. G. 447 a 1) νίκην τε καὶ ἧτταν λέγοντες μάχης L. I 638 a 7.

b) μάχη ἐν αὐτῷ πρὸς αὑτὸν τότε γίγνεται R. VIII 560 a 2 μάχας ἐν λόγοις ποιουμένη T. 88 a 3 μάχη ... ἀθάνατός ἐσθ' ἡ τοιαύτη L. X 906 a 5.

App. (b) : ἀγών.

App. et ass. (a) : μῖσος, πόλεμος, στάσις (c).

Ass. : ἧττα, νίκη.

μαχητικός « belliqueux » ἐφ' ἵππων ... μὴ θυμοειδῶν μηδὲ μαχητικῶν, ἀλλ' ὅτι ... εὐηνιωτάτων R. V 467 e 4.

Adv. : μαχητικῶς (Tht. 168 b 3*, ass. à δυσμενῶς).

App. et ass. : θυμοειδής (b).

Ass. et opp. : εὐήνιος.

μεγαλαυχεῖσθαι « s'enorgueillir » ὡς ἐγώ ... σου ἤκουον μεγαλαυχουμένου H. m. 368 b 3 (cf. A. 104 c 3 R. III 395 d 8)*.

μεγαλαυχία, ἡ « jactance » φρονήματος ἐμπίμπλανται καὶ μεγαλαυχίας Ly. 206 a 5 (cf. Tht. 174 d 2 L. IV 716 a 5)*.

App. et ass. : φρόνημα (b).

μεγάλαυχος « enorgueilli » μεγαλαυχότεροι Ly. 206 a 6*.

μεγαλόθυμος « vif » ἅμα πρᾷον καὶ μεγαλόθυμον ἦθος R. II 375 c 7 *.

Ass. et opp. : πρᾷος.

μεγαλόνοια, ἡ « grandeur d'âme » μεγαλονοίας ἀπώλεσεν μέρη πολλά L. XI 935 b 3*.

μεγαλοπρέπεια, ἡ a) « générosité, hauteur de vues » ; b) « magnificence ».

a) ἡ ἀνδρεία ... καὶ σωφροσύνη καὶ σοφία καὶ μεγαλοπρέπεια M. 74 a 5 (cf. 88 a 10 R. III 402 c 3 VI 490 c 10, 494 b 2 VII

536 a 3 Le. IV 320 c 1) ᾗ ... ὑπάρχει διανοίᾳ μεγαλοπρέπεια καὶ θεωρία παντὸς ... χρόνου R. VI 486 a 8*.

b) καλοῦντες ... ἀσωτίαν ... μεγαλοπρέπειαν R. VIII 560 e 6*.

App. et ass. (a) : ἐλευθεριότης. — Ass. (a) : les vertus cardinales.

Ass. et opp. (b) : ἀσωτία.

μεγαλοπρεπής a) (personnes) « généreux » α) adj. ; β) subst. n. ; b) (choses) « magnifique ».

a) α) εἰ μὴ φύσει εἴη ... μεγαλοπρεπής R. VI 487 a 4 (cf. 503 c 4 L. IV 709 e 8 réc. 710 c 6 Ep. 975 c 5)*.

β) τὸ σῶφρον δὲ καὶ ἀνδρεῖον καὶ μεγαλοπρεπὲς καὶ τὸ φρόνιμον αἰδούμενος L. VIII 837 c 7 (cf. VII 802 e 8)*.

b) μεγαλοπρεπέστεροι καὶ εὐσχημονέστεροι (λόγοι) Pr. 338 a 4 (cf. B. 210 d 5 Euth. 303 c 7) καλὸς θησαυρὸς καὶ μεγαλοπρεπής Mx. 247 b 5 (cf. 234 c 3 Cra. 418 c 3 Po. 311 c 2) φιλοσοφίας τὸ ἀξίωμα μεγαλοπρεπέστερον λείπεται R. VI 495 d 6 (ὄρχησις) τό τε μεγαλοπρεπὲς φυλάττουσα ἅμα καὶ ἐλεύθερον L. VII 795 e 2 χορείαν ... καλλίστην καὶ μεγαλοπρεπεστάτην Ep. 982 e 5*.

Adv. : μεγαλοπρεπῶς : a) H. m. 366 e 2 (ass. à γενναίως), Ch. 175 c 3 M. 70 b 7, 94 b 1 (mais « superbement » R. VIII 558 b 6 Tht. 161 c 6) ; b) Ly. 215 e 1 (au cp. μεγαλοπρεπέστερον), H. M. 291 e 1 (app. et ass. à καλῶς ; cf. B. 199 c 8).

App. et ass. (b) : ἐλεύθερος 1° b, εὐσχήμων, καλός.

Ass. (a) : les adjectifs qui correspondent aux vertus cardinales.

μεγαλοφρονεῖσθαι « être présomptueux » οὐκ ἂν πείθοιντο ... μεγαλοφρονούμενοι R. VII 528 b 10*.

App. : μέγα φρονεῖν.

μεγαλοφροσύνη, ἡ « fierté » ἰδὼν τὴν σὴν ἀνδρείαν καὶ μεγαλοφροσύνην B. 194 b 2 (cf. A. 122 c 6)*.

Ass. : ἀνδρεία.

μεγαλόφρων « fier » οὐδ' ἄρα μεγαλόφρων εἶ, εἴπερ ἄφρων ἔτι Ly. 210 d 7 (cf. A. 103 b 4, 119 d 1) ὁρᾶν ... τίς ἀνδρεῖος, τίς μεγαλόφρων R. VIII 567 b 13*.

Adv. : μεγαλοφρόνως (Euth. 293 a 8*).

μέγας (cp. μείζων, sup. μέγιστος ; adj. et subst. n.) 1° « grand » (physiquement) ; 2° « grand, important » a) personnes ; b) choses (parfois substantivé : τὰ μέγιστα « les valeurs ») ; c) adverbialement.

1° οὔτε τι μείζω οὔτε τι ἐλάττω Pa. 149 e 2 μέγαν καὶ σμικρὸν τιθεμένους Ph. 14 d 2 καὶ μεῖζον καὶ σμικρότερον Ph. 25 c 9 (mais la « Dyade indéfinie » du « Grand et du Petit » que les commentateurs d'Aristote attribuent à Platon ne se trouve pas dans les œuvres conservées).

2° a) μέγα τι δοκεῖν εἶναι R. VI 486 a 10 ὅταν μεγάλη ψυχὴ φυῇ R. VI 496 b 4 ὁ μέγας ἀνὴρ ἐν πόλει ... ἀναγορευέσθω L. V 730 d 6 (cf. 732 a 2) μέγας ... εἰμὶ ἐμαυτὸν παρέχων τῷ ἐμῷ λόγῳ ἑπόμενον Le. II 310 c 5.

b) (ἡ ἄγνοια) περὶ τὰ μέγιστα A. 118 a 7 (cf. Ap. 22 d 7 G. 527 e 1 So. 218 d 2 Po. 285 e 4) τὰ μέγιστα τῶν ἀνθρωπείων πραγμάτων G. 451 d 7 (cf. Po. 281 c 10 L. X 890 b 8) οὐδὲν εὐπετὲς... τῶν μεγάλων R. II 365 c 8 (cf. IV 426 c 6) μήτ' ἐν σμικροῖς μήτ' ἐν μεγάλοις R. III 402 c 7 οὐδὲν μέγα δοκεῖν εὖ λέγειν Mx. 235 d 6 (cf. L. VII 795 b 1) οὐδὲν μέγα διαπέπραγμαι Ep. 986 a 10.

c) ἵνα μηδὲν ἐμαυτὸν μεῖζον εἴπω H. m. 372 d 3 ἐπὶ τούτῳ ... μέγα φρονεῖν A. 104 c 2 (cf. Ly. 210 d 4) μὴ μέγα λέγε Pd. 95 b 4 (cf. H. M. 295 a 7 So. 238 a 1) αἱ τελεταὶ αὖ μέγα δύνανται R. II 366 a 7 (cf. I 336 a 6 A. 105 b 4 e 2 G. 466 b 5 e 6, 467 a 8, 469 e 7, 508 a 7, 510 d 2, 6, 12 e 5, 513 a 3 b 1).

Adv. : μέγα (cf. 2° c), μεγαλείως (H. M. 291 e 3 ; au cp. Tht. 168 c 4*), μεγάλως (Euth. 284 e 3) ; cp. μειζόνως (R. IV 422 e 7).

Ass. et opp. : σμικρός (à μείζων : σμικρότερος et ἐλάττων).

μέγεθος, τό « quantité continue » εἰ δὲ τὰ μὲν μέγεθος (ἔχοιεν), τὰ δὲ σμικρότητα Pa. 149 e 5 ὅτι δὲ ἴσον μεγέθει, ἴσον καὶ τὸ πλῆθος εἶναι τοῖς ἄλλοις Pa. 151 d 7.

Ass. et opp. : πλῆθος (« quantité discontinue » F. M. Cornford, *Plato and Parmenides*, p. 171), σμικρότης.

μέθεξις, ἡ « participation » (aux Idées) καταφαίνεται ... ἡ μέθεξις τοῖς ἄλλοις γίγνεσθαι τῶν εἰδῶν οὐκ ἄλλη τις ἢ εἰκασθῆναι αὐτοῖς Pa. 132 d 3 μέθεξις οὐσίας μετὰ χρόνου τοῦ παρόντος Pa. 151 e 8 (cf. 141 d 9 ; repris 152 a 2 par οὐσίας ... κοινωνία) ὁπόταν μὲν (εἴπωμεν τὴν κίνησιν) ταὐτόν, διὰ τὴν μέθεξιν ταὐτοῦ πρὸς ἑαυτὴν οὕτω λέγομεν, ὅταν δὲ μὴ ταὐτόν, διὰ τὴν κοινωνίαν αὖ θατέρου So. 256 b 1 (cf. 259 a 7)*.

App. et ass. : κοινωνία (1° b et 3° b).

Syn. : μετάληψις (a), μετάσχεσις.

μέθοδος, ἡ a) « marche » (dialectique) ; b) « recherche méthodique » ; c) « méthode de recherche » ; d) « science, doctrine ». Le mot « implique toujours la nuance d'un plan réfléchi » (L. Méridier, *R.E.G.*, 1909, p. 234) et sert de subst. verbal à μετιέναι dans *So.* et *Po.* (J. B. Skemp, *Plato's Statesman*, 1952, p. 121, n. 3).

a) αὐτοῖς εἴδεσι δι' αὐτῶν τὴν μέθοδον ποιουμένη R. VI 510 b 8*.

b) ἡ τούτων ... ὧν διεληλύθαμεν μέθοδος R. VII 531 c 10 (repris par τὴν πραγματείαν d 4 ; cf. So. 218 d 5, 243 d 7, 265 a 1 Po. 260 e 8) ἡ ... μέθοδος ἐοίκοι ἂν ὥσπερ τυφλοῦ πορείᾳ Phr. 270 d 10 τῇ τῶν λόγων μεθόδῳ So. 227 a 8 (cf. Po. 266 d 7 Le. II 314 d 3) τὴν τῶν ... δυναμένων μετιέναι καθ' ἕκαστα ... μέθοδον So. 235 c 7*.

c) κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον τῆς μεθόδου Pd. 97 b 6 (cf. 79 e 4 R. IV 435 d 2 VI 510 c 6 Phr. 270 c 4 So. 219 a 1) ἄλλη τις ἐπιχειρεῖ μέθοδος ὁδῷ ... λαμβάνειν R. VII 533 b 3 ἡ διαλεκτικὴ μέθοδος R. VII 533 c 9 (cf. X 596 a 6 Po. 286 d 9 L. I 638 e 4) ταύτης οὐκ ἔστιν σαφεστέρα μέθοδος L. XII 965 c 5 (réc. de ἀκριβέστερα σκέψις c 1)*.

d) τὴν βάθους αὔξης μέθοδον R. VII 528 d 9 τὴν τοῦ πάντα κινεῖσθαι μέθοδον Tht. 183 c 3*.

App. (a-b) : ζήτησις ; (c-d) τέχνη (b).

App. et ass. : (b) πορεία, πραγματεία ; (c) ὁδός, σκέψις.

μεθόριον, τό « confins » μεθόρια φιλοσόφου τε ἀνδρὸς καὶ πολιτικοῦ Euth. 305 c 7 οἷς ἐστιν μεθόριον, τοῦτο ἐν μέσῳ ὅρων ... γίγνοιτ' ἂν ἀμφοῖν μεταξύ L. IX 878 b 5*. — V. M. Harl, *Rech. de sc. rel.*, L, 1962, p. 323-324.

App. et ass. : μεταξύ.

μεθύειν a) « être ivre » ; b) « se laisser griser ».

a) ἡ ψυχὴ ... ἰλιγγιᾷ ὥσπερ μεθύουσα Pd. 79 c 8 μεθύοντας ἢ καὶ νήφοντας R. III 395 e 8 (cf. B. 214 c 7 L. I 640 d 4).

b) οὐ μεθύοντες ὑπὸ τρυφῆς διὰ πλοῦτον ... ἐσφάλλοντο Criti. 121 a 2.

Ass. et opp. : νήφειν.

μεθύσκειν « enivrer » a) litt. περὶ τοῦ μεθύσκεσθαι ... τἀληθῆ λέγων B. 176 c 8*.

b) métaph. ὅσα δι' ἡδονῆς ... μεθύσκοντα παράφρονας ποιεῖ L. I 649 d 7*.

μειγνύναι et **μίσγειν** 1° « mêler » ; 2° (au moyen) « se mêler, entrer en communauté » (genres).

1° θεὸς ... ἀνθρώπῳ οὐ μείγνυται B. 203 a 2 ᾧ πλησιάσας καὶ μιγεὶς τῷ ὄντι ὄντως R. VI 490 b 5 μειγνύναι ἐπιχειρητέον Ph. 59 e 5 (cf. 63 e 6) μὴ ζητεῖν ἐν τῷ ἀμείκτῳ βίῳ τἀγαθὸν ἀλλ' ἐν τῷ μεικτῷ ... ἐν τῷ μειχθέντι Ph. 61 b 8 (cf. 50 e 5 L. VIII 837 d 1) τὴν τοῦ παντὸς ψυχὴν κεραννὺς ἔμισγεν T. 41 d 5 (cf. d 6) μεικτέον καὶ τὸ τῆς πλανωμένης εἶδος αἰτίας T. 48 a 6 (cf. Ph. 64 b 2).

2° τῶν γενῶν συγχωρησόμεθα τὰ μὲν ἀλλήλοις ἐθέλειν μείγνυσθαι, τὰ δὲ μή So. 256 b 9 (repr. le κοινωνεῖν de 253 e 1, 254 b 9 ; réc. 260 a 3) σκεπτέον εἰ (τὸ μὴ ὂν) δόξῃ τε καὶ λόγῳ μείγνυται So. 260 b 11 (cf. b 13 c 1).

Ad. verbal : μεικτός a) « mixte » ; b) « capable de se mêler » (à des genres) : a) οὐκέτι ... ἁπλοῦς ... ἄνδρας ἀλλὰ μεικτούς R. VIII 547 e 3 ἐν τῷ μεικτῷ τούτῳ βίῳ Ph. 22 d 6 (repr. le κοινόν, -οῦ de c 7 d 1 ; cf. 27 d 1 et, ass. et opp. à ἄμεικτος, 61 b 6) ἐκ τούτων (sc. ἄπειρον et πέρας) τρίτον μεικτὴν καὶ γεγενημένην οὐσίαν Ph. 27 b 8 ὅσον εἰλικρινές ..., τὸ δὲ μεικτόν T. 76 b 4 ; b) τὸ ... ὂν μεικτὸν ἀμφοῖν So. 254 d 10.

App. et ass. : (1°) κεραννύναι, πλησιάζειν ; (2°) κοινωνεῖν.

Syn. (a) : ἀναμειγνύναι (avec les distinctions de J. Brunel, *L'Aspect...*, p. 104-105), συμμειγνύναι (*ibid.*, p. 105 et 109).

μεῖξις, ἡ a) « mélange » ; b) « union » (des sexes) ; c) « combinaison » (entre genres).

a) πάσας μείξεις μείγνυσθαι R. X 620 d 5 τὴν ... τῆς μείξεως αἰτίαν καὶ γενέσεως Ph. 27 b 9 (cf. 46 b 6 et 8, 59 e 1, 64 d 3) μεῖξις μία λύπης τε καὶ ἡδονῆς Ph. 47 d 3 (réc. 48 a 9 b 6) ἀστασιασ-

τοτάτην μεῖξιν καὶ κρᾶσιν Ph. 64 a 1 διὰ ... τὰς μείξεις T. 60 a 1 (cf. 68 d 1).

b) ἄξονται πρὸς τὴν ἀλλήλων μεῖξιν R. V 458 d 4 (cf. L. VIII 836 c 4) ἐν τῇ τῶν παίδων μείξει L. VI 773 d 4 (gén. obj. ; cf. G. Müller, *Studien zu den platonischen Nomoi*, Munich, 1951, p. 115, n. 1, contre le γάμων conjecturé par P. Maas).

c) τὰ γένη πρὸς ἄλληλα κατὰ ταὐτὰ μείξεως ἔχειν So. 253 b 10 (cf. 260 b 2).

App. : a) σύγκρασις ; c) κοινωνία (3° b).

App. et ass. (a) : κρᾶσις.

Ass. (a) : γένεσις.

Syn. : σύμμειξις.

μέλειν (impersonnel ou avec sujet au nom.) « tenir à cœur » (à), « être le souci, la charge » (de) οὔτε μοι μέλει ὧν λέγει H. m. 369 d 7 (cf. Ly. 211 c 6) σπουδάζειν καὶ κήδεσθαι ὧν οὐδὲν τούτῳ ... ἐμέλησεν Ap. 24 c 8 (cf. d 3 et 9, 25 c 4, 26 b 2) ἐμοὶ θανάτου μὲν μέλει ... οὐδ' ὁτιοῦν, τοῦ δὲ μηδὲν ἄδικον ... ἐργάζεσθαι, τούτου δὲ τὸ πᾶν μέλει Ap. 32 d 1 et 3 (cf. Cr. 44 c 7 [ass. à φροντίζειν] et d 2 Pd. 82 d 2) (ὑμῖν) ἡγησάμεθα μεμεληκέναι περὶ αὐτῶν La. 179 a 10 μοι τυγχάνει μεμεληκὸς τοῦ ᾄσματος Pr. 339 b 6 τί καὶ ἡμῖν μελητέον τοῦ λανθάνειν R. II 365 d 8 ταῦτα ... θεῷ μελήσει Phr. 238 d 7 (cf. Pd. 95 b 6) οἷς μέλει τούτων L. II 660 a 2.

Adv. : μεμελημένως (Pr. 344 b 2*).

App. : ἐπιμελεῖσθαι, ἐντρέπεσθαι.

App. et ass. : κήδεσθαι, σπουδάζειν, φροντίζειν.

Opp. : ἀμελεῖν.

μελετᾶν 1° « exercer », « s'exercer » (à) ; 2° « étudier ».

1° τὴν ... ῥητορικὴν μᾶλλον μεμελέτηκεν ἢ διαλέγεσθαι G. 448 d 10 (cf. 511 b 9 c 2) μελετητέον τὸ ... εἶναι ἀγαθόν G. 527 b 6 οἱ ὀρθῶς φιλοσοφοῦντες ἀποθνῄσκειν μελετῶσιν Pd. 67 e 3 (cf. 80 e 6, 81 a 1 e 4 et 6) πότερον μελετητέον τοῦτο καὶ ἀβίωτον τῷ μὴ μελετῶντι R. III 407 a 11-b 1 (cf. 409 b 7 V 455 c 5 VI 500 d 5 VII 525 c 4 Phr. 228 b 6, 274 a 1 So. 218 d 2 Po. 286 a 4 L. VII 813 e 8) μανθάνοντι καὶ μελετῶντι R. VII 526 c 2 (cf. L. VII 809 c 2) εἰ μελετῷ ἐκ νέου R. VIII 559 a 3 (cf. L. I 643 b 5 XII 942 c 7)*.

2° ὃ ... καλεῖται μελετᾶν, ὡς ἐξιούσης ἐστὶ τῆς ἐπιστήμης B. 208 a 4 δόξας ... πλήθους μεμελετηκώς Phr. 260 c 9 (cf. Tht. 174 c 8)*.

Adj. verbal : μελετητός (Cl. 407 b 6*, app. et ass. à ἀσκητός, ass. et opp. à μαθητός).

App. (1°) : ἀσκεῖν, ἐπιτηδεύειν.

App. et ass. (1°) : μανθάνειν.

Syn. : καταμελετᾶν.

μελέτη, ἡ a) « exercice », « préparation » (à) ; b) « méditation, étude ».

a) μελέτην ... καὶ παρασκευὴν τῆς κτήσεως G. 500 d 8 (cf. M. 75 a 7 Po. 286 b 1 T. 88 c 2 L. II 673 e 5) μελέτη θανάτου Pd. 81 a 1 (cf. c 4) ἐξ ἔθους τε καὶ μελέτης Pd. 82 b 2 (cf. a 7) μήτε τὴν ἐπιστήμην ... μήτε τὴν μελέτην R. II 374 d 6 (cf. Phr. 269 d 7) ἔστιν τῆς αὐτῆς τέχνης τε καὶ μελέτης R. III 402 b 8 (réc. c 8 ; cf. VI 488 e 2) πολλῆς μαθήσεως ... καὶ μελέτης R. V 455 b 9 (cf. Tht. 153 b 9 L. VII 804 c 6) μελέτῃ καὶ πόνῳ Ph. 56 a 1 μελέτης στοχασμῷ Ph. 56 a 4 φύσει καὶ μελέτῃ L. I 648 d 5 κατὰ μελέτην τὴν πρὸς πόλεμον, ποιουμένων ἄσκησιν L. IX 865 a 6*.

b) μελέτη ... σῴζει τὴν ἐπιστήμην B. 208 a 5 ἡ περιττὴ ... ἐπιμέλεια τοῦ σώματος ... πρὸς ... ἐννοήσεις τε καὶ μελέτας πρὸς ἑαυτὸν χαλεπή R. III 407 b 9*.

App. et ass. : (a et b) μάθησις 1° ; (a) ἄσκησις.

Ass. : (a et b) ἐπιστήμη ; (a) ἔθος, πόνος, τέχνη ; (b) ἐννόησις.

Ass. et opp. (a) : φύσις.

μελέτημα, τό « exercice » τὸ μελέτημα ... τῶν φιλοσόφων, λύσις ... ψυχῆς ἀπὸ σώματος Pd. 67 d 6*.

μέλλειν 1° « devoir arriver » (événements), au pcpe pr. (« l'avenir ») ; 2° « devoir, vouloir » (avec une intention personnelle).

1° a) τὸ μέλλον α) seul εἰς τὸ μέλλον Phr. 244 b 5 (cf. c 2 Pa. 137 a 3) ; β) avec inf. futur τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι Ch. 173 c 4 τὸ μέλλον ἀποβήσεσθαι Tht. 178 c 5.

b) τὰ μέλλοντα α) seul τῶν μελλόντων Ph. 39 c 11 (cf. Tht. 186 b 1) τὰ παρόντα καὶ τὰ μέλλοντα αὐτῷ L. I 647 e 4 ; β) avec inf. futur τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι Ch. 174 a 1 μηδ' ἐπὶ τοῖς γεγονόσιν ..., πολλάκις δὲ ... ἐπὶ τοῖς μηδὲ μέλλουσί ποτε γενήσεσθαι Ph. 40 d 10.

2° a) avec inf. présent τὸ ἄροτρον, εἰ μέλλει καλὸν εἶναι R. II 370 c 9 εἰ μέλλουσιν εἶναι ἀνδρεῖοι R. III 386 a 6 τοῖς μέλλουσιν μακαρίοις εἶναι R. IV 419 a 10 (cf. 427 d 7).

b) avec inf. futur ὁ μέλλων καλὸς κἀγαθὸς ἔσεσθαι φύλαξ R. II 376 c 5 (cf. III 416 d 4 VII 525 b 12) τὸν μέλλοντα ῥητορικὸν ἔσεσθαι Phr. 271 d 1 (cf. M. 94 d 8 Pd. 75 b 4 B. 178 c 7 R. VI 486 e 4).

c) avec inf. aoriste εἰ τελέως μέλλοι φιλόσοφος γενέσθαι R. VI 491 a 10 εἰ μέλλομεν ἰδεῖν ... τὸ ζητούμενον Po. 291 c 6 σώφρων ... οὐδ' ἂν μελλῆσαι ποτὲ γενέσθαι Le. VII 326 c 5.

Ass. (1°) : (τὰ) γεγονότα, παρόντα.

μέλος, τό a) « air, mélodie » ; b) « membre ».

a) τὸ περὶ ᾠδῆς τρόπου καὶ μελῶν λοιπόν R. III 398 c 2 (cf. 399 c 7 L. II 654 e 4) τὸ μέλος ἐκ τριῶν ἐστιν συγκείμενον, λόγου τε καὶ ἁρμονίας καὶ ῥυθμοῦ R. III 398 d 1 (cf. G. 502 c 7 L. II 656 c 4, 669 c 5 et 7) τὸ καλὸν ... σχῆμα ἢ μέλος L. II 654 e 9 (cf. 655 a 5, 7, 9 b 5, 656 a 8 d 7, 660 a 7) τὸ χρῶμα γυναικῶν καὶ μέλος L. II 669 c 5 ῥυθμὸν ... καὶ σχήματα μέλους χωρίς L. II 669 d 7.

b) ἑκάστου τὰ μέλη τε καὶ ἅμα μέρη διελὼν τῷ λόγῳ Ph. 14 e 1 τὰ τοῦ θνητοῦ ζῴου ... μέρη καὶ μέλη T. 77 a 1 τῶν τοῦ σώματος ... μελῶν καὶ μερῶν L. VII 795 e 4.

App. et ass. : (a) ᾠδή ; (b) μέρος.

Ass. (a) : ἁρμονία, ῥυθμός, σχῆμα (2° b et c, 3°), χρῶμα (b).

μεμελημένως : v. μέλειν.

μέμφεσθαι « blâmer » τοῖς νόμοις ... μέμφῃ τι ὡς οὐ καλῶς ἔχουσιν ; Cr. 50 d 5 (cf. L. III 685 a 1) ἡ ... δίκη ἡμῖν οὐ μέμψεται R. VII 536 b 3 εἴ τις ... πᾶν θρέμμα ἄναρχον ... ἰδὼν οὕτω μέμφοιτο, τὸν ... ψόγον ἡγούμεθα ὑγιὲς ἄν ποτε ψέξαι καὶ ὁτιοῦν ; L. I 639 a 6 (cf. Pr. 346 c 8).

Adj. verbal : μεμπτός (Tht. 187 c 2 L. IV 716 b 4*) ; opp. ἄμεμπτος (L. XII 945 d 3).

App. et ass. : ψέγειν.

Opp. : ἐπαινεῖν.

μένειν « rester » 1° « être immobile » ; 2° « demeurer » ; 3° « tenir » (principe).

1° περιέρχεται ... καὶ οὐκ ἐθέλει μένειν Euph. 11 b 8 (réc. c 4, 6, 9 d 1, 15 b 8 ; cf. 11 d 5 et 8) πάντα χωρεῖ καὶ οὐδὲν μένει (Héraclite) Cra. 402 a 9 οὐχὶ ἰόντα οὐδὲ φερόμενα ἀλλὰ μένοντα τὰ πράγματα Cra. 437 c 7 (cf. Phr. 261 d 9) τὰ μὲν ... κινεῖται, τὰ δὲ μένει L. X 893 c 1.

2° εἰ μεταπίπτει πάντα ... καὶ μηδὲν μένει Cra. 440 a 7 ἦθος ... μεῖναν ἐπ' αὐτῇ (= φιλοσοφίᾳ b 1) R. VI 496 b 3 ἔμενεν ἐν τῷ ἑαυτοῦ ... ἤθει T. 42 e 6 (cf. L. X 888 c 2 Le. X 358 c 7) τὰ δύο ... πάθη περὶ θεοὺς μεῖναι L. X 888 c 3 (cf. c 4).

3° σκόπει εἰ ἔτι μένει Cr. 48 b 5 (cf. b 7, 9, 10) εἴπερ τὰ πρότερον μένει ἡμῖν ὁμολογήματα G. 480 b 3 (cf. L. I 644 a 7).

App. : (1°) ἑστάναι ; (2°) ἐμμένειν, ἐπιμένειν (cf. J. Brunel, *L'Aspect...*, p. 23-24 et 255).

Ass. et opp. : (1°) ἰέναι, κινεῖσθαι, περιιέναι, φέρεσθαι, χωρεῖν ; (2°) μεταπίπτειν 1°.

μένος, τό « force » ὅτε ζέσειεν τὸ τοῦ θυμοῦ μένος [A : γένος Y] T. 70 b 4* (périphrastique).

μερίζειν (à l'actif et au moyen) « diviser » ἐθελήσεις ... φάναι τὸ ἓν εἶδος ... μερίζεσθαι ; Pa. 131 c 10 εἰ αὐτὸ τὸ μέγεθος μεριεῖς Pa. 131 c 12 κατακεκερμάτισται ... καὶ μεμέρισται Pa. 144 b 6 (cf. d 3 et 5 So. 245 a 1) μερισώμεθα εἰς δύο τὸ σύμπαν Po. 261 c 5 (cf. 292 c 1) ἀνὰ λόγον μερισθεῖσα T. 37 a 5 (cf. 56 d 7, 81 b 3).

Adj. verbal : μεριστός « divisible » μεριστὰ ... τὰ εἴδη Pa. 131 c 5 (cf. 144 d 5) τῆς ἀμερίστου ... οὐσίας καὶ τῆς αὖ ... γιγνομένης μεριστῆς T. 35 a 3*.

App. : διαιρεῖν, κατατέμνειν, κερματίζειν.

App. et ass. : κατακερματίζειν.

μερισμός, ὁ « détail » εἰς μερισμὸν τὸν ἔσχατον τέλος ἀπειργασμένοι L. X 903 b 9*.

μέρος, τό « partie » a) en général ; b) « particule » ; c) élément ou équivalent de γένος ou d'εἶδος.

a) τὴν ἀνδρείαν... ἐσκοποῦμεν ὡς μέρος ἀρετῆς La. 198 a 2 (cf. a 5, 199 c 3 R. VI 484 d 7 Po. 306 a 8 L. I 633 a 8) τὸ μέρος... μέρος ὅλου ἐστίν Pa. 137 c 6 (cf. c 5, 7, 9 d 3, 5, 6) τῶν... ἐν μέρους εἴδει πεφυκότων T. 30 c 5 (= μόρια c 8) τὰ... τοῦ θνητοῦ ζῴου μέρη καὶ μέλη T. 77 a 1 (cf. Ph. 14 e 1 L. VII 795 e 4) τῷ αὐτῷ μέρει... ὑπερέχον Ep. 991 a 7.

b) μέχριπερ αὐτῆς πῃ συντυχόντα τὰ μέρη... γῆ γένοιτο T. 56 d 4 (cf. e 2, 65 d 2).

c) τὸ τῆς παρανοίας ὡς ἓν ... εἶδος ἡγησαμένω τὼ λόγω, ὁ μὲν τὸ ἐπ' ἀριστερὰ τεμνόμενος μέρος Phr. 266 a 4 τῶν τῆς παιδιᾶς μετεχόντων ἐστί τις μερῶν (secl. Heusde Diès, addub. Burnet Taylor [1961], tuetur Robin) εἷς So. 235 a 7 μὴ ... μόριον ἓν ... ἀφαιρῶμεν ... ἀλλὰ τὸ μέρος ἅμα εἶδος ἐχέτω Po. 262 b 1 (cf. 260 b 4, 264 d 6, 267 a 8 b 5 c 1, 282 a 8, 283 d 4) γένος ἅμα καὶ μέρος ... τῶν σχισθέντων Po 262 e 7 εἶδός τε καὶ μέρος ἕτερον ἀλλήλων Po. 263 b 6 (cf. 8-9) δίχα διαιρεθείσης τὸ μόριον θάτερον ἐπὶ τῷ κερασφόρῳ μέρει ... ἐπιτετάχθαι Po. 265 c 7 τέμνοντες μέρη μερῶν ἕκαστον διῃρούμεθα Po. 279 b 9 κατὰ μεγάλα μέρη Ph. 30 b 6 (cf. L. I 634 c 1) ἕκαστον τῶν μερῶν L. X 904 b 4 (cf. 903 b 6).

App. et ass. : (a) μέλος (b) ; (c) γένος, εἶδος.

Ass. et opp. (a) : ὅλον.

Ass. et syn. : μόριον.

μεσεύειν « tenir le milieu » μέσον ἂν ἔχοι μοναρχικῆς καὶ δημοκρατικῆς πολιτείας, ἧς ἀεὶ δεῖ μεσεύειν τὴν πολιτείαν L. VI 756 e 9*.

Ass. et syn. : μέσον ἔχειν.

Syn. : μεσοῦν.

μέσος a) (adj.) « intermédiaire, moyen » ; b) (subst.) « (juste) milieu ».

a) μέσον τι ... τεμεῖν Pr. 338 a 7 τὸν μέσον ἀεὶ τῶν τοιούτων βίον αἱρεῖσθαι καὶ φεύγειν τὰ ὑπερβάλλοντα R. X 619 a 6 ὁ μέσος βίος Ph. 43 e 8 (cf. L. VII 793 a 4) τὴν μέσην (ταφήν) L. IV 719 d 5 μέσα τε καὶ μεταξὺ τῶν τοιούτων L. X 893 e 4 κυνῶν χείρους καὶ ἀνθρώπων μέσων L. X 907 a 7 τὰ μέσα τῶν ζῴων Ep. 985 b 3 μέσος ... χειμώνων τε καὶ τῆς θερινῆς φύσεως Ep. 987 d 4.

b) συμβῆναι εἰς τὸ μέσον Pr. 338 a 1 τὰ μέσα ἀποδέχεται Pr. 346 d 3 σοφίας τε ... καὶ ἀμαθίας ἐν μέσῳ ἐστίν B. 203 e 6 τό γε μέσον ἴσον τῶν ἐσχάτων ἀπέχει Pa. 145 b 2 (cf. 137 e 3 et 4 Po. 284 e 7 T. 37 a 1) τὰ ... μέσα αὐτοὺς ἐκφεύγει Ph. 17 a 3 τὸ μέσον ὑπερηφανίας καὶ ἀνελευθερίας μεταδιώκοντες Criti. 112 c 3 ἀρχήν τε καὶ τελευτὴν καὶ μέσα τῶν ὄντων ... ἔχων L. IV 716 a 1 (cf. Pa. 137 d 6) ἐν τῷ μέσῳ ... ταύτης τῆς ἕξεως L. V 728 e 2 (cf. VI 756 e 8, ἃ μεσεύειν ; R. VIII 547 c 6) αὐτὸ ἀσπάζεσθαι

τὸ μέσον L. VII 792 d 2 ἐν κοινῷ καὶ μέσῳ ... κεῖσθαι L. XII 968 e 8.

Adv. : μέσως (Pr. 346 e 5 Pd. 113 d 4*).

App. : (a) μέτριος ; (b) τὸ μέτριον.

App. et ass. (b) : κοινός.

Ass. et opp. : (a) ὑπερβάλλων ; (b) ἀρχή, ἔσχατον, πρῶτον (T. 32 a 1), τελευτή.

μεσότης, ἡ a) « médiété » (T. 32 b 1, 43 d 7) ; b) « situation centrale » (L. V 746 a 6)*. Le mot n'a jamais chez Platon de valeur morale.

μεσοτομεῖν « faire des sections égales » Po. 265 a 4*.

App. : μέσον τι ... τεμεῖν (Pr. 338 a 7 ; cf. L. VII 793 a 4).

μεσοῦν « tenir le milieu » τὰ δὲ νόσοις, τὰ δ' ὑγιείαις, τὰ δὲ καὶ μεσοῦν τούτων R. X 618 b 6.

Syn. : μεσεύειν, μέσον ἔχειν.

μεταβαίνειν 1° « se déplacer » ; 2° « passer (à) », « changer » ; 3° « sortir » (d'un état antérieur).

1° εἰ ... ὡσαύτως ἴσχει, ... οὐδὲν μεταβαίνει Cra. 439 e 3 οὐκ ἄρα τῷ γε μεταβαίνειν κινοῖτ' ἄν Pa. 162 c 9 φορᾷ κινεῖται μεταβαίνοντα εἰς ἕτερον ἀεὶ τόπον L. X 893 d 7 ἡ ... διαγωγή, ἄνω καὶ κάτω μεταβαίνουσα ἐφ' ἕκαστον Le. VII 343 e 1.

2° μεταβαίνει ... ἐκ τῆς τιμαρχίας εἰς τὴν ὀλιγαρχίαν R. VIII 550 d 3 (cf. d 6, 547 c 9) τὴν τῶν πόλεων ἐπίδοσιν εἰς ἀρετὴν μεταβαίνουσαν ... θεατέον L. III 676 a 6.

3° τὰς ἐφεξῆς (sc. πολιτείας) ... ἐξ ἀλλήλων μεταβαίνειν R. V 449 b 1 μεταβαίνει τυραννὶς ἐκ δημοκρατίας R. VIII 569 c 7.

App. (3°) : μεταβάλλειν 3°.

App. et ass. (1°) : κινεῖσθαι.

μεταβάλλειν (souvent intr. en apparence) 1° « changer » ; 2° « passer » ; 3° « sortir » (de).

1° ἄνω καὶ κάτω μεταβαλλομένου G. 481 e 1 (cf. e 3 Pd. 96 a 10) πῶς ἂν ... μεταβάλλοι ἢ κινοῖτο, μηδὲν ἐξιστάμενον τῆς αὑτοῦ ἰδέας ; Cra. 439 e 4 αὐτὸς αὑτὸν (ὁ θεὸς) μεταβάλλοι ἂν καὶ ἀλλοιοῖ ; R. II 381 b 8 (cf. b 10 e 9) πολλὰς μεταβολὰς ... μεταβάλλοντας ὑδάτων R. III 404 a 12 (cf. L. VI 782 a 9 X 903 d 4) οὔτε ... ἑστὸς ὂν οὔτε κινούμενον μεταβάλλει Pa. 156 c 10 (cf. c 5, 7, 8 d 2, 4, 6 e 2, 4, 5, 6, 157 a 1).

2° εἰς ὀλιγαρχικὸν ἐκ τοῦ τιμοκρατικοῦ ... μεταβάλλει R. VIII 553 a 7 (cf. 555 b 8) ὅταν ἑστὸς ἐπὶ τὸ κινεῖσθαι μεταβάλλῃ Pa. 156 c 2 (cf. 162 b 10).

3° τίς τρόπος τυραννίδος ... γίγνεται ; ... ἐκ δημοκρατίας μεταβάλλει R. VIII 562 a 9.

App. : (2°-3°) μεταβαίνειν 2°-3°.

App. et ass. (1°) : ἀλλοιοῦν, κινεῖν, μετακινεῖν. — V. aussi μεταπίπτειν, qui peut servir de passif à μεταβάλλειν.

μετάβασις, ἡ a) « changement » ; b) « dimension ».
a) σμικρὰ μετάβασις εὐλαβής L. V 736 d 3 (cf. 737 a 1 III 676 c 8 R. VIII 547 c 5)*.
b) ὁπόταν ... εἰς τὴν δευτέραν ἔλθῃ μετάβασιν L. X 894 a 3 (cf. pour le sens Ep. 991 a 3)*.
App. (a) : μεταβολή (a).

μεταβιβάζειν 1° « transférer » ; 2° « changer ».
1° μεταβιβάζων L. VII 795 b 8.
2° μεταβιβάζειν τὰς ἐπιθυμίας G. 517 b 6 (cf. Phr. 262 b 6 L. V 736 d 4).

μεταβολή, ἡ a) « changement » ; b) « passage, transition ».
a) ἐλαχίστην μεταβολὴν ὑπ' ἄλλου ἐνδέχεται R. II 381 b 2 μεταβολή ... ἐκ φιλοτίμου νέου εἰς φιλοχρήματον R. VIII 553 d 8 τῆς μεταβολῆς τὴν αἰτίαν L. III 676 c 6 τῶν ... παρόντων ἐπὶ τὸ βέλτιον μεταβολάς L. V 732 d 2 ἐξ ἀμαθίας ... μεταβολήν (« conversion ») L. XII 957 e 3 μεταβολὴ γίγνεται καὶ τῆς μεταβολῆς ... προύστησαν (« révolution ») Le. VII 324 c 3.
b) (τὸ τεθνάναι) μεταβολή τις τυγχάνει οὖσα καὶ μετοίκησις Ap. 40 c 7 μεταβολὴ δὲ κίνησις Pa. 162 c 2 (cf. c 1 et 6) σωμάτων ... μεταβολῆς τε ... καὶ μετακοσμήσεως L. X 892 a 6 (cf 895 b 6).
App. (a) : μετάβασις (a), μετάπτωσις.
App. et ass. (b) : μετακόσμησις (L. X 892 a 6*), κίνησις.
Ass. (b) : μετοίκησις.

μεταβουλεύεσθαι « changer d'avis » οὐ μεταβουλευόμενον ἄνω καὶ κάτω Ep. 982 d 1*.

μεταγιγνώσκειν « se repentir » ἐκείνοις ... μεταμέλει ... · τοῖς δὲ οὐκ ἔστι χρόνος ἐν ᾧ μεταγνῶναι προσήκει Phr. 231 a 4*.
App. et ass. : μεταμέλειν.

μεταδιδόναι « communiquer, faire part » (de) ἀρετῆς σοι μεταδοτέον τοῖς πολίταις ... δύναιτο δ' ἄν τις μεταδιδόναι ὃ μὴ ἔχοι ; A. 134 c 1 et 3 μεταδόντες ἁπάντων ... καλῶν σοί Cr. 51 c 9 τί ... ἡμῖν ... οὐ μεταδίδοτον τῶν λόγων ; — Ἀλλὰ μήν ... μεταδοτέον Ly. 211 d 1 (cf. Pd. 63 d 1) δυοῖν ... αὐτοῖς μοιρῶν τὴν ἑτέραν χρὴ ... μεταδιδόναι Ep. 981 e 7 πάντα τινὰ ἄνδρα ᾧ καὶ βραχὺ δόξης ὀρθῆς μετέδωκεν θεία τις τύχη Le. VII 336 e 3.

μεταδιώκειν « poursuivre » τὸ νῦν μεταδιωκόμενον γένος So. 224 e 6 (cf. 225 e 5 Ph. 32 d 8) τὴν αὑτοῦ μεταδιῶκον φύσιν Po. 310 d 3 ἀνάγκη τὰς ... αἰτίας πρώτας μεταδιώκειν T. 46 e 1 (cf. 59 c 7, 64 b 2, 72 e 1) τὸ μέσον ... μεταδιώκοντες Criti. 112 c 3 μεταδιώκοντες τὴν τιμωρίαν L. IX 866 e 5.
Syn. : διώκειν, μεταθεῖν.

μεταδοξάζειν « changer d'opinion » οὓς ἂν ὀδύνη τις ... μεταδοξάσαι ποιήσῃ R. III 413 b 10 (cf. c 2 So. 265 d 2)*.

μεταθεῖν « poursuivre » μεταθεῖν χρὴ καὶ μὴ ἀνιέναι La. 194 b 5 εὖ μεταθεῖς τε καὶ ἰχνεύεις τὰ λεχθέντα Pa. 128 c 1 (cf. So. 226 b 1 Po. 301 e 3)*.
App. et ass. : ἰχνεύειν.
Syn. : μεταδιώκειν.

μετακινεῖν « transposer » μεταβάλλον ... καὶ μετακινούμενον γίγνεται πᾶν L. X 894 a 6*.
App. et ass. : μεταβάλλειν 1°.

μεταλαμβάνειν 1° « participer » (à) : a) en gén. ; b) à une Idée ; 2° « échanger ».
1° a) ἑκάστων ... τούτων μεταλαμβάνουσιν ἄλλοι ἄλλων G. 448 c 7 (cf. Pr. 329 e 3, 337 c 3 R. IX 585 e 2 et 4) ἀμείνονος μοίρας μεταλαμβάνει Phr. 248 e 6 (cf. Ep. 992 b 6) τούτων μὲν μεταλαβὸν τῶν δοξῶν ... φρόνιμον ... γίγνεται, μὴ κοινωνῆσαν δὲ ὧν λέγομεν ... Po. 309 e 6 (cf. e 2) ὅσα γενέσεως μετείληφεν Criti. 121 c 4 (cf. L. X 904 a 2) μετείληφεν ἀθανασίας L. IV 721 b 8 (réc. c 7) μνήμης μεταλαβόντι λογισμοῦ τε Ep. 981 c 4 (cf. 985 a 8, 986 d 2, 987 c 3, 992 b 6).
b) εἰ ἀποθνήσκοι ... ὅσα τοῦ ζῆν μεταλάβοι Pd. 72 c 6 τῶν εἰδῶν ... τἄλλα μεταλαμβάνοντα Pd. 102 b 1 (cf. Pa. 129 a 3 et 4, 130 e 6, 131 a 1, 5, 6 e 5) τῇ μελλούσῃ τοῦ ὄντος ... ψυχῇ μεταλήψεσθαι R. VI 486 e 5 (cf. Pa. 156 a 1 et 5) οὐδὲ μετέχοντα τοῦ ἑνὸς τότε, ὅτε μεταλαμβάνει αὐτοῦ, μεταλαμβάνει ; Pa. 158 b 10 μεταλαμβάνον ... τοῦ νοητοῦ T. 51 a 8.
2° ἄνω τε καὶ κάτω ... μεταλαμβάνειν ταὐτά Pr. 356 d 6 λόγον ἐκ λόγου μεταλαμβάνομεν Tht. 172 d 6.
App. (1° a) : μετεῖναι.
App. et ass. : (1° a) κοινωνεῖν 1° ; (1° b) μετέχειν.

μετάληψις, ἡ a) « participation » (aux Idées) ; b) « échange ».
a) ἄλλη τις ἂν μετάληψις ... γένοιτο Pa. 131 a 6*.
b) ἐπὶ λόγων μεταλήψει R. VII 539 d 9 (cf. Tht. 173 b 7)*.
Syn. (a) : κοινωνία (1° b), μέθεξις, μετάσχεσις.

μεταμέλεια, ἡ « regret, remords » ταραχῆς καὶ μεταμελείας μεστή R. IX 577 e 3 (cf. L. V 727 c 3) μεταμέλεια ... τοῦ πεπραγμένου L. IX 866 e 3*.
App. et ass. : ταραχή.

μεταμέλειν (impersonnel) « regretter, se repentir » οὔτε νῦν μοι μεταμέλει οὕτως ἀπολογησαμένῳ Ap. 38 e 4 (cf. Pr. 356 d 6 G. 471 b 8 Pd. 114 a 1) ἐκείνοις ... μεταμέλει ὧν ἂν εὖ ποιήσωσιν ... · τοῖς δὲ οὐκ ἔστι χρόνος ἐν ᾧ μεταγνῶναι προσήκει Phr. 231 a 2 (cf. Le. II 314 b 6)*.
App. et ass. : μεταγιγνώσκειν.

μεταξύ a) adverbe « au (beau) milieu » ; b) préposition « entre, dans l'intervalle » (de) ; c) adjectivé ou d) substantivé « intermédiaire ».

a) μεταξὺ τὸν λόγον καταλύομεν ; G. 505 c 8 (cf. d 1 Pr. 336 e 4, 348 a 8 R. X 618 a 5).

b) ἄνθρωποι καὶ τἄλλα πάντα ὅσα μεταξύ τινοιν δυοῖν ἐστιν καὶ ἀμφοτέροιν τυγχάνει μετέχοντα Euth. 306 a 2 (cf. Ly. 220 d 5 G. 467 e 2 Pd. 71 b 3 c 4) τὸ μεταξὺ ... φανὲν ἀγνοίας καὶ ἐπιστήμης R. V 478 d 8 (cf. d 3 et 6, 479 d 4 II 359 a 6 Tht. 188 a 3 L. IX 878 b 6).

c) τῇ μεταξὺ δυνάμει τὸ μεταξὺ πλανητὸν ἁλισκόμενον R. V 479 d 8-9.

d) πότερον τὰ μεταξὺ ταῦτα ἕνεκα τῶν ἀγαθῶν πράττουσιν G. 468 a 6 (cf. a 7 et 8) τοὺς μὲν χρηστοὺς καὶ πονηροὺς ... ὀλίγους εἶναι ..., τοὺς δὲ μεταξὺ πλείστους Pd. 90 a 1 τὰ μὲν ἄκρα ... ὀλίγα, τὰ δὲ μεταξὺ ... πολλά Pd. 90 a 7 εἰς τὸ μεταξὺ ... ἐλθεῖν Pa. 165 a 4.

App. (c et d) : μέσος.

Ass. et opp. (d) : ἄκρος.

μεταπείθειν « dissuader » ἄλλῳ δεομένῳ ἢ διδάσκοντι ἢ μεταπείθοντι ἑαυτὸν ἐπέχοντα R. III 399 b 6 (cf. 413 b 5)*.

Adj. verbal : μεταπειστός (T. 51 e 5*, ass. et opp. à ἀκίνητον πειθοῖ).

μεταπίπτειν 1° « changer » ; 2° « s'ébranler » ; 3° « s'effondrer ».

1° ἀναπείθεσθαι καὶ μεταπίπτειν ἄνω κάτω G. 493 a 4 (cf. 481 e 1 avec μεταβαλλομένου) εἰ μεταπίπτει πάντα χρήματα καὶ μηδὲν μένει Cra. 440 a 7 εἰ ... ἡ γνῶσις τοῦ γνῶσις εἶναι μὴ μεταπίπτει Cra. 440 a 8 (cf. 440 b 1) σμικρότερα μὲν τῶν ἠθῶν μεταβάλλοντα ἐλάττω ... μεταπορεύεται, πλείω δὲ ... μεταπεσόντα L. X 904 d 1 (cf. VII 798 d 4 R. V 473 c 3).

2° ὑπ' ἄλλου ... οὐ μή ποτε ... μεταπέσῃ L. X 895 b 2.

3° χρόνῳ ... οὐ πολλῷ μετέπεσε τὰ τῶν τριάκοντα Le. VII 325 a 6.

App. et ass. (1°) : μεταβάλλειν (auquel il peut servir de passif).

Ass. et opp. (1°) : μένειν.

μετάπτωσις, ἡ « branle » μηδεμιᾶς ... οὔσης ἔμπροσθεν μεταπτώσεως L. X 895 b 3*.

App. : μετάβασις (a), μεταβολή (a).

μεταστρεπτικός « apte à tourner » (l'âme) ἀγωγῶν ... καὶ μεταστρεπτικῶν εἰς τὴν τοῦ ὄντος θέαν R. VII 525 a 1*.

App. et ass. : ἀγωγός.

μεταστρέφειν a) à l'actif « retourner » ; b) au moyen « se retourner ».

a) πάντας τοὺς λόγους ἄνω καὶ κάτω μεταστρέφοντα Phr. 272 b 8 (cf. Tht. 191 c 2).

b) ὅσα ἀναγκάζει ψυχὴν εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον μεταστρέφεσθαι R. VII 526 e 4 (cf. 518 d 5 Po. 273 a 1).

μεταστροφή, ἡ « conversion » τῆς ψυχῆς ... μεταστροφῆς ἀπὸ

γενέσεως ἐπ' ἀλήθειαν R. VII 525 c 5 ἡ... μεταστροφὴ ἀπὸ τῶν σκιῶν ἐπὶ τὰ εἴδωλα R. VII 532 b 8*.

μετάσχεσις, ἡ « participation » (aux Idées) τὴν τῆς δυάδος μετάσχεσιν Pd. 101 c 5*.
Syn. : κοινωνία (1° b), μέθεξις, μετάληψις (a).

μετασχηματίζειν « métamorphoser, transformer » εἰ... πλάττοι τις μετασχηματίζων τὰ πάντα L. X 903 e 5 ῥήματι μετεσχηματισμένον L. X 906 c 6*.

μετατιθέναι (au moyen) « changer » (d'opinion), « se rétracter » οὕτως... μετατίθεσθαι... λέγεις La. 199 d 2 πεῖσαι μεταθέσθαι G. 493 c 6 (cf. d 1 et 3) μεταθώμεθα R. I 334 e 5 (cf. e 9, 345 b 8) ἃ... ἂν μετάθωνται... τότε κύρια ἕκαστα εἶναι L. X 889 e 10 (cf. e 9, 894 d 6).
Syn. : ἀνατίθεσθαι.

μεταφέρειν « transporter » a) au pr. ; b) au fig.
a) πάντα... μεταφέρεται πρὸς τοὺς ἑαυτῶν τόπους T. 58 b 10 (cf. 73 e 4)*.
b) τὴν πόλιν... νῦν μετενεγκόντες ἐπὶ τἀληθές T. 26 c 9 (cf. Pr. 339 a 5 Criti. 113 a 7)*.

μεταχειρίζεσθαι « s'appliquer, se livrer » (à) μεταχειριζομένη πόλις φιλοσοφίαν R. VI 497 d 8 (repris e 7 par ἅπτεσθαι ; cf. 498 b 5 VII 526 a 7, 529 a 7 Pr. 316 d 5 L. XII 967 a 2 Ep. 992 a 3) οἵας μετεχειρίζοντο πράξεις Ep. 988 c 2 (cf. 975 b 6).
App. : ἅπτεσθαι, πράττειν.

μετεῖναι (impersonnel) « avoir part » (à) ἐμοὶ τούτων ... οὐδὲν μέτεστιν Ap. 19 d 1 ἀνδρείας... ὀλίγοις οἶμαι μετεῖναι La. 197 b 3 (cf. Pr. 322 d 8) ἀνελευθέρῳ φύσει φιλοσοφίας ἀληθινῆς... οὐκ ἂν μετείη R. VI 486 b 3 (réc. 490 a 3 ; cf. Pd. 61 c 7 Tht. 186 e 4) ὅσα γε ἐν χρόνῳ ἐστὶν καὶ μετέχει τοῦ τοιούτου Pa. 141 d 1 (cf. 140 e 4-5) γενέσει... μέτεστι τοῦ... ποιεῖν δυνάμεως So. 248 c 8 ᾧ... νοῦ μέτεστιν τὸ μηδέν T. 77 b 6 (cf. L. V 737 b 4).
App. : κοινωνεῖν 1°, μεταλαμβάνειν (1° a), μετέχειν.

μετέχειν « participer » (à) a) en général ; b) à une Idée.
a) μεγίστης φρονήσεως μετέχειν La. 197 e 2 (cf. Pd. 114 c 9 T. 51 e 6 Ep. 985 a 1) θείας μετέσχε μοίρας Pr. 322 a 3 (cf. Phr. 230 a 6 Ep. 990 b 2) αἰδοῦς καὶ δίκης μετέχειν Pr. 322 d 5 (cf. 323 a 3 et 6) ἔστιν τι ἕν ... οὗ ἀναγκαῖον πάντας τοὺς πολίτας μετέχειν Pr. 324 e 1 (cf. 325 a 3 et 6 R. IV 432 b 5 L. VII 816 e 3) κακίας οὐδεμία ψυχὴ μεθέξει Pd. 94 a 1 (cf. 93 d 8 e 5) θνητὸν ἀθανασίας μετέχει B. 208 b 4 (cf. T. 90 c 3) ὅσα μεταξύ τινοιν δυοῖν ἐστιν καὶ ἀμφοτέροιν τυγχάνει μετέχοντα Euth. 306 a 3 (ψυχὴ) μετέχουσα ἀνελευθερίας R. VI 486 a 4 ἧττον ἀληθείας... μετέχει R. IX 585 d 3 (cf. Phr. 272 d 5 L. VII 804 b 4 X 889 d 2) καθ' ὅσον δυνατὸν θεοῦ ἀνθρώπῳ μετασχεῖν Phr. 253 a 4 τῆς γε ἡδονῆς... μεταλαβεῖν · δυνατοῖς δὲ μετασχεῖν Ph. 11 c 2 (cf. Pr. 351 e 1 Pd. 65 a 4 Ep. 985 a 5) ὅτιπερ ἂν μετάσχῃ τοῦ ζῆν T. 77 b 2

(cf. So. 228 c 1) ὅσονπερ ἂν τοῦ δικαίου κοινωνῇ, κατὰ τοσοῦτον καὶ τοῦ καλοῦ μετέχον ἐστί L. IX 859 e 9 μεθέξειν τῆς τοιαύτης ἀεὶ τύχης Ep. 992 c 1 (cf. c 7).

b) ἃ ... μετέχει τοῦ ἀγαθοῦ G. 467 e 10 (s'il faut, avec W. D. Ross et malgré E. R. Dodds, déjà voir ici l'Idée) καλὸν εἶναι ... διότι μετέχει ἐκείνου τοῦ καλοῦ Pd. 100 c 6 (cf. B. 211 b 3 R. V 476 d 2) μετασχὸν τῆς ἰδίας οὐσίας ἑκάστου οὗ ἂν μετάσχῃ Pd. 101 c 3-4 (cf. c 6 R. IX 585 d 3 Pa. 155 e 7-11 So. 251 e 10) τὸ ἀμφοτέρων μετέχον, τοῦ εἶναί τε καὶ μὴ εἶναι R. V 478 e 2 (cf. Pa. 129 a 8 So. 260 d 7-8) τῷ μετέχειν τοῦ ἑνός Pa. 129 b 5 (cf. 158 b 7 et 9 c 5) χωρὶς μὲν εἴδη αὐτὰ ἄττα, χωρὶς δὲ τὰ τούτων αὖ μετέχοντα Pa. 130 b 3 (cf. 131 c 6, 132 a 10) μετέχον χρόνου Pa. 155 e 6 ἅτε μετασχὸν τοῦ ἐναντίου So. 255 b 1 (cf. 256 a 1 et 7, 259 a 8 Pa. 160 a 2).

App. : μετεῖναι.

App. et ass. : κοινωνεῖν 1°, μεταλαμβάνειν 1°.

μετεωρολέσχης, ὁ « bayeur aux nuées » τοὺς ... ἀχρήστους λεγομένους καὶ μετεωρολέσχας R. VI 489 c 6* (réc. de 488 e 6).

Syn. : μετεωρολόγος, μετεωροσκόπος.

μετεωρολογεῖν « s'occuper des phénomènes célestes » μετεωρολογῶν ὁ νομοθέτης Cra. 404 c 2*.

μετεωρολογία, ἡ « visions en l'air » προσδέονται ἀδολεσχίας καὶ μετεωρολογίας φύσεως πέρι Phr. 270 a 1 (cf. a 4)*.

Ass. : ἀδολεσχία.

μετεωρολογικός « qui s'occupe des phénomènes célestes » τῶν ἀκάκων ἀνδρῶν, κούφων δέ, καὶ μετεωρολογικῶν T. 91 d 8*.

μετεωρολόγος, ὁ « sublime spéculateur » μετεωρολόγοι καὶ ἀδολέσχαι τινές Cra. 401 b 8 (cf. 396 c 3 Po. 299 b 7)*.

Ass. : ἀδολέσχης.

Syn. : μετεωρολέσχης, μετεωροσκόπος.

μετέωρος a) « suspendu en l'air » ; b) « céleste » (subst. n.).

a) βλέπων μετέωρος ἄνωθεν Tht. 175 d 3 (cf. T. 80 a 2)*.

b) τὰ ... μετέωρα φροντιστής Ap. 18 b 9 (réc. 23 d 4) περί φύσεώς τε καὶ τῶν μετεώρων ἀστρονομικὰ [secl. Schanz Festugière] ἄττα διερωτᾶν Pr. 315 c 5*.

μετεωροσκόπος, ὁ « bayeur aux nuées » μετεωροσκόπον τε καὶ ἀδολέσχην καὶ ἄχρηστον R. VI 488 e 5*.

Ass. : ἀδολέσχης.

Syn. : μετεωρολέσχης, μετεωρολόγος.

μετιέναι a) « suivre » (une piste) ; b) « poursuivre » (une enquête) ; c) « argumenter » ; d) « étudier ».

a) τῷ ταὐτὸν ἴχνος μετιόντι Phr. 276 d 4 (cf. Tht. 187 e 2).

b) εἰ ... μετῄει τὸν λόγον M. 74 d 4 (cf. Pd. 88 d 9 R. VI 502 e 3 So. 252 b 9) ἐάν τις ὀρθῶς μετίῃ B. 210 a 2 περί τινος τῶν φαύλων

μετιόντες So. 218 d 8 τὴν τῶν ... δυναμένων μετιέναι καθ' ἕκαστα ... μέθοδον So. 235 c 6 ταῦτα ... εἰς αὖθις ... καθάπερ ἰχνεύοντες μέτιμεν Po. 263 b 2 (cf. 257 b 8 ; 282 c 7 codd. ; T. 50 c 6).
c) εἰ οὕτω μετιὼν ἔροιό με Pr. 350 d 7 (cf. d 6).
d) ἀστρονομίαν μέτιμεν R. VII 530 b 8 (cf. 528 e 5 et 8) τὸν μέλλοντα τέχνην ῥητορικὴν μετιέναι Phr. 263 b 6 (cf. 270 e 2).
App. (a et b) : μεταθεῖν.
App. et ass. (b) : ἰχνεύειν.

μετοίκησις, ἡ « migration » τὴν μετοίκησιν τὴν ἐνθένδε ἐκεῖσε εὐτυχῆ γενέσθαι Pd. 117 c 1 (cf. Ap. 40 c 8)*.

μετοχή, ἡ « participation » (en général) ὡς παιδείας δὴ μέτοχος ὤν ... ἀγαπῶν δόξαν τὴν<ἐκ>[add. Richards] τῆς μετοχῆς γενομένην Le. VII 345 a 1*.
Syn. : κοινωνία (1° a), ὁμιλία.

μέτοχος « qui a part » (à) ou « sa part » (de), « doué » (de) τέχνης ... τοῦ λέγειν μέτοχος Phr. 262 d 6 (cf. R. VII 522 c 8 So. 223 b 7) μᾶλλον ... μέτοχον εἶναι τῆς τοῦ ἀγαθοῦ μοίρας τὴν φρόνησιν ἢ τὴν ἡδονήν Ph. 60 b 3 μετόχους ... φρονήσεως L. II 659 a 3 (cf. III 689 d 8, avec σοφία) τῆς πόλεως οὐ μέτοχος L. VI 768 b 3 (cf. VII 806 a 2 VIII 845 c 4) ὅσα μέτοχά ἐστιν ψυχῆς L. X 904 c 5 (cf. Ep. 984 c 6) ἀναισχυντίας τε καὶ ἀνελευθέρου ψυχῆς μέτοχα L. XI 919 d 2 ἐπιστήμης τοῦ πέμπτου μέτοχος Le. VII 342 e 3 ὡς παιδείας δὴ μέτοχος ὤν Le. VII 344 e 4*.
App. : κοινωνός (a).

μετρεῖν « mesurer » ἐπὶ τὸ μετρεῖν ἐλθόντες Euph. 7 c 4 (cf. R. I 348 a 10) τὸ μετρεῖν καὶ ἀριθμεῖν καὶ ἱστάναι R. X 602 d 7 (cf. d 10 e 4) μεῖζόν τε ἅμα καὶ ἔλαττον μετρεῖσθαι ... πρὸς τὴν τοῦ μετρίου γένεσιν Po. 284 d 5 (cf. e 5 L. VII 820 a 1 et 10).
Adj. verbal : μετρητός (Po. 284 b 8 ; L. VII 820 c 4, ass. et opp. à ἄμετρος).
App. et ass. : ἀριθμεῖν.

μετρητική, ἡ (avec τέχνη exprimé ou, d'ordinaire, sous-entendu) « art de mesurer » ἡ μετρητικὴ τέχνη Pr. 356 d 4 (cf. e 3-4) ἡ ... μετρητική Pr. 356 d 8 (cf. 357 a 1 b 2 et 4 d 7 A. 126 d 2 Po. 283 d 1, 284 e 2, 285 a 1 c 1, 286 d 1 Ph. 55 e 2, 56 e 8) εἰσὶ δύο ἀριθμητικαὶ καὶ δύο μετρητικαί Ph. 57 d 6 μετρητικὴ ... μήκους L. VII 817 e 6*.
Ass. : ἀριθμητική.

μετριάζειν a) « modérer » ; b) « se comporter avec modération ».
a) ὅρκοις μετριάσαι ψυχὴν νέαν L. III 692 b 5 (cf. c 4)*.
b) μετριάσει ... πρὸς λύπην R. X 603 e 9 (cf. L. VI 785 a 1)*.

μέτριος 1° aux sens du langage ordinaire a) « simple, modéré, modeste » ; b) « juste, convenable » ; c) « suffisant » ; 2° dans la notion de « mesure » a) adj. « mesuré » ; b) surtout subst. n. « la mesure ».

1° a) ἐν μετρίῳ σχήματι G. 511 e 5 ἄνδρας μετρίους Pd. 82 b 8 (cf. R. III 396 c 5 IV 423 e 6 VII 538 d 3 IX 572 b 7) τὰς ... ἁπλᾶς τε καὶ μετρίας (sc. ἐπιθυμίας, b 10) R. IV 431 c 5 βίος ... μέτριος R. V 466 b 7 μετριώτερος ἔσται R. VII 539 c 9 (cf. So. 216 b 8) πνεῦμα μέτριον Phr. 229 b 1 (cf. L. VI 773 d 3).

b) μέτρια ... λέγειν Pd. 87 d 5 (cf. Ch. 166 e 4 Tht. 181 b 1 Pb. 32 a 9) μέτριον χρόνον R. V 460 d 3 (cf. e 1 L. VI 772 b 5 VII 810 a 1).

c) μέτριον εἶναι Pd. 117 b 9 R. V 470 d 8 μέτρια βασανισθέντες So. 237 b 2 (cf. Ep. 974 a 3) μισθὸν ... ὅσος σώφροσιν μέτριος T. 18 b 5.

2° a) τὸ μέτριον μῆκος τῶν λόγων Pr. 338 b 1 (cf. Phr. 267 b 5 L. IV 719 d 5) ἆρ' ἂν τὰ λεχθέντα εἴη μέτρια; L. IV 719b 10 μέτρον ... οὐσίας κεκτημένος καὶ μέτριος αὐτὸς ὤν L. IV 719 e 3 (cf. e 4, 716 c 3 III 690 e 4) χρήματα ... τακτὰ καὶ μέτρια L. V 746 a 3 (cf. VII 806 d 8) τῇ μετρίᾳ δυνάμει βιασάμενοι L. VI 753 a 3 (cf. 757 c 2) μετρίων ... πρὸς τὰς ἡδονάς L. VII 816 b 4 (cf. IX 866 a 4) ἀναθήματα χρεὼν ἔμμετρα τὸν μέτριον ἄνδρα ... δωρεῖσθαι L. XII 955 e 5.

b) τὸ τὴν τοῦ μετρίου φύσιν ὑπερϐάλλον καὶ ὑπερϐαλλόμενον ὑπ' αὐτῆς Po. 283 e 3 (cf. 284 a 8 Ph. 24 c 8) πρὸς τὴν τοῦ μετρίου γένεσιν Po. 284 c 1 d 6 πρὸς τὸ μέτριον καὶ τὸ πρέπον καὶ τὸν καιρόν Po. 284 e 6 περὶ μέτρον καὶ τὸ μέτριον καὶ καίριον Ph. 66 a 8 τὸ μέτριον τοῦ ἀμέτρου πλέον ἡγήσατο L. III 690 e 4 (cf. 691 c 2 d 4 e 1 IV 718 a 2, 719 e 5) οὐδέτερα τὰ μέτρια κέκτηται L. III 693 e 6 (cf. XI 918 d 6 XII 959 c 8) τὸ μέτριον ... δουλείας τε καὶ ἐλευθερίας L. III 694 a 3 καρτερεῖν πρὸς τὸ μέτριον L. XI 918 d 2.

Adv. : μετρίως (Ap. 39 b 8 G. 484 c 6 Pd. 96 d 6, 108 c 3 Euth. 305 d 8 Cra. 401 a 7 R. II 372 d 1 III 390 e 5, 399 b 8, app. et ass. à σωφρόνως ; IV 432 c 5 VI 497 a 7, 504 b 9 c 2 VII 518 b 6 Phr. 236 a 7, 265 c 2, 277 b 3, 278 b 7, 279 c 4 Tht. 179 a 10, 180 c 7, 191 d 1 Po. 261 a 3, 293 e 7 L. VI 775 a 3 VIII 829 e 4 XII 959 e 4 Ep. 989 b 6 ; sup. μετριώτατα (Cr. 46 c 6 R. III 412 a 5 X 597 e 1 L. III 691 d 6).

App. : μέσος.

App. et ass. : (1° a) ἁπλοῦς ; (1° c) σώφρων ; (2° a) ἔμμετρος ; (2° b) (τὸ) καίριον, καιρός, μέτρον, (τὸ) πρέπον.

Ass. et app. (2° b) : (τὸ) ἄμετρον.

μετριότης, ἡ « modération » μετριότητα ... ὡς ... ἀνελευθερίαν οὖσαν ... ὑπερορίζουσι R. VIII 560 d 7 μετριότης ... καὶ συμμετρία Ph. 64 e 6 (réc. 65 b 8 ; cf. d 3) λαϐόντες ... ἑκατέρας μετριότητά τινα L. III 701 e 4 (cf. V 736 e 1)*.

App. : κοσμιότης, σωφροσύνη.

App. et ass. : ἀλήθεια 1°, συμμετρία.

μέτρον, τό « mesure » a) mathématique ; b) musicale ou poétique

(« mètre, vers ») ; c) morale et métaphysique (« norme, juste mesure »).

a) μέτρῳ τε καὶ λογισμῷ R. X 603 a 4 πλέον πίνειν τοῦ μέτρου R. X 621 a 8 (cf. a 6) πλείω μέτρα Pa. 140 c 2 (cf. c 4, 5, 7, 8, 9 d 2, 3, 4) μέτροις τε καὶ ἀριθμῷ L. VIII 848 c 3 (cf. VI 756 b 5, 757 b 4) μέτρον ἀριθμοῦ τοῦ χρόνου L. XII 947 b 2 (cf. T. 39 b 2).

b) τό τε μέλος καὶ τὸν ῥυθμὸν καὶ τὸ μέτρον G. 502 c 7 (cf. Ph. 17 d 7) ἐν μέτρῳ καὶ ῥυθμῷ καὶ ἁρμονίᾳ R. X 601 a 8 ἄνευ μέτρου λόγον ... εἰπεῖν R. X 607 d 7.

c) Πρωταγόρας ἔλεγεν πάντων χρημάτων μέτρον εἶναι ἄνθρωπον Cra. 386 a 1 (cf. Tht. 152 a 3) μέτρον τῶν τοιούτων ἀπολεῖπον ... τοῦ ὄντος οὐ πάνυ μετρίως γίγνεται R. VI 504 c 1 (cf. c 3) ὅταν αἱ περίοδοι τοῦ προσήκοντος ... μέτρον εἰλήφωσιν ἤδη χρόνου Po. 269 c 6 (cf. L. III 692 a 8 VIII 846 c 7 XI 918 d 4 XII 957 a 4, 959 d 6) τὸ μέτρον σῴζουσαι (sc. αἱ τέχναι) Po. 284 b 1 γένεσιν εἰς οὐσίαν ἐκ τῶν μετὰ τοῦ πέρατος ἀπειργασμένην μέτρων Ph. 26 d 10 μέτρου καὶ τῆς συμμέτρου φύσεως τυχοῦσα Ph. 64 d 9 περὶ μέτρον καὶ τὸ μέτριον καὶ καίριον Ph. 66 a 7 τῆς μέτρον ἐχούσης ἀρχῆς L. III 698 b 1 (cf. IV 719 e 2 VI 757 a 4) ὁ ... θεὸς ἡμῖν πάντων χρημάτων μέτρον ἂν εἴη μάλιστα L. IV 716 c 4.

App. (c) : συμμετρία.

App. et ass. : a) ἀριθμός, λογισμός ; b) ἁρμονία, ῥυθμός ; c) (τὸ) καίριον, μέτριον.

Ass. (b) : μέλος.

μηδείς, μηδέν : v. οὐδείς, οὐδέν.

μῆκος, τό « longueur » τὸ ... μῆκος τῶν λόγων G. 449 b 7 (cf. Pr. 338 b 1) μήκη ... καὶ βραχύτητας R. III 400 b 9 (cf. Po. 283 c 11) ἐν χρόνου τινὸς μήκεσιν ἀπλέτοις L. III 683 a 6 (cf. 676 a 8 Criti. 109 d 4) ὅσα ἔχει μήκη καὶ πλάτη καὶ βάθη L. VII 819 d 1 (cf. V 747 a 3 So. 235 d 9).

Ass. : βάθος, πλάτος.

Ass. et opp. : βραχύτης.

μήνιμα, τό, et **μῆνις**, ἡ « ressentiment » φοβούμενος ... μῆνιν τῶν τετελευτηκότων H. M. 282 a 7 (cf. L. IX 881 a 1 et, transposé de l'*Iliade*, R. III 390 e 7)*. — Le παλαιῶν ἐκ μηνιμάτων de Phr. 244 d 7* vient probablement d'Eurip., *Phénic.*, 934.

App. : ὀργή.

μηνύειν a) « indiquer » ; b) « révéler » ; c) « déclarer ».

a) ταῦτα πάντα μηνύειν ἀθανασίαν μὲν μή ... Pd. 95 c 7 ἐάν τι μηνύηται τῶν ἀδικημάτων R. II 361 b 3 (cf. L. V 730 d 5) ὡς ὁ ἔμπροσθεν πᾶς μεμήνυκεν [μεμνημόνευκεν W] ἡμῖν λόγος Phr. 277 c 6 (cf. Po. 264 b 8 Ph. 19 b 7, 35 c 10, 50 b 1) ὅταν ... ὁ τοῦ ταὐτοῦ κύκλος ... αὐτὰ μηνύσῃ T. 37 c 2.

b) R. II 366 b 3 Le. VII 335 a 4.

c) τῷ μηνύσαντι τῆς ἡδονῆς πέρι ... χάριν ἔχειν δεῖ Ph. 54 d 5 μηνύω καὶ μαρτυρῶ Le. VI 323 a 3 τὰ ... βέλτιστα ... μηνύων διὰ λόγων Le. VII 327 a 3.

Ass. (b) : μαρτυρεῖν.

μήτηρ, ἡ « mère » (au pr. et au fig.) ὥσπερ πρὸς μητέρα πρὸς τὴν πόλιν Euph. 2 c 8 (cf. R. III 414 e 3 L. V 740 a 6) μητέρα ἢ πατέρα ἀλλόκοτον ἢ πατρίδα Pr. 346 a 2 (cf. Cr. 51 a 8 c 2 Le. VII 331 c 1) πρὸς πατέρα ἢ μητέρα ... βίαιόν τι πράξαντες Pd. 113 e 8 ἡ γῆ αὐτοὺς μήτηρ οὖσα ἀνῆκεν R. III 414 e 2 (cf. L. XII 958 e 3) τὴν τροφόν τε καὶ μητέρα κείρειν R. V 470 d 8 τὴν τοῦ γεγονότος ... μητέρα καὶ ὑποδοχὴν T. 51 a 5.

App. et ass. : παῖς, πατήρ, πατρίς, τροφός, ὑποδοχή.

μηχανᾶσθαι « inventer, imaginer » ἄλλην τιν' αὐτοῖς ἐμηχανᾶτο δύναμιν εἰς σωτηρίαν Pr. 320 e 3 (cf. 321 a 2 et 4 T. 73 c 2; 77 a 4 L. V 731 e 1 Le. VII 350 a 5) πειθὼ ... μεμηχανημένος G. 459 d 6 (cf. 481 a 2) πᾶσαν μηχανὴν μηχανώμενοι R. V 460 c 10 (cf. L. III 679 e 1 VII 798 e 4) μηχανᾶσθαι τὴν τῶν καλλίστων φύσιν Ph. 30 b 7 (cf. L. X 904 b 3 et 6) τυραννίδος κατάλυσιν ἐσομένην μηχανώμενος Le. VII 327 a 5.

μηχανή, ἡ « procédé, expédient » μηχανὴν ... πειθοῦς ηὑρηκέναι G. 459 b 12 (cf. R. III 414 b 8, 415 c 8) πᾶσαν μηχανὴν μηχανώμενοι R. V 460 c 9 (cf. L. III 679 e 1 VII 798 e 4) οὐκ ἔστι σωτηρίας μηχανή L. IV 714 a 8 πᾶσαν ... τέχνην καὶ μηχανήν L. VIII 831 d 5.

App. : πόρος. — Ass. : τέχνη.

μιαίνειν « souiller » ἐὰν ... (ἡ ψυχὴ) μεμιασμένη καὶ ἀκάθαρτος τοῦ σώματος ἀπαλλάττηται Pd. 81 b 1 (cf. R. X 621 c 2) σεβόμενοι μιαίνειν τὸ θεῖον T. 69 d 6 τοὺς ... βωμοὺς αἵματι μιαίνειν L. VI 782 c 7 ὅστις δ' ἂν ... ἀκάθαρτος ὢν ... τὰ ... ἱερὰ μιαίνῃ L. IX 868 b 1 (réc. 871 a 5 ; cf. 881 e 6) τοῦ ... κοινοῦ μιανθέντος αἵματος οὐκ εἶναι κάθαρσιν ἄλλην, οὐδὲ ἔκπλυτον ... γίγνεσθαι τὸ μιανθέν L. IX 872 e 8 et 873 a 1*.

Opp. : καθαίρειν.

μιαρός (adj. et subst. m. ou n.) a) « impur » ; b) « corrupteur ».

a) ἀκάθαρτος ... ὅ γε κακός, καθαρὸς δὲ ὁ ἐναντίος, παρὰ δὲ μιαροῦ δῶρα ... δέχεσθαι L. IV 716 e 3*.

b) Σωκράτης τίς ἐστι μιαρώτατος καὶ διαφθείρει τοὺς νέους Ap. 23 c 9 εἰ ... τὸ ἑαυτοῦ θειότατον ὑπὸ τῷ ἀθεωτάτῳ τε καὶ μιαρωτάτῳ δουλοῦται R. IX 589 e 5 (cf. VIII 562 d 4)*.

App. et ass. : ἀκάθαρτος. — Ass. et opp. : καθαρός.

μίασμα, τό « souillure » ἴσον ... τὸ μίασμα γίγνεται Euph. 4 c 1 (cf. R. V 470 a 2 L. IX 866 b 4, 871 b 4)*.

μικρολογία ou **σμικρολογία,** ἡ a) « minutie » ; b) « petitesse d'esprit ».

a) χαίρειν ἐάσαντα τὰς σμικρολογίας ταύτας H. M. 304 b 4 δείσαντα τὴν ... σμικρολογίαν L. V 746 e 4*.

b) ἐναντιώτατον ... σμικρολογία ψυχῇ μελλούσῃ τοῦ ὅλου ... ἐπορέξεσθαι R. VI 486 a 5 (cf. VIII 558 b 1 Tht. 175 b 1)*.

Opp. (b) : μεγαλόνοια, μεγαλοπρέπεια.

μικρός ou **σμικρός** (adj. et subst. n.) 1° « petit » (physiquement) ; 2° « mesquin, sans importance » a) personnes ; b) choses ; c) adverbialement.

1° μέγαν καὶ σμικρὸν τιθεμένους Ph. 14 d 2 καὶ μεῖζον καὶ σμικρότερον Ph. 25 c 10 (cf. Le. VII 343 a 8).

2° a) σμικρὸν νοῦν ἔχοντα ἄνθρωπον Ap. 27 e 6 σμικροὶ ... καὶ οὐκ ὀρθοὶ τὰς ψυχάς Tht. 173 a 3 (réc. 175 d 1) σμικρᾷ ... ἀσθενεῖ τε διανοίᾳ T. 88 a 8 (cf. R. V 469 d 7).

b) ἐρώτα ... τὰ σμικρά τε καὶ στενὰ ταῦτα ... — ... τὰ μεγάλα μεμύησαι πρὶν τὰ σμικρά G. 497 c 1 et 4 μήτε ἐν σμικροῖς μήτε ἐν μεγάλοις R. III 402 c 7 ἐν τοῖς σμικροῖς καὶ πυκνοῖς L. VII 788 b 7 (cf. 807 e 4).

c) σμικρὸν παρακλίνει Cra. 395 b 5 (cf. Tht. 197 b 3) ἐὰν σμικρὰ ἐκβῶσιν τῆς ... διαίτης R. III 404 a 6.

Adv. : σμικρῶς (Criti. 107 d 8*).

App. et ass. (2° b) : πυκνός 2°.

Ass. et opp. : μέγας (à σμικρότερος, μείζων).

μικρότης ou **σμικρότης**, ἡ « petitesse » μεγέθει καὶ σμικρότητι Pr. 329 d 8 (cf. Pd. 102 b 5).

Ass. et opp. : μέγεθος.

μιμεῖσθαι « imiter » ἵνα ὁ παῖς ζηλῶν μιμῆται Pr. 326 a 3 μιμούμενοι αὐτὴν τὴν φύσιν τοῦ πράγματος Cra. 423 a 2 (cf. e 7) ὅθεν ἄρχεται μιμεῖσθαι ὁ μιμούμενος Cra 424 b 8 (cf. R. X 604 e 3-4) γράμμασι καὶ συλλαβαῖς τὰ πράγματα μεμιμημένα Cra. 425 d 2 (passif : cf. τό τε μιμηθησόμενον καὶ τὸ εἴδωλον R. X 599 a 6 τὸ μιμηθέν « l'original » L. II 668 b 6 τῶν μεμιμημένων ... σωμάτων L. II 668 d 7, réc. τὸ μεμιμημένον ζῷον e 5) τό γε ὁμοιοῦν ἑαυτὸν ἄλλῳ ... μιμεῖσθαί ἐστιν ἐκεῖνον R. III 393 c 6 δύο μιμήματα ... ἅμα εὖ μιμεῖσθαι R. III 395 a 4 (cf. L. IV 705 c 10 VII 815 a 7) ταῦτα μιμεῖσθαί τε καὶ ... ἀφομοιοῦσθαι R. VI 500 c 5 πρόσωπον ... κάλλος εὖ μιμημένον Phr. 251 a 3 μιμούμενοι τὴν ἐμὴν δύναμιν T. 41 c 4 (cf. 42 e 8) τὴν ... μίμησιν τὴν εὖ ... μεμιμημένην L. VII 812 c 2 (cf. Ph. 40 c 5).

App. et ass. : ἀφομοιοῦν 1°, ζηλοῦν, ὁμοιοῦν 1°.

μίμημα, τό 1° « imitation » a) action ; b) effet ; 2° « modèle ».

1° a) τὰ δοκοῦντα ἐγγὺς ἀλλήλων εἶναι δύο μιμήματα, ... κωμῳδίαν καὶ τραγῳδίαν R. III 395 a 4 (cf. L. VII 815 a 7) εἰδότων ἦν μίμημα So. 267 b 11 τὸ τῆς κυήσεως ... μίμημα Po. 274 a 2 καὶ ἤθεσι καὶ μιμήμασι [AO⁴ : μιμήσεσι O] διεξιόντων L. II 655 d 7 τῶν σωμάτων οὐ πάντως εὐσχήμοσι μιμήμασιν Ep. 975 d 5.

b) τὸ ὄνομα ὁμολογεῖς μίμημά τι εἶναι τοῦ πράγματος; Cra. 430 a 10 (cf. b 4, 8, 10 d 4 e 11, 431 a 3, 434 b 7) τό γε ἐν τοῖς λόγοις μίμημά τι τοῦ ἐν τῇ ψυχῇ ἐστιν παθήματος καὶ ... εἴδωλον R. II 382 b 9 τὴν τοῦ μιμήματος γένεσιν So. 235 e 2 ὅσα ... μιμήματα τελεῖται Po. 288 c 3 (cf. T. 51 b 6 L. IV 713 b 3) οὐκ ἔστιν ἔτι μίμημα, ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἀληθέστατον Po. 300 e 2 μίμημα ... παρα-

δείγματος δεύτερον T. 49 a 1 τῶν ὄντων ἀεὶ μιμήματα T. 50 c 5.

2° δι' ὄψεως τούτων αὖ τῶν μιμημάτων T. 40 d 3 τὴν ὁμοιότητα τῷ τοῦ καλοῦ μιμήματι L. II 668 b 2 (cf. 669 e 4 et p.-ê. 670 e 6).

App. : (1°) ἀφομοίωμα, εἰκών, ὁμοίωμα ; (2°) παράδειγμα.

App. et ass. (1° b) : εἴδωλον 2°.

Ass. et opp. (1° b) : παράδειγμα.

μίμησις, ἡ « imitation » τίς ἂν ... μίμησις εἴη τὸ ὄνομα Cra. 423 c 10 (cf. d 8) ἡ μίμησις ... τῆς οὐσίας Cra. 424 b 9 ἄνευ μιμήσεως ἁπλῇ διήγησις R. III 394 b 1 (cf. 392 d 6, 393 c 12, 395 c 8 L. IV 719 c 5) ἡ ... μίμησις ποίησίς τίς ἐστιν εἰδώλων ... ἀλλ' οὐκ αὐτῶν ἑκάστων So. 265 b 1 (cf. 267 a 7) διὰ τὴν τῆς θείας ἁρμονίας μίμησιν T. 80 b 8 (cf. 39 e 2) μίμησιν ... καὶ ἀπεικασίαν Criti. 107 b 6 ἤθεσι καὶ μιμήσεσι [O : μιμήμασι AO[a]] L. II 655 d 7 μιμήσεως ... ὀρθότης L. II 668 b 6 μιμήσεις πονηρὰς μιμεῖσθαι τοὺς πολεμίους L. IV 705 c 10 μίμησις τῶν λεγομένων σχήμασι γενομένη L. VII 816 a 5.

App. et ass. : ἀπεικασία.

μιμητής, ὁ « imitateur » μιμητὴς οὗ ἐκεῖνοι δημιουργοί R. X 597 e 2 (réc. 599 d 3) γόητί τινι καὶ μιμητῇ R. X 598 d 4 (cf. So. 235 a 1 et 8 Po. 303 c 4) τοὺς ποιητικοὺς μιμητὰς εἰδώλων ἀρετῆς εἶναι R. X 600 e 6 (cf. 601 b 11).

App. et ass. : γόης.

μιμητικός a) adj. et subst. m. « imitateur » ; b) subst. f. (avec τέχνη exprimé ou, d'ordinaire, sous-entendu) « mimétique ».

a) τὸν μιμητικὸν μηδὲν εἰδέναι ... περὶ ὧν μιμεῖται R. X 602 b 7 ὁ ... μιμητικὸς ποιητής R. X 605 a 2 (cf. 602 a 12 III 394 e 1) τὸ μιμητικὸν ἔθνος T. 19 d 6 μουσικήν γέ ... φαμεν εἰκαστικήν τε εἶναι καὶ μιμητικήν L. II 668 a 7.

b) δύο ... εἴδη τῆς μιμητικῆς So. 235 d 1 (cf. Ep. 975 d 9) μιμητικὴ ... τέχνη So. 265 a 11.

App. et ass. (a) : εἰκαστικός.

μιμνῄσκεσθαι 1° (au fut. et à l'ao. 1 passif) « faire mention » (de), « rappeler » ; 2° (au pf.) « se rappeler ».

1° οἰόμενοί σέ που μνησθήσεσθαι παιδοποιίας ... πέρι R. V 449 d 2 (cf. 471 c 5) αὐτός τε ἐμνήσθην καὶ ὑμᾶς ἐπαναμιμνῄσκω, ... εἰ μεμνήμεθα τὰ λεχθέντα L. III 688 a 3.

2° μεμνῆσθαι Σωκράτους ... ἔμοιγε ... ἥδιστον Pd. 58 d 5 (cf. 73 b 9) μεμνημένοι ὡς ... οὐδεὶς τότε ἐβοήθησεν L. III 699 a 6 (cf. 688 a 4 à 1°) μεμνησόμεθά που [γ' οὗ Post] ἄττα [K[c] : τὰ A[a] Wilamowitz Einarson τᾶ O] νῦν διακελεύῃ L. VI 783 d 2.

Opp. (2°) : ἐπιλανθάνεσθαι.

Syn. (1°) : ἀναμιμνῄσκειν, μνημονεύειν, ὑπομιμνῄσκειν (cf. J. Brunel, *L'Aspect...*, p. 261).

μισανθρωπία « misanthropie » μισολογία τε καὶ μισανθρωπία. Ἥ τε γὰρ μισανθρωπία ... Pd. 89 d 4*.
Ass. : μισολογία.
Opp. : φιλανθρωπία.

μισάνθρωπος « misanthrope » (adj. et subst. m.) οἱ ἐν ἐκείνῳ τῷ χορῷ μισάνθρωποι Pr. 327 d 6 (dans les « Sauvages », Ἄγριοι, de Phérécrate : d 4) μὴ γενώμεθα ... μισόλογοι, ὥσπερ οἱ μισάνθρωποι γιγνόμενοι Pd. 89 d 1 ἡ ... δούλωσις, ταπεινοὺς καὶ ἀνελευθέρους καὶ μισανθρώπους ποιοῦσα L. VII 791 d 9*.
Ass. : ἀνελεύθερος, μισόλογος, ταπεινός.
Opp. : φιλάνθρωπος.

μίσγειν : v. μειγνύναι.

μισεῖν « haïr » ταῦτ' ἄρα ... μισεῖται ὑπὸ τῶν θεῶν καὶ φιλεῖται Euph. 8 a 4 (cf. 7 e 7; 9 d 3-4 Ly. 213 c 3, 5, 6 R. I 334 c 5 Tht. 168 a 5) μισῶν τε καὶ λοιδορῶν τοὺς λόγους Pd. 90 d 6 τὰ μὲν καλὰ ἐπαινοῖ ... τὰ δ' αἰσχρὰ ψέγοι τ' ἂν ... καὶ μισοῖ R. III 402 a 1 ψεῦδος ἀγαπᾶν ἢ ... μισεῖν R. VI 490 b 10 μισεῖν μὲν ἃ χρὴ μισεῖν ..., στέργειν δέ ... L. II 653 c 1 χαίρῃ δὲ μὴ τοῖς καλοῖς μηδὲ μισῇ τὰ μὴ καλά L. II 654 c 9 (réc. 656 b 2) ἵνα τὴν μὲν ἀσπάζωνται, τὴν δὲ μισεῖν ... ἐθίζωνται L. II 660 a 3 (réc. III 689 a 6) σέβων τὴν δίκην, μισῶν δὲ ... τὸ ἄδικον L. VI 777 d 7 ὧν ἐρᾷ καὶ μισεῖ L. VII 792 a 4 ἑαυτοὺς μὲν μισῆσαι, τὰ δ' ἐναντία ... ἤθη στέρξαι L. X 907 c 7 (cf. 897 a 3 IX 862 d 7-8 XI 934 b 1) μισοῦντες ... τοὺς κακοὺς καὶ τῷ δυσχεραίνειν τὴν ἀδικίαν L. X 908 b 6 (cf. Ep. 985 a 5).
Adj. verbal : μισητός (Ph. 49 e 2*).
App. : φεύγειν.
App. et ass. : δυσχεραίνειν 1°.
Ass. : λοιδορεῖν, ψέγειν.
Ass. et opp. : ἀγαπᾶν, ἀσπάζεσθαι, ἐπαινεῖν, ἐρᾶν, σέβειν, στέργειν, φιλεῖν.

μισολογία, ἡ « misologie » (haine des raisonnements) μισολογία τε καὶ μισανθρωπία Pd. 89 d 4.
Opp. : φιλολογία.

μισόλογος « ennemi des discours ou des raisonnements » φιλόλογος ... καὶ αὖ μισόλογος La. 188 c 6 (réc. e 4) μὴ γενώμεθα μισόλογοι, ὥσπερ οἱ μισάνθρωποι γιγνόμενοι Pd. 89 d 1 μισόλογος ... καὶ ἄμουσος R. III 411 d 8*.
Ass. : ἄμουσος, μισάνθρωπος.
Ass. et opp. : φιλόλογος (a).

μῖσος, τό « haine » στάσεις ... καὶ μίση καὶ μάχας R. I 351 d 4 (cf. Le. VII 337 b 1) ἡδονὴ δὴ καὶ φιλία καὶ λύπη καὶ μῖσος ἂν ὀρθῶς ... ἐγγίγνωνται L. II 653 b 3 τῷ ἐκείνων μίσει τε καὶ ἀσπασμῷ L. XI 919 e 5 μίση τε καὶ ἔχθραι L. XI 935 a 2.
App. et ass. : ἔχθρα, μάχη, στάσις.
Ass. et opp. : ἀσπασμός, φιλία.

μισόσοφος « ennemi de la sagesse » φιλόσοφός τε καὶ μισόσοφος R. V 456 a 4.
Ass. et opp. : φιλόσοφος.

μνημεῖον, τό a) « monument » ; b) « gage » ; c) « souvenir ».
a) καλὰ ἔργα ἑαυτοῦ καταλιπεῖν μνημεῖα R. X 599 b 6.
b) μνημεῖα καταλειφθῆναι τῶν μελλόντων ἔσεσθαι Phr. 233 a 4.
c) δ... οἶδεν, σχὼν αὐτοῦ μνημεῖον ἐν τῇ ψυχῇ Tht. 192 a 2 (réc. b 6, 196 a 3, 209 c 6).

μνήμη, ἡ « mémoire » a) faculté ; b) « souvenir » ; c) gloire posthume.
a) μνήμη καὶ δόξα Pd. 96 b 6 εὐμάθεια, μνήμη R. VI 490 c 11 (cf. Le. VII 344 a 3) λήθην ... ἐν ψυχαῖς παρέξει μνήμης ἀμελετησίᾳ Phr. 275 a 3 οὔκουν μνήμης ἀλλ' ὑπομνήσεως φάρμακον εὗρες Phr. 275 a 5 νοῦν ... καὶ μνήμην ... καὶ δόξαν μὴ κεκτημένος ἀληθῆ Ph. 21 b 7 μνήμην σύμμαχον ἔχων L. IX 865 e 5 μνῆμαί τε ἰσχυραὶ καὶ μαθήσεις ὀξεῖαι L. X 908 c 3 παραδιδόναι ... τὰς αἰσθήσεις ταῖς μνήμαις L. XII 964 e 5 μνήμη καὶ τριβῇ δόξης Ep. 976 b 3.
b) μελέτη ... καινὴν ἐμποιοῦσα ἀντὶ τῆς ἀπιούσης μνήμην B. 208 a 6 ἀναμνήσεις, οὐ μνήμας Ph. 34 c 1 (cf. 21 c 3) τὰς αἰσθήσεις καὶ μνήμας καὶ δόξας καὶ φρονήσεις L. I 645 e 1 (cf. X 896 d 1 Ep. 977 c 7).
c) ἀθάνατον κλέος καὶ μνήμην B. 209 d 4 (cf. 208 a 6, p.-ê. citation poétique).
App. et ass. : (a) εὐμάθεια ; (c) κλέος.
Ass. : (a) δόξα, νοῦς ; (b) αἴσθησις.
Ass. et opp. : (a) λήθη, ὑπόμνησις ; (b) αἴσθησις, ἀνάμνησις.

μνημονεύειν 1° « se rappeler » ; 2° « rappeler ».
1° εἰ μνημονεύεις G. 499 e 10 (cf. R. VII 516 c 9 L. I 646 b 1 IV 723 c 6) ὅ τι ἂν βουληθῶμεν μνημονεῦσαι Tht. 191 d 5 μνημονεύειν τε καὶ ἐπ τασθαι Tht. 191 d 8 μάλα ... πολλὰ καὶ ἀσφαλῶς μνημονεύοντα Fρ. 976 b 8 δυνατοὶ μὲν μαθεῖν, δυνατοὶ δὲ μνημονεῦσαι Le. II 314 b 1.
2° ἀλλὰ δή τις πόλεμος ... εὖ πολεμηθεὶς μνημονεύεται ; R. X 600 a 2.
Ass. (1°) : ἐπίστασθαι, μανθάνειν.
Syn. : (2°) μιμνήσκεσθαι ; (1°) μεμνῆσθαι.

μνημονικός a) adj. « doué de mémoire » ; b) subst. n. (avec τέχνημα exprimé ou sous-entendu) « mnémotechnie ».
a) ἐπιλήσμονα ... ψυχὴν μή ποτε ἐγκρίνωμεν, ἀλλὰ μνημονικὴν R. VI 486 d 3 σοφωτέρους ... καὶ μνημονικωτέρους παρέξει Phr. 274 e 6*.
b) τό γε μνημονικόν ... σου ... τέχνημα H. m. 368 d 6 (cf. 369 a 7) τὸ μνημονικὸν ἔχεις H. M. 285 e 10*.
Adv. : μνημονικῶς (Po. 257 b 6*).
Ass. et opp. (a) : ἐπιλήσμων.
Syn. (a) : μνήμων.

μνήμων « doué de mémoire » οὐ πάνυ εἰμὶ μνήμων M. 71 c 9 (cf. R. III 413 c 10) μνήμων, εὐμαθής, μεγαλοπρεπής R. VI 487 a 4 (cf. VII 535 b 11 L. IV 709 e 7 réc. 710 c 6) εὐμαθεῖς καὶ μνήμονες καὶ ἀγχίνοι R. VI 503 c 2 (cf. Tht. 144 a 7, 194 d 3 L. V 747 b 5 Ep. 985 a 2 Le. VII 340 d 5, 344 a 7) δυναμένη μανθάνειν καὶ μνήμων οὖσα Ep. 989 c 1*.

App. et ass. : εὐμαθής.

Ass. : ἀγχίνους.

Opp. : ἐπιλήσμων.

Syn. : μνημονικός (a).

μνησικακεῖν « exercer des représailles » οὔτι μνησικακεῖν βουλόμενος L. IV 706 a 7 μνησικακοῦντες καὶ ἐπὶ τιμωρίας ... τρεπόμενοι Le. VII 336 e 6*.

App. et ass. : ἐπὶ τιμωρίας τρέπεσθαι.

μόγις « à grand peine » (dans l'effort vers la contemplation) τελευταία ἡ τοῦ ἀγαθοῦ ἰδέα καὶ μόγις ὁρᾶσθαι R. VII 517 b 9 μόγις καθορῶντα τὰ ὄντα Phr. 248 a 4 μόγις ... ἐξέλαμψε φρόνησις Le. VII 344 b 4 (cf. 343 e 2).

μοῖρα, ἡ a) « part (partie) » ; b) « sort (lot, apanage) » ; c) (avec θεῖος ou l'équivalent) « privilège, grâce ».

a) ἀρέσκει ... τὴν ... πρώτην μοῖραν ἐπιστήμην καλεῖν R. VII 533 e 5 διαιροῦντας ἀεὶ τὴν ... μοῖραν So. 235 c 4 (cf. Po. 290 c 1) χρώματος μηδεμία μοῖρα ἄλλη μηδενός Ph. 53 a 7 μίαν ἀφεῖλεν ... ἀπὸ παντὸς μοῖραν T. 35 b 5 (cf. 36 a 2).

b) ἡ προσήκουσα μοῖρα Mx. 247 c 2 (cf. Pd. 113 e 5 L. X 903 d 8) ἐν ... ὑέος μοίρᾳ καθεστηκυῖα Mx. 249 c 1 μεγάλην μοῖραν καὶ τιμὴν ἔχει Cra. 398 b 10 (cf. R. V 472 d 2) τὴν ἐκεῖ μοῖραν R. VI 498 c 4 ἣν λαχὼν εἵλετο μοῖραν R. X 620 e 4 (cf. Phr. 248 e 6, 250 d 8) μοῖραν φιλίας Phr. 255 b 6 (cf. 274 e 9 L. XI 923 b 6 Ep. 986 c 1-2, 990 d 4) ὅσους μὴ θεὸς ... εἰς ἄλλην μοῖραν ἐκόμισεν Po. 271 c 2 τὴν τἀγαθοῦ μοῖραν Ph. 20 d 1 (cf. 54 c 10-11, 60 b 4 Cr. 51 a 10) οὐδὲ τεύξεσθε θανάτου μοίρας T. 41 b 4 διατριβὴν ... εἰς παιδείας μεγάλην μοῖραν τείνουσαν L. I 641 d 1 (cf. II 656 b 3) ὑπ' ἄλλου τοιαύτῃ μοίρᾳ τελευτῆσαι τὸν ... βίον L. IX 870 e 3 (ἑαυτὸν) τὴν τῆς εἱμαρμένης βίᾳ ἀποστερῶν μοῖραν L. IX 873 c 4 σὺν τοῖς νόμοις ἐν μοίρᾳ γηράσαντι L. XII 958 d 2 (cf. VI 775 c 6) ἐμπιμπλάντα τὴν αὑτοῦ μοῖραν L. XII 959 c 8 (cf. Ep. 992 b 4, avec ἀναπιμπλάναι comme *Il.* 4, 170) δυοῖν ... αὐτοῖς μοιρῶν τὴν ἑτέραν χρὴ ... μεταδιδόναι Ep. 981 e 6 (cf. 992 b 6) τῆς φιλοσόφου ἀνέγκλητον μοίρας Le. VII 329 b 5.

c) ἄλλη θεία μοῖρα ... προσέταξε Ap. 33 c 6 (cf. Thg. 128 d 2) ἐπειδὴ ... ὁ ἄνθρωπος θείας μετέσχε μοίρας Pr. 322 a 3 (cf. Criti. 121 a 9) ἀρετὴ ... οὔτε φύσει οὔτε διδακτὸν ἀλλὰ θείᾳ μοίρᾳ παραγιγνομένη ἄνευ νοῦ M. 99 e 6 (réc. 100 b 3) μηδ' εἰς Ἅιδου ἰόντα ἄνευ θείας μοίρας ἰέναι Pd. 58 e 6 οὐ τέχνῃ ποιοῦντες ... ἀλλὰ θείᾳ μοίρᾳ I. 534 c 1 (réc. 536 d 3 ; cf. 535 a 4) θείᾳ μοίρᾳ καὶ κατοκω-

χῇ I. 536 c 2 (cf. 542 a 5) θεοῦ μοῖραν αὐ.ο σῶσαι R. VI 493 a 1 θείας τινὸς καὶ ἀτύφου μοίρας φύσει μετέχον Phr. 230 a 6 (cf. L. IX 875 c 4) καλοῦ ὄντος (sc. μανίας) ὅταν θείᾳ μοίρᾳ γίγνηται Phr. 244 c 4 αὐτοφυῶς θείᾳ μοίρᾳ ... εἰσὶν ἀγαθοί L. I 642 d 1 πρὸς θεοφιλῆ μοῖραν κυριώτατα L. XI 931 e 6 τῇ ἀγαθῇ μοίρᾳ καὶ τύχῃ ἐπιτρέψαντας L. XII 946 b 3 (cf. Le. VII 337 e 2) θεὸν ... τὸν τέλος ἔχοντα τῆς θείας μοίρας Ep. 985 a 6 θείᾳ μοίρᾳ κατὰ τοῦθ' ὁρμήσας Le. II 313 b 6 ἔκ τινος μοίρας θείας ... φιλοσοφήσῃ Le. VII 326 b 3.

App. (a) : μέρος, μόριον.

App. et ass. : (b) εἱμαρμένη ; (c) (θεία) τύχη, κατοκωχή, μανία, φύσις (B 1° b δ ; parfois opp.).

Ass. et opp. (c) : τέχνη (a).

μολύνειν « souiller » R. VII 535 e 5*. — Syn. μιαίνειν.

μονάς, ἡ « unité » δεῖν ... μετασχεῖν ... μονάδος ὃ ἂν μέλλῃ ἓν ἔσεσθαι Pd. 101 c 6 (cf. 105 c 6) εἴ τινας δεῖ τοιαύτας εἶναι μονάδας ... ἀληθῶς οὔσας Ph. 15 b 1 (cf. 56 d 10)*.

Syn. : ἑνάς.

μόνιμος « stable, constant » (adj. et subst. n.) (αἱ δόξαι αἱ ἀληθεῖς) ... ἐπειδὰν ... δεθῶσιν ... γίγνονται ... μόνιμοι M. 98 a 7 (cf. B. 183 e 2 et 6 R. VI 505 e 4 T. 49 e 3, 77 c 3 L. II 663 e 3 Ep. 981 d 3) οὐδὲν ... μόνιμον εἶναι οὐδὲ βέβαιον Cra. 411 c 3 (cf. B. 184 b 3 T. 29 b 6-7).

App. et ass. : βέβαιος.

μονογενής « unique » a) « seul de sa race » ; b) « seul né ».

a) εἷς ὅδε μονογενὴς οὐρανὸς γεγονώς ἐστι T. 31 b 3 (réc. 92 c 10)*.

b) μονογενῆ θυγατέρα Criti. 113 d 2 (cf. L. III 691 e 1)*.

μονοειδής « d'un seul caractère, unique en sa forme » μονοειδὲς ὂν αὐτὸ καθ' αὑτό Pd. 78 d 5 (cf. 80 b 1, 83 e 2 B. 211 b 2 e 4) τὴν ἀληθῆ φύσιν, εἴτε πολυειδὴς εἴτε μονοειδής R. X 612 a 4 αὕτη ἡ αἰτία τοῦ μονοειδές τε καὶ ἀμέριστον ... εἶναι Tht. 205 d 1 μονοειδὲς γένος T. 59 b 2.

App. : ἀσύνθετος.

Ass. : ἀμέριστος.

Ass. et opp. : πολυειδής.

μόνος « seul » εἷς μόνος A. 131 e 2 (cf. G. 476 a 1) μόνος ... διαλέγεσθαι πρὸς μόνους Pr. 316 c 3 (cf. L. I 635 a 5) τῶν ... ὄντων ᾧ νοῦν μόνῳ κτᾶσθαι προσήκει, λεκτέον ψυχήν T. 46 d 5 (cf. L. X 898 e 2) ἐν ἐρημίᾳ μόνος αὐτὸς καθ' αὑτόν R. X 604 a 3 (cf. Po. 307 e 3 T. 89 e 2 Criti. 112 b 4).

Adv. : μόνον (Pd. 63 e 3), μόνως (Pa. 156 e 5 T. 72 d 8*).

App. et ass. : αὐτὸς καθ' αὑτόν, εἷς.

μονοῦν a) « isoler » ; b) « priver » (de).

a) ἐμονώθημεν πάλιν Mx. 245 d 6 (cf. T. 25 c 1) ὅταν πυρὸς ἀποχωρισθὲν ... μονωθῇ T. 59 e 1 σωφροσύνη ... μεμονωμένη L. III 696 d 4 (cf. R. X 604 a 6)*.

b) μονωθεῖσαι φρονήσεως T. 46 e 5 μονούμενον ... τῶν ... ἀγαθῶν L. IV 710 b 1*.

μόνωσις, ἡ « unicité » (Cornford, Moreau ; « solitude » Taylor ; « unité » Rivaud) κατὰ τὴν μόνωσιν ὅμοιον ... τῷ παντελεῖ ζώῳ T. 31 b 1*.

μόριον, τό « partie » a) en général ; b) « particule » ; c) élément de γένος ou d'εἶδος.

a) μόριον ... αἰδὼς δεοῦς Euph. 12 c 6 ἔφαμέν γε τὴν ἀνδρείαν μόριον εἶναι ἓν τῶν τῆς ἀρετῆς La. 199 e 7 (cf. e 4, 198 a 4 Pr. 329 d 4 e 4, 330 a 1, 3, 9 b 4 Po. 306 b 4 c 1 L. III 696 b 7 VII 791 c 5) τῆς κολακείας μόριον εἶναι τὴν ῥητορικήν G. 463 c 1 (cf. b 2, 4, 6, c 7 et 8, d 2 e 4, 462 e 4) ἀπὸ ... πάσης τῆς ποιήσεως ἓν μόριον ἀφορισθέν B. 205 c 5 (cf. c 7) μὴ ἓν ἀλλὰ πολλὰ μόρια R. VII 525 e 5 (cf. 526 a 4) τοῦ ὅλου μόριον τό γε μόριον προσρητέον Pa. 142 d 7 (cf. d 5, 6, 8, 9 e 2, 3, 4, 5, 6) τῷ ἴσῳ μορίῳ διοίσει Pa. 154 d 3 ἓν ... ὅλον ... μόρια ἔχον Pa. 157 e 5 διὰ τῶν τοῦ σώματος μορίων T. 64 a 4 (cf. c 2) πόλεώς τι μόριον L. IV 708 b 7.

b) πυρὸς καὶ γῆς ... ἀπὸ τοῦ κόσμου δανειζόμενοι μόρια T. 43 a 1 (cf. 59 b 7, 61 e 3).

c) μὴ σμικρὸν μόριον ἓν ... ἀφαιρῶμεν, μηδὲ εἴδους χωρίς· ἀλλὰ τὸ μέρος ἅμα εἶδος ἐχέτω Po. 262 a 9 (cf. 265 c 7) οὗ δ' ἔστιν τἆλλα ζῷα καθ' ἓν καὶ κατὰ γένη μόρια T. 30 c 8.

App. et ass. (c) : γένος, εἶδος.

Ass. et opp. (a) : ὅλον.

Ass. et syn. : μέρος.

μορφή, ἡ a) « forme, aspect » ; b) « sorte, façon » ; c) « qualité » (élémentaire) ; d) « caractère » (essentiel).

a) ἀλλάττοντα τὸ αὑτοῦ εἶδος εἰς πολλὰς μορφάς R. II 380 d 4 (cf. 381 b 6 c 9 T. 50 b 10)*.

b) παντοδαπὰς μορφὰς τῶν μεταβολῶν R. III 397 c 5 κατὰ σώματος μορφήν Phr. 271 a 7 μορφὰς ... παντοίας εἴληφε (sc. ἡ ἡδονή) Ph. 12 c 7 (cf. 34 d 1) ὅταν μία ... σύστασις ψυχῆς καὶ σώματος ἀποτέκῃ μίαν μορφήν Ep. 981 a 8 τὸ ... ἄλλο γένος ... ἔχει μορφὴν μίαν Ep. 981 b 5*.

c) τὰς γῆς τε καὶ ἀέρος μορφὰς δεχομένην καὶ ὅσα ἄλλα ... πάθη συνέπεται πάσχουσαν T. 52 d 6*.

d) ἡ ἐναντία ἰδέα ἐκείνῃ τῇ μορφῇ Pd. 104 d 7 (cf. 103 e 5)*.

App. et ass. : (a) εἶδος 1° ; (b) γένος 3° ; (c) πάθος 3° ; (d) ἰδέα 6°.

μοῦσα, ἡ « muse » ; a) (musique) ; b) (poésie) ; c) (philosophie).

a) πάσης μούσης προοίμια ... πρόκειται L. IV 722 d 7 (cf. XII 967 e 2) τῇ ... χορείᾳ καὶ μούσῃ L. VII 790 e 4.

b) ἔν τε μούσαις ... καὶ ἐν παντοίοις λόγοις L. X 899 e 3 (cf. Ep. 975 d 5).

c) ὅταν αὕτη ἡ μοῦσα (= φιλοσοφία c 8) πόλεως ἐγκρατὴς γένηται R. VI 499 d 4 τῆς ἀληθινῆς μούσης τῆς μετὰ λόγων τε καὶ

φιλοσοφίας R. VIII 548 b 8 τῶν ἐν μούσῃ φιλοσόφῳ μεμαντευμένων ... λόγων Ph. 67 b 6.

App. et ass. : (a) χορεία (a) ; (c) λόγος (A 1°), φιλοσοφία (b).

Ass. et opp. (b) : λόγος (A 2°).

Syn. : (a) μουσική ; (b) ποίησις.

μουσικός 1° adj. a) « musical » ; b) « doué pour la musique » ; c) « cultivé » ; 2° subst. a) m. (avec ἀνήρ exprimé ou sous-entendu) « musicien » ; b) f. (avec τέχνη exprimé ou, d'ordinaire, sous-entendu) « musique » ; c) n. α) sg. (« culture ») β) pl. (« musique »).

1° a) τὸ ἄμεινον ... μουσικώτερον ... γυμναστικώτερον A. 108 e 1 οὐσία ... πασῶν μουσικωτάτη τε καὶ ἀρίστη L. V 729 a 6.

b) μουσικός ... ἁρμονίαν καλλίστην ἡρμοσμένος La. 188 d 3 μουσικόν ... τινα λέγεις, ἕτερον δὲ ἄμουσον R. I 349 d 13 (cf. e 4 III 402 b 10 d 8 V 455 e 7 Tht. 144 e 3 So. 253 b 3) μουσικώτατον καὶ εὐαρμοστότατον R. III 412 a 6 (cf. IX 591 d 4) ζῷα μουσικά R. X 620 a 9 διὰ γένος μουσικὸν τὸ Λιγύων Phr. 237 a 9 ποιητικοὺς ἅμα καὶ μουσικοὺς ἄνδρας L. VII 802 b 6.

c) Στησίχορος ... ἅτε μουσικὸς ὤν Phr. 243 a 7 ἀνδρὸς γενησομένου φιλοσόφου ... ἢ μουσικοῦ τινος καὶ ἐρωτικοῦ Phr. 248 d 3.

2° a) ὁ τὰ μουσικὰ (μεμαθηκὼς) μουσικός G. 460 b 4 σὺ γὰρ μουσικός R. III 398 e 1 (cf. I 335 c 9 Phr. 268 d 7 e 2 Tht. 144 e 3, 145 a 7, 178 d 5 Ph. 17 b 11) ποιητικοὺς ... καὶ μουσικοὺς ἄνδρας L. VII 802 b 6 (cf. R. I 349 e 11-12).

b) τῆς μουσικῆς τέχνης B. 187 b 2 μουσικὴν ποίει καὶ ἐργάζου Pd. 60 e 6 (cf. e 3, 61 a 2 et 7) ὡς φιλοσοφίας ... οὔσης μεγίστης μουσικῆς Pd. 61 a 3 (cf. T. 88 c 5) πεπαιδευμένος ... τὴν χορείαν [A K° : χορηγίαν O] καὶ μουσικήν L. II 654 c 6 μετὰ ... μουσικὴν γυμναστικῇ θρεπτέοι R. III 403 c 9 τὰ ... τῆς φωνῆς μέχρι τῆς ψυχῆς ὡς [O : πρὸς AO⁴ K°] ἀρετῆς παιδείαν ... ὠνομάσαμεν μουσικήν L. II 673 a 4.

c) α) ὃ ἂν μουσικὸν μὴ δέχηται ἄμουσον (ὠνομάζομεν) Pd. 105 d 9.

β) δεῖ ... τελευτᾶν τὰ μουσικὰ εἰς τὰ τοῦ καλοῦ ἐρωτικά R. III 402 c 6 (cf. G. 460 b 4 L. VII 801 d 5).

Adv. : μουσικῶς (Pr. 333 a 6 ; R. III 403 a 8, app. et ass. à σωφρόνως).

App. et ass. : (1° b) εὐάρμοστος, ποιητικός ; (1° c) ἐρωτικός, φιλόσοφος ; (2° b) φιλοσοφία (b), χορεία (a).

Ass. : (1° a) γυμναστικός ; (2° b) γυμναστική.

Ass. et opp. (1°) : ἄμουσος.

Syn. (2° b) : μοῦσα (a).

μοχθηρία, ἡ a) « misère » ; b) « mauvaise qualité, insuffisance » ; c) « perversité ».

a) μετὰ μοχθηρίας σώματος ζῆν G. 505 a 2 ἀτιμίαν τε καὶ ἀδοξίαν μοχθηρίας Pd. 82 c 7*.

b) ὑπὸ τῆς τῶν σιτίων πονηρίας R. X 609 e 2 διὰ τὴν τῶν ... ναυτῶν μοχθηρίαν Po. 302 a 8*.

c) ὠφληκότες μοχθηρίαν καὶ ἀδικίαν Ap. 39 b 6 (cf. πονηρίαν b 1 κακίας b 4) ἄνοιάν τε καὶ μοχθηρίαν Pd. 93 b 9 χαίρει τοῖς τῆς μοχθηρίας σχήμασιν L. II 655 c 7 (cf. 656 b 4 V 734 d 5 IX 853 b 8) ἀμαθίας ... καὶ τῆς ἄλλης μοχθηρίας Le. VII 351 e 1*.

App. (b-c) : κακία, πονηρία.

App. et ass. (c) : ἀδικία.

Ass. (c) : ἀμαθία, ἄνοια.

μοχθηρός a) « misérable » α) adj. ; β) subst. n. ; b) « sans valeur » ; c) « pervers » α) adj. ; β) subst. m.

a) α) μετὰ μοχθηροῦ καὶ διεφθαρμένου σώματος Cr. 47 e 4.

β) πρὸς λογισμὸν ... τῶν μοχθηρῶν Ep. 974 a 2.

b) μοχθηροὶ ... διδάσκαλοι A. 111 e 8 κατηγόρου φαύλου καὶ μοχθηροῦ G. 486 b 4 (réc. 521 c 6) κόσμου τυχοῦσα οἰκία χρηστή ... ἀταξίας δὲ μοχθηρά G. 504 a 8 τὰ μὲν μοχθηρά ..., τὰ δὲ ἐπιτήδεια καὶ τὰ χρηστά Po. 308 c 4 (cf. c 3).

c) α) κρείττω μὲν ... μοχθηρότερον δέ G. 488 d 1 τοὺς συγγιγνομένους ... μοχθηροτέρους ἀποπέμπων M. 91 e 5 (cf. L. IX 854 d 7) τὸν ἄδικον βίον ... αἰσχίω καὶ μοχθηρότερον L. II 663 d 3.

β) φοβοῦμαι ... τοὺς μοχθηρούς ... μή πως ἡμῶν καταφρονήσωσιν L. X 886 a 6.

Adv. : μοχθηρῶς (G. 504 e 8, 505 a 3*) ; cp. μοχθηροτέρως (R. I 343 e 4)*.

App. : κακός, πονηρός.

App. et ass. : (b) φαῦλος ; (c) ἄδικος, αἰσχρός.

Ass. et opp. (b) : ἐπιτήδειος, χρηστός ; (c) ἀγαθός (L. IX 854 d 7).

μυεῖν « initier » τὰ μεγάλα μεμύησαι G. 497 c 3 (cf. Pd. 81 a 7 Ep. 986 d 2) ταῦτα ... τὰ ἐρωτικὰ ... κἂν σὺ μυηθείης B. 210 a 1 (cf. M. 76 e 9) εὐδαίμονα φάσματα μυούμενοί τε καὶ ἐποπτεύοντες Phr. 250 c 4 (cf. Le. VII 333 e 4)*.

App. et ass. : ἐποπτεύειν.

μυθικός « mythologique » μυθικόν τινα ὕμνον προσεπαίσαμεν Phr. 265 c 1*.

μυθολογεῖν 1° « imaginer (raconter) des fables » ; 2° « discourir ».

1° ἡδέως μυθολογῆσαι H. M. 286 a 2 (cf. G. 493 a 5 d 3 Pd. 61 e 1 R. II 359 d 5, 378 c 4 e 3, 379 a 2, 380 c 2 III 392 b 6 T. 22 b 1) ὥσπερ ἐν μύθῳ μυθολογοῦντες R. II 376 d 11 (cf. III 415 a 2) ἡ πολιτεία ἣν μυθολογοῦμεν λόγῳ R. VI 501 e 4 ταῦτα ... μυθολογεῖτε L. III 682 e 5*.

2° δικαιοσύνης ... πέρι μυθολογοῦντα Phr. 276 e 3 (cf. Le. VIII 352 e 1)*.

μυθολόγημα, τό « fable » τοῦτο τὸ μυθολόγημα πείθει ἀληθὲς εἶναι ; Phr. 229 c 5 (cf. L. II 663 e 5)*.

Syn. : μυθολογία (a), μῦθος.

μυθολογία, ἡ a) « légende, fable » ; b) « fiction » ; c) « mythologie ».
a) οἱ λόγοι καὶ αἱ μυθολογίαι H. M. 298 a 4 (cf. R. II 382 d 1) διὰ μυθολογίας ἀλλὰ μὴ διὰ διδαχῆς Po. 304 d 1*.
b) τῆς ποιήσεώς τε καὶ μυθολογίας R. III 394 b 10 κατὰ τὴν παροῦσαν ... μυθολογίαν L. VI 752 a 2*.
c) ἔστι ... τοῖς ἁμαρτάνουσι περὶ μυθολογίαν καθαρμός Phr. 243 a 4 μυθολογία ... ἀναζήτησίς τε τῶν παλαιῶν Criti. 110 a 3 (cf. L. III 680 d 3)*.
Ass. et opp. (a) : διδαχή.
Syn. (a) : μυθολόγημα, μῦθος (b).

μυθολόγος, ὁ « conteur de fables » μυθολόγων ἢ ποιητῶν R. III 392 d 2 (cf. 398 b 1 L. II 664 d 3 XII 941 b 5)*.
App. et ass. : ποιητής.

μῦθος, ὁ « expression de la pensée » a) « propos, entretien » ; b) « légende, fable » ; c) « mythe » (récit allégorique à portée philosophique).
a) τὴν τῶν εἰκότων μύθων ... ἰδέαν T. 59 c 7 πεισθεὶς τῷ πρὸ τοῦ νόμου μύθῳ L. XI 927 c 9 (cf. VI 771 c 7, 773 b 5 VII 790 c 3, 812 a 1) κατὰ τὸν ἡμέτερον μῦθον Ep. 980 a 5 τούτῳ δὴ τῷ μύθῳ τε καὶ πλάνῳ Le. VII 344 d 4.
b) κατὰ τὸν Αἰσώπου μῦθον A. 123 a 1 (cf. Pd. 60 c 1, 61 b 6) μῦθος ... γραός G. 527 a 4 (cf. R. I 350 e 4) ποιεῖν μύθους ἀλλ' οὐ λόγους Pd. 61 b 4 (cf. R. III 398 b 8 T. 26 e 5 L. II 664 a 6 VIII 840 c 1 IX 872 d 8) θαυμαστὸν ὄγκον ἀράμενοι τοῦ μύθου Po. 277 b 5 (cf. T. 22 c 7) παλαιὸς μῦθος ... ἀεὶ λεγόμενος L. IV 719 c 1 (cf. IX 865 d 5) μύθῳ ... προσχρώμενοι L. XII 944 a 1 (cf. VIII 841 c 6 Ep. 975 a 5).
c) μῦθον λέγων ἐπιδείξω ἢ λόγῳ διεξέλθω; Pr. 320 c 4 (cf. 324 d 7, 328 c 3 G. 523 a 2 T. 26 c 9 e 5) τὸ τοῦ μύθου τέλος ἐχέτω Po. 274 e 1 (cf. 277 b 7 T. 69 b 1 L. VI 752 a 3 VII 812 a 1) μῦθος ἐσώθη καὶ οὐκ ἀπώλετο R. X 621 b 8 (cf. Tht. 164 d 8 Ph. 14 a 4 L. I 645 b 2) τὸν εἰκότα μῦθον ἀποδεχομένους T. 29 d 1 ταῦτα ... καθαπερεὶ μῦθός τις λεχθεὶς κεχρησμῳδήσθω L.IV 712 a 4.
App. (b) : ὕθλος.
Ass. et opp. (b-c) : λόγος A 3°.
Syn. : (a) λόγος A 1° ; (b) μυθολόγημα, μυθολογία (a).

μυθώδης « fabuleux » ὅσοι μυθώδεις τῶν λόγων καὶ ὅσοι ἀληθινώτεροι ἦσαν R. VII 522 a 8*.
Ass. et opp. : ἀληθινός 2°.

μύρον, τό « parfum » μύρα καὶ θυμιάματα R. II 373 a 3 (cf. IX 573 a 6) μύρον κατὰ τῆς κεφαλῆς καταχέαντες R. III 398 a 7 (cf. A. 122 c 1)*.
App. et ass. : θυμίαμα.

μυστήρια, τὰ « mystères » ἀπιέναι πρὸ τῶν μυστηρίων M. 77 e 9 ἄλλοι ... κομψότεροι, ὧν μέλλω σοι τὰ μυστήρια λέγειν Tht. 156 a 3*.

μωρία, ἡ « folie » πολλὴ μωρία καὶ τοῦ ἐπιχειρήματος Pr. 317 a 8 (cf. L. VII 818 d 2) πολλὴ μωρία τε καὶ ἀλογία Ep. 983 e 3*. App. et ass. : ἀλογία.

μῶρος « fou » ἄφοβον καὶ μῶρον La. 197 a 8 (cf. L. IX 857 d 7)*.

N

ναρκᾶν « être engourdi » αὕτη (sc. ἡ νάρκη) ... ναρκᾶν ποιεῖ M. 80 a 7 (cf. a 8 b 1 c 6-7, 84 b 6 c 10).

νεανίας, ὁ a) « jeune homme » ; b) (péjoratif) « jouvenceau, gaillard ».

a) οἱ νεανίαι R. III 403 c 9 (cf. 389 d 7).

b) σκοπεῖν ... τί τις τῷ νεανίᾳ ... ἀποκρινεῖται ὧν γέρων ἢ καὶ σφόδρα νεανίας L. III 687 d 10.

νεανιεύεσθαι « se lancer » (comme un jeune homme) νεανιεύεσθαι ἐν τοῖς λόγοις G. 482 c 3 νεανιεύεσθαι ὥς τι ὄντας G. 527 d 8 (cf. Phr. 235 a 6)*.

App. : κομψεύεσθαι (a).

νεανικός a) « juvénile, vigoureux » ; b) (péjoratif) « violent, agressif ».

a) νεανικωτάτου γένους A. 104 a 6 γενναῖον καὶ νεανικὸν ... ἔρωτα Ly. 204 e 9 νεανικὸν βούλευμα G. 486 a 3 νεανικώτερα τἀγαθὰ ... διδόασιν R. II 363 c 3 ἐκ νεανικῆς φύσεως R. VI 491 e 4 (cf. 503 c 4 IV 425 c 5 X 606 c 7)*.

b) τύπτειν ..., τὸ νεανικὸν δὴ τοῦτο ..., ἐπὶ κόρρης G. 508 d 1 (cf. Le. IV 320 d 4) σοῦ τις νεανικώτερος G. 509 a 4 τὸν κολοφῶνα ... νεανικώτατον ἐπέθηκας Le. III 318 b 5.

Adv. : νεανικῶς ((a) Tht. 168 c 6 ; (b) Le. VII 347 e 1)*.

App. et ass. (a) : γενναῖος 1°.

νέμειν A (actif) 1° « distribuer » ; 2° « attribuer » ; 3° « paître » (trans.) ; B (moyen) « paître » (int.).

A. 1° νεῖμαι δυνάμεις ἑκάστοις Pr. 320 d 5 (cf. d 7-8, 322 c 5) ἐπὶ πάντα ... ἡ οὐσία νενέμηται Pa. 144 b 1 (réc. d 8) διεῖλεν ψυχὰς ἰσαρίθμους τοῖς ἄστροις, ἔνειμέν θ' ἑκάστην πρὸς ἕκαστον T. 41 e 1 (cf. L. VII 816 c 4).

2° ἃ ... σμικρότητι ἤμπισχεν, πτηνὸν φυγὴν ... ἔνεμεν Pr. 320 e 4 θεοὶ πολλοῖς ... ἀγαθοῖς ... βίον κακὸν ἔνειμαν R. II 364 b 5 πενίᾳ ...

τροφὴν νέμετε L. III 696 a 7 τὸ μέτριον τοῖς κεκμηκόσιν νέμοντα L. IV 718 a 3.

3° « paître » θεὸς ἔνεμεν αὐτούς Po. 271 e 5 (cf. d 8 e 7) τοῦ κεκτημένου καὶ νέμοντος ἡμᾶς δαίμονος Po. 274 b 6 ποιμένες κτήνη πληγῇ νέμοντες Criti. 109 c 2.

B. νέμονται ὥσπερ ἄφετοι Pr. 320 a 3 (cf. R. VI 498 c 2 L. II 666 e 3) πολλὰ ... ἀπὸ πολλῶν δρεπόμενοί τε καὶ νεμόμενοι R. III 401 c 2 αἶγας χωρὶς νεμομένας αἰπόλου L. I 639 a 4.

Syn. (A) : ἀπονέμειν (avec les distinctions de J. Brunel, *L'Aspect*..., p. 172-173).

νεμεσᾶν « s'indigner » (οἱ γέροντες) νεμεσῶσιν ... αὖ τοῖς εἰς ὀρφανὰ ... ὑβρίζουσιν L. XI 927 c 2*.

Adj. verbal : νεμεσητός « objet d'indignation » ψεῦδος ... αἰδοῖ καὶ δίκῃ νεμεσητόν L. XII 943 e 3 (cf. Euth. 282 b 4)*.

(**νέμεσις, ἡ,** « rétribution », ne se trouve chez Platon que personnifiée : Δίκης Νέμεσις ἄγγελος L. IV 717 d 2*).

νέος « jeune » 1° adj. ; 2° subst. a) m. ; b) n.

a) οὔτε νέος οὔτε παλαιός B. 182 b 4 ὑβριστὴς διὰ τὸ νέος εἶναι Euth. 273 b 1 νέῳ καὶ ἁπαλῷ R. II 377 a 13 (cf. B. 195 e 8, rec. 196 a 1) μήτε νεώτερον μήτε πρεσβύτερον R. II 380 b 9 (cf. Phr. 227 c 10) νεωτάτων ἢ ... γεραιτάτων R. V 459 b 1 νεωτέρῳ τε καὶ ὑγροτέρῳ ... προσπαλαίειν Tht. 162 b 8 ἔτι νέαις οὔσαις ταῖς ψυχαῖς καὶ ἁπαλαῖς τῶν παίδων L. II 664 b 4 (cf. Po. 270 e 1 T. 83 c 8) ἀνὴρ σφοδρὸς καὶ νέος L. VIII 839 b 4.

2° a) οἱ νέοι La. 181 e 3 (cf. e 1 R. III 401 c 7 L. II 664 a 1).

b) ἕτερον νέον ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ B. 207 d 3 (cf. Ep. 980 d 8) τὸ μὲν ἀρχαῖον ... ἄτιμον, τὸ δὲ νέον ἔντιμον L. VII 797 c 6.

Adv. : νέως, au cp. νεωτέρως L. X 907 c 5*.

App. et ass. : ἁπαλός (a), σφοδρός, ὑγρός (b).

Ass. : ὑβριστής.

Ass. et opp. : ἀρχαῖος, γέρων, παλαιός, πρέσβυς.

Syn. : καινός.

νεότης, ἡ a) « jeunesse » ; b) « pétulance ».

a) καὶ γῆρας ... καὶ νεότης R. I 329 d 6 τὴν νεότητα ... τὴν Διονυσίου Le. VII 328 a 2.

b) ὕβρει τινὶ καὶ ἀκολασίᾳ καὶ νεότητι Ap. 26 e 8 (cf. L. IV 716 a 6) διὰ νεότητα γελάσει Phr. 252 b 4.

App. et ass. (b) : ἀκολασία, ὕβρις.

Ass. et opp. (a) : γῆρας.

νεύειν « tendre » (à) οὐχ εἰς τὸ αὐτὸ ἔτι νεύουσαι L. XII 945 e 1.

νεώς (ναός), ὁ « temple » εἰς τὸν ἐν (secl. Cobet) πυθοῖ νεών A. 129 a 3 (cf. Pr. 343 b 1) ἐν ναῶν οἰκοδομήσεσιν R. III 394 a 5 (= *Il.*, 1, 39) ἀγάλματα καὶ βωμοὺς καὶ ναούς L. V 738 c 7 (cf. VII 814 b 5).

Ass. : ἄγαλμα, βωμός.

νεωτερίζειν a) « innover » ; b) « fomenter une révolution ».
a) τὸ μὴ νεωτερίζειν περὶ γυμναστικήν R. IV 424 b 6 (cf. L. VII 798 c 3 XII 952 e 7 Le. VII 347 c 5)*.
b) κἂν μὴ ἐπιθυμῶσι νεωτερίζειν R. VIII 564 b 7*.

νεωτερισμός, ὁ a) « innovation » ; b) « révolution ».
a) ἀργίαν καὶ νεωτερισμὸν ποιοῦντος R. IV 422 a 2 (cf. a 3)*.
b) νεωτερισμοῦ ἐρῶντες R. VIII 555 d 11 (cf. L. VI 758 c 6)*.

νηνεμία, ἡ « calme plat » 1° physique ; 2° moral.
1° νηνεμίας τε καὶ γαλήνας Tht. 153 c 6 (cf. B. 197 c 6)*.
2° ὅταν τύχῃ τις μὴ ἐν νηνεμίᾳ ... ἀποθνήσκων Pd. 77 e 2*.
App. et ass. (1°) : γαλήνη 1°.

νήφειν « être sobre » a) litt. ; b) métaph.
a) μεθύοντα ... ἄνδρα παρὰ νηφόντων λόγους παραβάλλειν B. 214 c 7 (cf. R. III 395 e 8 L. I 640 d 4) τοὺς ... νήφοντας τῶν μὴ νηφόντων στρατηγούς L. II 671 d 6-7 (cf. 672 a 3).
b) νήφοντες ... ὀξὺ καθεώρων Criti. 121 a 4 κολαζόμενος ... ὑπὸ νήφοντος ἑτέρου θεοῦ L. VI 773 d 2 (cf. XI 918 d 3) λογίζεσθαι δυνατὸν ἐν αὐτῷ νήφοντα Le. VII 340 d 5.
App. et ass. (a) : μεθύειν (a).

νικᾶν « vaincre » a) au pr. ; b) au fig.
a) νικῆσαι τὴν ἐκεῖ μάχην La. 190 c 5 νίκην ... ἡμεῖς δὲ αὐτοὶ ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ ἐνικήσαμεν καὶ ἡττήθημεν Mx. 243 d 7 τὰ τῶν νικωμένων ἀγαθὰ τῶν νικώντων γίγνεσθαι L. I 626 b 3.
b) νικᾶν ... τὰ κακά Pr. 355 d 4 (cf. 356 a 1) οἱ νικῶντες τὰς γνώμας G. 456 a 3 τὸ νικᾶν αὐτὸν αὐτὸν πασῶν νικῶν πρώτη L. I 626 e 2 νικῶσαν ἀρετήν, ἡττωμένην δὲ κακίαν L. X 904 b 4 πᾶσαν ἀρετὴν νενικηκότος L. XII 964 c 6.
App. (b) : κρατεῖν 3°.
Ass. et opp. : ἡττᾶσθαι.

νίκη, ἡ « victoire » ἀνταγωνιστὴς ... νίκης ἢ ἄλλης φιλοτιμίας R. VIII 555 a 1 νίκην τε καὶ ἧτταν ... μάχης L. I 638 a 6 (cf. b 6) πολὺ καλλίονος ἕνεκα νίκης L. VIII 840 b 9 τῆς τῶν ἡδονῶν νίκης L. VIII 840 c 4.
App. et ass. : φιλοτιμία (b).
Ass. : μάχη.
Ass. et opp. : ἧττα.

νοεῖν 1° « penser, concevoir » ; 2° « songer » (à), « projeter » (de) ; 3° « observer, noter » ; 4° « signifier » (nom).
1° ἃ νοῶ ... εἰπεῖν La. 194 b 1 (cf. c 5 Pr. 319 a 8 G. 482 e 3, 521 a 7) ὅ τι ἂν νοήσῃ αὐτὴ καθ' αὑτήν Pd. 83 a 9 πότερον ... ψυχὴν ἔχοντα νοεῖ τὰ νοοῦντα ... ; Euth. 287 d 7 (avec jeu sur les sens 1° et 4° ; cf. e 1 et 4) φαμεν ... τὰς ... ἰδέας νοεῖσθαι μέν, ὁρᾶσθαι δ' οὔ R. VI 507 b 11 (cf. b 10) ἐνόησέν τε καὶ ἔγνω R. VI 508 d 6 νόησον ... δύο αὐτὼ εἶναι R. VI 509 d 1 (cf. 488 a 7 Le. VII 342 b 4) τό τε τοῦ ὁρωμένου γένους καὶ τὸ τοῦ νοουμένου R. VI 509 d 9 (cf. 508 c 3 T. 30 d 2, 51 d 5) τά γε δύο κεχωρισμένα

νοήσει R. VII 524 b 11 πλάττομεν οὔτε ἰδόντες οὔτε ἱκανῶς νοήσαντες θεόν Phr. 246 c 8 οὐκ εἶδος ἔσται τοῦτο τὸ νοούμενον ἓν εἶναι Pa. 132 c 6 τὸ φρονεῖν καὶ τὸ νοεῖν Ph. 11 b 7 (cf. 33 b 4) τὰ νενοημένα ὑπ' αὐτοῦ Le. VII 343 a 2.

2° ἃ ἂν νοήσωσιν ἐπιτελεῖν G. 491 b 3 χρύσεα χαλκείων διαμείβεσθαι νοεῖς B. 219 a 1 τὰ ... νοηθέντα ἂν καλὰ τότε ... ἀπέσωσε L. III 692 c 5.

3° οὐ πάνυ νενόηκα Phr. 229 c 4 ὡς ... κινηθὲν αὐτὸ ... ἐνόησεν [AFP : ἐνενόησεν WY] ... ὁ γεννήσας πατήρ T. 37 c 6 μάλ' ὀρθῶς ἐνοήσαμεν ὡς ... Ep. 977 c 1 νοητέον ... περὶ πάντα τὰ τοιαῦτα τόδε, ὡς ... Ep. 991 d 6.

4° τί ἄν ποτε νοοῖ τὸ ὄνομα Cra. 397 e 2 (cf. 407 e 3, 418 b 5) τί ... ἐροῦ ὅ τί μοι νοοῖ τὸ ῥῆμα Euth. 287 e 1 (cf. e 4).

App. : (1°) ἐννοεῖν ; (1°-2°) διανοεῖσθαι ; (2°) ἐπινοεῖν ; (4°) βούλεσθαι 2°.

App. et ass. (1°) : γιγνώσκειν 1°, φρονεῖν.

Ass. et d'ord. opp. (1°) : ὁρᾶν (app. Pd. 83 b 3).

νόημα, τό 1° « pensée » a) acte ; b) faculté ; 2° « intention ».

1° a) μὴ τῶν εἰδῶν ἕκαστον ᾖ τούτων νόημα Pa. 132 b 5 (cf. b 8 c 3, 10, 11)*.

b) θέλγων θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων νόημα B. 197 e 5*.

2° ἐπιταχθέντ' ἀλλότρια νοήματα παραδεχόμενον Po. 260 d 8*.

App. : (1° a) διανόημα 1°, διανόησις, διάνοια 1° a ; (1° b) διάνοια 1° b, νόησις ; (2°) διανόημα 2°, διάνοια 2°.

νόησις, ἡ a) « intellection » (non discursive) ; b) « intelligence ».

a) φορᾶς ... ἐστι καὶ ῥοῦ νόησις Cra. 411 d 4 (cf. d 8) νόησιν ... ἐπὶ τῷ ἀνωτάτω, διάνοιαν δὲ ἐπὶ τῷ δευτέρῳ R. VI 511 d 9 (cf. VII 534 a 2) δόξαν μὲν περὶ γένεσιν, νόησιν δὲ περὶ οὐσίαν R. VII 534 a 3 (cf. a 2 et 4) τὸ μὲν δὴ νοήσει μετὰ λόγου περιληπτὸν ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ ὄν T. 28 a 1 (cf. 52 a 4)*.

b) θεοῦ νόησιν Cra. 407 b 4 (cf. b 9) τὰ μὲν ... οὐ παρακαλοῦντα τὴν νόησιν εἰς ἐπίσκεψιν R. VII 523 b 1 (réc. d 5 et 9, 524 d 5 ; cf. 522 e 8) λογισμόν τε καὶ νόησιν ψυχὴ παρακαλοῦσα ἐπισκοπεῖν R. VII 524 b 4 (cf. c 7) ἕως ἂν ἐπὶ θέαν ... ἀφίκωνται τῇ νοήσει αὐτῇ R. VII 525 c 3 (cf. 526 b 2, 532 b 1) νοήσει ἀλλ' οὐκ ὄμμασι θεωρεῖν R. VII 529 b 2*.

App. (b) : νοῦς.

Ass. : (a) διάνοια, λόγος ; (b) λογισμός 2°.

Ass. et opp. (a) : δόξα 2°.

νοητός « intelligible » (adj. et subst. n.) τῷ μὲν θείῳ καὶ ἀθανάτῳ καὶ νοητῷ καὶ μονοειδεῖ ... ὁμοιότατον εἶναι ψυχή, τῷ δὲ ἀνθρωπίνῳ καὶ θνητῷ καὶ ἀνοήτῳ καὶ πολυειδεῖ ... σῶμα Pd. 80 b 1 (cf. 81 b 7) αἰσθητόν τε καὶ ὁρατόν, ὃ δὲ αὐτὴ ὁρᾷ νοητόν τε καὶ ἀειδές Pd. 83 b 4 ἐν τῷ νοητῷ τόπῳ ... ἐν τῷ ὁρατῷ R. VI 508 c 2 (réc. 509 d 2 et 5 VII 524 c 13 ; cf. 517 b 5 c 3) τὴν τοῦ νοητοῦ τομήν R. VI 510 b 2 (réc. 511 a 3 b 3) τὸ ... τοῦ ὄντος τε καὶ νοητοῦ θεωρούμενον

R. VI 511 c 6 καίτοι νοητῶν ὄντων μετὰ ἀρχῆς R. VI 511 d 3 ἐπ' αὐτῷ ... τῷ τοῦ νοητοῦ τέλει R. VII 532 b 2 (cf. a 2) δοξαστοῦ τε καὶ νοητοῦ R. VII 534 a 7 νοητὰ ἄττα καὶ ἀσώματα εἴδη So. 246 b 7 τὰ ... νοητὰ ζῷα T. 30 c 9 (réc. 31 a 5) τῶν νοητῶν ἀεί τε ὄντων T. 37 a 1 (cf. 48 e 6) τῷ τελέῳ καὶ νοητῷ ζῴῳ T. 39 e 1 (cf. 92 c 8) ἑκάστοτε εἶναί τί φαμεν εἶδος ἑκάστου νοητόν T. 51 c 5 (cf. b 1) νοητὸν ... νῷ μόνῳ L. X 898 e 2 ἀοράτῳ ... νοητῷ τε Ep. 981 c 3*.

App. et ass. : ἀειδής, ἀθάνατος, ἀόρατος, ἀσώματος, (ἀεὶ) ὤν.

Ass. et opp. : ἀνόητος 2°, δοξαστός, ὁρατός.

νόθος « bâtard » (au pr. et au fig.) γεννᾶν ... νόθα καὶ φαῦλα R. VI 496 a 2 τὸν νόθον τε καὶ τὸν γνήσιον R. VII 536 a 4 (cf. 535 c 8 IX 587 b 16) χωλοῖς τε καὶ νόθοις R. VII 536 a 6 ἁπτὸν λογισμῷ τινι νόθῳ T. 52 b 3 νόθῃ παιδείᾳ πεπαιδευμένους L. V 741 a 3.

Ass. et opp. : γνήσιος.

νομεύς, ὁ a) « répartiteur » ; b) « pâtre ».

a) οὐκ ἄν ποτε δίκαιοι νομῆς εἶεν ἀγαθῶν L. XI 931 c 9*.

b) βουκόλους τε καὶ ποιμένας τούς τε ἄλλους νομέας R. II 370 d 10 (cf. III 399 d 8 Tht. 174 d 4 T. 24 a 7 L. X 906 b 7) τοῖς περὶ τὰ ἀνθρώπινα νομεῦσιν οὓς πολιτικοὺς ἐκαλέσαμεν Po. 267 e 9 (cf. 268 b 6) νομέα καὶ τροφὸν ἀγέλης ἀνθρωπίνης Po. 268 c 1 οἷον νομῆς θεῖοι ... δαίμονες Po. 271 d 7 (cf. 275 c 1, 276 d 5 Criti. 109 b 7).

App. et ass. (b) : ποιμήν, τροφός (1° b).

νομίζειν 1° « estimer » (que), « regarder » (comme) ; 2° « prendre en considération » ; 3° « honorer d'un culte », « croire » (à) ; 4° au passif « être sanctionné par la coutume ou la tradition ».

1° Ἔρωτα οὐ θεὸν νομίζεις B. 202 d 6 ἡλιοειδῆ μὲν νομίζειν ὀρθόν, ἥλιον δ' ἡγεῖσθαι οὐκ ὀρθῶς ἔχει R. VI 509 a 2 νομίζοντες ἀθάνατον ψυχὴν R. X 621 c 3 ὑπολαμβάνων οἴεσθαί σε ..., ταύτῃ ... νενόμικα So. 265 d 4 νομίζων ὡς πατέρα L. IX 879 c 8 τὸν αὐτὸν φίλον ... νομιζέτω πᾶς τῇ πόλει L. XII 955 b 9.

2° οὐδὲ νομίζεσθαι ἔμοιγε δοκοῦσιν G. 466 b 4 (après νομίζεσθαι a 10 au sens 1°).

3° οὐδὲ θεοὺς νομίζειν Ap. 18 c 3 (cf. 23 d 5, 35 d 6) Σωκράτη ... ἀδικεῖν ... θεοὺς οὓς ἡ πόλις νομίζει οὐ νομίζοντα Ap. 24 b 9-c 1 (réc. 26 b 5 Euph. 3 b 3) νομίζειν εἶναί τινας θεοὺς Ap. 26 c 2 (cf. e 3, 29 a 3 ; avec et sans εἶναι 27 b 6-7) ὁ ἄνθρωπος ... ζῴων μόνον θεοὺς ἐνόμισεν Pr. 322 a 5 (cf. Mx. 237 d 8) τὸ παράπαν θεοὺς οὐδαμῶς νομίζομεν L. X 885 c 7 (cf. 899 c 2, 908 c 4) πάντες ... νομίζουσιν εἶναι θεούς L. X 886 a 5 (cf. 908 b 4 e 4, 909 a 9) ὅτι ... ἡγῇ θεούς, συγγένειά σε ... θεία πρὸς τὸ σύμφυτον ἄγει τιμᾶν καὶ νομίζειν εἶναι L. X 899 d 8.

4° καλῶς ... ἔμοιγε δοκεῖ νενομίσθαι Cra. 401 a 1 κατὰ τὰ νομιζόμενα R. I 348 e 9 ἅπερ νομίζεται R. II 372 d 7 (cf. IV 419 a 10)

πειθόμενος ... τῷ νομιζομένῳ Phr. 230 a 2 νόμιμον ἔθει καὶ ἀγράφῳ νομισθὲν νόμῳ L. VIII 841 b 4.

App. et ass. (2°) : τιμᾶν.

Ass. et syn. (1° et 3°) : ἡγεῖσθαι 2° ; (1°) οἴεσθαι, ὑπολαμβάνειν 2°.

νομικός « légal » ἐν τοιούτοις ἤθεσι τέθραφθε νομικοῖς L. I 625 a 5*.

νόμιμος 1° adj. a) « consacré » (par la coutume ou la tradition) ; b) « légal, légitime » ; c) « docile à la loi » ; 2° subst. n. a) « coutume » ; b) « loi » ; c) (au pl.) « rites » (funèbres).

1° a) ὑποτιθέμενος αὐτῷ πάμπολλα νόμιμα H. M. 286 b 3 λόγους τε καὶ ἐπιτηδεύσεις νομίμους Phr. 270 b 8 οὐ γὰρ ἐπιχώριον ... τοῦτο οὐδὲ νόμιμον L. I 639 d 8 νόμιμον ἔθει καὶ ἀγράφῳ νομισθὲν νόμῳ L. VIII 841 b 3 τὴν νόμιμον ἐδωδήν Ep. 975 a 6.

b) οὐ νόμιμον αὐτοῖς H. M. 284 c 5 (réc. c 9 par οὐ νόμος ; cf. e 8, 285 a 4 et 8 A. 109 c 4) τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπίταγμα νόμιμόν τε καὶ δίκαιον R. II 359 a 4 τὰ καλὰ ... νόμιμα ... γεγονέναι R. IX 589 c 7 (cf. L. I 636 b 4) οὐ ... νόμιμον οὐδ' ὅσιον L. IX 861 d 4 προομόσας τοὺς νομίμους θεούς L. XII 954 a 6.

c) παρανόμους ... εὑρίσκομεν ... τοὺς νομιμωτάτους δοκοῦντας εἶναι H. M. 285 b 6 (cf. R. VII 539 a 4) νόμιμοι ... καὶ κόσμιοι G. 504 d 2.

2° a) τὰ σμικρὰ ... νόμιμα R. IV 425 a 8 τὰ τῶν πολλῶν ... νόμιμα R. V 479 d 4 τὰ ἐνθάδε νόμιμα R. VI 484 d 1 τῶν εἰωθότων νομίμων Phr. 265 a 11 (cf. 252 a 4 L. I 641 a 6) ἄγραφα νόμιμα L. VII 793 a 10 πάτρια καὶ ... ἀρχαῖα νόμιμα L. VII 793 b 7 τὰ ... νόμιμα καὶ δίκαια L. VII 801 c 9 τὰ τῶν ἠθῶν ἐπιτηδεύματα καὶ νόμιμα L. XII 967 e 4.

b) νομίμου τε καὶ νόμου ἡμαρτήκασιν H. M. 284 d 10 (cf. G. 504 d 1) τὰ τῶν πολλῶν ... νόμιμα τὰ τῶν κρειττόνων ἐστίν G. 488 d 10 (cf. e 4, 489 c 7).

c) τῶν ὁσίων [BT²W²Y : θυσιῶν TWY²] τε καὶ νομίμων Pd. 108 a 5 περὶ τελευτήσαντας ... τὰ θεῖα νόμιμα L. XII 958 d 5.

Adv. : νομίμως (B. 182 a 5, ass. à κοσμίως) ; cp. νομιμώτερον (So. 246 d 6*).

App. et ass. : (1° a) ἄγραφος, ἐπιχώριος ; (1° b, 2° a) δίκαιος ; (1° b, 2° c) ὅσιος ; (2° a) ἐπιτήδευμα ; (2° b) νόμος.

Ass. (1° c) : κόσμιος.

Ass. et opp. (1° c) : παράνομος.

νομοθετεῖν (à l'actif et au moyen) 1° (intr.) « légiférer » ; 2° (trans.) « prescrire ».

1° νομοθετεῖν ... αὐτὰ οἶμαι εὔηθες R. IV 425 b 7 (cf. b 8 d 6 ; réc. c 8) ἡ ψυχῆς ... ἀνάγκη ... ἄρχουσα ... νομοθετεῖ Ep. 982 b 7.

2° ὅσα δεῖ νομοθετήσασθαι R. IV 425 d 8 (cf. Po. 295 d 2) οὐ ... χωλὴν τὴν ἀνδρείαν νενομοθετήκατον L. I 634 a 2 τάξασθαι ... καὶ νομοθετήσασθαι ἑορτάς L. VIII 828 a 1 (cf. R. V 459 e 6).

νομοθέτημα, τό « prescription » τὰ ... πρῶτα τῶν νομοθετημάτων

R. IV 427 b 5 (cf. Po. 295 e 2 L. VIII 846 c 4 XI 913 c 7 XII 957 a 7)*.

νομοθέτης, ὁ « législateur » a) en général ; b) du langage.

a) τὸν ἀληθινὸν νομοθέτην R. IV 427 a 4 (cf. Po. 309 d 1 L. II 660 a 4) ὁ Διὸς ... καὶ ὁ πυθικὸς νομοθέτης L. I 634 a 1.

b) ὁ νομοθέτης [BTW Burnet Friedländer : ὀνοματοθέτης recc. Croiset] τοῦτο τοὔνομα ἔθετο Ch. 175 b 3 νομοθέτου ... ἔργῳ χρήσεται ... ὅταν ὀνόματι χρῆται Cra. 388 e 1 (désormais νομοθέτης équivaudra à ὀνοματοθέτης ; cf. 389 a 2 et 5 d 5, 390 a 4, 393 e 7, 404 b 4) ἕκαστος ὁ νομοθέτης [BT : ἕκαστος ὀνοματοθέτης W] Cra. 385 d 9 συρίῳ νομοθέτῃ πρέπον Ep. 987 b 4.

Syn. (b) : ὀνοματοθέτης (si ce mot n'est pas purement néoplatonicien ; cf. P. Friedländer, *Platon*, II², p. 311, n. 10).

νόμος, ὁ a) « coutume » (sens ancien) ; b) « loi » ; c) dans l'antithèse « coutume » (« loi ») — « nature » ; d) dans la locution οὐ νόμος ἐστίν ; e) « air » (musical).

a) κατὰ λόγον νόμου [AFWY : νόμου secl. Burnet Rivaud κατὰ νόμον ἀνθρώπων Plut. Qu. conv. 684 f κ. ἀνθρώπων νόμον Bernardakis Cornford] T. 60 e 1 (cf. Cra. 388 d 12) ὁ τῶν Σκυθῶν νόμος L. VII 795 a 2 (cf. B. 182 a 6) νόμος ἐπειδὴ κύριος ἐγένετο βασιλεὺς τῶν ἀνθρώπων Le. VIII 354 c 1 (souvenir de Pindare fr. 169 S. ; cf. G. 484 b 4). — Adverbial : τετράποδος νόμον Phr. 250 e 4.

b) νόμους ... καὶ συνθήκας R. II 359 a 3 νόμῳ οὐ ... μέλει R. VII 519 e 1 (cf. X 604 b 7 et 10) ὁ τύραννος, φυγὼν νόμον τε καὶ λόγον R. IX 587 c 2 (cf. X 604 a 11, 607 a 7 L. VIII 835 e 5 X 890 d 4 et 6) νόμον καὶ ἀνομίαν Po. 291 e 2 ἐν γράμμασιν ἀγαθοῖς, οὓς νόμους λέγομεν Po. 302 e 11 λογισμός ... ὃς γενόμενος δόγμα πόλεως κοινὸν νόμος ἐπωνόμασται L. I 644 d 3 τὴν τοῦ νοῦ διανομὴν ἐπονομάζοντας νόμον L. IV 714 a 2 (cf. II 674 b 7 VIII 836 e 5 XII 957 c 7, οὐ ὁ θεῖος ... νόμος = τοῦ θείου νόμου IV 716 a 3) τὸ δεύτερον αἱρετέον, τάξιν τε καὶ νόμον L. IX 875 d 4 (cf. c 6 ; 874 e 4 cj. ; VI 780 d 6 X 904 c 7 R. IX 587 a 10) κατὰ νόμον οὐδένα κρίναντες, ἵνα δὴ δουλεύοιεν μήτε σὺν δίκῃ μήτε νόμῳ δεσπότῃ Le. VIII 354 e 1-2.

c) συγγενεῖς ... φύσει, οὐ νόμῳ Pr. 337 c 9 (citant Hippias; cf. d 1) ἃ φύσει μὲν οὐκ ἔστιν καλά, νόμῳ δέ G. 482 e 6 (cf. e 8, 483 a 3, 4, 5, 6, réc. 489 b 2) κατὰ νόμον γε τὸν τῆς φύσεως G. 483 e 5 (cf. 484 a 6 νόμους τοὺς παρὰ φύσιν ; et, sans νόμος, L. III 690 b 8 IV 714 e 7 ; avec νόμος, L. X 889 e 5 et 7, 890 a 1 et 9) φύσει μὲν βάρβαροι ὄντες, νόμῳ δὲ Ἕλληνες Mx. 245 d 3 οὐ ... φύσει ... ἀλλὰ νόμῳ καὶ ἔθει Cra. 384 d 7 παρὰ τοὺς τῆς φύσεως ... νόμους T. 83 e 5 οἱ κατὰ νόμον ὄντες θεοί L. X 904 a 10.

d) νόμος ἐστὶν ... καθαρεύειν τὴν πόλιν Pd. 58 b 5 εἰς ... σκότον ... οὐ νόμος ἐστὶν ἔτι ἐλθεῖν (= οὐ θέμις) Phr. 256 d 7.

e) προοίμια ... αὐτοῦ τοῦ νόμου R. VII 531 d 9 (cf. 532 a 2 L. IV 722 d 2) νόμους ... ἐκάλουν L. III 700 b 5 (cf. VII 799 e 10).

App. et ass. : (b) δίκη, λόγος, νοῦς, συνθήκη, τάξις (b) ; (c) ἔθος.
Ass. et opp. : (b) ἀνομία ; (c) φύσις.

νοσεῖν « être malade » a) physiquement ; b) moralement.

a) οὐ γὰρ ἅμα ... ὑγιαίνει τε καὶ νοσεῖ ὁ ἄνθρωπος G. 495 e 8.

b) πόλιν ... νοσῆσαι Mx. 243 e 4 νοσεῖν μᾶλλον ἢ σωφρονεῖν Phr. 231 d 3 νοσοῦσαν ... τὴν ψυχήν T. 86 d 1.

App. (a) : κάμνειν (c).
Ass. et opp. : (a) ὑγιαίνειν (a) ; (b) σωφρονεῖν 1°.

νόσημα, τό a) « maladie » ; b) « mal, fléau ».

a) τῷ νοσήματι θανασίμῳ ὄντι R. III 406 b 5 ἐν ... σώμασι νόσημα καλούμενον, ... ἐν δὲ πόλεσι ... ἀδικίαν L. X 906 c 4 (cf. XI 925 e 4).

b) τὸ νόσημα τῆς ἀδικίας G. 480 b 1 σύμφυτον ἑκάστῳ κακόν τε καὶ νόσημα R. X 609 a 4 νοσήματι πόλεως L. V 736 a 1 (cf. 744 d 5).

Syn. : νόσος.

νόσος, ἡ id.

a) περὶ ὑγιείας ... καὶ νόσου G. 495 e 7 σύμπαντι τῷ σώματι νόσον R. X 609 a 1 ὑπὸ τῆς αὐτοῦ κακίας νόσου οὔσης ἀπολωλέναι R. X 609 e 6 (cf. G. 477 b 4 c 1) κῦμα κατακλυσμὸν φέρον νόσων ἢ πολέμων φθορά L. V 740 e 9 (cf. III 677 a 5 T. 82 b 7).

b) κτείνειν ὡς νόσον πόλεως Pr. 322 d 5 (cf. L. XI 919 c 2) ψυχῆς κακία ... νόσος τε ... καὶ ἀσθένεια R. IV 444 e 1 τὸ μὲν (κακὸν) πονηρία καλούμενον ... νόσος αὐτῆς (sc. ψυχῆς) σαφέστατα ὄν So. 228 d 7 (cf. L. IX 862 c 8).

App. et ass. : a) κατακλυσμός, φθορά (b-c) ; b) ἀσθένεια, πονηρία.
Ass. et opp. (a) : ὑγίεια.
Syn. : νόσημα.

νοσώδης a) « malade ; b) (adj. et subst. n.) « malsain ».

a) ὁποῖοι ὑγιεινοὶ ἢ νοσώδεις A. 111 e 5 (cf. Ch. 170 e 7, 171 a 7 b 3 B. 186 b 9 R. IV 438 e 6 L. V 734 b 6).

b) οὔ τι λέγω ὡς ... καὶ τῶν ὑγιεινῶν καὶ νοσωδῶν ἡ ἐπιστήμη ὑγιεινὴ καὶ νοσώδης R. IV 438 e 2-3 (cf. 444 c 7 et 9 Tht. 171 e 5 Po. 295 d 5).

Ass. et opp. : ὑγιεινός.
Opp. (a) : ὑγιής (1° a).

νουθετεῖν 1° « avertir » ; 2° « réprimander ».

1° διδάσκειν καὶ νουθετεῖν Ap. 26 a 4 (cf. Pr. 323 d 2, 325 c 7 L. VIII 845 b 5 X 888 a 2) σὺ ἡμᾶς ὀνίνης ἀεὶ νουθετῶν H. M. 301 c 6 (cf. c 7) οἱ οἰκεῖοι ... νουθετοῦσιν ὡς μαινόμενον Pr. 323 b 2 (cf. 324 a 2) ὁ νουθετούμενός τε καὶ ἐπιπληττόμενος G. 478 e 6 (cf. 488 a 4 b 1) παρακελευόμενος καὶ νουθετῶν L. I 648 c 1 οὐ τὸ νουθετεῖν ἀλλ' ἅπερ ἂν ἄλλον νουθετῶν εἴποι τις, φαίνεσθαι ... δρῶντα L. V 729 c 3-4 (cf. VI 784 c 3).

2° ἐμὲ μὲν διδάσκοντι, ἐκεῖνον δὲ νουθετοῦντί τε καὶ κολάζοντι Euph. 5 b 5 (cf. G. 479 a 1) ἔργῳ τὸν Διονύσιον ἐνουθέτησεν Le. VII 333 b 4.

App. et ass. : (1°) διδάσκειν, παρακελεύεσθαι ; (2°) κολάζειν.

νουθέτημα, τό « avertissement » θεάματα καὶ νουθετήματα G. 525 c 9*.

νουθέτησις, ἡ id. αἱ κολάσεις καὶ αἱ νουθετήσεις Pr. 323 e 3 (cf. 326 a 1) διδαχῇ καὶ νουθετήσει R. III 399 b 5 (cf. L. VII 788 a 4) ῥάβδου κοσμούσης ἡ νουθέτησις ἐγίγνετο L. III 700 c 7 (cf. 701 b 7 [νουθέτησιν Kc : νομοθέτησιν AO] ; V 740 d 8 VII 822 d 7 X 908 e 3, 909 a 4)*.

App. et ass. : διδαχή.

νοῦς, ὁ : 1° « intellect » ; 2° « intellection » ; 3° « intelligence, sens » ; a) en général ; b) dans la locution νοῦν ἔχειν (ἴσχειν, κεκτῆσθαι) ; c) dans la locution ὁ καὶ σμικρὸν νοῦν ἔχων ; 4° « vues, intention » a) en général ; b) dans la locution ἐν νῷ ἔχειν « avoir en tête » (de) ; c) dans la locution κατὰ (ἐπὶ) νοῦν « à son gré » ; 5° « attention (de l'esprit) », dans la locution τὸν νοῦν προσέχειν.

1° « intellect » νοῦν ἰατρικὸν μὴ ἔχοντι A. 135 a 1 (cf. L. XII 962 a 7, 963 a 11 b 5) 'Αναξαγόρου ... λέγοντος ὡς ἄρα νοῦς ἐστιν ὁ διακοσμῶν τε καὶ πάντων αἴτιος Pd. 97 b 9 (réc. c 3-4, 98 a 5 Cra. 400 a 9 [οὐ ass. à ψυχή] 413 c 5 L. XII 966 e 4, 967 b 6) τῷ ... νῷ οὐδὲν χρώμενον Pd. 98 b 9 πάντα ὅσα πράττει νῷ πράττει Pd. 98 c 4 (réc. 99 a 9) ὅσα ... ἂν νοῦς τε καὶ διάνοια ἐργάζηται Cra. 416 c 10 (ici app. ; opp. R. VI 511 d 5-6, à 2°) εἰ νῷ ἔχεις « si tu t'en souviens » R. VI 490 a 1 ψυχῆς κυβερνήτῃ μόνῳ θεατὴ νῷ Phr. 247 c 8 (cf. L. X 898 e 2) ἐπὶ φύσιν νοῦ τε καὶ ἀνοίας ἀφικόμενος Phr. 270 a 5 (τὸ παντελῶς ὂν) νοῦν οὐκ ἔχον So. 249 a 2 (cf. a 4 et 9 b 6 c 3) νοῦν, ἐπιστήμην, σύνεσιν Ph. 19 d 4 (cf. 21 b 7 e 1, 22 a 3, 28 c 3 d 9, 30 c 6, 55 c 6, 58 d 6, 59 d 1, 66 b 5 T. 34 a 2) οὐδὲ γὰρ ὁ σὸς νοῦς ... ἔστι τἀγαθόν ... οὐ μέντοι τόν γε ἀληθινὸν ἅμα καὶ θεῖον οἶμαι νοῦν Ph. 22 c 3 et 6 (cf. T. 51 c 6 L. X 897 b 1) τῶν ... νικητηρίων ... οὐκ ἀμφισβητῶ πω ὑπὲρ νοῦ Ph. 22 c 8 (cf. d 2 et 8, 19 d 4, 23 a 1) νοῦς ἐστι βασιλεὺς ἡμῖν οὐρανοῦ τε καὶ γῆς Ph. 28 c 7 (cf. 30 d 2 et 8) νοῦν ... χωρὶς ψυχῆς ἀδύνατον παραγενέσθαι τῳ Ph. 30 b 3 (cf. b 2 et 5 d 5) σοφία καὶ νοῦς Ph. 30 c 6 νοῦς ... ταὐτὸν καὶ ἀλήθειά ἐστιν Ph. 65 d 1 λόγον ... οὐδένα οὐδὲ νοῦν ... ἔχειν T. 46 d 4 τὰς ἐν οὐρανῷ τοῦ νοῦ ... περιόδους T. 47 b 7 (cf. e 4) μεμειγμένη ... ἐξ ἀνάγκης τε καὶ νοῦ T. 48 a 1 (cf. a 2) πάντα ταῦτα συνδήσας ὁ νοῦς L. I 632 c 6 νοῦν τε καὶ νόμον ἔχουσιν ὀρθόν L. II 674 b 7 (cf. IV 714 a 2 VIII 836 e 5 XII 957 c 6) οὐδὲ θέμις ἐστὶν νοῦν οὐδένος ὑπήκοον ... εἶναι L. IX 875 c 7 οὐ διὰ νοῦν ... ἀλλὰ ... φύσει καὶ τύχῃ L. X 889 c 5 οὐδὲν τῷ νῷ βλέπων L. XI 921 a 4 νοῦν ... πάντων τούτων ἡγεμόνα L. XII 963 a 8 (cf. 967 e 1 Ep. 986 e 6) νοῦν μὴ κεκτημένα L. XII 967 b 4 (cf. Ep. 982 b 6 c 1-2 et 6) ἐξέλαμψε φρόνησις ... καὶ νοῦς Le. VII 344 b 8.

2° « intellection » τὰς ... μετρίας (ἐπιθυμίας), αἳ δὴ μετὰ νοῦ τε καὶ δόξης ὀρθῆς λογισμῷ ἄγονται R. IV 431 c 5 γεννήσας νοῦν καὶ ἀλήθειαν R. VI 490 b 5 οἱ ἄνευ νοῦ ἀληθές τι δοξάζοντες R. VI 506 c 7 (cf. 508 d 6 et 9, 511 d 2 VII 534 b 5) διάνοιαν ... ἀλλ' οὐ νοῦν, ὡς μεταξύ τι δόξης τε καὶ νοῦ τὴν διάνοιαν οὖσαν R. VI 511 d 5-6 τὸ δόξης τε ἀληθοῦς εἶδος καὶ ἐπιστήμης καὶ νοῦ R. IX 585 b 15 θεοῦ διάνοια, νῷ τε καὶ ἐπιστήμῃ ἀκηράτῳ τρεφομένη Phr. 247 d 2 (cf. T. 37 c 2, 46 d 7) ἐντυχόντα τῷ ἀληθεῖ νοῦν σχεῖν Pa. 136 e 2 νοῦς καὶ δόξα ἀληθής ἐστον δύο γένη T. 51 d 3.

3° « intelligence, sens » a) οὐδενὶ σὺν νῷ Cr. 48 c 7 θείᾳ μοίρᾳ παραγιγνομένη ἄνευ νοῦ M. 100 a 1 (cf. R. VI 494 d 2 et 6) πρὶν ἂν ... ὁ νοῦς μηκέτι ... ἐνῇ I. 534 b 6 (cf. c 8 d 3) σὺν νῷ ἑλομένῳ R. X 619 b 4 · νοῦν καὶ σωφροσύνην Phr. 241 a 3 (cf. b 1) τὸ μετὰ νοῦ καὶ τέχνης δικαιότατον Po. 297 a 7 (cf. b 8).

b) παρ' ἀνθρώποις τοῖς νοῦν ἔχουσι Cr. 51 b 1 (cf. A. 134 e 9 G. 466 e 10 et 13, 498 a 5, 511 b 7, 514 c 3 B. 194 b 8, 222 a 2 Euth. 281 b 7 R. IX 580 a 8) μὴ οἰόμενον αὐτὸ τὸ γῆρας νοῦν ἔχον προσιέναι La. 188 b 4 εἰς ἃ δ' ἂν νοῦν μὴ κτησώμεθα Ly. 210 b 6 νοῦν μὴ ἔχοντες ... μεγάλα κατορθοῦσιν M. 99 c 7 ὁ ... νοῦν ἔχων Pd. 62 e 2 (cf. 114 d 2 B. 181 c 6 L. V 738 c 1 VI 781 c1) ἐπειδὰν ... ἄρχωνται νοῦν ἴσχειν B. 181 d 3 (cf. Cra. 400 d 6, 406 c 5, 440 c 4 R. II 358 e 2 IV 427 c 1 VII 517 e 4 Phr. 241 c 1, 274 a 1 Tht. 167 d 8 Po. 285 d 10 T. 30 b 2, 89 b 2 οὐδ' εἴ τις εἰδείη νοῦν ἔχει τὸ λέγειν T. 68 b 7 (cf. L. III 687 e 9) νοῦν μὴ κεκτημένον L. III 688 b 7 (cf. VI 776 e 5 XI 926 d 7 Le. VII 334 b 7) μὴ προσέχοντες [voir 5°] ... ἢ μὴ ἔχοντες νοῦν L. VI 783 e 4 νοῦν ἔχων ἔμφρονα L. XI 913 a 6 ἐν νοῦν ἐχούσῃ πόλει L. XI 919 c 3 (cf. 930 e 4, 931 e 8 IX 859 a 4 XII 963 a 7 Le. VII 330 e 1, 339 a 5, 343 a 1).

Adverbial : ἐμφρόνως ... καὶ ἐχόντως ἑαυτὸν τὸν νοῦν Ph. 64 a 5 εὖ καὶ ἐχόντως νοῦν ... εἶπες L. III 686 e 1*.

c) τινα ... καὶ σμικρὸν νοῦν ἔχοντα ἀνθρώπων Ap. 27 e 6 (cf. G. 500 c 2 Pd. 102 a 4 L. X 887 e 9 Ep. 985 c 7 Le. III 316 c 5) σύμπαντας ὅσοις νοῦ καὶ σμικρὸν προσήρτηται Ph. 58 a 4 (cf. 65 c 8 L. V 737 b 4 XI 927 c 5) εἰ νοῦν καὶ ὁπωσοῦν ἔχεις L. X 905 d 1.

4° « vues, intention » a) κλωπείας ... μηδὲ εἰς τὸν ἔσχατον ἐπέλθοι νοῦν ἅψασθαι L. VII 823 e 6 (cf. X 909 d 8).

b) ἐν νῷ εἶχον ... ἐρέσθαι A. 104 d 1 (cf. 113 c 5, 120 a 5, 123 c 4 d 1, 124 a 4 Ap. 20 b 4 Cr. 50 a 9 Ly. 223 a 1 Pr. 311 c 6 d 7 B. 188 e 4, 189 c 4, 214 e 3 Euth. 272 b 2 e 2, 274 a 6, 282 d 2 R. I 344 d 1 et 7 II 362 d 1 L. IV 722 b 8) μακρότερα ... ἐν νῷ μοι γέγονεν εἰπεῖν Le. VII 342 a 1.

c) κατὰ νοῦν ἀγωνιῇ τὴν δίκην Euph. 3 e 5 εὑρηκέναι ᾤμην διδάσκαλον ... κατὰ νοῦν ἐμαυτῷ τὸν 'Αναξαγόραν (avec jeu sur le sens 1°) Pd. 97 d 6 ἐμοὶ ... φαίνει κατὰ νοῦν χρησμῳδεῖν Cra.

428 c 6 (cf. B. 193 c 8 Mx. 247 d 6 R. II 358 b 3, 366 b 7 III 399 b 7 Pa. 135 b 5 So. 217 d 6 Po. 290 d 1 Ph. 11 b 1 T. 17 c 5 L. V 736 b 7 XI 925 b 5 Ep. 988 c 3 Le. VII 339 c 7 VIII 353 d 3) ἐπὶ νοῦν ἔθεσαν τὴν ... τάξιν Criti. 109 d 2 κατὰ τὸν αὐτῶν νοῦν L. VII 802 c 4.

5° « attention » προσέχειν τὸν νοῦν H. m. 369 d 3 (cf. A. 105 a 4, 118 e 8 Cr. 46 d 2 H. M. 295 c 2 Ch. 154 c 7, 166 e 2 La. 179 b 2, 197 e 8 Ly. 211 a 6, 213 d 4, 219 b 5 Pr. 309 b 8 M. 82 b 6, 97 d 6 B. 187 a 3 I. 532 c 1 et 3, réc. 533 a 6 Euth. 272 d 9, 273 b 6, 283 a 2 R. II 376 a 9 III 396 b 2 IV 432 b 9 Pa. 130 a 7 Tht. 165 a 6 So. 233 d 6 Ph. 45 d 6 L. VI 783 e 3, 4, 5) τὸν νοῦν προσέχειν Ap. 18 a 4 (cf. Cr. 47 b 3 Ly. 205 b 7 B. 210 e 1 I. 535 e 4 Euth. 303 e 8 R. III 406 d 7 VIII 549 d 6 Phr. 235 a 1 Tht. 145 a 11 So. 222 d 10 L. VII 801 a 9 XI 927 c 5). — Au sens d'une réflexion sur soi-même : προσέχων τὸν νοῦν καὶ εἰς σεαυτὸν ἀποβλέψας Ch. 160 d 6 προσεκτέον τὸν νοῦν ἡμῖν αὐτοῖς M. 96 d 8 τὸν ... Σωκράτη, ἑαυτῷ πως προσέχοντα τὸν νοῦν B. 174 d 5.

Formules équivalentes : πρὸς τούτῳ τὸν νοῦν ἔχων Pr. 324 a 7 (tmèse ? cf. Criti. 110 a 1) πρὸς τοῦτο ἀεὶ τὸν νοῦν ἔχων G. 504 e 1 ἐνταῦθα τὸν νοῦν τρέποντες Mx. 248 c 7.

App. (2°) : νόησις ; (4°, app. à ἐν νῷ ἔχειν) διανοεῖσθαι 2°, ἐπινοεῖν.

App. et ass. : (1°) ἀλήθεια, διάνοια, λόγος, σοφία, σύνεσις, φρόνησις, ψυχή (a) ; (2°) ἀλήθεια, ἐπιστήμη, λογισμός.

Ass. (1°) : νόμος.

Ass. et opp. : (1°) ἀνάγκη, ἄνοια ; (2°) διάνοια, δόξα.

νυμφόληπτος « possédé des Nymphes » Phr. 238 d 1*.

νυστάζειν « somnoler » ὥσπερ οἱ νυστάζοντες ἐγειρόμενοι Ap. 31 a 4 (cf. B. 223 d 6 R. III 405 c 6 Phr. 259 a 3) ἀτεχνῶς νυστάζω ... εὐθύς τε ἐγρήγορα I. 532 c 2 νυστάζει τε καὶ ἀπορεῖ ... ἐγρήγορέν τε I. 533 a 3 (cf. b 4) τὸν νυστάζοντα καὶ ἀμαθῆ φύσει ἐγείρει L. V 747 b 4*.

Ass. : ἀπορεῖν.

Ass. et opp. : ἐγείρειν, ἐγρηγορέναι.

νώθεια, ἡ « paresse d'esprit » ὑπὸ ... νωθείας ... ἐπιλέλησμαι Phr. 235 d 2 (cf. Tht. 195 c 3)*.

νωθής « mou, lent » ἵππῳ ... νωθεστέρῳ καὶ δεομένῳ ἐγείρεσθαι Ap. 30 e 5 (cf. Po. 310 e 2 T. 85 a 5-6)*.

νωθρός « nonchalant » οἱ ... ἐμβριθέστεροι νωθροί πως ἀπαντῶσι πρὸς τὰς μαθήσεις Tht. 144 b 2*.

Ξ

ξένος 1° (subst.) a) « étranger » ; b) « hôte » ; 2° (adj., métaph.) « étranger ».

1° a) ἢ ξένος ἢ ἀστός G. 515 a 7 (cf. 514 e 1 M. 92 b 2 R. X 613 d 9 Tht. 145 b 8 L. IX 869 d 3) ὑπὸ τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ... ξένων G. 473 c 8 (cf. M. 91 a 6) ἢ τῶν ἐπιχωρίων τις ἢ τῶν ξένων M. 94 e 1.

b) πιστεύων ... ξένος εἶναι τῷ τοιούτῳ ξένῳ L. XII 953 d 4.

2° L'adj. ne se présente que sous la forme de l'adv. ξένως (ἀτεχνῶς ... ξένως ἔχω τῆς ἐνθάδε λέξεως Ap. 17 d 3*, à quoi s'oppose εἰ τῷ ὄντι ξένος ἐτύγχανον ὤν d 4).

Ass. et opp. (1° a) : ἀστός, ἐπιχώριος, πολίτης.

ξηρός « sec » (adj. et subst. n.) ξηροῦ καὶ ὑγροῦ Pd. 86 b 7 (cf. B. 188 a 4 So. 242 d 3 Po. 287 e 8 L. V 746 e 1 Ep. 975 d 7).

App. : σκληρός.

Ass. et opp. : ὑγρός.

O

ὄγκος, ὁ 1° « poids, volume » a) matériellement ; b) au fig. ; 2° « masse, bloc ».

1° a) (ἡ πόλις) ἤδη ὄγκου ἐμπληστέα καὶ πλήθους R. II 373 b 3 (cf. L. V 737 c 6) μήτε ὄγκῳ μήτε ἀριθμῷ Tht. 155 a 4 (cf. c 1 et 3 L. V 737 c 2) σμικρᾶς ... πόλεως ὄγκος Po. 259 b 10 ἀριθμῶν τριῶν εἴτε ὄγκων εἴτε δυνάμεων T. 31 c 5.

b) τοῦ ... γένους ὄγκῳ A. 121 b 4 τὸν ὄγκον τοῦ πλήθους ... ἄπειρον αὐξήσει R. IX 591 d 6 ἔφερον οἷον ἄχθος τὸν τοῦ χρυσοῦ ... ὄγκον Criti. 121 a 2 (ἂν ...) εἰς ὄγκον πρὸς ἀρετὴν ψυχῆς ... ἐπιδοίην L. XI 913 b 5.

2° ἕκαστος ... ὁ ὄγκος αὐτῶν (« bloc ») ἄπειρός ἐστι πλήθει Pa. 164 d 1 (cf. d 5 et 7, 165 a 6 b 6) θαυμαστὸν ὄγκον ἀράμενοι τοῦ μύθου Po. 279 b 4 γῆς ὄγκους (« particules, corpuscules ») T. 60 e 4 (cf. c 3, 58 e 6, 59 a 3) συμπέπηγεν ὁ πᾶς ὄγκος T. 81 b 8 τὸν τῶν σαρκῶν ὄγκον θαπτόμενον L. XII 959 c 5 τοσοῦτον περιφέρειν ὄγκον Ep. 983 a 7 (cf. a 3 c 1) πᾶν σῶμα καὶ ὄγκον σύμπαντα Ep. 983 b 6.

App. et ass. : (1°) ἀριθμός, πλῆθος (a) ; (2°) σῶμα.

ὀγκώδης « important » (au fig.) οὐχ ὑπερήφανος ... πολίτης οὐδὲ ὀγκώδης M. 90 a 6*.

App. et ass. : ὑπερήφανος.

ὅδε : v. ἐκεῖνος.

ὁδός, ἡ « route » 1° au pr. ; 2° au fig. a) « voie, méthode » ; b) « plan (de vie) ».

1° ἡ ὁδὸς ἡ εἰς ἄστυ B. 173 b 7 χαλεπὴ ... ὥσπερ ὁδὸς ἡ σκέψις Ly. 213 e 4 (cf. R. VII 532 e 3 L. VII 803 e 6 ; ces emplois préparent 2°) ἐπάνω ὁδόν R. VII 514 b 5 ἐν ὁδῶν πορείαις R. VIII 556 c 9.

2° a) αὕτη ... αὐτῷ ὁδός ἐστιν G. 510 d 7 καθ' ὁδὸν ... λέγεις R. IV 435 a 5 (cf. d 4 VII 533 b 3 Phr. 263 b 7) τίνες αὖ ὁδοί ... αἱ πρὸς αὐτὸ (sc. τὸ διαλέγεσθαι) ἄγουσαι R. VII 532 e 2 (cf.

Tht. 208 c 6 Po. 265 a 2 Ph. 16 b 5) ἡ κατὰ φύσιν ὁδὸς ἡδονή Ph. 32 a 8 (réc. b 3) τῶν κατὰ παίδευσιν ὁδῶν T. 53 c 3 σκοπώμεθα ... εἰ κατὰ τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἐρχόμεθα L. IV 707 d 9 τὴν νῦν ... τετμημένην ὁδὸν τῆς νομοθεσίας πορεύεσθαι L. VII 810 e 3 ὁδὸν ... ἡγεῖται θαυμαστὴν ἀκηκοέναι Le. VII 340 c 3 (cf. c 6).

b) ὁδόν τινα παρέδοσαν βίου ὁμηρικήν R. X 600 b 2.

App. et ass. (1°) : πορεία (a).

ὀδυνᾶσθαι « souffrir » εἰ ἀνιώμενός τε καὶ ὀδυνώμενος ζώῃ Pr. 351 b 6 ὀδυνᾶσθαί τε ... καὶ ἀγανακτεῖν R. VII 515 e 8 (cf. IX 583 d 4) οἰστρᾷ καὶ ὀδυνᾶται Phr. 251 d 7.

App. : ἀλγεῖν, λυπεῖσθαι (cf. R. IX 583 d 7).

App. et ass. : ἀνιᾶσθαι.

ὀδύνη, ἡ « souffrance » δι' ἀλγηδόνων καὶ ὀδυνῶν G. 525 b 6 (cf. R. III 413 b 9) ὠδῖσί τε καὶ ὀδύναις R. IX 574 a 4 λῦπαί τε καὶ ἀλγηδόνες καὶ ὀδύναι Ph. 42 d 2.

App. et ass. : ἀλγηδών, λύπη, ὠδίς (b).

ὀδυνηρός « douloureux » τὰ ... ὀδυνηρότατα ... πάθη πάσχοντας G. 525 c 5*.

App. : ἀλγεινός, ἀνιαρός, λυπηρός.

ὀδύρεσθαι « gémir » (de, sur) θρηνοῦντός τέ μου καὶ ὀδυρομένου Ap. 38 d 10 (cf. T. 47 b 4) ὀδυρομένας τε καὶ κλαιούσας R. X 614 e 7 (cf. III 388 b 3).

App. et ass. : θρηνεῖν, κλαίειν.

Syn. : ὀλοφύρεσθαι.

ὀδυρμός, ὁ « gémissement » θρήνων τε καὶ ὀδυρμῶν R. III 398 d 11 (cf. 388 d 8 L. XII 947 b 5) τοὺς ὀδυρμοὺς ... ἐξαιρήσομεν καὶ τοὺς οἴκτους R. III 387 c 12 ὀδυρμοὺς δὲ καὶ στεναγμοὺς καὶ θρήνους R. IX 578 a 7.

App. et ass. : θρῆνος, οἶκτος (b), στεναγμός.

ὀθνεῖος « étranger » καὶ οἰκείων καὶ ὀθνείων Pr. 316 c 7 τὸ μὲν οἰκεῖον καὶ συγγενές, τὸ δὲ ἀλλότριον καὶ ὀθνεῖον R. V 470 b 8 (réc. c 3).

App. et ass. : ἀλλότριος.

Ass. et opp. : οἰκεῖος.

οἴεσθαι « penser, croire » οὐκ ἂν οἴει με ἄλλως εἰδέναι A. 109 e 2 (cf. e 7) ᾤου εἰδέναι A. 110 a 10 (cf. a 1-2 Pr. 312 c 4) τὴν ἄγνοιαν ... τοῦ μὴ εἰδότα οἴεσθαι εἰδέναι A. 117 d 8 (cf. 118 a 2 Ap. 21 d 5, 6, 7, 22 c 5, 23 c 6, 29 b 3 et 6 M. 84 b 1 Tht. 210 c 3) ὑπολαμβάνων οἴεσθαί σε ... ταύτῃ ... νενόμικα So. 265 d 3. — Après énoncé négatif ou interrogation oratoire, οἴεσθαί γε χρή, réponse à soi-même de celui qui parle, signifie « il faut croire que si » : Cr. 53 d 2, 54 b 2 Ch. 163 b 8 (en lisant οὔκ, οἴεσθαι ...) Pr. 325 c 4 Pd. 68 b 2 ; cf., dans une réponse de l'interlocuteur, G. 522 a 8 (corrigeant un ἴσως) ; et l'οἴου γε σύ de R. I 336 e 10 (« crois bien que si »).

Ass. et syn. : νομίζειν 1°, ὑπολαμβάνειν 2°.

Syn. : δοκεῖν 2°, ἡγεῖσθαι 2°.

οἴησις, ἡ « idée, jugement » ἐάνπερ μείνῃ ἥδε ἡ οἴησις Pd. 92 a 7 (cf. A. 120 c 7 d 6 Cra. 420 c 1 Tht. 171 a 7 [*bis*])*.

οἰκεῖν 1° a) (trans. et intr.) « habiter » ; b) (trans.) « administrer » ; 2° (intr.) « vivre ».

1° a) τοὺς οἰκοῦντας τὴν Ἀττικήν L. IV 706 a 8 (cf. Pd. 108 c 5) ἐξ ἁπάσης τῆς οἰκουμένης Le. IV 320 d 4 ὁ ... τετελεσμένος ... μετὰ θεῶν οἰκήσει Pd. 69 c 6 (cf. 109 a 9 b 2 et 3 c 3, 5, 6 d 5 et 6, 113 d 7 A. 105 b 7).

b) ὑπὸ σωφροσύνης οἰκία ... οἰκουμένη ἔμελλεν καλῶς οἰκεῖσθαι Ch. 171 e 6 ἐν ... ταῖς ὀρθῶς οἰκουμέναις πόλεσι R. II 371 c 7 (cf. Ch. 162 a 4).

2° πότερόν ἐστιν οἰκεῖν ἄμεινον ἐν πολίταις χρηστοῖς ἢ πονηροῖς ; Ap. 25 c 6 (cf. L. IX 880 e 1) (πόλις) σωφρόνως γε οἰκοῦσα Ch. 162 a 4 (cf. R. V 462 d 7 L. III 702 b 1).

οἰκειοπραγία, ἡ « application à sa propre tâche » οἰκειοπραγία, ἑκάστου ... τὸ αὑτοῦ πράττοντος ..., δικαιοσύνη ... ἂν εἴη R. IV 434 c 8*.

Opp. : ἀλλοτριοπραγμοσύνη (R. IV 444 b 2), πολυπραγμοσύνη (ib. et 434 b 10).

οἰκεῖος 1° « propre » a) adj. « propre, personnel » ; b) subst. n. α) sg. « le bien propre » ; β) pl. « affaires (ressources) personnelles » ; « vie privée » ; « intérieur » (de l'âme) ; 2° « proche » a) adj. « proche » (de), « familier », « apparenté » (à) ; b) subst. α) m. ou f. « ami(s), proche(s) » ; β) n. sg. « le proche, l'apparenté » ou pl. « traits de parenté » ; 3° « approprié, convenable » (à).

1° a) οἰκεῖα τὰ ... σὰ ἡμῖν ὑπάρξει La. 181 a 6 (cf. Ch. 163 c 5) στρωμνὴ οἰκεία τε καὶ αὐτοφυὴς ἑκάστῳ Pr. 321 a 8 ἀλλότριον κάλλος ἐφελκομένους τοῦ οἰκείου ... ἀμελεῖν G. 465 b 6 (cf. Pd. 75 e 5 Euth. 301 e 2 et 4 R. I 343 c 4, 353 c 1 et 6 e 2 III 409 b 6 c 1 L. XI 926 e 7) κόσμος ... ὁ ἑκάστου οἰκεῖος G. 506 e 2 (cf. Pd. 96 d 3) κεῖσθαι ... ἐν οἰκείοις τόποις « familiers » Mx. 237 c 2 ὁ οἰκεῖος ἡμῖν πόλεμος « la guerre civile » Mx. 243 e 2 (cf. R. VII 521 a 7) ἱερὰ οἰκεῖα καὶ πατρῷα « domestiques et ancestraux » Euth. 302 c 4 οὐκ οἰκεία ... ῥοή ... ἀλλ' ἐπείσακτος διὰ τῶν ὀμμάτων Cra. 420 b 2 ὡς ... ἡ ... δικαιοσύνη ἀλλότριον μὲν ἀγαθόν, οἰκεία δὲ ζημία R. III 392 b 4 οἰκειότερος γὰρ αὐταῖς ὁ πόνος; ἴδιος ... ὤν R. VII 535 b 8 τὰς ἑαυτῶν οἰκείας (ἡδονάς), εἴπερ τὸ βέλτιστον ἑκάστῳ, τοῦτο καὶ οἰκειότατον R. IX 586 d 9-e 1 (cf. 587 b 6 Ph. 51 d 1) μάλιστα μὲν (τὸ θεῖον) οἰκεῖον ἔχοντος ἐν αὑτῷ R. IX 590 d 6 οἰκεῖον ... κῆδος R. X 605 d 8 (cf. 606 a 4) ἥ γε οἰκεία πονηρία καὶ τὸ οἰκεῖον κακόν R. X 610 e 6 (cf. e 11, 609 c 8) τὸ οἰκεῖον ... σημεῖον ἀποδοὺς τῇ οἰκείᾳ ὄψει (cf. T. 77 c 1, 82 a 3, 90 c 7 Criti. 109 c 10) Tht. 193 c 2-3 τὰ κοινὰ ... περιελόντες τὴν οἰκείαν λιπόντες φύσιν So. 264 e 3 φῶς οἰκεῖόν τε καὶ ἀλλότριον So. 266 c 2

ὡς οἰκείας καὶ αὐτῷ ταύτης οὔσης τῆς ἐπιστήμης Po. 266 e 10 πάντων ... τῶν αὐτοῦ κτημάτων ... ψυχὴ θειότατον, οἰκειότατον ὄν L. V 726 a 3 (cf. X 900 d 2) λόγους οἰκείους ... ἐπιβλέψαντι L. VII 811 d 1 (cf. IX 864 e 7, 865 e 8).

(1°) b) α) εἰς τὸ οἰκεῖον ἄγων B. 193 d 3 τὸ ... ἀγαθὸν οἰκεῖον καλεῖ καὶ ἑαυτοῦ B. 205 e 7 ἡ τοῦ οἰκείου τε καὶ ἑαυτοῦ ἕξις R. IV 433 e 12.

β) οὔτε τι τῶν τῆς πόλεως πρᾶξαι ... οὔτε τῶν οἰκείων Ap. 23 b 9 (cf. 31 b 2 Ch. 163 d 2 Pr. 318 e 6 R. I 343 e 3 X 606 c 8 So. 225 d 8) ἀπορίᾳ οἰκείων « ressources personnelles » R. III 405 b 4 τὰ οἰκεῖα εὖ θέμενον « son intérieur » R. IV 443 d 5 (cf. X 606 b 6) ὡς οἰκεῖα φασκόντων « histoires de famille » T. 40 e 2.

2° a) ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ καὶ εἴ τι τούτων οἰκειότερόν ἐστιν Ly. 210 c 3 (cf. Po. 259 d 1) εἰ φίλοι ἐστὸν ἀλλήλοις, φύσει πῃ οἰκεῖοί ἐσθ' ὑμῖν αὐτοῖς Ly. 221 e 7 (cf. 222 a 2 c 5 d 1 e 5 L. VIII 839 b 1) φημὶ ... τὸ μὲν ἑλληνικὸν γένος αὐτὸ αὑτῷ οἰκεῖον εἶναι καὶ συγγενές, τῷ δὲ βαρβαρικῷ ὀθνεῖόν τε καὶ ἀλλότριον R. V 470 c 2 (cf. e 10) οἰκειότερον σοφίᾳ τι ἀληθείας ; R. VI 485 c 11 (cf. 491 c 4 501 d 4 VII 531 d 3, 538 e 7) ἡδονὰς ἀληθεῖς ... οἰκείας ἡμῖν νόμιζε Ph. 63 e 3 τῷ νῷ προσφυέστερον καὶ οἰκειότερον Ph. 64 c 9 (rec. 67 a 11) τῇ τοῦ νοῦ περιόδῳ οἰκειοτάτην τε καὶ ὁμοίαν L. X 898 a 6 φιλόσοφος οἰκεῖός τε καὶ ἄξιος τοῦ πράγματος Le. VII 340 c 2.

b) α) βοηθήσαντες ἑταίρῳ ἢ οἰκείῳ A. 115 b 3 εἴτε ἀλλότριος εἴτε οἰκεῖος ὁ τεθνεώς Euph. 4 b 8 (cf. b 4) ὅ τε πατὴρ καὶ οἱ ἄλλοι οἰκεῖοι « parents » Euph. 4 d 6 (cf. Ap. 37 e 1 Ly. 210 d 4 R. VII 538 b 1 c 3 VIII 559 e 11 IX 572 e 4 L. VII 800 c 3, 806 e 3 IX 878 a 1 XI 925 a 5) φοιτᾶν ... παρ' ἡμᾶς καὶ οἰκείους ἡγεῖσθαι « amis » La. 181 c 2 (cf. 186 b 8) πάντες σοι φίλοι καὶ πάντες σοι οἰκεῖοι ἔσονται « proches » Ly. 210 d 1 (cf. Ap. 33 d 5 et 7, 34 a 8 c 5 d 4 et 6 Pr. 313 a 6, 323 b 1 G. 456 d 8, 480 c 2, 508 c 7, 509 c 1 R. I 328 d 7 L. III 699 c 8) καὶ οἰκείων καὶ ὀθνείων « compatriotes » Pr. 316 c 7 καὶ αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων οἰκείων « les siens » G. 480 d 4 (cf. 507 d 4 L. VI 754 b 6) οὓς ἂν ἡγήσαιτο οἰκειοτάτους τε καὶ ἑταιροτάτους Pd. 89 d 10 αἱ οἰκεῖαι γυναῖκες « ses parentes » Pd. 116 b 2 τοῖς τε οἰκείοις καὶ τοῖς γνωρίμοις R. I 343 e 6 (cf. II 376 b 12) τὸν μὲν ὡς οἰκεῖον, τὸν δ' ὡς ἀλλότριον R. V 463 b 12 (cf. b 14 L. II 666 c 6) τὴν πρὸς τοὺς Ἕλληνας διαφοράν, ὡς οἰκείους, στάσιν ἡγήσονται R. V 471 a 1 (cf. 470 a 3 I 329 b 1 d 2) οἵτε οἰκεῖοι καὶ οἱ πολῖται R. VI 494 b 10 ὡς πρὸς ... τοὺς οἰκείους ἔχει « familiers » R. IX 577 a 8 τὸν ... πάντων οἰκειότατον καὶ λεγόμενον φίλτατον L. IX 873 c 2.

(2°) b) β) τοῦ οἰκείου ... ἡ ἐπιθυμία τυγχάνει οὖσα Ly. 221 e 3 (cf. 222 a 5 b 4 et 6 c 3 et 4 d 5) τό τε οἰκεῖον καὶ τὸ ἀλλότριον R. II 376 b 6 τὸ μὲν οἰκεῖον καὶ συγγενές, τὸ δὲ ἀλλότριον καὶ ὀθνεῖον R. V 470 b 7 (cf. b 9 c 2 VI 485 c 8) σύμπαντα τὰ οἰκεῖα ἐντὸς μιᾶς ὁμοιότητος ἕρξας Po. 285 b 5.

3° οἰκειοτάτη ... διάλεκτος αὕτη αὐτοῖς Tht. 183 b 6 ψῦχος ... παρέξειν οἰκεῖον T. 74 c 4 (cf. 45 b 5, 66 c 2) σάρκας φύσαντας οἰκείας τούτοις L. VII 797 e 5.

Adv. : οἰκείως (Mx. 243 e 5 R. III 397 c 5 L. X 889 b 6*).

App. (2° b α) : προσήκοντες.

App. et ass. : (1°) ἀγαθός, ἴδιος ; (1° a) αὐτοφυής ; (2° a) προσφυής, συγγενής, φίλος ; (2° b α) γνώριμος, ἑταῖρος, φίλος.

Ass. : (2° a) ὅμοιος.

Ass. et opp. : (1° a) ἐπείσακτος ; (1°-2°) ἀλλότριος ; (2°) ὀθνεῖος.

Opp. : κοινός.

οἰκειότης, ἡ a) « parenté » ; b) « intimité » ; c) « pouvoir personnel ».

a) γνωρίζων δι' οἰκειότητα R. III 402 a 3 εἰς σύνοψιν οἰκειότητος ἀλλήλων τῶν μαθημάτων R. VII 537 c 2 διὰ τὴν οἰκειότητ' ἂν πρέποι μάλιστα T. 26 e 5 (cf. Po. 258 a 2, 280 b 8).

b) φιλίᾳ τε καὶ οἰκειότητι καὶ ἔρωτι B. 192 c 1 οὗτος (sc. ἔρως) ... ἡμᾶς ἀλλοτριότητος μὲν κενοῖ, οἰκειότητος δὲ πληροῖ B. 197 d 1 ἡ ... ἀπὸ τοῦ μὴ ἐρῶντος οἰκειότης Phr. 256 e 5 (cf. Le. III 317 e 4) οἰκειότητός τε πέρι καὶ γνωρίσεως ἀλλήλων L. VI 771 d 7.

c) ἀλλοτριότητι διορισθὲν πρὸς οἰκειότητα Po. 261 a 4.

App. (a-b) : συγγένεια.

App. et ass. : (b) γνώρισις, ἔρως, φιλία.

Ass. et opp. (b-c) : ἀλλοτριότης.

οἰκειοῦσθαι (moyen) 1° « s'approprier » ; 2° « se familiariser » (avec) ; 3° « rendre homogène ».

1° τὰ ἐν τῇ πόλει οἰκειοῦσθαι R. V 466 c 2 (cf. L. VIII 843 e 2)*.

2° τὰς ἁρμονίας ἀναγκάζουσιν οἰκειοῦσθαι ταῖς ψυχαῖς τῶν παίδων Pr. 326 b 2 τῇ ἄλλῃ σου φιλίᾳ ... ᾠκειῶσθαι Pa. 128 a 5 ὅπως ἂν ... φιλοφρονῶνταί τε ἀλλήλους ... καὶ οἰκειῶνται καὶ γνωρίζωσιν L. V 738 d 7 (cf. Le. III 317 e 4 VII 330 b 2)*.

3° ἓν σῶμα οἰκειωθὲν συνέστη T. 45 c 5*.

App. et ass. (2°) : γνωρίζειν 1°, φιλοφρονεῖσθαι.

οἰκτ(ε)ίρειν « compatir » (à) ἐλεήσαντέ με καὶ οἰκτ(ε)ίραντε Euth. 288 d 3 (cf. L. II 653 d 1)*.

App. et ass. : ἐλεεῖν.

οἶκτος, ὁ a) « compassion » ; b) « lamentation ».

a) μήθ' ὑπὸ φόβων μήτε οἴκτων ... ἡττηθεῖσα Po. 305 b 9*.

b) καὶ τοὺς ὀδυρμοὺς ἄρα ἐξαιρήσομεν καὶ τοὺς οἴκτους R. III 387 d 1 (cf. Ap. 37 a 3 L. VII 800 d 7 XII 949 b 3)*.

App. (a) : ἔλεος.

App. et ass. (b) : ὀδυρμός.

οἰκτρός 1° « digne de pitié » ; 2° « déplorable » ; 3° « apitoyant ».

1° οἰκτρὸς ... οὐχ ὁ πεινῶν L. XI 936 b 4*.

2° οἰκτρὸν ἂν εἴη τὸ πάθος Pd. 90 c 7*.

3° οἰκτρὰς (ῥήσεις) Phr. 268 c 9*.

App. : ἐλεεινός.

οἶμος, ὁ (ἡ dans la citation du *Télèphe* d'Eschyle) « chemin » τὸν αὐτὸν οἶμον ... πορευόμενοι R. IV 420 b 3 (cf. Pd. 108 a 1 = Esch. fr. 239 N², 409 Mette)*.

App. : ἀτραπός, ὁδός, πορεία (Pd. 107 e 4).

οἶστρος, ὁ « aiguillon » (de la passion) ὑπὸ δὲ οἴστρου ἀεὶ ἑλκομένη (ψυχή) R. IX 577 e 2 (cf. Phr. 240 d 1 L. VI 782 e 3 IX 854 b 3)*.

οἴχεσθαι 1° « s'en aller » ; 2° « périr ».

1° ἀπιὼν οἴχεται A. 131 c 11 (cf. Ap. 32 d 7 Pd. 106 c 6 e 5, 115 d 3 e 1 B. 217 b 7, 220 d 4, 223 b 9) οἴχομαι φεύγων B. 216 a 7 (cf. Pa. 130 d 7).

2° μὴ ... (ἡ ψυχὴ) οἴχηται διαπτομένη Pd. 70 a 6 (réc. 84 b 7) οἴχεται (ὁ λόγος) Tht. 164 a 2 (cf. Ph. 13 d 6, 14 a 4) οἴχεσθαι ... ἐμπιμπλάντα τὴν αὐτοῦ μοῖραν L. XII 959 c 7.

App. et ass. (1°) : ἀπιέναι, φεύγειν (b).

Ass. et opp. : ἐπιέναι 2° (ἐπελθόντος τοῦ ἀρτίου Pd. 106 c 4 ἐπιόντος ... θανάτου Pd. 106 e 3).

οἰωνός, ὁ « présage » οἰωνόν τινα ποιοῦμαι L. III 702 c 2 (cf. Mx. 249 b 1 Le. VII 336 c 1)*.

ὄλβιος « opulent » εἰς τὸν μέγιστον καὶ ὀλβιώτατον οἶκον τόνδε Pr. 337 d 7*.

ὀλέθριος « néfaste » ἐπιτήδευμα ... πόλεως ... ἀνατρεπτικόν τε καὶ ὀλέθριον R. III 389 d 5 (cf. Le. VII 334 d 2)*.

ὄλεθρος, ὁ « perte » τῇ ψυχῇ φέρει ὄλεθρον Pd. 88 b 2 (cf. 95 d 1) θάνατος, ψυχῆς ὄλεθρος Pd. 91 d 6 φθόρον τινὰ καὶ ὄλεθρον Euth. 285 b 1 ὄλεθρον ... τῇ πόλει R. IV 434 b 7 ὀλεθρός τε καὶ διαφθορά ... τῆς βελτίστης φύσεως R. VI 495 a 10 (réc. de 491 b 4 ; cf. X 609 b 7, 610 e 7) μήτε γένεσιν μήτε ὄλεθρον προσδεχομένην Ph. 15 b 3.

App. : φθορά (b).

App. et ass. : διαφθορά, θάνατος, φθόρος.

Ass. et opp. : γένεσις 1°.

ὀλιγότης, ἡ « brièveté, petitesse, petit nombre » διὰ πλῆθος οὐσίας ἢ δι' ὀλιγότητα R. IX 591 e 3 (cf. L. V 745 d 4) πλήθει χρόνου καὶ ὀλιγότητι Tht. 158 d 11 δι' ὀλιγότητα ψυχῆς T. 75 a 3 (cf. L. III 678 c 5)*.

Ass. et opp. : πλῆθος.

ὀλιγοχρόνιος « éphémère » Pd. 87 c 5 et, ass. et opp. à πολυχρόνιος, d 7*.

Syn. : βραχυχρόνιος.

ὀλιγωρεῖν « faire fi » (de) ὀλιγωρῶν τοῦ τἀληθῆ λέγειν H. m. 370 d 5 τοῦ ... θανάτου καὶ τοῦ κινδύνου ὠλιγώρησε Ap. 28 c 8 (repris d 4 par μὴ ... οἴει φροντίσαι) τοῦ δεδεμένου ὠλιγώρει τε καὶ ἠμέλει Euph. 4 d 2 (cf. Le. VII 346 e 6) συμβαίνει ... περὶ τἆλλα ἴδια ὀλιγωρεῖσθαί [BTW Stob. Burnet : ὀλιγωρεῖν Badham ὀλιγώρως Schanz] τε καὶ ἀμελῶς διατίθεσθαι La. 180 b 6 τῶν πολλῶν ἡμῶν ὑπεριδόντες ὠλιγώρησαν So. 243 a 7.

App. et ass. : ἀμελεῖν, ὑπερορᾶν.
Ass. et opp. : φροντίζειν.
Opp. : ἐπιμελεῖσθαι 1°, μέλειν.

ὀλιγώρως « négligemment » ὀλιγώρως ἔχειν καὶ κοσμίως Pd. 68 c 7 (et cj. Schanz La. 180 b 6 ; v. ὀλιγωρεῖν)*.
App. (et p.-ê. ass. La. 180 b 6) : ἀμελῶς.

ὁλκή, ἡ 1° « traction » (exercée) ; 2° « attraction ».
1° τοῖς δεινοῖς περὶ λόγων ὁλκήν Ph. 57 d 4 (cf. Cra. 435 c 4 Po. 282 e 13)*.
2° παιδεία ... ἐσθ' ἡ παίδων ὁλκή τε καὶ ἀγωγὴ πρὸς ... L. II 659 d 2 (cf. T. 80 c 3)*.
App. et ass. (2°) : ἀγωγή.

ὁλκός « propre à attirer » μάθημα ψυχῆς ὁλκὸν ... ἐπὶ τὸ ὄν R. VII 521 d 3 (réc. 524 e 1, 527 b 9)*.
App. : ἀγωγός (R. VII 523 a 6).
Syn. : ἑλκτικός (R. VII 523 a 2).

ὁλόκληρος « entier, intégral » ὁλόκληροι μὲν αὐτοὶ ὄντες ..., ὁλόκληρα δὲ ... φάσματα μυούμενοι Phr. 250 c 1 et 3 ὁλόκληρος ὑγιής τε T. 44 c 1 (cf. L. VI 759 c 2)*.
Ass. : ὑγιής (2° a).

ὅλος 1° adj. « tout (entier) » ; 2° adv. a) « entièrement » ; b) « en général » ; 3° subst. n. « tout » a) en gén. ; b) « univers ».
1° ὅλην καὶ ὑγιᾶ ... ἀρετή(ν) M. 77 a 9 τέχνη ἐστὶν ... ἀβλαβὴς ... ἕωσπερ ἂν ᾖ ἑκάστη ἀκριβὴς ὅλη ἥπερ ἐστίν R. I 342 b 6 σὺν ὅλῳ τῷ σώματι ... σὺν ὅλῃ τῇ ψυχῇ R. VII 518 c 7-8 (cf. IX 577 e 2) (ὅμοιον) ὅλον τοῦτο λέγεις ὅλῳ ἐκείνῳ Tht. 159 b 6-7.
2° a) τοῦτό γε διαφέρει ὅλον τε καὶ πᾶν A. 109 b 9 (cf. L. XII 944 c 3, avec καὶ τὸ πᾶν) ὅλῳ καὶ παντὶ ὁμοιότερον Pd. 79 e 5 (cf., avec comparatif, L. V 734 e 2 ; avec διαφέρειν, Cra. 434 a 1 R. V 469 c 3 VII 527 c 7 ; avec διάφορος, L. VI 779 b 6).
b) κατὰ ὅλου εἰπὼν ἀρετῆς πέρι ὅ τί ἐστιν M. 77 a 6 (premier exemple de καθόλου, le seul chez Platon ; cf. Wilamowitz, II, p. 148, n. 1).
3° a) συναμφότερον, τὸ ὅλον τοῦτο A. 130 a 9 τοῦ ὅλου ... τῇ ἐπιθυμίᾳ ... ἔρως ὄνομα B. 192 e 11 (cf. 205 b 5 et p.-ê. Phr. 270 c 2) διαφέροι ἂν τὸ ὅλον τοῦ παντός Tht. 204 b 7 διὰ στοχείου ὁδὸς ἐπὶ τὸ ὅλον Tht. 208 c 6 τὸ μέρος ... μέρος ὅλου ἐστίν Pa. 137 c 6 (cf. c 7, 8, 9 d 3 L. X 903 c 8) ἓν ... ὅλον τέλειον μόρια ἔχον Pa. 157 e 5 (cf. e 4).
b) οἱ περὶ φύσεώς τε καὶ τοῦ ὅλου διαλεγόμενοι Ly. 214 b 6 τοῦ ὅλου καὶ παντὸς ἀεὶ ἐπορέξεσθαι θείου τε καὶ ἀνθρωπίνου R. VI 486 a 5 ἄνευ τῆς τοῦ ὅλου φύσεως Phr. 270 c 2 (p.-ê. à 3° a) τόδε τὸ καλούμενον ὅλον Ph. 28 d 7 πρὸς τὴν σωτηρίαν ... τοῦ ὅλου πάντ' ἐστὶ συντεταγμένα L. X 903 b 6 (cf. e 5, 901 b 8).
Adv. : ὅλως « en général » (Tht. 175 c 5).

App. et ass. : (1°) ὑγιής (2° a) ; (2° a) πᾶς ; (3° a) ἕν, συναμφότερον ; (3° b) φύσις.

Ass. et opp. (3° a) : μέρος, μόριον, πᾶν.

ὀλοφύρεσθαι « gémir » (sur) οὐ θρηνοῦντες οὐδὲ ὀλοφυρόμενοι ἡμᾶς Mx. 248 b 6 οἱ ... πλεῖστοι ... ὀλοφύρονται R. I 329 a 4*.

App. et ass. : θρηνεῖν.

Syn. : ὀδύρεσθαι.

ὁμιλεῖν 1° « avoir des relations » (avec), « fréquenter » ; 2° « pratiquer ».

1° τῷ πονηρῷ, ὅσῳ ἂν ἐγγυτέρω προσίῃ καὶ μᾶλλον ὁμιλῇ Ly. 214 c 1 τῶν λόγων οἷς δεῖ χρώμενον ὁμιλεῖν ἐν τοῖς συμβολαίοις G. 484 d 4 (cf. 513 d 4, 521 a 5) ἐὰν μηδὲν ὁμιλῶμεν τῷ σώματι μηδὲ κοινωνῶμεν Pd. 67 a 3 (cf. L. X 909 a 5) ἀλλήλοις ... ὁμιλεῖν B. 188 d 8 (cf. 209 c 3 R. III 408 d 3 et 12, 409 a 3 c 7 VI 493 d 3, 500 c 7 et 9 L. I 645 b 7 VIII 835 d 5 IX 880 d 9) ὁμιλεῖν πρὸς ὅν τις σπουδάζοι R. III 403 b 8 (cf. IV 428 d 4 X 605 a 11 I. 531 c 7 Po. 307 e 4 L. VIII 842 a 2 X 886 c 6) τῶν κατ' ἀξίαν ὁμιλούντων φιλοσοφίᾳ R. VI 496 b 1 (réc. de ὅταν αὐτῇ πλησιάζοντες ὁμιλῶσι μὴ κατ' ἀξίαν a 6) πρὸς ... τοὺς ἄλλους ὁμιλεῖ τε καὶ προσφέρεται Phr. 252 d 5 μετ' ἀλλήλων ὁμιλοῦντες Po. 272 c 2 (cf. Le. III 317 d 3)*.

2° οἳ ἂν γυμναστικῇ ... ὁμιλήσωσιν R. III 410 c 9 (cf. à 1° VI 496 a 6 b 1)*.

App. : συγγίγνεσθαι.

App. et ass. (1°) : κοινωνεῖν 1°, πλησιάζειν, προσφέρεσθαι.

Syn. : προσομιλεῖν (avec des nuances d'aspect).

ὁμίλημα, τό « rapport » τὰ ... περὶ γονέας ... ὁμιλήματα L. V 730 b 3*.

ὁμιλία, ἡ 1° « commerce, fréquentation » ; 2° « entretien ».

1° ἔφευγον τὴν σὴν ὁμιλίαν H. M. 283 d 2 ἡ ὁμιλία τε καὶ συνουσία τοῦ σώματος Pd. 81 c 3 ἡ ὁμιλία καὶ ἡ διάλεκτος θεοῖς πρὸς ἀνθρώπους B. 203 a 3 (cf. I. 531 c 4) ὑπὸ τροφῆς κακῆς ἤ τινος ὁμιλίας R. IV 431 a 9 (cf. VIII 550 b 3, 560 b 4 IX 575 a 6 X 611 e 2, 613 c 5 Phr. 239 e 2, 240 a 2, 250 a 3, 255 b 1 Tht. 156 a 8, 157 a 2 L. I 631 e 4, 640 b 7 IV 718 a 8 V 729 d 1 VI 771 d 8) ἐν ταῖς κοινωνίαις τε καὶ ὁμιλίαις L. IX 861 e 2 διὰ τὴν αὐτῆς βούλησίν τε καὶ ὁμιλίαν γενομένην ἰσχυράν L. X 904 d 6*.

2° ὠφελῆσθαι ἀπὸ τῆς ἀμφοτέρων ὑμῶν ὁμιλίας H. M. 304 e 7 (cf. So. 223 a 5)*.

App. et ass. (1°) : κοινωνία (3° a), συνουσία (3° b).

Ass. : τροφή (2° b).

ὄμμα, τό « œil » 1° par opposition à la vue de l'âme ; 2° en parlant de cette vue.

1° ἥ τοι τῆς διανοίας ὄψις ἄρχεται ὀξὺ βλέπειν, ὅταν ἡ τῶν ὀμμάτων τῆς ἀκμῆς λήγειν ἐπιχειρῇ B. 219 a 3.

2° τὸ τῆς ψυχῆς ὄμμα ... ἕλκει R. VII 533 d 2 (cf. So. 254 a 10).
App. et ass. : ὄψις (R. VI 507 d 11 ἐνούσης ... ἐν ὄμμασιν ὄψεως).
Ass. et opp. (1°) : διάνοια.
Syn. : ὀφθαλμός.

ὀμνύναι « jurer » τὸν θεὸν ὀμόσαντας L. VI 767 d 1 ὅρκους ὀμνὺς ψευδεῖς L. XI 917 a 2 (cf. B. 183 a 6).

ὁμογενής « de même lignée » νομιοῦσιν ... αὐτοὺς ὁμογενεῖς T. 18 d 2*.
Syn. : ὁμόγονος.

ὁμόγνιος « gentilice » (« de la famille ») ὁμογνίων θεῶν κοινωνίαν L. V 729 c 5 Διὸς ὁμογνίου καὶ πατρῴου L. IX 881 d 2*.
App. et ass. : πατρῷος.

ὁμόγονος « de même souche » (subst. m.) ἐὰν ... ὁμόγονος ὁμόγονον ... τρώσῃ L. IX 878 d 6 (cf. Tht. 156 b 8)*.
Syn. : ὁμογενής.

ὁμοδοξεῖν « être de la même opinion » ὁμοδοξεῖν τῷ σώματι Pd. 83 d 5 (cf. R. IV 442 d 2)*.

ὁμοδοξία, ἡ « communauté d'opinions » ἡ ὁμοδοξία τῶν ἀρχόντων τε καὶ ἀρχομένων R. IV 433 c 6 (cf. Po. 310 e 10)*.

ὁμόδουλος « compagnon d'esclavage » ὁμόδουλος ... τῶν κύκνων Pd. 85 b 4 (cf. Phr. 273 e 9 Tht. 172 e 4)*.

ὁμοήθης « de même caractère » ὁμοήθης ὤν, ταὐτὰ ψέγων καὶ ἐπαινῶν G. 510 c 8*.

ὁμοιοπαθής a) « de même mentalité » ; b) « de propriétés uniformes ».
a) παραδείγματα ὁμοιοπαθῆ τοῖς πονηροῖς R. III 409 b 2*.
b) ὁμοιοπαθὲς ... δι' ὁμοιότητα πᾶν γενόμενον T. 45 c 8*.

ὅμοιος 1° « semblable » (adj. et subst. m. ou n.) ; 2° « homogène ».
1° τὸ ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ ... ἀεὶ φίλον Ly. 214 b 4 (réc. d 4-5 ; cf. G. 510 b 4 B. 195 b 5 R. IV 425 c 2) ποτέρῳ ... ὁμοιότερον ... καὶ συγγενέστερον ; Pd. 79 b 2 (cf. b 10 e 2 et 5) ὁ δίκαιος τοῦ μὲν ὁμοίου οὐ πλεονεκτεῖ, τοῦ δὲ ἀνομοίου R. I 349 c 11 (cf. d 1) τὸ ταὐτόν που πεπονθὸς ὅμοιον Pa. 139 e 9 ὁμώνυμον ὅμοιόν τε ἐκείνῳ T. 52 a 5 ἑτέρα τέχνη ... ὁμοία ταύτῃ Ep. 990 d 8. — Adverbial : εἰς ὅμοιον ἐληλυθυίας (κινήσεις) T. 80 b 1.
2° πότερον ἓν καὶ ὅμοιον πέφυκεν ἢ ... πολυειδές Phr. 271 a 6 (cf. T. 67 b 7) τοὺς ... τῇ στερεᾷ φύσει ὁμοίους (ἀριθμούς) Ep. 990 d 7.
Adv. : ὁμοίως (Phr. 275 e 1 ; Tht. 205 e 2, app. et ass. à ὡσαύτως) ; sup. ὁμοιότατα Le. VII 335 c 4.
App. : ἴσος, παραπλήσιος.
App. et ass. : (1°) ὁ αὐτός, ὁμώνυμος, φίλος, συγγενής ; (2°) εἷς.
Ass. et opp. : (1°) ἀνόμοιος ; (2°) πολυειδής.
Syn. (1°) : προσόμοιος, προσφερής.

ὁμοιότης, ἡ 1° « ressemblance » ; 2° « similitude, comparaison » ; 3° « homogénéité » ; 4° « assimilation ».

1° κατὰ τὴν ὁμοιότητα ... ἐκείνου οὗ ἀνεμνήσθη Pd. 74 a 6 κατὰ τὰς ... ὁμοιότητας τῆς μελέτης Pd. 82 a 7 εἰς ὁμοιότητά τε καὶ φιλίαν καὶ συμφωνίαν τῷ καλῷ λόγῳ R. III 401 d 1 (cf. Phr. 253 b 8) τὴν ὁμοιότητα τῶν ὄντων καὶ ἀνομοιότητα Phr. 262 a 6 (cf. a 10 b 3 et 7, 273 d 5) αὐτὴ ὁμοιότης Pa. 130 b 4 ἰσότητος χρόνου καὶ ὁμοιότητος μεθέξει Pa. 140 e 4 (cf. e 5 L. VIII 848 b 10) τιμῶσα τὴν αὐτῆς ὁμοιότητα Tht. 149 c 3 (cf. Phr. 273 d 4) αἰσθηταί τινες ὁμοιότητες Po. 285 e 1 τὰ ... ἄλλα ... ἀπείργαστο εἰς ὁμοιότητα ᾧπερ ἀπεικάζετο T. 39 e 4 τούτων ... ἐγγύτατα ... συγγενείᾳ καὶ ὁμοιότητι τοῦ πέμπτου νοῦς πεπλησίακεν Le. VII 342 d 1.

2° τὴν περὶ τὸν ἥλιον ὁμοιότητα ... διεξιών R. VI 509 c 6.

3° τὴν ὁμοιότητα τοῦ οὐρανοῦ αὐτοῦ ἑαυτῷ Pd. 109 a 2 ὁμοιοπαθὲς ... δι' ὁμοιότητα T. 45 c 8 (cf. 75 d 3).

4° τὰ ... τῆς τροφῆς ... τέμνειν εἰς ὁμοιότητα ἑαυτοῖς T. 81 d 2.

App. et ass. (1°) : ἰσότης, συγγένεια (2° b), συμφωνία, φιλία.

Ass. et opp. (1°) : ἀνομοιότης.

ὁμοιοῦν 1° « assimiler » (« rendre semblable ») ; moyen-passif « se rendre » ou « devenir semblable » à ; 2° « copier » (sur) ; 3° « comparer ».

1° ὁμοιοῦν ... τὴν αὐτοῦ λέξιν ἑκάστῳ R. III 393 c 2 (cf. c 5-6, 400 d 2, 416 a 7 Cra. 432 d 7) ὁμοιούντων τε καὶ ἀνομοιούντων (ἀριθμῶν) R. VIII 546 b 7 (cf. Pa. 156 b 6 Tht. 159 a 6, 177 a 1 T. 57 c 4) εἰς ὅσον δυνατὸν ἀνθρώπῳ ὁμοιοῦσθαι θεῷ R. X 613 b 1 τοὐναντίον πάθος τῷ ὁμοιοῦντι πάθει Pa. 148 b 5 (cf. Phr. 261 e 3-4) τῷ κατανοουμένῳ τὸ κατανοοῦν ἐξομοιῶσαι ..., ὁμοιώσαντα δὲ ... T. 90 d 5 (cf. L. II 656 b 4 V 728 b 4-5 XII 964 d 7).

2° οὕτω τὸ ὁμοιωθὲν πρὸς τὸ ᾧ ὡμοιώθη R. VI 510 a 11 (cf. 498 e 2-3).

3° ἁρμονίᾳ τινὶ ἡ σωφροσύνη ὡμοίωται R. IV 431 e 9.

App. (3°) : ἀπεικάζειν 2°, εἰκάζειν 3°, παραβάλλειν 2°.

App. et ass. (1°) : μιμεῖσθαι.

Ass. et opp. (1°) : ἀνομοιοῦν.

Ass. et syn. (1°) : ἐξομοιοῦν (avec les distinctions de J. Brunel, *L'Aspect...*, p. 191).

Syn. : ἀφομοιοῦν, προσεικάζειν 1°.

ὁμοίωμα, τό « imitation, copie » ὅταν τι τῶν ἐκεῖ ὁμοίωμα ἴδωσιν Phr. 250 a 6 (cf. b 4 Cra. 434 a 1 L. VII 812 c 4) τὰ ... ἄλλα τούτοις ἐοικέναι καὶ εἶναι ὁμοιώματα Pa. 132 d 3 (cf. 133 d 1 So. 266 d 7)*.

App. : ἀφομοίωμα, εἰκών 2°, μίμημα (b).

ὁμοίωσις, ἡ « assimilation, similarité » ἐκεῖνο τὸ γένος τῆς ἀλλοιώσεώς τε καὶ ὁμοιώσεως R. V 454 c 9 φυγὴ ... ὁμοίωσις θεῷ Tht. 176 b 1

(cf. b 2) τῶν οὐκ ὄντων ... ὁμοίων ἀλλήλοις φύσει ἀριθμῶν ὁμοίωσις Ep. 990 d 3*.

Ass. et opp. : ἀλλοίωσις.

ὁμολογεῖν (actif et moyen ; parfois impersonnel passif) 1° « reconnaître, concéder » (que) ; 2° « s'engager » (à) ; 3° « s'accorder » (avec).

1° ἐκ τῶν ὁμολογουμένων Cr. 48 b 11 (cf. A. 113 b 7 Ly. 218 c 7 Pd. 72 a 7 B. 200 b 4, 201 d 6, 207 a 2) ὡς πολλάκις ἡμῖν ... ὡμολογήθη Cr. 49 a 7 (cf. d 1, 50 a 2 G. 461 d 2-3 M. 79 d 3) ἄν μοι σὺ ὁμολογήσῃς G. 486 e 5 (cf. d 6, 487 e 1, 488 a 7-8) ὁμολογεῖται ... ἡμῖν τοὺς ζῶντας ἐκ τῶν τεθνεώτων γεγονέναι Pd. 72 a 1 (cf. a 9 d 6, 71 d 8, 73 c 4, 74 d 7, 75 a 3, 94 c 2, 102 a 11 b 6 ; et, pour l'impersonnel passif, G. 461 a 6) μὴ ἀναδύου τὰ ὡμολογημένα Tht. 145 c 3 ταῦτα ... οὐ καλῶς ὡμολογήσαμεν· ὁμολογοῦντες ἀδύνατα Tht. 191 e 7-8.

2° ἃ ἄν τις ὁμολογήσῃ τῳ Cr. 49 e 6 ταῦτα ὡμολόγητο ἡμῖν τε καὶ σοί Cr. 50 c 6 (cf. 51 e 4 et 7, 52 a 9, 53 a 6 Pd. 115 b 6 et 9) ὡμολογήσαντε ποιήσειν τὸ κελευόμενον Phr. 254 b 3 παρὰ τὰ χθὲς ὡμολογημένα Le. VII 349 a 4 (cf. III 317 a 1).

3° δοκεῖ ... ταῦτα ἐκείνοις ὁμολογεῖσθαι Pr. 339 c 8 (cf. Cra. 416 b 1) ὁμολογεῖν αὐτὸς ἑαυτῷ Pr. 339 d 1 (cf. Pd. 95 a 1 R. V 457 c 3 Phr. 265 d 7 T. 29 c 5 L. V 746 c 8) ἐκ διαφερομένων ... ὕστερον ὁμολογησάντων B. 187 b 1 (réc. b 6 c 1) ὁμολογοῦντα ἐκείνοις καὶ συμφωνοῦντα R. III 402 d 2 τὸ ταὐτὸν καὶ ὁμολογούμενον L. V 741 a 7 (cf. X 893 d 4).

App. : (2°) συντίθεσθαι ; (3°) ὁμονοεῖν, συμφάναι, συμφέρεσθαι.
App. et ass. (3°) : συμφωνεῖν 2°.
Ass. et opp. (3°) : διαφέρεσθαι.
Syn. : (1°) συγχωρεῖν 2° (ass. Pd. 102 a 11) ; (1° et 3°) συνομολογεῖν.

ὁμολόγημα, τό « point acquis » εἴπερ τὰ πρότερον μένει ἡμῖν ὁμολογήματα G. 480 b 3 (cf. Pd. 93 d 2 R. V 462 e 5 Tht. 155 b 5)*.

ὁμολογία, ἡ 1° « principes admis » ; 2° « engagement » ; 3° « accord, concert ».

1° αἱ πρόσθεν ὁμολογίαι Cr. 49 a 8 ἡ ἐμὴ καὶ ἡ σὴ ὁμολογία G. 487 e 6 συμφωνία ... ὁμολογία τις B. 187 b 4 (cf. c 2) ἡ συνθήκη καὶ ὁμολογία Cra. 384 d 1 (cf. 435 c 1).

2° ὡμολογηκὼς ... ταύτην τὴν ὁμολογίαν Cr. 52 a 9 (cf. Ep. 973 a 1) συνθήκας ... καὶ ὁμολογίας Cr. 52 e 1 (réc. 54 c 3) κατὰ ὅρκους ἢ κατὰ τὰς ἄλλας ὁμολογίας R. IV 443 a 7 (cf. Phr. 254 d 1).

3° τῆς ... τῶν ἄστρων περιφορᾶς τὴν ὁμολογίαν Ep. 991 e 4.

App. et ass. : (1°) συμφωνία ; (1°-2°) συνθήκη ; (2°) ὅρκος.

ὁμολογουμένως 1° « notoirement, de l'aveu unanime » ; 2° « par voie de conséquence » (« d'accord avec soi-même »).

1° ὁμολογουμένως ἀγαθοί La. 186 b 4 (cf. B.186 b 7 [B : ὁμολο-

γοῦμεν ὡς TW Stob.] 196 a 6 Mx. 243 c 5, 245 a 7 Tht. 157 e 5 L. VII 797 b 7)*.

2° τελευτῶσιν ὁμολογουμένως ἐπὶ τοῦτο R. VI 510 d 1*.

ὁμονοεῖν « s'entendre » στασιάζοντα καὶ οὐχ ὁμονοοῦντα αὐτὸν ἑαυτῷ R. I 352 a 8 (cf. Phr. 237 d 10) τοῖς ... κοινῇ τι πράττουσιν ἀγαπητὸν ὁμονοεῖν Po. 260 b 7 (cf. A. 126 c 6 et 13 e 3) ὅπως ἂν (δῆμος) μάλιστα ὁμονοῶν εἴη L. VI 759 b 7 τὰ μὲν ὁμονοοῦντας, τὰ δὲ διαφερομένους ᾄδουσι Le. II 311 b 6.

Ass. et opp. : διαφέρεσθαι, στασιάζειν.

ὁμονοητικός « accordé » (avec soi) ὁμονοητικῆς ... καὶ ἡρμοσμένης τῆς ψυχῆς R. VIII 554 e 5 (cf. Phr. 256 b 1)*.

Adv. : ὁμονοητικῶς (R. X 603 c 11 ; Phr. 263 a 3, ass. et opp. à στατιωτικῶς)*.

App. et ass. : ἡρμοσμένος.

ὁμόνοια, ἡ « entente, concorde » φιλίαν λέγεις ὁμόνοιαν ἢ διχόνοιαν ; A. 126 c 4 (cf. c 5 d 8 e 2, 127 a 9 et 12 c 2-3 d 1 R. I 351 d 5 Po. 311 b 9) ἔρωτα ἐμποιῆσαι καὶ ὁμόνοιαν B. 186 e 2 (réc. 187 c 4) ταύτην τὴν ὁμόνοιαν σωφροσύνην εἶναι R. IV 432 a 7.

App. : κοινωνία 4°.

App. et ass. : ἔρως, φιλία.

Ass. et opp. : διχόνοια.

ὁμοπαθής « de mêmes impressions » ὁμοπαθεῖς λύπης τε καὶ ἡδονῆς R. V 464 d 5*.

ὁμοτράπεζος, ὁ « commensal » συνέστιός σοι καὶ ὁμοτράπεζος Euph. 4 c 1 ἱερῶν μὴ κοινωνείτω μηδὲ ὁμοτράπεζος γιγνέσθω L. IX 868 e 5*.

App. et ass. : συνέστιος.

Syn. : σύσσιτος.

ὁμότροπος « de mêmes tendances » ; ὁμότροφος « de même culture », app. et ass. Pd. 83 d 6 ὁμότροπός τε καὶ ὁμότροφος [BTY Jambl. : transp. B²W Pap. Ars.]*.

App. : σύντροφος.

ὁμοφυής « de même nature » τὴν ... ἁρμονίαν ... τὴν τοῦ θείου τε καὶ ἀθανάτου ὁμοφυῆ τε καὶ συγγενῆ Pd. 86 a 9 (cf. R. IV 439 e 4 V 458 c 8)*.

App. et ass. : συγγενής (2° a).

ὁμόφυλος « de même race » ; a) adj. ; b) subst. n.

a) φιλίαν ... ὁμόφυλον Mx. 244 a 2 ὁμόφυλος Ζεύς L. VIII 843 a 4*.

b) πρὸς ... τὸ ὁμόφυλον μέχρι νίκης δεῖ πολεμεῖν Mx. 242 d 2 (cf. T. 81 a 6)*.

ὁμώνυμος « homonyme » διπλᾶ καὶ ὁμώνυμα Phr. 266 a 1 (cf. a 8) τὰ ... παρ' ἡμῖν ταῦτα ὁμώνυμα ὄντα ἐκείνοις Pa. 133 d 3 (cf. Pd. 78 e 3 So. 234 b 7) ἡ κλῆσις ὁμώνυμος οὖσα ... παρέχεταί

τινα οἰκειότητα Po. 258 a 1 ἀθανάτοις ὁμώνυμον T. 41 c 6 ὁμώνυμον ὅμοιόν τε ἐκείνῳ T. 52 a 5.

App. et ass. : ὅμοιος 1°.

ὄν 1° adj. « réel » ; 2° subst. a) sg. « être » ; b) pl. « réalité(s) ».

1° τὸ ὂν τάχος καὶ ἡ οὖσα βραδυτής R. VII 529 d 2 ἀληθῆ τε ... καὶ ὄντα Tht. 178 b 7.

2° a) τὴν τοῦ ὄντος θήραν Pd. 66 c 2 αὐτὸ τὸ ἕκαστον ὃ ἔστι, τὸ ὄν Pd. 78 d 3 τὸ ... τοῦ ὄντος τυγχάνον B. 202 a 6 (cf. Pd. 65 c 7, 66 a 7 Cra. 424 b 1 Tht. 172 d 9) ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ ὄν B. 205 b 8 πῶς γὰρ ἄν ... μὴ τὸ ὂν λέγοι ; Cra. 429 d 5 εἰ τὸ ὂν γνωστόν ... τὸ μὴ ὂν δοξάζει R. V 478 b 3 et 6 (cf. c 6 d 6 VI 484 c 8) τοῦ ὄντος τε καὶ ἀληθείας R. VI 501 d 2 (cf. 508 d 5 VII 537 d 8) τὸ ... τοῦ ὄντος τε καὶ τοῦ νοητοῦ θεωρούμενον R. VI 511 c 5 μᾶλλόν τι ἐγγυτέρω τοῦ ὄντος R. VII 515 d 3 (cf. 518 c 9) ὁλκὸν ... ἐπὶ τὸ ὄν R. VII 521 d 4 τῆς τοῦ ὄντος φύσεως R. VII 537 c 3 τοῦ μὲν ὄντος οὐδὲν ἐπαΐει, τοῦ δὲ φαινομένου R. X 601 b 13 τὸ μὴ ὄν Pa. 162 b 3 (cf. d 3) τῷ τε ὄντι ... καὶ τῷ μὴ ὄντι Pa. 162 b 4-5 τὸ οὐκ ὄν Pa. 162 c 5 παραδειγμάτων ... ἐν τῷ ὄντι [BTY : παντὶ W Wilamowitz] ἑστώτων Tht. 176 e 3 οὐδεμίαν ... οὐσίαν ὄντος οὐδὲ μὴ ὄντος So. 262 c 3 (cf. 237 a 3 b 8) περὶ τὸ ὂν καὶ τὸ ὄντως καὶ τὸ (secl. Hackforth) κατὰ ταὐτὸν ἀεὶ πεφυκός Ph. 58 a 2 ὄν τε ... καὶ γένεσιν εἶναι T. 52 d 3 οὐχ ἧττον ... τὸ ποιόν τι ... ἢ τὸ ὄν Le. VII 342 e 4 (cf. 343 c 1).

b) εἰς τί βλέποντες τῶν ὄντων A. 132 d 10 (cf. 133 a 9 Ch. 175 b 3 G. 449 d 2 Pd. 83 b 1) οὐκ ἂν ἔτι ... τὰ ὄντα ἐξετάζοις « la vérité » G. 495 a 8 (cf. 506 a 2 Cra. 385 b 10 R. II 382 b 2 III 413 a 8) ἡ ἀλήθεια ... τῶν ὄντων M. 86 b 1 (cf. Pd. 66 a 3, 99 e 6) ἄριστοί εἰσι τῶν ὄντων ἐπιστάται, θεοί Pd. 62 d 5 δύο εἴδη τῶν ὄντων Pd. 79 a 6 σκοπεῖσθαι τὰ ὄντα Pd. 82 e 3 (cf. 99 d 5, 100 a 2 Tht. 174 a 1, 187 a 6) διδάσκαλον τῆς αἰτίας περὶ τῶν ὄντων Pd. 97 d 6 (cf. 101 e 3) λέγειν τὰ ὄντα τε καὶ μή Cra. 385 b 10 (cf. 429 d 6) ζητοῦντες ὅπῃ ἔχει τὰ ὄντα Cra. 411 b 7 (= τὰ πράγματα 420 b 8) πρὸς τοῖς οὖσι τὴν διάνοιαν ἔχοντι R. VI 500 b 9 τὰ ὄντα ... ὀνομάζειν R. VII 515 b 5 οὐχὶ τοῖς οὖσιν οὐδὲ τὸ ὂν ... ἑαυτῶν πιμπλάντες R. IX 586 b 3 φαντάσματα ... ἀλλ' οὐκ ὄντα ποιοῦσιν R. X 599 a 3 τοῦ μὲν ὄντος οὐδὲν ἐπαΐει, τοῦ δὲ φαινομένου R. X 601 b 13 ἐφάπτεσθαι τῶν ὄντων So. 234 d 6 (cf. d 4) πάντα τὰ νῦν ὄντα ἐν τῷ παντί Ph. 23 c 4 (cf. L. XII 967 e 1) φρονῶν ... αὐτῆς περὶ δικαιοσύνης ... καὶ δὴ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ... τῶν ὄντων ... διανοούμενος Ph. 62 a 4.

Adv. : τῷ ὄντι « en réalité » (jusqu'au *Phèdre* ; ensuite, Platon emploie d'ordinaire ὄντως, q. v.) Pd. 63 e 9 et (ass. à ὡς ἀληθῶς) 66 c 4, (ass. et opp. à προσποιήτως) Tht. 174 d 2 ; cf. Mx. 244 a 1 R. III 396 b 10 VI 484 c 7 Phr. 238 c 9, 260 a 3, 269 c 9, 275 c 8.

App. (2° b) : (τὰ) ἀληθῆ, πράγματα.

App. et ass. : (1°) ἀληθής 1° ; (2° a-b) ἀλήθεια 1°.

Ass. et opp. : (2° a) γένεσις 2°, (τὸ) γιγνόμενον (cf. T. 27 d 6-28 a 1 à εἶναι 2°), (τὸ) ποιόν τι, (τὸ) φαινόμενον ; (2° b) (τὰ) γιγνόμενα (cf. Ph. 59 a 7 à εἶναι 2°), φάντασμα (c).

ὄναρ, τό « rêve » a) matériel ; b) métaph.

a) μηδὲ ὄναρ ἰδεῖν Ap. 40 d 4 (cf. d 1) αἵ (δόξαι) ... ὄναρ ἐλύοντο ἐν ὕπνῳ R. IX 574 d 9 οἷος ὀλιγάκις ἐγίγνετο ὄναρ, ὕπαρ τοιοῦτος ἀεὶ γενόμενος R. IX 574 e 4 (réc. 576 b 4) ὅταν ... ὄναρ ὀνείρατα δοκῶμεν διηγεῖσθαι Tht. 158 c 6-7 πότερόν ἐστιν ὕπαρ ἢ ὄναρ Tht. 158 d 1 (cf. b 6 R. II 382 e 13 V 476 c 5 d 3 Ph. 20 b 6 T. 71 e 7).

b) ἄκουε ... τὸ ἐμὸν ὄναρ Ch. 173 a 6 (cf. Tht. 201 d 8) ὥσπερ ὄναρ ἀνακεκίνηνται αἱ δόξαι M. 85 c 10 (cf. B. 175 e 4 R. III 414 d 5 So. 266 c 10 L. V 746 a 7 XII 969 b 6 Le. VIII 357 d 1) ὕπαρ ... ἡ πόλις οἰκήσεται, ἀλλ' οὐκ ὄναρ R. VII 520 c 8 (cf. Phr. 277 d 10 Tht. 173 d 5 Po. 277 d 3, 278 e 10 Ph. 36 e 5, 65 e 5 Le. III 319 b 7).

App. : ἐνύπνιον.
Ass. et opp. : ὕπαρ.
Syn. (a) : ὄνειρος.

ὀνειδίζειν « insulter » βουλομένων τὴν πόλιν λοιδορεῖν, ... ὑμῖν ὀνειδίζειν Ap. 38 c 4 ὀνείδη περιῆψαν, οἷα καὶ σὺ φῂς ὀνειδίζειν τοὺς ὀνειδίζοντας R. VI 495 c 5-6 τοῦτ' αὐτὸ λοιδορῶν ὠνείδιζε Phr. 257 c 6 ὀνειδίζοντες ἐπαινοῦντές τε L. I 643 d 7.

App. : ψέγειν.
App. et ass. : λοιδορεῖν.
Ass. et opp. : ἐπαινεῖν.

ὄνειδος, τό « insulte » ἀρᾷ καὶ ὀνείδει ... ἔνοχος L. V 742 b 9 ὀνείδεσί τε καὶ ἀτιμίαις L. VIII 847 a 6 πατρὸς ὀνείδη καὶ τιμωρίας L. IX 856 c 8 ψόγος καὶ ὄνειδος L. XI 926 d 6.

App. : λοιδορία.
App. et ass. : ἀτιμία, ψόγος.
Ass. : ἀρά, τιμωρία.
Opp. : ἔπαινος.

ὀνειροπολεῖν « rêver » 1° litt. ; 2° métaph.

1° L. X 904 d 3.

2° τὸν νῦν βίον ὀνειροπολοῦντα καὶ ὑπνώττοντα R. VII 534 c 7 (cf. T. 52 b 4).

App. et ass. (2°) : ὑπνώττειν.
Syn. : ὀνειρώττειν.

ὀνειροπολία, ἡ « songe » καθ' ὕπνον ἐν ὀνειροπολίᾳ Ep. 985 c 2*.

ὄνειρος, ὁ « rêve » ἔν τε φάσμασιν ἐγρηγορότας ... καὶ ἐν ὀνείροις L. X 910 a 2*.

Ass. : φάσμα.
Syn. : ὄναρ (a).

ὀνείρωξις, ἡ « état de rêve » ὑπὸ ταύτης τῆς ὀνειρώξεως οὐ δυνατοὶ γιγνόμεθα ἐγερθέντες T. 52 b 8*.

ὀνειρώττειν « rêver » 1° litt. ; 2° métaph.

1° τὸ ὀνειρώττειν ... τόδε ἐστίν ... R. V 476 c 6*.

2° σκέψαι ... ὃ ... ὀνειρώττω Cra. 439 c 7 ὀνειρώττουσι ... περὶ τὸ ὄν R. VII 533 c 1 πότερον ... πάντα ἃ διανοούμεθα ὀνειρώττομεν ἢ ἐγρηγόραμέν τε καὶ ὕπαρ ἀλλήλοις διαλεγόμεθα Tht. 158 c 1 ὠνείρωξεν μαντευόμενος αὐτό L. VII 800 a 3 (cf. II 656 b 3)*.

App. et ass. (2°) : μαντεύεσθαι (2° a).

Ass. et opp. : ἐγείρειν (ἐγρηγορέναι).

Syn. : ὀνειροπολεῖν.

ὀνησίμως « utilement » L. V 747 c 1* (l'adj. ne se trouve qu'en poésie).

Syn. : ὠφελίμως.

ὀνινάναι 1° (actif) « aider », « être utile » (à) ; 2° (moyen) « avoir profit, gagner » (à).

1° εἴ θέλεις μοι ἀποκρίνεσθαι, πάνυ ὀνήσεις, οἶμαι δὲ οὐδ' αὐτὸν σὲ βλαβήσεσθαι H. m. 373 a 5 διεφθαρμένου ᾧ τὸ ἄδικον μὲν λωβᾶται, τὸ δὲ δίκαιον ὀνίνησιν Cr. 47 e 8 πρὸς ἀρετὴν ὀνινάναι ἀνθρώπους R. X 600 d 6.

2° οἴει τι βλαβήσεσθαι ἐπιμεληθεὶς σαυτοῦ ; — Οὐδαμῶς, ἀλλὰ καὶ ... ὀνήσεσθαι A. 120 d 5 ὀνήσεσθε ἀκούοντες Ap. 30 c 4 (cf. G. 525 c 3-4 R. II 380 b 2 Phr. 264 e 6 Tht. 151 b 4).

App. : κερδαίνειν, λυσιτελεῖν, ὠφελεῖν.

Ass. et opp. : βλάπτειν, λωβᾶσθαι.

ὄνομα, τό 1° « nom » ; 2° « mot » ; 3° « renom ».

1° λόγους ... ῥήμασί τε καὶ ὀνόμασιν ... κεκοσμημένους Ap. 17 c 1 (cf. R. X 601 a 5 Tht. 168 b 8) φύσει τὰ ὀνοματα εἶναι τοῖς πράγμασι Cra. 390 e 1 (cf. Pr. 349 b 2-3 So. 218 c 5, 244 d 3, 262 e 1) « Διὶ φίλος » ... ἵνα ἀντὶ ῥήματος ὄνομα ... γένηται Cra. 399 b 1 (cf. b 7) σημεῖόν τε καὶ ὄνομα Cra. 427 c 8 (cf. So. 262 a 7) ῥήματα καὶ ὀνόματα ... καὶ λόγους Cra. 431 b 6 (cf. 425 a 1-2 Tht. 206 d 2 So. 262 a 1 et 7, 263 d 3) οὐδ' ... ὄνομα ἔστιν αὐτῷ οὐδὲ λόγος οὐδέ τις ἐπιστήμη Pa. 142 a 3 (cf. 155 d 8 So. 218 c 5, 221 b 1 Po. 267 a 5 Le. VII 342 b 2, 5, 6 c 1, 343 a 9 b 5, 344 b 5) ὀνομάτων γὰρ συμπλοκὴν εἶναι λόγου οὐσίαν Tht. 202 b 5 (cf. b 2 et 4) ἓν μὲν τὴν οὐσίαν, ἓν δὲ τῆς οὐσίας τὸν λόγον, ἓν δὲ τὸ ὄνομα L. X 895 d 5 (cf. d 8 et 10 e 2, 6, 7, 10, 896 a 4 XII 964 a 6-7).

2° Προδίκου ... περὶ ὀνομάτων διαιροῦντος Ch. 163 d 4 (cf. d 5-6) περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος Cra. 384 a 7 (cf. b 6, 391 d 7, 393 b 3 et, avec référence à Prodicos, Euth. 277 e 4).

3° οὐδ' ἂν ἐγένετο Πρωταγόρου ὄνομα ἐν τοῖς Ἕλλησιν Pr. 335 a 7.

App. et ass. (1°) : σημεῖον (b).

Ass. et opp. (1°) : λόγος A 7°, οὐσία, πρᾶγμα 1° b, ῥῆμα (a et d).

ὀνομάζειν « nommer » ἡ ὀνομαζομένη ἀνδρεία Pd. 68 c 3 (cf. c 6, 67 d 3) περὶ ἐκείνων αὐτῶν ὧν ἐνόντων ἔχει τὴν ἐπωνυμίαν τὰ ὀνομαζόμενα Pd. 103 b 8 (cf. Phr. 238 a 5 ; mais là il ne s'agit pas des Idées, car l'ἰδεῶν d'a 4 signifie « espèces ») ἀσήμαντοι τούτου ὃ ... σῶμα ... ὀνομάζομεν Phr. 250 c 6 (cf. Ph. 40 a 6) οὐ γὰρ εἶναι αὐτῷ ἀλλ' ἢ ὀνομάζεσθαι μόνον Tht. 202 b 2.

Adj. verbal : ὀνομαστός « renommé » (A. 124 b 5 Le. VII 337 b 8).

App. : καλεῖν (c).

Syn. : ἐπονομάζειν (avec la différence d'aspect), προσαγορεύειν.

ὀνομασία, ἡ « dénomination » ἡμᾶς ἔλαθεν κατὰ τὴν ὀνομασίαν ἐκφυγών Po. 275 d 6*.

ὀνοματοθέτης, ὁ « nomenclateur » « recc. » à Ch. 175 b 3 (νομοθέτης BTW) et W à Cra. 389 d 9 (νομοθέτης BT)* ; le mot n'est p.-ê. que néoplatonicien : v. au synonyme νομοθέτης (b).

ὄντως « réellement » (remplace τῷ ὄντι à partir de *Rép.*) ὅ γε ὄντως φιλομαθής R. VI 490 a 9 (cf. Tht. 150 a 5 Po. 300 c 7) ὄντως ἀστρονομίας μεταλαμβάνοντες R. VII 530 c 1 (cf. T. 25 a 4) ὁ θεός, βουλόμενος εἶναι ὄντως, κλίνης ποιητὴς ὄντως οὔσης .l. X 597 d 1-2 (cf. L. XII 966 b 5-6) ἡ ... οὐσία ὄντως οὖσα Phr. 247 c 7 (cf. So. 248 a 11) τὴν ἐν τῷ ὅ ἐστιν ὂν ὄντως ἐπιστήμην οὖσαν · καὶ τἆλλα ... τὰ ὄντα ὄντως Phr. 247 e 3-4 τὸ ὂν ὄντως Phr. 249 c 4 (cf. R. VI 490 b 5 Ph. 58 a 2, 59 d 4) τὰ ὄντως ἀγαθά Phr. 260 a 3 (cf. Po. 301 b 5 Ep. 976 b 4 c 7) οἱ μὴ πλαστῶς ἀλλ' ὄντως φιλόσοφοι So. 216 c 6 οὐκ ὄντως οὐκ ὂν ... λέγεις τὸ ἐοικός So. 240 b 7 (cf. b 3, 11-12, 254 d 1 L. II 668 c 7; et v. F. W. Kohnke, *Phronesis*, II, 1957, p. 35 et n. 1) ὄντως τε καὶ ἀληθῶς ... λόγος ψευδής So. 263 d 3 (cf. 268 c 3) τὸ ψεῦδος ὄντως ὂν ψεῦδος ... πεφυκός So. 266 e 1 εἴπερ ὄντως ἔστι τὸ λεγόμενον Ph. 32 e 1 οὐχ ὡς ἔπος εἰπεῖν μυριοστὸν ἀλλ' ὄντως L. II 656 e 6 ὡς ὄντως ὄντα οὐ πολλά L. XII 963 d 1 (cf. X 894 a 6 c 6 Ep. 985 c 1) σοφία ... λέγοιτ' ἂν ὄντως τε καὶ εἰκότως Ep. 976 d 2 ὁ ἀριθμὸς ὄντως Ep. 978 a 1 ἡ ... ὄντως οὖσα σοφία Ep. 987 c 2.

App. et ass. : ἀληθῶς, εἰκότως (b).

Ass. et opp. : ὡς ἔπος εἰπεῖν, πλαστῶς.

ὀξύρροπος « impulsif » οἱ ... ὀξεῖς ... πρὸς τὰς ὀργὰς ὀξύρροποί εἰσι Tht. 144 a 8 (cf. R. III 411 b 9)*.

ὀξύς (adj. et subst. m. ou n.) a) « aigu » (physiquement) ; b) « d'esprit vif » ; c) « vif » (en gén.).

a) ἐπιθυμεῖν ... τὸ ... ὀξὺ ἀμβλέος Ly. 215 e 7 ἔστιν τι ὀξὺ ἐν φωνῇ ; Pr. 332 c 7 (ἐναντίον ... τὸ βαρύ c 8 ; cf. B. 187 b 3 Ph. 17 c 4 26 a 2 T. 80 a 3) ὄψις ... ὀξυτάτη τῶν διὰ τοῦ σώματος ἔρχεται αἰσθήσεων Phr. 250 d 3.

b) οἱ ... λογιστικοὶ εἰς πάντα τὰ μαθήματα ... ὀξεῖς φύονται R. VII 526 b 6 (cf. b 8) οἵ τε ὀξεῖς ... καὶ ἀγχίνοι ... πρὸς τὰς ὀργὰς ὀξύρροποί εἰσι Tht. 144 a 6.

c) δεινοὶ καὶ ὀξεῖς Ap. 39 b 3 φαίνεται ... οὐ τὸ ἡσύχιον ἀλλὰ τὸ τάχιστον καὶ ὀξύτατον κάλλιστον ὄν Ch. 159 d 4 ὀξυτέραν ... ἡδονήν R. III 403 a 4 δριμύτητος ... καί τινος ἰταμότητος ὀξείας Po. 311 a 8 (cf. 306 e 9).

Adv. : ὀξέως (R. III 409 a 4 VII 519 a 3 ; Tht. 175 e 6, ass. à τορῶς) et ὀξύ (Pa. 165 c 1 Criti. 121 a 4 L. I 631 c 5) ; cp. ὀξύτερον (So. 232 e 7, ass. et opp. à ἀμβλύτερον) ; sup. ὀξύτατα (R. III 401 e 2 VII 519 b 5).

App. : δριμύς, πικρός.

App. et ass. : (b) ἀγχίνους ; (c) ταχύς.

Ass. et opp. : (a) ἀμβλύς, βαρύς ; (c) ἡσύχιος.

ὀξύτης, ἡ a) « acuité, acidité » ; b) « vivacité » (d'esprit) ; c) « vivacité » (en gén.).

a) τῆς φωνῆς ὀξύτητός τε πέρι καὶ βαρύτητος Ph. 17 c 12 (cf. Tht. 163 c 1) ἀντὶ τῆς πικρότητος ὀξύτητα T. 83 b 3.

b) ἡ ... ἀγχίνοια οὐχὶ ὀξύτης τίς ἐστιν τῆς ψυχῆς, ἀλλ' οὐχὶ ἡσυχία ; Ch. 160 a 1 εὐμαθεῖς ... ὑπὸ ὀξύτητος φέρονται R. VI 503 a 6 τάχος καὶ σφοδρότητα καὶ ὀξύτητα διανοήσεως Po. 306 e 5 ὀξύτητας ἐν πάσῃ τῇ ψυχῇ ἔχοντας L. XII 964 e 3.

c) τὰ τοῦ τάχους τε καὶ τῆς ὀξύτητος καλλίω ... ἢ τὰ τῆς βραδυτῆτός τε καὶ ἡσυχιότητος Ch. 160 b 4 ὀξύτητα καὶ τάχος Po. 306 c 10.

App. (a-b) : δριμύτης.

App. et ass. : (a) πικρότης ; b) ἀγχίνοια, σφοδρότης ; (b et c) τάχος.

Ass. et opp. : (a) βαρύτης (b) ; (b) ἡσυχία ; (c) βραδυτής, ἡσυχιότης.

ὁρᾶν, 1° « voir » ; 2° « regarder ».

1° τὰ μὲν δὴ ὁρᾶσθαί φαμεν, νοεῖσθαι δ' οὔ R. VI 507 b 10 (cf. c 1) τῷ οὖν ὁρῶμεν ... τὰ ὁρώμενα; R. VI 507 c 3 (cf. Pa. 130 a 2, 135 e 2) τὴν τοῦ ὁρᾶν τε καὶ ὁρᾶσθαι δύναμιν R. VI 507 c 9-10 (cf. VII 527 e 3) κάλλος ... ἦν ἰδεῖν λαμπρόν Phr. 250 b 6 μακαρίαν ὄψιν τε καὶ θέαν ... εἶδον Phr. 250 b 8 ὁρᾶν ἢ ἀκούειν Tht. 163 c 3 (cf. b 8).

2° εἰς τεταγμένα ἄττα ... ὁρῶντας καὶ θεωμένους R. VI 500 c 3 (cf. A. 134 d 5) εἰς ἓν καὶ ἐπὶ πολλὰ πεφυκὸς ὁρᾶν Phr. 266 b 6.

Adj. verbal : ὁρατός « visible » ἀειδῆ καὶ οὐχ ὁρατά Pd. 79 a 4 (cf. a 7-8 b 5 c 1, 81 c 8 d 4) ὁρατὸν ἢ ἀόρατον ; Pd. 79 b 8 τὸ μὲν ... αἰσθητόν τε καὶ ὁρατόν, ὃ δὲ αὐτὴ ὁρᾷ νοητόν τε καὶ ἀειδές Pd. 83 b 4 (cf. R. VI 509 d 3-4) ὁρατὰ ἢ ἁπτὰ σώματα R. VII 525 d 7 σωματοειδὲς ... καὶ ὁρατόν T. 31 b 5 θεῶν ὁρατῶν καὶ γεννητῶν T. 40 d 5. — App. et ass. : αἰσθητός, ἁπτός, γεννητός, σωματοειδής. Ass. et opp. : ἀειδής, ἀόρατος, νοητός.

App. : (1°) ἐφορᾶν, θεωρεῖν, καθορᾶν (cf. J. Brunel, *L'Aspect...*, p. 230-233) ; (2°) βλέπειν.

App. et ass. : θεᾶσθαι.

Ass. (1°) : ἀκούειν.

Ass. et opp. (1°) : νοεῖν.

ὄργανον, τό a) « instrument » ; b) « organe ».
a) τὸ φύσει ἑκάστῳ πεφυκὸς ὄργανον Cra. 389 c 4 (cf. c 3) λόγοι ... τούτου (= τοῦ κρίνειν) μάλιστα ὄργανον R. IX 582 d 12 (cf. d 6-7) πάντα ὄργανα καὶ πᾶσαν ὕλην Ph. 54 c 2 τὰ προσήκοντα ἑκάσταις (ψυχαῖς) ἕκαστα ὄργανα χρόνων [AFWY : χρόνου Plut. Procl.] T. 41 e 6 (cf. 42 d 5).
b) τὸ ὄργανον ᾧ καταμανθάνει ἕκαστος R. VII 518 c 5 τοῖς μαθήμασιν ... ὄργανόν τι ψυχῆς ἐκκαθαίρεται R. VII 527 d 8.
Ass. (a) : ὕλη (b).

ὀργή, ἡ a) « instinct » ; b) « tempérament » ; c) « colère ».
a) εἰ ... τὰς ὀργάς τις καὶ ἐπιθυμίας κατεμάνθανεν R. VI 493 a 10 (réc. ὀργὴν καὶ ἡδονὰς κατανενοηκέναι d 1).
b) ὑπ' εὐνοίας ἄνευ κάκης [O² : κακῆς AO] ὀργῆς τε καὶ ἤθους L. X 908 e 7.
c) ὁ λόγος σημαίνει τὴν ὀργὴν πολεμεῖν ἐνίοτε ταῖς ἐπιθυμίαις R. IV 440 a 7 ὀργὴν καὶ φόβον Ph. 47 e 1 (cf. L. I 632 a 3) πνεύματος ὀργὴν οὐδὲ φιλίαν Ep. 976 b 1.
App. (c) : θυμός.
App. et ass. (b) : ἦθος.
Ass. : (a et c) ἐπιθυμία ; (a) ἡδονή.
Ass. et opp. (c) : φιλία.

ὀργιάζειν (à l'actif et au moyen) « rendre » (un culte), « célébrer » (un rite) τῶν τελετῶν ... ἣν ὠργιάζομεν Phr. 250 c 1 οἷον ἄγαλμα ... κατακοσμεῖ, ὡς τιμήσων τε καὶ ὀργιάσων Phr. 252 e 1 τοῖς δαίμοσιν ... ὀργιάζοιτ' ἄν L. IV 717 b 3 ἱδρύματα ... κατὰ νόμον ὀργιαζόμενα L. IV 717 b 5 ἕτερα ... ὀργιάζοντα πλὴν τὰ δημόσια L. X 910 c 2*.
App. et ass. : τιμᾶν 1°.

ὀρέγεσθαι « tendre » (à) ἵνα ... ζηλῶν ... ὀρέγηται τοιοῦτος γενέσθαι Pr. 326 a 3 ὅταν (ψυχὴ) ... ὀρέγηται τοῦ ὄντος Pd. 65 c 7 (cf. 75 b 1 R. VI 485 d 4 L. IV 714 a 4) τὰ ἴσα ... ὀρέγεται ... εἶναι οἷον τὸ ἴσον Pd. 75 a 2 (cf. R. IX 572 a 2 Le. II 312 e 5) οὐκ ἄλλο τι βούλεται ... καὶ τούτου ὀρέγεται καὶ ἐπὶ τοῦτο ὁρμᾷ R. IV 439 b 1 αὐτὸ τὸ δίκαιον · οὗ ... ὀρεγομένους L. VI 757 c 6 Ὀλυμπιάδος νίκης ὀρεγομένου L. VII 807 c 5*.
App. : προθυμεῖσθαι.
App. et ass. : βούλεσθαι, ὁρμᾶν.
Syn. : ἐπορέγεσθαι (avec la différence d'aspect).

ὀρθός « droit » 1°) physiquement ; 2°) moralement ; a) adj. ; b) subst. n. : « devoir, rectitude ».
1° ὀρθὸς ἑστηκώς M. 93 d 3 (cf. L. II 665 e 6) βαδιοῦνται ὀρθοί B. 190 d 4.
2° a) ὁ ... ὀρθὸς ἔρως R. III 403 a 7 (cf. a 11) τὴν τοιαύτην πόλιν ... ὀρθὴν καλῶ R. V 449 a 3 (cf. 451 c 5 La. 181 b 3) σμικροὶ ... καὶ οὐκ ὀρθοὶ τὰς ψυχάς Tht. 173 a 4 τὴν ... ὀρθὴν τροφήν L. VII 788 c 6 τὸν ὀρθὸν βίον L. VII 792 c 9 συννοίας ὀρθῆς θείας τε

Ep. 987 c 3 ὀρθῇ πορευομένης ὁδῷ τῆς πολιτείας Le. VII 330 d 7. — V. à δόξα 2°, ὀρθὴ δόξα ; λόγος B 5°, ὀρθὸς λόγος.

b) ἡγεμὼν ... ἐπὶ τὸ ὀρθόν M. 99 a 4 (cf. R. VII 540 d 6 Tht. 171 c 10) ; au superlatif : τὸ ὀρθότατόν ἐστιν ἀμφοτέρων μετασχεῖν G. 485 a 3 (cf. L. II 667 c 3).

Adv. : ὀρθῶς, spécialement à propos de l'éducation des tendances, R. III 401 d 8 e 3, 402 a 1, 403 b 2 L. I 644 a 7 II 653 b 5 V 733 a 5 VI 751 c 6 d 2, 752 c 6, 782 e 1 VII 810 e 10 IX 853 d 7 (cf. *Archives de Philosophie*, XXI, 1958, p. 412-417) ; cp. ὀρθότερον R. VII 515 d 4 ; sup. ὀρθότατα R. II 382 b 7.

App. : ἀληθής.

Ass. et opp. : ψευδής (δόξα).

ὀρθότης, ἡ « rectitude » a) matérielle ; b) morale.

a) Πρόδικος περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος Euth. 277 e 4 (cf. Cra. 384 a 7 b 6, 391 d 7, 393 b 4) ὀνόματος ὀρθότητα Cra. 383 a 5 (cf. a 7, 391 a 3) ὀρθότητά τε καὶ ὠφελίαν L. II 667 c 1 (cf. b 7 c 6).

b) ὀρθότητός τε καὶ ἁμαρτίας περὶ νόμων L. I 627 d 3 (cf. II 657 a 8, 668 c 8) ἡ δὲ ὀρθότης τίς ; L. V 733 a 6 (cf. VII 803 e 1) ὑπερέχειν ... ὀρθότητι καὶ ἀρετῇ L. V 734 d 7 ὀρθότητα ... δευτέραν « une moralité de second ordre » L. VIII 841 b 6.

Ass. et opp. (b) : ἁμαρτία.

ὀρθοῦν 1° « maintenir droit » a) physiquement ; b) moralement ; 2° « diriger » ; 3° « faire honneur » (à).

1° a) τὸ θεῖον ... ὀρθοῖ πᾶν τὸ σῶμα T. 90 b 1*.

b) αὐτόν τε ὀρθοῦν καὶ τὴν πόλιν L. XII 957 d 7*.

2° τὰς πόλεις ὀρθοῦσιν M. 99 c 1 (cf. Phr. 244 b 5)*.

3° οὐ μόνον τὸν πατέρα (cf. 181 a 4) ἀλλὰ καὶ τὴν πατρίδα ὀρθοῦντα La. 181 b 1*.

App. : κατορθοῦν (cf. les distinctions de J. Brunel, *L'Aspect...*, p. 167, 193, 227).

ὁρίζειν (à l'actif et au moyen) 1° « séparer » ; 2° « distinguer » ; 3° « déterminer » ; 4° « définir ».

1° ὁρίζειν χειμῶνάς τε καὶ θέρη Cra. 410 c 6 (cf. c 8 L. VIII 843 a 3) ἃς ἡδονὰς ἔθεμεν ἀλύπους ὁρισάμενοι Ph. 66 c 4 τὰ ἀνομοιότατα ... αὐτὰ ἀφ' αὑτῶν ὁρίζειν T. 53 a 5*.

2° δυ' ἔφαμεν εἶναι τὰς παρασκευάς ... οὐ ταῦτα ἦν ἃ τότε ὡριζόμεθα ; G. 513 d 5 (cf. R. II 376 b 6) ταῦτα ... δύο ἡμῖν ὡρίσθω εἴδη R. IV 439 e 2 (cf. V 455 c 3) χρὴ τὸν νόμον ... ὁρίζειν ... κατὰ μέρη L. XII 944 a 1*.

3° ὁρισώμεθα ὁποῖά ... ἐστιν Pd. 104 c 8 (réc. e 3, 105 a 1) Δαρεῖος ... μέχρι Σκυθῶν τὴν ἀρχὴν ὡρίσατο Mx. 239 e 4 λόγων πέρι ὁριζομένοις οἵους τε λεκτέον καὶ μή R. III 392 a 4 (cf. IV 436 b 5 V 454 b 8 Phr. 238 d 10) εἰ ... ὁριεῖταί τις αὐτό τι ἕκαστον εἶδος Pa. 135 a 2 (réc. b 8 ; cf. Tht. 158 e 6) πλήθει χρόνου καὶ ὀλιγότητι τὸ ἀληθὲς ὁρισθήσεται Tht. 158 d 12 ὅταν ... ὁρίσασα ... τὸ αὐτὸ ἤδη φῇ Tht. 190 a 2 ταῦτα ... ὁριούμεθα ἔργῳ καὶ λόγοις

L. V 737 d 6 (cf. XI 916 e 6) τοῦ χρόνου ὃν ὁ νόμος ὥρισεν L. IX 864 e 6*.

4° οὐ τούτῳ ἐφάνη ὡρισμένα τὸ ὅσιον καὶ μή Euph. 9 c 7 (réc. d 5 ; cf. Ch. 171 a 4 et 6, 173 a 8 La. 194 c 7 G. 453 a 7, 475 a 2-3, 491 c 1 R. I 345 c 3 So. 263 c 2 L. I 632 a 8) πάλιν ἐξ ἀρχῆς σαφέστερον ὅρισαι Ch. 163 d 7 (cf. R. V 474 c 4 VIII 558 d 9 Phr. 263 d 2, 277 b 6-7) εἰπὲ τίνα ὅρον ὁρίζει G. 470 b 10 (cf. So. 247 e 3 T. 51 d 1) οἱ τὴν ἡδονὴν ἀγαθὸν ὁριζόμενοι R. VI 505 c 6 (cf. 490 d 7 Phr. 239 d 4, 265 d 6 Tht. 146 e 5, 148 a 8, 187 c 6, 190 e 1, 208 c 1 So. 222 c 7, 246 b 1) ὁρισώμεθα παιδείαν τί ποτ' ἐστίν L. I 643 a 5*.

Syn. : διορίζειν (avec les distinctions de J. Brunel, *L'Aspect...*, p. 158-159).

ὅρκος, ὁ « serment » ὅρκους ὀμνύντες B. 183 a 6 (cf. L. XI 917 a 2 XII 948 d 5) τῶν ὅρκων καὶ σπονδῶν σύγχυσιν R. II 379 e 3 κατὰ ὅρκους ἢ κατὰ τὰς ἄλλας ὁμολογίας R. IV 443 a 7 ὅρκος ... μεγάλας ἀρὰς ἐπευχόμενος τοῖς ἀπειθοῦσιν Criti. 119 e 4 ὅρκων καὶ πίστεων ... μὴ φροντίζειν L. III 701 c 1.

App. et ass. : ὁμολογία (2°), πίστις (d), σπονδή (b).

ὁρμαθός, ὁ « chaîne » ὁρμαθὸς μακρὸς ... δακτυλίων ἐξ ἀλλήλων ἤρτηται I. 533 e 2 (réc. 536 a 4)*. — Cf. la σειρά néoplatonicienne, qui vient d'*Il.* 8, 19 ap. Tht. 153 c 9.

ὁρμᾶν 1° trans. « pousser » ; 2° intr. (actif ou moyen) a) « partir » (de, pour), « s'élancer » (sur) ; b) « se porter, viser » (à).

1° τοῦτο ... ποιεῖν ... ἐφ' ὃ ἡ Μοῦσα αὐτὸν ὥρμησεν I. 534 c 3 (cf. L. IX 875 b 8 et peut-être, avec Méridier, Euth. 277 d 1) μειρακιώδης δόξα ... ὁρμήσει αὐτὸν ... ἐπὶ τὸ ἅπαντα ... οἰκειοῦσθαι R. V 466 b 9 (cf. Phr. 255 d 1)*.

2° a) πάντα ... ἐκ τῆς ψυχῆς ὡρμῆσθαι Ch. 156 e 7 ταύτῃ ... ὥρμησα Pd. 100 a 3 (cf. 112 b 5 c 4) τὰ ἀπ' ἐκείνης ὁρμηθέντα Pd. 101 d 5 (cf. τῶν ἐξ' ἐκείνης ὡρμημένων e 3) ὁρμήσας ἐπὶ τὸν λόγον καλῶς B. 185 e 7 (cf. I. 535 b 6) οἴκαδε ὡρμημένους R. I 327 b 2 (cf. c 5) ὅθενπερ ... ὁ λόγος ... ὥρμησεν R. II 366 d 6 (cf. Tht. 184 a 3) πολιτεία ἐάνπερ ἅπαξ ὁρμήσῃ εὖ R. IV 424 a 4 ἡ πρώτη βλάστη καλῶς ὁρμηθεῖσα L. VI 765 e 4 (cf. Po. 273 a 2).

b) σφοδρὸς ἐφ' ὅ τι ὁρμήσειεν Ap. 21 a 3 (cf. A. 111 c 1 La. 182 c 1 R. IV 439 b 2 VI 487 c 6, 510 d 2 VII 532 a 7 Pa. 135 d 3) πρὸς τὴν ἡδονὴν ... ὥρμηται G. 502 c 2 (cf. e 6 L. VII 810 e 9 XII 962 e 4) ὁπότε ... ὁρμήσειε θεῖν B. 190 a 5 (cf. R. I 336 b 2 V 452 b 6 Le. VII 332 d 3) ὅταν ὁρμήσωμεν R. IV 436 b 2 ὁρμήσας εἰς ὕβριν ... πᾶσαν R. IX 572 c 7 (cf. 582 c 5 IV 425 b 11) πρὸς τὸ κρατεῖν ... ὡρμῆσθαι R. IX 581 a 11 (cf. L. XII 962 e 4) δόξης ἐπὶ τὸ ὀρθὸν ὁρμώσης Phr. 238 b 9 (cf. So. 228 c 10 L. VII 810 e 9).

App. (2° b) : βούλεσθαι, ἐπείγεσθαι, ὀρέγεσθαι, προθυμεῖσθαι.

ὁρμή, ἡ « élan, départ » τὴν ταχεῖαν ὁρμὴν Cra. 412 b 7 (cf. So. 228 c 2 Po. 273 a 2) κατ' ἐκείνην τὴν ὁρμὴν ἰοῦσιν R. V 451 c 6

(cf. VI 506 e 2) ὑποθέσεις, οἷον ἐπιβάσεις τε καὶ ὁρμάς R. VI 511 b 6 εἴ ... τις αὐτὸν ἄγοι ὁρμὴ θειοτέρα Phr. 279 a 9 (cf. R. X 611 e 4) τῆς ὁρμῆς τῆς ἐπὶ τοὺς λόγους Pa. 130 b 1 (réc. 135 d 3 ; cf. Ph. 35 c 12 Le. VII 325 e 2) τὴν ἀρχήν τε καὶ ὁρμὴν τῶν μεγίστων Po. 305 d 3 (cf. Ph. 35 d 2 T. 27 c 2) μιᾷ ... ἐπεχείρησεν ὁρμῇ T. 25 b 5 (cf. L. III 699 a 1 IX 866 e 2)*.

Ass. : ἀρχή A, ἐπίβασις, ὑπόθεσις (2° b).

ὅρος, ὁ 1° « limite, frontière » ; 2° « terme, notion » ; 3° « définition » ; 4° « critère » ; 5° « règle ».

1° ὑπερβάντες τὸν τῶν ἀναγκαίων ὅρον R. II 373 e 1 πῇ ποτε διορισάμενος... — Οὐ σμικρὸς ὅρος Ph. 56 d 9 ἐντὸς ὅρων ἡρακλείων T. 25 c 5 (cf. 69 e 2, 70 e 2 Criti. 110 d 6) ὅρον ... δεῖ φράζειν. Ἔστω δὴ πενίας ... ὅρος L. V 744 d 8-9 (cf. VI 785 b 2 R. IV 423 b 4 et 8) τῶν ὅρων τῆς χώρας L. VI 778 e 4 (cf. VIII 843 c 7, 849 e 5 IX 855 a 2) ἔστιν ... οὐ πάντων ... ὅρος ὅρῳ προσμειγνύς L. IX 878 b 4 (cf. b 5 XI 916 e 5)*.

2° ὅρους τρεῖς ἁρμονίας R. IV 443 d 7 τρεῖς ἀποστάσεις τέτταρας δὲ ὅρους R. VIII 546 b 7 (cf. Pa. 149 a 8 T. 36 b 4) οὐ ... περὶ σμικρῶν ὅρων τὴν ἀμφισβήτησιν ... γενήσεσθαι So. 231 a 9 (cf. Po. 292 a 6 réc. 293 e 2) τοὺς ὅρους τῶν διαστημάτων Ph. 17 d 1*.

3° εἰπὲ τίνα ὅρον ὁρίζει G. 470 b 10 (cf. So. 247 e 3 T. 51 d 1) ἱκανὸν ἔθεμεν ὅρον που τῶν ὄντων So. 248 c 4 (cf. R. I 331 d 2 VIII 551 a 12 c 2 Phr. 237 d 1 Po. 266 e 1, 293 c 3 L. I 626 b 7 IV 714 c 3)*.

4° τούτου δ' ὅρος ἐστίν ..., ὃς ἂν πλεῖστον ἀργύριον ἐργάσηται H. M. 283 b 3 (cf. L. I 638 a 5) τῷ γείτονι ἆρ' οὐχ ὁ αὐτὸς ὅρος ὅσπερ τῷ πατρί Ly. 209 c 8 ὁ αὐτὸς ὅρος ἐστὶν τοῦ βελτίονος καὶ τοῦ κρείττονος G. 488 d 2 (cf. Mx. 238 d 8 Po. 292 c 5, 296 e 2 L. XII 962 d 10)*.

5° οὐδείς ποτε ὅρον ... βελτίω θήσεται L. V 739 d 5 (cf. VI 772 b 4) τῷ ... μὴ νομίζοντι θεοὺς ... εἰπόντες ὅρους ἀπαλλαττώμεθα « nos termes d'accord » L. X 899 c 3*.

Syn. (4°) : κρίσις (b), κριτήριον (b).

ὀρφανός « privé » (de) (a) adj. ; b) subst. n.

a) ὥσπερ ὀρφανὴν συγγενῶν R. VI 495 c 4.

b) εἰς ὀρφανὰ καὶ ἔρημα ὑβρίζουσιν L. XI 927 c 2.

App. et ass. : ἔρημος.

ὀρφικός « orphique » ὀρφικοί τινες λεγόμενοι βίοι L. VI 782 c 7*.

ὀρχεῖσθαι « danser » (au fig.) ἐγρήγορας καὶ ὀρχεῖταί σου ἡ ψυχή I. 536 b 8.

ὄρχησις, ἡ « danse » χορεία ... ὄρχησίς τε καὶ ᾠδή ... ἐστιν L. II 654 b 3 (cf. e 5).

App. et ass. : χορεία (a).

Ass. : ᾠδή.

ὅς « qui » dans la locution (αὐτό, ἕκαστον) ὃ ἔστι : v. αὐτός B 3°,

par ex. ὃ ἔστιν ἕν, αὐτὸ τοῦτο Pa. 129 b 7 ; sans αὐτός : τῷ ὃ ἔστιν ζῷον T. 39 e 8.

ὅσιος « pieux ». A. Personnes : 1° adj. « quitte envers les dieux, pieux, saint » ; 2° subst. m. « saint » (de l'orphisme ?). B. Choses : 1° adj. a) « pie, permis par les dieux » ; b) « usuel, profane, public » (« désacralisé » ; cf. *profanus*) ; 2° subst. a) n. sg. τὸ ὅσιον « le pieux » ; b) n. pl. τὰ ὅσια « piété, choses saintes ».

A. 1° ὁ θεοφιλὴς ἄνθρωπος ὅσιος, ... ὁ θεομισὴς ἀνόσιος Euph. 7 a 8 ἀνδρείους, σώφρονας, ὁσίους, ἐλευθέρους R. III 395 c 5 (cf. G. 507 b 3 c 2) δίκαιοι καὶ ὅσιοι γεγονότες R. X 615 b 8 (cf. L. II 661 b 6 XII 959 c 1) ὁμοίωσις θεῷ ... δίκαιον καὶ ὅσιον μετὰ φρονήσεως γενέσθαι Tht. 176 b 2 οἴκους ὡς ὁσιωτάτους τε καὶ εὐτυχεστάτους L. IX 877 e 2 ὁσίων ἀνδρῶν ἀρχόντων ἐν ἤθεσιν Le. VII 335 d 7.

2° συμπόσιον τῶν ὁσίων R. II 363 c 5 (cf. a 7) τοῦ ὁσίου καὶ εὐόρκου R. II 363 d 5 τοῖς ἀνοσίοις, τοῖσιν δὲ ὁσίοις L. IV 717 a 3.

B. 1° a) μήτε δίκαια μήτε ὅσια Ap. 35 d 1 (cf. Cr. 54 b 8 Pr. 325 d 4 R. V 461 a 4, 463 d 5) ἄλλα πολλὰ φῂς εἶναι ὅσια Euph. 6 d 7 (cf. d 3 et 10 ; 11 e 1) ὃ ... ἂν φιλῶσιν (οἱ θεοὶ) ὅσιον Euph. 9 d 3 εὐσεβές τε καὶ ὅσιον Euph. 12 e 6 βιάζεσθαι ... οὐχ ὅσιον ... τὴν πατρίδα Cr. 51 c 2 (cf. Pd. 62 a 7 Euth. 283 e 5 R. II 368 b 8 III 391 a 3 X 607 c 8 L. II 655 d 2 VI 782 c 6 VII 821 a 4 VIII 840 c 6 X 891 a 6, 898 c 6 Le. VII 333 c 1) οὐδ' ὅσια ... μιαίνειν R. III 416 e 7 ζῆν τὸν ὅσιον καὶ δίκαιον βίον L. II 663 b 3 (réc. d 4) πρᾶξιν ... ὅσιόν τε καὶ ἀνόσιον καὶ πάντως αἰσχράν L. VIII 831 d 7 (cf. Pr. 325 d 4 Tht. 172 a 2) οὐ ... νόμιμον οὐδ' ὅσιον L. IX 861 d 4 ὁπόσα ὅσια L. XI 914 e 4 χάριν ... ὁσίου τρόπου Le. VIII 356 a 5.

b) ἱερὰ καὶ ὅσια R. I 344 a 8 κλέπτοντι ... ἐξ ἱερῶν ἢ ὁσίων L. IX 857 b 6.

2° a) κακῶς εἰδότες ... τὸ θεῖον ὡς ἔχει τοῦ ὁσίου τε πέρι καὶ τοῦ ἀνοσίου Euph. 4 e 2 (cf. 5 d 2) ἐρωτήσαντα τὸ ὅσιον ὅ τί ποτ' εἴη Euph. 6 d 2 οὐδὲ τὸ ὅσιον θεοφιλές Euph. 10 d 13 (réc. 15 c 1) δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη καὶ τὸ ὅσιον Pr. 325 a 2 αὐτοῦ τοῦ ... δικαίου καὶ ὁσίου Pd. 75 c 9.

b) τὸν ... τὰ δίκαια καὶ ὅσια πράττοντα G. 507 b 2 (cf. Po. 301 d 2) τῶν ὁσίων [BT²W²Y : θυσιῶν TWY²] τε καὶ νομίμων Pd. 108 a 5 ὡς ὁσίων πέρι L. VI 778 d 1 θεραπευτὴν ὁσίων τε καὶ ἱερῶν L. IX 878 a 7.

Adv. : ὁσίως (G. 526 c 2 Pd. 113 d 3, 114 b 7 L. VII 799 b 6 ; app. et ass. à δικαίως R. I 331 a 4 L. VIII 840 d 8) ; sup. ὁσιώτατα M. 81 b 7 L. VI 767 d 3*.

App. et ass. : δίκαιος ; (A 1°) θεοφιλής ; (A 2°) εὔορκος ; (B) θέμις, νόμιμος.

Ass. et opp. : ἀνόσιος, θεομισής.

Ass. et opp. ou syn. : ἱερός.

Ass. et syn. : εὐσεβής.

ὁσιότης, ἡ « piété » ἡ ... ὁσιότης τε καὶ εὐσέβεια Euph. 13 b 4 ἐπιστήμη ... αἰτήσεως καὶ δόσεως θεοῖς ὁσιότης ἂν εἴη Euph. 14 d 1 (cf. c 3 e 7) σωφροσύνης ἢ δικαιοσύνης τε καὶ ὁσιότητος La. 199 d 8 (cf. Pr. 329 c 4 et 8, 330 b 6 d 2 e 1, 331 a 7 et 9 b 3, 5, 6 c 2 d 2, 333 b 6, 349 b 2 M. 78 d 10)*.

Ass. et syn. : εὐσέβεια.

Opp. : ἀνοσιότης.

ὄττα, ἡ « présage » κακὴν ὄτταν καὶ μαντείαν L. VII 800 c 2*.

App. et ass. : μαντεία (a).

οὐ(μη)δείς « personne », οὐ(μη)δέν « rien » (« néant ») ἐὰν δοκῶσί τι εἶναι μηδὲν ὄντες Ap. 41 e 5 (cf. B. 173 c 8) ᾧ ἀνεμέσητον εὐήθει δοκεῖν καὶ οὐδενὶ εἶναι Tht. 175 e 2. — V. aussi (οὐδὲν) λέγειν 3°.

Ass. et opp. : τις, τι.

οὐδενία, ἡ « nullité » ἡ ὡς ἀληθῶς ... ἀνδρὸς ... οὐδενία τε καὶ ἀνανδρία Tht. 176 c 4 (cf. Phr. 235 a 1)*.

οὐράνιος « céleste » a) au pr. ; b) au fig.

a) τὰ οὐράνια πάθη H. M. 285 c 1 (cf. I. 531 c 7) πορείαν οὐ ... χθονίαν ... ἀλλὰ ... οὐρανίαν R. X 619 e 6 οὐράνιον θεῶν γένος T. 39 e 10 (cf. L. VIII 828 c 7 τὸ τῶν χθονίων καὶ ὅσους αὖ θεοὺς οὐρανίους ἐπονομαστέον) φυτὸν οὐκ ἔγγειον ἀλλ' οὐράνιον T. 90 a 7 τὰ μὲν οὐράνια καὶ θεῖα ... τὰ δὲ θνητὰ καὶ ἀνθρώπινα Criti. 107 d 7.

b) ὁ τῆς οὐρανίας θεοῦ ἔρως καὶ οὐράνιος ... οἱ δὲ ἕτεροι ... τῆς πανδήμου B. 185 b 6 (cf. 180 d 8 e 3, 181 c 2).

App. et ass. (a) : θεῖος 2°.

Ass. et opp. : (a) ἀνθρώπινος, ἔγγειος, χθόνιος ; (b) πάνδημος.

οὐρανός, ὁ « ciel, univers » ἐν μέσῳ τῷ οὐρανῷ Pd. 108 e 4 (cf. 109 a 2 b 7 c 8 d 7, 110 b 2) ὁ ἀληθῶς οὐρανός Pd. 109 e 7 τῶν ἐν οὐρανῷ θεῶν R. VI 508 a 4 τὸ δ' αὖ ὁρατοῦ, ἵνα μὴ οὐρανοῦ εἰπὼν δόξω σοι σοφίζεσθαι R. VI 509 d 3 (cf. So. 246 a 7 T. 32 b 8) πάντα τε οὐρανὸν πᾶσάν τε γένεσιν Phr. 245 e 1 πάντα ... οὐρανὸν περιπολεῖ Phr. 246 b 8 (repris c 2 par πάντα τὸν κόσμον διοικεῖ ; pour l'équivalence οὐρανός-κόσμος, cf. Po. 269 d 7 T. 28 b 3, 40 a 7, et Ep. 977 b 2 qui ajoute εἴτε ὄλυμπον) εἷς ὅδε μονογενὴς οὐρανός T. 31 b 3 (réc. 92 c 9) χρόνος ... μετ' οὐρανοῦ γέγονεν T. 38 b 6 νοῦς ... ὁ διακεκοσμηκὼς πάνθ' ὅσα κατ' οὐρανόν L. XII 967 b 6.

App. et ass. : ὁρατός.

Ass. : χρόνος (a).

Ass. et syn. : κόσμος.

οὐσία, ἡ 1° « réalité, existence » ; 2° « essence, nature » ; 3° « être, substance » ; 4° « biens, fortune ».

1° λέγω ... περὶ πάντων ... τῆς οὐσίας, ὃ τυγχάνει ἕκαστον ὄν Pd. 65 d 9 (cf. 76 d 8, 77 a 2, 92 d 8) αὐτὴ ἡ οὐσία ἧς λόγον δίδομεν τοῦ εἶναι Pd. 78 c 9 (cf. Cra. 401 c 3-9) (μαθήματι) ἑλκτικῷ ... πρὸς οὐσίαν R. VII 523 a 3 (réc. 524 e 1 avec ὁλκόν ; cf. ὁλκὸν ... ἐπὶ τὸ ὄν 521 d 3-4) τῆς οὐσίας ἁπτέον ... γενέσεως ἐξαναδύντι

R. VII 525 b 5 (cf. 534 a 3 b 4 VI 485 b 2, 486 a 9 So. 232 c 8 Ph. 27 b 9, 54 a 6-8, 10 T. 29 c 2 et p.-ê. 35 a 2-3 b 1 et 3, 37 a 4 et 6 e 5, à 3° ; L. XII 966 e 2) αὐτῆς τῆς ψυχῆς ... μεταστροφῆς ἀπὸ γενέσεως ἐπ' ἀλήθειάν τε καὶ οὐσίαν R. VII 525 c 6 (cf. 526 e 8 R. IX 585 c 12 d 3 Tht. 186 c 7 d 3 e 5) μὴ κατὰ δόξαν ἀλλὰ κατ' οὐσίαν ... ἐλέγχειν R. VII 534 c 2 καθαρᾶς οὐσίας μετέχειν R. IX 585 b 12 (cf. c 7) ἡ ... οὐσία ὄντως οὖσα Phr. 247 c 7 αὐτήν τινα καθ' αὑτὴν αὐτοῦ ἑκάστου οὐσίαν Pa. 133 c 5 (cf. c 10) γένος τι ἑκάστου καὶ οὐσία αὐτὴ καθ' αὑτήν Pa. 135 b 1 τὸ ... εἶναι ... μέθεξις οὐσίας Pa. 151 e 8 (réc. 152 a 2 ; cf. 141 e 7, 9, 11, 142 b 6-7-8 c 5 d 2, 143 a 4 et 7 b 1-5 et 7 c 1, 4, 6, 8, 144 a 7-8 b 1 et 4 c 1, 3, 7 d 4 et 8 e 4, 155 e 6-7, 156 a 5-6 et 8, 161 e 3, 162 a 8 b 1-2 et 7, 163 c 7 d 1-2-3, 7-8, 164 a 1 T. 52 c 4) μὴ οὐσία Pa. 162 b 8 (cf. 163 c 3) οὐσίαν ... καὶ τὸ μὴ εἶναι Tht. 185 c 8 (cf. 202 a 1 R. V 479 c 7 So. 219 b 4) ποτέρων ... τίθης τὴν οὐσίαν Tht. 186 a 2 (cf. a 11 b 6-7 c 3 So. 250 b 10, 251 c 9 d 4 e 10, 252 a 2, 261 e 5) οὔτε οὐσίαν οὔτε γένεσιν So. 245 d 4 (cf. 248 a 7 et 11 c 2 et 8 d 2 e 2 Ph. 53 c 5, 54 a 6, 8, 10, 12 c 3-4 et réc. 7, d 5) οὐδεμίαν ... οὐσίαν ὄντος οὐ δὲ μὴ ὄντος So. 262 c 3 (cf. 239 b 9, 258 b 2 et 10, 260 d 3, 262 c 3 Cra. 421 b 8 Pa. 162 a 8 b 1-2 Po. 286 b 10) γένεσιν εἰς οὐσίαν Ph. 26 d 9 γένεσις ... γίγνεται πᾶσα ὅπως ᾖ τῷ τοῦ παντὸς βίῳ ὑπάρχουσα εὐδαίμων οὐσία L. X 903 c 5 οὐσίας ἀρετῆς ἀπεσφαλμένοι L. XII 950 b 6*.

2° ἐρωτώμενος τὸ ὅσιον ὅ τί ποτ' ἔστιν, τὴν μὲν οὐσίαν ... οὐ ... δηλῶσαι, πάθος δέ τι ... λέγειν Euph. 11 a 7 (cf. H. M. 301 b 8 M. 72 a 9 Phr. 237 c 3 L. II 668 c 6) διανεκεῖ λόγῳ τῆς οὐσίας H. M. 301 e 4 (réc. de b 6 ; cf. 302 c 5) οὐ καὶ ἐκείνην ἕξει τὴν οὐσίαν πρὸς ἣν ἡ δύναμις αὐτοῦ ἦν ; Ch. 168 d 2 ἑκάστῳ τῶν ὀνομάτων ... ὑπόκειταί τις ἴδιος οὐσία καὶ πρᾶγμα Pr. 349 b 4 (cf. Pd. 101 c 3 Cra. 385 e 5, 388 c 1, 393 d 4, 423 e 1 et 3, 424 b 2 et 10, 431 d 3, 436 e 3) τὰ πράγματα ... ἔχειν δοκεῖ σοι ... τινα βεβαιότητα τῆς οὐσίας Cra. 386 a 4 (réc. e 1) γένεσίν τε καὶ οὐσίαν δικαιοσύνης R. II 359 a 5 (cf. Ph. 32 b 3) τὸ εἶναί τε καὶ τὴν οὐσίαν ... προσεῖναι, οὐκ οὐσίας ὄντος τοῦ ἀγαθοῦ, ἀλλ' ἔτι ἐπέκεινα τῆς οὐσίας R. VI 509 b 8-9 ψυχῆς οὐσίαν καὶ λόγον Phr. 245 e 4 (cf. Tht. 207 c 1 et 3 L. X 895 d 4, 896 a 3) τὴν οὐσίαν ... τῆς φύσεως τούτου Phr. 270 e 3 τὴν τῆς γενέσεως ἀναγκαίαν οὐσίαν Po. 283 d 9 (cf. e 8) πρὶν ἂν ... γένους τινὸς οὐσίᾳ περιβάληται Po. 285 b 6 περὶ θεῶν τῆς ὄντως οὐσίας L. X 891 e 9 τὸ ψεῦδος ἅμα καὶ ἀληθὲς τῆς ὅλης οὐσίας Le. VII 344 b 3 *.

3° ταύταις ταῖς οὐσίαις Pa. 149 e 3 τὸ ἀόρατον οὐκ ἀποδεχόμενοι ὡς ἐν οὐσίας μέρει Tht. 155 e 7 (cf. 160 b 6 c 8, 172 b 4) τὴν φερομένην οὐσίαν Tht. 177 c 7 (réc. 179 d 2) ὀνομάτων ... συμπλοκὴν εἶναι λόγου οὐσίαν Tht. 202 b 5 ταὐτὸν σῶμα καὶ οὐσίαν ὁριζόμενοι So. 246 b 1 (cf. a 5 b 8 c 2 et 7) τῆς ἀμερίστου καὶ ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ ἐχούσης οὐσίας T. 35 a 2 (« substance » Rivaud ;

« existence » Cornford : alors à 1° ; de même a 3 b 1 et 3, 37 a 4 et 6 e 5)*.

4° πᾶσαν τὴν οὐσίαν ἀποβαλεῖν ἢ συχνὰ χρήματα Cr. 44 e 5 (cf. 53 b 2 Ph. 48 e 2 L. III 697 b 6) ἐκβάλλειν με ἐκ τῆς οὐσίας (« spiritual patrimony » Dodds) καὶ τοῦ ἀληθοῦς G. 472 b 7 τοὺς ἔχοντας τὰς οὐσίας R. VIII 566 a 7 (cf. Phr. 232 c 6 Ep. 979 c 4 Le. VII 351 b 1).

App. et ass. : (1°) ἀλήθεια, γένος, ὄν ; (2°) πρᾶγμα, φύσις ; (4°) χρήματα.

Ass. et opp. : (1°-3°) γένεσις ; (1°) δόξα, μὴ εἶναι, μὴ ὄν ; (2°) λόγος, ὄνομα, πάθος.

Ass. et syn. (1°) ou opp. (2°) : εἶναι.

ὄφελος, τό « utilité » ἄνδρα ὅτου τι καὶ σμικρὸν ὄφελός ἐστιν Ap. 28 b 7 (cf. Cr. 46 a 3, 54 b 1 R. VIII 567 b 11 L. I 630 c 3, 647 a 9 II 663 d 6) οὐδὲν ... ἄν μου ὄφελος εἴη Euph. 4 e 8 (cf. Euth. 289 a 2) μέγ' ὄφελος γίγνεται τῷ παραλαμβάνοντι Ep. 991 d 7.

App. : κέρδος.

Syn. : ὠφελία.

ὀφθαλμός, ὁ « œil », sans l'application à l'âme notée pour le synonyme ὄμμα 2°.

App. et ass. : ὄψις (Tht. 156 e 1-2 et 4).

ὀχεῖν « porter » (au fig.) ἐπὶ τούτου (= τοῦ λόγου) ὀχούμενον ὥσπερ ἐπὶ σχεδίας ... διαπλεῦσαι τὸν βίον Pd. 85 d 1 ἐπὶ δὲ τῆς ἐλπίδος ὀχούμενοι ταύτης L. III 699 b 6.

ὄχημα, τό a) « véhicule » ; b) (métaph.) « transport ».

a) φερομένους ἐν ὀχήμασι Ep. 986 b 4 (astres ; cf. T. 41 e 2).

b) ἐπὶ βεβαιοτέρου ὀχήματος ... διαπορευθῆναι Pd. 85 d 4.

Syn. (a) : ἅρμα (cf. L. X 899 a 8).

ὄχλος, ὁ « foule » ἐν τοῖς δικαστηρίοις καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ὄχλοις G. 454 b 6 χαριεῖσθαι τῷ ὄχλῳ τῶν θεατῶν G. 502 a 1 πρὸς πολὺν ὄχλον καὶ δῆμον G. 502 c 10 (cf. L. II 670 b 8) τὸ πειστικὸν ... πλήθους τε καὶ ὄχλου Po. 304 d 1.

App. et ass. : δῆμος, πλῆθος.

Ass. : δικαστήριον.

ὀψιμαθής « qui s'instruit sur le tard » a) adj. ; b) subst. m.

a) ὀψιμαθῆ γεγονότα τῆς ἀδικίας R. III 409 b 5*.

b) τῶν γερόντων τοῖς ὀψιμαθέσι So. 251 b 7*.

ὄψις 1° « vue » a) du corps ; b) de l'âme ; 2° « vision, spectacle ».

1° a) ἐνούσης ... ἐν ὄμμασιν ὄψεως R. VI 507 d 11 (cf. B. 219 a 3) ὁ ... ὀφθαλμός ... ὄψεως ἔμπλεως ἐγένετο Tht. 156 e 2 (cf. e 1 et 3).

b) ἡ ... τῆς διανοίας ὄψις B. 219 a 3 τὴν τῆς ψυχῆς ὄψιν R. VII 519 b 3.

2° μακαρίαν ὄψιν τε καὶ θέαν ... εἶδον Phr. 250 b 7 ὄψεις ὁρῶντες ἑπομένας L. X 887 d 6 ὄψεις πολλὰς ἀπομνημονεύοντας L. X 910 a 2 κατ' ἀμυδρὰν ὄψιν Ep. 985 b 7.

App. et ass. : (1° a) ὄμμα 1°, ὀφθαλμός ; (2°) θέα.

Π

πάθη, ἡ 1° « effet » ; 2° « impression » ; 3° « sévices ».

1° διάλυσις ἡ παρὰ φύσιν, τοῦ πνίγους πάθη Ph. 32 a 3 τιμωρία ..., ἀδικίας ἀκόλουθος πάθη L. V 728 c 4 τὸ σμικρότατον ... πάθης καὶ πράξεως L. X 903 b 9 ἀναίτιον πάσης πάθης Ep. 983 d 8*.

2° μίαν ... συνεκεράσαντο πάθην T. 80 b 6*.

3° διὰ τὴν βίαιον πάθην L. IX 865 e 2 (cf. 866 b 5)*.

Ass. et opp. (1°) : πρᾶξις.

Syn. : πάθος ; (2°) πάθημα 2°.

πάθημα, τό 1° « passion (accident subi) » ; 2° « impression » ; 3° « état » ; 4° « caractère, qualité ».

1° εἰ μὴ ἔστιν τοῦτο τὸ πάθημα ἡδονῆς ἡττᾶσθαι Pr. 353 a 5 (réc. 357 c 8) τὴν φύσιν τὴν αὑτοῦ ... καὶ τὰ παθήματα G. 524 b 7 (réc. d 6 ; cf. B. 222 b 6 So. 234 d 5 e 6 L. III 687 e 2) ὑπὸ ... ἀνέμων καὶ τῶν τοιούτων παθημάτων R. II 380 e 6 εἴτε ποιημάτων εἴτε παθημάτων R. IV 437 b 4 (cf. So. 248 b 6 d 5 L. IX 859 e 4 X 894 c 4 Le. VII 342 e 1) διὰ παθημάτων τε καὶ νοσημάτων R. IV 439 d 2 τὰ παθήματα ἑκατέρου R. IX 577 c 3 (cf. L. III 681 d 8 IX 860 b 4, 866 b 3) ἔργα τε καὶ παθήματα L. VI 777 c 6.

2° τὰ ἑαυτοῦ παθήματα G. 481 d 2 (cf. L. VII 812 c 3) ἐν ... τοῖς παθήμασιν οὐκ ἔνι ἐπιστήμη Tht. 186 d 2 (cf. Ph. 39 a 2 et 4) ἐκ βιαίων παθημάτων T. 42 a 6 (cf. 43 c 1).

3° τοῦτο ... τὸ πάθημα φρόνησις κέκληται Pd. 79 d 7 (cf. R. VI 511 d 8).

4° τὰ λόγων τε καὶ ψυχῆς γένη καὶ τὰ τούτων παθήματα Phr. 271 b 2 (cf. H. M. 300 b 5).

Ass. et opp. (1°) : ἔργον, ποίημα.

Syn. : πάθος ; (2°) πάθη 2°.

πάθος, τό 1° « passion » (par opp. à « action ») ; 2° « impression, sentiment » ; 3° « accident » (par opp. à « essence »), « caractère » ; 4° « état, situation ».

1° ἐρωτώμενος τὸ ὅσιον ..., τὴν μὲν οὐσίαν μοι αὐτοῦ οὐ βούλεσθαι δηλῶσαι, πάθος δέ περὶ αὐτοῦ λέγειν ὅ τι πέπονθε Euph. 11 a 8 (cf. H. M. 301 b 8) τὰ οὐράνια πάθη H. M. 285 c 2 (cf. Pd. 72 b 5, 96 c 1 T. 52 e 1) τοῦτο τὸ πάθος ὅ φασιν ὑπὸ τῶν ἡδονῶν ἡττᾶσθαι Pr. 352 e 6 (réc. avec πάθημα 353 a 5) τοιοῦτον ... πάθος τῷ τυπτομένῳ ἐστὶν οἷον ἂν τὸ τύπτον ποιῇ G. 476 c 3 (réc. de b 4-8, repris d 5, avec πάσχειν-ποιεῖν aux deux endroits) ταὐτὸν παθόντος Πώλου πάθος G. 482 c 5 (cf. Pd. 68 e 4, 78 b 6 Euth. 293 e 3) σοι δίειμι ... τά γε ἐμὰ πάθη Pd. 96 a 2 τὰ ... τοῦ Κρόνου ἔργα καὶ πάθη ὑπὸ τοῦ ὑέος R. II 378 a 2 (cf. 380 a 7 Phr. 245 c 3 T. 78 e 4) τοῦ πάθους τῆς γενέσεως L. III 691 b 2 ποίημα μέν, ὅπερ ἂν ᾖ δίκαιον ... καὶ πάθος ὅπερ ἂν δικαίου κοινωνῇ L. IX 859 e 11 (cf. 860 a 5 V 728 c 2 So. 248 d 5) τὴν ἀξίαν τοῦ πάθους τε καὶ πράξεως L. IX 876 d 4.

2° εἰ μή τι ἦν τοῖς ἀνθρώποις πάθος ... τὸ αὐτό G. 481 c 7 (cf. d 1) πέπονθα ... τὸ τῶν πολλῶν πάθος G. 513 c 7 (cf. Pd. 59 a 4 Phr. 254 e 1 L. IV 712 e 6) τὰ δύο ... πάθη περὶ θεοὺς μεῖναι L. X 888 c 3 (cf. 900 b 1 et 4).

3° πῶς ἂν εἴη τοῦτο ... τὸ πάθος, ὃ μηδετέρα πέπονθεν, ἀμφοτέρας πεπονθέναι H. M. 300 b 7 κομψόν γε φαίνεται τὸ πάθος R. II 376 a 11 ἅττα πάθη καὶ ἕξεις R. IV 435 b 7 (cf. c 1) τὰς ... μορφὰς καὶ ὅσα ἄλλα ... πάθη T. 52 d 6.

4° οἷον πάθος πέπονθας A. 118 b 4 ἀπείκασον τοιούτῳ πάθει (la scène de la caverne) τὴν ἡμετέραν φύσιν R. VII 514 a 1.

App. et ass. (3°) : ἕξις 4°, μορφή.

Ass. et opp. (1°) : ἔργον, ποίημα, πρᾶξις.

Syn. : πάθη, πάθημα.

παίγνιον, τό « jouet, divertissement » a) au pr. ; b) au fig.

a) παίγνιόν πού τι λέγεται Po. 288 c 6 (cf. 289 b 2) Κουρήτων ἐνόπλια παίγνια L. VII 796 b 5 (cf. 797 b 3, 817 a 1)*.

b) θαῦμα ... ἕκαστον ἡμῶν ... τῶν ζῴων θεῖον, εἴτε ὡς παίγνιον ἐκείνων ... L. I 644 d 8 (réc. VII 803 c 5)*.

App. et ass. : θαῦμα 3°.

Syn. : παιδιά 1°.

παιδαγωγεῖν « régenter » 1° au pr. ; 2° au fig.

1° παιδαγωγήσω σε ... σὺ δ' ὑπ' ἐμοῦ παιδαγωγήσῃ A. 135 d 9-10 (cf. R. X 600 e 1 Tht. 167 c 8)*.

2° ὅς ... ἂν ... πρὸς τὰ ἐρωτικὰ παιδαγωγηθῇ B. 210 e 3 τὸ ... παιδαγωγῆσον ... παρασκευαστέον T. 89 d 6 (cf. c 8 L. I 641 b 1 et 3 VI 752 c 8) ψυχὴ ... παιδαγωγεῖ πάντα L. X 897 b 3*.

παιδαγωγία, ἡ a) « éducation » ; b) « gouvernement ».

a) τὰς ψυχὰς ... κακῆς παιδαγωγίας τυχούσας R. VI 491 e 2*.

b) ἄριστον εἰς τὴν παιδαγωγίαν T. 89 d 8*.

Syn. (a) : παιδεία.

παιδαγωγικός « qui suit pas à pas » τῇ παιδαγωγικῇ τῶν νοσημάτων ... ἰατρικῇ R. III 406 a 5*.

παιδεία (παιδία), ἡ I « enfance » οὐ πολλὰ ἐκφεύγεις παιδίας [BTY : παιδείας W-διὰς Campbell Diès Skemp] ἔτη Po. 268 e 5 ἔν γε τῇ παρούσῃ παιδείας ἀπορίᾳ L. VI 754 b 5 (παιδείας AO ; cf. VII 808 e 3 IX 864 d 5)*.

παιδεία, ἡ II 1° « éducation, formation » ; 2° « culture ».

1° τροφήν τε καὶ παιδείαν A. 122 b 4 (cf. Cr. 50 d 7 Pd. 107 d 3 Mx. 237 a 8 R. III 412 b 2 IV 423 e 5, 445 e 2 V 451 e 4 Po. 275 c 3 Ph. 55 d 2 T. 19 c 7 L. VI 783 b 3 VII 788 a 1 IX 854 e 5, 874 d 2 et 5 XI 927 c 6 XII 952 b 7, 969 a 3 Ep. 989 c 4) μαθηταὶ ... τῆς Λακεδαιμονίων παιδείας Pr. 343 a 6 φιλοσοφίας ... ὅσον παιδείας χάριν καλὸν μετέχειν G. 485 a 4 (cf. R. VI 498 b 5 Le. VII 328 a 3) παιδείας τε πέρι καὶ ἀπαιδευσίας R. VII 514 a 2 (cf. L. I 641 c 2) ἡγεμὼν παιδείας R. X 600 a 9 (cf. b 8, 606 ę 3 IV 429 c 2) κεφάλαιον ... παιδείας λέγομεν τὴν ὀρθὴν τροφὴν L. I 643 c 9 παιδείαν δὴ λέγω τὴν παραγιγνομένην πρῶτον παισὶν ἀρετήν L. II 653 b 1 (cf. c 3 et 8 I 643 e 4) τὴν περὶ τὰς Μούσας παιδείαν τε καὶ παιδιάν L. II 656 c 2 (cf. VII 803 d 6 VIII 832 d 5) παιδεία μέν ἐσθ' ἡ παίδων ὁλκή τε καὶ ἀγωγὴ πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ νόμου λόγον ὀρθὸν εἰρημένον L. II 659 d 1 (cf. III 694 c 7) διὰ ... ἐλευθέρας παιδείας κοινωνίαν Le. VII 334 b 6 (cf. 345 c 1).

2° οὐκ ἐπὶ τέχνῃ ἔμαθες ... ἀλλ' ἐπὶ παιδείᾳ, ὡς ... τὸν ἐλεύθερον πρέπει Pr. 312 b 3 (cf. G. 485 a 4 Ep. 989 a 2) χρώμενον ὀρθῶς τοῖς πεποιημένοις μέλεσί τε καὶ μέτροις, ὃ δὴ παιδεία ἐκλήθη B. 187 d 3 παιδείαις τε καὶ ἐκ Δελφῶν μαντείαις χρωμένους Ep. 988 a 3.

App. et ass. (1°) : παιδιά, τροφή, φιλοσοφία (b).

Ass. et opp. : (1°) ἀπαιδευσία ; (2°) τέχνη.

Syn. : παίδευσις.

παίδειος « enfantin » τῶν παιδείων οἰκοδομημάτων L. I 643 c 1 (cf. V 747 b 2 VII 810 a 5)*.

Syn. : παιδικός (1° a).

παιδεραστεῖν « aimer les jeunes gens » διὰ τὸ ὀρθῶς παιδεραστεῖν B. 211 b 6 (cf. 192 b 1) ἡ (ψυχὴ) τοῦ φιλοσοφήσαντος ἀδόλως ἢ παιδεραστήσαντος μετὰ φιλοσοφίας Phr. 249 a 2*.

Ass. : φιλοσοφεῖν.

παιδεραστής, ὁ « amoureux des jeunes gens » ὁ τοιοῦτος παιδεραστής τε καὶ φιλεραστής B. 192 b 5 (cf. b 8)*.

παιδεραστία, ἡ « amour des jeunes gens » τῷ νόμῳ ... τόν τε περὶ τὴν παιδεραστίαν καὶ τὸν περὶ τὴν φιλοσοφίαν B. 184 c 8 (cf. 181 c 7)*.

Ass. : φιλοσοφία.

παιδεύειν (à l'actif et au moyen) « élever, former » παιδεύειν ... ἀνθρώπους Ap. 19 d 9 (cf. e 2 La. 186 d 1 Pr. 317 b 4 G. 519 e 8 Euth. 306 e 4 R. VII 540 b 6 X 600 c 3) τοὺς νέους παιδεύειν Ap. 24 e 5 (cf. H. M. 284 b 6 c 4 et 6) Λακεδαιμόνιοι πρὸς φιλοσοφίαν καὶ λόγους ἄριστα πεπαίδευνται Pr. 342 d 6 (cf. 347 d 3 Cra.

384 b 4 R. VI 487 c 7) τοῦτον εὖ ἔθρεψεν καὶ ἐπαίδευσεν M. 90 b 2 (cf. Cr. 54 a 4 et 6 R. II 376 c 9 III 414 d 5 IV 442 a 5 VII 534 d 5 L. VI 751 c 9 VII 810 e 10 XII 965 a 7 Ep. 973 d 5 Le. VII 333 b 7, 335 e 1) ἃ ἐκεῖνος αὐτὸν ἐπαιδεύσατο καὶ ἐποίησε σοφόν M. 93 d 5 οὐχ ἱκανῶς πεπαιδευμένον λόγῳ οὐδὲ ἤθει R. X 606 a 8 (cf. L. VIII 840 a 7 IX 876 d 2 XI 920 b 1) τὴν Ἑλλάδα πεπαίδευκεν R. X 606 e 2 αὐτοὶ αὑτοὺς (A : ἑαυτοὺς O) οἱ θεαταὶ παιδεύουσιν L. II 659 c 2.

Adj. verbal : παιδευτός (παιδευτὴν εἶναι ἀρετήν Pr. 324 b 6*).

App. et ass. : τρέφειν.

παίδευσις, ἡ 1° « éducation, formation » ; 2° « culture, science ».

1° ξενικὴν παίδευσιν ... παιδεύειν H. M. 284 c 5 (cf. c 7, 285 a 1) παιδεύσεως καὶ ἀρετῆς διδάσκαλον Pr. 349 a 3 εἰς παίδευσιν καὶ τὴν ἄλλην σοφίαν B. 184 e 1 παιδεύσεως καὶ φιλοσοφίας ἐπὶ τέλει ἡγεῖ εἶναι Mx. 234 a 5 τροφὴ ... καὶ παίδευσις R. IV 424 a 5 (cf. T. 44 b 9 Criti. 110 c 7 L. V 740 a 2 XI 926 e 2).

2° τοὺς ἀναξίους παιδεύσεως R. VI 496 a 5 βλαβερωτάτῳ πρὸς τὴν τῆς ψυχῆς παίδευσιν Phr. 241 c 4 ἐπεὶ μετέχετε τῶν κατὰ παίδευσιν ὁδῶν T. 53 c 3.

App. et ass. : σοφία, τροφή, φιλοσοφία.

Syn. : παιδεία II.

παιδευτής, ὁ « précepteur » οὗτοι οἱ παιδευταί τε καὶ σοφισταί R. VI 492 d 6 (cf. 493 c 7) τοῖς κατὰ νόμον παιδευταῖς καὶ τροφεῦσιν Po. 308 e 6 τοῦ παιδευτοῦ τῶν νέων L. VIII 835 a 4 (cf. VII 811 d 6, 812 e 10 XII 964 c 5)*.

App. et ass. : τροφεύς.

παιδιά, ἡ « jeu » 1° « jeu, divertissement, jouet » ; 2° « jeu » (de parole).

1° λόγος ... τὰ μὲν παιδιᾶς, τὰ δὲ σπουδῆς μετρίας ... μετέχων B. 197 e 7 (cf. R. X 602 b 8 Po. 288 c 9 Ph. 30 e 5 L. I 647 d 7 II 659 e 4 V 732 d 6 VI 761 d 5 VII 796 d 4, 803 d 3 X 887 d 4 Ep. 975 d 2 Le. VI 323 d 3) ὡς ἐν παιδιᾶς γε μέρει R. IV 424 d 5 (cf. VII 539 b 3 c 8 Cra. 406 c 4 Phr. 276 b 5 L. II 656 b 3) τὰ μὲν ἄλλα ... παιδιᾷ πεπαῖσθαι Phr. 265 c 8 (cf. L. VII 803 c 7 e 1) παιδιᾷ πρῶτον βασανιεῖ Po. 308 d 3 (cf. 307 d 6) τὴν περὶ τὰς Μούσας παιδείαν τε καὶ παιδιάν L. II 656 c 2 (cf. VII 803 d 6 VIII 832 d 6) παίζοντας παιδιὰν πρεσβυτικὴν σώφρονα L. III 685 a 7 (cf. II 666 b 5 VI 769 a 1 Pa. 137 b 2 T. 59 d 2) τὴν τῶν χορῶν παιδιάν L. VI 764 e 4 μετὰ παιδιᾶς τε καὶ ἡδονῆς μανθάνειν L. VII 819 b 3 (cf. R. II 364 e 7 T. 26 c 1 [-ιᾶς A²F : -ικῆς AWY] et p.-ê. Criti. 115 b 2 [-ιᾶς recc. : -είας AF]) παιδιᾷ καλῇ χρωμένῳ καὶ τιμῶντι θεούς Ep. 980 a 9 σύμφωνον χρείαν ... παιδιᾶς Ep. 991 b 3 (cf. L. II 657 c 4).

2° παιδιὰ καὶ φλυαρία Cr. 46 d 4 ἄνευ τῶν λήρων τε καὶ παιδιῶν τούτων Pr. 347 d 5 παιδιὰν λέγεις τινά So. 234 a 7.

App. et ass. : (1°) ἡδονή, παιδεία II ; (2°) λῆρος, φλυαρία.
Ass. (1°) : τελετή (b), χορός (a).
Ass. et opp. (1°) : σπουδή (a-b).
Syn. (1°) : παίγνιον.

παιδικός 1° adj. a) « enfantin » (au pr.) ; b) « puéril » (au fig.) ; c) « plaisant, moqueur » ; 2° subst. n. pl. « mignon » a) litt. ; b) métaph.

1° a) ἐμπεσεῖν εἰς τὸν παιδικόν τε καὶ τὸν τῶν πολλῶν ἔρωτα (sc. τῆς τοιαύτης ποιήσεως 607 e 6) R. X 608 a 5 λέγω ... τῶν παίδων παιδικὴν εἶναι πρώτην αἴσθησιν ἡδονήν L. II 653 a 5 (cf. p.-ê. T. 26 c 1 [παιδικῆς AWY : παιδιᾶς A²F]).

b) παιδικὸν ... τοῦτό γε R. V 451 a 2 (cf. Tht. 169 c 9) παιδικῆς δόξης μεστός Ep. 974 a 7.

c) τὸν ... σπουδαῖον (τρόπον) ἄλλους τινὰς ἐρώτα, τὸν δὲ παιδικόν ... Cra. 406 c 2 τὸν παιδικὸν ἰδόντες φθόνον Ph. 49 a 9.

2° a) ἅπτεσθαι ὥσπερ ὑέος παιδικῶν ἐραστήν R. III 403 b 6 (cf. b 2 B. 178 e 4).

b) τὴν φιλοσοφίαν, τὰ ἐμὰ παιδικά G. 482 a 5 (cf. a 7) ταῦτα ... ὡς ἐμοῖς παιδικοῖς Ἰσοκράτει ἐξαγγέλλω Phr. 279 b 2.

Adv. : παιδικῶς (Ly. 211 a 3 = 1° a ; Cra. 406 c 1 = 1° c, ass. et opp. à σπουδαίως)*.
App. et ass. (2° a) : ἐραστής.
Ass. et opp. (1° c) : σπουδαῖος (b).
Syn. (1° a) : παίδειος.

παίζειν 1° « jouer » ; 2° « plaisanter » ; 3° « faire l'enfant ».

1° τὸ τῶν παιζόντων R. IV 422 e 9 (cf. L. IV 723 e 1) καλῶς ἀρξάμενοι παῖδες παίζειν R. IV 425 a 3 εἰ μὴ παῖς ὢν εὐθὺς παίζοι ἐν καλοῖς R. VIII 558 b 5 τὰ μὲν ἄλλα τῷ ὄντι παιδιᾷ πεπαῖσθαι Phr. 265 c 9 (cf. 278 b 7 Euth. 278 d 1 R. VII 539 c 9).

2° τοῦτό ἐστι παίζοντος Ap. 27 a 7 σπουδάζει ταῦτα Σωκράτης ἢ παίζει ; G. 481 b 7 (réc. c 2 ; cf. B. 216 e 5 Phr. 234 d 7-8 L. I 636 c 2 Ep. 992 b 3) τὸ τῶν παιζόντων L. VI 780 c 8.

3° ψελλιζομένους καὶ παίζοντας G. 485 b 2 (réc. b 4 c 1).

Ass. et opp. (2°) : σπουδάζειν 1°.
Syn. (2°) : προσπαίζειν 1°.

παῖς, ὁ 1° « enfant » ; 2° « fils » ; 3° « esclave ».

1° ἴσως ἔνι τις καὶ ἐν ἡμῖν παῖς, ὅστις ... φοβεῖται Pd. 77 e 5 (cf. d 7 L. XI 933 c 2) ὡς ... μοι ὥσπερ παιδὶ χρῇ G. 499 c 2 κατὰ τὴν τῶν παίδων εὐχήν So. 249 d 3.

2° παῖδας ... παίδων φασὶ καὶ γένος ὄπισθεν λείπεσθαι τοῦ ὁσίου R. II 363 d 4 (cf. V 461 d 7) ἢ αὐτοὶ ἢ παῖδες παίδων R. II 366 a 6 (sans mention de la seconde génération ; cf. L. IV 721 c 5 VI 773 e 7 X 900 a 1 XI 927 b 7 Le. VII 334 d 1 et, avec ἔκγονοι au lieu de παῖδες, Criti. 112 c 4 ; une seule mention de la seconde génération L. III 681 b 5-6) θεῶν παισίν T. 40 e 1

θεὸν ἢ θεῶν παῖδα L. VI 771 d 2 (cf. VII 815 d 7 XI 934 c 5 XII 941 b 9) θεῶν καὶ παισὶ τούτων (= ἥρωσι) καὶ δαίμοσι L. VII 799 a 7 (cf. IX 853 c 4 X 910 a 1).

3° ἀλλά, παῖ, λαβὲ τὸ βιβλίον Tht. 143 c 8 (cf. Ch. 155 b 1 B. 175 a 2).

Syn. : (2°) τέκνον, υἱός ; (3°) ἀνδράποδον, δοῦλος.

παλαιός « ancien, antique » 1° adj. ; 2° subst. a) m. b) n.

1° ὡς καινοὺς ποιοῦντα θεούς, τοὺς δ'ἀρχαίους οὐ νομίζοντα Euph. 3 b 2 κατὰ τὸν παλαιὸν λόγον G. 499 c 6 (cf. Phr. 240 c 2 T. 21 a 8 L. VI 757 a 5) οὔτε νέος οὔτε παλαιός B. 182 b 4 (cf. 207 d 3 R. X 599 c 3) τῷ παλαιῷ ... νόμῳ L. II 659 b 5 (cf. p.-ê. I 636 b 4) οἱ παλαιοὶ λόγοι « traditions » L. III 677 a 1 (cf. IV 719 c 1 IX 881 a 2 X 886 c 3 et 7, 890 d 4) ὥσπερ καὶ ὁ παλαιὸς λόγος (orphique?) L. IV 715 e 8 (cf. Le. VII 335 a 3) παλαιοὶ λόγοι « oracles » L. V 738 c 2.

2° a) οἱ παλαιοί τε καὶ σοφοί G. 510 b 4.

b) ἕτερον νέον ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ B. 207 d 4.

App. : ἀρχαῖος.

Ass. et opp. : καινός, νέος.

παλαιότης, ἡ « ancienneté, vétusté » ὑπὸ παλαιότητος τὰ πρῶτα τῶν ὀνομάτων ἀνεύρετα εἶναι Cra. 421 d 2 (réc. 425 e 3) τῶν σιτίων ... παλαιότης R. X 609 e 2*.

App. : ἀρχαιότης.

πάλιν a) « en sens contraire » ; b) « de nouveau ».

a) τὴν ἐνθένδε ἐκεῖσε καὶ δεῦρο πάλιν πορείαν R. X 619 e 4.

b) τότε μὲν τελευτᾶν, ... τότε δὲ πάλιν γίγνεσθαι, ἀπόλλυσθαι δ' οὐδέποτε M. 81 b 5 (cf. c 1 dans la citation de Pindare, fr. 133 S.).

πάνδημος « populaire » ἡ ... νεωτέρα (Ἀφροδίτη), ἣν δὴ πάνδημον καλοῦμεν B. 180 e 1 (cf. 181 a 8, 185 c 3) Ἔρωτα, τὸν μὲν ... πάνδημον ... τὸν δὲ οὐράνιον B. 180 e 2 (cf. 187 e 2) τοὺς πανδήμους ἐραστάς B. 181 e 5 (cf. 183 e 1)*.

Ass. et opp. : οὐράνιος.

πανουργία, ἡ « rouerie » ὑπὸ ἠλιθιότητος καὶ ἀφροσύνης ἢ ὑπὸ πανουργίας καὶ φρονήσεως H. m. 365 e 5 (cf. e 6) σοφίᾳ ... ἢ πανουργίᾳ H. m. 369 a 1 (cf. Mx. 247 a 2 L. V 747 c 3) δεινῷ ὑπὸ πανουργίας Tht. 176 d 2*.

Ass. : φρόνησις 2°.

Ass. (et parfois opp.) : σοφία.

Ass. et opp. : ἠλιθιότης.

πανοῦργος « roué » πανοῦργος εἶ, ὦ Μένων M. 80 b 8 (réc. 81 e 6 ; cf. G. 499 c 1) ὁ δέ μοι πανοῦργος ὢν ὁ Κτήσιππος Euth. 300 d 7 (cf. Pr. 317 b 2 Phr. 271 c 2) πανοῦργός τε καὶ σοφὸς οἰόμενος εἶναι R. III 409 c 6 ὡς δεινοὶ καὶ πανοῦργοι Tht. 177 a 8*.

Adv. : πανούργως (So. 239 c 6*).

App. et ass. : δεινός, σοφός.

Opp. : ἠλίθιος.

παντελής « absolu » ὅμοιον ... τῷ παντελεῖ ζῴῳ T. 31 b 2*.
Adv. : παντελῶς (τὸ ... παντελῶς ὂν R. V 477 a 3 τῷ παντελῶς ὄντι So. 248 e 8).

παντοδαπός « de toute espèce » ποικίλον τί ἐστιν τὸ ἀγαθὸν καὶ παντοδαπόν Pr. 334 b 7 παντοδαπὰ καὶ οὐχ ὅμοια ἀλλήλοις ... ἤθη L. VII 788 b 2.
Adv. : παντοδαπῶς (Pa. 130 a 1 L. VIII 842 c 3*).
App. et ass. : ποικίλος.
Syn. : παντοῖος.

παντοῖος « de toute nature » τύχαι ... καὶ συμφοραὶ παντοῖαι L. IV 709 a 2 (cf. XI 922 d 7).
Adv. : παντοίως (R. VI 484 b 6 VIII 559 d 10 L. IV 709 a 2*).

πάντως a) « de toutes les façons » ; b) (avec γάρ, δέ ou asyndétique) « en tout cas, d'ailleurs, aussi bien ».
a) ἄθρει μὴ οὐ τοῦτο ᾖ τὸ ἀγαθόν, τὸ πάντως χαίρειν G. 495 b 4 πάντῃ πάντως θείας εἶναι ... διηγήσεως Phr. 246 a 4 τοῦ ἑνός γε πάντῃ πάντως στερομένοις Pa. 160 b 1 (cf. Ph. 60 c 2 T. 29 c 5 L. VI 781 e 2 Le. VII 325 e 3).
b) πάντως δὲ πάρεισιν αὐτῶν πολλοί Ap. 33 d 8 (cf. H. m. 368 b 2 B. 173 b 6 Phr. 266 d 2 L. I 625 b 1) πάντως γάρ που ... ἤδη ἐθέλει διαλέγεσθαι Ch. 154 e 5 (cf. 161 c 4 Tht. 145 c 4, 146 c 5) πάντως οὐ σὴ αὕτη ἡ τιμή G. 497 b 8 (cf. Ap. 41 c 4 B. 175 b 6 R. VI 504 e 7 Tht. 143 a 8, 162 a 7, 169 c 4 So. 235 c 4 Po. 268 e 5 T. 26 d 3).

παραβαίνειν « violer, transgresser » συνθήκας ... καὶ ὁμολογίας παραβαίνεις Cr. 52 e 1 (réc. 53 a 9 e 3, 54 c 4 Tht. 183 d 4) εἴ τίς τι παραβαίνοι Criti. 119 d 5 (réc. 120 a 7-8 c 2) ὃς ἂν ταῦτα τὰ τεθέντα παραβαίνῃ L. IV 714 d 6*.
App. et ass. : ἐξαμαρτάνειν (Cr. 53 a 9).

παραβάλλειν 1° « confronter » ; 2° « comparer » (à).
1° παραβαλόντες ... (τοὺς ἐλέγχους) παρ' ἀλλήλους G. 472 c 5 (réc. 475 e 10 ; cf. B. 214 c 8 Po. 278 b 1).
2° ἐν ᾧ ἡμεῖς παρεβάλλομεν τῷ φύλακι R. II 375 d 11.
App. (2°) : ἀπεικάζειν 2°, εἰκάζειν 3°, ὁμοιοῦν 3°.

παραβολή, ἡ « comparaison, confrontation » ἐν τῇ παραβολῇ τῶν βίων Ph. 33 b 2*.

παράγειν « séduire » θυσίαις ... καὶ ἀναθήμασιν παράγεσθαι ἀναπειθόμενοι R. II 365 e 6 τοὺς νόμους ... παράγουσιν R. VIII 550 d 11 (θεοὺς) εὐπαραμυθήτους εἶναι θυσίαις τε καὶ εὐχαῖς παραγομένους L. X 885 b 9 (cf. d 4 παρατρέπεσθαι κηλούμενοι).
App. : κηλεῖν, παρατρέπειν.
App. et ass. : ἀναπείθειν.

παραγίγνεσθαι « devenir présent » (caractère, vertu) ὃ παραγενόμενον ποιεῖ ἕκαστα φαίνεσθαι καλὰ τούτων οἷς ἂν παρῇ H. M. 294 a 1 (cf. La. 189 e 4-5, 190 a 1-2-3 b 5 e 1-2 Pd. 60 c 4 Euth. 301 a 8) οὗ παραγενομένου ἡδόμεθα G. 506 c 8 (cf. R. VI 507 c

14 d 13) ἆρα ... ἡ ἀρετὴ ... φύσει παραγίγνεται τοῖς ἀνθρώποις M. 70 a 3 (réc. 86 d 2; cf. 71 a 5, 99 e 6, 100 a 1 b 3-4-5 G. 506 d 3 et 6 L. II 653 b 2) τό γε δυνατόν τῳ παραγίγνεσθαι ... εἶναί τι φήσουσιν So. 247 a 8.

App. et ass. : παρεῖναι.

παραγωγή, ἡ a) « séduction » ; b) « infraction, transgression ».

a) τῆς τῶν θεῶν ὑπ' ἀνθρώπων παραγωγῆς R. II 364 d 4*.

b) αἱ παρὰ ταῦτα ἑκάστοτε παραγωγαὶ γιγνόμεναι L. V 741 d 2*.

App. (a) : κήλησις, παραμυθία.

παράδειγμα, τό 1° « exemple » (« échantillon, comparaison ») ; 2° « exemple » (« leçon ») ; 3° « patron » (« parallèle ») ; 4° « modèle » a) en général ; b) en parlant de l'Idée ; 5° « copie » (des sensibles par rapport à l'Idée).

1° ἐμὲ παράδειγμα ποιούμενος Ap. 23 b 1 (cf. A. 132 d 3 Pr. 330 b 2 M. 77 a 9, 79 a 10 R. VIII 559 a 8) παραδείγματα πολιτειῶν R. VIII 561 e 6 (cf. 557 e 1) κλήρους τε καὶ βίων παραδείγματα R. X 617 d 6 (cf. 618 a 1) οὐκ ἔχοντες ἱκανὰ παραδείγματα Phr. 262 c 9 (cf. d 1) σμικρὸν λαβὲ παράδειγμα Tht. 154 c 1 (cf. So. 226 c 1, 251 a 7 Ph. 13 c 8 T. 24 a 3 L. II 663 e 9) παραδείγματος ἕνεκα μόνον L. V 735 c 5 (cf. IX 876 e 1 XII 961 e 7).

2° παράδειγμα τοῖς ἄλλοις γίγνεσθαι G. 525 b 2 (cf. c 2 et 7 d 3 L. IX 855 a 1, 862 e 5) ἐκ ... παραδείγματος ὁρᾶν γεγονότος οὐδὲν χαλεπόν L. III 692 c 2 τίνος ... παράδειγμα εἰρῆσθαι φῶμεν τοῦτον τὸν λόγον ; L. VII 801 b 9.

3° παράδειγμα ... τοῦ μείζονος So. 218 d 9 (réc. 221 d 5 : « pêcheur à la ligne » appliqué au « sophiste » ; cf. Tht. 202 e 4) παραδείγματος ... μοι καὶ τὸ παράδειγμα αὐτὸ δεδέηκεν Po. 277 d 9 (réc. 279 a 4 ; cf. 277 d 1, 278 b 4 ; définition c 4) ὅλου παραδείγματος ἰδεῖν τὴν φύσιν ἐν σμικρῷ κατὰ μέρος ἄλλῳ παραδείγματι Po. 278 e 6 et 7 (cf. e 9) τί ... παράδειγμά τις ἂν ... σμικρότατον παραθέμενος ἱκανῶς ἂν εὕροι τὸ ζητούμενον ; Po. 279 a 7 (réc. 287 b 2, 305 e 8). — Ces trois derniers cas, avec 278 e 7, devraient p.-ê. se retrouver à 5° (sensibles par rapport à l'Idée), mais, à partir de 277 d 1, il paraît malaisé de dissocier la conception particulière au *Politique* ; inversement, p.-ê. les deux cas de 5° (et Pr. 330 b 2 M. 77 a 9 classés à 1°) rentreraient-ils dans la 3e catégorie, avec le sens de « parallèle éclairant » ; cf. C. J. Classen, p. 88 et n. 3.

4° a) ἐμοῦ ... δόντος κατὰ τούτους (= τοὺς νόμους) ζῆν κατὰ παράδειγμα Pr. 326 d 1 παραδείγματα καθ' ἃ δέοι ἀποκρίνεσθαι M. 79 a 10 οἱ ἐπιεικεῖς ... οὐκ ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς παραδείγματα ὁμοιοπαθῆ τοῖς πονηροῖς R. III 409 b 2 (cf. c 8 d 2 Phr. 264 e 5) κατὰ τὰς τοῦ παραδείγματος συμμετρίας So. 235 d 9 (cf. L. I 632 e 4) κατὰ τὸ παράδειγμα ποιμένων Po. 275 b 5 (réc. 277 b 4) παράδειγμά γε πολιτείας L. V 739 e 1 (cf. à « b » R. V 472 d 11)

πρός τί παράδειγμά ποτε ἀποβλέψας L. VII 811 b 8 (cf. c 6) ἔδειξεν ... παράδειγμα οἷον χρὴ τὸν νομοθέτην ... γίγνεσθαι Le. VII 332 b 4.

b) ταύτην ... με ... δίδαξον τὴν ἰδέαν ... ἵνα εἰς ἐκείνην ἀποβλέπων καὶ χρώμενος αὐτῇ παραδείγματι Euph. 6 e 6 παραδείγματος ... ἕνεκα ... ἐζητοῦμεν αὐτὸ ... δικαιοσύνην οἷόν ἐστι R. V 472 c 5 (cf. d 7 et 11) οἱ ... τοῦ ὄντος ἑκάστου ἐστερημένοι τῆς γνώσεως καὶ μηδὲν ἐναργὲς ... ἔχοντες παράδειγμα R. VI 484 c 9 οἱ τῷ θείῳ παραδείγματι χρώμενοι ζωγράφοι R. VI 500 e 3 (cf. VII 540 a 9 cf. Tht. 176 e 3) ἐν οὐρανῷ ἴσως παράδειγμα ἀνάκειται R. IX 592 b 3 τὰ μὲν εἴδη ταῦτα ὥσπερ παραδείγματα ἑστάναι ἐν τῇ φύσει, τὰ δὲ ἄλλα ... εἶναι ὁμοιώματα Pa. 132 d 2 πρὸς τὸ κατὰ ταὐτὰ ἔχον βλέπων ἀεί, τοιούτῳ τινὶ προσχρώμενος παραδείγματι T. 28 a 8 (cf. c 6, 31 a 4, 37 c 8, 38 b 8 c 1, 39 e 7) περί τε εἰκόνος καὶ περὶ τοῦ παραδείγματος αὐτῆς διοριστέον T. 29 b 3 ἓν μὲν ὡς παραδείγματος εἶδος ὑποτεθέν ... μίμημα δὲ παραδείγματος δεύτερον T. 48 e 5-49 a 1.

5° τῇ περὶ τὸν οὐρανὸν ποικιλίᾳ παραδείγμασι χρηστέον τῆς πρὸς ἐκεῖνα μαθήσεως ἕνεκα R. VII 529 d 7 (cf. p.-ê. les cas du *Politique* groupés à la fin de 3°) γεννητῷ παραδείγματι προσχρώμενος T. 28 b 2.

App. (4° a) : τύπος (b).

Ass. et opp. (4° b) : εἰκών 2°, μίμημα (b), ὁμοίωμα.

παραδέχεσθαι « admettre » (comme disciple) ἄγετε ... ὅπως κἀμὲ καὶ Κλεινίαν τόνδε παραδέξεσθον Euth. 304 b 5.

παραδιδόναι 1° « confier, (s'en) remettre » (à) ; 2° « (se) livrer » (à) ; 3° « communiquer, inculquer » ; 4° « transmettre » (une tradition).

1° ὅταν ... τινὲς μὴ οἴωνται εἰδέναι, ἄλλοις παραδιδόασι A. 117 e 2 (cf. 132 c 5 H. M. 283 e 5 Ch. 171 e 2 Pr. 312 c 3, 320 a 2 G. 474 a 4 M. 91 c 10 R. III 403 d 7).

2° οὐ παραδιδόασιν αὐταῖς (= ταῖς ἐπιθυμίαις) ἑαυτούς Pd. 82 c 4 (rèc. 84 a 3).

3° τὴν ἀρετὴν ... οὐχ οἷοί τε ἄλλοις παραδιδόναι Pr. 319 e 3 (cf. H. M. 284 a 4, 7, 12 M. 93 b 4 c 9 Euth. 273 d 8, 287 b 1).

4° τοῖς ὑστέροις ὁδόν τινα παρέδοσαν βίου ὁμηρικήν R. X 600 b 1 (cf. II 372 d 3) οἱ ... παλαιοὶ ... ταύτην φήμην παρέδοσαν Ph. 16 c 8 (rèc. e 3, 17 d 3) καθάπερ λαμπάδα τὸν βίον παραδιδόντας ἄλλοις ἐξ ἄλλων L. VI 776 b 3.

Adj. verbal : παραδοτός (M. 93 b 5*, ass. et opp. à παραληπτός).

App. (1°) : ἐπιτρέπειν, παρέχειν.

παράδοξος « paradoxal » παράδοξον λόγον λέγειν R. V 472 a 6 (cf. L. VII 821 a 7) παράδοξόν τε καὶ ψεῦδος ὄνομα Po. 281 a 13*.

παράδοσις, ἡ a) « livraison » (commerciale) ; b) « transmission ».

a) εἰς ... ξενικὴν παράδοσιν L. XI 915 d 5*.

b) τούτων ... διδασκαλία καὶ παράδοσις L. VII 803 a 2*.
App. et ass. (b) : διδασκαλία.

παραθαρρύνειν « enhardir, rassurer » βουλόμενός με παραθαρρύνειν R. V 450 d 6 (repris 451 b 1 par με παραμυθεῖ) παραμυθουμένῳ... καὶ παραθαρρύνοντι Criti. 108 d 1*.
App. et ass. : παραμυθεῖσθαι 2°.

παραινεῖν « conseiller, exhorter » οὐκ ἐθέλων ποιεῖν ἃ σὺ παραινεῖς G. 521 e 1 (cf. A. 107 b 13, 132 d 7 I. 537 a 6, 540 d 2 Mx. 236 e 5 Phr. 234 b 7 Po. 259 a 6 L. IV 718 d 3 V 741 a 5 VI 773 a 2 VII 811 b 6) δεῖσθαι καὶ παραινεῖν καὶ συμβουλεύειν L. XI 933 c 1*.
App. et ass. : συμβουλεύειν.

παραιτεῖσθαι 1° « demander » ; 2° « écarter par sa prière ».
1° ὅπερ ... ὑμᾶς παρῃτησάμην Ap. 27 b 1 (cf. Pr. 320 d 6 R. III 387 b 1 So. 241 d 1, 242 a 5 Criti. 106 c 2, 108 b 1) παραίτησιν ... ἀγροικοτέραν παραιτεῖσθαι Criti. 107 a 4*.
2° τὴν ... Προδίκου τοῦδε διαίρεσιν τῶν ὀνομάτων παραιτοῦμαι Pr. 358 a 7*.
Adj. verbal : παραιτητός « accessible aux prières, corruptible » θεοὺς ... παραιτητούς L. X 901 d 1 (cf. 905 d 4 et 8, 906 d 6, 908 e 4, 909 a 9)*. Opp. : ἀπαραίτητος.
App. : (1°) αἰτεῖν, δεῖσθαι ; (1° et 2°) παρίεσθαι.

παρακαλεῖν 1° « appeler » (à l'aide), « inviter » (en consultation) ; 2° « provoquer, exhorter, exciter » ; 3° « invoquer ».
1° δικαίως δ' ἂν καὶ σὲ παρακαλοίην H. m. 373 a 6 (cf. Pr. 340 a 2 et 4 réc. a 7 Pd. 89 c 6 R. IV 427 d 4 L. III 692 e 1 Le. VII 329 a 3, 333 c 8, 336 d 2-3, 337 d 3, 350 c 4 d 4 VIII 357 b 4 XI 358 e 3) ἡμᾶς ... συμβούλους παρακαλεῖς ἐπὶ τὴν ... παιδείαν La. 180 b 8 (cf. c 1, 179 b 4, 186 a 4, 187 c 6, 190 b 3, 194 b 8, 200 c 5 Pr. 313 a 5, 314 a 7, 336 a 4 R. VII 524 b 4 L. XII 952 a 7-8 Le. VII 324 d 3) παρεκάλουν καὶ ἐκέλευον αὐτοὺς οἴκαδ' ἀπιέναι Ly. 223 a 4 (cf. L. VIII 833 a 8) οὐκ ἀεὶ τὸ ὅμοιον ὂν [A : om. F Stob.] ὅμοιον παρακαλεῖ ; R. IV 425 c 2 (cf. VI 498 a 5 L. II 670 c 9 X 887 c 6) καλεῖν τούς τε ἄλλους θεοὺς καὶ δὴ καὶ Διόνυσον παρακαλεῖν εἰς τὴν ... παιδιάν L. II 666 b 4*.
2° εἰς ... ἐπιθυμίαν παρακαλεῖ τὸ τοιοῦτον La. 182 b 5 ἐπὶ ὃν (τρόπον) σὺ παρακαλεῖς ἐμέ G. 500 c 4 (cf. 512 c 2, 514 a 5 c 7 d 4 e 8, 515 a 3, 521 a 2 b 1, 526 e 1, 527 e 6-7) ἃ νῦν ... παρακαλοῦντες R. V 450 b 1 οὐ παρακαλοῦντα τὴν νόησιν εἰς ἐπίσκεψιν R. VII 523 a 11 (cf. b 9 c 1) ὃν ἐπιθυμία κακὴ παρακαλοῦσα ... ἄγει L. IX 854 a 6 ἐπὶ ταύτην τὴν σοφίαν ... πάντας παρακαλεῖν Ep. 992 d 9*.
3° τὰ ... περὶ θεῶν ταῦτα παρακεκλήσθω · τὸ δ' ἡμέτερον παρακλητέον T. 27 d 1-2 (cf. L. X 893 b 1 et 3) τοὺς θεοὺς παρακαλῶν ἐπόμνυσιν L. XI 917 b 2 (cf. 931 c 7)*.
App. (2°) : προκαλεῖσθαι.
Ass. (1°) : κελεύειν.
Syn. (3°) : ἐπικαλεῖσθαι, καλεῖν (b).

παρακελεύεσθαι « exhorter » (à), « conseiller » (de) οὐ μὴ παύσωμαι ... ὑμῖν παρακελευόμενος Ap. 29 d 5 (cf. 31 b 6 La. 186 d 8 Pd. 61 c 2, 83 a 8 B. 212 b 7, 221 a 5 Euth. 275 e 8, 283 a 4) παρακελεύεσθαι ἀλλήλοις Ch. 164 e 2 (cf. G. 487 d 1) αὐτό μοι παρακελεύεσθαί τε καὶ ἐπικελεύειν Pd. 60 e 8 παρακελευόμενος καὶ νουθετῶν L. I 648 c 1 τοῦ νῦν παρακελεύματος ... ὃ παρακελεύονται L. V 729 b 4 (cf. b 6, 727 a 2).

App. et ass. : ἐπικελεύειν, νουθετεῖν 1°.

παρακέλευμα, τό « exhortation, précepte » τὸ ... σφῶν ἧν παρακέλευμα (AO : -κέλευσμα A² ; cf. V 729 b 4 Le. VII 328 b 1) L. III 688 a 4 καλὸν ... τὸ παρακέλευμά ἐστιν L. XII 950 c 4 (cf. R. III 407 b 3)*.

παρακέλευσις, ἡ id. ἡ παρακέλευσις τῷ ἐρῶντι ... θαυμαστή B. 182 d 9 (cf. Ap. 36 d 5 Tht. 209 e 2 T. 70 b 8)*.

παρακλητικός « stimulant » νοήσεως οὐκ ἂν παρακλητικὸν οὐδ' ἐγερτικὸν εἴη R. VII 523 d 10 (réc. 524 d 3-4)*.

App. et ass. : ἐγερτικός.

παρακολουθεῖν « suivre, accompagner, correspondre » (à) πάντα ... ὥσπερ ἀντίστροφα ... παρακολουθεῖ Tht. 158 c 5 (cf. R. III 406 b 4 L. II 667 c 5) τὸ παρακολουθοῦν εἴδωλον ἑκάστῳ So. 266 c 7*.

Syn. : ἀκολουθεῖν 1°-2°, ἐπακολουθεῖν, ἕπεσθαι 1°-2°, ἐφέπεσθαι.

παραλαμβάνειν 1° « recevoir » ; 2° « prendre en main (en charge) » ; 3° « s'adjoindre ».

1° παραλαβεῖν ... τὴν ... σοφίαν Euth. 304 c 5 (cf. La. 197 d 3 L. I 645 b 7 XII 968 d 5) καλοῦμέν γε παραδιδόντα μὲν διδάσκειν, παραλαμβάνοντα δὲ μανθάνειν Tht. 198 b 4 παρειληφέναι τὴν ἀρχὴν L. III 698 e 8 (cf. G. 523 a 6) ταῦτα εἴ ... τις παραλαβεῖν δυνατὸς εἴη L. IX 875 c 5 κίνησις γένεσιν παραλαβοῦσα L. XII 966 e 2 ὅτιπερ ἂν Ἕλληνες βαρβάρων παραλάβωσι Ep. 987 e 1 μέγ' ὄφελος γίγνεται τῷ παραλαμβάνοντι κατὰ τρόπον Ep. 991 d 8 (c 1, lire καταλαβεῖν avec Z plutôt que παραλαβεῖν avec AO).

2° τὸν παῖδα παραλαμβάνουσιν A. 121 e 4 (cf. Ap. 18 b 7 R. VII 541 a 2) μοχθηρότερα ἀποδιδόντες ἢ παρέλαβον M. 91 e 1 (cf. e 5 G. 516 a 6 b 2 c 6 L. V 735 b 2) παραλαβοῦσα αὐτῶν τὴν ψυχὴν ἡ φιλοσοφία Pd. 82 d 9 (réc. 83 a 2) ταῦτα ... ὁ ... δημιουργὸς ... παρελάμβανεν T. 68 e 3 (cf. 30 a 3, 69 c 5 L. I 627 e 5) τὰς δευτερουργοὺς αὖ παραλαμβάνουσαι κινήσεις L. X 897 a 5.

3° ὑμᾶς ... παρελάβομεν ἐπὶ τὴν συμβουλήν La. 178 b 5 (cf. So. 218 b 2) παραλαμβάνων ἄλλος ἄλλον R. II 369 b 9 μουσικοὺς ἄνδρας παραλαβόντας L. VII 802 b 6 (cf. XII 959 e 4).

Adj. verbal : παραληπτός (M. 93 b 5*, ass. et opp. à παραδοτός).

Ass. et opp. : παραδιδόναι.

παραλείπειν « négliger, omettre » (au passif, d'un défaut) πολλὰ παραλείπω, οὐ μέντοι ἑκών γε · ἀλλ' εἴ τι ἐξέλιπον B. 188 e 2 ἃ σὺ παραλείπεις ἐγὼ λέγω R. V 471 c 9 (cf. L. III 677 d 7 IV 717 e 3) τῶν παραλειπομένων ... ἂν αἰσθάνοιτο R. III 401 e 1

(cf. Criti. 107 d 4 L. VI 769 c 5, 772 c 3 VIII 828 b 6) τὰ δ' ἐπανορθούμενον εἴ τι παραλείπεται L. XII 951 c 3.

App. : ἁμαρτάνειν, ἀπολείπειν, ἐλλείπειν 1°, λείπειν 2°, ὑπερβαίνειν 3°.

Ass. et syn. : ἐκλείπειν.

παραμυθεῖσθαι 1° « raisonner (quelqu'un), leurrer » ; 2° « exhorter » ; 3° « consoler, calmer ».

1° ἑαυτοὺς παραμυθεῖσθαι Pr. 346 b 4 τὴν ψυχὴν ... παραμυθεῖται Pd. 83 a 3 (cf. R. VI 499 e 3) ἡμᾶς παραμυθούμενος Ep. 976 a 7.

2° μητέρας ἀεὶ χρὴ παραμυθεῖσθαι ... φέρειν τὴν συμφοράν Mx. 247 e 5 οὐκ εὖ με παραμυθεῖ R. V 451 b 1 (cf. Euth. 277 d 4, 288 c 4 So. 230 a 2) παραμυθουμένῳ ... καὶ παραθαρρύνοντί σοι πειστέον Criti. 108 c 8 (cf. Le. VII 329 d 4 réc. 345 e 5) τὸν ... ἡγούμενον ... παραμυθητέον L. X 899 d 6 (cf. II 666 a 2 IX 854 a 6 XI 928 a 2) τοιαῦτα παραμυθούμενος ἐπᾴδειν L. XII 944 b 3.

3° τὸ δὲ παραμυθουμένη, ἡμεροῦσα ἁρμονίᾳ R. IV 442 a 2 (cf. VI 499 e 3 Pd. 115 d 4 I. 540 c 7 Mx. 237 a 1) παραμυθεῖσθαι ... καὶ πείθειν R. V 476 d 10 παραμυθεῖσθαι καὶ κηλῶν πραΰνειν Po. 268 b 3 λόγοις ... ἀλλήλους παραμυθουμένους L. I 625 b 6.

App. et ass. : (2°) ἐπᾴδειν, παραθαρρύνειν ; (3°) κηλεῖν, πείθειν.

παραμυθία, ἡ 1° « paroles rassurantes » ; 2° « agrément ».

1° τοῦτο ... οὐκ ὀλίγης παραμυθίας δεῖται καὶ πίστεως Pd. 70 b 2 (cf. R. V 450 d 10) ἡ ... δικαστῶν ... κήλησίς τε καὶ παραμυθία Euth. 290 a 4 παραμυθίας ... καὶ πειθοῦς L. IV 720 a 1*.

2° τὰ μὲν παραμυθίας, τὰ δὲ καὶ σπουδῆς χάριν So. 224 a 4*.

App. (2°) : παιδιά.

App. et ass. : πειθώ.

Ass. (1°) : κήλησις, πίστις.

Ass. et opp. (2°) : σπουδή (b).

παραμύθιον, τό 1° « exhortation, encouragement » ; 2° « consolation » ; 3° « soulagement ».

1° ἔχω ... παραμύθιον τοῦ μὴ φοβεῖσθαι Euth. 272 b 8 (cf. Phr. 240 d 5 L. IV 704 d 8, 705 a 8 VI 773 e 5) τὸ παραμύθιον ὑποθεμένῳ L. X 885 b 2 (cf. IX 880 a 7) παραμύθιά τε καὶ προοίμια L. XI 923 c 2*.

2° τοῖς ... πλουσίοις πολλὰ παραμύθιά φασιν εἶναι R. I 329 e 4*.

3° ὅσα ... παραμύθια πλησμονῆς μεταδόρπια Criti. 115 b 4 (cf. L. I 632 e 5)*.

Ass. (1°) : προοίμιον.

παράνοια, ἡ « dérangement d'esprit » τὸ τῆς παρανοίας ... εἶδος Phr. 266 a 3 (réc. de τὸ ... ἄφρον τῆς διανοίας 265 e 4) παρανοίας γράφεσθαι L. XI 928 e 4 (cf. 929 d 7)*.

App. : ἀφροσύνη, μανία, παραφροσύνη.

παρανομεῖν « violer le droit, enfeindre les lois » παρανομοῦσιν ... Λακεδαιμόνιοι H. M. 285 b 1 (cf. L. VII 788 c 1 VIII 841 c 2

IX 856 b 4, 864 e 1, 881 a 3) παρανομοῦντά τε καὶ ἀδικοῦντα R. I 338 e 5*.

App. et ass. : ἀδικεῖν.

παρανομία, ἡ « désobéissance aux lois » ἀγόμενον ... εἰς πᾶσαν παρανομίαν R. IX 572 e 2 (cf. IV 424 d 3 VII 537 e 4) τῆς ἀμούσου παρανομίας L. III 700 d 3 (cf. e 5, 701 a 6).

App. : ἀδικία.

παράνομος 1° « illégal, déréglé » a) adj. ; b) subst. n. ; 2° « rebelle à la loi ».

1° a) πολλὰ ἄδικα καὶ παράνομα Ap. 32 a 1 (cf. Pd. 113 e 3) ἥκιστα παράνομοι ... αἱ ὄψεις R. IX 572 a 9 (cf. d 3, 571 b 6 Phr. 254 b 1 ; L. VII 810 a 4, à moins d'écrire Ià παρὰ νόμον avec Ficin et G. Müller ; IX 856 c 5).

b) τὸ παράνομον καὶ ἔννομον Po. 302 e 7.

2° παράνομος ... γεγονέναι ἐκ νομίμου R. VII 539 a 4 (cf. H. M. 285 b 5) μὴ παρανόμους καὶ κακοὺς γίγνεσθαι L. XI 920 a 8.

Adv. : παρανόμως (Ap. 32 b 5 Po. 302 e 2 L. IX 866 c 5, 881 e 6 XII 941 b 9*).

App. et ass. : (1°) ἄδικος ; (2°) κακός.

Ass. et opp. : (1°) ἔννομος ; (2°) νόμιμος (1° c).

παραπείθειν « décevoir » μή πῃ ... ἡμᾶς ... παραπείσῃ (ὁ λόγος) L. X 892 d 5*.

παραπλήσιος « semblable » ταὐτόν ... ἢ ἐγγύς τι καὶ παραπλήσιον G. 520 a 7 τὸ ... ἡσύχιον ἦθος, παραπλήσιον ὂν ἀεὶ αὐτὸ αὑτῷ R. X 604 e 2 πάντα ... ἐβουλήθη γενέσθαι παραπλήσια ἑαυτῷ [AP : αὑτῷ FWY] T. 29 e 3.

Adv. : παραπλησίως (Ap. 37 a 2 R. V 462 b 6) ; cp. παραπλησιαίτερον (Po. 275 c 3*).

App. : ὅμοιος.

App. et ass. : ὁ αὐτός.

παρασκευάζειν (à l'actif et au moyen) « préparer, disposer » ἑαυτὸν παρασκευάζειν ὅπως ἔσται ὡς βέλτιστος Ap. 39 d 8 (cf. G. 503 a 8 Pd. 67 d 10 Mx. 248 a 3 ; avec le moyen, Euth. 282 a 6) ὅτου ἕνεκα ... πάντα τὰ παρασκευαζόμενα παρασκευάζεται Ly. 220 a 5 (cf. A. 120 c 2) παρασκευαστέον [+ ἑαυτόν Stob. pour souligner la valeur réfléchie du verbe] ... μηδὲν δεῖσθαι τοῦ κολάζεσθαι G. 507 d 2 (cf. 510 a 3) ἡγεῖταί οἱ παρεσκευάσθαι τὴν διάνοιαν Pd. 67 c 2 τὴν μεγίστην δόξαν αὑτῷ παρεσκευακέναι εἰς δικαιοσύνην R. II 361 a 8 (cf. 362 c 7) παρασκευάζοντας φύσεις δι' ἃς [AO : οἵας Π° Z Theo] δυνατὸν εἶναι χρεὼν Ep. 990 c 3.

Adj. verbal : παρασκευαστός (Pr. 319 b 2 et 324 c 4 et 7, app. et ass. à διδακτός ; cf. 324 a 5*).

παρασκευή, ἡ 1° « préparatifs », « mesures » (pour) ; 2° « ressources ».

1° πᾶσαν παρασκευὴν παρεσκευασμένον A. 120 c 2 (cf. Ly. 220 a 5) τίς ... ἐστιν τέχνη τῆς παρασκευῆς τοῦ μηδὲν ἀδικεῖσθαι

G. 510 a 6 (cf. e 7, 500 b 1 d 9, 513 d 2) ἄνευ παρασκευῆς θαυμαστῆς τινος μετὰ τύχης Le. VII 326 a 5.
2° πλοῦτοί τε καὶ πᾶσα ἡ τοιαύτη παρασκευή R. VI 495 a 8.

παρασφάλλεσθαι « se fourvoyer » ἀληθείας ... ἐκτὸς παρεσφαλμένοι Ep. 976 b 4*.

παρατρέπειν « séduire » βελτίους ἢ ... ὑπό τινων δώρων παρατρέπεσθαι κηλούμενοι L. X 885 d 4 (cf. 906 e 2) ἐπ' ἄλλον βίον ... τοῦ βελτίστου παρατρέψαι Le. VII 327 e 3.
App. : ἀναπείθειν, παράγειν.
App. et ass. : κηλεῖν.

παραφροσύνη « déraison, folie » τὸ ἀγνοεῖν ἐστιν ... οὐδὲν ἄλλο πλὴν παραφροσύνη So. 228 d 2 οὔτ' ἐν μανίαις οὔτ' ἐν παραφροσύναις Ph. 36 e 6 νόσῳ παραφροσύνης ἐχομένους Le. VII 331 c 2.
App. : ἀφροσύνη, παράνοια.
App. et ass. : μανία.

παραχρῆμα « dans l'instant, en un instant » τὴν ἡδονὴν ... ἐν τῷ παραχρῆμα παρέχει Pr. 353 d 1 τῆς ἡδονῆς τῆς παραχρῆμα Pr. 353 d 8 (réc. 355 b 3, 356 a 6 ; cf. Po. 310 c 5 Ph. 21 c 3 L. II 670 d 7) οὐκ ἐκ τοῦ παραχρῆμα ἐξαίφνης L. IX 867 a 3.
App. et ass. : ἐξαίφνης.

παρεικάζειν « forger par analogie » ἢ βούλει, καθάπερ ᾐκάζομεν νυνδή, καὶ τοὔνομα παρεικάσωμεν; Po. 260 e 3*.

παρεῖναι « être présent » (à, dans) 1° personne ; 2° pensée, sentiment ; 3° événement, état ; 4° idée.
1° ὅπως παρέσει H. M. 286 b 7 παρῆσάν τινες Pd. 58 d 1 (cf. c 9) παρόντι πένθει Pd. 59 a 2 (cf. 58 e 2).
2° ἄτοπόν τί μοι πάθος παρῆν Pd. 59 a 5 αἷς τὸ τῆς μνήμης ... πάρεστιν Phr. 250 a 5 (cf. Tht. 166 b 2).
3° παρούσης ... χρόας ἐν αὐτοῖς (sc. ὄμμασιν d 11 ou τοῖς ὁρωμένοις) R. VI 507 d 12 τὰ γεγονότα καὶ τὰ παρόντα πρὸς τὰ μέλλοντα Tht. 186 b 1 (cf. L. I 647 e 4) τὰ παρόντα φέρειν Criti. 121 b 1 ὃ τότε ἐν ἐκείνοις παρῆν L. III 679 b 6.
4° ὃ παραγενόμενον ποιεῖ ἕκαστα φαίνεσθαι τούτων οἷς ἂν παρῇ H. M. 294 a 2 (cf. c 4 et 6 et G. 497 e 2, 498 d 6, 9, 12, 506 d 1, non-techniques d'après Dodds, coll. Ch. 158 e 8) παρείη γ' ἂν αὐταῖς λευκότης Ly. 217 d 4 (cf. d 6) σοφίας παρούσης ᾧ ἂν παρῇ Euth. 280 b 2 (cf. 301 a 4) ὅταν τῳ παρῇ ἡ τοῦ πάσχειν ... δύναμις So. 248 c 4 (cf. 249 a 1 R. VI 509 b 7 Ph. 60 c 2).
App. et ass. (4°) : παραγίγνεσθαι.
Ass. et opp. (3°) : γίγνεσθαι (γεγονέναι), μέλλειν.

παρέπεσθαι « suivre, accompagner, s'attacher » (à) πρὸς τὸ παρέπεσθαί τε καὶ συσκοπεῖν τὸν λόγον Pd. 89 a 7 τοῦτο ... μάλιστα ἐπὶ πάντων παρέπεται Tht. 186 a 10 ἑκάστων εἴδωλα ἀλλ' οὐκ αὐτὰ παρέπεται So. 266 b 6 συμπάσῃ τροφῇ παρέπεσθαι ... τὴν χάριν L. II 667 b 9 (réc. d 2)*.

Syn. : ἀκολουθεῖν, ἐπακολουθεῖν, ἕπεσθαι, ἐφέπεσθαι, παρακολουθεῖν.

πάρεργος a) adj. « accessoire » ; b) subst. n. « surcroît ».

a) ὁ λόγος πάρεργος ὢν πλέον ἂν ἔργον ... παράσχοι T. 38 e 1 (cf. Euth. 273 d 6) οὐ δεύτερον οὐδὲ πάρεργον L. VI 766 a 4.

b) εἰ μὴ εἴη πάρεργον Pd. 91 a 9 (cf. R. III 411 e 8 VI 498 c 2 Phr. 274 a 1 Po. 286 d 2) οὗτοι ταῦτα σπουδάζομεν ἀλλὰ παρέργοις αὐτοῖς χρώμεθα Euth. 273 d 3 (cf. R. II 374 c 7 T. 21 c 4) πάρεργον ... τῶν ἄλλων ἔργων διακώλυμα L. VII 807 d 1 (cf. Le. VII 330 c 8).

Adv. παρέργως (L. VII 793 e 2*, ass. et opp. à ἀκριβῶς).

Ass. : δεύτερος.

Ass. et opp. : ἔργον.

παρέχειν 1° (actif ou moyen) « fournir, produire » ; 2° (avec régime exprimé ou réfléchi sous-entendu) « (se) laisser » ; 3° (avec attribut) « rendre ».

1° παρασχεῖν τῶν εἰρημένων λόγον R. I 344 d 4 παρασχεῖν δίκην R. III 405 c 3 (cf. L. IX 854 e 1) ἀλήθειαν καὶ νοῦν παρασχομένη R. VII 517 c 4 πάντα πράγματα παρέχων τῷ σύζυγι Phr. 254 a 4 (cf. Pd. 63 e 6).

2° παρέχω ἐμαυτὸν ἐρωτᾶν Ap. 33 b 3 (cf. M. 70 c 1 Phr. 228 e 2) τὴν ψυχὴν ... παράσχῃ ... θεραπευθῆναι Ch. 157 b 4 (cf. Pr. 312 c 1) ἣν ἐπᾴδειν παρέχῃς Σωκράτει Ch. 176 b 5 (cf. G. 456 b 4, réc. 480 c 6).

3° ὡς ἂν εὐωδέστατον παρέχοι τὸν τόπον Phr. 230 b 5 (cf. 238 a 5, 274 e 6) ἀνοητότατον ἂν ... παράσχοιτο ζῷον τὸ τῶν ἀνθρώπων Ep. 976 d 8.

App. : (1°) διδόναι, ὑπέχειν (λόγον, δίκην) ; (2°) ἐπιτρέπειν, παραδιδόναι ; (3°) ἀποδεικνύναι, καθιστάναι.

παρθενία, ἡ « virginité » διὰ τὴν τῆς παρθενίας ἐπιθυμίαν Cra. 406 b 2*.

παριέναι I « passer » (temps) ἐν τῷ παρελθόντι βίῳ Pd. 60 e 4 εἰ ... γέγονεν ἐν τῷ ἀπείρῳ τῷ παρεληλυθότι χρόνῳ R. VI 499 c 9 (cf. Pa. 152 a 1).

παριέναι II 1° « omettre, négliger » ; 2° « permettre, laisser » ; 3° (moyen) « prier ».

1° ἐάν τίς τινος παρῇ ἔργου καιρόν R. II 370 b 8 (réc. 374 c 1).

2° παρήσομεν τοὺς ... μύθους ἀκούειν τοὺς παῖδας R. II 377 b 5 τοῖς ... οἰκείοις παρέντας ... τὰς αὑτῶν οἰκήσεις L. VI 776 a 8.

3° τοῦτο ὑμῶν δέομαι καὶ παρίεμαι Ap. 17 c 7 (cf. R. I 341 b 10 L. V 742 b 4 XII 951 a 5).

App. : (1°-2°) περιορᾶν ; (2°) ἐᾶν.

App. et ass. : (3°) δεῖσθαι.

παριστάναι 1° « susciter » (une opinion) ; 2° (moyen, ao. 2 et pf. actifs) « venir » (à l'esprit).

1° ἂν ...δόξαν παρέστησεν πᾶσιν ..., ὡς Le. VII 335 d 4 (cf. R. X 600 c 8)*.

2° ἐκ ... τούτων παρίστασθαι δόξαν ... τοῖς ... φιλοσόφοις Pd. 66 b 1 (cf. 58 e 5 Phr. 232 b 6, 233 c 7) ὧν νῦν ὁ λόγος ἡμῖν παρέστηκεν L. III 678 a 4 (cf. XII 962 d 2).

παρουσία, ἡ « présence » a) en général ; b) d'une Idée.

a) διὰ κακοῦ παρουσίαν Ly. 217 b 6 (cf. e 1 et 8, 218 c 1) τοὺς ἀγαθοὺς ... ἀγαθῶν παρουσίᾳ ἀγαθούς G. 497 e 1 (réc. 498 d 2 e 1 ; malgré W. D. Ross, p. 229, les pluriels ἀγαθῶν ou κακῶν ne peuvent désigner l'Idée de bonté) διὰ πλήθους παρουσίαν R. IV 437 e 3*.

b) ἐκείνου τοῦ καλοῦ εἴτε παρουσία εἴτε κοινωνία Pd. 100 d 5 δικαιοσύνης ἕξει καὶ παρουσίᾳ So. 247 a 5*.

App. et ass. (b) : ἕξις 1°, κοινωνία.

παρρησία, ἡ « franchise, liberté de parole » (au bon et au mauvais sens) ἄξιον ... πάσης παρρησίας La. 189 a 1 (cf. G. 487 a 3 b 1 Cl. 406 a 13 B. 222 c 2 Phr. 240 e 6 Le. VIII 354 a 4) ἐλευθερίας ... μεστὴ καὶ παρρησίας R. VIII 557 b 5 (cf. L. I 649 b 3 II 671 b 4 X 908 c 7) διδόντος ... παρρησίαν L. III 694 b 3 (cf. VII 806 d 1 VIII 829 d 6 e 5) παρρησίαν ... τιμῶν L. VIII 835 c 4*.

App. et ass. : ἐλευθερία 2°.

παρρησιάζεσθαι « être franc » σοι παρρησιάσομαι Ch. 156 b 1 (cf. La. 178 a 5, réc. 179 c 1) παρρησιάζεσθαι καὶ μὴ αἰσχύνεσθαι G. 487 d 6 (cf. 491 e 8, 492 d 2, 521 a 6 R. VIII 567 b 5 L. VII 811 a 6 Le. XIII 362 c 5)*.

Ass. et opp. : αἰσχύνεσθαι.

πᾶς 1° (adj.) « tout » ; 2° (pronom) « tout » ; 3° (adv.) « entièrement » ; 4° (subst.) a) « somme » ; b) « Tout, univers ».

1° ψυχὴ πᾶσα ἀθάνατος Phr. 245 c 5 (cf. 246 b 7, 249 e 5).

2° πᾶν ποιῶν Ap. 39 a 2 πᾶν ποιοῦσιν ὥστε δίκην μὴ διδόναι G. 479 c 1 πάντα ποιοῦντας ὅπως ἂν ... ἐπιτρέψῃ R. VI 488 c 3 (cf. Le. II 311 c 6) πᾶν ποιεῖν συντεινομένους ὅπως ... ἕξει R. VI 504 d 10 (cf. Phr. 252 e 4).

3° τὸ πᾶν ἠγνοηκότες T. 72 b 2 πᾶν ἀγαπητόν [παναγαπητόν L. A. Post, *A.J.Ph.*, 1954, p. 205] L. IV 718 d 6 ; et v. à ὅλος 2° a.

4° a) διαφέροι ἂν τὸ ὅλον τοῦ παντός Tht. 204 b 7.

b) τὸ πᾶν αὐτὸ αὑτῷ συνδεδέσθαι B. 202 e 6 (cf. Cra. 412 d 2 et 4, 436 e 2) ἓν φῄς εἶναι τὸ πᾶν Pa. 128 b 1 τὸ πᾶν κίνησις ἦν Tht. 156 a 5 τὴν τοῦ παντὸς φοράν Po. 270 b 7 (cf. 272 e 3, 286 b 9 Ph. 23 c 4, 29 b 11 d 2, 30 d 8) τί ποτε ἔν τ' ἀνθρώπῳ καὶ τῷ παντὶ πέφυκεν ἀγαθόν Ph. 64 a 2 (cf. c 9) περὶ φύσεως τοῦ παντός T. 27 a 4 (= κόσμου + ἀνθρώπων a 6-7 ; cf. 27 c 4, 28 c 4, 29 c 4 d 6, 30 b 5, 69 c 1) τῷ τοῦ παντὸς ἐπιμελουμένῳ πρὸς τὴν ... ἀρετὴν τοῦ ὅλου πάντ' ἐστὶ συντεταγμένα L. X 903 b 5 (cf. c 2 et 4 Ep. 978 c 1).

App. et ass. : (2°) συντείνειν 2° a ; (4°) ὅλος.

Ass. et parfois opp. (4° b) : ἄνθρωπος.

πάσχειν 1° « souffrir » ; 2° « subir » a) un châtiment ; b) un état mystique ; 3° « pâtir » (dialectiquement).

1° ἄρα οὐδὲν κακὸν πείσεται ; Cr. 47 c 3 πάντα κακὰ παθὼν R. II 362 a 2 ταὐτὸν πάθος παθὼν Phr. 254 e 1.

2° a) τί ἄξιός εἰμι παθεῖν ἢ ἀποτεῖσαι Ap. 36 b 4 (cf. Po. 299 a 6 L. VI 767 e 7 IX 875 d 7) καθάπερ ... προσῆκέν τῳ πάσχειν, πασχέτω L. IX 867 c 6.

b) πρὸς ... τὸν θεὸν ἀπιδὼν καὶ παθὼν εἶπον ὅπερ εἴρηκα L. VII 804 b 8.

3° τοῦτο ... ταὐτὸν πέπονθε H. M. 293 c 4 (cf. Pd. 68 e 2, 78 b 6-7) ὃ μήτ' ἐγὼ πέπονθα εἶναι μήτ' εἰμί H. M. 300 e 3 (cf. d 8, réc. 302 c 1) ἀνάγκη τι εἶναι καὶ πάσχον ὑπὸ ... τοῦ ποιοῦντος G. 476 b 5 (cf. b 7, réc. d 5-6) δοκεῖ ... πάσχειν ἂν ταῦτα ὁ λόγος Pd. 94 a 9 (cf. Pa. 128 d 5) ταὐτὸν τἀναντία ποιεῖν ἢ πάσχειν ... πρὸς ταὐτὸν οὐκ ἐθελήσει ἅμα R. IV 436 b 8 (cf. Pa. 138 b 4 Tht. 159 a 10 Ph. 59 a 4) τίνα (δύναμιν) ... πέφυκεν εἰς τὸ δρᾶν ἔχον, ἢ τίνα εἰς τὸ παθεῖν ὑπὸ τοῦ ; Phr. 270 d 5 οὐδὲ μὴν ἕτερόν γε πέπονθεν εἶναι τὸ ἓν Pa. 140 a 6 (cf. a 2 et 7 b 1 T. 37 b 3) πάντα ... ὑφ' ἑαυτοῦ πάσχον καὶ δρῶν T. 33 d 1 ὡσαύτως ... ἀεὶ καὶ ποιοῦν καὶ πάσχον Ep. 982 b 4 ὧν αὐτὸς ὁ κύκλος ... οὐδὲν πάσχει Le. VII 342 c 4.

App. et ass. (2° a) : ἀποτίνειν.

Ass. et opp. (3°) : δρᾶν, ποιεῖν.

πατήρ, ὁ « père » πρὸς μὲν ἄρα ... τὸν πατέρα ... πρὸς δὲ τὴν πατρίδα ἄρα Cr. 50 e 8 βιάζεσθαι ... οὐχ ὅσιον οὔτε μητέρα οὔτε πατέρα, ... πολὺ δὲ ... ἧττον τὴν πατρίδα Cr. 51 c 2 (cf. a 8 b 3 Pr. 346 a 2 Pd. 113 e 8 Le. V 322 b 3 VII 331 c 1) ὥσπερ πατέρα ἢ ἀδελφὸν πρεσβύτερον πείθοντα Ap. 31 b 4 τὸν ... ποιητὴν καὶ πατέρα τοῦδε τοῦ παντός T. 28 c 4 (cf. 37 c 7, 41 a 7 Ep. 978 c 4) πατέρα τε καὶ νομοθέτην L. II 662 e 2 τοῦ τε ἡγεμόνος καὶ αἰτίου πατέρα κύριον ἐπομνύντας Le. VI 323 d 4.

App. et ass. : μήτηρ, πατρίς, ποιητής (a).

πάτριος 1° adj. « ancestral, traditionnel » ; 2° subst. n. pl. « traditions ».

1° οὐ ... πάτριον ... Λακεδαιμονίοις κινεῖν τοὺς νόμους H. M. 284 b 5 πάτριος ἐξηγητής R. IV 427 c 3 (cf. c 2) τὸ μὲν ἀρχαιοπρεπές τι πάτριον So. 229 e 3 ἐν ἀγραμμάτοις πατρίοις δὲ ἔθεσι Po. 295 a 7 ἄγραφα πάτρια ... ἔθη Po. 298 e 2 γεγραμμένα καὶ πάτρια ἔθη Po. 299 d 1 (cf. 301 a 3) ἔθεσι καὶ τοῖς λεγομένοις πατρίοις νόμοις L. III 680 a 7 (cf. VII 793 b 1 XII 959 b 5 Ep. 985 d 2) πάτριαι ἱερωσύναι L. VI 759 a 8 πάτρια καὶ ... ἀρχαῖα νόμιμα L. VII 793 b 7 (cf. Po. 290 e 7) τὸ πάτριον μέλος ἐφυμνεῖν L. XII 947 d 1*.

2° ἐκεῖνα τιμῶσι τὰ πάτρια R. VII 538 d 4 (cf. L. II 656 e 3)

παρὰ τὰ γεγραμμένα καὶ πάτρια Po. 296 c 10 δωριστὶ ζῆν κατὰ τὰ πάτρια Le. VII 336 d 1 *.

App. : πατρῷος.

App. et ass. (1°) : ἀγράμματος, ἄγραφος, ἀρχαῖος.

Ass. et opp. : γεγραμμένος (-α).

πατρίς, ἡ « patrie » μητρός τε καὶ πατρὸς ... τιμιώτερόν ἐστιν ἡ πατρίς Cr. 51 a 10 (cf. a 2 et 5 b 2 c 1 et 3, 54 c 5 Pr. 346 a 3 Le. V 322 a 9 IX 358 a 4 et 7) πατρίδος ... οὔσης τῆς χώρας θεραπεύειν αὐτὴν δεῖ μειζόνως ἢ μητέρα παῖδας L. V 740 a 5.

App. : πόλις.

πατρῷος « ancestral » ἱδρύματα ἴδια πατρῴων θεῶν L. IV 717 b 5 (cf. VI 785 a 5) ἐὰν φύγωσι τὰ πατρῷα ἔθη L. IX 855 a 3 Διὸς ὁμογνίου καὶ πατρῴου L. IX 881 d 2 εἰς τὰς ἀρχαίας καὶ πατρῴας οἰκήσεις Le. VIII 357 b 2.

App. : πάτριος.

App. et ass. : ἀρχαῖος, ὁμόγνιος.

παύειν 1° (actif) « faire cesser » ; 2° (moyen) « cesser ».

1° ἀμαθίας παύσας τὴν ψυχὴν H. m. 373 a 1 (cf. L. VI 784 c 3).

2° παυσόμεθα τῆς πλάνης H. m. 376 e 6 (cf. Pd. 79 d 5) οὐ πρότερον κακῶν παύσονται αἱ πόλεις R. VI 487 e 3 ἐπειδὰν τῆς ἐπιθυμίας παύσωνται Phr. 231 a 3 (réc. 234 a 7) μὴ παυόμενος ... κακίας T. 42 c 2 ἐπὶ τιμωρίας παύσωνται τρεπόμενοι Le. VII 336 e 6.

Syn. (2°) : λήγειν.

παῦλα, ἡ « cesse, relâche » οὐκ ἔστι κακῶν παῦλα ... ταῖς πόλεσι R. V 473 d 5 (réc. VI 501 e 4 ; cf. Le. VII 336 e 4) ἡδονὴν ... παῦλαν λύπης εἶναι R. IX 584 b 3 (cf. Ph. 51 a 3) παῦλαν ἔχον κινήσεως, παῦλαν ἔχει ζωῆς Phr. 245 c 7*.

Opp. : ἀρχή (A 1°).

πείθειν 1° (actif) a) « persuader » ; b) au pf. 2 πέποιθα « se fier » ; 2° (moyen, parfois difficile à distinguer du passif) a) « croire » ; b) « obéir ».

1° a) ὅσοι ... ὑμᾶς ἀνέπειθον, οἱ δὲ ... ἄλλους πείθοντες Ap. 18 d 3 μὴ πείσαντες τὴν πόλιν Cr. 50 a 1 (cf. 51 b 3 c 1 e 7, 52 a 3 L. IX 857 b 2 X 884 a 4, 885 a 5) πείθειν τοὺς ἀνθρώπους καὶ διδάσκειν Pr. 352 e 5 (cf. G. 458 e 8 Tht. 201 b 4 et 7 c 2 L. X 885 d 2) ὡς ἐμαυτὸν πείθω Pd. 92 e 1 (cf. 97 b 4 G. 453 b 1 Tht. 148 e 3 L. IV 710 c 2 Le. VII 341 a 1) ἐὰν ... πείσωσιν (οὓς ἀπέκτειναν a 8) Pd. 114 b 1 (cf. b 5) ὅπηπερ ἡ τῆς ἀνάγκης ἑκοῦσα πεισθεῖσά τε φύσις ὑπεῖκεν T. 56 c 6 πείσει τε καὶ ἀναγκάσει μὴ πείθων L. II 660 a 5-6 (cf. 661 c 6 πείσετε [K° : ποιήσετε AO]) τὰ μὲν πείθουσα, τὰ δὲ ... βίᾳ ... κολάζουσα L. IV 718 b 2 πείσαντες ἢ ... βιασάμενοι L. VI 753 a 3 (cf. 773 d 6 X 903 b 4 R. II 365 d 5) ἐὰν ... μὴ πείθωμεν, ἀπειλήσοντές τισιν νόμοις L. VI 783 d 6 θεοὺς ὑπισχνούμενοι πείθειν L. X 909 b 3 πείθοντες καὶ προκαλούμενοι φίλους Le. VIII 357 c 6.

b) αὐτῷ πεποιθέναι Mx. 248 a 7 τῆς ... ψυχῆς σφόδρα πεποιθυίας καὶ μαντευομένης ὡς οὔσης ... Ep. 974 b 7.

2° a) αὐτοὶ πεπεισμένοι ἄλλους πείθοντες Ap. 18 d 3 (cf. 37 a 5, réc. b 3) ἐμοὶ πείθου καὶ σώθητι Cr. 44 b 6 (réc. 45 a 3, 46 a 8 ; cf. 44 c 3, 46 b 5 Pd. 61 c 5 L. X 885 e 5) οὐκ ἐνδεῶς πεπεῖσθαι Pd. 77 b 1 (cf. 108 c 8 e 1 et 3, réc. 109 a 6 ; G. 454 e 1 R. II 368 a 7 et 9) οἷς ἢ ἀμφότερα ἢ οὐδέτερα πειστέον · εἰ δ' οὖν πειστέον R. II 365 e 7 (cf. III 408 c 3) ἀκούων ... μύθους παλαιοὺς πέπεισμαι L. VII 804 e 5.

b) τῷ ... νόμῳ πειστέον Ap. 19 a 6 πείσομαι ... μᾶλλον τῷ θεῷ ἢ ὑμῖν Ap. 29 d 3 πειθόμενον τῷ ἐνυπνίῳ Pd. 61 b 1 πειθώμεθα αὐτῷ Pd. 116 d 7 πείθου καὶ μὴ ἄλλως ποίει Pd. 117 a 3 ἡ ... δικαιοσύνη ... οἰκεία ... τοῦ πειθομένου τε καὶ ὑπηρετοῦντος βλάβη R. I 343 c 4 (cf. L. VII 822 e 7) τῆς δημηγορίας ... ὑπακούεις καὶ πείθῃ Tht. 162 d 4 μηδὲ ἄρξειν μηδὲ ἄρχοντι πείσεσθαι Criti. 120 b 1.

App. et ass. : (1° a) προκαλεῖσθαι ; (2° b) ὑπακούειν, ὑπηρετεῖν.

Ass. et opp. : (1° a) ἀναγκάζειν, ἀπειλεῖν, βιάζεσθαι, κολάζειν ; (2° b) ἄρχειν.

Ass. et parfois opp. (1° a) : διδάσκειν.

Ass. et syn. (1° a) : ἀναπείθειν (avec les distinctions de J. Brunel, *L'Aspect...*, p. 105-106).

Opp. : (2° a) ἀπιστεῖν ; (2° b) ἀπειθεῖν.

πειθώ, ἡ « persuasion » πειθοῦς δημιουργός ἐστιν ἡ ῥητορική G. 453 a 2 (cf. b 5, 7, 9 d 8 e 7, 454 a 3, 6, 10 b 5 et 10 e 4) πρὸς τὴν πειθὼ περὶ ὧν λέγεις Pd. 96 a 3 (cf. So. 265 d 7 Criti. 109 c 3 L. V 736 c 2 X 885 e 2, 887 c 3, 890 c 6 Le. VII 328 d 6) πειθοῦς διδάσκαλοι R. II 365 d 3 (cf. III 411 d 9, 414 c 7) πειθοῖ τε καὶ ἀνάγκῃ R. VII 519 e 4 (cf. T. 48 a 4 L. IV 722 c 1) οὐχ ὑπὸ πειθοῦς ἀλλ' ὑπὸ βίας πεπαιδευμένοι R. VIII 548 b 7 (cf. L. IV 711 c 5, 718 b 2, 720 d 8, 722 b 6 IX 863 b 8) πειθὼ ... παραδώσειν Phr. 270 b 8 (cf. 271 a 2, 272 a 2) τὸ μὲν ... διὰ διδαχῆς, τὸ δ' ὑπὸ πειθοῦς T. 51 e 3 (cf. e 5 Le. VII 332 a 4) παραμυθίας ... καὶ πειθοῦς L. IV 720 a 1*.

App. et ass. : παραμυθία.

Ass. : διδαχή.

Ass. et opp. : ἀνάγκη, βία.

πεινῆν « avoir faim » (de, au fig.) πτωχοὶ καὶ πεινῶντες ἀγαθῶν ἰδίων R. VII 521 a 5 πεπεινηκὸς τοῦ δακρῦσαι R. X 606 a 4 πεινῶσιν τὴν ψυχὴν ἀεὶ τὴν αὑτῶν L. VIII 832 a 6 τῆς ὥρας καθάπερ ὀπώρας πεινῶν L. VIII 837 c 2 ἀπλήστως πεινώντων εὐδαιμόνισμα ἀνθρώπων Le. VIII 354 c 5.

πεῖρα, ἡ a) « épreuve » ; b) « tentative ».

a) ἔδωκας σαυτοῦ πεῖραν ἀρετῆς La. 189 b 5 λαβεῖν μου πεῖραν ὅπως ἔχω Pr. 342 a 1 (cf. 348 a 6 Ch. 171 a 3 G. 448 a 5 Euth. 275 b 5 L. I 649 d 8 e 4 Le. VII 340 b 5) πεῖραν ἀλλήλων λαμβά-

νοντες καὶ διδόντες Pr. 348 a 2 (cf. L. I 650 b 2) μεγίστη ... πεῖρα διαλεκτικῆς φύσεως R. VII 537 c 6 (cf. Le. VII 341 a 3)*.

b) πείρας ... οὐδὲν ἀνήσομεν R. VI 498 d 2 (cf. Phr. 272 c 5 Po. 304 a 6) ὀλέθριος ... ἡ πεῖρα Le. VII 334 d 2*.

App. : (a) βάσανος, ἔλεγχος 1° ; (b) ἐπιχείρησις.

πειρᾶσθαι 1° « éprouver, expérimenter » ; 2° « essayer ».

1° ὅπως ποτὲ πρὸς ἐμὲ ἔχουσιν ... πειραθῆναι Euph. 3 d 4 (cf. Pd. 95 b 7) τῶν ἔργων ἐπειράθην La. 188 e 6 (cf. Pd. 118 a 14 Le. VI 323 a 2).

2° συντείνας πειράθητι So. 239 b 9 (cf. L. I 641 e 3) οὐκοῦν ἐν σοὶ πειρώμεθα βασανίζοντες ταῦτα ; Ph. 21 a 4 πειρατέα ... καὶ προθυμητέα L. VI 770 b 2.

App. : (1°) βασανίζειν, ἐλέγχειν ; (2°) ἐπιχειρεῖν.

App. et ass. (2°) : προθυμεῖσθαι, συντείνειν 2° a.

πειστικός 1° adj. « persuasif » a) personnes ; b) choses ; 2° subst. a) f. (sous-entendu τέχνη) et b) n. « art, vertu de persuader ».

1° a) οὐδ' ἄρα διδασκαλικὸς ὁ ῥήτωρ ἐστίν ... ἀλλὰ πειστικὸς [PT² : πιστικὸς BT] μόνον G. 455 a 6*.

b) τὸ δὲ πρὸ τούτου ῥηθέν, πειστικὸν λεχθὲν ὑπὸ τοῦδε, ὄντως μὲν εἶναι πειστικόν L. IV 723 a 2*.

2° a) τῇ (sc. ἐπιστήμῃ) τῆς πειστικῆς ἀρχούσῃ καὶ λεκτικῆς Po. 304 d 7*.

b) τοῦτο ... διὰ τὸ πιθανόν τε καὶ πειστικὸν [F : πιστικὸν BTPW Jamb. Stob. πειστὸν cj. Dodds] ὠνόμασε πίθον G. 493 a 7 τίνι τὸ πειστικὸν ... ἀποδώσομεν ἐπιστήμῃ πλήθους ... διὰ μυθολογίας ἀλλὰ μὴ διὰ διδαχῆς ; Po. 304 c 10*.

App. et ass. (2° b) : πιθανόν.

Ass. (2° a) : λεκτική.

Ass. et opp. (1°) : διδασκαλικός.

πένεσθαι « être pauvre » (au fig.) ἅτε οὐ πενομένω ἀλλὰ φύσει ὄντε πλουσίω τὰς ψυχάς R. VIII 547 b 5 πλουσίαν δὲ ἢ πενομένην τὴν τυραννουμένην πόλιν εἶναι ; — Πενομένην R. IX 577 e 5 et 7.

Opp. : πλουτεῖν (ass. Po. 293 a 8).

πένης « pauvre » (au fig.) ὁ ... τύραννος ... πένης τῇ ἀληθείᾳ φαίνεται R. IX 579 e 3 πένης ... ἦν ἀνδρῶν φίλων καὶ πιστῶν Le. VII 332 c 4 ὧν ὁ φιλοχρήματος πένης τε ἀνὴρ τὴν ψυχὴν οὔτε ἀκούει ... Le. VII 335 b 1.

App. et ass. : φιλοχρήματος 1°.

Opp. : πλούσιος.

Syn. : πενιχρός, πτωχός.

πενία, ἡ « pauvreté » a) au pr. ; b) au fig.

a) πλοῦτος ... καὶ πενία R. IV 421 d 4 (cf. X 618 b 5 Po. 292 a 7 c 7 L. III 696 a 6).

b) ὑπὸ πενίας τῆς περὶ φρόνησιν κτήσεως So. 251 c 4 πενίαν

ἡγουμένους εἶναι μὴ τὸ τὴν οὐσίαν ἐλάττω ποιεῖν ἀλλὰ τὸ τὴν ἀπληστίαν πλείω L. V 736 e 2.

Ass. et opp. (a) : πλοῦτος.

πενιχρός « pauvre » (au fig.) ψυχὴν ... τυραννικὴν πενιχρὰν καὶ ἄπληστον ἀνάγκη ἀεὶ εἶναι R. IX 578 a 1*.

App. : ἄπληστος.

Syn. : πένης.

πεπλασμένως « fictivement » μὴ πεπλασμένως ἀλλ' ἀληθῶς φιλόσοφος R. VI 485 d 12*.

Ass. et opp. : ἀληθῶς.

Syn. : πλαστῶς (v. πλάττειν).

πέρα « au delà de » πέρα τοῦ δέοντος σοφώτεροι G. 487 d 2 (cf. R. IX 590 a 8 ; G. 484 c 7 avec le cp. περαιτέρω) ἡ πέρα τούτων ... ἐπιθυμία R. VIII 559 b 8 πέρα ... τοῦ μετρίου T. 65 d 6.

περαίνειν 1° « limiter » ; 2° « terminer, conclure » ; 3° « poursuivre » (une discussion), « exécuter » (un air).

1° πεπερασμένον ἂν εἴη κατὰ τὸ ὅλον τὸ ἕν Pa. 144 e 9 καὶ πεπερασμένον καὶ ἄπειρον πλήθει Pa. 145 a 3 (cf. 158 e 6).

2° αὐτὸς ... πέρανον Pr. 360 d 9 πεπεράνθαι τι καὶ τετελευτηκέναι M. 75 e 3 (cf. G. 472 c 1) τοῦτο ... εἰς ὃ τὸ στερεὸν περαίνει ... εἶναι σχῆμα M. 76 a 6 οὐκ ἂν φθάνοις περαίνων Pd. 100 c 2 εἴ γέ που μέλλομεν ὃ προυθέμεθα περαίνειν L. III 694 a 2 (cf. II 672 e 2).

3° τοῦ ἑξῆς ἕνεκα περαίνεσθαι τὸν λόγον G. 454 c 2 (cf. c 5, 501 c 8 Po. 266 d 9 Ph. 11 c 9 T. 29 d 5 L. IV 713 b 8) περαίνουσι τὸ σφέτερον αὐτῶν So. 243 a 9 εὐθείᾳ περαίνει L. IV 716 a 1 τὸ μέλλον περαίνεσθαι L. IV 722 d 6 (cf. 723 e 2).

App. et ass. (2°) : τελευτᾶν 1°.

Ass. et opp. (à πεπερασμένος 1°) : ἄπειρος.

πέρας, τό a) « limite » ; b) « borne, terme ».

a) πέρας καὶ ἔσχατον M. 75 e 1 στερεοῦ πέρας σχῆμα M. 76 a 7 (cf. a 6) τελευτή γε καὶ ἀρχὴ πέρας ἑκάστου Pa. 137 d 7 (cf. 165 a 6-7) τό γε περιέχον πέρας ἂν εἴη Pa. 145 a 1 (cf. 158 d 5) πέρας ἔχοντα στοιχεῖα So. 252 b 3 (cf. T. 55 c 8) πέρας ... καὶ ἀπειρίαν Ph. 16 c 10 τὸ μὲν ἄπειρον, τὸ δὲ πέρας Ph. 23 c 10 (réc. 24 a 2,25 b 2 ; cf. 25 d 3, 26 b 10 c 6, 30 a 10, 32 a 9)*.

b) ὅταν μηδὲν ᾖ πέρας κακοῦ Phr. 254 b 2 (cf. R. IV 426 e 5 So. 261 b 3) πρὶν ἂν τούτων τῶν λόγων πέρας ἱκανὸν γένηταί τι διορισθέντων Ph. 19 e 2 ἀγωνία ... πέρας ἔχει L. VIII 834 e 2*.

App. (b) : τελευτή.

App. et ass. (a) : ἀρχή (A), ἔσχατον, σχῆμα (2° a), τελευτή.

Ass. et opp. (a) : ἀπειρία (B), ἄπειρον (B).

περατοειδής « limitant » (subst. n.) τὴν τοῦ περατοειδοῦς (γένναν d 3) Ph. 25 d 6*.

περιάγειν « tourner, mouvoir » (en cercle) περιαγόμενον τῷ λόγῳ La. 187 e 9 (cf. Ph. 19 a 4) κύκλῳ δὲ τὰς κεφαλὰς ... ἀδυνάτους περιάγειν R. VII 514 b 2 τὸ ὄργανον ... σὺν ὅλῃ τῇ ψυχῇ ... περιακτέον

R. VII 518 c 8 αὐτὰς περιάγει ἡ περιφορά Phr. 247 c 1 (cf. L. X 898 c 3) εἰς τἀναντία περιάγεται Po. 269 c 7 τῇ κατὰ ταὐτὰ ... περιαγομένῃ κινήσει T. 36 c 3 (cf. c 7 L. X 893 c 9) ψυχή ... ἐστιν ἡ περιάγουσα ἡμῖν πάντα L. X 898 c 2 (réc. d 4).

App. : περιφέρειν.

περιαγωγή, ἡ a) « conversion » ; b) « révolution ».

a) τέχνη ... τῆς περιαγωγῆς R. VII 518 d 4 (cf. e 4) ψυχῆς περιαγωγή R. VII 521 c 6*.

b) στρέφεσθαι ... ἐναντίας περιαγωγάς Po. 270 a 1*.

περιαλγής « au désespoir » ὅταν οἱ μὲν περιαλγεῖς, οἱ δὲ περιχαρεῖς γίγνωνται R. V 462 b 9*.

Ass. et opp. : περιχαρής.

περιβάλλειν (au moyen) « envelopper » πρὶν ἂν σύμπαντα τὰ οἰκεῖα ... εἴρξας γένους τινὸς οὐσίᾳ περιβάληται [T : -βάλληται BW -βάλῃ Y] Po. 285 b 6.

App. : περιέχειν, περιλαμβάνειν.

App. et ass. : εἴργειν.

περιγίγνεσθαι a) « rester » ; b) « surabonder » ; c) « l'emporter » (sur).

a) περιγεγονὸς ... ὄργανον L. III 678 d 3.

b) τοῖς περιγενομένοις ἢ τοῖς ἐλλείπουσι L. V 740 d 3.

c) περιγενέσθαι τῶν ἐχθρῶν Le. VII 351 d 1 (cf. R. II 362 b 7).

Ass. et opp. (b) : ἐλλείπειν 2° b.

περιγράφειν « esquisser » περὶ ἐμαυτὸν σκιαγραφίαν ἀρετῆς περιγραπτέον R. II 365 c 5 περιγραφή τις ἔξωθεν περιγεγραμμένη L. VI 768 c 5*.

περιγραφή, ἡ « esquisse » ὁ λόγος ἡμῖν ὥσπερ ζῷον τὴν ἔξωθεν ... περιγραφὴν ἔοικεν ... ἔχειν Po. 277 c 2 (cf. L. VI 768 c 5, 770 b 8) περιγραφήν τε καὶ τοὺς τύπους L. IX 876 d 8*.

App. : σχῆμα 6°.

App. et ass. : τύπος (c).

Syn. : ὑπογραφή, ὑφήγησις.

περιεῖναι 1° « rester » (surplus) ; 2° « surpasser ».

1° ὅσον μήτε περιεῖναι ... μήτε ἐνδεῖν R. III 416 e 2 (cf. Cra. 403 e 6 L. XI 923 d 6).

2° τοῖς πόνοις ... ἐμοῦ περιῆν B. 219 e 9 (cf. 221 b 1 H. m. 371 d 7 A. 119 c 3 Pr. 342 b 3 et 5).

Ass. et opp. (1°) : ἐνδεῖν II.

περιεργάζεσθαι « agir trop curieusement » Ap. 19 b 4*.

περιέχειν « contenir, envelopper » τέτταρες ... γραμμαί ... περιέχουσαι ... τὸ χωρίον M. 85 a 4 (cf. Pa. 145 a 1) εἰ ... μηδέν ἐστιν ἀγαθὸν ὃ οὐκ ἐπιστήμη ... περιέχει M. 87 d 7 ἕτερον ... ἄν τι εἴη αὐτὸ τὸ περιέχον Pa. 138 b 3 (cf. a 4 et 8, b 1, 145 c 1, 6, 7) ὅσον ἂν ... εἴργῃ τι περιέχον So. 220 c 2 πολλὰς (ἰδέας) ὑπὸ μιᾶς ἔξωθεν περιεχομένας So. 253 d 8 (cf. 250 b 9 T. 31 a 8) τὸ ... περιέχον πάντα ὁπόσα νοητὰ ζῷα T. 31 a 4 (réc. 33 b 3).

App. : περιβάλλειν, περιλαμβάνειν.

App. et ass. : εἴργειν.

περιλαμβάνειν « comprendre, embrasser » τὰ ὄντα ... μιᾷ ἰδέᾳ ... καθ' ἓν ἕκαστον περιλαμβάνειν Phr. 273 e 2 (cf. Tht. 148 d 6) τά γε ... πολλὰ εἴδη καθάρσεων ἑνὶ περιλαβεῖν ὀνόματι So. 226 e 6 (cf. Po. 282 a 3, 288 c 4, 305 e 4 L. VII 823 b 2 VIII 837 a 3) περιειληφέναι τῷ λόγῳ τὸ ὄν So. 249 d 6 (cf. 265 a 11 Po. 276 a 7, 294 b 1, 299 e 1) τὰ ... νοητὰ ζῷα πάντα ... ἐν ἑαυτῷ περιλαβὸν ἔχει T. 30 c 9 (réc. 39 e 5 ; cf. 33 b 4) ἐν ἑνὶ περιλαβόντα ... τύπῳ L. IV 718 c 4 ἐὰν ἅπαξ τῇ ψυχῇ περιλάβῃ Le. VII 344 e 1.

Adj. verbal : περιληπτός « (apte à être) appréhendé » νοήσει μετὰ λόγου περιληπτόν T. 28 a 1 (cf. 29 a 7) δόξῃ περιληπτὰ μετ' αἰσθήσεως T. 28 c 1 (cf. 52 a 8)*.

App. : εἴργειν, περιβάλλειν, περιέχειν.

περίοδος, ἡ a) « révolution » ; b) « circuit » ; c) « période » ; d) « régime ».

a) ... ἕως ἂν κύκλῳ ἡ περιφορὰ εἰς ταὐτὸν περιενέγκῃ. Ἐν δὲ τῇ περιόδῳ ... Phr. 247 d 6 εἰς τὰς περιφορὰς ἃς ἡ θατέρου περίοδος ᾔειν T. 38 c 9 (cf. 42 c 6) τὰς ἐν οὐρανῷ τοῦ νοῦ ... περιόδους T. 47 b 7 (cf. L. X 898 a 5) ταῖς ... τῆς ψυχῆς περιόδοις T. 47 d 2 (cf. 43 a 5) τῇ τοῦ παντὸς περιόδῳ L. VI 771 b 7 (cf. VII 809 c 7 Ep. 990 a 8).

b) μακροτέρα περίοδος, ἣν περιελθόντι ... R. VI 504 b 3 (réc. c 9 ; cf. Phr. 274 a 3) τὸν ... τὰς ἐν κύκλῳ περιόδους οὐκ ἀποδεχόμενον Po. 286 e 6.

c) ἐν πολλαῖς χρόνου καὶ μακραῖς περιόδοις Pd. 107 e 4 (cf. Po. 269 c 6).

d) ἐν τῇ καθεστηκυίᾳ περιόδῳ· ζῆν R. III 407 e 1* (réc. de τὴν εἰωθυῖαν ... δίαιταν d 4 ; P. Shorey compare ἐν τῷ καθεστῶτι τρόπῳ Thuc. I 130, 1).

App. et ass. (a) : περιφορά.

περιορᾶν 1° « négliger » ; 2° « laisser ».

1° τὸ περὶ τὰς γυναῖκας ἀκοσμήτως περιορώμενον L. VI 781 b 1.

2° δι' ὅ τί σε οὕτως ἔχοντα περιορᾷ A. 118 c 7 (cf. R. VII 538 b 2 L. III 695 a 7 Le. VII 329 e 6).

App. : (1°-2°) παριέναι II 1°-2° ; (2°) ἐᾶν.

περιπορεύεσθαι « avancer en cercle » ὁ ... θεὸς ... εὐθείᾳ περαίνει ... περιπορευόμενος L. IV 716 a 2*.

περίπτωμα, τό « accident » ὑπὸ νόσου ἢ ὑπὸ ἄλλου τινὸς περιπτώματος Pr. 345 b 4*.

περίτμημα, τό « rognure » (au fig.) κνήσματά τοί ἐστιν καὶ περιτμήματα τῶν λόγων H. M. 304 a 6* (réc. de 301 b 5).

App. : τμῆμα, τομή.

App. et ass. : κνῆσμα.

περιφέρειν (à l'actif et au moyen) « porter » (en cercle) ὅταν ἐν τῷ αὐτῷ πήξαντες τὸ κέντρον περιφέρωνται R. IV 436 d 6 (cf. e 6 Pa. 138 c 5 et 7) ἕως ἂν κύκλῳ ἡ περιφορὰ εἰς ταὐτὸν

περιενέγκῃ Phr. 247 d 6 δ ... σῶμα περιφέροντες ὀνομάζομεν Phr. 250 c 5 (cf. L. X 898 e 10 Ep. 983 a 7 b 1).

App. : περιάγειν.

περιφορά, ἡ « révolution circulaire » ἐν περιφορᾷ ὂν ἤδη στερεόν R. VII 528 a 10 (cf. X 616 c 4, 617 c 7) κύκλων περιφοράς R. VIII 546 a 6 αὐτὰς περιάγει ἡ περιφορά Phr. 247 c 1 (cf. d 5, 248 a 3 Tht. 153 d 1 Ph. 28 e 4 L. VII 818 c 7 X 898 c 3 Ep. 991 e 3) δύο ... εἴδη κινήσεως, ἀλλοίωσιν, τὴν δὲ περιφοράν [BTY Stob. : φοράν W Diès] Tht. 181 d 6 (cf. L. X 898 c 7) τῇ προτέρᾳ περιφορᾷ Po. 271 b 1 (cf. 274 e 9) τῇ ταὐτοῦ καὶ ὁμοίου περιφορᾷ T. 36 d 1 τὰς περιφορὰς ἃς ἡ θατέρου περίοδος ᾔειν T. 38 c 8 (cf. 47 b 8) αἱ τοῦ παντὸς διανοήσεις καὶ περιφοραί T. 90 d 1 (cf. d 4) τῆς ἄνω καὶ κάτω φορᾶς καὶ τῆς κύκλῳ περιφορᾶς L. V 747 a 5*.

App. et ass. : περίοδος (a).

Ass. : φορά (a).

περιχάρεια, ἡ « transports » ἡδονῆς ... καὶ περιχαρείας Ph. 65 d 7 περιχάρειαν ... καὶ περιωδυνίαν L. V 732 c 3*.

App. et ass. : ἡδονή.

Ass. et opp. : περιωδυνία.

περιχαρής « au comble de la joie » ὅταν οἱ μὲν περιαλγεῖς, οἱ δὲ περιχαρεῖς γίγνωνται R. V 462 b 9 (cf. T. 86 b 7 L. XI 931 c 6)*.

Ass. et opp. : περιαλγής.

περιωδυνία, ἡ « excès dans la souffrance » περιχάρειαν ... καὶ περιωδυνίαν L. V 732 c 3 (cf. R. IX 583 d 3)*.

Ass. et opp. : περιχάρεια.

περιώδυνος « douloureux à l'extrême » περιωδύνῳ ἀφύκτῳ ... τύχῃ L. IX 873 c 5*.

πηγή, ἡ « source » (d'ord. au figuré) τοῦτο πηγὴ καὶ ἀρχὴ κινήσεως Phr. 245 c 10 δύο ... αὗται πηγαὶ μεθεῖνται φύσει ῥεῖν L. I 636 d 7 (cf. VII 808 d 6 X 891 c 7).

πηδᾶν « bondir » ἡ ... καρδία πηδᾷ B. 215 e 2 οἷον ἀπὸ πυρὸς πηδήσαντος ἐξαφθὲν φῶς Le. VII 341 d 1.

πήδησις, ἡ « sursaut » τῇ ... πηδήσει τῆς καρδίας T. 70 c 1 (cf. L. VII 791 a 5)*.

πηλός, ὁ « boue » πηλὸς ἀμήχανος καὶ βόρβοροι Pd. 110 a 5 (cf. 111 d 8) τοὺς δὲ ... ἀδίκους εἰς πηλόν τινα κατορύττουσιν ἐν Ἅιδου R. II 363 d 7 (orphique ?).

App. et ass. : βόρβορος.

πιέζειν « serrer » τοῦτο ... οἷόνπερ σφόδρα πιέσαντες μὴ ἀνῶμεν L. XII 965 d 4.

πιθανολογία, ἡ « raisons persuasives » εἰ ἀποδέξεσθε πιθανολογίᾳ [-ίαις B] τε καὶ εἰκόσι ... λεγομένους λόγους Tht. 163 a 1*.

App. et ass. : εἰκότα.

πιθανός a) (personnes) « persuasif » ; b) (« choses) « plausible » ; 2° subst. n. : « force persuasive ».

1° a) ὁ ῥήτωρ..., ὥστε πιθανώτερος εἶναι G. 457 a 6 (réc. 458 e 7 ;

cf. 459 a 3, 6, 9, 10 b 6-7, 479 c 3 Pd. 69 e 3 Phr. 269 d 1 L. II 665 d 2).

b) πιθανὸς ὧν ὃν ὁ Σωκράτης ἔλεγε λόγον Pd. 88 d 2 (cf. Po. 287 e 1 L. II 663 b 2 III 677 a 7) πιστεύεσθαι πιθανά L. VI 782 d 3.

2° διὰ τὸ πιθανόν τε καὶ πειστικὸν ὠνόμασε πίθον G. 493 a 7 (cf. 486 a 2, citation probable) μέλειν ... τοῦ πιθανοῦ · τοῦτο δ' εἶναι τὸ εἰκός Phr. 272 e 1 εἰς τὸ πιθανὸν περιπεπεμμένα L. X 886 e 2.

Adv. : πιθανῶς (Ap. 17 a 3, 23 e 2 Phr. 269 c 3*) ; cp. πιθανώτερον (G. 456 c 5 Pd. 63 b 4 Ep. 981 a 1*).

App. (1°) : πειστικός.

App. et ass. (2°) : εἰκός, πειστικόν.

Opp. : ἀπίθανος 1°.

πιθανότης, ἡ « plausibilité » λόγον ἐχόμενον πιθανότητος L. VIII 839 d 10 (cf. X 887 b 6 XII 949 b 1 Cra. 402 a 1)*.

πικρός a) « amer » (subst. n.) ; b) (au fig. « amer, acerbe ».

a) τὸ ... πικρὸν γλυκέος (ἐπιθυμεῖν) Ly. 215 e 6 (cf. B. 186 d 7 Ph. 46 c 9).

b) πικροὺς λόγους G. 522 b 9 ἁλμυρὸν καὶ πικρὸν γειτόνημα L. IV 705 a 4 καρπὸν ... πικρότατον Le. VII 336 b 8.

App. : δριμύς, ὀξύς.

Ass. et opp. : γλυκύς.

πιμπλάναι « (r)emplir, gorger » τῷ πίμπλασθαι τῶν ... ἡδονῶν R. IV 442 a 7 λήθης τε καὶ κακίας πλησθεῖσα Phr. 248 c 8.

App. : πληροῦν.

Syn. : ἀποπιμπλάναι (avec les distinctions de J. Brunel, *L'Aspect...*, p. 171-172).

πιστεύειν 1° « croire » ; 2° « se fier » (à) a) intellectuellement ; b) moralement.

1° πιστεύω ... δίκαια εἶναι ἃ λέγω Ap. 17 c 2 (cf. B. 207 c 7 R. VII 527 d 7) ἐν ταύτῃ τῇ ἡλικίᾳ ἐν ᾗ ἂν μάλιστα ἐπιστεύσατε Ap. 18 c 6 (cf. L. I 635 e 2) καλεῖς τι μεμαθηκέναι ; ... τί δέ ; πεπιστευκέναι G. 454 c 10 (cf. d 2 e 2) τὸ πιστεύειν ... ἄνευ τοῦ εἰδέναι G. 454 e 9 (cf. R. X 601 e 5) ἃ ἐγὼ ἀκηκοὼς πιστεύω ἀληθῆ εἶναι G. 524 a 10 (cf. à 2° a R. IV 439 e 6) παρὰ Διός ... οἱ νόμοι πεπιστευμένοι ἦσαν γεγονέναι L. I 636 d 2 πιστεύῃ πείσειν βουλήν L. VIII 850 b 7 πιστεῦσαι δ' ἄξιον Ep. 983 a 3 (cf. à 2° a La. 181 b 6).

2° a) ἀξίων πιστεύεσθαι La. 181 b 6 (cf. L. VI 782 d 2 et à 1° Ep. 983 a 3) εἰ μὴ αὑτοῖς ἐπίστευον ... εἰδέναι La. 186 d 3 (cf. Pd. 83 a 8) τούτῳ τῷ λόγῳ ... πιστεύσαντα Pd. 87 e 6 (réc. 88 d 1 ; cf. G. 527 e 7 Cra. 440 c 5 R. X 603 a 4 b 10 Pa. 142 a 1 Ph. 13 a 3 L. VI 771 c 7 VII 798 d 7) ποτὲ ἀκούσας τι πιστεύω τούτῳ R. IV 439 e 6 (cf. L. XI 927 a 4 et à 1° G. 524 a 10) καὶ σοὶ δὴ πιστεύοντες Ph. 57 d 3 (cf. G. 512 e 3 Tht. 144 e 2 L. XI

927 a 6) ἀδύνατον ... θεῶν παισὶν ἀπιστεῖν ... ἀλλὰ ... πιστευτέον T. 40 e 3.

b) θαυμάσαι ἂν ὅτῳ ποτὲ πιστεύων ... A. 123 d 1 (réc. e 4 ; cf. L. III 682 c 2) σφόδρα τινὶ πιστεῦσαι ἄνευ τέχνης Pd. 89 d 5 (cf. Cra. 399 a 1 Phr. 243 e 2) πιστεύεις σαυτῷ οἷός τε εἶναι Cra. 425 b 6 (cf. Pr. 348 e 6) ὅτῳ μή τις πιστεύει L. V 742 c 4 (cf. VI 776 e 5, réc. 777 a 4 ; XI 915 e 4 Le. VII 332 a 7) πιστεύσας τοῖς θεοῖς εὔχου Ep. 980 c 2 πεπιστευμένος πάντων μάλιστα Le. I 309 a 2.

App. (2° a) : πείθεσθαι 2° a.

Ass. et opp. : (1°) εἰδέναι, μανθάνειν ; (2° a) ἀπιστεῖν.

πιστευτικός « de croyance » πειθοῦς δημιουργὸς ... πιστευτικῆς, ἀλλ' οὐ διδασκαλικῆς G. 455 a 1*.

Adv. : πιστευτικῶς (H. m. 364 a 4*, app. et ass. à ἀφόβως).

Ass. et opp. : διδασκαλικός.

[**πιστικός** : voir πειστικός]

πίστις, ἡ a) « croyance » ; b) « preuve » ; c) « confiance, fidélité » ; d) « garantie ».

a) μάθησις καὶ πίστις G. 454 d 2 (cf. d 5) δύο εἴδη ... πειθοῦς, τὸ μὲν πίστιν παρεχόμενον ... τὸ δ' ἐπιστήμην G. 454 e 4 πίστει χρήσασθαι μονίμῳ R. VI 505 e 3 τῷ τρίτῳ ... πίστιν ἀπόδος R. VI 511 e 2 (réc. VII 534 a 1) ὅ τι νόησις πρὸς δόξαν, ἐπιστήμην πρὸς πίστιν R. VII 534 a 5 (cf. X 601 e 7) ὅτιπερ πρὸς γένεσιν οὐσία, τοῦτο πρὸς πίστιν ἀλήθεια T. 29 c 3 δόξαι καὶ πίστεις ... βέβαιοι καὶ ἀληθεῖς T. 37 b 8 δύ' ἐστὸν τὼ περὶ θεῶν ἄγοντε εἰς πίστιν L. XII 966 d 7*.

b) οὐκ ὀλίγης δεῖται ... πίστεως, ὡς ἔστι Pd. 70 b 2 πᾶσαν πίστιν λαβεῖν ... περὶ θεῶν L. XII 966 c 7*.

c) διὰ πίστιν γραφῆς Phr. 275 a 3 τοῖς ... διαφέρουσιν πρὸς πίστιν Criti. 117 d 4*.

d) πίστεις ἀλλήλοις ... ἐδίδοσαν Criti. 119 d 6 (cf. Phr. 256 d 2) ὅρκων καὶ πίστεων ... μὴ φροντίζειν L. III 701 c 1*.

App. et ass. : (a) δόξα ; (d) ὅρκος.

Ass. et opp. (a) : ἀλήθεια, ἐπιστήμη, μάθησις.

πιστός a) « croyable, digne de foi » ; b) « loyal, de confiance » ; c) « confiant » (en).

a) καὶ εἰ πισταὶ ὑμῖν εἰσιν (sc. αἱ ὑποθέσεις) Pd. 107 b 4 (cf. Criti. 111 a 2) πιστῷ καὶ βεβαίῳ ... λόγῳ T. 49 b 5 ἁπτὸν λογισμῷ τινι νόθῳ, μόγις πιστόν T. 52 b 3*.

b) ἡγήσασθαι ... ἀληθῆ εἶναι καὶ ὑγιῆ καὶ πιστὸν τὸν ἄνθρωπον, ἔπειτα ... εὑρεῖν τοῦτον ... ἄπιστον Pd. 89 d 7 (cf. L. I 630 b 2 V 730 c 4 Le. VII 336 d 2 X 358 c 3) τὰ βέβαια ... ἤθη ... οἷς ἄν τις μᾶλλον ὡς πιστοῖς χρήσαιτο R. VI 503 c 10.

c) ἄρκυσιν [Grou : κυσὶν] καὶ πλεκταῖς πιστόν L. VII 824 a 14*.

Adv. : πιστῶς (Ep. 983 e 4*).

App. et ass. : (a et b) βέβαιος ; (b) ἀληθής 3°, ὑγιής 2° b et c.
Ass. et opp. (b) : ἄπιστος.

πιστότης, ἡ « loyauté » πιστότης ἐν τοῖς δεινοῖς L. I 630 c 5*.

πλανᾶν 1° (actif) « abuser » ; 2° (moyen) « errer, s'abuser ».
1° ἡ μετρητικὴ τέχνη ... ἡμᾶς ἐπλάνα Pr. 356 d 5 τὸ πεπλανηκὸς ἡμᾶς L. II 655 c 3 (réc. d 3)*.
2° τὰ ἄδικα, περὶ ὧν οὕτω πλανᾷ A. 112 d 9 (cf. 117 a 10-11 b 3 et 8 c 3 et 7 d 1 et 4, 118 a 13 et 15 H. m. 372 d 8, 376 c 2-3-4) πλανῶμαι ... καὶ ἀπορῶ H. M. 304 c 2 ἡ ψυχὴ ... πλανᾶται καὶ ταράττεται καὶ ἰλιγγιᾷ Pd. 79 c 7 (cf. 81 d 8-9 R. VI 484 b 7) τῆς οὐσίας τῆς ἀεὶ οὔσης καὶ μὴ πλανωμένης ὑπὸ γενέσεως R. VI 485 b 2 τὸ τῆς πλανωμένης εἶδος αἰτίας T. 48 a 7 τὸ μὴ πλανᾶσθαι πρὸς πολλὰ στοχαζόμενον L. XII 962 d 3 (cf. d 7) πλανᾶσθαί τε καὶ μετακυκλεῖσθαι Ep. 982 d 2 (cf. L. VII 821 c 4, 822 a 6).
Adj. verbal : πλανητός « errant » (R. V 479 d 9 T. 19 e 4 ; des astres T. 38 c 6 L. VII 821 b 10 Ep. 986 b 2 [πλανητῶν AO : πάντων Π° K° melius])*.
App. et ass. (2°) : ἰλιγγιᾶν, ταράττεσθαι.
Ass. (2°) : ἀπορεῖν.

πλάνη, ἡ a) « course errante, divagation » ; b) « erreur, incertitude » ; c) « enquête ».
a) δεῖ ... ὑμῖν τὴν ἐμὴν πλάνην ἐπιδεῖξαι Ap. 22 a 7 (cf. Le. VII 350 d 5) τὰς τούτων (sc. τῶν ἄστρων) πλάνας T. 39 d 1 (réc. 40 b 7) τῇ πλάνῃ τοῦ λόγου L. III 683 a 3*.
b) εἰ ... παυσόμεθα τῆς πλάνης H. m. 376 c 6 πλάνης καὶ ἀνοίας ... ἀπηλλαγμένη Pd. 81 a 5 ταραχὴν καὶ πλάνην R. IV 444 b 6 ἐλάττονος πλάνης ἔμπλεῳ R. VI 505 c 7 (cf. X 602 c 12 So. 245 e 5)*.
c) οὐκ εἴας ἐν τοῖς ὁρωμένοις ... τὴν πλάνην ἐπισκοπεῖν Pa. 135 e 2 τῆς διὰ πάντων διεξόδου τε καὶ πλάνης Pa. 136 e 2*.
App. et ass. : (b) ταραχή ; (c) διέξοδος.
Ass. (b) : ἄνοια.

πλάνος, ὁ a) « errance » ; b) « digression ».
a) (ἡ ψυχὴ) πέπαυται ... τοῦ πλάνου Pd. 79 d 5*.
b) τούτῳ ... τῷ μύθῳ τε καὶ πλάνῳ Le. VII 344 d 4*.

πλάσμα, τό « figure » (modelée ou sculptée) τὰ ποικίλματα ... καὶ τὰ ζωγραφήματα καὶ τὰ πλάσματα τέρπει ἡμᾶς ὁρῶντας H. M. 298 a 2 κηρίνοις πλάσμασι Tht. 200 b 8 (cf. 197 d 5 So. 239 e 6)*.
Ass. : ζωγράφημα, ποίκιλμα.

πλάττειν (à l'actif et au moyen) « modeler, façonner » 1° au pr. ; 2° au fig.
1° ὑπὸ γῆς ἐντὸς πλαττόμενοι καὶ τρεφόμενοι R. III 414 d 7 (cf. 415 a 4) ἃ πλάττουσίν τε καὶ γράφουσιν R. VI 510 e 1 (cf. So. 235 e 5 L. II 668 e 8) τῷ πλασθέντι ζῴῳ T. 78 c 3 (cf. 42 d 7, 50 b 1) πλάττειν καὶ τεκταίνεσθαι L. X 889 a 7 (cf. X 903 e 5) κήρινα μιμήματα πεπλασμένα L. XI 933 b 3 (cf. VII 789 e 2)

πλάττειν καὶ δημιουργεῖν Ep. 981 b 8 (cf. b 4 c 1, 984 b 7 c 3)*.

2° πλάττοντι λόγους Ap. 17 c 5 (cf. Cra. 414 d 1) πλάττοντες τοὺς βελτίστους G. 483 e 6 (οἳ) μὴ σώματα πλάττοντες ζῶσι Pd. 82 d 3 (cf. T. 88 c 4) ἐπλάττομεν τὴν πόλιν R. II 374 a 5 (cf. 377 b 6 c 4 IV 420 c 2 V 466 a 6 L. IV 712 b 2 V 746 a 8) μὴ μόνον ἑαυτὸν πλάττειν R. VI 500 d 6 πλάττομεν ... ἀθάνατόν τι ζῷον Phr. 246 c 7 κατίδωμεν ... τι σχῆμα πλασάμενοι Po. 297 e 12 (cf. L. VII 800 b 7) μὴ πλασθέντα μῦθον ἀλλ' ἀληθινὸν λόγον T. 26 e 5 παιδεύειν τε καὶ πλάττειν L. II 671 c 2*.

Adj. verbal : πλαστός « façonné » (So. 219 a 11*) ; d'où l'adv. πλαστῶς (So. 216 c 6, ass. et opp. à ὄντως ; L. I 642 d 1, ass. et opp. à ἀληθῶς ; VI 777 d 6, ass. et opp. à φύσει ; Le. III 319 c 1*) ; cf. le syn. πεπλασμένως.

App. et ass. : (1°) γράφειν, δημιουργεῖν, τεκταίνεσθαι 1° a ; (2°) παιδεύειν.

πλέγμα, τό « contexture » (logique) τῷ πλέγματι τούτῳ τὸ ὄνομα ἐφθεγξάμεθα λόγον So. 262 d 6.

App. : συμπλοκή.

πλέκειν « entrelacer » (en parlant des Idées) τὴν αὐτὴν ταύτην ἀπορίαν ἐν αὐτοῖς τοῖς εἴδεσι ... πλεκομένην Pa. 130 a 1 τὰ δὲ ... συγκείμενα, ὥσπερ αὐτὰ πέπλεκται, οὕτω καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν συμπλακέντα λόγον γενονέναι Tht. 202 b 4 κινδυνεύει τοιαύτην τινὰ πεπλέχθαι συμπλοκὴν τὸ μὴ ὂν τῷ ὄντι So. 240 c 1.

App. et ass. : συμπλέκειν.

πλεονεκτεῖν 1° « avoir (vouloir) plus que sa part » ; 2° « l'emporter » (sur).

1° ἄδικον τὸ πλεονεκτεῖν, καὶ τοῦτό ἐστιν τὸ ἀδικεῖν, τὸ πλέον τῶν ἄλλων ζητεῖν ἔχειν G. 483 c 4 (cf. 490 c 4 d 11 e 7, 491 a 5).

2° τοῦ ... ἀδίκου ... πλεονεκτεῖν R. I 349 b 8 (cf. c 4, 8, 12 e 13, 350 a 2 et 12 b 8 c 1) ὡς πλεονεκτοῦντες δίκην μὴ διδόναι R. II 365 d 5 (réc. L. X 906 c 1) πλεονεκτεῖν τῶν τεθέντων νόμων L. III 691 a 4.

Ass. et syn. : πλέον ἔχειν (les deux locutions alternent R. I 349 b-c).

πλεονεξία, ἡ a) « ambition, appétit de domination » ; b) « avidité » ; c) « excès ».

a) πλεονεξίαν οἴει δεῖν ἀσκεῖν G. 508 a 7 τῶν μὲν ἀρχόντων πλεονεξίᾳ, τῶν δὲ ἀρχομένων ἀνανδρίᾳ B. 182 d 2 πλεονεξίας ἀδίκου καὶ δυνάμεως ἐμπιμπλάμενοι Criti. 121 b 6 εἴς τε πλεονεξίας καὶ φιλονικίας L. III 677 b 7 ἐπὶ πλεονεξίαν καὶ ἰδιοπραγίαν L. IX 875 b 7 τὴν πλεονεξίαν ... ἐν ... πολιτείαις ... ἀδικίαν L. X 906 c 3*.

b) ἕνεκα τῆς τούτων πλεονεξίας ... δι' ἀπληστίαν R. IX 586 b 1 (cf. II 359 c 5)*.

c) ἐκ πλεονεξίας καὶ ἀκοσμίας B. 188 b 4 (cf. L. X 906 c 3) ἡ παρὰ φύσιν πλεονεξία καὶ ἔνδεια T. 82 a 3*.

App. (c) : ἄγαν (cf. R. VIII 563 e 9 sv.).

App. et ass. : (a) ἀδικία, ἰδιοπραγία, φιλονικία (a) ; (b) ἀπληστία ; (c) ἀκοσμία.

Ass. et opp. : (a) ἀνανδρία ; (c) ἔνδεια.

πλέως « plein » λήθης ... πλέως R. VI 486 c 7 (cf. III 391 c 4) τὸ θεῶν εἶναι πάντα πλέα Ep. 991 d 4*.

Syn. : πλήρης.

πλῆθος, τό a) « abondance, multitude » ; b) « quantité » (discontinue) ; c) « corps politique, masses ».

a) πᾶν πλῆθος καὶ πᾶς πλοῦτος ἀρετῇ ὑπείκει Mx. 240 d 7 (cf. R. IV 434 b 1) ὄγκου ... καὶ πλήθους R. II 373 b 4 (cf. L. V 737 c 6) διὰ πλῆθος οὐσίας ἢ δι' ὀλιγότητα R. IX 591 e 3 (cf. Tht. 158 d 11 L. V 745 d 4) οὐδέν ἐστι πλήθει οὐδὲ μεγέθει R. X 614 a 5 (cf. Ch. 168 e 5).

b) πλήθους ... μετέχω Pa. 129 c 8 (cf. e 1) ὅτι δὲ ἴσον μεγέθει, ἴσον καὶ τὸ πλῆθος εἶναι Pa. 151 d 8 (cf. d 3, 153 a 4-5, 158 c 1, 164 c 7).

c) πείθειν τὰ πλήθη G. 452 e 7 (cf. 456 c 6) τὸ πειστικὸν ... πλήθους τε καὶ ὄχλου Po. 304 d 1 ὅπερ δῆμός τε καὶ πλῆθος πόλεώς ἐστιν L. III 689 b 2 (cf. 684 c 3).

App. et ass. : (a) μέγεθος, ὄγκος (1° a) ; (c) δῆμος, ὄχλος.

Ass. (a) : πλοῦτος.

Ass. et opp. : (a) ὀλιγότης ; (b) μέγεθος.

πλημμέλεια, ἡ « dissonance, désordre » διά γε ταύτην τὴν πλημμέλειαν καὶ ῥᾳθυμίαν Cl. 407 c 5 διὰ πλημμέλειαν καὶ ἀμουσίαν L. III 691 a 7 (cf. Ap. 22 d 8 T. 92 b 4)*.

App. et ass. : ἀμουσία, ῥᾳθυμία.

πλημμελεῖν 1° « manquer » (de mesure, la note) ; 2° « maltraiter ».

1° ἵνα μὴ τοιαῦτα πλημμελοῖεν Pd. 117 d 9 (cf. R. V 480 a 6 VI 491 a 4 So. 224 c 6) μηδὲν πλημμελεῖν So. 242 b 3 (cf. 244 b 3 Po. 278 e 4 Ph. 27 c 1 T. 82 b 6 L. I 635 a 5 VII 795 b 8, 813 c 9) δίκη ... ὀρθὴ τὸν πλημμελοῦντα ἐμμελῆ ποιεῖν Criti. 106 b 4 ἐλάττω ... εἰς θεοὺς ... πλημμελεῖν L. X 909 d 5 (cf. XII 941 b 5, 943 e 4)*.

2° (λόγος) πλημμελούμενος ... καὶ οὐκ ἐν δίκῃ λοιδορηθείς Phr. 275 e 3*.

App. : ἁμαρτάνειν.

πλημμελής « discordant, fautif » a) adj. ; b) subst. m.

a) τὸ μὴ καλῶς λέγειν ... πλημμελές Pd. 115 e 6 (cf. Cr. 43 b 10 Ly. 222 c 1 So. 243 a 3) ἐάν τι πάθωμεν πλημμελές R. V 451 b 3 ἀμαθίας τὰς πλημμελεστάτας L. III 689 b 7*.

b) τῷ ... ἀπαραμυθήτως πλημμελεῖ L. V 731 d 4*.

Adv. : πλημμελῶς (T. 30 a 4, app. et ass. à ἀτάκτως ; L. VII 816 a 7, ass. et opp. à ἐμμελῶς ; 793 c 2 IX 859 e 1*).

Opp. : ἐμμελής 1°.

πλήρης « plein » θεῶν εἶναι πλήρη πάντα L. X 899 b 8.

Syn. : πλέως.

πληροῦν « assouvir, satisfaire » τὰς ἄλλας ἐπιθυμίας ... πληροῦν G. 494 c 3 (cf. 503 c 9, 507 e 3 R. VIII 561 b 5) πληρῶν τὸν θυμόν R. V 465 a 2 τὴν τοῦ πυνθανομένου ψυχὴν ὁ βουλόμενος ἀποπληρῶσαι ..., ἱκανῶς πληρώσει Po. 286 a 4 γονέων ... ἀποπληρῶν ... τὰς βουλήσεις L. XI 932 b 2.

App. : ἀποπιμπλάναι, πιμπλάναι.

Ass. et syn. : ἀποπληροῦν (avec les distinctions de J. Brunel, *L'Aspect...*, p. 172).

πλήρωσις, ἡ « satisfaction » οὐ δυνάμενοι ἐκπορίζεσθαι ταῖς ἡδοναῖς πλήρωσιν G. 492 b 1 (cf. d 7 Le. VII 331 c 5) τὸ δὲ πίνειν πλήρωσίς τε τῆς ἐνδείας καὶ ἡδονή G. 496 e 2 (cf. R. IV 439 d 8 IX 585 a 3).

App. : πλησμονή.

App. et ass. : ἡδονή.

Ass. et opp. : ἔνδεια.

πλησιάζειν « approcher, fréquenter » ὃς ἂν ἐγγύτατα Σωκράτους ᾖ ... καὶ πλησιάζῃ διαλεγόμενος La. 187 e 7 (cf. e 2) χαίρω ... τῷ ἀνδρὶ πλησιάζων La. 188 a 7 (cf. 197 d 4 R. III 409 c 9 Phr. 255 a 6 Tht. 143 e 1, 144 a 2) τὸν ἀεὶ πλησιάζοντα καὶ ἁπτόμενον M. 80 a 7 (cf. Phr. 255 b 7) συγγενεῖ ... πλησιάσας καὶ μιγείς R. VI 490 b 5 τοὺς ἀναξίους παιδεύσεως ὅταν αὐτῇ πλησιάζοντες ὁμιλῶσι R. VI 496 a 5 (cf. 498 a 1) ἐγγύτατα ... συγγενείᾳ ... τοῦ πέμπτου νοῦς πεπλησίακεν Le. VII 342 d 2 (cf. B. 195 b 4).

App. : ἐντυγχάνειν, συγγίγνεσθαι (cf. La. 187 d 7- e 3 Tht. 143 d- e).

App. et ass. : ἅπτεσθαι, μείγνυσθαι, ὁμιλεῖν, τείνειν 3°.

πλησμονή, ἡ « assouvissement, satiété » πλησμονὴν τιμῆς ... διώκων R. IX 586 c 9 οὔτε ἡδονῶν ... οὔτε πλησμονῶν Ph. 26 b 9 ἀφροδισίων ... παρασχεῖν πλησμονήν L. VIII 831 e 2 (cf. 837 c 6).

App. : πλήρωσις.

App. et ass. : ἡδονή.

πλήττειν « frapper » (au fig.) πληγείς τε καὶ δηχθεὶς ὑπὸ τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ λόγων B. 218 a 5.

πλοῦς, ὁ « traversée » (métaph.) τὸν δεύτερον πλοῦν ἐπὶ τὴν τῆς αἰτίας ζήτησιν Pd. 99 d 1 (cf. Po. 300 c 1 Ph. 19 c 3 Le. VII 337 e 5, — où l'ass. πορεία est pris au sens propre, tandis que πλοῦς rappelle le proverbe) διὰ τοῦ πλοῦ τούτου τῆς ζωῆς L. VII 803 b 2.

App. et ass. : πορεία (a).

πλούσιος « riche » (au fig., adj. et subst. m.) οἱ τῷ ὄντι πλούσιοι, οὐ χρυσίου ἀλλ' οὗ δεῖ τὸν εὐδαίμονα πλουτεῖν R. VII 521 a 3 φύσει ὄντε πλουσίω τὰς ψυχάς R. VIII 547 b 6 πλούσιον ... νομίζοιμι τὸν σοφόν Phr. 279 c 1.

Opp. : πένης (ass. Pr. 319 d 3), πτωχός (ass. Tht. 175 a 3).

πλουτεῖν « être riche » a) au pr. ; b) au fig.

a) οὐκ ... ὁ πλουτήσας ... ἀλλ' ὁ σωφρονήσας A. 134 b 4 (cf. L. VIII 836 a 1).

b) οὐ χρυσίου ἀλλ' οὗ δεῖ τὸν εὐδαίμονα πλουτεῖν R. VII 521 a 4.
Ass. et opp. : (a) σωφρονεῖν 2° b ; b) πένεσθαι (ass. Po. 293 a 8).

πλοῦτος, ὁ « richesse » (seulement au pr.) εἰς πλούτους ἀποβλέψαι καὶ τρυφάς A. 122 b 9 πᾶν πλῆθος καὶ πᾶς πλοῦτος ἀρετῇ ὑπείκει Mx. 240 d 7 (cf. R. IV 434 b 1) πλοῦτος ... καὶ πενία R. IV 421 d 4 (cf. X 618 b 5 Po. 291 e 2, 292 a 7 L. III 696 a 6) μὴ πλούτῳ μηδὲ φιλοτιμίᾳ L. I 632 c 7.
Ass. : πλῆθος (a), τρυφή.
App. et ass. : φιλοτιμία (a).
Ass. et opp. : πενία.

πνεῦμα, τό « souffle » ὥσπερ πνεῦμα ἢ καπνός Pd. 70 a 5 πνεῦμα καὶ ἀέρα T. 49 c 2.
App. et ass. : ἀήρ, καπνός.

ποδηγεῖν « guider » αὐτὸς αὑτὸν ... ποδηγεῖν Le. VII 340 d 1 (cf. L. X 899 a 4)*.
Syn. : συμποδηγεῖν.

ποθεῖν « désirer » 1° en général ; 2° amoureusement ; 3° avec regret.
1° πρὶν ... ἐπόθησεν τὸ εἰδέναι M. 84 c 7 (cf. Pd. 97 e 5) ποθεῖ ... ἡ ἀπόκρισις ἐρώτησιν B. 204 d 7 καθάπερ ὄρνις ποθῶν ... ἀναπτέσθαι Le. VII 348 a 1.
2° ποθοῦν ἕκαστον τὸ ἥμισυ τὸ αὑτοῦ B. 191 a 6 (cf. Phr. 251 e 2) ποθεῖ καὶ ποθεῖται Phr. 255 d 8.
3° τὰς ἐν τῇ νεότητι ἡδονὰς ποθοῦντες R. I 329 a 5 (cf. Pr. 327 d 8 L. II 657 d 5 XII 959 c 7) ὁ ... μηδὲν ποθῶν L. IX 855 e 6.
App. : (1°-2°) ἐπιθυμεῖν ; (2°) ἐρᾶν.

ποθεινός « regretté » ἀπόντες ποθεινοὶ ἀλλήλοις Ly. 215 b 5 (cf. L. XI 932 a 3)*.

πόθος, ὁ a) « désir » (amoureux) ; b) « regret ».
a) ἱμέρου, πόθου πατήρ B. 197 d 8 (cf. e 1 Cra. 420 a 7 et 9) ἐγγυτάτω τοῦ πόθου Phr. 252 a 7 (cf. 253 e 7 R. IX 573 a 8 et p.-ê. L. VI 776 a 4 et 6) πρὸς πόθους τε καὶ ἡδονάς L. I 633 d 1 ἐπιθυμία κρατοῦσα ψυχῆς ἐξηγριωμένης ὑπὸ πόθων L. IX 870 a 2.
b) πόθῳ τῶν τότε Phr. 250 c 7 (cf. Ph. 36 a 6) πόθον καὶ θρῆνον καὶ ἔρωτα Ph. 47 e 1 (réc. 50 b 7 ; cf. 48 a 1) ἐὰν ... πόθος ἐνῇ τις L. VI 776 a 4 (cf. a 6).
App. : ἔρως.
App. et ass. (a) : ἐπιθυμία, ἡδονή, ἵμερος ; (b) θρῆνος.

ποιεῖν (actif ou moyen) « faire » 1° « rendre » (son disciple) ; 2° « agir » (dialectiquement par opposition à « pâtir ») ; 3° « produire, fabriquer » (à l'exclusion de la « production » littéraire) ; au passif, « être fait » (par opposition à « être naturellement »).
1° ἄλλους ... ποιεῖν τοιούτους Euph. 3 d 1 (cf. Pr. 310 d 5 et 7, 348 e 5 G. 449 b 1, 455 c 4 M. 100 a 2 B. 196 e 2 Phr. 266 c 5, 268 b 4) ἴσως ἄν σε ποιησαίμην μαθητήν Cra. 428 b 7.

2° οὕτω ... δρῶν οὐδὲν ἂν διάφορον τοῦ ἑτέρου ποιοῖ R. II 360 c 4 ταὐτὸν τἀναντία ποιεῖν ἢ πάσχειν κατὰ ταὐτὸν ... οὐκ ἐθελήσει R. IV 436 b 8 (cf. Pa. 138 b 4 Tht. 159 a 10 Ph. 59 a 4) τὸ ἐμὲ ποιοῦν Tht. 160 c 4 τοῦτο ἐποίησα καὶ ἔπαθον L. II 660 c 4 ὡσαύτως πορευόμενον ἀεὶ καὶ ποιοῦν καὶ πάσχον Ep. 982 b 4.

3° οὐ ταὐτὸν καλεῖς τὸ ποιεῖν καὶ τὸ πράττειν Ch. 163 b 2 πρὸς ... τὴν χρείαν ἐστίν, πρὸς ἣν ἂν ἕκαστον ᾖ πεποιημένον ἢ πεφυκός R. X 601 d 6 τὸν μὲν ἄγοντα ποιεῖν, τὸ δὲ ἀγόμενον ποιεῖσθαί πού φαμεν So. 219 b 5 ἡ τοῦ ποιοῦντος φύσις οὐδὲν ... τῆς αἰτίας διαφέρει Ph. 26 e 6 (cf. e 7) τό γε ποιούμενον αὖ καὶ τὸ γιγνόμενον οὐδὲν ... διαφέρον Ph. 27 a 1 (cf. 5-6).

App. et ass. : (2°) δρᾶν ; (à ποιεῖσθαι 3°) γίγνεσθαι.

Ass. et opp. : (2°) πάσχειν ; (3°) πράττειν, φύειν.

Pour les locutions du type περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι, v. πολύς.

ποίημα, τό a) « action » (par opp. à « passion ») ; b) « œuvre » (à l'exclusion des « poèmes »).

a) εἴτε ποιημάτων εἴτε παθημάτων R. IV 437 b 4 (cf. So. 248 b 6 L. IX 859 e 5 X 894 c 5 Le. VII 342 d 7) ποίημα ἢ πάθος. So. 248 d 5.

b) ποίημα μὲν γίγνεσθαι ὄνειδος ἐνίοτε ... ἔργον δὲ οὐδέποτε οὐδὲν ὄνειδος Ch. 163 c 2 τῶν ἐκείνου (= Δαιδάλου d 6) ποιημάτων M. 97 e 2 (cf. R. V 474 e 3 L. II 668 b 10).

Ass. et opp. : (a) πάθημα, πάθος ; (b) ἔργον (b).

ποίησις, ἡ a) « fabrication, production » ; b) « poésie ».

a) ποίησιν πράξεως καὶ ἐργασίας ἄλλο ἐνόμιζεν Ch. 163 b 9 (cf. c 4 d 3) ἡ ... ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ ὂν ἰόντι ὁτῳοῦν αἰτία πᾶσά ἐστι ποίησις B. 205 c 1 (cf. b 7 c 5 et 8) αἱ ὑπὸ ... ταῖς τέχναις ἐργασίαι ποιήσεις εἰσί B. 205 c 2 (cf. So. 265 b 1) ἡ τῆς ποιήσεως ἐπίκλησις Ep. 975 b 3 (cf. b 1).

b) ἡ μιμητική ... ἣν δὴ ποίησιν ὀνομάζομεν R. X 603 b 8.

Ass. et syn. : ἐργασία, πρᾶξις.

Syn. (b) : ποιητική 2° b β.

ποιητής, ὁ a) « fabricateur, producteur » ; b) « compositeur » ; c) « poète ».

a) ποιητὴν ... θεῶν Euph. 3 b 2 οἱ τούτων δημιουργοὶ πάντες ποιηταί B. 205 c 2 τὸν ... ποιητὴν καὶ πατέρα τοῦδε τοῦ παντός T. 28 c 3.

b) ποιηταὶ ... φύσει ... ποιητικοί L. III 700 d 4.

c) κατὰ τοὺς ποιητάς · οὗτοι γὰρ ἡμῖν ὥσπερ πατέρες τῆς σοφίας εἰσίν Ly. 214 a 1.

App. et ass. : a) δημιουργός ; (a-b) πατήρ.

ποιητικός 1° adj. a) « producteur, efficient » ; b) « doué pour la poésie » ; c) « poétique » ; 2° subst. a) m. α) « compositeur » ; β) « poète » ; b) f. (avec τέχνη exprimé ou sous-entendu) α) « production » ; β) « poésie ».

1° a) ποιηταὶ ... φύσει ... ποιητικοί L. III 700 d 4 ποιητικὴν ... πᾶσαν ... εἶναι δύναμιν ἥτις ἂν αἰτία γίγνηται ... So. 265 b 8.
b) ἔστιν φιλόσοφός τε καὶ ... πάνυ ποιητικός Ch. 155 a 2 (cf. R. III 393 d 7) ὅσοι μὴ ποιητικοί, φιλοποιηταὶ δέ R. X 607 d 7 (cf. a 3) ποιητικοὺς ἅμα καὶ μουσικοὺς ἄνδρας L. VII 802 b 6.
c) ὃς δ' ἂν ... ἐπὶ ποιητικὰς θύρας ἀφίκηται Phr. 245 a 5 (cf. 265 b 4) τὸ ποιητικὸν ... γένος L. III 682 a 3.
2° a) α) ἐξέσεσθαι τοῖς ποιητικοῖς L. II 656 c 3 (réc. 660 a 4).
β) χρησμῳδοὺς καὶ μάντεις καὶ τοὺς ποιητικοὺς ἅπαντας M. 99 c 11 (cf. R. X 600 e 6, 601 a 4).
b) α) κτητικῆς ... καὶ ποιητικῆς ... οὐσῶν τῶν τεχνῶν So. 219 d 1 (cf. b 11, 265 a 4 et 12 b 4 e 5, 266 a 1 et 11 d 5).
β) δημηγορία ... τίς ἐστιν ἡ ποιητική G. 502 d 1 (cf. I. 532 c 8 R. X 607 b 6 c 4, 608 b 7).
Adv. : ποιητικῶς (R. I 332 b 12*).
App. et ass. (1° b) : μουσικός, φιλοποιητής, φιλόσοφος.
Ass. et opp (2° b α) : κτητική.
Syn. (2° b β) : ποίησις.

ποικιλία, ἡ « variété » πολλῆς ποικιλίας καὶ ἀνομοιότητός τε καὶ διαφορᾶς γέμειν R. X 611 b 2 ποικίλου πάσας ποικιλίας T. 50 d 6.
App. et ass. : ἀνομοιότης, διαφορά.

ποικίλλειν 1° « varier, bigarrer, diaprer ; 2° « broder » ; 3° « compliquer ».
1° κάλλιστά πως τοῖς ὀνόμασι ποικίλλοντες Mx. 235 a 2 ποικίλλειν ... ταῖς συλλαβαῖς Cra. 394 a 5 ὥσπερ ... τὰ ... φάρμακα χρώμασιν πεποικιλμένα ἄλλα φαίνεται Cra. 394 a 8 (cf. R. VIII 557 c 5-6 T. 40 a 7, 82 e 6) ποικίλλει μὲν εἴδη δυσκολίας ... ποικίλλει δὲ θρασύτητος T. 87 a 5-6 (cf. 61 c 5) τὰς τῶν ἀριθμῶν ... ποικίλσεις, ὅσα τε αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς ποικίλλονται καὶ ὅσα ... ποικίλματα L. V 747 a 2 ποικίλλων αὐτόν (sc. ὁ κόσμος) Ep. 977 b 3.
2° πολλοῦ δεῖ γιγαντομαχίας τε μυθολογητέον ... καὶ ποικιλτέον R. II 378 c 4 ταῦτα ... τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ποικίλματα, ἐπείπερ ἐν ὁρατῷ πεποίκιλται R. VII 529 c 8*.
3° μηδὲν ποικίλλειν πρὸς αὐτόν B. 218 c 1 οὐδὲν ποικίλλων L. IX 863 e 6*.

ποίκιλμα, τό a) « variété »; b) « broderie, peinture ».
a) συχνὰ ... ποικίλματα T. 67 c 5 (cf. a 2 L. V 747 a 3 VII 812 e 2)*.
b) τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ποικίλματα ... πεποίκιλται R. VII 529 c 7 (cf. b 1 Euph. 6 c 3 H. M. 298 a 2 Ep. 975 d 7)*.

ποικίλος a) « varié, bigarré » (adj. et subst. m. ou n.) ; b) « complexe, compliqué ».
a) τὰ ποικίλα θεώμενοι R. VIII 557 c 8 τὸν καλόν τε καὶ ποικίλον R. VIII 561 e 4 εἰπεῖν ... ἕτερόν τι ποικιλώτερον Phr. 236 b 6 ποικίλῃ μὲν ποικίλους ψυχῇ ... διδοὺς λόγους, ἁπλοῦς δὲ ἁπλῇ Phr. 277 c 2 (cf. Tht. 146 d 5).

b) ποικίλον τί ἐστιν τὸ ἀγαθὸν καὶ παντοδαπόν Pr. 334 b 6 ὁ δ' ἐνθάδε (νόμος) ποικίλος B. 182 b 1 (repris 183 d 4 par οὐχ ἁπλοῦν ἐστιν) οὐδὲν ποικίλον Cra. 393 d 7 (cf. G. 491 d 9 M. 75 e 4 Ph. 53 e 4 T. 59 c 6) οὐ γάρ τι φαύλης ... τέχνης, ἀλλ' εὖ μάλα ποικίλης So. 223 c 1 (cf. 226 a 6, 234 b 4 Ph. 12 c 5).

App. (b) : σοφός dans l'expression οὐδὲν σοφόν.

App. et ass. (b) : παντοδαπός.

Ass. et opp. : ἁπλοῦς.

ποιμήν, ὁ a) « berger » ; b) (au fig.) « pasteur ».

a) τὸν ὡς ἀληθῶς ποιμένα R. I 345 c 3 ποιμένων τε καὶ βουκόλων Po. 275 b 5 (cf. R. I 343 a 11 II 370 d 10 L. V 735 b 1) καθάπερ ποιμένες κτήνη πληγῇ νέμοντες Criti. 109 c 2.

b) τῶν ἀρχόντων ὥσπερ ποιμένων πόλεως R. IV 440 d 6 τὸν ... ποιμένα τῆς τότε ἀνθρωπίνης ἀγέλης Po. 274 e 11.

Ass. (a) : βουκόλος.

ποίμνιον, τό « troupeau » θεοὶ ... οἷον νομῆς ποίμνια, ... ἡμᾶς ἔτρεφον Criti. 109 b 7.

ποῖος « quel » (interrogatif) τῷ ποίῳ τινὶ ἄρα ... καὶ ὑπὲρ τοῦ ποίου τινὸς ... καὶ τῷ ποίῳ τινί ; Pd. 78 b 5, 7-8 (cf. L. X 904 b 6-7-8) ἀλλὰ ποῖόν τι μήν ; Le. II 313 a 3.

ποιός « d'une certaine nature » (indéfini) τὰ μὲν ποιὰ ἄττα ποιοῦ τινός ἐστιν R. IV 438 b 2 (cf. c 10 d 5, 8, 13 e 1 et 8, 439 a 4 et 6 Cra. 432 b 1 Tht. 182 a 8 b 6 So. 262 e 9 Ph. 37 c 4) ἔκ τινος ἐπιτηδεύματος ... ἢ ποιᾶς κτήσεως L. VI 770 d 2 οὐχ ἧττον ἐπιχειρεῖ τὸ ποιόν τι περὶ ἕκαστον δηλοῦν ἢ τὸ ὂν ἑκάστου Le. VII 342 e 4 δυοῖν ὄντοιν, τοῦ τε ὄντος τοῦ δὲ ποιοῦ τινος, οὐ τὸ ποιόν τι, τὸ δὲ τί ζητούσης εἰδέναι τῆς ψυχῆς Le. VII 343 c 1.

Ass. et opp. : ὄν (2° a), τί.

ποιότης, ἡ « qualité » τὸ δὲ ποιοῦν ποιόν τι ἀλλ' οὐ ποιότητα ; ἴσως οὖν ἡ ποιότης ... ἀλλόκοτον ... φαίνεται ὄνομα Tht. 182 a 9*.

πολεμεῖν « faire la guerre » (à), « combattre » τίσιν πολεμεῖν A. 107 d 7 (cf. Tht. 180 b 3) τὸ ἐν τῷ πολεμεῖν βέλτιον ... καὶ τὸ ἐν τῷ εἰρήνην ἄγειν A. 108 d 9 (réc. 109 a 5) θεοὶ θεοῖς πολεμοῦσι ... καὶ μάχονται R. II 378 b 8 (cf. So. 242 c 9) πολεμεῖν ... ταῖς ἐπιθυμίαις R. IV 440 a 7.

App. et ass. : μάχεσθαι.

Ass. et opp. : εἰρήνην ἄγειν.

πολεμικός 1° adj. « belliqueux, guerrier » ; 2° subst. a) m. « homme de guerre » ; b) f. (avec ou sans τέχνη) « art de la guerre » ; c) n. pl. « (la) guerre ».

1° ἐν ... πολεμικῇ πράξει ... ἐν εἰρηνικῇ R. III 399 a 6 (-b 3 ; cf. L. V 729 d 6 VII 815 a 1 c 7 d 1 et 4, 816 b 8 VIII 829 a 7) πάντων πολεμικώτατον L. VIII 832 e 8 τὰ τῶν πολεμικῶν θεῶν ἱερά L. XII 943 c 5.

2° a) τὸν πολεμικὸν πολεμικὸν (εὑρήσομεν) R. III 397 e 7 (cf. II 374 c 4 L. I 643 c 5) τοῦ πολεμικοῦ τε καὶ φιλοτίμου R. IX 583

a 8 τῶν Τυρταίου πολεμικῶν ... πολεμικώτερον L. II 667 a 2-3.

b) πολιτικὴν ... τέχνην οὔπω εἶχον, ἧς μέρος πολεμική Pr. 322 b 6 κήδεσθαι ... πολεμικῆς R. II 374 b 4 πρός τε τὰς ἄλλας ... τέχνας καὶ πρὸς τὰς πολεμικάς L. III 679 d 5 ἡ ... πολεμικὴ κληθεῖσα, στρατηγικὴ τέχνη Ep. 975 e 2.

c) πρὸς τὰ πολεμικά R. VII 526 d 1 (cf. VIII 549 a 6 B. 174 b 7) πρὸς τὰ ἔξωθεν πολεμικά L. I 628 d 7.

App. et ass. (2° a) : φιλότιμος (1° b α).

Ass. et opp. (1°) : εἰρηνικός.

πολέμιος « ennemi » a) adj. ; b) subst.

a) οἱ ἀγαθοὶ τοῖς ἀγαθοῖς πολεμιώτατοι Ly. 215 c 5 (cf. Pr. 334 b 4 L. IX 856 b 5) δύο (πόλεις) ... πολεμία ἀλλήλαις R. IV 422 e 9 (cf. VIII 567 c 3) πολέμιον αὐτὸ αὑτῷ So. 243 a 1 (cf. L. I 626 d 7).

b) τοὺς φιλίους καὶ τοὺς πολεμίους B. 221 b 5 (cf. R. III 414 b 2) τὸν τῶν εὖ κειμένων νόμων πολέμιον L. IX 860 b 2.

App. : ἐναντίος.

Ass. et opp. (b) : φίλιος (2° a).

Opp. : φίλος.

πόλεμος, ὁ « guerre » πόλεμός τε καὶ στάσις R. V 470 b 6 (opp. : cf. 471 a 2 L. I 628 b 1 ; app. Pd. 66 c 6 Po. 271 e 1) ἐν πολέμῳ τε καὶ εἰρήνῃ R. VIII 543 a 4 τίκτει πόλεμον καὶ ἔχθραν R. VIII 547 a 4 (cf. V 470 c 7) ἐν πολέμῳ καὶ μάχαις T. 19 e 7 (cf. G. 447 a 1 Pd. 66 c 6) πολέμου ... πρὸς ἡμᾶς αὐτούς L. I 626 e 5.

App. et ass. : ἔχθρα, μάχη ; (parf. opp.) στάσις.

Ass. et opp. : εἰρήνη.

πολιοῦχος « protecteur » (de la cité) Δία ... πολιοῦχον L. XI 921 c 2* (cf. la périphrase τοῖς τὴν πόλιν ἔχουσιν θεοῖς V 745 a 2).

πόλις, ἡ « cité » τὸ κοινὸν τῆς πόλεως Cr. 50 a 8 Pr. 319 e 1 (cf. L. III 697 d 1) οὔτε πόλιν οὔτε ἰδιώτην B. 178 d 3 πόλεις τε καὶ ἔθνη R. I 348 d 6 (cf. L. III 683 a 7) οὔτε τῶν κατὰ πόλεις οὔτε τῶν κατὰ κώμας R. V 475 d 8 οὔτε πόλει οὔτε πολίταις R. VI 501 e 3 πόλιν τε καὶ πολιτείαν R. VII 541 a 5 (cf. 536 b 3 VI 499 b 3 L. III 678 a 3 et 8, 681 d 9) πόλιν ... καὶ ἄστη L. II 667 a 1 ἐν ἑκάστῃ χώρᾳ καὶ πόλει L. VI 759 b 7 (cf. V 745 c 1 VII 817 a 6) πόλις ἄπολις L. VI 766 d 4 (cf. R. IV 422 e 8).

App. : πατρίς.

App. et ass. : ἄστυ, κώμη, (τὸ) κοινόν, πολιτεία, πολίτης.

Ass. : χώρα (c).

Ass. et opp. : ἔθνος, ἰδιώτης.

πολιτεία, ἡ « constitution, gouvernement » οὔτε πόλις οὔτε πολιτεία R. VI 499 b 3 (cf. VII 536 b 3, 541 a 5 IX 590 e 4 L. III 678 a 3 et 8, 681 d 8) τὴν τοιαύτην πολιτείαν R. VIII 550 c 9 d 9, 551 b 5 ἀποβλέπων ... πρὸς τὴν ἐν αὐτῷ πολιτείαν R. IX 591 e 1 πολιτεία μὲν οὐδεμία, στασιωτεῖαι δέ L. VIII 832 c 2 τοὺς τῆς θείας πολιτείας

ἡμῖν φύλακας L. XII 965 c 10 (cf. I 630 e 1 si l'on conjecture, avec Estienne, πολιτείας après θείας).

App. et ass. : πόλις.

Ass. et opp. : στασιωτεία.

πολιτεύεσθαι 1° (au moyen) « vivre en citoyen » ; 2° (au passif) « être gouverné, administré ».

1° παρὰ τὰς συνθήκας ... καθ' ἃς ἡμῖν συνέθου πολιτεύεσθαι Cr. 52 d 3 (réc. d 5 ; cf. G. 515 b 7) ἄνθρωποι πολιτευόμενοι L. III 676 b 3.

2° τοῦ τοιούτου ἐγγύτατα ἡ ἄριστα πολιτευομένη πόλις οἰκεῖ R. V 462 d 7 (cf. IV 427 a 3 VIII 549 c 2 Ch. 171 e 6 L. I 626 b 7 XII 950 a 2) πόλεις ... πεπολιτευμέναι ... πάσας πολιτείας L. III 676 c 1.

πολίτης, ὁ « citoyen » καὶ πολίτας καὶ ξένους M. 91 a 6 (cf. G. 473 c 8) οὔτε πόλει οὔτε πολίταις R. VI 501 e 4 στασιώτας ἀλλ' οὐ πολίτας [AO : στασιωτείας ... πολιτείας K°] L. IV 715 b 5.

App. et ass. : πόλις.

Ass. et opp. : ξένος, στασιώτης (b).

Syn. : ἀστός.

πολιτικός 1° adj. a) = τῆς πόλεως « politique, public » ; b) = τῶν πολιτῶν « civique » ; c) « sociable » ; 2° subst. a) m. (avec ou sans ἀνήρ) (homme) « politique » ; b) f. (avec ou sans ἐπιστήμη ou τέχνη) « science. art politique » ; c) n. sg. ou pl. « (la) politique ».

1° a) ἰδίαν ἢ πολιτικὴν πρᾶξιν G. 484 d 8 (cf. M. 99 b 2) τοὺς ... πολιτικοὺς ἄρχοντας R. VI 489 c 4 (cf. VII 521 b 1) εἴτε πολιτικὸν γράμμα εἴτε ἰδιωτικόν Phr. 258 d 9 (cf. R. I 345 e 1) κόσμον πολιτικόν L. V 736 e 6.

b) τῆς ... ἀρετῆς, τῆς ... πολιτικῆς Ap. 20 b 5 (cf. Pr. 323 a 1 et 8 b 3, 324 a 1) τὴν δημοτικὴν καὶ πολιτικὴν ἀρετήν Pd. 82 b 1 πολιτικὸς σύλλογος G. 452 e 2.

c) πολιτικὸν καὶ ἥμερον γένος Pd. 82 b 5.

2° a) ὑπὲρ ... τῶν πολιτικῶν Ap. 24 a 1 (cf. 21 c 5 G. 484 e 1 M. 95 d 2, 99 d 1) τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν M. 100 a 2 πολιτικὸν ... λέγεις 'Ασκληπιόν R. III 407 e 3 (cf. M. 100 a 2 L. I 628 d 6) τὸν ὄντως πολιτικόν Po. 300 c 7 (cf. 291 c 5) οὐκ ὄντας πολιτικούς, ἀλλὰ στασιαστικούς Po. 303 c 2.

b) πολιτικὴν ... τέχνην οὔπω εἶχον Pr. 322 b 5 (cf. b 8, 321 d 5 L. III 677 c 6) τυραννικήν, τὴν δὲ προσειπόντες πολιτικήν Po. 276 e 12 (cf. 264 b 1, 284 a 7 b 3, 305 e 6 Ch. 170 b 3 L. I 650 b 9) τὴν πολιτικὴν ταύτην ἐπιστήμην Po. 300 e 9 (cf. 303 e 8).

c) ἔστιν ... τὸ πολιτικὸν ... αὐτὸ τὸ δίκαιον L. VI 757 c 5 τὰ πολιτικὰ πράττειν Ap. 31 d 6 (cf. d 8 avec πράγματα ; G. 521 d 8 Le. VII 325 c 7 et 9) ἵνα μὴ τὰ πολιτικὰ βλάπτοι R. III 407 d 4 πράττειν τὰ κοινὰ καὶ πολιτικά Le. VII 325 b 1.

App. et ass. : (1° b) δημοτικός ; (2° a) στασιαστικός ; (2° c) κοινά.

Ass. et opp. : (1° a) ἴδιος, ἰδιωτικός ; (2° b) τυραννική.

πολλαπλοῦς « multiple » οὐκ ἔστιν διπλοῦς ἀνὴρ ... οὐδὲ πολλαπλοῦς R. III 397 e 2 (cf. T. 75 b 6)*.
Ass. : διπλοῦς.
Opp. : ἁπλοῦς.

πολυειδής « multiforme » πολυειδὲς θρέμμα R. X 612 a 4 (cf. IX 590 a 8 Pd. 80 b 3 So. 221 e 8) ὕβρις ... πολυώνυμον, πολυμελὲς γὰρ καὶ πολυειδές Phr. 238 a 3 ἁπλοῦν ἢ πολυειδές Phr. 270 d 2 πότερον ἓν καὶ ὅμοιον πέφυκεν ἢ ... πολυειδές Phr. 271 a 7*.
App. : σύνθετος.
Ass. et app. : ἁπλοῦς 1°.

πολυλόγος « grand discoureur » τὴν πόλιν ... ἡμῶν Ἕλληνες ὑπολαμβάνουσιν ὡς φιλόλογός τέ ἐστι καὶ πολυλόγος, Λακεδαίμονα δὲ ... βραχυλόγον L. I 641 e 5*.
App. et ass. : φιλόλογος.
Ass. et opp. : βραχυλόγος.

πολυμαθής « érudit » πολυηκόους τε ... καὶ πολυμαθεῖς L. VII 811 a 1*.
Ass. : πολυήκοος.

πολυμαθία, ἡ « érudition » ἐκ πολυπειρίας καὶ πολυμαθίας L. VII 811 a 5 (cf. b 5 [AO : φιλομ. O³], 819 a 5)*.
Ass. : πολυπειρία.

πολυπειρία, ἡ « expérience » ἡ πολυπειρία καὶ πολυμαθία L. VII 819 a 4 (cf. 811 a 4)*.
Ass. : πολυμαθία.

πολυπραγμονεῖν « s'agiter », « s'ingérer » ἦ οὖν ἐπολυπραγμονεῖτε ; Ch. 161 d 9 (cf. Ap. 31 c 5 R. VIII 551 e 6 Pa. 137 b 8 Tht. 184 e 3) τὰ αὑτοῦ πράξαντος καὶ οὐ πολυπραγμονήσαντος G. 526 c 4 (cf. R. IV 433 a 9 d 5) μὴ ἐάσαντα τἀλλότρια πράττειν ... μηδὲ πολυπραγμονεῖν R. IV 443 d 3 πολυπραγμονεῖν τὰς αἰτίας ἐρευνῶντας L. VII 821 a 3 (cf. XII 952 d 1)*.
App. et ass. : τἀλλότρια πράττειν.
Ass. et opp. : τὰ αὑτοῦ πράττειν.

πολυπραγμοσύνη, ἡ « ingérence (indiscrète) » τὴν ... μεταβολὴν καὶ πολυπραγμοσύνην R. IV 434 b 7 (réc. b 10) πολυπραγμοσύνην καὶ ἀλλοτριοπραγμοσύνην R. IV 444 b 2*.
App. et ass. : ἀλλοτριοπραγμοσύνη.
Opp. : οἰκειοπραγία.

πολύς « nombreux » 1° pronominal ; 2° adverbial (dans l'expression περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι « tenir compte, faire cas » (de) ; 3° subst. a) m. pl. « le grand nombre » ; b) n. α) sg. β) pl. « (le) multiple ».

1° ἕνα γενόμενον ἐκ πολλῶν R. IV 443 e 3 (cf. 423 d 5-6 V 462 b 1 Ep. 992 b 6) πολλὰ φαίνεσθαι ἕκαστον R. V 476 a 8 (cf. VI 507 b 6) εἰ πολλά ἐστι τὰ ὄντα Pa. 127 e 1 ἓν αἰτηθεὶς πολλὰ δίδως Tht. 146 d 5 περὶ τὸ ἓν καὶ πολλά Ph. 14 d 5 (cf. c 9 e 4, 16 b 8 d 4 So. 251 b 9) σύμπολλα ἐξ ἑνὸς ἢ ἐκ πολλῶν ἕν L. X 904 a 1.

2° περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι Cr. 46 e 1 (cf. 45 c 4, 48 e 4 Ap. 24 c 9 Ly. 215 b 8 c 1, 219 d 5 e 1 et 3, 220 a 2 B. 180 a 3 R. III 389 b 3) περὶ πλείονος ποιοῦ Cr. 54 b 4 (cf. Ap. 30 a 2 Ly. 219 e 5 Cra. 404 d 7 R. I 345 b 3) περὶ πλείστου ποιητέον Cr. 48 b 6 (cf. Ap. 21 e 5, 32 e 4 Euth. 285 a 1) περὶ πλείονος ... ἡγεῖ Pr. 313 a 7 πολλοῦ ποιοῦμαι Pr. 328 d 9 (cf. περὶ παντὸς ἂν ποιήσαιντο Euth. 283 d 8 μὴ περὶ σμικροῦ ποιησομένοις R. III 386 a 4).

3° a) τοὺς πολλούς ... δοκεῖν Pd. 64 b 2 (cf. τοῖς πολλοῖς ἀνθρώποις 65 a 3) ἐν τοῖς πολλοῖς τε καὶ φαύλοις R. IV 431 c 3 d 1 τοῖς πολλοῖς τε καὶ μηδὲν εἰδόσιν R. X 602 b 3 λέληθε τοὺς πολλούς Phr. 249 d 3 (cf. d 2).

b) α) ποίησίς ἐστί τι πολύ « un complexe » B. 205 b 7 ὡς τὸ πολύ L. V 729 a 2 (cf. VII 817 c 7 X 904 c 3 Ep. 982 b 1) ὡς ἐπὶ τὸ πολύ L. IX 875 d 5.

β) εἶδος ... τι ἓν ἕκαστον ... τίθεσθαι περὶ ἕκαστα τὰ πολλά R. X 596 a 7 ἀδύνατον τά τε πολλὰ ἓν καὶ τὸ ἓν πολλὰ εἶναι So. 251 b 8 (cf. Ph. 14 c 8) μὴ μόνον ... πρὸς τὰ πολλὰ βλέπειν ... πρὸς δὲ τὸ ἓν L. XII 965 b 8 (cf. c 2).

App. et ass. (3° a) : (οἱ) μηδὲν εἰδότες.

Ass. et opp. (1° et 3° b β) : εἷς, (τὸ) ἕν ; (3° a) (οἱ) φαῦλοι.

πολύτροπος « à double face », « aux mille tours » (V. Bérard) Ὅμηρον πεποιηκέναι ... πολυτροπώτατον Ὀδυσσέα H. m. 364 c 7 (réc. e 2 et 5) ὁ μὲν Ἀχιλλεύς ... ἀληθής τε καὶ ἁπλοῦς, ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς πολύτροπός τε καὶ ψευδής H. m. 365 b 5 (cf. b 8 e 2 et 4 ; réc. 369 b 1) τοῖς ... πολυτρόποις θηρίοις Po. 291 b 2*.

App. et ass. : ψευδής (2° a).

Ass. : ἀληθής 3°.

Ass. et opp. : ἁπλοῦς 3°.

πολυχρόνιος « durable » πολυχρονιώτερον ψυχὴ σώματος Pd. 87 a 5 (réc. d 6 πολυχρόνιον, τὸ δὲ σῶμα ... ὀλιγοχρονιώτερον, et 95 c 8 ; cf. Tht. 194 d 2) πότερον πολυχρονιώτερον ... ἢ βραχυχρονιώτερον T. 75 c 1*.

App. : μακραίων.

Ass. et opp. : βραχυχρόνιος, ὀλιγοχρόνιος.

πονεῖν « peiner » πόνους πονεῖν οὐστινασοῦν B. 208 d 2 (cf. Ap. 22 a 7 R. VII 536 e 3) ἀνόνητα ... πονῶν R. VI 486 c 10 (cf. VII 531 a 3 d 4) οὐκ ἄλλως αὐτοῖς πεπόνηται Phr. 232 a 4 (cf. Pd. 88 a 8) ἂν ... πονῶν ἄχθῃ So. 218 a 7.

Ass. : ἄχθεσθαι.

πονηρία, ἡ a) « défaut » ; b) « perversité ».

a) ἀσχημοσύνη ... ἡ μὲν ... πρὸς ἀρετῆς ἐστιν, ἡ δὲ ... πρὸς πονηρίας σώματος H. m. 374 c 1 (cf. d 1 et 4 G. 477 c 1 R X 609 a 10, 610 a 6 Ph. 45 e 6).

b) ἡ τῆς ψυχῆς πονηρία G. 477 c 4 (cf. c 12 R. X 610 a 7 So. 228 d 7) ὑπὸ τῆς ἀδικίας, πονηρίας οὔσης ψυχῆς R. X 609 c 5 (cf. G. 477 c 12) πονηρίαν μὲν φεύγειν, ἀρετὴν δὲ διώκειν Tht. 176 b 4

(cf. R. III 409 d 8 Ph. 45 e 6) ὕβριν ... καὶ σύμπασαν πάντων πονηρίαν Ph. 26 b 7.

App. : φαυλότης ; (a-b) κακία (b) ; (b) μοχθηρία.

App. et ass. (b) : ἀδικία (a), ὕβρις (b).

Ass. et opp. : ἀρετή.

πονηρός 1° adj. a) « défectueux » ; b) « pervers » ; c) « socialement inférieur » ; 2° subst. m. « méchant ».

1° a) τὰς αἰσθήσεις ... τὰς μὲν ... πονηρὰς ... τὰς δὲ ... ἀγαθάς H. m. 374 e 1 χρηστὸν ἢ πονηρὸν περὶ τὸ σῶμα Pr. 313 d 3 (cf. G. 464 d 8 R. X 601 e 4) πονηρὰ τροφή L. V 735 c 1 (cf. Le. VII 343 c 7).

b) ἐν πολίταις χρηστοῖς ἢ πονηροῖς Ap. 25 c 6 (cf. Pr. 313 a 9 L. XII 950 b 7) πονηρότερος καὶ ἀδικώτερος R. X 610 c 7 πονηρὰς δόξας Ph. 40 e 6 (cf. 41 a 1 et 3) πονηρὰς ἡδονάς Ph. 41 a 6.

c) τῶν λεγομένων πονηρῶν μέν, σοφῶν δέ R. VII 519 a 2.

2° φίλος μὲν ... ὁ ἀγαθός, ἐχθρὸς δ' ὁ πονηρός R. I 335 a 4 πονηροῖς ἢ χρηστοῖς R. III 409 d 3 (cf. Pd. 89 e 7 ; B. 183 d 7, ci-après).

Adv. : αἰσχρῶς ... ἐστι πονηρῷ τε καὶ πονηρῶς χαρίζεσθαι, καλῶς δὲ χρηστῷ τε καὶ καλῶς. B. 183 d 7*.

App. : κακός, μοχθηρός, φαῦλος.

App. et ass. : ἄδικος.

Ass. et opp. : ἀγαθός, χρηστός.

πόνος, ὁ « peine, labeur » οὗ δὴ ἕνεκεν καὶ οἱ ... πόνοι ἦσαν B. 210 e 6 (cf. 219 e 8) πόνος τε καὶ ἀγὼν ἔσχατος ψυχῇ πρόκειται Phr. 247 b 5 ὡς μάταιος ἂν ὁ πόνος εἴη καὶ ἀνήνυτος L. V 735 b 7 (cf. IV 717 a 2 T. 40 d 4 Ep. 991 c 6).

App. : πραγματεία (a).

App. et ass. : ἀγών.

πορεία, ἡ « marche, voyage » a) au pr. ; b) au fig.

a) ἐν ὁδῶν πορείαις R. VIII 556 c 9 πορεία τε καὶ πλοῦς Le. VII 337 e 4.

b) ἐν ἀρχῇ τῆς ἐκεῖσε πορείας Pd. 107 d 5 (cf. e 4, 115 a 1 R. X 619 e 5 Le. VII 335 c 1) οὐ διαλεκτικὴν ταύτην τὴν πορείαν καλεῖς ; R. VII 532 b 5 (cf. e 4 L. VII 799 d 3).

App. et ass. (a) : ὁδός, πλοῦς.

πορεύεσθαι « marcher » (au fig.) οὐ κατὰ ταὐτὰ πορεύονται αὐτοῖς Pd. 82 d 4 πῇ πορευθεὶς τὸν βίον διέλθοι R. II 365 b 1 τὸν αὐτὸν οἶμον ... πορευόμενοι R. IV 420 b 3 οὐκ ἐπ' ἀρχὴν πορευομένη R. VI 510 b 6 (réc. VII 533 c 10) εἰ ταύτῃ χρὴ πορεύεσθαι, ταύτῃ πορευώμεθα Ph. 31 b 7 (cf. L. VI 779 d 5 XII 965 c 7, 968 b 9 Ep. 992 a 6) ὀρθῇ πορευομένης ὁδῷ Le. VII 330 d 7.

App. : βαίνειν, ἰέναι (a).

πόρος, ὁ « issue » (au fig.), « moyen » ᾗ ... πόρον τινὰ εὑρίσκω τοῦ ζητήματος Tht. 191 a 6 τίνα ... πόρον καὶ λόγον ἀνευρίσκομεν L. VI 752 e 3 (réc. de d 2).

App. : μηχανή.

πόρρω a) « loin de » ; b) « avant dans » (à l'intérieur de).

a) πόρρω ... περί τε τοῦ δικαίου καὶ δικαιοσύνης R. I 343 b 9 τῆς ἡδονῆς ... πόρρω [τῆς ἡδονῆς exp. A secl. Baiter] R. IX 581 e 3 πόρρω ... τοῦ ἀληθοῦς R. X 598 b 6 (cf. 603 a 11-12, 605 c 4 So. 234 c 4) πόρρω ... τοῦ εἰδέναι Tht. 151 c 8.

b) πόρρω ... τοῦ βίου Ap. 38 c 6 (cf. G. 484 c 9) πόρρω ... σοφίας ἐλαύνοντος Euph. 4 b 1 (cf. G. 486 a 6 Euth. 294 e 3 Cra. 410 e 3) πόρρω προβεβηκότα ἁμαρτίας L. II 660 c 7.

ποσός « d'une certaine quantité » (indéfini) ποσόν τι ... ὄν So. 245 d 9 οὐκ ἐᾶτον εἶναι ποσὸν ἕκαστον Ph. 24 c 3 (réc. c 6-7 ; cf. d 3 et 5)*.

πρᾶγμα, τό 1° « chose » a) en général ; b) par opp. à λόγος ou ὄνομα ; c) « être » (au pl., « réalités ») ; 2° « affaire » a) en général ; b) « œuvre » (philosophique) ; c) « peine, souci ».

1° a) γίγνεται ἐξ ἐναντίων τὰ ἐναντία πράγματα Pd. 71 a 6 ἰστέον ... τί ἐστι τὸ πρᾶγμα B. 217 c 7 πρᾶγμα ... τῶν ἔργων ... συνίστησιν Po. 308 c 1 ὑπ' αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἀναγκάζονται ... συσσιτεῖν L. I 625 e 4 τούτοις ἄρχοντος δεῖ ... ὡς οὐδενί γε πράγματι L. I 640 c 5.

b) πότερον ταῦτα, πέντε ὄντα ὀνόματα, ἐπὶ ἑνὶ πράγματί ἐστιν, ἢ ἑκάστῳ ... ὑπόκειταί τις ἴδιος οὐσία καὶ πρᾶγμα Pr. 349 b 3-4 (cf. à c Cra. 386 a 2 e 1) ὡς μέγιστα ἀνατιθέναι τῷ πράγματι B. 198 e 1 φύσει τὰ ὀνόματα εἶναι τοῖς πράγμασι Cra. 390 e 1 τὸ πρᾶγμα αὐτὸ μᾶλλον ... ἢ τοὔνομα So. 218 c 4 τοὔνομα τοῦ πράγματος ἕτερον So. 244 d 3 συνθεὶς πρᾶγμα πράξει δι' ὀνόματος καὶ ῥήματος So. 262 e 13.

c) ὥσπερ παρὰ σκιᾶς ἀληθὲς ... πρᾶγμα M. 100 a 7 θεατέον αὐτὰ τὰ πράγματα Pd. 66 e 1 τὰ πράγματα ... ἔχειν δοκεῖ ... τινα βεβαιότητα τῆς οὐσίας Cra. 386 a 2 (réc. e 1) ᾗ πέφυκε τὰ πράγματα Cra. 387 c 1 (réc. d 4) τὸ λέγειν πρᾶξίς τις ἦν περὶ τὰ πράγματα Cra. 387 c 10 ἀθανάτῳ πράγματι (= ψυχῇ ; cf. d 3) R. X 608 c 9 τὰς τῶν πραγμάτων μακρὰς συλλαβάς Po. 278 d 5.

2° a) πράττειν τὰ πολιτικὰ πράγματα Ap. 31 d 8 οὐδὲ ἀμελεῖται ... τὰ τούτου πράγματα Ap. 41 d 2 φαῦλον ἂν εἴη τὸ ἐμὸν πρᾶγμα H. M. 286 e 8.

b) τὸ σὸν τί ἐστι πρᾶγμα ; Ap. 20 c 5 πᾶς ὅτῳ ἀξίως ... τοῦ πράγματος μέτεστιν Pd. 61 c 7 (cf. Tht. 168 b 1 Le. VII 340 c 3) δεικνύναι ... ὅ τί ἐστι πᾶν τὸ πρᾶγμα Le. VII 340 b 8 (cf. e 2, 341 c 4 et 7, 344 a 3).

c) τὸ ... καταγελασθῆναι ... οὐδὲν πρᾶγμα Euph. 3 c 6 (cf. 4 d 3 H. M. 291 a 8 La. 200 a 4 G. 447 b 1 B. 198 e 2 Cra. 393 d 2 L. IV 708 e 3 VII 794 e 6) ἄνευ πραγμάτων Euth. 288 e 6 (cf. Tht. 186 c 4 Po. 285 e 3 Le. VII 340 c 1) ἄλλον ὠφελῶν πράγματα ἔχειν R. I 347 d 7 (cf. G. 467 d 4) πάντα πράγματα παρέχων τῷ σύζυγι Phr. 254 a 4 (cf. Pd. 63 e 6).

App. (1° c) : ὄν (τα).

App. et ass. (1° b-c) : οὐσία.

Ass. : (1° a) ἔργον ; (1° b) πρᾶξις.

Syn. (1° a et c) : χρῆμα (a) ; cf. J. Vendryes, in *Mélanges Desrousseaux*, Paris, 1937, p. 478.

πραγματεία, ἡ a) « effort, sollicitude » ; b) « soin » ; c) « méthode, discipline ».

a) ἡ τοῦ τοιούτου πραγματεία Pd. 64 e 3 (cf. 63 a 1, 67 b 9 G. 453 a 3) εἰς ἀνθρώπων πραγματείας R. VI 500 c 1 (cf. Cra. 408 a 2 Po. 279 a 7 L. VI 769 a 8) ἄνευ πολλῆς πραγματείας Phr. 273 e 5 (cf. Le. II 313 b 4, 314 a 7).

b) περὶ σώματος πραγματείαν G. 518 a 4 τροφῆς μηδέ τινος ἄλλης πραγματείας Po. 275 e 4.

c) τοιαῦται ἄλλαι πραγματεῖαι, αἱ μὲν τεχνικαί ... G. 501 b 3 (cf. 517 d 1) τὴν ... τοῦ ἐπιπέδου πραγματείαν R. VII 528 d 4 (cf. 531 d 4) πᾶσα ... ἡ πραγματεία τῶν τεχνῶν R. VII 532 c 4 ἀμήχανον ... λέγεις ... πραγματείαν Pa. 136 c 7 (cf. Ph. 58 c 7) ἡ τοῦ διαλέγεσθαι πραγματεία Tht. 161 e 6.

App. (a) : πόνος.

App. et ass. (c) : τέχνη.

πραγματειώδης « laborieux » πραγματειώδη παιδιὰν παίζειν Pa. 137 b 2*.

App. : ἐπίπονος.

πραγματεύεσθαι 1° « s'occuper » (à, de), « peiner » (sur) ; 2° « argumenter, spéculer ».

1° σοῦ γε οὐδὲν ... περιττότερον πραγματευομένου Ap. 20 c 7 (cf. 22 b 4 H. M. 304 c 5 Pr. 361 d 5 R. IV 427 a 4 VI 506 b 11, 510 c 3 Le. VII 333 e 4)*.

b) τὸν δεύτερον πλοῦν ἐπὶ τὴν τῆς αἰτίας ζήτησιν ᾗ πεπραγμάτευμαι Pd. 99 d 2 (réc. 100 b 3 ; cf. Cra. 425 c 6, 437 c 6 R. IV 430 d 6) ταῦτα ... ἀνδρείως ἡγοῦμαι πεπραγματεῦσθαι Pa. 129 e 5 (cf. 133 b 9) περὶ ἐκεῖνα πραγματευόμενος διατρίβω Pa. 130 d 9 ἡ ψυχή, ὅταν ... πραγματεύηται περὶ τὰ ὄντα Tht. 187 a 6 οὐ χρὴ περὶ τὰ θεῖά ποτε πραγματεύεσθαι Ep. 988 a 6 ἐμὲ σοὶ κοινῇ πραγματευσάμενον Le. III 316 a 1*.

App. et ass. (2°) : διατρίβειν.

πρακτικός a) « ordonné à l'action, pratique » ; b) « fait pour l'action ».

a) τὴν μὲν (ἐπιστήμην) πρακτικὴν ... τὴν δὲ ... γνωστικήν Po. 258 e 5 (cf. 259 d 1) (κίνησιν) ἐρρωμενεστάτην ... καὶ πρακτικὴν διαφερόντως L. X 894 d 2*.

b) φιλοθεάμονάς τε καὶ φιλοτέχνους καὶ πρακτικούς R. V 476 a 12 ἰταμότητος ὀξείας καὶ πρακτικῆς Po. 311 a 9*.

Ass. et opp. (a) : γνωστικός.

πρᾶξις, ἡ a) « acte, action » ; b) « accomplissement, réalisation » ; c) « pratique » ; d) « vie ».

a) ἀπεχόμενοι τῶν πολιτικῶν πράξεων H. M. 281 c 8 ποίησιν πράξεως καὶ ἐργασίας ἄλλο ἐνόμιζεν Ch. 163 b 9 (cf. c 4 d 3 e 1 et 9)

ἴσους τοὺς λόγους ἔχουσι ταῖς πράξεσιν G. 450 d 8 πᾶσα ἡ πρᾶξις ... διὰ λόγων ἐστίν G. 450 d 9 (cf. 527 c 5) τὸ ἔργον ἑκάστης τῆς πράξεως οὐδὲν χεῖρον ἀπεργάζεται M. 98 b 8 κατὰ τὴν αὑτῶν φύσιν καὶ αἱ πράξεις πράττονται Cra. 387 a 1 (réc. d 1 ; cf. Pr. 356 b 8 L. VIII 831 d 7) τὸ ὀνομάζειν πρᾶξίς τίς ἐστιν, εἴπερ καὶ τὸ λέγειν πρᾶξίς τις ἦν περὶ τὰ πράγματα Cra. 387 c 9-10 (cf. So. 262 e 13) ἐν ... πολεμικῇ πράξει R. III 399 a 6 (cf. Po. 304 e 8) δικαίαν ... καὶ καλὴν πρᾶξιν R. IV 443 e 7 (cf. e 9) πράξεις ... καὶ γενέσεις Tht. 155 e 5 ἀδελφῷ τινι τῆς πράξεως ὀνόματι So. 224 b 7 τὰ μεγάλα ... ἔργα καὶ πράξεις L. X 892 b 7.

b) εἰς γράμματα ἀγαθὴ πρᾶξις Pr. 345 a 1 (= εὐπραγία a 3) τὴν τῶν ἔργων πρᾶξιν Mx. 237 b 1 (cf. T. 19 c 8) ἄλλος ἐπ' ἄλλου ἔργου πρᾶξιν [AF : πράξει T] R. II 370 b 2 τὴν ἔξω πρᾶξιν τῶν αὑτοῦ R. IV 443 d 1 (cf. 433 e 13).

c) ὀρθὴ δόξα ... ὠφελίμη εἰς τὰς πράξεις M. 98 c 2 ὡς ... πράττοντές τε καὶ πράξεως ἕνεκα ... τοὺς λόγους ποιούμενοι R. VII 527 a 7 τῶν ἐν ταῖς πράξεσιν ἔργων So. 234 e 2 (cf. Phr. 271 d 8) κύκλος ἕκαστος τῶν ἐν ταῖς πράξεσι γραφομένων Le. VII 343 a 5.

d) τὰ ἁμαρτήματα ἐν τῇ πράξει A. 117 d 7 ἐν πολιτικῇ πράξει M. 99 b 2 (cf. L. V 737 a 2) τίς ... πρᾶξις φίλη ... θεῷ L. IV 716 c 1.

Ass. : (a-c) ἔργον ; (a) πρᾶγμα.

Ass. et syn. (a) : ἐργασία, ποίησις.

πρᾶος, πρᾳῦς « doux, calme » a) adj. ; b) subst. n.

a) γενναιότατον καὶ πρᾳότατον καὶ ἄριστον ἄνδρα Pd. 116 c 5 πρὸς μὲν τοὺς οἰκείους πρᾴους ... πρὸς δὲ τοὺς πολεμίους χαλεπούς R. II 375 c 1 (cf. VI 500 a 5) ἐναντία ... θυμοειδεῖ πρᾳεῖα φύσις R. II 375 c 8 (cf. L. V 731 b 3 réc. d 6) (θρέμμα) χαλεπώτερον ἢ πρᾳότατον R. VI 493 b 2 (cf. Cr. 49 b 5) πᾶσιν ἵλεώς τε καὶ πρᾷος R. VIII 566 e 4 πρᾷος τὸ ἦθος Phr. 243 c 3 (cf. L. XI 930 a 6-7) πρᾷον ... καὶ ... ἀνδρεῖον Tht. 144 a 4 (cf. R. II 375 c 6) πολέμου ... γένος ... πολὺ πρᾳότερον L. I 629 d 5 τοῦ λογισμοῦ καλοῦ μὲν ὄντος, πρᾴου δὲ καὶ οὐ βιαίου L. I 645 a 6 ἐν πρᾳέσι λόγοις ... νουθετῶν L. X 888 a 1.

b) τὸ δὲ λεῖον [Stob. : ἵλεων AO] καὶ εὐμενὲς πρᾷόν τε L. VII 792 e 7.

Adv. : πρᾴως (H. m. 364 d 1, app. et ass. à εὐκόλως ; Cr. 43 b 9, app. et ass. à ῥᾳδίως ; L. I 634 c 8, ass. et opp. à χαλεπῶς ; Ep. 989 b 7, ass. à μετρίως) ; cp. πρᾳότερον (G. 489 d 8) ; sup. πρᾳότατα (R. III 387 e 6).

App. et ass. : εὐμενής, ἵλεως.

Ass. et opp. : βίαιος, θυμοειδής, χαλεπός.

πρᾳότης, ἡ « douceur » πρᾳότητα μὲν πορίζων, ἀγριότητα δ' ἐξορίζων B. 197 d 4 τῆς πρᾳότητος τῆς θεοῦ Cra. 406 a 6 ἡ πρᾳότης ἐνίων τῶν δικασθέντων R. VIII 558 a 4 (le gén. est objectif ; cf.

la note de L. Robin) λείως ... μετὰ πολλῆς πρᾳότητος Tht. 144 b 5 πρᾳότητι μετὰ φρονήσεως ... χρώμενοι Criti. 120 e 4*.

Ass. et opp. : ἀγριότης.

πράττειν 1° trans. « faire, accomplir » a) un acte ; b) une tâche ; c) ses affaires ou celles des autres ; 2° intr. a) « agir » (en général) ; b) et c) avec εὖ ou κακῶς et souvent avec jeu sur les deux sens : b) « agir » (moralement) ; c) « réussir, être heureux » ou « échouer, être malheureux » (sens proche de l'étymologie : « accomplir jusqu'au bout, mener à bonne fin » ; cf. J. Vendryes, *Mélanges Desrousseaux*, p. 480).

1° a) ἕκαστον ... τῶν πραχθέντων Euph. 8 e 4 αὐτὰ οὕτω πεπρᾶχθαι ὥσπερ ἂν πραχθῇ Cr. 44 c 8-9 οὐ γὰρ ἂν τό γε πραχθὲν ἀγένητον θείη Pr. 324 b 3 ταύτην τὴν πρᾶξιν πρακτέον Pr. 356 b 8 (cf. c 1) ἀνάγκαι ... ἃς μή τις πράξας μηδὲ αὖ μαθών L. VII 818 b 8.

b) γυμναζόμενος ἀνὴρ καὶ τοῦτο πράττων Cr. 47 b 2 (cf. Criti. 111 e 3 L. VII 807 d 5) τὰ τῆς πόλεως ... πράττειν καὶ λέγειν Pr. 319 a 2 (cf. Ap. 31 d 6 La. 180 b 4) τὰ ... Ἀθηναίων πράττω B. 216 a 6 τούτου ἕνεκα πάντα πράττει R. VI 505 e 2.

c) σωφροσύνη εἴη τὰ ἑαυτοῦ πράττειν Ch. 161 b 5 (réc. d 3, 162 a 6 et 8, 163 a 6) τὰ ... ἑαυτοῦ ἕκαστον ἐργάζεσθαί τε καὶ πράττειν Ch. 162 a 2 οἱ τὰ τῶν ἄλλων πράττοντες Ch. 163 a 8 (cf. R. IV 443 d 3) φιλοσόφου τὰ αὑτοῦ πράξαντος καὶ οὐ πολυπραγμονήσαντος G. 526 c 4 (cf. R. IV 433 a 9, réc. d 4) αὐτὸν δι' αὑτὸν τὰ αὑτοῦ πράττειν R. II 370 a 4 (hypothèse, — rejetée, — de l'autarcie absolue ; cf. les cas péjoratifs Po. 307 e 4 Le. IX 358 a 1) ... νέοις, εἰ μέλλουσι τὸ αὑτῶν πράττειν R. III 400 e 6 ζῇ τὰ ἑαυτοῦ πράττων R. III 406 e 2 τοῦτο ... κινδυνεύει ... ἡ δικαιοσύνη εἶναι, τὸ τὰ αὑτοῦ πράττειν R. IV 433 b 4 (cf. d 4 et 9, 434 c 9, 441 d 9 e 1-2, réc. 443 b 2 ; V 453 b 5) πράττων ἕκαστος αὐτῶν τὸ αὑτοῦ Phr. 247 a 5 πράττειν καὶ γνῶναι τά τε αὑτοῦ καὶ ἑαυτὸν σώφρονι μόνῳ προσήκειν T. 72 a 4.

2° a) οὐ ταὐτὸν καλεῖς τὸ ποιεῖν καὶ τὸ πράττειν Ch. 163 b 2 ... εἰ τὰ τοιαῦτα ἔργα ἐκάλει καὶ ἐργάζεσθαι καὶ πράττειν Ch. 163 b 6 τοὺς δυναμένους ἐν ταῖς πόλεσι πράττειν Pr. 317 a 4 (cf. 326 b 4) πράττοντές τε καὶ πράξεως ἕνεκα ... τοὺς λόγους ποιούμενοι R. VII 527 a 7 οὐκ αὐτὴν δεῖ πράττειν, ἀλλ' ἄρχειν τῶν δυναμένων πράττειν Po. 305 d 2-3.

b) πολλὴ ἀνάγκη ... τὸν ... ἀγαθὸν εὖ τε καὶ καλῶς πράττειν ἃ ἂν πράττῃ, τὸν δ' εὖ πράττοντα ... εὐδαίμονα εἶναι, τὸν δὲ ... κακῶς πράττοντα ἄθλιον G. 507 c 3-4-5.

c) οὐ πάτριον ὀρθῶς πράττειν ἀλλ' ἐξαμαρτάνειν H. M. 284 c 1 (cf. οὐ<χ> ... ἁμαρτάνοι γ' ἄν ποτε ἡ σοφία, ἀλλ' ἀνάγκη ὀρθῶς πράττειν καὶ τυγχάνειν Euth. 280 a 8) ἐν πάσῃ πράξει ... καλῶς καὶ εὖ πράττειν ..., τοὺς δὲ εὖ πράττοντας εὐδαίμονας εἶναι Ch. 172 a 2-3 (cf. 173 d 3. réc. 174 b 8 ; Euth. 280 b 6, 281 c 2) ἢ εὖ ἢ κακῶς πράττειν Pr. 313 a 8 (cf. 345 a 8, 356 d 1, 357 e 8 G. 495

e 2, réc. 496 e 16; 497 a 3) ἐκεῖσε ἀφικόμενον εὖ πράξειν Pd. 58 e 7 (cf. R. X 621 d 3) πάντες ἄνθρωποι βουλόμεθα εὖ πράττειν Euth. 278 e 3 (cf. e 6, 279 a 2) πράξομεν κατὰ νοῦν R. II 366 b 7 ἐκ τοῦ πράττειν ἢ εὖ οἰομένους ἢ κακῶς πεπραγέναι R. X 603 c 7 ἐν δόξῃ τοῦ πράττειν εὖ « dans un sentiment de bien-être » L. VII 815 d 8 εὖ πράττειν (souhait-salutation des *Lettres*) v. g. Le. III 315 b 2 VII 323 d 9.

App. (2° c) : εὐτυχεῖν.

App. et ass. : (2° a) ἐργάζεσθαι, ποιεῖν ; (2° c) εὐδαιμονεῖν, τυγχάνειν.

Ass. : (1° a) μανθάνειν ; (1° b) λέγειν (sur l'expression « polaire » λέγειν καὶ πράττειν, cf. E. Kemmer, p. 238-242).

Ass. et opp. (ἀ τὰ αὑτοῦ πράττειν 1° c) : πολυπραγμονεῖν.

πραΰνειν « adoucir » τὸ θυμοειδὲς πραΰνας R. IX 572 a 4 (cf. IV 440 d 3 L. V 731 d 3).

πρέπειν 1° « se distinguer » ; 2° « convenir » a) personnel ; b) impersonnel ; c) au pcpe pr. : α) adj. ; β) subst. n. ; d) adverbial.

1° ἐφαίνετο πρέπειν ἣν (sc. πομπὴν) οἱ Θρᾷκες ἔπεμπον R. I 327 a 5.

2° a) ὃ ἂν πρέπῃ ἑκάστῳ H. M. 290 d 5 (cf. c 9 d 2 et 7, 291 a 3) τὸ αἰσχυντηλὸν αὐτοῦ τῇ ἡλικίᾳ ἔπρεψεν Ch. 158 c 6 τὸ πρόσφορον ἑκάστῳ ... ὅ τι γιγνόμενον ἂν πρέποι Ep. 976 c 2.

b) μάλιστα πρέπει ... διασκοπεῖν Pd. 61 d 9 (cf. 62 e 6, 92 c 3 et 5, 114 d 2 et 5 A. 135 c 2 La. 197 d 6) οὐ ... πρέπει γε φιλόμουσον ἄνδρα τῶν τοιούτων ἀνήκοον εἶναι Phr. 259 b 5 (cf. L. VI 775 b 5).

c) α) τὴν αὐτῇ (= ψυχῇ) πρέπουσαν οἴκησιν Pd. 108 c 2 (cf. H. M. 291 c 3 Phr. 264 c 5, réc. 268 d 5) τὸ ... τὸ σῶμα κεκοσμῆσθαι ἀεὶ πρέπον ὑμῶν εἶναι τῇ τέχνῃ I. 530 b 7 (cf. R. VI 500 b 6 L. XI 931 d 1, 934 e 1) καιρὸς πρέπων T. 38 b 4 τὸ πρέπον τε καὶ ἁρμόττον ... ὄνομα L. VII 816 b 9 λόγος ... πρέπων L. XII 945 b 3.

β) τὸ πρέπον ... κάλλιον ... εἶναι τοῦ μὴ πρέποντος H. M. 291 b 4-5 (cf. 293 e 7 et 11) πρὸς τὸ μέτριον καὶ τὸ πρέπον καὶ τὸν καιρὸν καὶ τὸ δέον Po. 284 e 6 (réc. 286 d 2) τὰ πρέποντα ἑκάστοις ... τὸ ... ἄλλοις προσῆκον Criti. 109 b 3 (cf. L. VIII 828 c 4) τὸ πρέπον καὶ ἑπόμενον ... τῇ πολιτείᾳ L. VIII 835 c 6 κατὰ τὸ πρέπον αὐτῶν ἕκαστον L. X 903 d 8.

d) πρεπόντως τῶν πραξάντων Mx. 239 c 7 (cf. L. VII 815 b 6) πρεπόντως ἑκάστοις θύμασι ἐν χρόνοις προσήκουσι νείμαντας L. VIII 835 b 3 τό τε πρεπόντως τεθὲν ... καὶ τὸ μή L. IX 861 c 5.

App. : (2° b) προσήκει 1° b ; (2° c) πρόσφορος ; (2° d) προσηκόντως.

App. et ass. : (2° c) ἁρμόττων, καιρός, μέτριος, προσήκων.

πρεπώδης « convenable » τὸ ... κάλλιον πρεπωδέστερον A. 135 b 13*.

πρεσβεία, ἡ « dignité » ἔτι ἐπέκεινα τῆς οὐσίας πρεσβείᾳ καὶ δυνάμει ὑπερέχοντος R. VI 509 b 9*.

πρεσβεύειν « respecter » τοὺς αὐτοὺς (sc. λόγους b 6) πρεσβεύω καὶ τιμῶ Cr. 46 c 1 (cf. B. 188 c 4) τὸ πρεσβύτερον ... τοῦ νεωτέρου ἐστὶ πρεσβευόμενον L. IX 879 b 8 (cf. IV 718 a 1).

App. et ass. : τιμᾶν 1°.

πρέσβυς a) « vieux, ancien, respectable » (au cp. et au sup., adj. et subst. m. ou n.) ; b) « à cœur » (au cp. ; cf. lat. *antiquius*).

a) μήτε τινὰ ἀκούειν, μήτε νεώτερον μήτε πρεσβύτερον R. II 380 c 1 (cf. Phr. 227 c 10 L. IX 879 b 8 c 2) πρεσβύτερόν τε αὐτοῦ ἅμα καὶ νεώτερον γίγνεσθαι Pa. 141 d 3 (cf. 151 e 5, 152 a 5 et 7 b 1-2-3 c 1-2 d 3-4-5-6-7-8 e 2, 7, 9, 153 b 6 d 4, 154 a 2-3, 6-7 b 2-3 ... 155 a 2, 4, 5, 7, 9 ... c 6, 7, 9 T. 38 a 3) οὐ γὰρ ἄρχεσθαι πρεσβύτερον ὑπὸ νεωτέρου T. 34 c 2 προτέραν καὶ πρεσβυτέραν ψυχὴν σώματος T. 34 c 5 (cf. L. X 892 b 1 XII 967 b 7 Ep. 980 d 5, réc. e 3; 991 d 2) πρώτην καὶ πρεσβυτάτην θεῶν T. 40 c 2 χρεῶν πάντων πρεσβύτατα L. IV 717 b 8 δέδεικται ψυχὴ τῶν πάντων πρεσβυτάτη L. X 896 b 4 (cf. 895 b 6, réc. XII 966 d 9, 967 d 6) ὃ ... παλαιότερον ... τοῦ ... νεωτέρου ... πρεσβύτερον Ep. 980 e 1.

b) ἐμοὶ ... οὐδέν ἐστι πρεσβύτερον τοῦ ὡς ὅτι βέλτιστον ἐμὲ γενέσθαι B. 218 d 2.

Adv. (au cp.) : πρεσβυτέρως ... τετιμηκέναι R. VIII 548 c 1*.

App. et ass. (a) : παλαιός, πρότερος, πρῶτος.

Ass. et opp. (a) : νέος.

προαγορεύειν « proclamer » προαγορεύομεν ... ἐξεῖναι Cr. 51 d 2 τὴν πρόρρησιν προαγορεύων L. IX 871 c 2 (cf. b 2 X 907 d 6) προαγορεύουσιν ... τὴν ... πολιτείαν ... μὴ κινεῖν Le. VII 330 e 4 (cf. R. IV 426 c 1).

προαίρεσις, ἡ « prélèvement » ἐν ἑκάστῃ τῇ προαιρέσει Pa. 143 c 2*.

προαιρεῖσθαι 1° « prélever » ; 2° « choisir (préalablement), préférer ».

1° προείλεσθε ταύτας τὰς ἡδονὰς ἐκ τῶν ἄλλων ἡδονῶν H. M. 299 d 9 ἐὰν προελώμεθα αὐτῶν ... τὴν οὐσίαν Pa. 143 b 8 (cf. c 3 Tht. 147 d 7 So. 254 c 3).

2° τί ... ἂν προελοίμεθα τῶν τῆς ἀρετῆς μερῶν La. 190 d 3 (cf. 200 e 6) πρὸς ἓν ἕκαστον ... ὅ τι ἂν προέλῃ Pa. 136 c 2 προαιρετέον ... τὸ κάλλιστον T. 54 a 3 (cf. So. 251 e 1 L. V 733 d 7).

Syn. (2°) : αἱρεῖσθαι 3° (avec la différence d'aspect ?), προτιμᾶν.

προβάλλειν « proposer » (une question, un « problème ») οὐ καλῶς μοι δοκεῖ ... προβεβλῆσθαι ἡμῖν ὁ λόγος B. 180 c 4 περὶ ... ἄλλων πρόβαλλέ μοι Cra. 407 d 8 μόγις μὲν ... προβληθὲν διεπεράσαμεν, ἕτερον δὲ προβέβληται So. 261 a 10-b 1 γίγνεσθαι τὴν ζήτησιν ἑνὸς ἕνεκα ... τοῦ προβληθέντος Po. 285 d 1 (réc. d 6) περὶ πάντα τὰ

προβαλλόμενα Po. 285 d 2 πρὸς τὴν τοῦ προβληθέντος ζήτησιν Po. 286 d 6 εὔσκεπτον... σκέψιν προβέβληκας Ph. 65 d 6 προβάλλοντά τε ἀλλήλοις ἀεὶ L. VII 820 c 6.

App. : προτείνειν, προτιθέναι.

προβιβάζειν « faire progresser » προβιβάσαι εἰς ἀρετήν Pr. 328 a 9 προθυμήσομαι... ἡμᾶς προβιβάσαι [F edd. : προσβιβάσαι BTWY] M. 74 b 4*.

πρόβλημα, τό « problème » οὐχ εἰς προβλήματα ἀνίασιν R. VII 531 c 3 (cf. 530 b 7) ὥσπερ πρόβλημα ἐπισκοπεῖσθαι Tht. 180 c 5 (cf. c 7) φαίνεται (ὁ σοφιστής) προβλημάτων γέμειν (avec jeu sur le sens d' « abri ») So. 261 a 7*.

App. : ζήτημα.

προγιγνώσκειν « connaître d'avance, deviner, pressentir » προγιγνώσκων τὰς... βουλήσεις R. IV 426 c 4 (cf. T. 70 c 3) προγιγνώσκειν τὰ στοιχεῖα... ἀνάγκη τῷ μέλλοντι γνώσεσθαι συλλαβήν Tht. 203 d 8 *.

App. : προειδέναι, προνοεῖσθαι.

προειδέναι « savoir d'avance » ἐὰν μὴ προειδῇ... τὴν ἀλήθειαν G. 459 e 8 (cf. Cra. 433 e 4) παυστέον... προειδότας αὐτοὺς τὸν θάνατον G. 523 d 6 προειδέναι τὸ ἴσον πρὸ ἐκείνου τοῦ χρόνου Pd. 74 e 6 (cf. e 2)*.

App. : προγιγνώσκειν, προνοεῖσθαι.

προθυμεῖσθαι 1° « avoir à cœur, s'efforcer » (de) ; 2° « vouloir, tendre » (à).

1° ἀλλὰ προθυμεῖσθαι χρή Pd. 62 a 1 (cf. 90 e 3, 115 c 2) ἄτοπον ... ἂν εἴη προθυμεῖσθαι μὲν... τοῦτο, ἥκοντος δὲ δὴ αὐτοῦ ἀγανακτεῖν ὃ πάλαι προεθυμοῦντό τε καὶ ἐπετήδευον Pd. 64 a 7 et 9 (cf. 69 d 3-4) ὅπῃ μὲν ἔχει... οὐ φροντίζουσιν, ὅπως δὲ... δόξει... προθυμοῦνται Pd. 91 a 6 (réc. a 9) πειρατέα... καὶ προθυμητέα L. VI 770 b 2 τυχεῖν... ὧν ἕνεκά τις προθυμοῖτ' ἄν... ζῆν Ep. 973 c 7 (cf. Le. VII 336 a 6).

2° ὃ προθυμεῖσθε Pr. 338 c 7 (cf. R. V 460 d 8 Phr. 253 c 4) προθυμεῖται (= βούλεται 74 d 8 ὀρέγεται 75 a 2 b 1)... πάντα τοιαῦτ' εἶναι οἷον ἐκεῖνο Pd. 75 b 5 εὐδαίμονες... εἶναι προθυμούμεθα πάντες Euth. 282 a 2 (cf. b 6) μηδενὶ τροφὴν ὀφεῖλον μηδ' ἐκτίνειν τῳ προθυμεῖσθαι τὰ τροφεῖα R. VII 520 b 5.

App. et ass. : (1°) ἐπιτηδεύειν, πειρᾶσθαι, φροντίζειν 2° ; (2°) βούλεσθαι, ὀρέγεσθαι.

προθυμία, ἡ « zèle » ἡ προθυμία σου Cr. 46 b 1 (cf. Pd. 91 c 4) εἰ... πᾶσαν προθυμίαν καὶ ἀφθονίαν εἴχομεν ἀλλήλους διδάσκειν Pr. 327 b 5 (cf. 361 c 3 T. 23 d 2) προθυμία... τῶν ὡς ἀληθῶς ἐρώντων... οὕτω καλή... γίγνεται Phr. 253 c 2 προθυμία... νεωτέρως εἰπεῖν L. X 907 c 4 τῶν δ' ἡ προθυμία πρὸς τὸν ἐλεύθερον δὴ βίον ὡρμημένη L. XII 962 e 3.

Ass. : ἀφθονία.

πρόθυμος « empressé » (à) οὐ πρόθυμός με εἶ διδάξαι Euph. 14 b 9 ἥκιστα πρόθυμοι ἄρχειν R. VII 520 d 3.

Adv. : προθύμως (R. VI 498 c 5 ; ass. à παρακινδυνευτικῶς* R. VI 497 e 5) ; cp. προθυμότερον (R. VI 498 c 7) ; sup. προθυμότατα (Po. 262 a 5, ass. à ἀνδρειότατα).

προκαλεῖσθαι « convier, inviter » (à) ἀδύνατος ... διελέσθαι ἃ προυκαλούμην αὐτόν Ch. 169 d 1 (cf. Euph. 5 a 5, réc. b 7 ; Euth. 294 b 2 Le. VII 346 e 5) συγγυμνάζεσθαι προυκαλούμην αὐτόν B. 217 c 1 (cf. c 7 Tht. 183 d 8-9) οὕτω προκαλεῖ R. V 451 c 3 (cf. IX 576 e 3 et 7, 577 a 1 b 5 L. II 655 b 7) προκαλούμενος ... εἰς ἀρετῆς ἕπεσθαι κτῆσιν L. VII 812 c 6 (cf. VI 778 e 8 X 885 e 6 Le. VIII 356 a 7) πείθοντες καὶ προκαλούμενοι φίλους Le. VIII 357 c 6.

App. : παρακαλεῖν 2°.

App. et ass. : πείθειν.

προκεῖσθαι (sert de pf. passif à προτιθέναι, q. v.) « attendre » (épreuve, prix) ἡμῖν ὁ ἀγὼν πρόκειται La. 182 a 3 (cf. R. VII 533 e 1 Phr. 247 b 6 Ep. 975 a 2) συμβουλεύειν ... περὶ τοῦ προκειμένου La. 184 c 8 (cf. Tht. 206 c 2 T. 27 d 4) τοῦ προκειμένου ἀγαθοῦ R. VIII 555 b 9 ἀρετῆς ... προκείμενα ἆθλα R. X 608 c 2.

προμήθεια, ἡ « prévoyance, prudence » προμηθίας ... μετεῖναι La. 197 b 3 (cf. 185 a 10) τὴν ὑπὲρ ἁπάσης τῆς ψυχῆς προμήθειαν R. IV 441 e 5 (cf. G. 501 b 4) πολλῆς ... εὐλαβείας, ᾧ καὶ σμικρὸν προμηθείας ἔνι L. V 730 a 2*.

App. : ἐπιμέλεια 2°, πρόνοια.

App. et ass. : εὐλάβεια.

προμηθεῖσθαι 1° « prévoir » ; 2° « se soucier, avoir soin » (de).

1° ἡ στρατηγία ... προμηθεῖται ... περὶ τὸ μέλλον ἔσεσθαι La. 198 e 3 προμηθούμενος ὑπὲρ τοῦ βίου Pr. 361 d 3*.

2° ἐμοῦ προμηθῇ Cr. 44 e 2 (cf. 45 a 4 Pr. 316 c 4)*.

App. (1°-2°) : ἐπιμελεῖσθαι, εὐλαβεῖσθαι.

προμηθής « prudent » εἰς τὸν ἔπειτα βίον προμηθέστερον La. 188 b 1*.

App. : εὐλαβής.

προνοεῖσθαι « pressentir » οὐδὲν οἷου τε ... προνοηθῆναι οὐδὲ προϊδεῖν Cra. 395 c 8*.

App. et ass. : προορᾶν.

πρόνοια, ἡ a) « préméditation, propos délibéré » ; b) « prévision » ; c) « providence ».

a) ἐκ προνοίας Phr. 241 e 4 (cf. L. IV 721 c 8 VIII 838 e 7 IX 874 e 7 XI 932 e 4) τῇ τοῦ ἡνιόχου προνοίᾳ Phr. 254 e 7.

b) πάσῃ τῇ τῆς ψυχῆς προνοίᾳ T. 45 b 1.

c) διὰ τὴν τοῦ θεοῦ ... πρόνοιαν T. 30 c 1 (cf. 44 c 7).

App. : (b) προμήθεια ; (c) ἐπιμέλεια 2° (au l. X des *Lois*).

προοιμιάζεσθαι « préluder » τοσαῦτα προοιμιάζομαι La. 179 a 2 (cf. L. IV 723 c 8 d 7 e 4, 724 a 3 VI 774 a 3 XI 926 e 9)*.

προοίμιον, τό « prélude, préambule » μακρὸν ... τὸ προοίμιον R. IV 432 e 8 (cf. VII 531 d 8, 532 d 8) ταῦτα προοίμιά ἐστιν αὐτοῦ τοῦ νόμου R. VII 531 d 9 (cf. T. 29 d 4 L. IV 722 d 2 V 734 e 4 XI 932 a 6) λόγων πάντων ... προοίμιά ... ἐστιν L. IV 722 d 4 (cf. 723 e 2 R. II 357 a 2 Phr. 266 d 7).

Ass. et opp. : νόμος.

προορᾶν (à l'actif et au moyen) « prévoir » οὐδέν ... προνοηθῆναι οὐδὲ προϊδεῖν Cra. 395 c 9 ταῦτα προορώμενοι R. VI 499 b 1 εἰ ... προϊδεῖν ἦν τότε L. III 691 b 4 τὰ μέλλοντα προορῶν L. III 691 d 9 (cf. IV 709 a 8).

App. et ass. : προνοεῖσθαι.

προπετής « enclin » προπετῆ πρὸς τὰς ἡδονάς L. VII 792 d 6*.

Adv. : προπετῶς « inconsidérément » Ph. 45 a 9*.

πρόρρησις, ἡ « proclamation » τί ... ἐκ ταύτης τῆς προρρήσεως συμβαίνειν ; L. II 658 b 5 (cf. IX 871 c 2, 873 b 1, 874 a 6 X 888 a 5).

προσάγειν « ramener » (l'individuel à l'universel) τὸ καθ' ἓν τῷ κατ' εἴδη προσακτέον Ep. 991 c 2.

προσαγορεύειν « appeler, dénommer » τῷ ... ὀνόματι προσαγορευτέα Pd. 104 a 5 (cf. B. 205 c 6 Cra. 397 d 6, 403 a 6 So. 224 b 7, 251 a 6) ἑνὶ οὐκ ἔσχομεν ὀνόματι προσειπεῖν ... ἀλλὰ ὃ μέγιστον .. εἶχεν ... τούτῳ ἐπωνομάσαμεν R. IX 580 e 1 (cf. So. 219 b 2, 232 a 2 L. XII 965 d 3) τοὺς φιλοσόφους τοιούτους προσαγορεύω So. 216 c 1 (cf. Pd. 100 d 6 [Oxy. Pap. 2181 Wyttenbach Burnet]) τί προσεροῦμεν ὄνομα ... δυνάμεις So. 227 b 7 (cf. 255 a1) ὅ τι περ ἂν κοινῇ προσείπωμεν κίνησιν So. 255 a 7 (cf. a 1 c 1 : prédicats) αὐτῷ προσαγορεύεσθαι τοὔνομα Po. 259 a 3 (cf. L. II 665 a 2) τὴν ... Ἀφροδίτην, ὅπῃ ἐκείνῃ φίλον, ταύτῃ προσαγορεύω Ph. 12 c 4.

Ass. et syn. : ἐπονομάζειν.

Syn. : ὀνομάζειν.

προσαναγκάζειν 1° « contraindre » ; 2° « démontrer » (que).

1° προσηναγκάζομεν ἐὰν So. 260 a 2 ὁμολογῶν ..., τῷ λόγῳ εἴ τίς σε προσαναγκάζοι Ph. 13 b 3.

2° καθάπερ ἐν τῷ σοφιστῇ προσηναγκάσαμεν εἶναι τὸ μὴ ὄν ... οὕτω καὶ νῦν ... προσαναγκαστέον ... Po. 284 b 6 et 9 φρόνησιν προσαναγκάζων εἶναι τὸ σωφρονεῖν L. IV 710 a 6.

Syn. : ἀναγκάζειν (avec les distinctions de J. Brunel, *L'Aspect...*, p. 62-63).

προσαρμόττειν 1° « adapter » ; 2° (intr.) « s'adapter ».

1° ἐμβιβάσας προσαρμόσαι εἰς τὸ ... ἴχνος Tht. 193 c 3 τὸ ... τῆς ἀπούσης αἰσθήσεως τῇ παρούσῃ προσαρμόσῃ Tht. 194 a 8 (cf. Phr. 271 b 3) ὂν ... μὴ ὄντι προσαρμόττειν So. 238 c 7 πρὸς τῶν αἰσθήσεών τινα προσαρμόττων Po. 286 a 3.

2° τὸ προσαρμόττον ἑκάστῃ φύσει εἶδος Phr. 277 c 1.

Syn. : ἁρμόττειν, συναρμόττειν (avec les nuances d'aspect).

προσβιβάζειν 1° « faire progresser » (sens douteux) ; 2° « ramener ».

1° προθυμήσομαι ... ἡμᾶς προσβιβάσαι [BTWY : προβιβάσαι F edd.] M. 74 b 4*.

2° τἆλλα ... προσβιβάζειν ... κατὰ γράμματα Cra. 427 c 7 εἴ τις ... προσβιβᾷ κατὰ τὸ εἰκὸς ἕκαστον Phr. 229 e 2 (cf. Tht. 153 c 9)*.

προσγίγνεσθαι « s'ajouter » (caractère) ἐπειδὰν προσγένηται ἐκεῖνο τὸ εἶδος H. M. 289 d 3 (cf. d 7 e 5, 290 b 7, réc. 292 d 1) προσγενομένης ... φρονήσεως M. 88 c 10 ἐκείνου τοῦ καλοῦ εἴτε παρουσία εἴτε κοινωνία εἴτε ὅπῃ δὴ ... προσγενομένη [BTY : -γινο. W Philop. -αγορευο. Oxy. Pap. 2181 Wyttenbach Burnet] Pd. 100 d 6 τοῦ ποιοῦ τινος προσγενομένου R. IV 438 e 8 (cf. 437 e 8) ἀεὶ ἑνὸς προσγιγνομένου Pa. 149 b 2 (cf. a 8, 153 e 2) τῷ ... ὄντι ... προσγένοιτ' ἄν τι τῶν ὄντων ἕτερον So. 238 a 5.

App. : προσεῖναι.

προσδεής « qui a besoin » (de) αὔταρκες ὂν ἄμεινον ... ἢ προσδεὲς ἄλλων T. 33 d 3 (repris 34 b 7 par οὐδενὸς ἑτέρου προσδεόμενον)*.

Ass. et opp. : αὐτάρκης.

Opp. : ἱκανός.

Syn. : ἐνδεής, ἐπιδεής.

προσδέχεσθαι « admettre » μηδαμῇ προσδέχεσθαι τὸ ψεῦδος, ἀλλὰ μισεῖν R. VI 485 c 4.

Ass. et opp. : μισεῖν.

προσδοκία, ἡ « attente » δέος ... εἶναι προσδοκίαν μέλλοντος κακοῦ La. 198 b 9 (cf. Pr. 358 d 7).

Ass. : δέος.

προσεικάζειν 1° « rendre semblable » (à) ; 2° « comparer » (à).

1° τῷ ... παντὶ προσεικάζων T. 40 a 5*.

2° ὃ τῷ μεγίστῳ προσηκάζομεν κύματι R. V 473 c 6 (cf. T. 50 d 2, 79 d 4)*.

Syn. : (1°) ὁμοιοῦν 1° ; (2°) ἀπεικάζειν 2°, εἰκάζειν 3°, παραβάλλειν 2°.

προσεῖναι « être attaché » (caractère) εἴ γέ που τὸ φαίνεσθαι ... προσῆν H. M. 294 d 5 (cf. 293 e 3 R. I 339 a 8) ἐπιστήμην, οὐχ ᾗ γένεσις πρόσεστιν Phr. 247 e 1 ὁποτέρῳ ... τῷ εἴδει μέγεθος προσείη Pa. 149 e 7 (cf. 144 d 4 Ep. 977 d 2).

App. : προσγίγνεσθαι.

πρόσεξις, ἡ « attention » ἐμπόδιον τῇ προσέξει τοῦ νοῦ R. III 407 b 2*.

προσεοικέναι « ressembler » τυραννίδι δοκεῖ μοι προσεοικέναι ... καὶ ... δημοκρατουμένη [AO : -μένη Winckelmann edd.] μάλιστ' ἐοικέναι L. IV 712 d 4 (cf. 704 c 10 X 897 e 4 Pr. 331 d 2 Pd. 74 e 3 Cra. 420 c 3 R. IV 430 e 4 Tht. 143 e 8 So. 224 e 5 Po. 261 d 9 Ph. 38 e 13 T. 19 b 5).

Ass. et syn. : ἐοικέναι.

προσεύχεσθαι « faire sa prière » (à) προσευξάμενος τῷ ἡλίῳ B. 220 d 5 (cf. Euth. 288 c 5 R. I 327 a 2 Criti. 106 a 4) εὐχόμεθα διδόναι, προσευξάμενοι δὲ παραδίδομεν Criti. 106 b 7*.

Ass. et syn. : εὔχεσθαι.

προσέχειν (avec τὸν νοῦν exprimé : v. νοῦς 5° ; ou parfois sous-entendu : R. VIII 554 b 6 Phr. 272 e 1) « faire attention », « s'appliquer » (à).

προσήγορος « correspondant » a) mathématiquement R. VIII 546 b 9* (app. et ass. à ῥητός c) ; b) humainement (Tht. 146 a 7*, app. et ass. à φίλος).

προσήκειν 1° impersonnel a) « appartenir » ; b) « convenir » ; 2° adj. a) « propre » ; b) « convenable » ; 3° subst. a) n. α) « l'approprié » ; β) « le convenable » ; b) m. « parent ».

1° a) ᾧ γε προσῆκε ... τῆς ἀρχῆς οὐδέν G. 471 a 4 (cf. L. II 670 b 4-5) τούτῳ προσήκειν ἀθλίῳ εἶναι G. 479 e 3 (cf. 525 a 8) οὐδενὶ προσήκει θάνατον ... μὴ οὐκ ἀνοήτως θαρρεῖν Pd. 88 b 4 (cf. 78 b 5 c 1 et 3) χρόνος ἐν ᾧ μεταγνῶναι προσήκει Phr. 231 a 5 βελτίονί σοι προσήκει γενέσθαι Phr. 233 a 5.

b) ᾧ ἔτι προσήκει διαλέγεσθαι οὕτω G. 485 b 3 (cf. Pd. 97 d 1) τούτους ... προσήκει ... ἄρχειν G. 491 c 7 (cf. Pd. 93 a 4 L. III 688 c 6) οἷς μάλιστα προσήκει R. VI 495 c 1 μοίρας ὅσας προσῆκεν διένειμεν T. 35 b 2 (finalisme ; cf. L. X 904 e 7 et v. ἄμεινον, βέλτιστον).

2° a) ἀνατλῆναι τὰ προσήκοντα πάθη G. 525 a 7 ᾤκησε τὸν αὐτῇ ... τόπον προσήκοντα Pd. 108 c 5 ἡ προσήκουσα μοῖρα Mx. 247 c 2 (cf. Pd. 113 e 5 L. X 903 d 8) τὴν προσήκουσαν τιμωρίαν L. X 905 a 7.

b) βίον οὐ προσήκοντα ... ζῶσιν R. VI 495 c 3 εἰ τὸ προσῆκον μέρος ἔχοιεν (sc. οἱ νόμοι) L. IX 864 c 6.

3° a) α) τὰ προσήκοντα πάσχει G. 526 c 1 τὸ προσῆκον νεῖμαι τῆς ... διδασκαλίας L. VII 812 b 6 τὸ προσῆκον πάσχει καὶ ποιεῖ L. X 903 b 7.

β) τὰ πρέποντα ἑκάστοις ... τὸ μᾶλλον ἄλλοις προσῆκον Criti. 109 b 4 μακρότερα τοῦ προσήκοντος Cra. 413 a 8 (cf. L. III 697 c 9) μέχρι τοῦ προσήκοντος R. III 412 a 2.

b) οἱ ... προσήκοντες Ap. 34 b 3 (cf. 33 d 6 M. 92 a 9) ὁ προσήκων γένει L. IX 874 a 1 (cf. 871 b 3) οἱ προσήκοντες τοῦ τελευτήσαντος L. XII 947 c 4 (cf. IX 868 b 2 et 6 c 4).

Adv. : προσηκόντως (L. II 659 b 4*, ass. à ὀρθῶς).

App. : (1°) πρέπει 2° b ; (3° a) πρέπον, πρόσφορον ; (b) οἰκεῖοι.

App. et ass. : (2°) πρέπων 2° c.

προσθήκη, ἡ « addition, apposition » (d'un caractère) πρόσεστιν ... τὸ « τοῦ κρείττονος ». — Σμικρά γε ... προσθήκη R. I 339 b 3 (cf. La. 182 c 5 L. III 696 e 5)*. — Cf. V. Goldschmidt, *Les Dialogues de Platon*, Paris, 1947, p. 50, § 26, n. 3.

προσιστάναι (aux temps intr. de l'actif et au moyen) « se présenter » (à l'esprit) τοῦ σοφοῦ ... ὅ σοι προσέστη ἐν τοῖς προθύροις B. 175 d 2 οὐδὲ ὄναρ πράττειν προσίσταται αὐτοῖς Tht. 173 d 6.
App. : ἐπιέναι 1°.

προσκολλᾶσθαι (moyen-passif) « se coller » (à) τοῖς δὲ προσκολλᾶσθαι ... προσπεφυκότα δέ ... L. V 728 b 6 (cf. Pd. 82 e 1)*.
App. et ass. : προσφύεσθαι.

προσκυνεῖν « révérer » προσκυνοῖμεν ἂν αὐτὸν ὡς ἱερόν R. III 398 a 4 προσκυνῶ ... Ἀδράστειαν R. V 451 a 4 θεραπεύσομέν τε καὶ προσκυνήσομεν αὐτῶν τὰς θήκας R. V 469 a 9*.
App. et ass. : θεραπεύειν 3°.

προσκύνησις, ἡ « adoration » προκυλίσεις ἅμα καὶ προσκυνήσεις L. X 887 e 3*.
App. et ass. : προκύλισις.

προσλαμβάνειν « adjoindre » προσλαβὼν ἐπιστήμην τε καὶ μελέτην Phr. 269 d 7 (cf. 272 a 3) προσλαβόντα ... λόγον Tht. 202 c 4 (réc. 207 c 1, 208 e 4, 209 a 2 d 4 et 9 e 3 et 6) τὸ μὴ προσῆκον ἕκαστον ἑαυτῷ προσλαμβάνειν T. 82 a 6 νοῦν μὲν προσλαβοῦσα ἀεί L. X 897 b 2.

πρόσληψις, ἡ « adjonction » λόγου ... πρόσληψις Tht. 210 a 5*.

προσομιλεῖν 1° « fréquenter, entretenir » ; 2° « pratiquer ».
1° ἐμὲ καὶ σὲ προσομιλεῖν ἀλλήλοις A. 130 d 9 ψυχῆς ... δεινῆς προσομιλεῖν τοῖς ἀνθρώποις G. 463 a 8 (cf. 502 e 7 La. 199 e 2 R. VI 494 a 9 X 603 b 2 c 2 So. 222 e 5) προσομιλεῖν ... τοῖς θεοῖς εὐχαῖς L. IV 716 d 6*.
2° γυμναστικῇ προσομιλοῦντα T. 88 c 3*.
Syn. : ὁμιλεῖν (avec des nuances d'aspect).

προσόμοιος « semblable » τοῦτό γε προσόμοιον ἔχουσιν τοῖς τυράννοις R. IX 578 d 4 (cf. So. 267 a 7) τοὺς ... προσομοίους αὐτοῖς ἀσπάζεσθαι Po. 310 c 6*.
Adv. : προσομοίως (L. VII 811 c 10*).
Syn. : ὅμοιος 1°, προσφερής.

προσπαίζειν 1° « plaisanter » a) abs. ou avec qq'un ; b) qq'un ; 2° « fêter ».
1° a) προσπαίζειν ... τοῖς ἀνθρώποις Euth. 278 b 6 προσεπαισάτην τε καὶ οὐκ ἐσπουδασάτην Euth. 283 b 10 προσπαίζων ἐν λόγοις Phr. 262 d 2 μὴ προσπαίζοντας ... οἰκέταις L. VI 778 a 1.
b) προσπαίζεις ... τοὺς ῥήτορας Mx. 235 c 7 (cf. Euth. 278 b 3, 285 a 3 L. X 885 c 3).
2° ἑκάστοις προσπαίζοντές τε καὶ ἱλεούμενοι L. VII 804 b 2 (cf. Phr. 265 c 1) θεοὺς προσπαίσαντι Ep. 980 b 4.
Ass. et opp. (1° a) : σπουδάζειν 1°.
Syn. (1°) : παίζειν 2°.

προσποιεῖσθαι 1° « prétendre » ; 2° « feindre ».
1° προσποιούμενοι μὲν εἰδέναι, εἰδότες δὲ οὐδέν Ap. 23 d 7 (cf. 26 e 2 Ch. 155 b 5 G. 464 d 5) φασὶ καὶ προσποιοῦνται αὐτὸ εἶναι

μάθημα La. 184 b 2 (réc. de 182 e 3 οἱ ὑπισχνούμενοι ; cf. M. 90 e 5 R. IV 421 a 5 Po. 267 e 5 Ep. 991 c 6).

2° προσποιούμενος σπουδάζειν Ap. 24 c 7 προσποιεῖται εἶναι τοῦτο ὅπερ ὑπέδυ G. 464 d 1 (cf. R. VIII 566 e 4 IX 577 b 6 Phr. 254 d 4).

Adj. verbal : προσποίητος « simulé » (Ly. 222 a 7*, ass. et opp. à γνήσιος) ; adv. προσποιήτως (Tht. 174 d 2*, ass. et opp. à τῷ ὄντι).

App. (1°) : ἐπαγγέλλεσθαι.

App. et ass. (1°) : ὑπισχνεῖσθαι 2°.

προσστέλλειν « comprimer », au pcpe pf. « modeste » προσεσταλμένη ... καὶ κοσμία G. 511 d 3*.

App. et ass. : κόσμιος.

προστάττειν 1° « enjoindre » ; 2° « préposer ».

1° ἐμοὶ ... τοῦτο ... προστέτακται ὑπὸ τοῦ θεοῦ πράττειν Ap. 33 c 4 (cf. c 7) ἥ γε ἀποδημία ἡ νῦν μοι προστεταγμένη Pd. 67 c 1 ἡγεμόνος ... ᾧ δὴ προστέτακται ... πορεῦσαι Pd. 107 e 1 (cf. Po. 274 a 5).

2° ὑπὸ τοῦ προστεταγμένου δαίμονος ... ἀγομένη Pd. 108 b 2 τούτοις δ' εἰσὶν ἄρχοντες προστεταγμένοι L. X 903 b 8.

προστιθέναι « ajouter, apposer » προσθήσομεν δ' αὐτῷ οὐ σμικρὰν προσθήκην La. 182 c 5 πότερον προστίθης ... τὸ « δικαίως ... » M. 78 d 3 (cf. R. I 335 a 6 So. 239 b 10) ἔνια ἐλλείπειν, ἔνια δὲ καὶ προστιθέναι Cra. 431 c 7 (cf. d 6) ἤδη ... ἂν οὐσίαν προστίθεσθαι, δεῖν δὲ οὐδὲν προσφέρειν Tht. 202 a 1. — Cf. V. Goldschmidt, *Les Dialogues...*, p. 50, § 26, n. 3.

App. et ass. : προσφέρειν.

Ass. et opp. : ἐλλείπειν 1°.

προστυγχάνειν « arriver fortuitement » μετέχοντες τοῦ προστυχόντος τε καὶ εἰκῇ T. 34 c 3 εἰ πράξει τὸ προστυχὸν ἑκάστοτε L. XII 962 c 2 (cf. Criti. 109 a 4).

App. et ass. : εἰκῇ.

προσφέρειν 1° « accoler » ; 2° (au moyen) « traiter » (qq'un, avec qq'un), « se comporter » (devant).

1° ἤδη ... ἂν οὐσίαν ... προστίθεσθαι, δεῖν δὲ οὐδὲν προσφέρειν Tht. 202 a 2 μήτε πλῆθος μήτε ἓν πρὸς τὸ μὴ ὂν προσφέρειν So. 238 b 3.

2° πρὸς ... τοὺς ἄλλους ὁμιλεῖ τε καὶ προσφέρεται Phr. 252 d 5 (cf. Ch. 165 b 6 Ly. 205 b 2 R. V 471 b 8 Tht. 151 b 8) ὀρθότατα ... ἄν τις ... πρὸς τὰς τύχας οὕτω προσφέροιτο R. X 604 d 4.

App. et ass. : (1°) προστιθέναι ; (2°) ὁμιλεῖν 1°.

προσφερής « semblable » (adj. et subst. m.) ἃ προσῆκον δρᾶν ἐστι τοῖς προσφερέσι [AO : προσφυέσι Eus.] τοὺς προσφερεῖς L. X 904 e 7-905 a 1 τίσιν προσφερεῖς τῶν ἀρχόντων L. X 905 e 5 (cf. R. VI 494 b 6 X 616 b 7 Ph. 51 d 1 T. 24 d 1).

Syn. : ὅμοιος 1°, προσόμοιος.

προσφιλής « cher, agréable » (à) (adj. et subst. n.) τὸ μὲν τοῖς θεοῖς προσφιλὲς ὅσιον, τὸ δὲ μὴ προσφιλὲς ἀνόσιον Euph. 6 e 11-7 a 1 (cf. 8 b 3 G. 507 e 5 Phr. 259 c 8 L. IV 716 c 6) προσφιλὴς παιδικοῖς Ly. 206 c 3 (cf. G. 513 a 3 Mx. 248 d 1, 249 c 5 Ph. 64 c 7 L. I 642 c 6 VII 810 d 9) νομοθετεῖν ... οὐδαμῶς προσφιλές L. IX 872 c 8 ὃ προσφιλὲς [AO : προστυχὲς L. A. Post] ἁπάσῃ κυβερνητικῇ Ep. 976 b 1.
Adv. : προσφιλῶς (L. VII 822 b 6*).
App. : φίλος.

πρόσφορος « approprié » (adj. et subst. n.) τῇ παιδείᾳ ... πρόσφορα R. VII 535 b 2 (cf. L. XII 961 c 5) χώραν ... οἰκείαν καὶ πρόσφορον ἀρετῇ Criti. 109 c 10 περὶ τῶν ἑκατέροις πρεπόντων καὶ προσφόρων L. VI 784 b 7 (cf. b 5) δήμῳ τὸ πρόσφορον ἔχουσα Ep. 975 c 2 (cf. 976 c 1).
App. et ass. : οἰκεῖος, πρέπων.
App. : προσήκων.

προσφύειν (ao. 2 et pf. actifs ; moyen) « adhérer, s'attacher » (à) ἄλλα ... προσπεφυκέναι R. X 611 d 4 (cf. Le. II 313 d 3) τοῖς δὲ προσκολλᾶσθαι ... προσπεφυκότα δέ ... L. V 728 b 7.
App. et ass. : προσκολλᾶσθαι.

προσφυής « attaché, adhérent » (à) (adj. et subst. m.) τῷ νῷ προσφυέστερον καὶ οἰκειότερον Ph. 64 c 8 (réc. 67 a 11) ἃ προσῆκον δρᾶν ἐστι τοῖς προσφυέσι [Eus. : προσφερέσι AO] τοὺς προσφερεῖς L. X 904 e 7 ὅσοι τῶν δικαίων ... μὴ προσφυεῖς εἰσιν καὶ συγγενεῖς Le. VII 344 a 6 (cf. R. VII 519 b 2)*.
App. et ass. : οἰκεῖος (2° a), συγγενής.

πρόσχημα, τό « thème » πρόσχημα δέ μοί ἐστι καὶ ἀρχὴ τοιάδε τις τοῦ λόγου H. M. 286 a 7.

προτείνειν (à l'actif et au moyen) « présenter » ὁμοιοτάτους προτείνεσθαι ἀνθρώπους G. 518 b 2 ἀριθμοὺς προτεινόμενος R. VII 525 d 8 τοὔνομα προτεινόμενον L. X 895 d 8 (cf. d 9) τὸ μὴ ζητούμενον ... προτεῖνον τῇ ψυχῇ Le. VII 343 c 3 ἐξαρκεῖ ... τὸ προταθὲν [AO : προτεθὲν A²O²O³] τῶν εἰδώλων Le. VII 343 c 8.
App. : προβάλλειν, προτιθέναι.

πρότερος « antérieur » (souvent en fonction d'adverbe) τὴν ... ἁρμονίαν ... προτέραν τοῦ θνητοῦ ἀπολομένην Pd. 86 b 1 πρότερα ... καὶ ὕστερα ... καὶ ἅμα πορεύεσθαι R. VII 516 c 9 τὰ ψυχῆς συγγενῆ πρότερα ἂν εἴη γεγονότα τῶν σώματι προσηκόντων L. X 892 a 8 δείξῃ πρότερον ὂν ψυχὴν σώματος L. X 893 a 7 (réc. 896 c 1).
Adv. : πρότερον (cf. p.-ê. l'ex. précédent).
App. : πρεσβύτερος.
Ass. et opp. : ὕστερος.

προτιθέναι (à l'actif et au moyen) « proposer » (un problème, un but) περιέρχεται ... ἀεὶ ὃ ἂν προθώμεθα [B° T : προθυμώμεθα, — reste d'un ὑποθώμεθα ? — B°°] Euph. 11 b 7 (cf. La. 189 d 2

R. I 352 d 3 Phr. 259 e 1 Ph. 36 e 2) ζητῶ ... ἀεὶ τὸ προτιθέμενον Ch. 165 b 8 (cf. M. 80 d 8 L. I 630 e 4) ὃ προύθεντο ... ἀγαθόν R. VIII 562 b 3 προθέμενον σκοπεῖν Tht. 196 a 1 ἄτοπον αἵρεσιν προτίθῃς Tht. 196 c 9 τοῦ προτεθέντος ἀνθρώποις ... ἀρίστου βίου T. 90 d 6 ὅν γε σοφὸν... προυθέμεθα L. III 696 c 8 ἐξαρκεῖ ... τὸ προτεθὲν [A² O³ O⁴ : προταθὲν AO] τῶν εἰδώλων Le. VII 343 c 8.

App. : προβάλλειν, προτείνειν.

προτιμᾶν « préférer » τοὺς ... ἀδικίας ... προτετιμηκότας Pd. 82 a 3 τὰ βραχύτερα ἀεὶ προτιμᾶν L. IV 721 e 5 τὰ δεσπόζοντα ἀεὶ προτιμητέον τῶν δουλευόντων L. V 726 a 6 (cf. 727 d 6) προτιμήσας τὸ πάσχειν ἀνόσια τοῦ δρᾶσαι Le. VII 351 c 6.

Syn. : αἱρεῖσθαι 3°, προαιρεῖσθαι 2°.

προτρέπειν 1° (à l'actif et au moyen) « pousser, exhorter » (à) ; 2° (au moyen) « se décider » (à).

1° ἀεὶ ἀποτρέπει με ..., προτρέπει δὲ οὔποτε Ap. 31 d 5 προὔτρεψάς με ὧδε ἀφικέσθαι Pr. 328 d 9 (cf. Pd. 89 a 7) ὁ καλῶς προτρέπων ἐρᾶν B. 181 a 7 κάλλιστ' ἂν προτρέψαιτε εἰς φιλοσοφίαν Euth. 275 a 1 (cf. 278 d 3, 307 a 2 Cl. 408 d 7 L. IV 411 b 7 Le. VII 328 d 8) προτετραμμένῳ ... ἀνθρώπῳ Cl. 410 e 5 (cf. d 3 e 6) ἐπιθυμίαις προτρεπούσαις ἀναισχυντεῖν L. I 647 d 5 (cf. IX 854 b 2, 863 e 2 XI 920 b 3) προτρέπεσθαι τοὺς πολίτας L. IV 711 b 7.

2° μόγις προὐτράπετο [T : που'τράπετο BW] εἰς τὸ διαλέγεσθαι Pr. 348 c 3*.

Ass. et opp. (1°) : ἀποτρέπειν.

προτρεπτικός « d'exhortation » τὴν προπρεπτικὴν σοφίαν Euth. 278 c 6 (cf. 282 d 6 Cl. 408 c 1, 410 d 2 et 4)*.

προτροπή, ἡ « exhortation » ἃ προτροπὴν [O⁴ : ἀποτροπὴν AO ἃ τροπὴν A² et i. m. O⁴ ἃ ῥοπὴν edd.] ... ἔχει τινὰ ... πρὸς τὸ προτρέπειν L. XI 920 b 2 (cf. Cl. 408 d 3)*.

προφασίζεσθαι « prétexter » πάσας προφάσεις προφασίζεσθε R. V 474 e 5 (cf. Phr. 231 b 3)*.

πρόφασις, ἡ a) « prétexte, excuse » ; b) « cause ».

a) πρόφασιν ... τοῖς δειλοῖς ἔχει μὴ ... ἰέναι R. V 469 c 9 (cf. 474 e 5, 475 a 6 Phr. 255 d 5 L. I 637 b 2 VI 772 a 3 Le. VII 352 a 6).

b) ἐκ ταύτης ... τῆς προφάσεως T. 92 a 3 (cf. Criti. 120 d 8).

προφητεύειν « vaticiner » ἡ μανία ... προφητεύσασα οἷς ἔδει Phr. 244 d 8*.

προφήτης, ὁ « interprète » (des oracles), « prophète » a) au pr. ; b) au fig.

a) τοὺς ... ὡς ἀληθῶς μάντεις ... προφήτας τῶν μελλόντων Ch. 173 c 7 οἱ θεῶν παῖδες ποιηταὶ καὶ προφῆται τῶν θεῶν γενόμενοι R. II 366 b 2 οὐκ ἐμμένοντα τοῖς προρρηθεῖσιν ὑπὸ τοῦ προφήτου R. X 619 c 4 (cf. b 3, 617 d 4) οἱ τῶν Μουσῶν προφῆται (sc. τέττιγες) Phr. 262 d 4 φήμης ... ὑποκριταὶ καὶ οὔτι μάντεις, προφῆται δὲ μαντευομένων T. 72 b 4 (cf. a 6).

b) δέομαί γε ... αὐτόν σε ἡμῖν γενέσθαι προφήτην Ph. 28 b 8.
App. et ass. : ὑποκριτής (b).
Ass. et app. ou opp. : μάντις.

πρόχειρος a) « courant » (adj. et subst. n.) ; b) « tangible ».
a) τὰ ... πρόχειρα ταῦτα λέγουσιν Ap. 23 d 4 τῶν φαύλων τι καὶ προχείρων Tht. 147 a 2.
b) ἐπιστήμην ... ἣν ... πρόχειρον οὐκ εἶχε τῇ διανοίᾳ Tht. 198 d 8 (cf. 200 c 2).
Adv. : προχείρως (B. 204 d 9*).
App. et ass. : φαῦλος (a).

πρωτογενής « primitif » τὸ πρωτογενὲς εἶδος Po. 289 b 1 (cf. 288 e 5)*.

πρῶτος « premier, primordial » a) adj. ; b) subst. n.
a) τάς γε ὑποθέσεις τὰς πρώτας Pd. 107 b 4 ὀνόματος καὶ πρώτου καὶ ὑστάτου Cra. 422 c 8 (cf. Phr. 264 e 1) πάσας λαβὼν τὰς ἄλλας ἐπιστήμας, ἔχων τὰς πρώτας Ph. 62 d 3 πρώτην καὶ πρεσβυτάτην θεῶν T. 40 c 2.
b) ἐπ' ἐκεῖνο ὅ ἐστιν πρῶτον φίλον Ly. 219 c 8 (cf. d 4) περὶ τῆς τοῦ πρώτου φύσεως Le. II 312 d 7 τῶν περὶ φύσεως ἄκρων καὶ πρώτων Le. VII 344 d 6.
App. et ass. : (a) πρεσβύτατος ; (b) ἄκρος (2° b).
Ass. et opp. : ὕστατος.

πρωτουργός « primaire » ὅσαι ... πρωτουργοὶ κινήσεις τὰς δευτερουργοὺς αὖ παραλαμβάνουσαι κινήσεις σωμάτων ἄγουσι πάντα L. X 897 a 4*.
Ass. et opp. : δευτερουργός.

πτεροῦν « donner des ailes » (au fig.) πτεροῦν χρὴ παιδία ὄντα R. V 467 d 12 τελέα ... οὖσα καὶ ἐπτερωμένη (sc. ψυχή) Phr. 246 c 1 (cf. 248 e 8, 249 a 4 d 6) ὡρμηκότες ... πτεροῦσθαι Phr. 256 d 5.

πτηνός « ailé » (au fig.) κοῦφον ... χρῆμα ποιητής ἐστιν καὶ πτηνόν I. 534 b 4 κούφων καὶ πτηνῶν λόγων L. IV 717 c 8.
App. et ass. : κοῦφος (b).

πτοεῖσθαι (au pf.) « être transporté » περὶ τὰς ἐπιθυμίας μὴ ἐπτοῆσθαι Pd. 68 c 7 (réc. 108 a 9 ; cf. R. IV 439 d 7)*.

πτό(ι)ησις, ἡ « transport » (de passion) γιγνώσκων αὐτοῦ ... τὴν πτόησιν Pr. 310 d 2 πολλὴ ἡ πτοίησις [TWOxy : ποίησις BY] γέγονε περὶ τὸ καλόν B. 206 d 8 τὴν τοῦ σώματος πτοίησιν καὶ τὴν μανίαν Cra. 404 a 4.
App. et ass. : μανία 1°.

πτωχικός « mendiant » (au fig.) ἐπιθυμίας ... πτωχικάς R. VIII 554 b 12*. — Πτωχεία et πτωχός ne se trouvent qu'au sens litt.

πυκνός 1° « dense » a) au pr. ; b) au fig. ; 2° « fréquent ».
1° a) ὅσα πυκνά τε καὶ λεῖα R. VI 510 a 2 τὰ μὲν πυκνὰ καὶ βαρέα ... τὰ δὲ μανά T. 53 a 1 τὸ μὲν ἐκ λεπτοτάτων ... πυκνότατον γιγνόμενον T. 59 b 1.
b) τοῦτο πυκνῆς διανοίας ἐχόμενον ἐφθέγξατο R. VIII 568 a 11*.

2° ἡ ... μαντικὴ ... πυκνὴ ἀεὶ ἦν Ap. 40 a 6 πυκνὰ καὶ σμικρὰ λέγων L. VII 807 e 4 (cf. 788 b 7).

Adv. : πυκνά « fréquemment » (Cra. 411 b 6).

App. et ass. : (1° a) βαρύς (a), μανός ; (2°) σμικρός.

Ass. et opp. : λεπτός.

πυκνότης, ἡ a) « densité » ; b) « fréquence ».

a) διὰ πυκνότητα σκληρότατον T. 59 b 4 πυκνότητα μανότητι ... σύμφωνον L. VII 812 d 6.

b) μεγέθει καὶ πλήθει καὶ πυκνότησιν L. V 734 a 8 διὰ σμικρότητα ... καὶ πυκνότητα L. VII 788 b 5.

App. et ass. (b) : σμικρότης.

Ass. (b) : μέγεθος, πλῆθος.

Ass. et opp. (a) : μανότης.

πυνθάνεσθαι 1° « s'enquérir » ; 2° « apprendre » ; 3° « connaître ».

1° ἔστιν γε ἃ ἡδέως ἂν πυθοίμην Ἱππίου H. m. 363 a 7 (réc. b 6 avec ἀναπυθοίμην ; cf. R. I 328 e 5 Tht. 143 e 3) ἐρωτᾶν ... πυνθανομένους R. X 599 d 2 (cf. H. m. 372 c 3).

2° ἐναντίωμα οὗ σὺ τὴν δύναμιν καὶ ὕστερον πεύσῃ A. 103 a 6.

3° πυνθάνου · ἐγὼ δὲ ... ἱκανῶς πέπυσμαι La. 196 c 6 ὑμεῖς ... μόνοις Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων, ὧν ἡμεῖς πυνθανόμεθα L. I 625 b 5.

App. et ass. (1°) : ἐρωτᾶν.

Syn. : ἀναπυνθάνεσθαι (avec les distinctions de J. Brunel, *L'Aspect...*, p. 150-151).

πῦρ, τό « feu » a) au pr. ; b) au fig.

a) πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γῆν καὶ ἀέρα L. X 889 b 1 (réc. 891 c 2).

b) ἐξημμένος ὑπὸ φιλοσοφίας ὥσπερ πυρός Le. VII 340 b 3.

πύστις, ἡ « interrogatoire » κοινὴ ... ἡ πύστις La. 196 c 7*.

Ρ

ῥᾴδιος « facile » (ὁδός) ῥᾳδία καὶ εὔπορος R. I 328 e 4 οὐ ῥᾴδιον ἀεὶ λανθάνειν κακὸν ὄντα R. II 365 c 7 (cf. I 331 e 6 Phr. 250 a 1 Tht. 199 e 7) ἐν ταῖς βραχυτάταις καὶ ῥᾴσταις τῶν συλλαβῶν Po. 277 e 7 (cf. Phr. 272 c 1).

Adv. : ῥᾳδίως (Pd. 62 c 8 Criti. 121 a 1) ; cp. ῥᾷον (Pd. 70 d 8) ; sup. ῥᾷστα (Pd. 116 c 8).

App. et ass. : βραχύς, εὔπορος.

Opp. : χαλεπός.

ῥᾳθυμεῖν « travailler sans soin » δειλόν τινα διὰ πόνους ῥᾳθυμοῦντα L. X 903 a 3*.

ῥᾳθυμία, ἡ « nonchalance » πολλὴ ἂν ... ῥᾳθυμία εἴη τοῦ λόγου Pd. 99 b 1 (cf. R. VI 504 c 5) διά γε ταύτην τὴν πλημμέλειαν καὶ ῥᾳθυμίαν Cl. 407 c 6 ἐκ ῥᾳστώνης ... καὶ ῥᾳθυμίας L. VI 779 a 7 ῥαθυμίᾳ καὶ τρυφῇ L. X 901 c 1 (cf. e 4 et 6) ἀργίᾳ ... καὶ ῥᾳθυμίᾳ L. X 901 e 9 διὰ τὴν ἐμὴν ῥᾳθυμίαν Le. III 317 d 7*.

App. et ass. : ἀργία, πλημμέλεια, ῥᾳστώνη, τρυφή.

ῥᾴθυμος « nonchalant » (subst. n.) τὰ ῥᾳθυμότατα αἱρεῖσθαι Cr. 45 d 6 (cf. Tht. 166 a 6)*.

Adv. : ῥᾳθύμως (R. VIII 549 d 5 L. VII 807 a 8).

App. : ἀργός.

ῥᾳστώνη, ἡ « facilité » ῥᾳστώνης τε ... καὶ χαλεπότητος Criti. 107 c 1 (cf. L. X 902 c 6) ἐκ ῥᾳστώνης ... καὶ ῥᾳθυμίας L. VI 779 a 6.

App. et ass. : ῥᾳθυμία.

Ass. et opp. : χαλεπότης.

ῥεῖν a) « s'écouler » ; b) « faire s'écouler ».

a) ἰόντων ἁπάντων ἀεὶ καὶ ῥεόντων Cra. 439 c 3 (cf. 440 c 8) τὰ πράγματα ... ῥεῖν καὶ φέρεσθαι Cra. 411 c 4 (réc. c 9 ; cf. Tht. 182 c 10) κινεῖται καὶ ῥεῖ ... τὰ πάντα Tht. 182 c 3 (cf. d 1-2) ὑπεξέρχεται ἅτε δὴ ῥέον Tht. 182 d 7.

b) τοὺς ἑτέρους... σκεπτέον ... τοὺς ῥέοντας Tht. 181 a 5 (« fluents » ; opp. à στασιῶται a 7).

App. et ass. (a) : κινεῖσθαι, φέρεσθαι.

Ass. (a) : ὑπεξιέναι.

Opp. (b) : ἱστάναι.

ῥέπειν « incliner » (à) οἱ πρὸς τὴν ἀνδρείαν μᾶλλον ῥέποντες Po. 308 a 4 (cf. L. VII 802 e 9) εἰς ὁπότερ' ἂν ῥέψῃ Ph. 46 e 5 (cf. R. VI 485 d 6 VIII 544 e 1, 550 e 10).

ῥῆμα, τό a) « mot, locution » ; b) « expression, façon de parler » ; c) « phrase, discours » ; d) « verbe ».

a) κεκαλλιεπημένους γε λόγους... ῥήμασί τε καὶ ὀνόμασιν Ap. 17 c 1 (cf. R. X 601 a 5 Tht. 168 b 8) « Διὶ φίλος »... ἵνα ἀντὶ ῥήματος ὄνομα ... γένηται Cra. 399 b 1 (cf. b 7) τά γε ῥήματα... τὴν μέντοι διάνοιαν Phr. 228 d 2.

b) οὐχ ὡς τοῖς ῥήμασι ... οὕτω καὶ τὸ ἀληθές Pd. 102 b 7 μετὰ τούτου τοῦ δόγματός τε καὶ ῥήματος R. V 464 a 1 (cf. So. 265 c 5) τοιοῦτον ἐκβέβληκας ῥῆμά τε καὶ λόγον R. V 473 e 6 μὴ προσέχων τοῖς ῥήμασι τὸν νοῦν Tht. 165 a 6.

c) τὸ μετὰ τοῦτο ῥῆμα (suit un autre vers de Simonide) Pr. 341 e 1 ἐν μύθοις τε καὶ ἐν ῥήμασιν καὶ ἐν μέλεσιν L. VIII 840 c 1.

d) συλλαβὰς ... ἐξ ὧν τά τε ὀνόματα καὶ τὰ ῥήματα συντίθενται Cra. 425 a 1 (cf. a 2, 431 b 5-6 Tht. 206 d 2) τὸ μὲν ὀνόματα, τὸ δὲ ῥήματα κληθὲν So. 262 a 1 (cf. a 3) λόγος ... ἐξ ὀνομάτων καὶ ῥημάτων συγκείμενος Le. VII 342 b 6 (réc. 343 b 5).

App. et ass. (c) : μῦθος ; ass. et app. (b) ou parfois opp. (d) : λόγος A 1° (app.) et 7° (opp.).

Ass. (b) : δόγμα.

Ass. et opp. (a et d) : ὄνομα 1°.

ῥῆσις, ἡ « tirade, harangue » τὴν τοῦ 'Αμφίονος ... ῥῆσιν G. 506 b 6 ὅταν τὰς ῥήσεις ἑκάστοτε λέγῃ R. III 398 b 8 (cf. b 9 et 11 X 605 d 2 Phr. 268 c 7 L. VII 811 a 2).

ῥητορικός, a) ὁ (avec ἀνήρ exprimé ou, d'ordinaire, sous-entendu) « orateur » ; b) ἡ (avec τέχνη exprimé ou, d'ordinaire, sous-entendu) « rhétorique » ; c) τό (avec εἶδος exprimé ou sous-entendu) « rhétorique ».

a) ὁ ῥητορικός G. 455 b 4 (cf. c 2 et 4, 458 e 4, 460 a 5 c 1, 6, 9 e 1) τὸν ῥητορικὸν ἄνδρα G. 461 b 5.

b) ῥητορικῆς ... ἐπιστήμων τέχνης G. 449 c 9 (cf. Phr. 270 b 2) ἡ ῥητορική G. 449 d 1 (cf. d 13 e 4 Phr. 269 b 7) ῥητορικήν τινα G. 502 d 6.

c) τῷ ... ῥητορικῷ τὸν νοῦν προσεῖχον Phr. 235 a 1 τὸ ... ῥητορικὸν (εἶδος c 7) Phr. 266 c 8 (cf. Po. 304 e 1).

Adv. : ῥητορικῶς (G. 471 e 2*).

Ass. (b) : δημηγορία.

Syn. (a) : ῥήτωρ.

ῥητός a) « exprimable » ; b) « publiable » ; c) (mathém.) « rationnel ».
a) τὰς ... συλλαβὰς γνωστάς τε καὶ ῥητάς Tht. 202 b 7 (cf. 205 b 9 e 7)*.
b) ῥητὰ καὶ ἐπιτήδεια ... λέγειν εἰς τὸ μέσον L. VII 817 d 2 γραπτέα ... πρὸς τοὺς πολλοὺς καὶ ῥητά [AO : -τέα O³] Lc. VII 341 d 6 (cf. c 6)*.
c) τάχα μὲν ῥητά ... τάχα δ' ἄρρητα H. M. 303 b 8 πάντα προσήγορα καὶ ῥητὰ πρὸς ἄλληλα R. VIII 546 c 1 (cf. c 5)*.
App. et ass. (c) : προσήγορος.
Ass. (a) : γνωστός.
Ass. et opp. (c) : ἄρρητος.

ῥήτωρ, ὁ « orateur » ῥήτορος (ἀρετὴ) τἀληθῆ λέγειν Ap. 18 a 5 (cf. 17 b 6, 24 a 1 A. 114 d 1 G. 449 a 6, réc. 455 c 3) σπουδαιότερον ... ὡς ἐμοὶ ... ῥήτορι R. VII 536 c 7 τῷ μέλλοντι ῥήτορι ἔσεσθαι Phr. 260 a 1.
Syn. : ῥητορικός (α).

ῥοή, ἡ « flux » περὶ ῥοῆς τε καὶ ... σχέσεως Cra. 424 a 8 οὔ μοι φαίνεται ... ὅμοια ... ῥοῇ οὐδὲν οὐδὲ φορᾷ Cra. 440 c 1 ἔκγονα ῥοῆς τε καὶ κινήσεως Tht. 152 e 8.
App. et ass. : κίνησις, φορά.
Ass. et opp. : σχέσις 2°.
Opp. : στάσις (b).

ῥυθμίζειν « discipliner » τὰ παιδικὰ πείθοντες καὶ ῥυθμίζοντες Phr. 253 b 5*.

ῥυθμός, ὁ « rythme » ῥυθμῷ τε καὶ ἁρμονίᾳ B. 187 d 1 (cf. c 6 Pr. 326 b 1 I. 534 a 3 R. III 397 b 7 c 4, 398 d 2, 399 e 9, 400 d 3, 401 d 6 L. II 655 a 5, 661 c 7, 669 e 3, 672 c 9 e 6 VII 810 c 1 Ep. 991 b 4) βίου ῥυθμούς ... κοσμίου τε καὶ ἀνδρείου R. III 399 e 11 ἐν μέτρῳ καὶ ῥυθμῷ καὶ ἁρμονίᾳ R. X 601 a 8 ῥυθμὸν ... καὶ σχήματα μέλους χωρίς L. II 669 d 6 κατὰ τὸν αὐτὸν ῥυθμόν L. V 728 e 7.
App. et ass. : ἁρμονία, μέλος (a), μέτρον (b), σχῆμα (2° c).

ῥύμη, ἡ « tourbillon » a) au pr. ; b) au fig. (« élan, courant »).
a) ῥύμας ... εἴ τις αἰτίας τινὰς ἐρεῖ σωμάτων Ep. 983 c 8*.
b) οἷον ῥύμῃ ... ὑπὸ τοῦ λόγου συνειθισμένον So. 236 d 5 ἐλαφρᾷ φερόμενα ῥύμῃ Ep. 985 b 4*.

ῥώμη, ἡ « force » a) physique ; b) morale.
a) τὴν ἰσχὺν δεινὰ καὶ ῥώμην B. 190 b 6 (cf. L. VIII 833 a 2) διά τε ἀνδρείαν καὶ ῥώμην R. II 361 b 4 ὑγίειαν καὶ ῥώμην Phr. 270 b 7 ῥώμην καὶ δύναμιν Ph. 49 b 3 (cf. L. III 686 e 4) ῥώμῃ τινὶ μεγάλῃ καὶ βίᾳ L. VII 814 a 6.
b) ἀποπειρώμενος τοῦ Ἱπποκράτους τῆς ῥώμης Pr. 311 b 1 (cf. Po. 259 c 8) ἡ τῆς πόλεως ῥώμη τε καὶ ἀρετή Mx. 243 c 1 (cf. T. 25 b 7).
App. et ass. : (a) βία, δύναμις, ἰσχύς, ὑγίεια ; (b) ἀρετή 3°.
Ass. (a) : ἀνδρεία.

Σ

σαθρός a) litt. « pourri, fêlé » ; b) métaph. « malsain, vulnérable ».
a) τὰ ... ἀγγεῖα τετρημένα καὶ σαθρά G. 493 e 8*.
b) εὕροιμ' ἂν ... ὅπῃ σαθρός ἐστιν Euph. 5 c 1 (cf. Ph. 55 c 7) μὴ ὑγιεῖ ψυχῇ ... ἀλλὰ σαθρᾷ G. 479 b 8 (cf. Tht. 179 d 3) ταύτης ... σαθρᾶς οὔσης τῆς μεταβάσεως L. V 737 a 1*.
Ass. et opp. (b) : ὑγιής (2° a).

σαφήνεια, ἡ « clarté » σαφηνείᾳ καὶ ἀσαφείᾳ R. VI 509 d 10 (cf. V 478 c 11) ἀνὰ λόγον ... ἀληθείας ... σαφηνείας ... μετέχειν R. VI 511 e 4 (cf. Ph. 57 c 7) βεβαιότητα ... καὶ σαφήνειαν Phr. 277 d 9 σαφηνείας ἕνεκα L. VII 812 d 2 (cf. R. VII 524 c 6 So. 254 c 6).
Ass. : βεβαιότης.
Ass. et opp. : ἀσάφεια.

σαφής « clair » a) adj. ; b) subst. n.
a) (αἰσθήσεις) μὴ ἀκριβεῖς ... μηδὲ σαφεῖς Pd. 65 b 5 (cf. Ph. 58 c 3, 59 a 11) σαφέστερα τῶν δεικνυμένων R. VII 515 e 4 σαφὲς καὶ βέβαιον Phr. 275 c 7 τέχνην ... σαφεστέραν καὶ ἀσαφεστέραν Ph. 57 b 6 σαφεῖ τε καὶ ἀψευδεῖ ... πράγματι L. XI 921 b 5 βασανὸς ... σαφής L. XII 957 d 4 ἡ ... πεῖρα αὕτη γίγνεται ἡ σαφής τε καὶ ἀσφαλεστάτη Le. VII 341 a 4.
b) τὸ σαφὲς εἰσόμεθα Pd. 69 d 4 (cf. 85 c 3) τὸ σαφὲς καὶ τὸ καθαρὸν Ph. 57 c 1.
Adv. : σαφῶς (Phr. 242 c 5) ; cp. σαφέστερον (Pr. 352 a 6) ; sup. σαφέστατα (Pd. 58 d 2).
App. et ass. : ἀκριβής, ἀψευδής.
Ass. : ἀσφαλής, βέβαιος, καθαρός.
Ass. et opp. : ἀσαφής.

σέβειν (à l'actif et au moyen) « redouter, révérer » σέβεσθαι δεῖ ... καὶ θωπεύειν πατρίδα Cr. 51 b 2 προσορῶν ὡς θεὸν σέβεται Phr. 251 a 5 (cf. 250 e 3, 252 a 7) ἔδεισέ τε καὶ σεφθεῖσα ἀνέπεσεν Phr. 254 b 9 συγγένειαν ... τιμῶν τις καὶ σεβόμενος L. V 729 c 7 (cf.

I 647 a 9 R. III 393 e 4) ὁ φύσει ... σέβων τὴν δίκην, μισῶν δὲ ... τὸ ἄδικον L. VI 777 d 6 σέβεται καὶ φοβεῖται ... τό τι κινεῖν L. VII 798 b 3 (cf. 813 d 5 T. 69 d 6) τὸ φρόνιμον αἰδούμενος ἅμα καὶ σεβόμενος L. VIII 837 c 8 (cf. XI 917 b 4) τὴν ... τύχην αὐτοῦ σεβόμενον καὶ τὸν δαίμονα L. IX 877 a 3 (cf. Le. VII 344 d 8).

App. et ass. : αἰδεῖσθαι, δεδιέναι, τιμᾶν 1°, φοβεῖσθαι.

Ass. et opp, : μισεῖν.

σεμνός a) « auguste » (adj. et subst. n.) ; b) « sérieux, important » (adj. et subst. m.).

a) μητρὸς ... τιμιώτερόν ἐστιν ἡ πατρὶς καὶ σεμνότερον καὶ ἁγιώτερον Cr. 51 a 10 (cf. Po. 290 e 7) ἡ σεμνὴ αὕτη ... ποίησις G. 502 b 1 οἴει γάρ τί με ... σεμνὸν λέγειν R. II 382 b 1 (ironique ; cf. Po. 290 d 8 L. I 633 d 3 Le. VII 341 e 5) σεμνότερον ... οὐδέν ... ἀλλὰ ... χαυνότερον So. 227 b 4 σεμνὸν καὶ ἅγιον ... ἑστός So. 249 a 1 ἐπὶ τὸ σεμνὸν μιμουμένην L. VII 814 e 4.

b) οὐ χαλεπὸν οὐδὲ σεμνοῦ ἀνδρός Euth. 279 a 6 (cf. 303 c 8 Mx. 235 b 4 R. V 475 a 11 Tht. 150 a 3) σεμνόν τι ... γνῶναι Cra. 392 a 1 (cf. H. M. 288 d 3 Tht. 203 e 9 Po. 266 d 7 L. V 729 d 2) οἱ σεμνότατοι Phr. 257 d 5.

Adv. : σεμνῶς (Phr. 258 a 6).

App. et ass. (a) : ἅγιος.

Ass. : τίμιος (b).

Ass. et opp. (a) : χαῦνος.

σεμνότης, ἡ a) « majesté » ; b) « dignité ».

a) καθαριότητι καὶ σεμνότητι ... διαφέροντα (ἀγάλματα) Ep. 984 a 7*.

b) αὕτη ἡ σεμνότης Mx. 235 b 8*.

σεμνύνειν 1° (à l'actif) « exalter, surfaire » ; 2° (au moyen) « se glorifier, se guinder ».

1° σεμνύνων τὸ πρᾶγμα G. 511 b 8 (cf. Phr. 244 d 1 Ph. 28 b 1 réc. c 3 et 7 L. IV 710 a 5) οὐδὲν ... ταῦτα ... σεμνύνειν Phr. 272 d 2 (cf. R. VIII 558 b 3).

2° οὐ σεμνύνεται ἐσχηματισμένη G. 511 d 4 (réc. 512 b 3) σεμνύνεσθαι ὥς τι ὄντε Phr. 243 a 1 (cf. R. III 405 a 3 Pa. 128 c 3 Tht. 175 a 6).

σῆμα, τό a) « signe »; b) « tombeau ».

a) διότι ... τούτῳ (sc. τῷ σώματι) σημαίνει ... ἡ ψυχή, ... σῆμα ὀρθῶς καλεῖσθαι Cra. 400 c 4.

b) τὸ ... σῶμά ἐστιν ἡμῖν σῆμα G. 493 a 3 (cf. Cra. 400 c 1).

Syn. (a) : σημεῖον (b).

σημαίνειν 1° (trans.) a) « montrer, démontrer » ; b) « signaler » ; c) « signifier » ; 2° (intr.) « apparaître ».

1° a) ὡς ὁ λόγος σημαίνει G. 511 b 7 (cf. 527 c 7 e 3 Pd. 66 e 3 R. III 388 e 2 Tht. 160 c 2 Po. 275 c 8 Ph. 24 b 8) τούτῳ σημαίνει

ἃ ἂν σημαίνῃ ἡ ψυχή Cra. 400 c 3 (cf. 437 c 8 So. 250 b 5 L. I 626 e 6 III 682 a 8 IV 722 e 5).

b) σημαίνων πρὸς ἄρχοντας L. X 907 e 1.

c) σημαίνειν ἡμῖν τὴν οὐσίαν τὰ ὀνόματα Cra. 436 e 3 (cf. 393 a 6, 420 a 5, 437 a 4 b 1) ἕν τι σημαίνει μόνον ταὐτὸν ἀεί Phr. 275 d 9 ὅσα πράξεις σημαίνει ῥήματα So. 262 b 6 (cf. 255 b 11).

2° ὡς ἄρτι σημαίνειν ἐκ τῶν εἰρημένων ... δοκεῖ Ep. 989 a 8*.

σημεῖον, τό a) « signal » ; b) « signe » ; c) « preuve ».

a) τὸ τοῦ θεοῦ σημεῖον Ap. 40 b 1 τὸ εἰωθὸς σημεῖον Ap. 40 c 3 (cf. 41 d 6) τὸ δαιμόνιον σημεῖον R. VI 496 c 3 τὸ δαιμόνιόν τε καὶ τὸ εἰωθὸς σημεῖον Phr. 242 b 9 (cf. Euth. 272 e 4) διά τε ὀρνίθων ... καὶ τῶν ἄλλων σημείων Phr. 244 c 7 σημεῖα ἐναργέστερα T. 72 b 8 (cf. 40 d 1).

b) τοῦ οὗ δεόμενος σημείου Cra. 427 c 5 ἑκάστῳ τῶν ὄντων σημεῖόν τε καὶ ὄνομα ποιῶν Cra. 427 c 8 τὰ τῆς φωνῆς ... σημεῖα So. 262 d 9 (cf. a 6).

c) σημεῖον δὲ ... ἡ ... καρτερία Cra. 395 a 7 (cf. R. II 368 b 5).

App. (b) : σύμβολον (b).

App. et ass. (b) : ὄνομα.

Syn. : (b) σῆμα (a) ; (c) τεκμήριον (b).

σκέμμα, τό « considération, proposition » ἃς δὲ σὺ λέγεις τὰς σκέψεις ..., μὴ ... ταῦτα ... σκέμματα ᾖ Cr. 48 c 5 (cf. Pr. 351 e 5) εἰς φαῦλόν γε ... σκέμμα ἐμπεπτώκαμεν R. IV 435 c 4 (cf. 445 a 6)*.

App. et ass. : σκέψις.

σκέπτεσθαι, « examiner », remplacé avant Aristote par σκοπεῖν, q. v., sauf La. 185 b 11 βουλευόμεθα καὶ σκεπτόμεθα.

σκευάζειν (à l'actif et au moyen) « préparer, procurer » ὅταν ἀνδρείκελον σκευάζωσιν Cra. 424 e 2 (cf. A. 117 c 7 R. II 372 b 3 Pa. 127 a 2 Tht. 178 d 9) παντοδαπὰς ἡδονὰς ... σκευάζειν R. VIII 559 d 10.

Adj. verbal : σκευαστός « fabriqué » R. VI 510 a 6 (ass. et opp. à φυτευτός), Le. VII 342 d 5 ; substantivé au n. « objets confectionnés » : τὰς τῶν σκευαστῶν σκιάς R. VII 515 c 2*.

σκεῦος, τό « ustensile » σκεύους καὶ σώματος ... καὶ ζῴου παντός G. 506 d 5 (cf. R. X 601 d 4) σκεύη τε ... καὶ ἀνδριάντας καὶ ἄλλα ζῷα R. VII 514 c 1 περὶ τὸ σύνθετον καὶ πλαστὸν ὃ δὴ σκεῦος ὠνομάκαμεν So. 219 b 1.

Ass. et opp. : ζῷον.

σκέψις, ἡ a) « examen, recherche » ; b) « considération, question ».

a) τῆς σκέψεως τὴν ἀρχήν Cr. 48 e 5 (cf. Phr. 237 c 4 d 2 Tht. 181 c 1) ῥᾴων ἡ σκέψις ἔσται La. 190 d 1 (cf. Ch. 158 e 8 G. 487 e 8 Pd. 83 a 4, 96 c 2 et 5 Ph. 26 e 2 L. I 636 d 6) τῇ περὶ τῆς ἀρετῆς σκέψει M. 97 b 11 (cf. Tht. 175 c 2 et [cj. Bekker] c 6, L. VII 799 d 3) ὀρθοτάτη ... τῆς σκέψεως Cra. 391 b 9 (cf. L. I 638 e 7) περὶ ... τοῦ μεγίστου ἡ σκέψις R. IX 578 c 8 σκέψιν πᾶσαν ποιήσασ-

θαι L. VII 799 d 5 (cf. IX 858 a 1) ἀκριβεστέρα σκέψις θέα τε L. XII 965 c 1 διὰ τὴν περὶ τὰ τοιαῦτ' ἐμπειρίαν τε καὶ σκέψιν L. XII 968 b 7.

b) ἃς δὲ σὺ λέγεις τὰς σκέψεις..., μὴ... ταῦτα σκέμματα ᾖ Cr. 48 c 3 ἐμβεβήκαμέν γε εἴς τινα σκέψιν ἱκανὴν L. III 686 c 5.

App. et ass. : (a) ἐμπειρία, θέα ; (b) σκέμμα.

σκιά, ἡ « ombre » ὥσπερ παρὰ σκιᾶς ἀληθὲς... πρᾶγμα M. 100 a 7 (cf. R. VII 515 c 2) καθορᾶν ἐκεῖνα ὧν τότε τὰς σκιὰς ἑώρα R. VII 515 d 1 (cf. a 7) λέγω δὲ τὰς εἰκόνας πρῶτον μὲν τὰς σκιάς, ἔπειτα τὰ... φαντάσματα R. VI 510 a 1 (rée. e 2 VII 532 c 2) περὶ τῶν τοῦ δικαίου σκιῶν ἢ ἀγαλμάτων ὧν αἱ σκιαί R. VII 517 d 10 ἡ... μεταστροφὴ ἀπὸ τῶν σκιῶν ἐπὶ τὰ εἴδωλα R. VII 532 b 8 (cf. c 2, 516 a 5).

App. et ass. : εἴδωλον 2°, εἰκών 1°, φάντασμα (c).

Ass. et opp. : ἀληθής 1°.

σκιαγραφεῖν (au pcpe pf. passif) « dessiner en (fausser par la) perspective » τὰ πόρρωθεν... φαινόμενα... καὶ τὰ ἐσκιαγραφημένα R. VII 523 b 6 (cf. Pa. 165 c 7) οὐδὲ παναληθής ἐστιν ἡ... ἡδονὴ... οὐδὲ καθαρά, ἀλλ' ἐσκιαγραφημένη R. IX 583 b 5 (cf. 586 b 8) ἐσκιαγραφημένα τὰ δίκαιά ἐστι L. II 663 c 2*.

σκιαγραφία, ἡ « trompe-l'œil » μὴ σκιαγραφία τις ᾖ ἡ τοιαύτη ἀρετὴ Pd. 69 b 6 (cf. R. II 365 c 4) σκιαγραφίᾳ... ἀσαφεῖ καὶ ἀπατηλῷ Criti. 107 d 1 (cf. R. X 602 d 3)*.

σκληρός « dur » (ψυχῇ) σκληρὸν ἦθος ἐχούσῃ B. 195 e 6 τὸ... ἄγριον... σκληρόν τε καὶ χαλεπὸν γίγνοιτ' ἂν R. III 410 d 9 σκληροὺς... καὶ ἀντιτύπους ἀνθρώπους Tht. 155 e 8 κηροῦ... σκληροτέρου, ἐνίοις δὲ ὑγροτέρου Tht. 191 c 10 (cf. 162 b 7) μαλακώτερον ἐκ σκληροτέρου L. II 666 c 1 (cf. Pr. 331 d 4 R. VII 524 a 8).

Adv. : σκληρῶς (L. X 885 d 1).

App. : ξηρός.

Ass. : στερεός (a).

App. et ass. : ἄγριος, ἀντίτυπος, χαλεπός.

Ass. et opp. : μαλακός, ὑγρός.

σκληρότης, ἡ « dureté » ἀγριότητός τε καὶ σκληρότητος R. III 410 d 2 μαλακότητα καὶ σκληρότητα R. VII 523 e 6 (cf. Tht. 186 b 2) σκληρότητα... καὶ ἀγροικίαν R. X 607 b 4.

App. et ass. : ἀγριότης, ἀγροικία.

Ass. et opp. : μαλακότης.

σκολιός « tortueux, déformé » πάντα σκολιὰ ὑπὸ ψεύδους... καὶ οὐδὲν εὐθὺ G. 525 a 2 (cf. Tht. 173 a 6 L. XII 945 b 6) αἰσχρὰ θεάσασθαι, τυφλά τε καὶ σκολιά R. VI 506 c 10.

Ass. et opp. : εὐθύς.

σκοπεῖν (à l'actif et au moyen) 1° « examiner », « réfléchir » (à) ; 2° « envisager, viser » ; 3° « estimer », « considérer » (comme).

1° πρὸς ἐμαυτὸν σκοπῶ Euph. 9 c 2 (cf. H. M. 295 a 5 Pd.

85 d 9, 95 e 7 T. 20 b 8) σποπεῖσθαι ... εἴτε ταῦτα πρακτέον Cr. 46 b 3 (cf. c 6) σκεψώμεθα ... ἐκ τῶνδε Ch. 170 e 3 (cf. Pd. 67 e 5 73 b 4) ἄλλο τι σκέψεται Ch. 171 a 3 (cf. Pd. 97 d 1) ἡ ψυχὴ ... ὅταν ἐπιχειρῇ τι σκοπεῖν Pd. 65 b 8 (cf. 66 d 4, 84 c 7) σκοπεῖσθαι τὰ ὄντα Pd. 82 e 2 (réc. 99 d 5 e 5 ; cf. 83 b 2) πρὶν ἂν πανταχῇ σκοπῶν ἀπείπῃ τις Pd. 85 c 6 (cf. B. 220 c 4) σκόπει ... ἃ λέγω Pd. 87 c 6 οἱ τὸν ἥλιον ἐκλείποντα θεωροῦντες καὶ σκοπούμενοι Pd. 99 d 6 (cf. e 1) τὸν ἐν λόγοις σκοπούμενον τὰ ὄντα ἐν εἰκόσι μᾶλλον σκοπεῖν Pd. 100 a 2 ὅτι ... σκεψοίμην μετὰ σοῦ. Νῦν δὲ σκοπουμένοις ἡμῖν ... φαίνεται Cra. 391 a 7 (cf. b 7-8) σκοπεῖτε οὖν. — Ἔσκεπται R. II 369 b 3-4 σκεπτέον ... καὶ οὐκ ἀποκνητέον R. II 372 a 3 σκοπῶ οὐ ταῦτα ἀλλ' ἐμαυτόν Phr. 230 a 3 (cf. a 1) σκοπῶν καὶ σκοπούμενος ὑπ' ἄλλων L. VI 772 d 6 τὸ καθ' ἓν ... σκοποῦν Ep. 978 e 7.

2° τὸ σεαυτοῦ σκοπῶν Phr. 232 d 3 πρὸς ... τοῦτο σκοπούμενον L. VI 757 d 2 σὺ δὲ δὴ ποῖ σκοπεῖς ; L. XII 963 b 4 (= βλέπειν b 1).

3° (τὴν ἀνδρείαν ... ἐσκοποῦμεν) ὡς μέρος ἀρετῆς σκοποῦντες La. 198 a 2 καλλίω θάνατον σκεψάμενος L. IX 854 c 5.

App. (2°) : βλέπειν. — App. et ass. (1°) : θεωρεῖν.

Syn. : ἐπισκοπεῖν (avec les distinctions de J. Brunel, *L'Aspect...*, p. 70).

σκοπός, ὁ « cible, but, fin » ἁμαρτάνει τοῦ σκοποῦ H. m. 375 a 13 (cf. Tht. 194 a 3 So. 228 c 1 L. V 744 a 5) ὁ σκοπὸς πρὸς ὃν βλέποντα δεῖ ζῆν G. 507 d 7 (cf. R. V 452 e 2 VII 519 c 3 Ph. 60 a 7 L. III 693 c 4 IV 717 a 3 b 1 XII 961 e 9, 962 a 10 b 2) οὐκ ἀπὸ σκοποῦ Tht. 179 c 7 (cf. T. 25 e 5)*. — V. M. Harl, *R. E. G.*, LXXIV, 1961, p. 451 sv.

App. : τέλος (1° b).

σκοτεινός « obscur, ténébreux » a) au pr. ; b) au fig. α) intellectuellement (adj. et subst. n.) ; β) moralement (subst. n.) ; γ) de réputation.

a) δεδυκὸς καὶ σκοτεινὸν ζῆν L. VI 781 c 7.

b) α) ὁ τόπος ... ἐστὶ ... σκοτεινὸς καὶ δυσδιερεύνητος R. IV 432 c 10 (cf. So. 254 a 5 Ph. 48 b 4) τὰ σκοτεινὰ θεάσασθαι R. VII 520 c 4.

β) εἰς τὸ θεῖον καὶ λαμπρὸν ὁρῶντες (d 5) ... εἰς τὸ ἄθεον καὶ τὸ σκοτεινὸν βλέποντες A. 134 e 4.

γ) ἐλλόγιμος καὶ φανὸς ... σκοτεινός B. 197 a 6.

Adv. : σκοτεινῶς (R. VIII 558 d 8*).

Ass. et opp. : (b α) λαμπρός ; (b γ) ἐλλόγιμος, φανός.

Syn. : σκοτώδης.

σκοτεινότης, ἡ « obscurité » ἀποδιδράσκων εἰς τὴν τοῦ μὴ ὄντος σκοτεινότητα So. 254 a 4*.

σκοτοδινία, ἡ « étourdissement » σκοτοδινίαν ἴλιγγόν τε L. X 892 e 7 (cf. So. 264 c 11)*.

App. et ass. : ἴλιγγος.

σκοτοδινιᾶν « avoir un étourdissement » σκοτοδινιᾶν ... τὸ πόρρωθεν ὁρώμενον ... παρέχει L. II 663 b 6 (cf. Tht. 155 c 10)*.
App. : ἰλιγγιᾶν.

σκότος, ὁ et τό « ténèbres » a) au pr. ; b) au fig. : α) intellectuellement ; β) moralement.
a) ἐκ τοῦ σκότους τὸ φῶς ἐγίγνετο Cra. 418 d 1 (cf. R. VII 518 a 3 Criti. 120 b 5) τὸ ... μετὰ σκότους καὶ ἀπάτης λαθραίως γιγνόμενον L. IX 864 c 4.
b) α) ὥσπερ ἐν σκότει Pd. 99 b 5 τὸ τῷ σκότῳ κεκραμένον R. VI 508 d 7 (cf. VII 517 d 8) τὸ σκότος ἀφελὼν L. II 663 b 8 ... εἰς φῶς· νῦν γὰρ λεγομένοις ἔοικε κατά τι σκότος L. VII 788 c 4 πᾶσαν ἀπορίαν καὶ σκότον ἀπεργάζεται L. VIII 837 a 4.
β) ὑπὸ σκότου μετὰ δεινῆς ἀκρατείας γεγονὼς R. V 461 b 2 ὅπου ... μὴ φῶς ἀλλήλοις ἐστὶν ἀλλήλων ἐν τοῖς τρόποις ἀλλὰ σκότος L. V 738 e 3 ἡ θνητὴ φύσις ... σκότος ἀπεργαζομένη ἐν αὑτῇ L. IX 875 c 2.
App. et ass. (b α) : ἀπορία.
Ass. et opp. : φῶς.
Opp. : φέγγος.

σκοτοῦν « enténébrer » ἐσκοτώθην τε καὶ ἰλιγγίασα Pr. 339 e 2 ἐκ φανοτέρου βίου ἥκουσα ... ἐσκότωται R. VII 518 a 7 (cf. VI 506 a 1 Tht. 209 e 4)*.
App. et ass. : ἰλιγγιᾶν.

σκοτώδης « ténébreux, obscur » a) physiquement (subst. n.) ; b) intellectuellement (adj.).
a) τὸ ... τοῖς ὄμμασι σκοτῶδες καὶ ἀειδές Pd. 81 b 7 πρὸς τὸ φανὸν ἐκ τοῦ σκοτώδους R. VII 518 c 8*.
b) σκοτωδέστερον ... τοῦτο Cra. 412 b 2 γνώσεως μὲν ... σκοτωδέστερον, ἀγνοίας δὲ φανότερον R. V 478 c 14 (réc. 479 c 8) σκοτωδέστερα ... καὶ ἀσαφῆ L. XII 952 a 4*.
App. et ass. : (a) ἀειδής ; (b) ἀσαφής.
Ass. et opp. : φανός.
Syn. : σκοτεινός.

σμικρολογία, σμικρός, σμικρότης : voir μικρο-.

σοφία, ἡ 1° « habileté » a) au sens favorable ; b) ironiquement ; 2° « sagesse, jugement » ; 3° « savoir, science ».
1° a) οὐ σοφίᾳ ... ἀλλὰ φύσει τινί Ap. 22 c 1 (cf. d 8 Ep. 976 b 6) Ἀθηνᾶς τὴν ἔντεχνον σοφίαν Pr. 321 d 2 (cf. d 4) σοφίαν τε καὶ ὑγίειαν καὶ πλοῦτον G. 467 e 5 (cf. Ch. 163 d 5) σοφίαν δημηγορικὴν R. II 365 d 3 ὑπὸ σοφίας R. III 398 a 1 (cf. 406 b 8) ἡ πάντων εἰς πάντα σοφίας δόξα L. III 701 a 6.
b) αἱ ... ἄλλαι δεινότητές τε δοκοῦσαι καὶ σοφίαι Tht. 176 c 6 (cf. Le. X 358 c 5) ἄλλην τινὰ σοφίαν ἄνευ νοῦ L. I 644 a 4 ὑπὸ σοφίας πιστεύων οὐδενί Le. VII 332 c 3.
2° ἡ ἀνθρωπίνη σοφία Ap. 23 a 7 (cf. b 4, 20 d 6-7 e 1) μόρια τῆς ἀρετῆς ... σοφία τε καὶ ἀνδρεία Pr. 330 a 1 (cf. 349 b 1 R. VI

504 a 7) ἡ τῶν δεινῶν ... σοφία ἐναντία τῇ τούτων ἀμαθίᾳ Pr. 360 d 2 (cf. B. 202 a 2, 204 b 3 Tht. 170 b 6 et 9 L. III 691 a 7 V 732 a 6) οὐκ ἄρα σοφίᾳ τινὶ οὐδὲ σοφοὶ ὄντες M. 99 b 5 ἄνευ φρονήσεως καὶ σοφίας Euth. 281 b 6 (cf. d 8 Tht. 161 c 9 L. III 689 d 7) εἴπερ σοφία τε καὶ ἀρετή ἐστιν δικαιοσύνη R. I 351 a 3 (cf. 348 e 2, 349 a 2, 354 b 5 Tht. 176 c 4) ἣν μόνην δεῖ τῶν ... ἐπιστημῶν σοφίαν καλεῖσθαι R. IV 429 a 3 (cf. 443 e 8 Pr. 352 d 1) ταὐτὸν ... ἐπιστήμη καὶ σοφία; Tht. 145 e 6 αἰτία ... σοφία καὶ νοῦς λεγομένη Ph. 30 c 6 (cf. c 9) ἡ περὶ σοφίαν ἀπορία Ep. 974 c 3 (cf. 976 a 4 b 5, 977 d 2) παρὰ πάσας τὰς πρόσθεν σοφίας Ep. 979 d 2 ἡ ... ὄντως οὖσα σοφία Ep. 987 c 2 (cf. 992 d 8).

3° ταύτης τῆς σοφίας ἣν δὴ καλοῦσι περὶ φύσεως ἱστορίαν Pd. 96 a 7 (cf. Ap. 22 d 8 B. 175 e 1) τὴν περὶ Ὁμήρου σοφίαν I. 542 a 2 τῆς ἐκεῖ σοφίας R. VII 516 c 4 τέχνης ... ἢ πολιτικῆς ἢ καὶ σοφίας τινὸς ἑτέρας L. III 677 c 7 τῇ τῶν εἰδῶν σοφίᾳ τῇ καλῇ ταύτῃ Le. VI 322 d 5 (cf. d 6 e 5).

App. et ass. : (2°) ἀρετή 4° ; (1° b) δεινότης ; (2°) ἐπιστήμη 2°, νοῦς 1° ; (3°) τέχνη.

Ass. et opp. : (2°) ἀμαθία ; (1° a) φύσις (B 1° b δ).

Ass. et syn. (2°) : φρόνησις.

σοφίζεσθαι 1° « faire le savant » ; 2° « faire des sophismes ».

1° ἀνόητα σοφίζεσθαι H. M. 283 a 6 (cf. R. VI 509 d 3 Phr. 229 c 7 Po. 299 b 5)*.

2° οὐκ οἶδ' ἅττα σοφίζει G. 497 a 6*.

σόφισμα, τό a) « invention » ; b) « sophisme ».

a) τὸ ... σόφισμα τὸ τοῦ δρεπάνου La. 183 d 8 (cf. B. 214 a 4)*.

b) προσήκοντα ἀκοῦσαι σοφίσματα R. VI 496 a 8*.

σοφιστής, ὁ a) « savant » ; b) « maître de sagesse, sophiste » (souvent péjoratif).

a) τί ἡγεῖ εἶναι τὸν σοφιστήν ; ... τὸν τῶν σοφῶν ἐπιστήμονα Pr. 312 c 5 καλοῦσιν ... ταύτην διάμετρον οἱ σοφισταί M. 85 b 8.

b) τοῖς ... σοφισταῖς οὐκ ἔχω τελεῖν μισθούς La. 186 c 4 (cf. Pr. 311 e 5) οὐκ ἂν αἰσχύνοιο ... σαυτὸν σοφιστὴν παρέχων; Pr. 312 a 6 (cf. Phr. 257 d 8) ἔα ... σοφισταί τινες Pr. 314 d 3 (cf. d 9) ὁμολογῶ τε σοφιστὴς εἶναι καὶ παιδεύειν ἀνθρώπους Pr. 317 b 4 (cf. c 1) οἱ σοφισταί ... φάσκοντες ... ἀρετῆς διδάσκαλοι εἶναι G. 519 c 4 (cf. M. 91 c 1, 92 d 2, 95 b 9) δεινὸς γόης καὶ φαρμακεὺς καὶ σοφιστής B. 203 d 8 (cf. R. X 596 d 1 Po. 303 c 4-5) ἔστιν ... ὁ θεὸς (= Ἅιδης) ... τέλεος σοφιστής Cra. 403 e 4 ἐν τῷ σοφιστῇ Po. 284 b 6 σοφιστῶν ... ἐπικαλουμένων μηχαναί L. X 908 d 6.

App. et ass. (b) : γόης, φαρμακεύς.

σοφιστικός 1° adj. « sophistique » ; 2° subst. a) m. (avec ἀνήρ sous-entendu) « sophiste » ; b) f. (avec τέχνη exprimé ou sous-entendu) et c) n. (sc. γένος) « la sophistique ».

1° τῶν ἱερῶν ... τῶν σοφιστικῶν Euth. 277 e 3 (βίος) σοφιστικός Phr. 248 e 3 τὸ σοφιστικὸν γένος So. 224 c 7 τῆς σοφιστικῆς δυνάμεως So. 233 a 8*.

2° a) τὸν ἕτερον ἐροῦμεν σοφὸν ἢ σοφιστικόν ; So. 268 b 9*.

b) τὴν σοφιστικὴν τέχνην Pr. 316 d 4 τὴν ῥητορικὴν ... καὶ τὴν σοφιστικήν G. 463 b 6 (cf. 465 c 3, 520 b 2 So. 223 b 5, 224 d 2, 231 b 9)*.

c) ἀεὶ σὺ προσερεῖς ... σοφιστικόν So. 224 e 3*.

Adv. : σοφιστικῶς (Tht. 154 e 1*).

σοφός 1° « habile » (adj.) a) personnes ; b) choses ; 2° « sage, prudent » (personnes) a) adj. ; b) subst. ; 3° « savant » (parfois ironique) a) adj. α) personnes ; β) choses ; b) subst. α) (m.) personnes ; β) (n.) choses.

1° a) ἀμαθεῖς ... ἢ σοφοί; H. m. 365 e 14 φρονίμους καὶ ἐπιστήμονας καὶ σοφοὺς εἰς ἅπερ ψευδεῖς H. m. 366 a 4 (cf. a 10 b 1) τὰ ἐρωτικὰ ... σοφός Ly. 206 a 2 (cf. Ch. 155 d 4) τῶν λεγομένων ... πονηρῶν μέν, σοφῶν δέ R. VII 519 a 2 σοφοί ... λέγειν Phr. 266 c 4 (cf. Ly. 222 e 2 B. 182 b 2).

b) τοῦτο ... σοφὸν εὑρὼν ... καὶ τεχνικόν Phr. 273 b 3 οὐδὲν σοφὸν γνῶναι τοῦτο L. III 691 b 3 (réc. 692 c 2 ; cf. Ep. 973 d 1).

2° a) Σωκράτη ... ἄνδρα σοφόν Ap. 38 c 3 σοφὸς ... καὶ θεῖος ἀνήρ R. I 331 e 7 (cf. Phr. 235 c 4 L. VI 776 e 6 : épithète de nature pour les poètes) σοφὴ ... καὶ ἀνδρεία καὶ σώφρων καὶ δικαία R. IV 427 e 9 (cf. Pr. 329 e 6) σοφώτερος ... ἡμῶν L. III 691 b 4 (cf. I 640 d 4 et 6 X 902 e 9) σοφὸς γίγνοιτ' ἂν ὁ σοφός Ep. 976 c 7 (cf. c 4 d 3) σοφὸς οὐκ ἄν ποτε γένοιτο Ep. 977 d 2 (réc. de φρόνιμοι c 3) τὸν ἀληθέστατα σοφώτατον Ep. 992 b 2 (cf. b 7).

b) πλούσιον ... νομίζοιμι τὸν σοφόν Phr. 279 c 1 (cf. 278 d 3 Ap. 38 c 4 L. III 689 d 2 Ep. 976 c 7) δεινοῖς μὲν ἄπιστος, σοφοῖς δὲ πιστή Phr. 245 c 2 δῆλον ... παντὶ ... καὶ τῷ μὴ πάνυ σοφῷ L. VI 752 c 1 ἐπὶ τὰς τῶν ... σοφῶν θύρας L. XII 953 d 2.

3° a) α) περὶ τῶν τοιούτων σοφός Ap. 19 c 7 (cf. 20 d 8 e 1 Euph. 5 b 1 B. 201 d 3, 203 a 5 M. 81 a 4 R. IV 426 c 6 So. 233 c 6 Po. 290 b 2 Ph. 17 c 7) φιλόσοφον ... ὄντα, μεταξὺ εἶναι σοφοῦ καὶ ἀμαθοῦς B. 204 b 5 (cf. 202 a 1) σοφὸν τούτων ὧν οἴοιτο πέρι δεινὸς εἶναι So. 230 a 7 ἰατροῦ ... μὴ πάνυ σοφοῦ L. VI 761 d 3.

β) τὰς ἄλλας αἰτίας, τὰς σοφὰς ταύτας Pd. 100 c 9 (cf. Cra. 402 a 5).

b) α) σοφός τις Euph. 2 c 5 ἤκουσα τῶν σοφῶν G. 493 a 2 (cf. R. IX 583 b 6) οἱ σοφοί B. 185 c 7 ἥττων ... ἀμαθὴς σοφοῦ Phr. 239 a 3 ὑπὸ τῶν σοφῶν τούτων L. X 886 d 7 (cf. d 3).

β) τὸν τῶν σοφῶν ἐπιστήμονα Pr. 312 c 7 (cf. d 4 Cra. 402 a 5) τοῦ σοφοῦ ... ἀπολαύσω B. 175 d 1 (cf. G. 483 a 2 Euth. 293 d 8, 297 d 9 R. VI 502 d 6) τὰ σοφὰ ταῦτα Euth. 286 e 8.

App. et ass. (1° b) : τεχνικός.

Ass. et opp. : (1° et 3°) ἀμαθής ; (3° a α) φιλόσοφος (1° a).
Ass. et syn. : (1°) δεινός (opp. 2° b) ; (1°-3°) φρόνιμος.

σπαργᾶν « être gonflé, enflé » a) litt. ; b) métaph.
a) τάς τε μητέρας ... ὅταν σπαργῶσι R. V 460 c 9 (cf. B. 206 d 8 Phr. 256 a 1)*.
b) ἔτι σπαργῶσαν καὶ θυμουμένην τὴν ἀρχὴν ὁρῶν L. III 692 a 4 (réc. de τὴν ἀρχὴν φλεγμαίνουσαν 691 e 3)*.
App. (a) : σφριγᾶν.
App. et ass. (b) : φλεγμαίνειν (b).
Ass. (b) : θυμοῦσθαι.

σπείρειν « semer » a) au pr. ; b) au fig.
a) σπείρας εἰς τὸ προσῆκον Phr. 276 b 7 (cf. b 8) σπέρματα ... νόθα μὴ σπείρειν L. VIII 841 d 4.
b) ὅταν τις, λαβὼν ψυχὴν προσήκουσαν, φυτεύῃ τε καὶ σπείρῃ ... λόγους Phr. 276 e 7 (cf. R. VI 492 a 3).
App. et ass. (b) : φυτεύειν (2° a).

σπένδειν « faire des libations » σπένδοντας καθιεροῦν ἑκάστας τὰς ᾠδάς L. VII 799 b 3 (cf. 807 a 1)*.

σπεύδειν « travailler » (à), « s'efforcer » (de) τοιαῦτα σπεύδεις ... γενέσθαι ἅπερ ἂν καὶ οἱ ἐχθροί σου σπεύσαιέν τε καὶ ἔσπευσαν Cr. 45 c 7-8-9 σεαυτῷ τἀναντία σπεύδεις Pr. 361 a 8 (réc. b 6 et 8) ἐμὲ νῦν νόμισον καὶ τὸ σὸν σπεύδειν G. 455 c 6 σπεύδων ... ταχὺ πάντα διεξελθεῖν R. VII 528 d 8 (cf. Po. 264 a 9) τοῦτο ... σπεύδειν, ὅπως νοῦν ἕξει L. III 687 e 9.
App. : ἐπιχειρεῖν (cf. Cr. 45 c 6).

σπονδή, ἡ a) « libation » σπονδάς ... ποιήσασθαι B. 176 a 2* ; b) « trêve » τὴν ... τῶν ὅρκων καὶ σπονδῶν σύγχυσιν R. II 379 e 3*.
App. et ass. (b) : ὅρκος.

σπουδάζειν 1° « parler sérieusement » ; 2° « prendre au sérieux » ; 3° « se soucier » (de), « s'appliquer » (à) ; 4° « élaborer » ; 5° « être zélé » (pour), « peiner » (sur) ; 6° « s'empresser » (autour de) ; 7° « s'efforcer » (que).
1° σπουδάζει ταῦτα Σωκράτης ἢ παίζει ; G. 481 b 6 (réc. c 2, 508 b 5 ; cf. 495 c 1 Euph. 3 e 2 B. 216 e 6 Euth. 283 b 10 c 2 Phr. 234 d 8) σπουδάσαι καὶ σπουδάσαντας ... Euth. 293 a 4 (cf. 288 c 2 et 4 d 4 R. V 452 c 6 X 605 d 5 Tht. 167 e 6) παίζων καὶ σπουδάζων ἅμα Ep. 992 b 3.
2° τί ἂν μᾶλλον σπουδάσειέ τις... ; G. 500 c 2 (cf. Phr. 236 b 4 L. VII 803 b 5) συντεταμένον καὶ σπουδάζοντα Euth. 288 d 4 εἰ ... αὐτῷ ταῦτ' ἐσπουδασμένα ἐν γράμμασιν ἐτέθη Le. VII 344 d 1.
3° περὶ πραγμάτων ... σπουδάζειν καὶ κήδεσθαι ὧν οὐδὲν ... πώποτε ἐμέλησεν Ap. 24 c 7 σπουδὴ οὐκ ἐπὶ τούτοις ... ἐσπουδασμένη Ly. 219 e 8 (cf. Po. 310 b 8 L. V 743 e 5) ἐσπουδακέναι ἐπὶ τῇ ἐμῇ ὥρᾳ B. 217 a 3 (cf. Phr. 276 b 6, 278 d 1) μὴ σπουδάζειν ἐπὶ τοῖς ὀνόμασιν Po. 261 e 6 (cf. La. 183 a 4 R. X 599 a 8 b 5,

608 a 6) ἐκεῖνα ἐφ' οἷς σπουδάζομεν T. 69 a 4 τὸ μὲν σπουδαῖον σπουδάζειν L. VII 803 c 2 περὶ ὧν ἐγὼ σπουδάζω Le. VII 341 c 2.

4° ὅπου τοῦτο σπουδάζοιτο H. M. 284 a 9 (cf. Cra. 397 b 8) ἐπῳδαὶ ... ἐσπουδασμέναι L. II 659 e 3 (cf. IV 722 e 1).

5° ἐσπουδακέναι περὶ τὰς ἡδονάς Pd. 64 d 3 (cf. 114 e 3 So. 216 b 8 T. 21 c 5, 90 b 7 L. VI 775 b 7) περὶ τὰ χρήματα σπουδάζουσιν R. I 330 c 5 (cf. VI 485 e 4-5 VIII 549 d 3 L. VI 773 e 3) σπουδάζει πρὸς ἄλλον τινὰ σκοπόν· R. V 452 e 1 (cf. III 405 a 4 X 608 c 10 Pr. 311 d 5 G. 502 b 2 So. 251 c 3, 259 c 3 L. I 629 a 3 et 6 V 743 e 4 XI 928 a 2).

6° ὡς πρὸς φίλον σπουδάσειεν G. 510 c 5 (cf. R. III 403 b 8 Phr. 234 a 6) περὶ τούτους (sc. τοὺς οἰκείους b 1) ἀνεῖναι ... τὸ τιμᾶν τε καὶ σπουδάζειν R. VII 538 b 8.

7° σπουδάζειν ... φανῆναι αὐτό R. I 336 e 10.

Adj. verbal : σπουδαστός (H. M. 297 b 6*).

App. (3° et 5°) : τευτάζειν.

App. et ass. : (2°) συντείνειν 2° a ; (3°) κήδεσθαι ; (6°) τιμᾶν 1°.

Ass. et opp. (1°) : παίζειν 2°, προσπαίζειν 1° a.

σπουδαῖος, a) (personnes) « sérieux, vertueux » (adj. et subst. m.) ; b) (choses) « sérieux, important » (adj. et subst. n.).

a) εἰς σπουδαίους γε διδασκάλους A. 110 e 2 (réc. 111 a 3) γυναιξὶ ... οὐδὲ ταύταις σπουδαίαις R. III 387 e 10 (cf. L. IV 707 b 1) ἐννόμους τε καὶ σπουδαίους ... ἄνδρας R. IV 424 e 8 φαῦλοι καὶ σπουδαῖοι L. VI 757 a 3 (cf. R. IV 423 d 1) πᾶς ἀνὴρ σπουδαῖος τῶν ὄντων σπουδαίων πέρι ... γράψας Le. VII 344 c 1 (cf. c 7).

b) τὰ μὲν φαυλότερα ... τὰ δὲ σπουδαιότερα A. 110 e 9 (cf. e 11 R. VII 519 d 8 X 603 c 3 Phr. 261 b 2 L. VII 814 e 5-6) τὸν ... σπουδαῖον (τρόπον) ... τὸν δὲ παιδικόν Cra. 406 c 1 τὸ σπουδαιότατον L. II 667 b 7 (cf. VII 803 c 2-3 et, avec jeu sur παιδιά, d 7 et Ep. 975 d 3) ἄνευ ... γελοίων τὰ σπουδαῖα ... μαθεῖν L. VII 816 d 9 τοῦ σπουδαίου τρόπου ... διήμαρτεν L. XI 935 b 3 περὶ πάντων τῶν σπουδαίων L. XII 966 b 4 παιδιὰ ... οὐδαμῇ σπουδαία Ep. 975 d 3 οὐκ ἦν τούτῳ ταῦτα σπουδαιότατα Le. VII 344 c 6 (cf. c 2).

Adv. : σπουδαίως (Cra. 406 b 9, ass. et opp. à παιδικῶς ; L. III 677 c 6*) ; cp. σπουδαιότερον (R. VII 536 c 4*).

Ass. et opp. : (a-b) φαῦλος ; (b) γελοῖος, παιδικός (1° c).

σπούδασμα, τό « objet de zèle » τῶν ἀνθρωπίνων σπουδασμάτων Phr. 249 d 1*.

σπουδαστικός « porté au sérieux » εἴτε τις φιλοπαίσμων εἴτε σπουδαστικός R. V 452 e 6*.

App. : σπουδαῖος (a).

Ass. et opp. : φιλοπαίσμων.

σπουδή, ἡ a) « sérieux, gravité » ; b) « chose sérieuse, travail » ; c) « zèle, effort » ; d) « empressement, passion » (pour).

a) σπουδῇ χαριεντίζεται Ap. 24 c 6 (cf. R. III 388 d 3 Phr. 260 b 6 Tht. 190 c 2 Po. 309 e 13 L. VIII 828 d 5) μετὰ σπουδῆς L. II 656 a 5 οἱ μὲν ἐπὶ σπουδήν, οἱ δ' ἐπὶ γέλωτα L. VII 810 e 8 σὺν σπουδῇ L. VII 818 c 2 μετά τε παιδιᾶς καὶ μετὰ σπουδῆς λεγομένων L. X 887 d 5 (cf. B. 197 e 7 Le. VI 323 d 2) ἐν σπουδῇ τῇ μεγίστῃ... ἐσπουδακότας L. X 887 d 8.

b) εἶναι παιδιάν τινα καὶ οὐ σπουδὴν τὴν μίμησιν R. X 602 b 8 (cf. Po. 288 c 9 Ph. 30 e 5 L. II 659 e 4 VI 761 d 5 VII 796 d 4, 803 d 3) τὰ μὲν παραμυθίας, τὰ δὲ καὶ σπουδῆς χάριν So. 224 a 5 ἐλάττων ... σπουδή L. V 735 c 5 καλὴν τὴν σπουδὴν ... τῶν ἀνδρῶν L. VI 769 a 3.

c) τὸ ἐπιχείρημα καὶ ἡ σπουδή G. 502 b 3 ἀναξίαν σπουδὴν ποιουμένων Euth. 304 e 5 (cf. 306 d 8 L. I 628 e 4 V 732 d 6) ἡ πολλὴ σπουδή Phr. 248 b 6 (cf. 276 e 5 Ph. 15 a 7 L. VI 770 d 6) μεγάλης ἄξιον σπουδῆς Phr. 277 e 8 (cf. R. X 604 c 1 So. 218 e 4, 259 c 3 L. VII 804 c 1) ἐπιμέλειαι καὶ σπουδαί L. V 740 d 7 ἡ τῶν χρημάτων ὀρθῶς σπουδαζομένη σπουδή L. V 743 e 5 (cf. Criti. 121 a 5) θεὸν ... πάσης μακαρίου σπουδῆς ἄξιον L. VII 803 c 4 σπουδῇ τῇ μεγίστῃ Ep. 975 d 8.

d) τὴν περὶ τὸν ἔρωτα σπουδήν B. 179 d 2 (cf. 206 b 2, 208 b 6) ἵνα μὴ ... πολλὴ σπουδὴ ἀνηλίσκετο B. 181 e 2.

App. et ass. (d) : ἔρως.

Ass. et opp. : (a) γέλως ; (a-b) παιδιά 1° ; (b) παραμυθία 2°.

στασιάζειν « être en lutte, en rébellion » (contre) στασιάζουσιν οἱ θεοί ... καὶ διαφέρονται ἀλλήλοις Euph. 7 b 2 (cf. 8 d 8 R. I 352 a 2) στασιάζοντα καὶ οὐχ ὁμονοοῦντα αὐτὸν ἑαυτῷ R. I 352 a 8 (cf. Phr. 237 e 1) ὥσπερ δυοῖν στασιαζόντων R. IV 440 b 3 (cf. V 464 e 2, 470 c 9 VII 520 c 9 IX 586 e 4) ὅταν ... τὸ λογιστικὸν ὁμοδοξῶσι δεῖν ἄρχειν καὶ μὴ στασιάζωσιν αὐτῷ R. IV 442 d 2 (cf. VIII 566 a 6) στασιάζοντας πρὸς ἀλλήλους R. VI 488 b 3 (cf. VIII 545 d 6) ἄνευ τῶν ἔξω στασιάζει αὐτὸ αὑτῷ R. VIII 556 e 5 (réc. e 9) στασιάζει τε καὶ μάχεται αὐτὸς αὑτῷ R. X 603 d 3 ἐκ πόλεως στασιασάσης T. 85 e 10 (cf. Le. VII 337 b 1).

App. et ass. : διαφέρεσθαι, μάχεσθαι.

Ass. et opp. : ὁμοδοξεῖν, ὁμονοεῖν.

στασιαστικός « factieux » οὐκ ὄντας πολιτικούς, ἀλλὰ στασιαστικούς Po. 303 c 2*.

Adv. : στασιαστικῶς (Phr. 263 a 4, v. l. Galien* : στατιωτικῶς codd.).

Ass. et opp. : πολιτικός (2° a).

Opp. : ὁμοδοξεῖν, ἀστασίαστος.

στάσιμος « stable » τὰς φύσεις κοσμίους ... καὶ στασίμους R. VII 539 d 5 μηδὲν βέβαιον ἐᾶν εἶναι ... ἡγούμενοι ... αὐτὸ στάσιμον εἶναι Tht. 180 b 2 (cf. So. 256 b 7 T. 58 e 1)*.

Adv. : στασίμως, au cp. στασιμωτέρως (T. 56 a 1*).

App. et ass. : βέβαιος, κόσμιος.

στάσις, ἡ a) « état, condition » ; b) « stabilité » ; c) « sédition, discorde ».

a) ὁ ... ἐν τῇ καλλίονι στάσει ὤν Phr. 253 c 4*.

b) στάσεως μίμημα ἀλλ' οὐ φορᾶς Cra. 437 a 9 (cf. 438 c 8) στάσιν καὶ κίνησιν Pa. 129 e 1 (cf. 136 b 5 So. 250 a 7 b 9 c 2, 251 d 4, 254 d 5 T. 57 e 7) τὸ κατὰ ταὐτὰ ... χωρὶς στάσεως So. 249 c 1.

c) στάσεις ... καὶ μίση καὶ μάχας R. I 351 d 4 (cf. Le. VII 337 b 1) ἐν τῇ τῆς ψυχῆς στάσει R. IV 440 e 5 (cf. 444 a 13) πόλεμός τε καὶ στάσις R. V 470 b 6 (opp. : cf. 471 a 2 L. I 628 b 2 ; app. Pd. 66 c 6 Pc 271 e 2) στάσιν τὴν τοιαύτην ἔχθραν κλητέον R. V 470 d 1 (cf. d 3 et 6) τὴν πρὸς τοὺς Ἕλληνας διαφορὰν ... στάσιν ἡγήσονται R. V 471 a 2 στάσις τε καὶ ἀντίστασις καὶ μάχη ἐν αὐτῷ πρὸς αὐτόν R. VIII 560 a 1 στάσεων πηγήν τινα L. III 690 d 4.

App. et ass. (c) : διαφορά (b), ἔχθρα, μάχη, μῖσος ; (parfois opp.) πόλεμος.

Ass. et opp. (b) : κίνησις, φορά.

Opp. (b) : ῥοή.

στασιωτεία, ἡ « faction » πολιτεία μὲν οὐδεμία, στασιωτεῖαι δὲ πᾶσαι λέγοιντ' ἄν L. VIII 832 c 3 (cf. IV 715 b 5 [K° : στασιώτας AO])*.

Ass. et opp. : πολιτεία.

στασιώτης, ὁ a) « immobilisateur » ; b) « partisan ».

a) οἱ τοῦ ὅλου στασιῶται Tht. 181 a 7* (opp. τοὺς ῥέοντας a 5).

b) στασιώτας ἀλλ' οὐ πολίτας [AO : στασιωτείας ... πολιτείας K°] L. IV 715 b 5*.

Ass. et opp. : a) ῥέων ; b) πολίτης.

στατιωτικῶς « en désaccord » περὶ μὲν ἔνια ... ὁμονοητικῶς ἔχομεν, περὶ δ' ἔνια στατιωτικῶς [codd. : στασιαστικῶς Galien] Phr. 263 a 4*.

Ass. et opp. : ὁμονοητικῶς.

στεναγμός, ὁ « plainte » ὀδυρμοὺς δὲ καὶ στεναγμοὺς καὶ θρήνους R. IX 578 a 7*.

App. et ass. : θρῆνος, ὀδυρμός.

στέργειν 1° « aimer » ; 2° « se contenter » (de).

1° οὐ τὸ μὲν φιλοῦντα ἐκείνου, τὸ δὲ μή, ἀλλὰ πᾶν στέργοντα R. V 474 c 11 τὸ ψεῦδος ... μισεῖν, τὴν δ' ἀλήθειαν στέργειν R. VI 485 c 5 (cf. 486 c 4 L. II 653 c 2 IX 862 d 7 X 897 a 3, 907 d 1) οὔτε γὰρ ἑαυτὸν ... χρὴ ... στέργειν L. V 732 a 3 στέργει καὶ στέργεται ὑπὸ τῶν γεννησάντων L. VI 754 b 5 τούς τε μὴ δικαίους ... φεύγουσι καὶ τοὺς δικαίους στέργουσιν L. X 908 c 1*.

2° στέρξω ... τῇ ἐμῇ τύχῃ Il. M. 295 b 4 (cf. L. VIII 849 e 8)*.

App. : τέρπεσθαι, χαίρειν.

App. et ass. (1°) : φιλεῖν.

Ass. et opp. (1°) : μισεῖν, φεύγειν (a).

στερεῖν, au passif **στερεῖσθαι** « être privé » νοῦ ... ἐστερημένῳ A. 135 a 6 τῶν ... ὄντων τῆς ἀληθείας ... στερηθείη Pd. 90 d 7 (cf. R. VI 484 c 8 So. 260 a 6-7).

Syn. : στέρεσθαι, στερίσκεσθαι (avec les distinctions de J. Brunel, *L'Aspect...*, p. 115-116 et 255 ; sur les deux cas de l'actif, *ibid.*, p. 116 et n. 1, p. 281).

στερεός a) « solide, dur » ; b) « difficile ».

a) μαλθακόν τινα καὶ οὐ στερεὸν διώκων Phr. 239 c 6 τὸ στερεὸν ἦθος ... μαλακῷ ... διανήματι Po. 309 b 4.

b) τοῦτο ... στερεώτερον ... καὶ οὐκέτι ῥᾴδιον ἔχειν ὅ τί τις εἴπῃ R. I 348 e 5.

App. (a) : σκληρός.

Ass. et opp. : a) μαλακός, μαλθακός ; b) ῥᾴδιος.

στέρεσθαι « être privé, manquer » (de) ψυχὴ ... στερομένη τῆς οἰκείας ἀρετῆς R. I 353 e 2 (cf. II 375 c 10 Tht. 196 e 7 Ph. 21 c 5 L. I 631 c 1 IV 707 b 3) τῶν ... ἀγαθῶν ἀκουσίως στέρεσθαι R. III 413 a 6 (réc. a 10 avec στερίσκεσθαι) τοῦ ἑνός γε πάντῃ πάντως στερομένοις Pa. 160 b 1 (cf. 157 c 1, 159 e 1, 165 c 2) ἑαυτοῦ στερόμενον οὐκ ὂν ἔσται τὸ ὄν So. 245 c 5 στερόμενος ... ἀληθοῦς λόγου Ep. 977 d 1.

Syn. : στερεῖσθαι, στερίσκεσθαι.

στερίσκεσθαι « être privé » (de) ἀληθοῦς δόξης στερίσκεσθαι R. III 413 a 10* (réc. de στέρεσθαι a 6).

Syn. : στερεῖσθαι, στέρεσθαι.

στοιχεῖον, τό « élément » a) alphabétique ; b) physique ; c) pédagogique.

a) στοιχεῖα τῶν ἄλλων ... καὶ λόγων καὶ ὀνομάτων Cra. 422 a 3 (cf. b 6, 424 b 10 Tht. 201 e 1, 206 a 5 b 5 et 10 e 7 Po. 277 e 6, 278 b 5 Ph. 18 c 6) γραμμάτων πέρι ... ἱκανῶς εἴχομεν, ὅτε τὰ στοιχεῖα μὴ λανθάνοι ἡμᾶς R. III 402 a 8 τὰ τῶν γραμμάτων στοιχεῖά τε καὶ συλλαβάς Tht. 202 e 6.

b) εἰς πέρας ἔχοντα στοιχεῖα διαιρούμενοι So. 252 b 3 τὰ τῶν πάντων στοιχεῖα Po. 278 d 1 στοιχεῖα τοῦ παντός T. 48 b 8 (cf. 54 d 7, 57 c 9).

c) λάβωμεν ... τοῦτο οἷον στοιχεῖον « principe » L. VII 790 c 5.

App. (b-c) : ἀρχή A 3°.

Ass. : γράμμα, λόγος, ὄνομα, συλλαβή.

στοχάζεσθαι 1° « viser » (à), « avoir en vue » ; 2° « avoir égard » (à) ; 3° « conjecturer ».

1° τοῦ ἡδέος στοχάζεται G. 465 a 1 (cf. 502 e 4) ἐστοχάζετο τοῦ μειρακίου Euth. 277 b 5 ἀγαθὸν ... οὗ δεῖ στοχαζόμενον ... τιθέναι τοὺς νόμους R. V 462 a 4 (cf. Tht. 177 e 4 L. III 693 c 9, réc. 701 d 7 ; IV 706 a 1 XI 934 b 4) σκοπὸν ὀρθὸν ... γεγονέναι καὶ δεῖν ... τούτου στοχάζεσθαι Ph. 60 a 8 (cf. R. VII 519 c 3 L. IV 717 a 4 XII 962 a 1) μὴ ... πρὸς πολλὰ στοχαζόμενον, ἀλλ' εἰς ἓν βλέποντα L. XII 962 d 3*.

2° στοχαζόμενοι τοῦ συμβουλευομένου La. 178 b 2*.
3° οὐ γνοῦσα ... ἀλλὰ στοχασαμένη G. 464 c 7 τὸ μέτρον ... τῷ στοχάζεσθαι ... θηρεύουσα Ph. 56 a 5 (cf. L. I 635 a 2)*.
App. (3°) : εἰκάζειν 4°, τεκμαίρεσθαι, τοπάζειν.
App. et ass. (1°) : βλέπειν (εἰς).
Ass. et opp. (3°) : γιγνώσκειν 1°.

στόχασις, ἡ « divination » στοχάσεως ... μεστήν Ph. 62 c 2* (réc. de 56 a 4-5).
App. : στοχασμός.

στοχασμός, ὁ « conjecture » οὐ μέτρῳ ἀλλὰ μελέτης στοχασμῷ Ph. 56 a 4*.
App. : στόχασις.

στοχαστικός a) adj. « imaginatif » ; b) subst. f. (sous-entendu τέχνη) « divination ».
a) ψυχῆς ... στοχαστικῆς G. 463 a 7*.
b) ταῖς τῆς στοχαστικῆς ... δυνάμεσιν Ph. 55 e 7*.

στρέφειν « tourner » 1° (actif) trans. ; 2° (moyen) intr.
1° ὄμμα ... στρέφειν πρὸς τὸ φανόν R. VII 518 c 7 (cf. 519 b 3) αὐτὸ ... ἑαυτὸ στρέφειν Po. 269 e 5 (cf. e 8, 270 a 2) πάντας ... τοὺς κύκλους ... στρέφουσα T. 39 a 7 τὰ ἐν αὐτῷ στρέφων ἄστρα Ep. 977 b 4.
2° κυκλεῖσθαι ... στρεφόμενον ... τὴν αὐτὴν φοράν R. X 617 a 5 (cf. b 4) οὐδὲ ... ἐν τῷ αὐτῷ ἂν στρέφοιτο Pa. 162 d 1 (cf. d 4 Tht. 181 c 7 T. 40 b 6) στρέφεται καὶ ἑλίττεται ἡ δόξα Tht. 194 b 3 περὶ τὸ διπλάσιον ἀεὶ στρεφομένης τῆς δυνάμεως Ep. 990 e 3.
App. : κυλινδεῖσθαι, τρέπειν.
App. et ass. : ἑλίττειν, κυκλεῖν.

στροφή, ἡ « tour » ἄπορόν τινα στροφὴν ... ἐστρεφόμην Euth. 302 b 7 (cf. R. III 405 c 2) πάσας ... στρέψαι στροφάς T. 43 d 8 στροφὰς ὡρῶν παντοίας L. VI 782 a 9*.
App. : τροπή.

συγγένεια, ἡ « parenté » 1° naturelle a) humaine α) (consanguinité) β) « famille » ; b) organique ; 2° métaphysique a) avec le divin ; b) avec les Idées ; 3° métaphorique (« affinité »).
1° a) α) κατὰ τὴν ἐκείνου (= Δαιδάλου c 1) συγγένειαν Euph. 11 c 3 (cf. Ch. 155 a 4 Ly. 205 c 8) ἡ τῷ ὄντι συγγένεια Mx. 244 a 2 (cf. B. 178 c 7 R. VI 491 c 3 Po. 257 d 2) εὐεργεσίαις καὶ συγγενείαις Le. VII 332 a 5*.
β) ἡ Περικλέους ὅλη οἰκία ἢ ἄλλη συγγένεια G. 472 b 3 (cf. L. I 627 c 10 e 5 Le. VIII 353 a 5) πρὸς ... τὴν ἐν οὐρανῷ συγγένειαν T. 90 a 6 συγγένειαν ... καὶ ὁμογνίων θεῶν κοινωνίαν L. V 729 c 5 περὶ πόλιν τε καὶ φίλους καὶ συγγένειαν L. V 730 b 2 (cf. IX 873 a 2, 874 a 2 XI 925 b 8, 929 a 7)*.
b) (γίγνεται) νεῦρον ... ἐξ ἰνῶν διὰ τὴν συγγένειαν T. 82 d 1 (cf. 88 e 3, 91 e 8)*.

2° a) διὰ τὴν τοῦ θεοῦ συγγένειαν Pr. 322 a 4 συγγένειά τις ἴσως σε θεία πρὸς τὸ σύμφυτον ἄγει L. X 899 d 7 (réc. 900 a 7)*.
b) ἐγγύτατα ... συγγενείᾳ καὶ ὁμοιότητι τοῦ πέμπτου νοῦς πεπλησίακεν Le. VII 344 d 1 *.
3° ἐπὶ τὴν ἀλλήλων (sc. μαθημάτων) κοινωνίαν ... καὶ συγγένειαν R. VII 531 d 2 (cf. Po. 307 d 2) συγγενείᾳ ψυχῶν καὶ σωμάτων Le. VII 334 b 7*.
App. et ass. : (1° a α) κοινωνία 2°, οἰκία ; (2° b) ὁμοιότης 1° ; (3°) κοινωνία 3° a.

συγγενής A « parent » 1° par le sang a) adj. ; b) subst. α) au sg. β) au pl. ; 2° « apparenté, connaturel » a) au divin ; b) aux Idées ; c) à l'âme, à la raison (déraison), à la vertu (au vice) ; d) organiquement ; 3° (au fig.) « parent, apparenté ».
B « né avec ».
A. 1° a) γευόμενος φόνου συγγενοῦς R. VIII 565 e 7 (= μὴ ἀπόσχηται ἐμφυλίου αἵματος e 4) πολῖται συγγενεῖς καὶ τῆς αὐτῆς πόλεως γεγονότες L. I 627 b 3 ἡ τῶν συγγενῶν αἱμάτων τιμωρὸς Δίκη L. IX 872 e 1*.
b) α) οὔτε ἐπίτροπος οὔτε συγγενής A. 105 e 3 τῷ ... κατὰ γένος οἰκείῳ γαμεῖν τὴν συγγενῆ L. XI 925 d 8*.
β) φίλους καὶ συγγενεῖς πλείστους A. 104 b 1 (cf. Phr. 239 e 6 Le. VII 334 c 5) συγγενεῖς καὶ οἰκείους καὶ πολίτας Pr. 337 c 8 (cf. M. 91 c 3 R. II 378 c 6 L. VI 775 a 6) ἔρημον πάντων τῶν συγγενῶν G. 523 e 5 (cf. R. III 415 a 7 V 463 d 9, 464 e 2 VI 495 c 4 Po. 258 a 2, 298 b 1 L. I 627 b 3 IX 872 c 8, 877 d 1, 878 d 7, 879 a 1) συγγενεῖς καὶ φίλους καὶ πολίτας L. IV 718 a 7 ἔρημος ... ἑταίρων τε καὶ συγγενῶν L. V 729 e 6.
2° a) τὴν ... ἁρμονίαν ... τὴν τοῦ θείου ... ὁμοφυῆ τε καὶ συγγενῆ Pd. 86 b 1 συγγενὴς οὖσα τῷ τε θείῳ καὶ ἀθανάτῳ R. X 611 e 2 (cf. Po. 309 c 1) νοῦς ... αἰτίας ἦν συγγενής Ph. 31 a 8 τοῦ ἀρίστου συγγενέστερον Ph. 65 b 1 (cf. b 7 c 3, 66 c 2 R. VI 486 d 9) τῇ τοῦ παντὸς κινήσει συγγενής T. 89 a 3 (réc. 90 c 8; cf. 31 a 1, 47 c 1) πρὸς τὸ συγγενὲς θεῖον Criti. 120 e 2 τὸν μὴ συγγενῆ τοῦ πράγματος Le. VII 344 a 3*.
b) (ψυχὴ ἀνδρὸς φιλοσόφου) εἰς τὸ συγγενὲς ... ἀφικομένη Pd. 84 b 2 (cf. 79 d 3 e 2 R. VI 490 b 4 Ph. 59 c 6 T. 29 b 5 L. V 746 c 3).
c) συγγενὲς ἀκολασίας R. III 403 a 10 φίλος τε καὶ συγγενὴς ἀληθείας, δικαιοσύνης ... R. VI 487 a 5 (cf. 494 d 11) τὸ φρονεῖν καὶ τὸ νοεῖν ... καὶ τὰ τούτων συγγενῆ Ph. 11 b 8 (cf. e 1, 19 d 5, 46 b 5 So. 264 b 2 L. X 897 a 4, 898 b 9) συγγενεῖς ἔχουσα φορὰς ταῖς ἐν ἡμῖν τῆς ψυχῆς περιόδοις T. 47 d 1 τὰ ψυχῆς συγγενῆ L. X 892 a 8 ἡ ... ψυχή ... βλέπουσα εἰς τὰ αὑτῆς συγγενῆ Le. II 313 a 1 τῶν δικαίων ... μὴ προσφυεῖς ... καὶ συγγενεῖς Le. VII 344 a 6 (cf. a 7).

d) τὸ ... ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ φύσει συγγενές ἐστιν Pr. 337 d 1 (cf. B. 192 d 5) ἅτε ... τῆς φύσεως ἁπάσης συγγενοῦς οὔσης M. 81 d 1 (cf. B. 210 c 5 Cra. 438 e 7 R. V 456 b 3 So. 228 a 7 b 6) ποτέρῳ ... ὁμοιότερον ... καὶ συγγενέστερον τὸ σῶμα ; Pd. 79 b 3 (cf. 86 a 3) πᾶν τὸ συγγενές τε καὶ τὸ οἰκεῖον τῶν παιδικῶν R. VI 485 c 8 τὰς τοῦ κηφῆνος συγγενεῖς ... ἐπιθυμίας R. VIII 554 d 7 (cf. 559 e 7, 560 a 11 VII 519 a 10 Phr. 238 c 2 Tht. 156 c 2, 167 b 2) τἀνδρὸς τὸν ἄνδρα ὄντα συγγενῆ So. 221 d 8 πασῶν τεχνῶν τὸ συγγενὲς καὶ τὸ μὴ συγγενές So. 227 b 1 (cf. Po. 258 d 5, 260 e 2, 280 b 3 et 5, 303 d 5 e 1 et 9 L. X 889 d 2 XI 920 c 2) σχῆμα ... τὸ πρέπον καὶ τὸ συγγενές T. 33 b 2 τοῦ συγγενοῦς πυρός T. 45 d 4 (cf. 57 b 6, 63 e 5, 79 d 7, 80 d 8, 85 a 5) μέρει τῆς πικρότητος χρωμένη συγγενεῖ T. 71 b 6 ἡ φορά ... ἣν τὸ συγγενὲς πᾶν φέρεται πρὸς ἑαυτό T. 81 a 3 (réc. b 2). — Les cas relatifs aux arts (So. 227 b 1 et sim.) relèvent moins p.-ê. de la parenté « organique » que de la parenté « métaphorique » ; ils rentreraient alors dans 3°.

3° τῇ πολημικῇ μάχῃ ... ἐστὶ συγγενὴς ... ἡ τοιαύτη πάλη L. VII 814 d 3 ἄλλα (sc. μαθήματα) ἔστιν τούτων συγγενῆ, ἐν οἷς αὖ πολλὰ ἁμαρτήματα ἐκείνων ἀδελφὰ ἡμῖν ἐγγίγνεται L. VII 820 b 9. — Ajouter p.-ê. les cas relatifs aux arts (So. 227 b 1 et sim.), classés à 2° d).

B. τὸ τριχῶν γένος ἐν τῷ δέρματι πέφυκεν, συγγενὲς ... αὐτοῦ T. 76 c 3 τῆς ... ἀνθρωπίνης συγγενῆ φύσεως φύσιν ἄλλαις ἰδέαις ... κεραννύντες T. 77 a 4.

Adv. : συγγενῶς (L. X 897 c 6*).

App. : (A 1° a) ἐμφύλιος ; (2° d) συμφυής, σύμφυτος.

App. et ass. : (A 1° b β) ἑταῖρος, οἰκεῖος, φίλος ; (2° a) ὁμοφυής ; (2° c) προσφυής, φίλος ; (2° d) ὅμοιος, πρέπων ; (3°) ἀδελφός.

συγγένησις, ἡ « réunion » ἐν ἄλλαις συνουσίαις τε καὶ ἰδιωτικαῖς συγγενήσεσιν L. XII 948 e 3*.

App. et ass. : συνουσία 1°.

συγγίγνεσθαι 1° « rencontrer, entretenir » (en général) ; 2° « fréquenter » (comme disciple) ; 3° « s'unir ».

1° ἐπειδὰν συγγένωμαί τῳ ὑμῶν H. m. 372 b 4 Ὀρφεῖ συγγενέσθαι Ap. 41 a 6 οὐ ... συγγέγονα τῷ ἀνδρί G. 470 d 9 (cf. Pr. 309 d 5) συνεγιγνόμην ... μόνος μόνῳ B. 217 b 3 (réc. de b 1) χαλεποὶ ... συγγενέσθαι εἰσίν R. I 330 c 7 (cf. Tht. 174 b 9, 180 b 6) συγγενόμενός τε καὶ διαλεχθείς Tht. 142 c 6.

2° πολλοῖς καὶ σοφοῖς συγγεγονέναι ... καὶ νῦν ... Δάμωνι σύνεστιν A. 118 c 4 (cf. La. 186 e 4, 187 d 7) Πρωταγόρᾳ συγγενόμενος Pr. 318 d 2 (cf. a 7 c 5 et 7 d 9, 342 c 4, 5, 7 M. 91 e 4, 92 b 6) Φιλολάῳ συγγεγονότες Pd. 61 d 6 (cf. Tht. 143 d 7, 150 d 2).

3° ἐξ ἀμφοτέρων πρὸς ἄλληλα συγγιγνομένων Tht. 182 b 5 ἐάν ... τις ἐλευθέρα δούλῳ συγγίγνηται L. XI 930 d 6 (cf. VIII 841 d 6).

App. : (1°) ἐντυγχάνειν ; (2°) πλησιάζειν, συνδιατρίβειν ; (3°) ὁμιλεῖν.
App. et ass. (2°) : συνεῖναι (2° a).
Ass. (1°) : διαλέγεσθαι.

συγγιγνώσκειν « pardonner » τοῖς μὲν βαρβάροις συγγιγνώσκουσα ... τοῖς δὲ Ἕλλησιν ἀγανακτοῦσα Mx. 244 b 5 συγγιγνώσκειν ... αὐτοῖς χρὴ καὶ μὴ χαλεπαίνειν Euth. 306 c 5 (cf. Phr. 269 b 6).
Ass. et opp. : ἀγανακτεῖν, χαλεπαίνειν.

συγγνώμη, ἡ « indulgence, pardon » ὃς ἂν κακουργῇ ἄκων, συγγνώμην ἔχειν H. m. 373 b 9 (cf. b 8 R. II 366 c 5) οὗ πᾶς αὐτῷ συγγνώμην ἔχων L. V 731 d 8.

συγγνώμων « indulgent » a) adj. ; b) subst. n.
a) ὡς εἰσὶ συγγνώμονες ἀεὶ θεοὶ τοῖς ... ἀδίκοις L. X 906 d 1 (cf. XI 921 a 3).
b) τὸ ... ἐπιεικὲς καὶ σύγγνωμον L. VI 757 e 1.
App. et ass. (b) : ἐπιεικής.

συγκεῖσθαι (sert de pf. passif à συντιθέναι, q. v.) 1° « être composé » ; 2° « être établi ».
1° συγκειμένην ἐκ τῶν οὐδέπω ὄντων Pd. 92 b 6 (cf. a 9 b 2, 93 a 1, 98 c 6) ἐκ ... τούτων ... τὸ ὄνομα σύγκειται Cra. 402 d 2 (cf. 422 a 5, 433 d 5) τὰ ... πρῶτα ... στοιχεῖα, ἐξ ὧν ... συγκείμεθα Tht. 201 e 2 (cf. 202 b 3).
2° συνθήκην ... ἐάντε τις συνθῆται ὥσπερ νῦν σύγκειται Cra. 433 e 6 καὶ ταῦτα ἡμῖν οὕτω συγκείσθω L. VII 822 c 9.

συγκεραννύναι (à l'actif et au moyen) « mêler » ἀήθης κρᾶσις ... συγκεκραμένη Pd. 59 a 5 συγκεραννύντα πολλὰ ἑνὶ Cra. 424 d 7 (cf. e 1) συγκεράννυσθαι καὶ διακρίνεσθαι Pa. 129 e 3 θερμὸν ... ψυχρῷ συγκεραννύμενον So. 243 b 5 λύπας ἡδοναῖς συγκερασθείσας Ph. 46 e 4 (cf. 50 a 7 d 6) εἰ ἴδοιμεν ... συμμείξαντες, ἆρα ἱκανὰ ταῦτα συγκεκραμένα Ph. 61 e 7 τρία λαβὼν ... συνεκεράσατο T. 35 a 7 (cf. a 3, 69 d 5 ; réc. 37 a 4) τὰ πολλὰ εἰς ἓν συγκεραννύναι T. 68 d 4 τῇ τῶν ἐναντίων κράσει ... ἐξ ἀνάγκης συνεκεράσθη L. X 889 c 2 τὰς αἰσθήσεις τῷ ... νῷ συγκερασάμενοι L. XII 961 e 4.
App. : συγκρίνειν.
App. et ass. : συμμειγνύναι.
Ass. et opp. : διακρίνειν.

σύγκρασις, ἡ « mélange » τῆς συγκράσεως αἴτιον Pσ. 273 b 4 (cf. 278 d 4, 308 e 8 Ph. 47 d 10, 61 c 2, 64 b 5 d 10)*.
Syn. : κρᾶσις, μεῖξις, σύμμειξις.

συγκρίνειν 1° « presser » ; 2° (surtout au passif) « associer ».
1° τῶν ἐλαττόνων τὰ μείζονα διακρινόντων, τῶν δὲ μειζόνων ἐκεῖνα συγκρινόντων T. 58 b 9 (cf. 49 c 3, 80 c 5 Ph. 46 e 5)*.
2° διακρίνεσθαι καὶ συγκρίνεσθαι Pd. 71 b 5 (cf. 72 c 3 Pa. 156 b 5, 157 a 7 T. 67 d 7 L. X 893 e 6)*.
App. : συγκεραννύναι.
Ass. et opp. : διακρίνειν 1°.

σύγκρισις, ἡ « association » διακρίσεις καὶ συγκρίσεις So. 243 b 5 (cf. Ph. 42 c 10 T. 64 e 4, 65 c 4 L. X 894 b 10, 897 a 6)*.
Ass. et opp. : διάκρισις 1°.

συγχεῖν « confondre » οὐ κεχωρισμένον ἀλλὰ συγκεχυμένον τι R. VII 524 c 4 (réc. c 7 οὐ συγκεχυμένα ἀλλὰ διωρισμένα).
Ass. et opp. : διορίζειν 1°, χωρίζειν 2°.

συγχωρεῖν (à l'actif et au moyen) 1° « céder » (à) ; 2° « accorder, concéder » ; 3° « consentir », « donner son assentiment » (à).
1° (ψυχὴν) συγχωροῦσαν τοῖς ... πάθεσιν Pd. 94 b 5.
2° τοῦτο ... μοι συγχωρείτω, ἀγαθὸν ... εἶναι τὸν διδάσκαλον La. 189 a 6 πᾶς ἄν μοι δοκεῖ ... συγχωρῆσαι ... ὅτι ... Pd. 79 e 3 (cf. 87 a 6, 88 a 2 et 7, 91 d 2, 100 a 1) ἅ εἴ μοι δίδως τε καὶ συγχωρεῖς εἶναι ταῦτα Pd. 100 b 7 (cf. 88 a 2) ἐπεὶ αὐτῷ ταῦτα συνεχωρήθη καὶ ὡμολογεῖτο εἶναί τι ... Pd. 102 a 10 συγχωρεῖ πᾶς παντί Ep. 979 c 5.
3° τῷ Σόλωνος ... συγχωρῶ La. 189 a 5 συγχωρεῖν αὐτοῖς ἐάν τι δοκῶσι προσᾴδειν Pd. 86 e 4 τῇ τοιᾷδε αἰτίᾳ συγχωρεῖς Pd. 100 c 7.
App. et ass. (2°) : διδόναι 2°.
Ass. et syn. (2°) : ὁμολογεῖν 1°.

συγχώρησις, ἡ « acquiescement, adhésion » διὰ συγχωρήσεων L. XII 957 d 3 (cf. VI 770 c 7 VIII 837 e 5 Cra. 435 b 4)*.

συζῆν « vivre en compagnie » (de) ἐκ πολλῆς συνουσίας ... καὶ τοῦ συζῆν Le. VII 341 d 1 (cf. B. 181 d 5) ἥκιστα χαλεπὴ συζεῖν Po. 302 b 6*.
App. : συνεῖναι (1° a).

συζητεῖν « chercher de concert (avec) » ἐμοὶ συζητεῖ H. M. 295 b 3 (cf. M. 90 b 6 Cra. 384 c 2)*.

συζυγία, ἡ « couple » τὴν ... ἑτέραν συζυγίαν ὧν ... ἔλεγον (sc. ἐναντίων) Pd. 71 c 6 (cf. Pa. 143 d 7)*.

σύζυξ, ὁ « compagnon » Phr. 254 a 5*.
App. : σύννομος (2° a-b).

συλλαμβάνειν 1° « saisir, appréhender » ; 2° « saisir, comprendre » ; 3° « réduire, résumer » ; 4° (à l'actif et au moyen) « aider, coopérer ».
1° ἄρτι διέφυγεν, ὥστε μὴ συλλαβεῖν τῷ λόγῳ αὐτήν La. 194 b 3 (cf. So. 235 b 10 Po. 275 d 5 Le. VII 329 e 7).
2° συλλαβεῖν τί ποτ' ἔστιν ὁ σοφιστής So. 218 c 6 (cf. Po. 278 c 4).
3° ὅπερ ἂν συλλαβὼν εἴποιμι ... εἶναι M. 76 a 6 εἰς ἓν πάντα συλλαβὼν So. 234 b 4 (cf. Tht. 147 d 9 Po. 263 d 8).
4° χρὴ δὲ καὶ ὑμᾶς συλλαμβάνειν R. IV 427 e 4 (cf. L. XII 962 d 2-3) τῇ καλλίστῃ ἀγωγῇ ... ἀεὶ συλλαμβάνειν L. I 645 a 5 καιρῷ ... συλλαβέσθαι κυβερνητικὴν L. IV 709 c 2 (cf. VI 752 a 1) συλλαμβανόντων θεῶν Le. VII 327 c 4 (cf. L. X 905 c 7).
App. (3°) : συνάγειν.

συλλέγειν 1° (à l'actif et au moyen) « rassembler », (au passif) « se rassembler » ; 2° (au moyen) « se recueillir ».

1° συλλέγοντες τοὺς ὄχλους R. VIII 568 c 3 συλλέγειν χρήματα L. V 741 e 6 γυναῖκες ... συλλεγόμεναι ... συλλεχθεῖσαι ... L. VI 784 a 5 βίον ... συλλεγόμενος L. XI 936 c 3 (cf. R. VIII 553 c 4).

2° (τὴν ψυχὴν) αὐτὴν ... εἰς αὑτὴν συλλέγεσθαι καὶ ἀθροίζεσθαι Pd. 83 a 8.

App. : συναγείρειν, συναθροίζειν.

App. et ass. : ἀθροίζειν.

συλλήβδην a) « bref, en résumé » ; b) « en bloc ».

a) συλλήβδην δὴ σκόπει περὶ πασῶν τῶν αἰσθήσεων Ch. 167 d 5 (cf. G. 476 d 4) καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν συλλήβδην ... ἀνατροπαί Pr. 325 c 2 (cf. a 2, 323 e 4 G. 477 c 4, 484 d 6, 508 e 4 M. 88 c 3 Pd. 69 b 3, 70 d 9 B. 188 d 4, 206 a 7 R. I 335 c 15 IV 444 b 8 So. 267 c 2 L. XII 961 d 9) συλλήβδην εἴπῃ ὅτι ἓν ἔστιν Pa. 142 c 6.

b) οὐ κατὰ σμικρὸν τἀλλότρια ... ἀφαιρεῖται ... ἀλλὰ συλλήβδην R. I 344 a 8.

Syn. : τὸ κεφάλαιον, ἐν κεφαλαίῳ.

συλλογίζεσθαι 1° « calculer », « tenir compte » (de) ; 2° « récapituler » ; 3° « conclure ».

1° (τὰς ἑορτὰς) συλλογισαμένους ... ἅστινας ... γίγνεσθαι χρεών L. VII 799 a 5 (cf. II 670 c 2 T. 87 c 7).

2° πάντα ... συλλογισάμενος εἰπέ Ch. 160 d 8 (cf. R. VII 531 d 2) συλλόγισαι ... τί ἡμῖν συμβαίνει ἐκ τῶν ὡμολογημένων G. 498 e 14 (cf. 479 c 5).

3° φαίνεται ... ἡ τοῦ ἀγαθοῦ ἰδέα ... συλλογιστέα εἶναι ὡς ἄρα ... αἰτία R. VII 517 c 1 (cf. 516 b 9 II 365 a 8 X 618 d 7).

App. : (1°) λογίζεσθαι 1° ; (2°) ἀναλογίζεσθαι 1°.

συλλογισμός, ὁ « raisonnement » σύνεσις ... δόξειεν ἂν ὥσπερ συλλογισμὸς εἶναι Cra. 412 a 5 ἐν μὲν ἄρα τοῖς παθήμασιν οὐκ ἔστιν ἐπιστήμη, ἐν δὲ τῷ περὶ ἐκείνων συλλογισμῷ Tht. 186 d 3*.

App. : λογισμός 2°.

App. et ass. : σύνεσις.

συμβαίνειν 1° « convenir, s'accorder » ; 2° « arriver » ; 3° « s'ensuivre, résulter » a) dans les faits ; b) logiquement.

1° συμβῆναι ὑμᾶς ὥσπερ ὑπὸ διαιτητῶν ἡμῶν συμβιβαζόντων Pr. 337 e 4 ὄνομα εἰς τὴν ἡμετέραν φωνὴν συμβαῖνον Cra. 426 c 7.

2° ὅπερ οὖν καὶ συνέβη ἡμῖν Euth. 283 b 1.

3° a) ἆρ' οὖν οὐ κατὰ ταῦτα πάντα συμβαίνει τὴν ἀνάμνησιν εἶναι ...; Pd. 74 a 2 (cf. 67 c 4) ἀγνοῶν ὅπῃ τὸ περὶ σὲ ἄριστον τῷ παντὶ συμβαίνει L. X 903 d 2.

b) λείπεται ... μηδὲν ἄλλο τὸν ἄνθρωπον συμβαίνειν ἢ ψυχήν A. 130 c 3 (cf. G. 479 c 8 R. VI 490 c 10 So. 244 d 8, 245 c 3 Ep. 991 b 1) ταὐτὰ ἡμῖν συμβήσεται ἀναγκαῖον εἶναι ὁμολογεῖν Ly. 213 b 8 (cf. Pd. 92 b 4 R. VI 502 c 5, 505 c 10 Tht. 170 c 4) τὰ συμβαίνοντα ἐκ τοῦ λόγου G. 479 c 5 (cf. 496 e 10 Pd. 80 a 10 Euth. 281 e 2, 291 d 6 R. IV 437 a 8 Pa. 136 a 1) τάδε ἀνάγκη

συμβαίνειν G. 480 e 3 (cf. 459 b 8-9, 495 b 5, 496 e 10, 498 e 14, 499 b 1, 508 b 4-5) ὡς ὁ νῦν λόγος ἡμῖν συμβαίνει So. 223 b 5.

App. : (1°) ὁμολογεῖν, συγχωρεῖν ; (2°) ἀποβαίνειν 1°.

App. et ass. : συμβιβάζειν 1°.

συμβάλλειν 1° « frayer, traiter » (avec) ; 2° « comparer » ; 3° « conjecturer, deviner » ; 4° (moyen) « contribuer ».

1° τῶν καὶ συμβαλλόντων ἑαυτοῖς καὶ χρωμένων ἀλλήλοις A. 125 c 4 (réc. d 7).

2° ἀνθρώπων γένει συμβάλλειν H. M. 289 a 4 (cf. a 5 b 1-2) συμβάλλουσα πρὸς ἄλληλα Tht. 186 b 8.

3° συμβαλεῖν τὴν Κρατύλου μαντείαν Cra. 386 a 5 (cf. 412 c 8, 416 a 3 I. 533 c 3 R. III 398 c 9).

4° ἀδυνατῶ ... ὁτιοῦν συμβαλέσθαι λόγου ἄξιον I. 532 c 1 (cf. 533 a 3) τί μέρος ἡμῖν συμβάλλοιτ' ἂν πρὸς ἀρετήν L. VIII 836 d 4 (cf. X 905 c 3) οὐκ εἰδὼς αὐτῶν τὴν συντέλειαν ὅπῃ ποτὲ τῷ παντὶ συμβάλλεται L. X 905 b 7.

App. et ass. (1°) : χρῆσθαι (3° c).

συμβιβάζειν 1° « concilier » (les personnes) ; 2° « rapprocher » (des paroles) ; 3° « inférer ».

1° συμβῆναι ... ὥσπερ ὑπὸ διαιτητῶν ἡμῶν συμβιβαζόντων Pr. 337 e 4*.

2° συμβιβάζω τὰ λεγόμενα H. m. 369 d 5*.

3° συνεβιβάζομεν δικαιοσύνης τε πέρι ... καὶ σοφίας ὃ ἕκαστον εἴη R. VI 504 a 6*.

App. et ass. (1°) : συμβαίνειν.

συμβόλαια, τά « conventions » συμβόλαια δὲ λέγεις κοινωνήματα R. I 333 a 14 (cf. a 13 L. V 738 a 6).

App. et ass. : κοινώνημα (b).

σύμβολον, τό « signe » a) de reconnaissance ; b) en général.

a) ζητεῖ ... ἀεὶ τὸ αὑτοῦ ἕκαστος σύμβολον B. 191 d 7 (cf. d 5)*.

b) ἡμῖν ... νόμισμα σύμβολον ... γενήσεται R. II 371 b 8 (cf. Le. XIII 360 a 3, 362 e 1 [A], 363 b 1)*.

App. (b) : σημεῖον (b).

συμβούλεσθαι « être de même volonté, consentir » συμβούλομαι τἀνδρί La. 189 a 2 (cf. Euth. 298 b 7) εἰ μή σοι συμβουληθείη [TW : σοι βουληθείη B] Euth. 296 d 7 (cf. Cra. 414 e 5) συμβουληθέντων θεῶν L. IV 718 b 3*.

συμβουλεύειν 1° (actif) « donner un avis, conseiller » ; 2° (moyen) « consulter ».

1° ἀνίστασαι συμβουλεύσων A. 106 c 8 (cf. 107 a 3 b 1 c 5 e 7 et 10, 108 e 6 et 10, 109 b 10, 113 b 11, 116 d 7, 132 d 1 et 6 Ap. 31 c 5-6 Pr. 319 d 1, 322 e 1 G. 455 b 4 c 2) εἴ τι ... ἔχεις ... ἀγαθὸν συμβουλεῦσαι, χρὴ συμβουλεύειν La. 180 e 1 (cf. a 2, 181 d 2, 189 c 2 et 5 Ly. 206 c 2 B. 176 d 3) δέομαι καὶ συμβουλεύω ... συμβῆναι ὑμᾶς Pr. 337 e 3 τοὺς εἴς τι δυναμένους συμβουλεύειν

L. III 694 b 4 (cf. IX 860 e 6 Le. VII 330 c 10 e 2, 331 a 3 b 2-3, 5-6, 8 d 7-8).

2° ἐάν τις αὐτοῖς συμβουλεύσηται La. 179 b 1 (cf. b 2 Pr. 314 a 6 Le. VII 330 e 1, 331 a 7 b 4)*.

Ass. (1°) : δεῖσθαι.

συμβουλή, ἡ a) « conseil, avis » ; b) « consultation ».

a) εἰδότος ... περὶ ἑκάστου ἡ συμβουλή A. 107 b 10 ἐκ τῆς Θεμιστοκλέους συμβουλῆς G. 455 e 2 (cf. 520 d 9) εἴ τι ἐμὴ συμβουλή Phr. 260 d 7 παρὰ τὰς τοῦ νομοθέτου συμβουλάς L. VII 788 b 2 (cf. XI 918 a 8 Le. VII 331 a 5) τὴν αὐτῶν ... συμβουλὴν περὶ βίου L. IX 858 d 2 (cf. Ch. 165 a 7).

b) ὑμᾶς ... παρελάβομεν ἐπὶ τὴν συμβουλήν La. 178 b 5 (réc. 190 b 4 ; cf. Pr. 313 a 5) οὐδένα λόγον οὐδὲ συμβουλὴν ποιεῖ Pr. 313 b 4 ὀλίγοις οἴονται μετεῖναι συμβουλῆς Pr. 322 d 8 (cf. 323 a 1 G. 455 c 1 L. XII 942 a 5).

σύμβουλος, ὁ « conseiller » ἀγαθὸς σύμβουλος εἶ A. 106 d 2 (cf. So. 217 d 4 Po. 300 b 2 L. XI 930 e 5 XII 965 e 2) συμπαραλαβεῖν ... συμβούλους τε καὶ κοινωνούς La. 179 e 6 (cf. 180 b 8, 189 e 6, 190 a 5 et 7 b 9) θάρρος καὶ φόβον, ἄφρονε συμβούλω T. 69 d 3 (cf. L. I 644 c 6).

Ass. : κοινωνός (b).

συμμειγνύναι et **συμμίσγειν** 1° « mêler » (d'un mélange) ; 2° (à l'actif et au moyen) « mêler » ; « se mêler, entrer en relations » a) des hommes ; b) des genres ; 3° « former, composer ».

1° χρυσὸν ἐν τῇ γενέσει συνέμιξεν αὐτοῖς R. III 415 a 5 ἄλλο ἄλλῳ συμμειγνύμενον Tht. 159 a 12 κρῆναι ... ἃς προθυμητέον ... συμμειγνύναι Ph. 61 c 8 (cf. e 7, 25 d 2) τὸν ὑγρὸν ὄγκον αὐτὸν αὑτῷ συμμείγνυσιν T. 59 a 4 συμμείξας καὶ συναρμόσας T. 74 c 8 οὐ συμμεικτέον ἀλλὰ χωριστέον L. VIII 828 c 8.

2° a) Θεαιτήτῳ ... συνέμειξα Po. 258 a 3 συμμίσγειν ... ἀλλήλοις L. III 678 c 8 (cf. Mx. 243 e 6).

b) δύο γένη ... τῶν μὲν τριῶν ἄλλω, συμμειγνυμένω μὴν ἐκείνοις So. 254 e 4 (cf. 252 e 2, 253 c 2 ; réc. 259 a 4) συμμείγνυ ... εἰς αὐτὴν ... τὴν ... τοῦ πέρατος γένναν Ph. 25 d 2 τῶν τε ἀπείρων καὶ τῶν πέρας ἐχόντων συμμειχθέντων Ph. 26 b 3 (cf. 23 d 1).

3° (βίος) ἐξ ἀμφοῖν συμμειχθείς Ph. 22 a 2 (cf. T. 76 d 5) εἰκόνα τινά πως συμμείξαντες L. XII 969 b 7.

Adj. verbal : σύμμεικτος « mêlé » (Ph. 46 a 12 T. 61 a 7 L. III 692 a 7 V 738 c 4*).

App. et ass. (1°) : συναρμόττειν 1°.

Ass. et opp. (1°) : χωρίζειν 2°.

Syn. : μειγνύναι (avec les distinctions de J. Brunel, *L'Aspect...*, p. 105 et 109).

σύμμειξις, ἡ a) « mélange » ; b) « union » (conjugale) ; c) « combinaison » (entre genres).

a) σύμμειξις αἰσθήσεως καὶ δόξης So. 264 b 1 (cf. Po. 309 b 2 T. 60 b 8 d 6)*.

b) ἡ τῶν γάμων σύμμειξις καὶ κοινωνία L. IV 721 a 4 (cf. VI 771 e 2)*.

c) εἴπερ μηδεμία ἐστὶ σύμμειξις So. 252 b 6 τῆς συμμείξεως τούτων πρὸς ἄλληλα τὴν αἰτίαν (= τέταρτον γένος d 5) Ph. 23 d 7 (cf. 64 c 5 réc. 65 a 4)*.

App. et ass. (b) : κοινωνία 3° a.

Syn. : μεῖξις.

συμμετρία, ἡ « proportion » τὴν ἀλήθειαν ... διπλασίων ἢ ἄλλης τινὸς συμμετρίας R. VII 530 a 2 τὴν ... νυκτὸς πρὸς ἡμέραν συμμετρίαν R. VII 530 a 8 ὑπὸ συμμετρίας τῆς πρὸς ἄλληλα ἢ ... ἀμετρίας So. 228 c 4 (cf. T. 69 b 5, 87 c 6 d 2 et 7) κατὰ τὰς τοῦ παραδείγματος συμμετρίας So. 235 d 9 (cf. e 7, 236 a 5) μετριότης ... καὶ συμμετρία Ph. 64 e 6 κάλλει καὶ συμμετρίᾳ καὶ ἀληθείᾳ Ph. 65 a 2 ὅσα ἀέρος συμμετρίαν ἔχοντα T. 66 a 5 (cf. d 3) τὴν ... γάμου χρόνου συμμετρίαν τε καὶ ἀμετρίαν L. XI 925 a 3*.

App. : ἀναλογία, ἐμμετρία.

App. et ass. : μετριότης.

Ass. : ἀλήθεια 1°.

Ass. et opp. : ἀμετρία.

Opp. : ἀσυμμετρία.

σύμμετρος 1° « proportionné » a) adj. ; b) subst. n. ; 2° « commensurable ».

1° a) ὄψει σύμμετρος M. 76 d 6 (cf. Tht. 156 d 3 T. 67 c 7) μέτρου καὶ τῆς συμμέτρου φύσεως μὴ τυχοῦσα ἡτισοῦν ... σύγκρασις Ph. 64 d 9 ἀνάλογα καὶ σύμμετρα T. 69 b 6 ἀλλήλοις σύμμετρα T. 73 c 1 (cf. 90 a 2) τὸ δὲ καλὸν οὐκ ἄμετρον · καὶ ζῷον οὖν τὸ τοιοῦτον ἐσόμενον σύμμετρον θετέον T. 87 c 6 πρὸς τὴν ... ἄσκησιν ... σύμμετρος L. I 625 d 4 τῷ ἀνίσῳ συμμέτρῳ δέ L. V 744 c 3 (cf. II 668 a 2-3) τοῦ λόγου καιρὸν ... σύμμετρον L. VI 772 e 5 (cf. VII 789 a 1, 803 b 7) οὐσίαν ... ἀσύμμετρον οὖσαν καὶ ἀνώμαλον ὁμαλήν τε καὶ σύμμετρον ἀπεργάζηται L. XI 918 b 4 (cf. VI 773 a 6) σύμφωνον χρείαν καὶ σύμμετρον Ep. 991 b 3.

b) τὸ ... ἔμμετρον καὶ ἅμα σύμμετρον Ph. 26 a 9 τὸ σύμμετρον καὶ καλὸν καὶ τὸ τέλεον Ph. 66 b 1 (cf. T. 86 c 6).

2° (δυνάμεις) μήκει οὐ σύμμετροι τῇ ποδιαίᾳ Tht. 147 d 6 (cf. 148 b 1 Pa. 140 c 1 et 3) σύμμετρα δὲ καὶ σύμφωνα Ph. 25 e 1.

Adv. : συμμέτρως (T. 85 c 5*).

App. et ass. : (1° a) ἀνάλογος, ἔμμετρος ; (1° a et 2°) σύμφωνος 1° b.

Ass. et opp. (1° a) : ἄμετρος, ἀσύμμετρος.

συμμιγής « mêlé » συμμιγεῖ σκιᾷ Phr. 239 c 7 κεχωρισμένῳ ἢ καὶ συμμιγεῖ L. X 895 c 5*.

App. : μεικτός.

Opp. : ἀμιγής.

συμπλέκειν « entrelacer » (logiquement ou ontologiquement) τὰ ... συγκείμενα, ὥσπερ αὐτὰ πέπλεκται, οὕτω καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν συμπλακέντα ... Tht. 202 b 3 (cf. R. VII 533 c 5 So. 242 d 8, 262 d 4 Po. 267 b 6, 306 a 2, 311 b 7) συνδεῖν καὶ συμπλέκειν Po. 309 b 8 (cf. So. 268 c 6).

App. et ass. : πλέκειν, συνδεῖν.

συμπληροῦν « combler » (le vide) ἐν μέσῳ δὲ ὂν ἀμφοτέρων, συμπληροῖ ὥστε τὸ πᾶν αὐτὸ αὑτῷ συνδεδέσθαι B. 202 e 6.

App. et ass. : συνδεῖν.

συμπλοκή « entrelacement » (logique ou ontologique) ὀνομάτων ... συμπλοκὴν εἶναι λόγου οὐσίαν Tht. 202 b 5 διὰ ... τὴν ἀλλήλων τῶν εἰδῶν συμπλοκὴν ὁ λόγος γέγονεν So. 259 e 6 (cf. 240 c 1, 262 c 6) τὴν αὐτὴν ... φύσιν ἐν ἀμφοτέραις ... ταῖς συμπλοκαῖς Po. 278 b 2 συμπλοκὴν καὶ σύνδεσμον Po. 309 e 10.

App. : πλέγμα.

App. et ass. : σύνδεσμος.

Opp. : διαίρεσις.

συμπνεῖν « conspirer » τὸ ... συμπνεῦσαι καὶ ... καθ' ἕνα εἰς ταὐτὸν ... συμφυσῆσαι L. IV 708 d 4*.

App. et ass. : συμφυσᾶν.

συμποδηγεῖν « guider » τὸ ... πᾶν τόδε ... αὐτὸς ὁ θεὸς συμποδηγεῖ πορευόμενον Po. 269 c 5 (réc. 270 a 3)*.

Syn. : ποδηγεῖν.

συμφάναι « acquiescer, approuver » συνέφη Pd. 102 d 4 (cf. Pr. 330 d 5 B. 200 d 6) ταῦτα ... συνέφασαν B. 177 e 8.

App. : ὁμολογεῖν 3°, συμφέρεσθαι.

συμφέρειν 1° « être utile » a) avec sujet n. ou impersonnel ; b) pcpe substantivé « l'utile, l'intérêt » ; 2° (au moyen) « s'accorder ».

1° a) σκοποῦσιν ὁπότερα συνοίσει πράξασιν A. 113 d 4 (cf. e 3 L. V 746 c 6) πολλοῖς δὴ ἐλυσιτέλησεν ἀδικήσασι ... καὶ ἑτέροις γε ... δίκαια ἐργασαμένοις οὐ συνήνεγκεν A. 113 d 7 συμφέρει τῷ κοινῷ L. IX 875 a 8.

b) τά τε δίκαια καὶ τὰ συμφέροντα A. 113 d 5 (cf. e 2) τὸ τοῦ κρείττονος ... συμφέρον R. I 338 c 6 (cf. L. IV 714 c 6) τὰ συμφέροντα ... ἑαυτοῖς R. I 339 c 7 (cf. L. IX 875 a 3) τοῦ συμφέροντος ἑκάστῳ R. IV 442 c 7 (cf. Po. 297 a 1 L. IV 714 d 3).

2° τούτοις ... οὐ συμφέρομαι Pr. 317 a 1 (cf. Ch. 164 d 5 La. 184 d 2 L. I 629 c 3 VI 778 d 4) περὶ τούτου πάντες ... συμφερέσθων Tht. 152 e 3 (cf. L. XI 929 e 9).

Adv. : συμφερόντως (L. II 662 a 7*).

App. (2°) : ὁμολογεῖν 3°, συμφάναι, συμφωνεῖν.

App. et ass. (1° a) : λυσιτελεῖν.

Opp. (2°) : διαφέρεσθαι.

συμφορά « calamité, infortune » ἐν τῇ νῦν παρεστώσῃ συμφορᾷ Cr. 43 b 8 (cf. c 2, 44 b 7, 47 a 2 Pd. 84 d 7, 116 a 6) οὐ συμφορὰν

ἡγοῦμαι τὴν παροῦσαν τύχην Pd. 84 e 1 τύχαι ... καὶ συμφοραὶ παντοῖαι L. IV 709 a 2.

App. et ass. : τύχη (b).

συμφορεῖν « brasser » ἄκρατος συμπεφορημένη [BT Robin Farquharson, *The Meditations of M. A. Antoninus*, II 615 : -πεφυρμένη W Liebhold Diès] ἀληθῶς ἡ τοιαύτη γίγνεται ... συμφορά Ph. 64 e 1 (cf. Phr. 253 e 1) διαπεφορημένα καὶ συμπεφορημένα L. III 693 a 4 εἰς ... οἴκησιν συμφορήσαντες ... πάντα χρήματα L. VII 805 e 5*.

App. : συμφύρειν.

σύμφορος « utile » 1° adj. ; 2° subst. n.

1° οὔτε σύμφορα ἡμῖν οὔτε σύμφωνα αὐτὰ αὑτοῖς R. II 380 c 3.

2° κἂν ... δρᾷ [μὴ σύμφορα ἢ secl. Cornarius] σύμφορα Po. 296 e 1.

Opp. : ἀσύμφορος.

σύμφρων « de même esprit » εἴ τις θεῶν καὶ τοῦτον εἰς τὴν αὐτὴν δόξαν ... ἐκείνῳ γενέσθαι σύμφρονα ποιήσειεν Le. VII 324 b 5*.

συμφύειν 1° (ao. 1er actif) « fondre » ; 2° (ao. 2 et pf. actifs ; moyen) « s'unir ».

1° θέλω ὑμᾶς συντῆξαι καὶ συμφῦσαι [B²T²W²Y : - φυσῆσαι BTW] B. 192 e 1 συμφῦσαι [A³O² : ἐμφῦσαι AO] καὶ συνδῆσαι ... εἰς τὴν ... κοινωνίαν Le. VI 323 b 7*.

2° ἐπιθυμοῦντες συμφῦναι B. 191 a 8 ἄλλαι ... συμπεφυκυῖαι ἰδέαι ... εἰς ἓν γενέσθαι R. IX 588 c 4 (cf. d 7 VI 503 b 9 T. 76 e 8) τὸν ἀεὶ ... χρόνον ... συμπεφυκότα Phr. 246 d 2*.

App. et ass. (1°) : συνδεῖν, συντήκειν.

συμφυής « connaturel » συμφυὲς ... τῷ πλησίον ἀέρι T. 45 d 6 (réc. 64 d 7 ; cf. 88 a 8) συμφυὲς τοῦ παντὸς χρόνου L. IV 721 c 3 (cf. So. 247 d 3)*.

App. : συγγενής, σύμφυτος.

συμφύρειν « mêler » ἕως ἂν συμπεφυρμένη ᾖ ... ἡ ψυχὴ μετὰ τοῦ τοιούτου κακοῦ Pd. 66 b 6 (cf. Ph. 51 a 7) συμφύρων εἰς ἓν Ph. 15 e 4 συμπεφυρμένη [W Liebhold Diès : συμπεφορημένη BT Robin Farquharson] ἀληθῶς ... συμφορά Ph. 64 e 1*.

App. : συμφορεῖν.

συμφυσᾶν « associer les souffles » τὸ ... συμπνεῦσαι καὶ ... καθ' ἕνα εἰς ταὐτόν ... συμφυσῆσαι L. IV 708 d 5* (B. 192 e 1, lire συμφῦσαι avec B²T²W²Y plutôt que συμφυσῆσαι BTW Bury Robin).

App. et ass. : συμπνεῖν.

σύμφυτος « naturel, congénital » a) adj. ; b) subst. n.

a) τοῦ σωματοειδοῦς, ὃ αὐτῇ ἡ ὁμιλία ... τοῦ σώματος ... ἐνεποίησε σύμφυτον Pd. 81 c 4 (cf. R. X 609 a 3 et 10 Phr. 246 a 7 Tht. 156 d 5 Po. 258 d 9 Ph. 16 c 10 T. 42 a 6, 71 c 7) εἱμαρμένη τε καὶ σύμφυτος ἐπιθυμία Po. 272 e 6 ἡδονὴν ... σύμφυτον ἀπονέμοντες Criti. 116 b 5 (cf. Ph. 51 d 8) ὅπερ εὐθὺς παισὶν ... σύμφυτον ἐπανθεῖ L. IV 710 a 8 ἀϋδρία ... σύμφυτος L. VIII 844 b 1*.

b) πᾶσαν πόλιν ἄγει ... τὸ σύμφυτον « son instinct » L. VI 771 b 7 συγγένειά τις ἴσως σε ... πρὸς τὸ σύμφυτον ἄγει L. X 899 d 8*.

App. : οἰκεῖος (cf. Ph. 51 d 1), συγγενής, συμφυής.

Ass. : εἱμαρμένος.

συμφωνεῖν « consoner, s'accorder » 1° au sens pr. (musical) ; 2° au sens fig.

1° ἐκ πασῶν . . μίαν ἁρμονίαν συμφωνεῖν R. X 617 b 7.

2° τὰ ... ἔργα οὐ συμφωνεῖ ... τοῖς λόγοις La. 193 e 1 (cf. G. 480 b 4 Pd. 100 a 5 Cra. 420 c 1 R. III 398 c 5 So. 245 b 1 L. VIII 836 c 8 [codd.]) εἴ σοι ἀλλήλοις συμφωνεῖ ἢ διαφωνεῖ Pd. 101 d 6 οὐκέτι συμφωνοῦσιν Cra. 413 b 3 (cf. R. V 463 e 3 Phr. 263 b 1, 270 c 6 So. 253 b 12 Po. 289 b 7 Ph. 24 e 2, 28 c 6 L. I 634 e 2 II 661 d 4 VI 772 d 3) ὁμολογοῦντα ἐκείνοις καὶ συμφωνοῦντα R. III 402 d 3 ἡμῖν αὐτοῖς συμφωνεῖν So. 240 c 8 (cf. Cra. 436 d 1 e 1 L. III 691 a 5 IX 860 e 4) συμφωνήσασα εἰς ἕν L. III 686 b 3 συμφωνοῦσα ... καὶ συναρμόττουσα L. V 729 a 6.

Adv. : συμφωνούντως (L. II 662 e 8*).

App. : συμφέρεσθαι.

App. et ass. : ὁμολογεῖν 3°, συναρμόττειν.

Ass. et opp. : διαφωνεῖν.

συμφωνία, ἡ « consonance, accord » ἡ ... ἁρμονία συμφωνία ἐστίν, συμφωνία δὲ ὁμολογία τις B. 187 b 4 (cf. Cra. 405 d 2 R. IV 430 e 3 VII 531 a 2 c 2 IX 591 d 2 et 6) εἰς ὁμοιότητά τε καὶ φιλίαν καὶ συμφωνίαν τῷ καλῷ λόγῳ ἄγουσα R. III 401 d 2 (cf. IV 442 c 10) χείρονός τε καὶ ἀμείνονος ... συμφωνίαν R. IV 432 a 8 σύνταξίν τε καὶ συμφωνίαν R. IX 591 d 6 εἰς κατακόσμησιν καὶ συμφωνίαν ἑαυτῇ T. 47 d 6 (cf. 67 c 2) αὕτη' σθ' ἡ συμφωνία σύμπασα μὲν ἀρετή L. II 653 b 6 (cf. 659 e 3 III 689 d 5 et 7) εἰ θεὸς ἡμῖν ... δοίη τις συμφωνίαν L. II 662 b 2.

App. et ass. : ἁρμονία, ὁμοιότης, σύνταξις, φιλία.

Opp. : διαφωνία.

σύμφωνος « consonant » 1° adj. a) au pr. (« harmonique ») ; b) au fig. ; 2° subst. n.

a) τίνες σύμφωνοι ἀριθμοί R. VII 531 c 3 φθόγγοι ἀνάρμοστοι ... σύμφωνοι T. 80 a 6 ὀξύτητα βαρύτητι σύμφωνον L. VII 812 d 7.

b) βίον σύμφωνον τοῖς λόγοις πρὸς τὰ ἔργα La. 188 d 5 (cf. L. VIII 836 c 8 cj. England : -φωνοῖ codd.) οὐ πάνυ ἀκόλουθα οὐδὲ σύμφωνα οἷς ... ἔλεγες G. 457 e 3 σύμφωνος τῷ ὀνόματι Cra. 395 e 1 (cf. 436 c 4) οὔτε σύμφωνα αὐτὰ αὑτοῖς R. II 380 c 3 (cf. IV 441 e 9) ὅσα τοῦ γένους ἐστὶ τούτου σύμφωνα Ph. 11 b 6 σύμμετρα ... καὶ σύμφωνα Ph. 25 e 1 λύπας ... συμφώνους τοῖς ὀρθοῖς λόγοις καὶ ἑπομένας L. III 696 c 9 ἔμμετρά τε καὶ ἀλλήλοις σύμφωνα L. V 746 e 2 σύμφωνον χρείαν καὶ σύμμετρον Ep. 991 b 3 συμφώνους πρὸς ἀρετὴν Le. VII 332 d 4.

2° τὸ σύμφωνον ἁρμόττουσα Ph. 56 a 4*.

Adv. : συμφώνως (Ep. 974 c 6*).

App. et ass. (1° b) : ἀκόλουθος A, ἔμμετρος, ἑπόμενος, σύμμετρος (1° a et 2°).

Ass. et opp. : ἀνάρμοστος.

συνάγειν « rassembler, réunir » (dialectiquement) τὸ πάθος ... ἐκ πολλῶν ... συναγαγεῖν εἰκάζοντα R. VI 488 a 5 τὰ ... μαθήματα συνακτέον εἰς σύνοψιν R. VII 537 c 2 (cf. So. 224 c 9) κατὰ τὸ εὐθὺ τὰ οἰκεῖα συνάγουσα ἀποτυπώματα Tht. 194 b 5 τὰς δόξας ... συνάγοντες ... τοῖς λόγοις εἰς ταὐτόν So. 230 b 6 (cf. 251 d 7 Phr. 256 c 3 L. VII 811 a 3) συναγαγεῖν εἰς ἓν So. 267 b 1 (cf. Po. 267 b 7, 308 c 6 Ph. 23 e 5, réc. 25 d 6) ὁπόταν ὂν ταὐτὸν ἐν ἑτέρῳ διεσπασμένῳ ... συναχθέν Po. 278 c 6 (cf. Ph. 23 e 5, réc. 25 a 3 ὅσα διέσπασται καὶ διέσχισται συναγαγόντας et d 6-7-8).

App. : συλλαμβάνειν 3°.

Ass. et opp. : διασπᾶν, διασχίζειν.

συναγείρειν 1° « rassembler » ; 2° (au moyen) « se recueillir ».

1° συνήγειρεν θεοὺς πάντας Criti. 121 c 1 (cf. c 4).

2° τὴν ψυχὴν ... ἐθίσαι αὐτὴν καθ' αὑτὴν πανταχόθεν ἐκ τοῦ σώματος συναγείρεσθαί τε καὶ ἀθροίζεσθαι Pd. 67 c 7.

Syn. : (1°) ἀγείρειν ; (2°) συλλέγεσθαι (Pd. 83 a 8).

App. et ass. (2°) : ἀθροίζεσθαι.

συναγωγή, ἡ « rassemblement » (dialectique) τῶν διαιρέσεων καὶ συναγωγῶν Phr. 266 b 4.

Ass. et opp. : διαίρεσις 1°.

συναγωγός « rassembleur » πόλεων κόσμοι τε καὶ δεσμοὶ φιλίας συναγωγοί (citation de dimètres anapestiques, p.-ê. d'un Προμηθεύς [λυόμενος ? πυρφόρος ?] d'Eschyle ?) Pr. 322 c 3 δεσμὸν ... ἀμφοῖν συναγωγόν T. 31 c 2*.

συνᾴδειν « rendre le même son » (au fig.) οὗτοι ... οἱ λόγοι ... οὐ ... συνᾴδουσιν οὐδὲ συναρμόττουσιν ἀλλήλοις Pr. 333 a 7 (cf. a 8 G. 461 a 2 Pd. 92 c 2 R. IV 432 a 3)*.

App. et ass. : συναρμόττειν 2°.

συναθροίζειν 1° « réunir » ; 2° (moyen) « se ramasser ».

1° συναθροῖσαι ἐπὶ τὴν πόλιν πάντας Mx. 243 b 7 πᾶσα συναθροισθεῖσα εἰς ἓν ἡ δύναμις T. 25 b 3.

2° αὐτὴ καθ' αὑτὴν συνηθροισμένη (ἡ ψυχή) Pd. 70 a 8 (cf. 80 e 5).

App. : συλλέγειν, συναγείρειν.

Syn. (2°) : ἀθροίζεσθαι.

συναιρεῖν « assembler (dialectiquement) » ἐκ πολλῶν ἰὸν αἰσθήσεων εἰς ἓν λογισμῷ συναιρούμενον Phr. 249 c 1*.

Opp. : διαιρεῖν 1°.

συναίτιον, τό « cause auxiliaire ou concomitante » (parfois difficile à distinguer de συναίτιον adj. n.) πάντα ἔστιν τῶν συναιτίων οἷς θεὸς ὑπηρετοῦσιν χρῆται T. 46 c 7 (cf. 76 d 7) δοξάζεται ... οὐ συναίτια ἀλλὰ αἴτια εἶναι τῶν πάντων T. 46 d 1*.

Ass. : αἴτιον.

συναίτιος « auteur secondaire, complice » οὐχ αἰτίων ὄντων ... ἀλλ' ἴσως συναιτίων G. 519 b 2 τέχνας ... συναιτίας Po. 281 c 4 δύο τέχνας ... τὴν μὲν γενέσεως οὖσαν συναίτιον, τὴν δ' αὐτὴν αἰτίαν Po. 281 d 10 ταύτας μὲν συναιτίους (cette forme est décisive en faveur de l'adj.), τὰς δὲ ... αἰτίας Po. 281 e 5 (réc. e 9 ; cf. 287 b 7 d 3) συναίτιοι λεχθέντες Po. 289 c 8 (cf. L. XI 936 d 1 Le. VII 329 c 7)*.

Ass. : αἴτιος.

συνακολουθεῖν « suivre » a) physiquement ; b) pratiquement ou moralement ; c) intellectuellement ; d) logiquement.

a) ἀπομιμούμενα καὶ συνακολουθοῦντα τῷ τοῦ παντὸς παθήματι Po. 274 a 1 (cf. Ph. 63 e 6) κινήσεως διασπειρομένης ἅμα καὶ συνακολουθούσης εἰς πᾶσαν τὴν ὄρχησιν L. VII 795 e 7.

b) συνακολουθήσειν τῷ ... βίαν εἰληφότι L. IV 711 c 4 (cf. XII 966 b 7 c 6) συνακολουθησόντων ... τῷ θεῷ L. IV 716 b 8 (cf. Ep. 977 a 8, 988 b 1) εἰς ἀρετῆς ἕπεσθαι κτῆσιν συνακολουθοῦντας L. VII 812 c 7.

c) σὺ δέ μοι συνακολούθησον τῷ λόγῳ Ph. 25 c 2 (cf. 16 b 2, 56 e 2 L. I 629 a 4 VII 792 c 3 X 890 e 2).

d) τῷ ... λόγῳ δεῖ συνακολουθεῖν So. 264 e 4 (cf. R. V 464 a 2).

App. et ass. (a) : ἀπομιμεῖσθαι.

Ass. et syn. (b) : ἕπεσθαι.

Syn. : ἀκολουθεῖν 1°.

συναμφότερον, τό « ensemble, composé » ψυχὴν ἢ σῶμα ἢ συναμφότερον, τὸ ὅλον τοῦτο A. 130 a 9 (cf. b 8 et 12 c 1) ἀσπάζεται τὸ συναμφότερον B. 209 b 7 (cf. So. 250 c 3) τοῦ συναμφοτέρου ζῷον ὃ καλοῦμεν T. 87 e 6.

App. et ass. : ὅλον (3° a).

συνάπτειν « attacher, réunir » σύναπτε ... αὐτὰ εἰς ἓν τρία ὄντα ... — Συνῆπται R. IX 588 d 7 et 9 συνάπτεται ... ἕτερον ἐξ ἄλλου So. 245 e 3 (cf. 252 c 5) μίαν ἰδέαν ... δι' ὅλων πολλῶν ἐν ἑνὶ συνημμένην So. 253 d 9.

συναρμόττειν 1° (trans., à l'actif et au moyen) « concilier, harmoniser » ; 2° (intr.) « s'accorder ».

1° (τὰ ἐν τῇ ψυχῇ γένη) ... συναρμόσαντα τρία ὄντα ὥσπερ ὅρους τρεῖς ἁρμονίας R. IV 443 d 6 (cf. Po. 309 c 2) συναρμόττων τοὺς πολίτας R. VII 519 e 4 (cf. L. I 628 a 9) τὰ ... τέτταρα γένη συναρμόσασθαι « organiser en progression » T. 53 e 8 (cf. 54 c 4, 56 c 7) συμμείξας καὶ συναρμόσας T. 74 c 8 (cf. 56 d 5).

2° οὐ ... συνᾴδουσιν οὐδὲ συναρμόττουσιν ἀλλήλοις Pr. 333 a 7 τὰ μὲν ἀναρμοστεῖ ... πρὸς ἄλληλα, τὰ δὲ συναρμόττει So. 253 a 2 (cf. 261 d 6 e 1) συμφωνοῦσα ... καὶ συναρμόττουσα εἰς ἅπαντα L. V 729 a 7.

Adv. : συναρμοττόντως (L. XII 967 e 4*).

App. et ass. : (1°) συμμειγνύναι ; (2°) συμφωνεῖν 2°, συνᾴδειν.
Ass. et opp. (2°) : ἀναρμοστεῖν.
Syn. : ἁρμόττειν, προσαρμόττειν (avec les nuances d'aspect).

σύναψις, ἡ « ajustement » ηὕρηκας δὴ ψευδῆ δόξαν ... ἐν τῇ συνάψει αἰσθήσεως πρὸς διάνοιαν Tht. 195 d 1*.

συνδεῖν « lier, enchaîner » (au fig.) τὸ ἀγαθὸν καὶ δέον συνδεῖν καὶ συνέχειν οὐδὲν οἴονται Pd. 99 c 6 συμπληροῖ ὥστε τὸ πᾶν αὐτὸ αὑτῷ συνδεδέσθαι B. 202 e 7 πάντα ταῦτα συνδήσαντα καὶ ... ἕνα γενόμενον ἐκ πολλῶν R. IV 443 e 2 (cf. V 462 b 2 et 4 T. 31 c 3, 32 b 1 L. I 632 c 6) ἡ ἀνάγκη τὴν οὐσίαν συνδεῖ μέν, συνδεῖ δὲ οὐδενὶ τῶν ἄλλων Tht. 160 b 6 (cf. b 7 So. 227 c 2) συνδήσομεν αὐτοῦ ... τοὔνομα συμπλέξαντες (cf. Po. 309 b 7) συνέδησεν καὶ συνεστήσατο οὐρανόν T. 32 b 8 ἀνὰ λόγον ... συνδεθεῖσα T. 37 a 5 (cf. 32 c 4, 41 b 6) πόθος ... κολλᾷ καὶ συνδεῖ πάντα ἤθη L. VI 776 a 4 τὴν πόλιν ... συνδεῖν L. VII 793 c 7 (cf. d 2 ; IX 875 a 7, ass. et opp. à διασπᾶν ; Le. VII 332 e 4) συμφῦσαι καὶ συνδῆσαι πάλιν εἰς τὴν ... κοινωνίαν Le. VI 323 c 1.
Adj. verbal : συνδετός (Po. 279 e 2 et 4*).
App. et ass. : κολλᾶν, συμπλέκειν, συμπληροῦν, συμφύειν, συνέχειν, συνιστάναι (1° a).
Ass. et opp. : διασπᾶν.
Syn. : δεῖν (avec les distinctions de J. Brunel, *L'Aspect...*, p. 107-108).

σύνδεσμος, ὁ « lien » ἐπὶ τὸν σύνδεσμον τῆς πόλεως R. VII 520 a 3 ἰδεῖν ... κατὰ μέσον τὸ φῶς ... τὰ ἄκρα ... τῶν δεσμῶν ... · εἶναι γὰρ τοῦτο τὸ φῶς σύνδεσμον τοῦ οὐρανοῦ R. X 616 c 3 συμπλοκὴν καὶ σύνδεσμον Po. 309 e 10 σύνδεσμον ἀρετῆς μερῶν Po. 310 a 4 τῷ τῆς πόλεως συνδέσμῳ L. XI 921 c 4 συνδέσμου χάριν (τῶν γενῶν) Ep. 984 c 2*.
App. et ass. : συμπλοκή.
Ass. et syn. : δεσμός.

συνδιατρίβειν « s'entretenir » (avec), « fréquenter » (comme disciple) Σωκράτει συνδιατρίβειν La. 188 c 1 (cf. 180 d 3 Ly. 204 c 6 B. 172 c 5)*.
App. : διατρίβειν 3°, συγγίγνεσθαι 2°, συνεῖναι (2° a), φοιτᾶν.

συνδοκεῖν « paraître » (comme à d'autres) 1° « tel » (au jugement) ; 2° « bon » (à la volonté).
1° ἐάν σοι συνδοκῇ ὥσπερ ἐμοί Pd. 100 c 3 (cf. 64 d 1, 73 b 4 Pr. 340 b 2 R. IV 434 a 3 L. III 689 a 2) τὸ ... τέλος τῶν λόγων κοινῇ πᾶσιν ἔοικε συνδεδογμένον εἶναι Phr. 267 d 4 (cf. L. II 659 d 4 IV 719 c 2) ἆρ' οὐκ ἂν κακὸς ἑαυτῷ ... λεγόμενος ἐν δίκῃ συνεδόκει λέγεσθαί ποτ' ἄν ; Ep. 986 a 3.
2° εἰ καὶ σφῷν συνδοκεῖ ἀκούειν L. VI 781 d 5.
App. : δοκεῖν 2°-3°.

συνεθίζειν a) « habituer » ; b) (moyen-passif) « s'habituer ».
a) συνεθιστέον τὰ σκοτεινὰ θεάσασθαι · συνεθιζόμενοι γάρ ...

β΄λτιον ὄψεσθε R. VII 520 c 3-4 μηδὲν ἕτερον ἑτέρῳ συνεθίζειν μηδὲ φίλον ποιεῖν R. IX 589 a 3*.

b) ὑπὸ τοῦ λόγου συνειθισμένον So. 236 d 6 μὴ ... συνειθίσθαι σκοπεῖν Po. 285 a 4 (cf. Tht. 146 b 4)*.

App. et ass. (a) : φίλον ποιεῖν.

Syn. : ἐθίζειν.

συνειδέναι 1° « être au courant » ; 2° « avoir conscience ».

1° συνίσασι Μελήτῳ ... ψευδομένῳ Ap. 34 b 5 ἐὰν συνῇς τῷ τοιούτῳ συνειδώς Euph. 4 c 2 (cf. L. V 742 b 8) ἵνα τούτῳ ... ταῦτα συνειδῶμεν Pr. 348 b 7 (cf. Pd. 92 d 2 B. 193 e 4 Phr. 257 d 5 So. 232 c 9 L. VI 766 e 5) τοῖς ... λόγοις σύνοιδα οὖσιν ἀλαζόσιν Pd. 92 d 2 ἃ μηδένα βούλονταί σφισιν συνειδέναι γιγνόμενα L. IX 870 d 2.

2° ἐμαυτῷ ... συνῄδη οὐδὲν ἐπισταμένῳ Ap. 22 c 9 (cf. 21 b 4 B. 216 a 3 b 3 I. 533 c 5 R. X 607 c 6 L. VI 773 b 1) συνειδὼς ἐμαυτῷ ἀμαθίαν Phr. 235 c 8 ἐξ ὧν αὐτὸς σύνοισθα σαυτῷ Tht. 206 a 2.

App. (1°) : εἰδέναι.

συνεῖναι 1° « vivre » (avec) a) en général ; b) « converser » ; 2° « fréquenter » a) comme disciple ; b) comme maître ; 3° « avoir des relations » (intimes).

1° a) ἐὰν συνῇς τῷ τοιούτῳ Euph. 4 c 2 τῷ σώματι ... συνοῦσα (ψυχή) Pd. 81 b 2 (cf. c 3) ἡδοναῖς συνεῖναι μεμειγμέναις λύπαις R. IX 586 b 7 βίον ᾧ συνέσται ἐξ ἀνάγκης R. X 617 e 2 χαλεποὶ συνεῖναι Phr. 275 b 2 ἧττον ἔσῃ βαρὺς τοῖς συνοῦσι Tht. 210 c 2.

b) σύνισθί τε καὶ γνώριζε ... ἡμᾶς La. 181 c 4 συνεῖναι ... ἀλλήλοις διαλεγομένους Pr. 336 b 3 (cf. 347 c 6 d 2 et 5, 348 a 1 Ap. 41 c 3 B. 176 e 8, 195 b 4 R. I 328 a 8).

2° a) λέγεται ... σοφοῖς συγγεγονέναι ... καὶ νῦν ... Δάμωνι σύνεστιν A. 118 c 6 (cf. Pr. 318 a 7) σοὶ συνόντες H. M. 283 e 3 (cf. c 3 Ap. 19 e 6, 20 a 2, 25 e 2 Pr. 313 b 7, 316 c 8, 318 a 4 c 2 G. 455 d 3 Tht. 168 a 8 Po. 287 a 2) οἱ συνόντες αὐτῇ (sc. φιλοσοφίᾳ) R. VI 495 c 6.

b) τοῖς νέοις συνών (Πρόδικος) H. M. 282 c 5 (cf. R. I 328 d 5) ἐνίοις ... ἀποκωλύει συνεῖναι Tht. 151 a 4.

3° ἕτερος ἑτέρῳ χαίρει συνών B. 192 c 7 (cf. 211 d 8) συνεῖναι καὶ ἅπτεσθαι ὥσπερ ὑέος παιδικῶν ἐραστήν R. III 403 b 6 ποίαν χρὴ ποίῳ ἀνδρὶ συνοῦσαν ... τίκτειν Tht. 149 d 7.

App. (1° a) : συζῆν.

App. et ass. : (1° b) γνωρίζειν (a), διαλέγεσθαι ; (2° a) συγγίγνεσθαι 2°, συνδιατρίβειν.

συνέμπορος, ὁ « compagnon de route » (ψυχή) συνεμπόρων καὶ ἡγεμόνων θεῶν τυχοῦσα Pd. 108 c 4 (cf. b 7)*.

συνέπεσθαι « suivre » a) physiquement (« accompagner ») ; b) moralement (« obéir ») ; c) intellectuellement (« comprendre ») ; d) logiquement (« s'ensuivre »)

a) ὅσα ἄλλα τούτοις πάθη συνέπεται T. 52 e 1 (cf. Po. 270 d 3) γένος ... συμφυὲς τοῦ παντὸς χρόνου, ὃ ... αὐτῷ συνέπεται καὶ συνέψεται L. IV 721 c 4 (cf. 710 a 1 et 4) τῷ ξενίῳ συνεπόμενοι Διί L. V 730 a 2 (cf. IV 716 a 2).

b) ὁ κόσμος, ᾧ συμμιμούμενοι καὶ συνεπόμενοι ... ζῶμεν Po. 274 d 6 συνεπόμενοι τῷ λόγῳ L. III 695 c 6 (cf. XI 916 d 4).

c) οὐ ῥᾴδια ταῦτα συνέπεσθαι Ph. 24 d 9.

d) τὰ τούτοις συνεπόμενα L. III 679 e 6 (cf. 690 a 8 IV 706 a 2).

App. et ass. (b) : συμμιμεῖσθαι (Po. 274 d 6*).

Syn. : ἕπεσθαι 1°.

συνεργός, ὁ, ἡ « collaborateur, auxiliaire » Ἔρωτα, τὸν μὲν τῇ ἑτέρᾳ (Ἀφροδίτῃ) συνεργόν B. 180 e 2 (cf. 212 b 3 Ch. 173 d 2 Po. 280 b 3 L. VII 811 e 8 Le. VII 351 b 3)*.

σύνεσις, ἡ « compréhension » ἐξελέξατο δὲ τῶν ζῴων καὶ ἐγέννησεν ἄνθρωπον, ὃ συνέσει ... ὑπερέχει τῶν ἄλλων Mx. 237 d 7 (cf. Phr. 232 c 8) φρόνησιν καὶ σύνεσιν καὶ γνώμην καὶ ἐπιστήμην Cra. 411 a 8 (cf. a 4) σύνεσις ... δόξειεν ἂν ὥσπερ συλλογισμὸς εἶναι Cra. 412 a 5 (cf. c 7 So. 228 d 1) συνέσει ... καὶ ἐπιστήμη Cra. 437 b 6 συνέσει τε καὶ ἀγνοίᾳ R. II 376 b 5 πρὸς τὴν τῆς ψυχῆς σύνεσιν καὶ ῥώμην Po. 259 c 8 νοῦν, ἐπιστήμην, σύνεσιν, τέχνην Ph. 19 d 5.

App. et ass. : γνώμη 1°, ἐπιστήμη 1°, νοῦς 1°, φρόνησις.

Ass. et opp. : ἄγνοια.

συνέστιος, ὁ « qui partage le foyer » συνέστιος ... καὶ ὁμοτράπεζος Euph. 4 c 1 σύσσιτον καὶ συνέστιον καὶ κοινωνὸν ἱερῶν Le. VII 350 c 6 (cf. L. IX 868 d 4 e 12)*.

App. et ass. : κοινωνὸς ἱερῶν, ὁμοτράπεζος, σύσσιτος.

συνεύχεσθαι « prier » (avec) συνεύχομαί σοι ... ταῦτα γίγνεσθαι Phr. 257 b 8 (cf. L. III 687 d 1 e 4 X 909 e 2-3 XI 931 e 3) ἐμοὶ ταῦτα συνεύχου Phr. 279 c 5 (cf. Ep. 980 c 5)*.

App. : εὔχεσθαι.

συνέχεια, ἡ « continuité, suite » τὰ (sc. ὀνόματα) ... τῇ συνεχείᾳ μηδὲν σημαίνοντα So. 261 e 1 (cf. 262 c 1)*.

συνέχειν 1° « tenir ensemble, unir » ; 2° (au passif) « être retenu » (par), « souffrir » (de).

1° ἀνθρώπους τὴν κοινωνίαν συνέχειν G. 508 a 1 τὸ ... δέον συνδεῖν καὶ συνέχειν Pd. 99 c 6 (cf. c 5, 98 d 2) τὸ ὂν ... φιλίᾳ συνέχεται So. 242 e 2 (cf. 253 c 1) τοῖς ἀλύτοις οἷς ... συνείχοντο δεσμοῖς T. 43 a 3 (cf. e 3) λυθείσης τῆς τὰ πάντα πολιτεύματα συνεχούσης εἰς ἓν δίκης L. XII 945 d 6.

2° ἐναντιολογίᾳ μὴ συνέχεσθαι So. 236 e 5 (réc. 250 d 9) ἀγνοίᾳ συνεχόμενος L. IX 863 c 5.

App. et ass. (1°) : συνδεῖν.

Ass. et opp. (1°) : λύειν.

συνεχής a) « continu » ; b) « continuel ».

a) ὥστε ἕν τι ... εἶδος συνεχὲς ποικίλον φαντάζεσθαι Pd. 110 d 2 συνεχεῖς (τομάς) ... ἀπὸ μιᾶς μέχρι τῶν δέκα L. V 738 a 8 ὁ λόγος

ἥκει μοι συνεχὴς τῷ νῦν δὴ γενομένῳ Le. III 318 e 7 (cf. T. 86 a 3).

b) πόλεμος ... συνεχὴς ἐστι πρὸς πάσας τὰς πόλεις L. I 625 e 7.

Adv. : συνεχῶς a) « continûment » (So. 262 a 9 b 2 ; L. VII 807 e 3, ass. à ἀεί ; R. VII 528 c 2, ass. à ἐντόνως) ; b) « constamment » (L. IV 706 a 1, ass. à ἀεί)*.

App. : (a-b) διηνεκής ; (b) ἐνδελεχής.

συνήθεια, ἡ a) « habitude, usage » ; b) « accoutumance » ; c) « exercice ».

a) σοι κατὰ συνήθειαν εἴρηται M. 76 d 10 (cf. R. X 620 a 2 Le. III 315 b 2) ὑπὸ συνηθείας καὶ ἀνεπιστημοσύνης Tht. 157 b 2 ἐκ συνηθείας ῥημάτων τε καὶ ὀνομάτων Tht. 168 b 8 διὰ συνήθειαν So. 248 b 9 παρὰ φύσιν ἢ τρόπον ἤ τινα συνήθειαν L. II 655 e 4 (cf. e 6) ἐν τοῖς ἤθεσι τοῖς τῆς αὐτοῦ συνηθείας ἀναστρεφόμενον L. IX 865 e 3*.

b) συνηθείας (« accommodation ») ... δέοιτ' ἄν R. VII 516 a 4 (cf. 517 a 2)*.

c) καλὰ ... μέλη δεῖ μεταχειρίζεσθαι ταῖς συνηθείαις L. II 656 d 8*.

App. : ἔθος.

App. et ass. : ἦθος 2°, τρόπος (c).

Ass. et opp. (a) : φύσις (B 1° b δ).

Opp. : ἀήθεια (a).

συνήθης 1° adj. a) « habituel, accoutumé » ; b) « accordé » ; c) « habitué » (à) ; 2° subst. a) m. « familier » (de) ; b) n. « rite ».

1° a) ᾖα ἐπὶ τὰς συνήθεις διατριβάς Ch. 153 a 3 διὰ τὸ μὴ σύνηθες L. V 739 a 6 ὁτιοῦν τῶν ἐκτόπων καὶ μηδαμῇ ... συνήθων L. VII 799 c 5 (cf. Po. 297 d 3)*.

b) εἰς τὴν τοῦ συννόμου πορευθεὶς οἴκησιν ἄστρου, βίον ... συνήθη ἕξοι T. 42 b 5*.

c) συνήθης γενέσθαι τῷ ... σκότῳ R. VII 517 d 8 συνήθεις ᾄδειν γενόμενοι L. II 666 d 9 συνήθεις ... αὐτοῖς (sc. τοῖς νόμοις) γενόμενοι L. VI 752 c 4 φίλα τε καὶ συνήθη καὶ γνώριμα γενόμενα ... τῇ διαίτῃ L. VII 798 a 1 (réc. de 797 e 4)*.

2° a) συνήθης ... εἰμὶ τῷδε La. 188 a 4 (cf. Cr. 43 a 8 Ly. 206 d 3) συνήθεις τε καὶ γνωρίμους R. II 375 e 3*.

b) τὸ ... τῆς ἑορτῆς σύνηθες T. 21 b 3*.

App. et ass. : (1° c et 2° a) γνώριμος ; (1° c) φίλος.

Ass. et opp. (1° a) : ἔκτοπος*.

Opp. : ἀήθης.

σύνθεσις, ἡ « composition, assemblage » ἁρμονίᾳ ἤ ἄλλῃ τινὶ συνθέσει Pd. 92 e 6 (cf. R. X 611 b 6) λόγοι ... ἡ τούτων (sc. ῥημάτων καὶ ὀνομάτων b 6) σύνθεσίς ἐστιν Cra. 431 c 1 (cf. So. 263 d 2) πρὸς γενέσεις τε καὶ συνθέσεις R. VII 533 b 5.

Ass. : ἁρμονία, γένεσις.

σύνθετος : v. συντιθέναι.

συνθήκη, ἡ « convention » παρὰ τὰς συνθήκας τε καὶ τὰς ὁμολογίας Cr. 52 d 2 (réc. 54 c 3 ; cf. Cra. 384 d 1, 435 c 1) εἶναι ταύτην ὀρθότητα ὀνόματος, συνθήκην Cra. 433 e 5 (réc. 435 a 8) ἔθους τε καὶ συνθήκης Cra. 435 a 10 (cf. b 1) νόμους ... καὶ συνθήκας R. II 359 a 3.

App. et ass. : ἔθος, νόμος, ὁμολογία 2°.

Syn. : σύνθημα.

σύνθημα, τό « convention » τὰ παρὰ φύσιν συνθήματα ἀνθρώπων G. 492 c 7 συνθήματα εἶναι τὰ ὀνόματα Cra. 433 e 3*.

Syn. : συνθήκη.

συνιέναι I « s'unir, se réunir » δύο οἰκίαι συνελθοῦσαι εἰς ταὐτόν Ch. 157 e 3 (cf. T. 32 c 3 L. IX 856 a 3) φῶς οἰκεῖόν τε καὶ ἀλλότριον εἰς ἓν συνελθόν So. 266 c 3.

συνιέναι II « comprendre » εἰ μὴ συνείη τὰ λεγόμενα I. 530 c 2 (cf. Pr. 339 a 1 R. VI 505 c 3 Phr. 249 b 8 Tht. 184 a 1) μᾶλλον ... αὐτὸ συνιέναι καλοῦσιν ἢ μανθάνειν Euth. 278 a 4 συνιέναι ... ταὐτὸν ... τῷ ἐπίστασθαι Cra. 412 a 6 συνεῖναι ὅ τί ποτε βούλεται τὸ ὄνομα Cra. 414 d 3 (cf. Pa. 128 a 2) γνῶναι τὰ βέλτιστα ... καὶ συνεῖναι τὰ λεγόμενα Ep. 979 b 6.

App. et ass. : γιγνώσκειν, ἐπίστασθαι.

Ass. et opp. : μανθάνειν (a).

συνιστάναι 1° (au pr. actif et moyen, à l'imp. et au fut. actifs, à l'ao. 1 actif et moyen) a) « assembler » ; b) « enfermer » ; 2° (à l'ao. 2, au pf. et au pl.-que-pf. actifs, et aux temps du moyen sauf l'ao. 1) a) « être constitué » ; b) « être, subsister ».

1° a) ἕν τι συνιστάντες ... κακὸν μέγα ἐν τῇ αὐτῶν ψυχῇ R. III 401 c 3 τὰς χορδὰς ἀλλήλαις συνιστάντα R. III 412 a 7 ὡς οἷόν τε κάλλιστα τὰ τοιαῦτα ἔργα συστήσασθαι R. VII 530 a 6 τὸ ὅλον συνίστασθαι Phr. 269 c 3 δι' ἑτέρων συνιστάντων Po. 274 a 4 (cf. 308 c 3) τὸ πᾶν τόδε ὁ συνιστὰς συνέστησεν T. 29 e 1 (cf. 30 c 4-5, 31 a 1 b 9, 32 c 7, 36 d 8, 41 d 8, 53 b 6, 71 d 6) συνέδησεν καὶ συνεστήσατο οὐρανόν T. 32 b 8 (cf. 34 c 6) τῷ λόγῳ συστησώμεθα πόλιν L. III 702 d 2.

b) νοῦν μὲν ἐν ψυχῇ, ψυχὴν δ' ἐν σώματι συνιστάς T. 30 b 5.

2° a) πάντα λόγον ὥσπερ ζῷον συνεστάναι Phr. 264 c 3 (cf. T. 81 b 1) τὴν τούτων σύστασιν ... τῷ ὅλῳ συνισταμένην Phr. 268 d 5 (cf. T. 82 b 9) οὐδεὶς πω συνέστη λόγος So. 262 c 2 δύο ... καλῶς συνίστασθαι τρίτου χωρὶς T. 31 c 1 οὕτω ... συνίστατο τόδε τὸ πᾶν T. 48 a 5 (cf. R. VII 530 a 6) εὐπαγὲς ... συνίστασθαι τὸ φυόμενον L. VI 775 c 6.

b) χαλεπὸν ... κινηθῆναι πόλιν οὕτω συστᾶσαν R. VIII 546 a 1 ἄπλετος ... μάχη τις ... συνέστηκεν So. 246 c 4 ταύτης μὴ συνισταμένης τῆς κοινωνίας So. 260 e 3 εἴτε τῷ νῷ προσφυέστερον ... συνέστηκεν Ph. 64 c 9 ὅσα ... ἄλλα θρέμματα συνέστηκεν ὁρατά T. 30 d 2 ἕωσπερ ἂν τὸ θνητὸν συνεστήκῃ ζῷον T. 78 e 1.

Adj. verbal : σύστατος « composé » (συστάτῳ [Proclus : ξυνιστᾶν vel ξυνιστὰς τῷ codd.] σώματι T. 33 a 3*).

συννοεῖν 1° « observer » a) en gén. ; b) comme blâmable ; 2° « méditer, réfléchir » ; 3° « concevoir, comprendre ».

1° a) ὅταν τινά τις συννοῇ ῥᾳδίως ... μανθάνοντα Ep. 976 b 7 οὐ ῥᾴδιον συννοεῖν Ep. 990 c 2.

b) γέρων ... εἴ τίς τι συννοεῖ τῶν παρ' ἡμῖν L. I 634 e 4.

2° συννοήσας ... αὐτόθι ἕωθέν τι εἱστήκει B. 220 c 3 (cf. L. IV 712 d 2) μὴ δυνάμενος συννοεῖν ὅτι ... διώρισται Po. 280 b 2.

3° ταῦτα ... χρὴ ... συννοεῖν καὶ εἰδέναι ... Phr. 241 c 7 ὑποπτεύω, οὐ μὴν ἱκανῶς γε συννοῶ Tht. 164 a 4 λογισάμενοι δὴ συννοήσωμεν τὸ πάθος Po. 270 b 3 (cf. L. III 699 b 4 Ep. 978 c 6).

App. et ass. (3°) : εἰδέναι, λογίζεσθαι 2° a.

Ass. et opp. (3°) : ὑποπτεύειν.

σύννοια, ἡ « méditation, réflexion » εἰς σύννοιαν αὐτὸς αὑτῷ ἀφικόμενος R. IX 571 d 8 εἰς σύννοιαν ἀφίκοιτ' ἂν τὴν ὀρθήν L. VII 790 b 1 (cf. Ep. 987 c 3)*.

σύννομος 1° adj. a) « de même domaine » ; b) « apparenté » ; 2° subst. a) « compagnon, camarade » ; b) « conjoint ».

1° a) ἀπό γε τῶν πολλῶν (sc. τεχνῶν) ὁ βασιλεὺς ὅσαι σύννομοι ... διακεχώρισται Po. 287 b 5 (cf. 289 b 5) πάνθ' ὅσα σύννομα ζῷα θήλεα Criti. 110 c 1*.

b) εἰς τὴν τοῦ συννόμου πορευθεὶς οἴκησιν ἄστρου T. 42 b 4 τρόπων ἤθη σύννομα ... προσαρμόττειν L. XI 930 a 7*.

2° a) παρὰ τῶν συννόμων σπάσας L. II 666 e 4 (cf. XII 943 b 3)*.

b) θήλεια δὲ καὶ ἄρρην οἷον σύννομοι ἴτωσαν ... εἰς τὸν οἶκον L. XI 925 c 7*.

App. : (1° a-b) συγγενής ; (2° a) ἑταῖρος ; (2° a-b) σύζυξ.

συνοικεῖν « cohabiter » (au fig.) ἀμαθίᾳ ... συνοικεῖς ... τῇ ἐσχάτῃ A. 118 b 6 μὴ ὑγιεῖ ψυχῇ συνοικεῖν G. 479 b 8 (cf. R. IX 587 c 3 et 10) ᾗ δ' ἄν ποτε συνοικίᾳ μήτε πλοῦτος συνοικῇ ... L. III 679 b 7.

σύνοικος « qui habite avec » (au fig.) μὴ ἀδικῶν τῷ μεγίστῳ κακῷ σύνοικος ᾖ R. II 367 a 4 (cf. B. 203 d 4 Ph. 63 d 3) ἔχοντα ... εὖ κεκοσμημένον τὸν δαίμονα σύνοικον ἐν αὑτῷ T. 90 c 5 τὴν ἀεὶ σύνοικον κατανόησιν Criti. 107 d 4.

συνομολογεῖν (à l'actif et au moyen) 1° « accorder » ; 2° « être d'accord ».

1° καὶ τοῦτο συνωμολόγει Euth. 286 b 3 (cf. G. 504 b 6 Pd. 91 d 9 R. I 342 d 3 L. I 648 b 6 Ep. 979 d 1).

2° ἕως συνωμολογήσαμεν ἀλλήλοις Pr. 314 c 7 σύ τε κἀγὼ συνωμολογήκαμεν ... τοὔνομα So. 221 a 8 (cf. 249 e 6) ταῦτα ... συνωμολογησάμεθα L. VI 770 e 6 συνομολογησάμενοι Le. VIII 356 b 7.

Syn. : ὁμολογεῖν 1° et 3°.

συνοπτικός « capable d'une vue d'ensemble » (subst. m.) ὁ ... συνοπτικὸς διαλεκτικός R. VII 537 c 7*.
App. et ass. : διαλεκτικός.

συνορᾶν 1° « embrasser du regard, considérer » ; 2° « voir ensemble » (ou « avec »).
1° εἰς μίαν ... ἰδέαν, συνορῶντα, ἄγειν τὰ ... διεσπαρμένα Phr. 265 d 3 ταῦτα ... πάντα συνιδόντες L. VI 779 c 7 (cf. X 904 b 3) πρὸς ... τὸ ἓν ἐπείγεσθαι γνῶναί τε καὶ γνόντα πρὸς ἐκεῖνο συντάξασθαι πάντα συνορῶντα L. XII 965 b 10 (cf. 963 c 4) πάντα ἀριθμὸν πρὸς ἀριθμὸν ἤρξατο συνορᾶν Ep. 979 a 5*.
2° τόδε συνίδωμεν Ph. 32 d 9 ἕπου δὴ καὶ σύνιδε ἄν [σύνιδ' ἐάν Einarson] σοι δοκῶ ...καλῶς ... λέγειν Ep. 973 c 2.

συνουσία, ἡ 1° « réunion » ; 2° « entretien, discussion » ; 3° « fréquentation » ; a) pédagogique (**à fin de progrès intellectuel et moral**) ; b) intime ; c) amoureuse.
1° ἐν συνουσίᾳ τοιᾷδε La. 196 b 6 (cf. Pr. 335 b 3, 347 e 1 et 7 B. 172 c 1, 173 a 4) διελύσαμεν τὴν συνουσίαν Ly. 223 b 3 (cf. La. 201 c 3 Pr. 336 e 4, 338 e 2 G. 457 d 1) ἵνα ... συνουσία τε καὶ διάλογοι ἡμῖν γίγνωνται Pr. 338 c 7 πρὸς τὴν τοῦ πατρὸς ... συνουσίαν L. I 624 b 1 τῆς ἐν οἴνῳ συνουσίας L. II 652 a 4 ἐν ἄλλαις συνουσίαις τε καὶ ... συγγενήσεσιν L. XII 948 e 2 (cf. 950 e 7).
2° ἐν τῇ τοιᾷδε συνουσίᾳ A. 114 d 1 (cf. Pr. 310 a 2, 335 b 5 c 1 et 4) διδαχὴ μετὰ συνουσίας πολλῆς L. XII 968 c 6 ἐν ἑκάσταις ταῖς συνουσίαις Ep. 991 c 3.
3° a) τούτους πείθουσι τὰς ἐκείνων συνουσίας ἀπολιπόντας σφίσιν συνεῖναι Ap. 20 a 1 (cf. A. 119 a 2 Pr. 316 c 7 d 1, 318 a 3 b 6 G. 515 b 3) συνουσίᾳ τε καὶ χρόνου τριβῇ R. VI 493 b 6 προϊούσης τῆς συνουσίας Tht. 150 d 4 (cf. e 4, 151 a 2) τὴν τοῦ τρόπου τε καὶ ἤθους συνουσίαν Le. VII 330 a 5 (cf. 341 c 7).
b) ἡ ὁμιλία τε καὶ συνουσία τοῦ σώματος Pd. 81 c 3 ἄμοιρος ... τῆς τοῦ θείου ... συνουσίας Pd. 83 e 2 αἰσθήσεις τῶν θεῶν καὶ τοιαύτας συνουσίας ... πρὸς αὐτούς Pd. 111 b 9.
c) ἡ τῶν ἀφροδισίων συνουσία B. 192 c 6 (cf. T. 91 a 2) κόρον γε καὶ ἡ τούτων συνουσία ἔχει Phr. 240 c 4 (cf. B. 191 c 7) τῆς τῶν καλῶν συνουσίας L. VIII 838 a 6.
App. et ass. : (1°) διάλογος, συγγένησις ; (3° b) ὁμιλία 1°.

σύνοψις, ἡ « vue d'ensemble » σύνοψιν οἰκειότητος ἀλλήλων τῶν μαθημάτων R. VII 537 c 2 ἡ σύνοψις τῶν νόμων L. IX 858 c 4*.

σύνταξις, ἡ « organisation, ordre » εἰς μίαν σύνταξιν τὴν τοῦ ἄρχοντος R. V 462 c 13 τὴν ἐν τῇ ... κτήσει σύνταξίν τε καὶ συμφωνίαν R. IX 591 d 6 σύμπασαν τὴν διακόσμησιν καὶ σύνταξιν T. 24 c 4 ἐκείνην τὴν συσταθεῖσαν σύνταξιν [OA² : om. A] ἐδέδισαν L. III 685 c 7 (cf. V 747 a 7)*.
App. et ass. διακόσμησις, συμφωνία.

σύντασις, ἡ « tension » B. 206 b 3 [σύντ- B Oxy : σύστ- TW], Ph. 46 d 2 [σύντ- BT² : σύστ. TW]*.

συντάττειν (à l'actif et au moyen) « organiser » νοῦν καὶ φρόνησιν ... συντάττουσαν διακυβερνᾶν Ph. 28 d 10 (repris e 3 par διακοσμεῖν) κοσμοῦσά τε καὶ συντάττουσα ἐνιαυτούς Ph. 30 c 5 (cf. G. 504 a 4) πάντα ... πρὸς τοῦτο βλέπων συνετάττετο L. I 625 e 2 (réc. 626 a 8 ; cf. X 903 b 6 XII 965 b 10).

Adv. : συντεταγμένως v. l. Ap. 23 e 2 R. VI 499 a 5 Ph. 59 a 2 ; v. συντεταμένως s. v. συντείνειν.

App. et ass. : διακοσμεῖν, διακυβερνᾶν, κοσμεῖν 1°.

συντείνειν 1° trans. « tendre » ; 2° intr. a) (à l'actif et au moyen) « se tendre, bander ses forces » ; b) (à l'actif) « tendre, viser » (à).

1° σύντεινε σαυτόν Euph. 12 a 6 πάντα εἰς τοῦτο τὰ αὑτοῦ συντείνοντα καὶ τὰ τῆς πόλεως G. 507 d 8 (cf. R. IX 591 c 2 Po. 308 a 5 L. VIII 830 d 6) συντείνοντες τὰς τῶν ἀκροωμένων ψυχάς L. VII 800 d 3 συντείνας αὑτόν [O³ : αὐτός AO] τε καὶ τὸν ἡγούμενον τὴν ὁδόν Le. VII 340 c 5.

2° a) συντεταμένον καὶ σπουδάζοντα Euth. 288 d 3 (cf. L. XI 935 d 6 [συντεταμένῳ van Heusde : -ταγμένῳ AO]) οὐ συντείνω Cra. 398 e 7 πᾶν ποιεῖν συντεινομένους ὅπως ὅτι ἀκριβέστατα ἕξει R. VI 504 e 1 ὅτι μάλιστα δύνασαι συντείνας πειράθητι So. 239 b 9 (cf. L. I 641 e 3) ἡγεῖται ... συντατέον τε εἶναι νῦν καὶ οὐ βιωτὸν ἄλλως ποιοῦντι Le. VII 340 c 4 (νοῦς) συντείνων ὅτι μάλιστ' εἰς δύναμιν ἀνθρωπίνην Le. VII 344 b 8.

b) ἧττον συντείνει πρὸς ἀρετὴν τὴν ἀληθῆ L. V 731 a 7 εἰς τὸ πᾶν συντείνει βλέπον ἀεί L. X 903 c 2 (cf. c 7).

Adv. : συντεταμένως Le. VII 338 b 7 et v. l. Ap. 23 e 2 [Y : -ταγμένως BTW], R. VI 499 a 5 [A² F : -ταγμένως A], Ph. 59 a 2 [corr. Marc. 189 : -ταγμένως BTW]*.

App. : ἐπιτείνειν, κατατείνειν.

App. et ass. : (2° a) πᾶν ποιεῖν, πειρᾶσθαι, σπουδάζειν ; (2° b) βλέπειν.

Ass. et opp. (2° a) : χαλᾶν 2° (Pd. 98 d 4).

Opp. (2° a) : ἀνιέναι (II b).

συντέμνειν « diviser avec » (quelqu'un) πειράσομαί σοι συντέμνειν So. 227 d 2 (cf. Po. 261 a 8)*.

Syn. : διατέμνειν 1°, τέμνειν.

συντήκειν « fondre ensemble » θέλω ὑμᾶς συντῆξαι καὶ συμφῦσαι [B²T²W²Y : -φυσῆσαι BTW] B. 192 e 1 (cf. 183 e 6, 192 e 9).

App. et ass. : συμφύειν 1° (συμφυσᾶν). — Syn. : τήκειν.

συντιθέναι 1° « composer » ; 2° « combiner » ; 3° « former » ; 4° (au moyen) « convenir » (de), « s'engager » (à).

1° τῷ ... συντεθέντι τε καὶ συνθέτῳ ὄντι ... προσήκει ... διαιρεθῆναι ταύτῃ ᾗπερ συνετέθη Pd. 78 c 1-2 (cf. 93 a 4 So. 252 b 1 et 3). — V. aussi συγκεῖσθαι 1°.

2° συνθεῖναι ... εἰς ταὐτόν Pd. 77 c 7 (cf. Po. 259 d 5) συντιθέμενα ... εἰς ἕν Cra. 396 a 4 συντιθέμενα ἀλλήλοις καὶ διαιρούμενα R. X 618 c 7.

3° ὁ συνθείς T. 33 d 2 τὸ θνητὸν γένος συνέθεσαν T. 69 d 6 (cf. 72 e 5).

4° παρὰ τὰς ... ὁμολογίας καθ' ἃς ἡμῖν συνέθου πολιτεύεσθαι Cr. 52 d 3 (cf. R. II 359 a 2 Le. VII 346 d 5).

Adj. verbal : σύνθετος « composé » (Pd. 78 c 1, ci-dessus, 1° ; R. X 611 b 5 Ph. 29 e 2).

App. : πολυειδής (R. X 612 a 4).

Opp. : ἀσύνθετος.

App. (4°) : ὁμολογεῖν 2°.

σύντονος « ardent, intense » ἴτης καὶ σύντονος B. 203 d 6 αἱ συντονώτεραι τῶν Μουσῶν · αἱ δὲ μαλακώτεραι ... So. 242 e 3 συντόνους ... ἐπιθυμίας τε καὶ ἔρωτας L. V 734 a 4.

Adv. : συντόνως (R. VII 539 d 10, ass. à ἐνδελεχῶς ; Phr. 253 a 1).

Ass. : ἴτης.

Ass. et opp. : μαλακός.

συντρέφειν « nourrir » (dans) οἱ γευσάμενοι παῖδες τῶν νόμων καὶ συντραφέντες L. VI 752 c 3.

σύντροφος a) « nourri » (avec) ; b) « congénital ».

a) τοιούτους ἄλλους κυρίους τῆς χώρας ... συντρόφους L. XII 949 c 3.

b) τὸ τῆς πάλαι ποτὲ φύσεως σύντροφον Po. 273 b 5.

App. : ὁμότροφος.

συνῳδία, ἡ « accord » ἔοικα ... τυχεῖν τῆς σῆς ... συνῳδίας L. VIII 837 e 3*.

συνῳδός « concertant » πρέπει ... λόγῳ συνῳδῷ εἶναι ... τῷ περὶ ἁρμονίας ... —Οὗτος ... σοὶ οὐ συνῳδός Pd. 92 c 4 et 6*.

σύσσιτος, ὁ « commensal » σύσσιτον καὶ συνέστιον καὶ κοινωνὸν ἱερῶν Διονύσῳ Le. VII 350 c 6 (cf. L. VII 806 e 7)*.

App. et ass. : κοινωνὸς ἱερῶν, συνέστιος.

Syn. : ὁμοτράπεζος.

σύστασις, ἡ a) « disposition, ordonnance » ; b) « combinaison » ; c) « rétablissement ».

a) ἐν .. τῇ συστάσει ἁρμονίας B. 187 c 6 (cf. L. VII 812 c 1) ἡ τῶν ὡρῶν ... σύστασις B. 188 a 1 ἡ τοῦ κόσμου σύστασις T. 32 c 6 (cf. 54 a 5, 57 c 9 R. VIII 546 a 3 Phr. 268 d 4 Ph. 29 b 1 L. III 702 d 5 IX 858 b 5) ἡ τῆς ψυχῆς σύστασις T. 36 d 9 πᾶσα ... σύστασις νόσων T. 89 b 5 (réc. c 5).

b) λόγων σύστασιν R. V 457 e 2 ἐξ ἀνάγκης τε καὶ νοῦ συστάσεως T. 48 a 2 πόλεων συστάσεις καὶ φθοράς L. VI 782 a 5 μία συνελθοῦσα σύστασις ψυχῆς καὶ σώματος Ep. 981 a 7 πᾶν ... ἀριθμοῦ σύστημα καὶ ἁρμονίας σύστασιν ἅπασαν Ep. 991 e 3.

c) διὰ ... τῶν καθάρσεων καὶ συστάσεων τοῦ σώματος T. 89 a 6.
Ass. et opp. (b) : φθορά (b).
App. et syn. (b) : σύστημα.

σύστατος : v. συνιστάναι.

συστέλλειν « rabattre » τοῖς παιδικοῖς διαλέγεσθαι ταπεινοῦντα καὶ συστέλλοντα, ἀλλὰ μὴ ... χαυνοῦντα Ly. 210 e 4 εἰς τὸ μέτριον ... συνέστειλε L. III 691 e 1*.
App. et ass. : ταπεινοῦν, χαυνοῦν.

σύστημα, τό « combinaison » ὅσα συστήματα γέγονεν Ph. 17 d 2 (cf. L. III 686 b 7) πᾶν ... ἀριθμοῦ σύστημα καὶ ἁρμονίας σύστασιν Ep. 991 e 2*.
Ass. et syn. : σύστασις (b).

σφαγή, ἡ « massacre » θανάτους τε καὶ σφαγάς L. III 682 e 1 (cf. Le. VII 327 d 5).
App. et ass. : θάνατος.

σφάλλειν 1° (à l'actif) a) « tromper » ; b) « perdre » ; 2° (au moyen-passif) a) « broncher, se tromper » ; b) « se perdre ».
1° a) μὴ ... σφήλῃ ἐξαπατήσας Pr. 361 d 1 ταὐτὸν ... Δίωνα ἔσφηλεν Le. VII 351 d 8.
b) σφάλλῃ ... ἐπανορθοῖ Tht. 167 e 5 αὐτὸν ... οἱ σφήλαντες Le. VII 351 d 9.
2° a) εἴ τι ... ἐν τοῖς λόγοις σφαλλόμεθα, ... ἐπανορθοῦ G. 461 d 1 (réc. de c 8 ; cf. R. II 361 a 2, réc. b 1) οὐκ ἔσφαλται τῆς ἀληθείας Cra. 436 c 3 (réc. c 8 ; cf. R. V 451 a 2 et 4) ὑπὸ ἐρώτων ἐσφαλμένον R. III 396 d 3 (cf. Criti. 121 a 3 L. VI 771 e 4) κἂν σφάλληταί τι L. IX 864 a 4.
b) ἐπανορθοῦν ... ἐάν τι σφάλληται τὸ ζῷον ὑπὸ χρόνων L. VI 769 c 4.
App. et ass. (1° a) : ἐξαπατᾶν.
Ass. et opp. (1° b, 2° a et b) : ἐπανορθοῦν.

σφάλμα, τό « erreur » ἐκδεικνύμενος τὰ σφάλματα Tht. 168 a 1 (cf. R. VI 487 b 6).

σφοδρός « ardent, véhément » σφοδρὸς ἐφ' ὅ τι ὁρμήσειεν Ap. 21 a 3 φιλότιμοι ὄντες καὶ σφοδροί Ap. 23 e 2 αἱ ἡσύχιοι τῶν σφοδρῶν τε καὶ ταχειῶν πράξεων ... καλλίους Ch. 160 c 4 σφοδρότερον ἡσυχαιτέρου Ph. 24 c 4 σφοδραῖς ἡδοναῖς Ph. 52 c 3 (cf. 60 d 9 L. V 734 a 3) νέος ... καὶ σφοδρός L. III 698 e 8 (cf. VIII 839 b 4).
Adv. : σφόδρα (Ch. 159 e 4, app. et ass. à ταχέως, ass. et opp. à ἡσυχῇ et à βραδέως) ; σφοδρῶς (Ap. 23 e 4).
App. et ass. : νέος, ταχύς, φιλότιμος (1° a α).
Ass. et opp. : ἡσύχιος, ἥσυχος.

σφοδρότης, ἡ « véhémence » τάχος καὶ σφοδρότητα καὶ ὀξύτητα διανοήσεως Po. 306 e 5 (cf. L. V 733 b 7) διὰ σφοδρότητα τῶν ... ἐπιθυμιῶν R. IX 580 e 3*.
App. et ass. : ὀξύτης (b), τάχος.

σφραγίς, ἡ « sceau » ὃ μὴ οἶδε μηδ' ἔχει αὐτοῦ σφραγῖδα Tht. 192 a 6 σφραγίδων καὶ παντὸς χαρακτῆρος Po. 289 a 4.
App. : τύπος (Tht. 192 a 4).
App. et ass. : χαρακτήρ (a).

σφριγᾶν « être gonflé de sève » τὰ ... σώματα σφριγῶντες L. VIII 840 b 1*.
App. : σπαργᾶν (a).

σχέσις, ἡ 1° (d'ἔχειν) « maniement » ; 2° (d'ἔχεσθαι) « arrêt ».
1° τὴν τῶν ὅπλων σχέσιν R. V 452 c 2 (cf. T. 24 b 5)*.
2° περὶ ῥοῆς τε καὶ ... σχέσεως Cra. 424 a 9*.
App. (1°) : ἕξις 1° (plus « durable »).
Ass. et opp. (2°) : ῥοή.

σχῆμα, τό 1° « aspect » a) d'un corps ; b) d'un être après évolution ; 2° « figure » a) géométrique ; b) musicale ; c) chorégraphique ; 3° « geste, attitude » ; 4° « caractère » (d'un personnage) a) réel ; b) fictif (« rôle ») ; 5° « profession, condition » ; 6° « forme, plan » ; 7° « prestige » a) fondé ; b) illusoire: « décor ».

1° a) τὰ ἡμέτερα ... σώματα καὶ σχήματα Cra. 423 a 6 τὸ τῆς θεοῦ σχῆμα καὶ ἄγαλμα Criti. 110 b 5.

b) πάντα τελευτῶντα τὸ αὐτὸ σχῆμα ἂν σχοίη Pd. 72 b 5 (réc. c 7 ; cf. Phr. 249 b 7).

2° a) στρογγυλότητος πέρι εἴποιμ' ἂν ... ὅτι σχῆμά τί ἐστιν M. 73 e 4 (cf. e 5-6, 74 b 6 et 8 c 1 d 7 et 9 e 11-12, 75 a 6 b 8) ἔστω ... τοῦτο σχῆμα, ὃ ... τυγχάνει χρώματι ἀεὶ ἑπόμενον M. 75 b 10 (réc. c 5) λέγω, εἰς ὃ τὸ στερεὸν περαίνει, τοῦτ' εἶναι σχῆμα M. 76 a 6 (réc. a 7) ἔστιν ... χρόα ἀπορροὴ σχημάτων [BTWF : χρημάτων γρ. T] ὄψει σύμμετρος M. 76 d 6 (cf. 75 c 5 R. V 476 b 5, 477 c 7 Le. VII 342 d 3) ἢ χρῶμα ... ἢ σχῆμα Pd. 100 d 1 (cf. G. 474 d 4 Cra. 423 d 5, 431 c 6 R. II 373 b 6 X 601 a 2 Tht. 163 b 10 So. 251 a 9 Ph. 51 b 4 L. II 668 e 3, 669 a 1 c 5 VII 797 c 2) τοῖς ἀληθέσι σχήμασι R. VII 529 d 3 σχήματος ... μετέχοι ἂν τὸ ἕν Pa. 145 b 4 (cf. Tht. 147 e 6, 148 a 4 So. 251 a 9 T. 50 a 6 b 4, 62 a 2, 73 c 4) τὸ τοῦ παντὸς σχῆμα ἀπομιμησάμενοι T. 44 d 4 (= εἶδος 88 d 1) τὴν τοῦ σχήματος ἰδέαν T. 58 d 8.

b) ἐν ... μουσικῇ καὶ σχήματα μὲν καὶ μέλη ἔνεστιν L. II 655 a 5 (cf. a 7, 656 d 7) ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἔν τε ῥυθμοῖς σχήματα καὶ ἐν ἁρμονίαισιν μέλη L. II 660 a 7 (v. à c et à 3° d'autres groupes σχῆμα-μέλος).

c) τοῖς τῆς μοχθηρίας σχήμασιν (après χορεύματα c 6) L. II 655 c 7 (réc. 656 a 8) μέλος ἐλευθέρων ... καὶ σχήματα L. II 659 c 5 (cf. c 7) ῥυθμὸν ... καὶ σχήματα μέλους χωρὶς L. II 669 d 7.

3° ἐν μετρίῳ σχήματι G. 511 e 5 εἰς ἐκεῖνο τὸ μέλος ... σχημάτων ... εὐποροῦσι I. 536 c 5 φωναῖς τε καὶ σχήμασιν R. III 397 b 1 παντοῖα μὲν χρώματα, πάντα δὲ σχήματα Ph. 47 a 8 σχῆμά τε καλὸν καὶ μέλος L. II 654 e 4 (cf. e 9, 655 a 9 b 5) τά τε σχήματα καὶ τὰ φθέγματα L. II 655 a 2 οὐδ' ἐν σωμάτων σχήμασιν Le. VII 342 c 6.

4° a) σχῆμα βασιλικόν Po. 268 c 6 (cf. 275 c 1, 277 a 6, 290 d 7).
b) κινδυνεύσομεν μεταβαλεῖν τὸ σχῆμα A. 135 d 8 ἐν πατρὸς σχήματι Mx. 249 a 4 (cf. L. IX 859 a 3 XI 918 e 7) πάντα σχήματα ... ποιεῖν R. IX 576 a 1 τὸ ... θατέρου σχῆμα So. 268 a 2.

5° ἐν ἐλευθέρῳ σχήματι ... τεθράφθαι R. III 405 a 9 (cf. Le. VII 336 a 4) οὐδὲν ἔχων σχῆμα ἐξ ὧν πόλις γίγνεται R. IV 421 a 2.

6° ὑπογράψασθαι ... τὸ σχῆμα τῆς πολιτείας R. VI 501 a 9 (cf. VIII 548 c 10 Po. 291 d 7 Criti. 112 d 4 L. III 681 d 7 VII 803 a 5 et 7) μύθου ... σχῆμα ἔχον T. 22 c 7 διῃρημένη ... ἦν ... ἡ μουσικὴ κατὰ εἴδη ... καὶ σχήματα L. III 700 b 1 ἐν ... σχήματι νόμου L. IV 718 b 6 (cf. c 3) σχήματος ἕνεκα καὶ ὑπογραφῆς L. V 737 d 7 εἰς βασιλέως σχῆμα ἀπαλλάττεσθαι Le. VIII 356 b 3 (réc. d'εἶδος 354 c 6 ; cf. VII 336 a 1).

7° a) ἦν ... τὸ τῆς ἀρχῆς ἐκείνης σχῆμα ... οὐ σμικρόν L. III 685 c 5 (cf. V 733 a 1).
b) σχήμασιν καὶ χρώμασιν ... ἀπατῶσα G. 465 b 4 πρόθυρα ... καὶ σχῆμα ... σκιαγραφίαν ἀρετῆς περιγραπτέον R. II 365 c 4 οὐ σχήμασι τεχνάζοντας ἀλλ' ἀληθείᾳ τιμῶντας ἀρετήν Ep. 989 c 8.

App. : (2° a) εἶδος 2°, ἰδέα 2°, πέρας (a) ; (6°) τύπος (c).
App. et ass. (6°) : ὑπογραφή.
Ass. : (2° a) χρόα ; (2° a, 3°, 7° b) χρῶμα ; (2° b) ῥυθμός ; (2° b-c, 3°) μέλος (a) ; (3°) φθέγμα, φωνή.

σχηματίζειν 1° (à l'actif) « prendre, faire prendre » (une attitude, une position) ; 2° (au moyen) « feindre » (de).
1° τὰ αἰσχρὰ ... σχήματα σχηματίζειν H. m. 374 b 7 (cf. R. VII 526 d 4)*.
2° σχηματίζονται ἀμαθεῖς εἶναι Pr. 342 b 2 (cf. G. 511 d 4 R. IX 577 a 5 So. 268 a 4 et p.-ê Phr. 255 a 2 [TW])*.

σχηματισμός a) « tenue » ; b) « faste ».
a) ὅλον τὸν τοῦ σώματος σχηματισμόν R. IV 425 b 4*.
b) σχηματισμοῦ καὶ φρονήματος κενοῦ ... ἐμπιμπλάμενον R. VI 494 d 2*.
App. et ass. : φρόνημα (b).

σχίζειν « scinder, diviser » σχίζοντες διχῇ τὸ προτεθὲν γένος So. 264 d 11 (cf. 229 d 8 Po. 263 a 1) πολλὰ ἑκάτερον ἐσχισμένον καὶ διεσπασμένον Ph. 23 e 4.
App. et as . : διασπᾶν.
Syn. : διασχίζειν (avec les nuances d'aspect).

σχίσις, ἡ « fractionnement » τὰς σχίσεις ... καὶ προσθέσεις Pd. 101 c 7 (cf. 97 a 7).

σχολάζειν « être de loisir » εἰ ... μὴ ἐσχόλαζε M. 94 e 1 (cf. Pd. 58 d 4 Phr. 261 b 9 L. III 694 e 2 VI 763 d 5 Le. XIII 360 e 1).

σχολή, ἡ a) « loisir » ; b) « discussion ».
a) ὑπὸ ταύτης τῆς ἀσχολίας οὔτε τι ... πρᾶξαί μοι σχολή Ap. 23 b 8 (cf. Pr. 314 d 4, réc. d 7 ; R. III 406 c 5, réc. d 6 ; VI 500 b 8 Phr. 227 b 8, 229 e 4 Tht. 172 d 4 L. VI 781 e 1 VII 813 c 3) ἄγειν

σχολήν Ap. 36 d 5 (cf. La. 181 e 3 R. II 376 d 11 Tht. 154 e 8) ἐάν τις ἡμῖν καὶ σχολὴ γένηται ἀπ' αὐτοῦ (sc. τοῦ σώματος) Pd. 66 d 3 ποιήσομαι σχολὴν ἀκροᾶσθαί σου I. 530 d 9 (cf. Thg. 121 a 3) τὴν τοῦ πράττοντος σχολήν R. II 370 b 11 τῶν ἄλλων σχολὴν ἄγων R. II 374 b 11 (réc. e 1 ; cf. T. 18 b 7 L. XII 961 b 8) τοὺς λόγους ... ἐπὶ σχολῆς ποιοῦνται Tht. 172 d 5 ἐν ἐλευθερίᾳ τε καὶ σχολῇ τεθραμμένου Tht. 175 e 1 χρόνου σχολῆς L. VIII 828 d 9 κατὰ σχολὴν ἐκλέξασθαι L. IX 858 b 6 (cf. V 738 b 2) μὴ τοὺς ἐξ ἀνάγκης οἰκοδομοῦντας ἀλλὰ τοὺς ἐπὶ σχολῆς ... L. IX 858 b 7.

b) φιλονικεῖν ἐν ταῖς τούτων ἀξίαισι σχολαῖς L. VII 820 c 9*.

App. et ass. : ἐλευθερία (1° a).

Ass. et opp. (a) : ἀνάγκη, ἀσχολία.

σῴζειν 1° (à l'actif et au moyen) a) « sauver » ; b) « conserver ; 2° (moyen-passif) a) « se sauver » ; b) « se conserver ».

1° a) θέλουσι ... σῶσαί σε Cr. 45 a 7 (cf. 46 a 1 Pd. 58 b 1) σαυτὸν σῶσαι Cr. 45 b 6 ἔσωσεν ἂν τὸν βίον Pr. 356 e 2 (cf. e 4 et 9) μῦθος ἐσώθη ... καὶ ἡμᾶς ἂν σώσειεν R. X 621 c 1 ὅσοι μέλλουσι τὴν αὐτῶν πόλιν ... σῴζειν L. VI 763 c 2 τὸ ... ἀπολόμενον σῴζοντα L. IX 862 c 1 (cf. X 906 b 2) θεὸν ... ἡγοῦμαι ... σῴζειν ἡμᾶς Ep. 976 e 3.

b) μελέτη ... σῴζει τὴν ἐπιστήμην B. 208 a 7 μνήμην ... σῳζομένη G. 501 a 8 (cf. R. V 455 b 10 Tht. 153 b 10, 163 d 3) τὰ κείμενα φυλάττοντες σῴζειν R. VI 484 d 3 τὸ ... σῷζον καὶ ὠφελοῦν (εἶναι) τὸ ἀγαθόν R. X 608 e 4 ποῖοι νόμοι σῴζουσιν ... καὶ ποῖοι φθείρουσι L. III 683 b 3.

2° a) ἐξὸν σωθῆναι Cr. 44 c 7 ἔσωσέ τε καὶ αὐτὸς ἐσώθη Pd. 58 b 1 (cf. b 2) ἵνα ἕτεροι πολλοὶ σῴζωνται ἀπολλύμενος L. V 728 c 6 σωθέντας οἴκαδε L. XII 961 a 6 (cf. Le. VII 338 e 6).

b) τὸ ... πολυχρονιώτερον ... ἔτι σῴζεσθαι Pd. 87 b 2 (cf. B. 208 a 8) τοῖς μέλλουσι σῴζεσθαι καὶ εὐδαιμονεῖν L. IX 879 c 1.

App. et ass. (1° b) : φυλάττειν, ὠφελεῖν.

Ass. et opp. : ἀπολλύναι, φθείρειν.

σῶμα, τό 1° « corps » a) humain ; b) cosmique ; 2° « matière, élément » ; 3° « produit ».

1° a) οὐ περὶ τὸ σῶμα ... πρὸς δὲ τὴν ψυχήν Pd. 64 e 3 ζῷον ... ἐκλήθη, ψυχὴ καὶ σῶμα παγέν Phr. 246 c 6.

b) τὸ τοῦ παντὸς σῶμα T. 32 a 8 (cf. 31 b 9) τὸ τοῦ κόσμου σῶμα T. 32 c 1 πρεσβυτέραν ψυχὴν σώματος ... συνεστήσατο T. 34 c 5.

2° διανεκῆ σώματα τῆς οὐσίας H. M. 301 b 6 σώματα παρέχον Po. 288 d 2 ἓν μὲν πυρὸς σῶμα, δύο δὲ ἀέρος T. 56 e 1 (cf. e 2) ἀριθμῶν αὐτῶν ἀλλ' οὐ σώματα ἐχόντων Ep. 990 c 7 (cf. R. VII 525 d 8).

3° τὰ γιγνόμενα ὑπ' αὐτῶν (sc. τῶν τεχνῶν σώματα) Po. 258 e 2.

Ass. et opp. (1°) : ψυχή.

σωματοειδής « corporel » (adj. et subst. n.) τὸ σωματοειδές Pd. 81 b 5 (cf. c 2 e 1, 83 d 3, 86 a 2 Po. 273 b 4) ἐν τῷ σωματοειδεῖ τε καὶ ὁρατῷ τόπῳ R. VII 532 c 7 σωματοειδὲς ... καὶ ὁρατὸν ἁπτόν τε T. 31 b 5.
App. et ass. : ἁπτός, ὁρατός.

σῶς « sauf » σῶν καὶ ἀδιάφθορον Pd. 106 e 5 σῶν καὶ ὑγιὲς μένειν T. 82 b 5.
App. et ass. : ἀδιάφθορος, ὑγιής (1° b).

σωτήρ, ὁ a) « sauveur » ; b) « conservateur ».
a) σωτῆρες τῆς πόλεως L. XI 922 a 1 (cf. B. 209 d 6) σωτῆρα τὸν εἰκότα L. XII 961 d 1.
b) σωτὴρ ἀρετῆς R. VIII 549 b 7 σωτῆρες νόμων L. VI 770 b 4.

σωτηρία, ἡ a) « salut » ; b) « conservation, sauvegarde ».
a) τῶν πόλεων σωτηρίαι Pr. 354 b 4 σωτηρία ... τοῦ βίου Pr. 356 d 3 (cf. e 6, 357 a 6) οὐδεμία ... ἄλλη ἀποφυγὴ κακῶν οὐδὲ σωτηρία Pd. 107 d 1 τὴν τελευτὴν ἀντὶ τῆς ... σωτηρίας Mx. 237 a 5 περὶ σωτηρίαν ... τῶν ζῴων καὶ τὴν φθοράν Ph. 35 e 3 μία ... σωτηρία πρὸς ἄμφω T. 88 b 6 (cf. L. XII 961 d 5) σωθεῖσα αὐτὴ σωτηρίας ... γέγονεν αἰτία L. III 692 a 8 οὐκ ἔστι σωτηρίας μηχανή L. IV 714 a 8 . ἐπὶ νουθετήσει τε καὶ τῇ τῆς ψυχῆς σωτηρίᾳ L. X 909 a 5 ὑγίειαν καὶ σωτηρίαν τοῖς σώμασι παρασκευάζειν L. XII 960 d 2 ἀρετὴν σωτηρίας L. XII 969 c 3 μηχανῶμαι ... τινα τοιάνδε σωτηρίαν Le. VII 350 a 6 (cf. III 317 a 5).
b) σωτηρίαν τῶν νόμων R. IV 425 e 2 (cf. L. VII 793 b 8 XII 960 b 8 d 4) σωτηρίαν ... αἰσθήσεως τὴν μνήμην λέγων Ph. 34 a 10 τῶν ἔμπροσθεν ἀγαθῶν σωτηρίας L. VII 815 e 3.
App. et ass. (a) : ὑγίεια.
Ass. et opp. (a) : τελευτή (c), φθορά (b).

σωφρονεῖν 1° « être sain d'esprit » ; 2° « être sage » a) « raisonnable » ; b) « tempérant ».
1° εἴ τις λάβοι παρὰ φίλου ἀνδρὸς σωφρονοῦντος ὅπλα, εἰ μανεὶς ἀπαιτοῖ R. I 331 c 6 (cf. Phr. 241 b 1, 244 a 6 b 3, 245 a 8) ὁμολογοῦσι νοσεῖν μᾶλλον ἢ σωφρονεῖν Phr. 231 d 3.
2° a) ἂν σωφρονῶμεν H. M. 304 a 3 (cf. M. 90 d 1 Pd. 61 b 8 Euth. 304 b 1 R. III 399 e 7 VI 501 c 9 IX 575 b 1 L. I 648 e 6) πράττει ... σωφρόνως καὶ σωφρονεῖ Ch. 164 c 5 (cf. d 3, 163 e 3, 167 a 6) οὐ γὰρ ἂν σωφρονοῖ G. 507 a 9 ἐὰν μὴ καὶ σωφρονήσειν μέλλῃ R. IX 591 c 10 (cf. IV 431 e 4) πρὸς τὸ σωφρονεῖν ... βλέπειν L. III 693 c 3 (cf. 696 c 6 II 673 e 5 Ep. 989 b 8) τῷ φρονεῖν τε καὶ σωφρονεῖν L. IV 712 a 1 (cf. 710 a 6, 711 e 3 et 7).
b) ἥδεσθαι μέν φαμεν τὸν ἀκολασταίνοντα ... ἥδεσθαι δὲ καὶ τὸν σωφρονοῦντα Ph. 12 d 2 (cf. B. 196 c 9) ὁ ... σωφρονῶν καὶ σωφρονοῦσα L. VI 784 e 5 τὸ ... μὴ πλουτεῖν ... ἀγαθὸν πρὸς τὸ σωφρονεῖν L. VIII 836 a 2 (cf. A. 134 b 5).
App. et ass. (2°) : φρονεῖν 3°.

Ass. et opp. : (1°) μαίνεσθαι, νοσεῖν ; (2° b) ἀκολασταίνειν, πλουτεῖν.

σωφρονίζειν « assagir » σωφρονίζει ... ἡ δίκη G. 478 d 8 (cf. Pd. 69 a 4 Criti. 121 c 1 L. IX 854 d 5) εὐμενῶς δὴ σωφρονιοῦσιν ..., σωφρονισταὶ ὄντες, οὐ πολέμιοι R. V 471 a 6*.

σωφρονικός « sage » ἡσυχαῖά πού φαμεν ... καὶ σωφρονικά Po. 307 a 7*.

Ass. : ἡσυχαῖος.

σωφροσύνη, ἡ 1° « santé d'esprit » a) par opp. à « folie » ; b) par opp. à « délire » ; 2° « tempérance (vertu cardinale), sagesse pratique ».

1° a) ὃ ἐκεῖ σωφροσύνην ἡγοῦντο εἶναι ... ἐνταῦθα μανίαν Pr. 323 b 5.

b) τόσῳ κάλλιον μαρτυροῦσιν οἱ παλαιοὶ μανίαν σωφροσύνης Phr. 244 d 4 (cf. 256 b 6).

2° σωφροσύνη ἐστὶ τὸ ἑαυτὸν γιγνώσκειν A. 131 b 4 (réc. 133 c 17 ; cf. Ch. 164 d 4, 167 a 6) ; σωφροσύνης τε καὶ ὑγιείας [om. Laur. 85, 6 Croiset] Ch. 157 b 6 σωφροσύνη εἴη τὸ τὰ ἑαυτοῦ πράττειν Ch. 161 b 5 (réc. 162 a 8 d 5, 163 a 5 ; et v. dans le *Charmide* les autres essais de définition) πρὸς ἀνδρείᾳ σωφροσύνην καὶ δικαιοσύνην La. 198 a 8 (cf. 199 d 7 M. 88 a 9 Pd. 69 b 2 et 9 B. 196 d 6) ἐπιστήμη ... δικαιοσύνη ... ἀνδρεία ... σωφροσύνη ... ὁσιότης Pr. 330 b 6 τῇ δὲ ἀφροσύνη ... σοφία ἐναντία καὶ σωφροσύνη Pr. 333 b 2 (cf. 332 d 7 e 3 et 5) σοφία καὶ σωφροσύνη καὶ ἀνδρεία καὶ δικαιοσύνη καὶ ὁσιότης Pr. 349 b 1 σωφροσύνην μὲν διωκτέον ... ἀκολασίαν δὲ φευκτέον G. 507 d 1 (cf. R. II 364 a 2) κοσμιότητα καὶ σωφροσύνην G. 508 a 2 (cf. A. 122 c 4) δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη M. 73 b 3 (cf. 79 a 4 Pd. 82 b 2 B. 209 a 7 R. II 364 a 2 VI 500 d 7, 506 d 4) ἡ σωφροσύνη, ἣν καὶ οἱ πολλοὶ ὀνομάζουσι σωφροσύνην Pd. 68 c 5-6 (cf. e 5 L. IV 710 a 3) ἀνδρείαν τε καὶ σωφροσύνην Pd. 68 d 3 (cf. R. III 402 c 2 VI 491 b 9 VII 536 a 2 Po. 306 b 3 Ep. 977 d 1) σωφροσύνης καὶ ἀρετῆς Mx. 243 a 6 ἡ σωφροσύνη ἐστὶν καὶ ἡδονῶν τινων καὶ ἐπιθυμιῶν ἐγκράτεια R. IV 430 e 6 (cf. B. 196 c 5) ἁρμονίᾳ τινὶ ἡ σωφροσύνη ὡμοίωται R. IV 431 e 9 (réc. de 430 e 4) σωφροσύνης καὶ ἀνδρείας καὶ φρονήσεως R. IV 433 b 8 (cf. L. X 906 b 2) ἀληθείας, δικαιοσύνης, ἀνδρείας, σωφροσύνης R. VI 487 a 5 (cf. 490 c 5 Pd. 114 e 4) δικαιοσύνης τε πέρι καὶ σωφροσύνης καὶ ἀνδρείας καὶ σοφίας R. VI 504 a 7 (cf. Pd. 114 e 4, avec ἀλήθεια) φθείρει ... ὕβρις μετὰ ἀφροσύνης, σῴζει ... σωφροσύνη μετὰ φρονήσεως L. X 906 b 2 ἀνδρεία, σωφροσύνη, δικαιοσύνη, φρόνησις L. XII 964 b 6 (réc. 965 d 2 ; cf. I 630 b 1).

App. et ass. (2°) : ἁρμονία (a), ἐγκράτεια, κοσμιότης, ὑγίεια.

Ass. (2°) : ἀλήθεια, ἀνδρεία, ἀρετή 3°, δικαιοσύνη, ἐπιστήμη, ὁσιότης, σοφία, φρόνησις.

Ass. et opp. : (1°) μανία ; (2°) ἀκολασία, ἀφροσύνη, ὕβρις.

σώφρων « tempérant, sensé » (adj. et subst. m. ou n.) σοφώτατος ... δικαιότατος ... σωφρονέστατος ... ἀνδρειότατος A. 121 e 7 (cf. R. IV 427 e 9, 435 b 6, 442 c 10 Ep. 979 c 7) σώφρονα ... καὶ ἐγκρατῆ αὐτὸν ἑαυτοῦ G. 491 d 9 τοῦ βίου ... τοῦ τε σώφρονος καὶ τοῦ ἀκολάστου G. 493 d 7 (cf. 507 c 6 Ly. 216 b 5 L. III 696 b 11) ἡ ... κοσμία (ψυχὴ) σώφρων G. 507 a 1 (cf. Pd. 68 e 3 L. VII 802 e 10) σώφρονός τε καὶ ἀγαθοῦ R. III 401 a 8 σωφρόνων, ἀνδρείων R. III 399 c 2 (cf. 410 e 10, 416 d 8 Po. 310 e 9, 311 a 7 L. II 660 a 6 IV 710 c 5) σῶφρον ... καὶ κρεῖττον αὑτοῦ R. IV 431 b 7 σώφρονα καὶ ἡρμοσμένον R. IV 443 e 3 (cf. III 410 e 10) σῶφρον καὶ φρόνιμον Po. 309 e 6 μισθὸν ... ὅσος σώφροσιν μέτριος T. 18 b 5 (cf. Phr. 279 c 3) μετὰ νοῦ σώφρων ψυχῆς ἕξις L. I 631 c 7 (cf. So. 230 d 5) ἀνδρειότεροι ... σωφρονέστεροι ... δικαιότεροι L. III 679 e 2-3 σώφρονα βίον ... καὶ φρόνιμον ... καὶ ... τὸν ἀνδρεῖον L. V 733 e 3 τὸ πρὸς τὸ κόσμιον καὶ σῶφρον ... ἀποκλῖνον L. VII 802 e 10 (cf. VIII 837 c 7) σώφρονι ... μούσῃ καὶ τεταγμένῃ L. VII 802 c 8 ἀνδρὸς δικαίου τε καὶ ἀνδρείου καὶ σώφρονος καὶ φιλοσόφου Le. VII 336 b 1.

Adv. : σωφρόνως (A. 134 d 1 M. 73 a 11 L. IX 870 c 1, ass. à δικαίως ; R. III 399 b 8, app. et ass. à μετρίως ; 403 a 7, app. et ass. à μουσικῶς ; IX 571 d 7, app. et ass. à ὑγιεινῶς).

T

τακτός : v. τάττειν.

τάξις, ἡ a) « ordre » ; b) « ordonnance, règle » ; c) « rang, poste ».

a) τάξεως ... καὶ κόσμου τυχοῦσα G. 504 a 7 (cf. b 5 et 7 c 2 et 7 L. X 898 b 8) ταῖς ... τῆς ψυχῆς τάξεσιν καὶ κοσμήσεσιν G. 504 d 1 τάξει ... τεταγμένον τι [Jambl. : om. codd.] καὶ κεκοσμημένον ἐστὶν ἡ ἀρετὴ ἑκάστου G. 506 d 9 οὔτε τις τάξις οὔτε ἀνάγκη ἔπεστιν ... τῷ βίῳ R. VIII 561 d 5 (cf. IX 577 d 2) λόγου ἀφίσταται ... ὅπερ νόμου τε καὶ τάξεως R. IX 587 a 11 (cf. L. VI 780 d 5 X 904 c 7) εἰς τάξιν ... ἐκ τῆς ἀταξίας T. 30 a 4 (cf. G. 504 a 7 b 4 L. II 653 e 4 VI 782 a 6 Ep. 982 a 7) καθ' ἕνα λόγον καὶ τάξιν μίαν L. X 898 b 1 τὴν φορὰν ὡς ἔχει τάξεως L. XII 966 e 3.

b) παρὰ τὴν τάξιν R. IV 424 b 7 (cf. Po. 294 c 2, 305 c 1) ἐπιστήμης ... οὔτε νόμος οὔτε τάξις οὐδεμία κρείττων L. IX 875 c 6 (cf. d 4 ; 874 e 5 cj.).

c) ἐν τάξει ... μάχεσθαι La. 182 a 6 (cf. b 7) λιπὼν τάξιν B. 179 a 3 (cf. Ap. 29 a 1 Cr. 51 b 8 Mx. 246 b 4 Phr. 254 c 9) κατὰ τάξιν ἣν ἕκαστος ἐτάχθη Phr. 247 a 3.

App. et ass. : (a) ἀνάγκη, κόσμησις (a), κόσμος (a), λόγος B 3° ; (a et b) νόμος (b).

Ass. et opp. (a) : ἀταξία.

ταπεινός a) « modeste » ; b) « bas ».

a) ταπεινὸς καὶ κεκοσμημένος L. IV 716 a 4 (cf. VI 762 e 8)*.

b) μή μοι ὁ Λυσίας ταπεινὸς φανῇ Phr. 257 c 3 τὰ μὲν ... χαύνους τὰς ψυχὰς ... ποιεῖ, τὰ δὲ ταπεινάς τε καὶ ἀνελευθέρους L. V 728 e 5 (cf. VI 774 c 7 VII 791 d 8)*.

App. et ass. (b) : ἀνελεύθερος.

Ass. (a) : κεκοσμημένος.

Ass. et opp. (b) : χαῦνος.

ταπεινότης, ἡ « abjection » ἐν ἀμαθίᾳ ... καὶ ταπεινότητι πολλῇ κυλινδουμένους Po. 309 a 5*.

ταπεινοῦν « abaisser » τοῖς παιδικοῖς διαλέγεσθαι ταπεινοῦντα καὶ συστέλλοντα, ἀλλὰ μὴ ... χαυνοῦντα Ly. 210 e 3 (cf. R. VIII 553 c 2 Phr. 254 e 6 Tht. 191 a 4).

App. et ass. : συστέλλειν.

Ass. et opp. : χαυνοῦν.

ταράττειν 1° (à l'actif) « troubler, bouleverser » ; 2° (au moyen-passif) « se troubler, flotter ».

1° ταῦτα καθορῶν ἄνω κάτω ταραττόμενα Pr. 361 c 3 τοῦ σώματος ... ταράττοντος ... τὴν ψυχήν Pd. 66 a 5 (cf. R. II 381 a 4 Ph. 63 d 6) ταράττων πάνθ' ἅμα L. IV 716 b 2 ταραττόμενος αὐτὸς ταράττει L. IX 865 e 4.

2° τούς ... οὕτω τεταραγμένους περὶ ὁτουοῦν M. 96 b 4 (cf. Pd. 100 d 2) αὐτὸς ... ἐτεταράγμην καὶ οἱ ἄλλοι Pd. 59 b 4 ἡ ψυχὴ ... πλανᾶται καὶ ταράττεται καὶ ἰλιγγιᾷ Pd. 79 c 7.

App. : κυκᾶν.

App. et ass. (2°) : ἰλιγγιᾶν, πλανᾶσθαι.

ταραχή, ἡ « trouble » θόρυβον παρέχει καὶ ταραχήν Pd. 66 d 6 ταραχὴν καὶ πλάνην R. IV 444 b 6 ψυχὴ ... ταραχῆς καὶ μεταμελείας μεστή R. IX 577 e 3 ταραχὴ ... ἐν τῇ ψυχῇ R. X 602 d 1 ταραχῆς καὶ ἀπορίας Tht. 168 a 3 ταραχή τε καὶ ἀσυμφωνία L. IX 861 a 9.

App. et ass. : ἀπορία, θόρυβος, μεταμέλεια, πλάνη (b).

Ass. : ἀσυμφωνία.

τάττειν (à l'actif et au moyen) : 1° a) « placer, ranger » ; b) au pcpe pf. passif « rangé » ; 2° « fixer, instituer, établir » ; 3° « décider, prescrire ».

1° a) οὗ ἄν τις ἑαυτὸν τάξῃ ... ἢ ὑπ' ἄρχοντος ταχθῇ Ap. 28 d 6-7 (cf. e 1) ταῦτα ... ἐκείνων ἔμπροσθεν τέτακται φύσει L. I 631 d 1 (cf. d 2).

b) τεταγμένον τε καὶ κεκοσμημένον πρᾶγμα G. 504 a 1 (cf. 506 d 9 R. VI 500 c 2) ἐν τεταγμένῃ πολιτείᾳ R. X 619 c 7 (cf. Phr. 256 a 7) σώφρονι ... μούσῃ καὶ τεταγμένῃ L. VII 802 d 1.

2° οἱ ἐπὶ τούτῳ [T : τούτοις B] τεταγμένοι νόμοι Cr. 50 d 9 (cf. R. I 345 d 3) ὁ τεταγμένος ἐπὶ τοῖς νόμοις L. IV 719 e 8 (cf. VII 794 b 1-2) τὸν ... ὄγκον ... δεῖ τάξασθαι L. V 737 c 2 τῶν ... νόμων οὓς ἔταξε ... ὁ ... νομοθέτης L. VI 772 c 6 ἣν (δίκην) ... ἔταξαν ... οἱ τάξαντες L. X 905 a 3 τοῖς δὲ ... τινα μοῖραν τάττωμεν Ep. 986 c 3.

3° τοῦ ... θεοῦ τάττοντος ... φιλοσοφοῦντά με δεῖν ζῆν Ap. 28 e 4 ὁ νόμος οὕτω τάττει, μὴ τὸν μάντιν ... ἄρχειν La. 199 a 2 ἅπερ ἂν νομοθέτης αἰσχρὰ εἶναι ... τάττῃ L. V 728 a 6.

Adj. verbal : τακτός « fixe, réglé » (L. I 632 b 8 II 674 c 2 V 746 a 2 X 909 c 2*).

Adv. (1° b) : τεταγμένως (L. III 700 d 1*).

App. et ass. (1° b) : κεκοσμημένος (1°), σώφρων.

τάχος, τό « vitesse » τὰ τοῦ τάχους τε καὶ τῆς ὀξύτητος καλλίω φαίνεται ἢ τὰ τῆς βραδυτῆτός τε καὶ ἡσυχιότητος Ch. 160 b 4 τὸ

ὃν τάχος [πάχος F] καὶ ἡ οὖσα βραδυτής R. VII 529 d 2 τάχος ... καὶ βραδυτής Tht. 156 c 8 (cf. G. 496 b 7 L. X 893 d 4) ὀξύτητα καὶ τάχος Po. 306 c 10.

App. et ass. : ὀξύτης (c).
Ass. et opp. : βραδυτής, ἡσυχιότης.
Syn. : ταχυτής.

ταχύς « vite, rapide » (adj. et subst. n.) οὐ τὸ ἡσύχιον ἀλλὰ τὸ τάχιστον καὶ ὀξύτατον Ch. 159 d 4 ἐκ τοῦ ταχέος καὶ βραδέος B. 187 b 7 (cf. Ph. 26 a 2) θάττους ... ἤθεσι πρὸς βραδυτέρους καὶ βραδυτέρους πρὸς θάττους L. VI 773 c 5-6 (cf. T. 80 b 4 Ep. 986 e 5).

Adv. : ταχέως (Ch. 159 e 6, app. et ass. à σφόδρα, ass. et opp. à βραδέως et à ἡσυχῇ ; cf. c 4) et ταχύ (Ch. 159 c 3, ass. et opp. à ἡσυχῇ ; Ep. 976 c 2), cp. θᾶττον (Ph. 17 a 1, ass. et opp. à βραδύτερον), sup. τάχιστα (L. IV 710 b 6).

App. et ass. : ὀξύς.
Ass. et opp. : βραδύς, ἡσύχιος.

ταχυτής, ἡ « vitesse » οὐ(χ) ... ἡ ἡσυχιότης ἀλλ' ἡ ταχυτής Ch. 159 d 7 (cf. La. 192 b 2 ; Po. 284 e 5 [ταχυτῆτας T Robin : παχύτητας BW Diès])*.

Ass. et opp. : ἡσυχιότης.
Syn. : τάχος.

τείνειν 1° « tendre » (à) ; 2° « s'étendre » (à), « concerner » ; 3° « approcher » (de).

1° ὅσα τείνει πρὸς θέμιν B. 188 d 2 (cf. 222 a 5 R. VII 522 e 2-3 IX 581 b 6 Po. 308 e 11 L. IV 705 e 2) ὀνόματα ἐς ταὐτὸν τείνοντα Cra. 439 c 1 εἰς ... τοῦτο ... ὁ λόγος ἡμῖν ἔτεινεν Tht. 163 a 10 (cf. L. VI 770 d 5 [τεταμένη cj. Estienne : τεταγμένη AO]).

2° ἐπὶ πᾶν ὁ θεὸς τείνει B. 186 b 2 (cf. R. VII 522 b 9) πρὸς ἡμᾶς τοῦτο τείνει R. V 454 a 11 (cf. d 1) ἡ κοινωνία ἡ κατὰ τὸ σῶμα πρὸς τὴν ψυχὴν τεταμένη R. V 462 c 13 (cf. IX 584 c 5) ὅσον ... πρὸς τὰ πολεμικὰ ... τείνει R. VII 526 d 1.

3° ἐγγύς τι τείνειν τοῦ τεθνάναι Pd. 65 a 5 πρὸς τὰ τοῦ Ἡρακλείτου πάντα τείνει Cra. 402 c 3 ἐγγύς τι αὐτὸν Γλαύκωνος ... τείνειν R. VIII 548 d 10 (cf. Tht. 169 b 1).

App. : (1°) ὁρμᾶσθαι, σπουδάζειν 5° ; (3°) πλησιάζειν.

τεκμαίρεσθαι « conjecturer » πόθεν τοῦτο τεκμαίρῃ ; Cr. 44 a 1 (cf. R. IV 433 b 5 Phr. 235 c 4) τεκμαίρομαι ... ἔκ τινος ἐνυπνίου Cr. 44 a 6 (cf. H. M. 288 c 10 B. 204 c 2 R. II 368 b 1 IX 578 c 4) τεκμαίρομαι δέ, ὅτι μοι ἄτοπ' ἄττα καταφαίνεται Ch. 172 c 5 (cf. Ly. 204 e 2 I. 537 d 6) τοῖς ... ὡμολογημένοις τεκμαίρεσθαι Euth. 289 b 3 (cf. Phr. 230 b 7) ἀπ' ἐκείνου τεκμαιρόμενοι R. VI 501 b 5 (cf. III 409 a 4 Pd. 108 a 6).

Adj. verbal : τεκμαρτός « conjecturable » ἆρ' οὖν οὐ τεκμαρτά [cj. Diès : τέταρτα BTW Stob.] ...; Ph. 66 b 8*.
App. : εἰκάζειν 4°, μαντεύεσθαι 2°, τοπάζειν.

τεκμήριον a) « indice » ; b) « preuve ».
a) ἱκανόν σοι τεκμήριον ... τοῦτο ἀνδρός ... ὅτι οὐκ ἄρ' ἦν φιλόσοφος Pd. 68 b 7 (cf. B. 195 d 6 e 1) ἀπαιδευσίας μέγα τεκμήριον R. III 405 b 2 (réc. de a 7 ; cf. H. m. 372 c 1 B. 196 a 5 Phr. 233 c 6) τρίτον τεκμήρια, τέταρτον εἰκότα Phr. 266 e 3 φανερὰ τεκμήρια Criti. 111 c 4.
b) τίνι τεκμηρίῳ χρῶμαι G. 487 c 1 (réc. d 4) μέγα δὲ τεκμήριον ... παρέχεται B. 195 b 1 (cf. H. m. 369 c 3, 372 b 4 Euph. 9 a 2 Cr. 52 b 1 H. M. 283 a 7 Pr. 341 e 1 Pd. 87 b 7 Cra. 398 a 5, 436 c 3 R. II 360 c 6 Pa. 128 b 2 Tht. 158 b 9, 185 b 9) τεκμήριον δὲ τούτου · γονῆς γὰρ Ἔρωτος B. 178 b 2 (cf. 192 a 6 Ap. 40 c 1 Pr. 323 a 8, 359 b 2 G. 456 b 1 Pd. 96 c 3 Criti. 110 e 6 L. X 885 d 3, 886 d 5) τεκμήριον δέ · ἐγὼ τούτων ... L. VII 821 e 3.
App. et ass. (a) : εἰκότα 2°.
Syn. (b) : σημεῖον (c).

τεκταίνεσθαι 1° « fabriquer » a) en gén. ; b) du démiurge ou des dieux à son service ; 2° « imaginer ».
1° a) τὸν ... τεκτονικὸν τεκταίνεσθαι R. IV 443 c 7 πλάττειν καὶ τεκταίνεσθαι L. X 889 a 7.
b) τέλεον ... αὐτὸν (sc. τὸν κόσμον) ἐτεκτήνατο T. 33 b 1 (cf. 28 c 6, 36 e 1, 70 e 3, 91 a 2) τὸ ... εὖ τεκταινόμενος T. 68 e 5.
2° τεκταινώμεθα δὴ ... αὐτῶν (sc. τῶν ἀρχόντων) τοιάνδε γένεσιν L. XII 945 e 3.
App. : δημιουργεῖν.
App. et ass. (1° a) : πλάττειν 1°.

τέκτων, ὁ a) « travailleur du bois » (menuisier, charpentier) ; b) (au fig.) « artisan ».
a) τί δὲ τὸν τέκτονα ; ἆρ' οὐ δημιουργὸν κλίνης ; R. X 597 d 9.
b) οἷα τέκτοσιν ἡμῖν ὕλη παράκειται T. 69 a 6.
App. : χειροτέχνης.
App. (b) et ass. (a) : δημιουργός.

τελεῖν 1° « accomplir » ; 2° « célébrer » (un rite) ; 3° « initier » ; 4° « payer » :
1° ἐάνπερ ... ἐπί γε λόγῳ ἔργα τελῆται R. III 389 d 6 πρὶν ἂν τὰ ... λεχθέντα ... ἐξεργάσησθε τελεσθέντα Le. VIII 357 d 2.
2° ἱερουργία ... προσήκουσα ... τελεῖσθαι L. VI 775 a 2 (cf. L. XII 958 d 6) αἱ περὶ τὰ τῶν κορυβάντων ἰάματα τελοῦσαι L. VII 790 d 5.
3° κεκαθαρμένος τε καὶ τετελεσμένος Pd. 69 c 6 (cf. R. VIII 560 e 1) εἰ ἄρα καὶ τετέλεσαι Euth. 277 d 9 (cf. d 8 e 2) τελέους ... τελετὰς τελούμενος Phr. 249 c 8 (cf. 250 b 9).

4° τῷ Πρωταγόρᾳ χρήματα τελεῖν Pr. 311 d 7 (cf. b 7 d 2 e 5 A. 119 a 5 Ap. 20 a 5 Cr. 48 c 9 La. 186 c 4 Ly. 208 b 1 Cra. 391 b 10) τέλος ... μηδὲν τελεῖν L. VIII 847 b 7.

App. et ass. (3°) : καθαίρειν.

Syn. (1°) : τελειοῦν.

τέλειος et **τέλεος** 1° adj. a) « parfait » ; b) « accompli, réalisé » ; 2° subst. n. a) sg. « perfection » ; b) pl. « initiation parfaitc ».

a) τελέους ... πρὸς ἀρετήν A. 120 e 4 (cf. Phr. 269 e 2 L. I 643 d 2, 647 d 1 III 678 b 3 IV 708 d 7) σοφόν τε καὶ τέλειον ἄνδρα H. M. 281 b 6 (cf. R. VI 499 b 4 L. II 653 a 9 V 730 d 7 XII 950 c 7) τέλειον ... οὐδέν ἐστιν Pd. 110 a 4 τὴν τελέαν ἀδικίαν τελέας οὔσης δικαιοσύνης λυσιτελεστέραν R. I 348 b 9 (cf. 344 a 4) ἀνὴρ ... τελέους ἀεὶ τελετὰς τελούμενος, τέλεος ... γίγνεται Phr. 249 c 8 (cf. 246 c 1) ὃ καλοῦμεν ὅλον, ἐξ ἁπάντων ἓν τέλειον γεγονός Pa. 157 e 2 (cf. T. 32 d 1) ἱκανὸς καὶ τέλεος καὶ ... αἱρετός (sc. βίος) Ph. 22 b 4 (cf. 60 c 4) τῷ ... καλλίστῳ καὶ κατὰ πάντα τελέῳ T. 30 d 3 (cf. 92 c 9) τὸν αὐτάρκη τε καὶ τὸν τελεώτατον θεόν T. 68 e 4 τοῦ τελέου καὶ ἀκριβοῦς L. VI 757 e 1 (cf. X 902 e 7).

b) ἅπερ ἂν πείσῃ, ταῦτα αὐτῷ τέλεα γιγνέσθω L. VIII 850 c 3 ἃ ... πᾶς ὑμνεῖ τέλεα καὶ ἐπήκοα γενέσθαι παρὰ θεῶν L. XI 931 b 6.

2° a) τό γε τέλεον καὶ πᾶσιν αἱρετόν Ph. 61 a 1 τὸ τέλεον καὶ ἱκανόν Ph. 66 b 2 (cf. 67 a 8) τὸ ... ἀμετάστροφον ... τὸ τέλεον ἐκβαίνει Ep. 982 c 1.

b) τὰ ... τέλεα καὶ ἐποπτικά B. 210 a 1*.

Adv. : τελείως (Tht. 202 c 5) et τελέως (Pr. 342 e 7 R. X 597 a 6 L. VIII 829 a 4-5) ; cp. τελεώτερον (R. VII 520 b 8) ; sup. τελεώτατα (L. X 896 b 11).

App. et ass. : (1° b) ἐπήκοος 2° ; (2° b) ἐποπτικά.

Ass. (1° a, 2° a) : αἱρετός, αὐτάρκης, ἱκανός, ὅλος.

Opp. : ἀτελής 1°.

τελε(ι)οῦν « accomplir » ἐπειδὴ ... χρόνος ἐτελεώθη Po. 272 d 7 (cf. R. IX 587 e 4).

Syn. : τελεῖν 1°.

τελεσιουργός « efficace » (subst. n.) τὸ ... πάντῃ τελεσιουργόν Phr. 270 a 2*.

τελεστικός « initiatique » μαντικὸν βίον ἤ τινα τελεστικόν Phr. 248 e 1 μαντικὴν μὲν ἐπίπνοιαν Ἀπόλλωνος θέντες, Διονύσου δὲ τελεστικήν Phr. 265 b 4*.

App. et ass. : μαντικός (a).

τελετή, ἡ a) « rite » ; b) « mystère, initiation » α) au pr. ; β) au fig.

a) θυσίας τελεταῖς συμμείκτους L. V 738 c 4 τελεταῖς ... ἰδίαις ἐπιβεβουλευκότες L. X 908 d 6*.

b) α) τελετάς τε καὶ χρησμῳδίας Pr. 316 d 8 οἱ τὰς τελετὰς ... καταστήσαντες Pd. 69 c 2 (cf. c 7) τὰς θυσίας καὶ τὰς τελετὰς καὶ τὰς ἐπῳδὰς καὶ τὴν μαντείαν πᾶσαν καὶ γοητείαν B. 203 a 1 τοὺς τῶν θεῶν τε καὶ τελετῶν δεομένους B. 215 c 6 οἱ ἐν τῇ τελετῇ τῶν

κορυβάντων Euth. 277 d 7 αἱ τελεταὶ αὖ μέγα δύνανται καὶ οἱ λύσιοι θεοί R. II 366 a 7 (cf. 365 a 2 L. IX 870 d 6) καθαρμῶν τε καὶ τελετῶν Phr. 244 e 2 (cf. L. VII 815 c 5)*.

β) ἐτελοῦντο τῶν τελετῶν ἣν θέμις λέγειν μακαριωτάτην Phr. 250 b 9 (cf. 249 c 8, 253 c 3) τὴν τῶν πρεσβυτῶν τελετὴν ἅμα καὶ παιδιάν L. II 666 b 5*.

App. et ass. (b) : καθαρμός.

Ass. : (a-b) θυσία ; (b) ἐπῳδή, μαντεία (a), παιδιά 1°, χρησμῳδία.

Syn. (b) : τέλος 2°.

τελευταῖος « extrême » ἐν τῷ γνωστῷ τελευταία ἡ τοῦ ἀγαθοῦ ἰδέα R. VII 517 b 9.

τελευτᾶν 1° « finir » ; 2° (avec ou sans βίον) « mourir » ; 3° « aboutir » (à).

1° σύ γέ που καλεῖς πεπεράνθαι τι καὶ τετελευτηκέναι M. 75 e 4 τελευτῶντος ... τοῦ χρόνου Po. 273 d 1 τελευτᾶν ... ἐκ πάντων εἰς ἕν Ph. 18 b 3 οὗτός μοι μῦθος ... οὕτω τελευτάτω L. VII 812 a 1.

2° τὸν βίον ... τελευτᾶν Cr. 43 d 6 (cf. Pr. 351 b 7) εἶναί τι τοῖς τετελευτηκόσι Pd. 63 c 6 (cf. L. XII 958 e 1) καὶ ζῶσι καὶ τελευτήσασιν B. 180 b 8 (cf. Tht. 142 a 8) τὸ σῶμα ἀπόλλυταί τε καὶ τελευτᾷ Cra. 399 e 2 τῶν ... βιαίως τελευτώντων Po. 270 e 9 τελευτήσας τελευτῆς τοιαύτης τυχεῖν Ep. 973 c 8 (cf. c 6, 978 b 2).

3° τὸ ... φίλον ἡμῖν ἐκεῖνο, εἰς ὃ ἐτελεύτα πάντα τἆλλα Ly. 220 d 8 (réc. de b 3 ; cf. Pr. 355 a 5 G. 453 a 3 M. 88 c 5 R. III 403 c 6 VI 511 c 2 X 613 a 6) τὸ ... τῶν παίδων τέλος ἄδηλον οἷ τελευτᾷ κακίας B. 181 e 3 (cf. Tht. 173 b 2) εἴ μοι ἡ δορὰ μὴ εἰς ἀσκὸν τελευτήσει ... ἀλλ' εἰς ἀρετήν Euth. 285 d 1 (cf. R. X 618 a 7) ἥξειν τὸν λόγον οἷπερ [cj. Hertlein : ᾗπερ codd.] ἐτελεύτησεν Euth. 302 b 6 (cf. L. I 630 b 8) τελευτῶσιν ... ἐπὶ τοῦτο οὗ ἂν ἐπὶ σκέψιν ὁρμήσωσι R. VI 510 d 1 (cf. B. 211 c 8).

App. et ass. : (1°) περαίνειν 2° ; (2°) ἀπολλύναι (a).

Ass. et opp. (2°) : ζῆν 1°.

Syn. : (2°) (ἀπο)θνήσκειν ; (3°) ἀποτελευτᾶν (avec les oppositions d'aspect).

τελευτή, ἡ « fin » a) « terme » ; b) « couronnement » ; c) « mort ».

a) τελευτὴν καλεῖς τι ; ... οἷον πέρας καὶ ἔσχατον M. 75 e 1 (cf. Pa. 137 d 7) ψυχὴ ... οὐκ ἐπ' ἀρχὴν πορευομένη, ἀλλ' ἐπὶ τελευτήν R. VI 510 b 6 (cf. 511 b 9) οὔτ' ἂν ἀρχὴν οὔτε τελευτὴν οὔτε μέσον ἔχοι Pa. 137 d 5 (cf. L. IV 715 e 8).

b) τελευτὴν ἤδη κεφαλήν τε τῷ μύθῳ ... ἐπιθεῖναι T. 69 b 1.

c) τὴν τελευτὴν ἀντὶ τῆς ... σωτηρίας ἠλλάξαντο Mx. 237 a 4 τῆς ἅμα τελευτῆς ἀρίστης τε καὶ καλλίστης τυχεῖν Ep. 980 b 5 (cf. 973 c 8).

App. (b) : θάνατος.

App. et ass. : (a) ἔσχατον, πέρας ; (b) κεφαλή (b).

Ass. et opp. : (a) ἀρχή (A), μέσον (b) ; (c) σωτηρία (a).

Syn. : τέλος (1° a, c, d) ; (b) κολοφών, κορυφή (b).

τέλος, τό 1° « fin » a) « terme » ; b) « but » ; c) « achèvement, perfection » ; d) « mort » ; 2° « rite (des mystères) » ; 3° « impôt ».

1° a) ἡ ... ὁμολογία τέλος ἤδη ἕξει τῆς ἀληθείας G. 487 e 6 (cf. Ep. 992 d 5) ἐπ' αὐτῷ ... τῷ τοῦ νοητοῦ τέλει R. VII 532 b 2 ἔχειν ἤδη τέλος τὰ τῶν μαθημάτων R. VII 534 e 5 πρὸς τὸ τέλος ... τοῦ βίου R. X 613 c 5.

b) ἄλλο τέλος ... εἰς ὃ ἀποβλέψαντες Pr. 354 b 8 (réc. d 2 et 8) τέλος ... ἁπασῶν τῶν πράξεων τὸ ἀγαθόν G. 499 e 11 πρὸς τέλος ἤδη ἰὼν τῶν ἐρωτικῶν B. 210 e 4 (cf. 211 b 7) εἰς τέλος ἐλθόντες R. X 613 c 3.

c) τέλος τοῦ εὖ πράττειν Ch. 173 d 5 τέλος ἐπιθεῖναι τῷ λόγῳ B. 186 a 1 (cf. Mx. 241 d 5 Euth. 272 a 5 Le. VIII 352 c 8) τέλος δοκεῖ ἔχειν ἡ ἀπόκρισις B. 205 a 3 φιλοσοφίας ἐπὶ τέλει Mx. 234 a 5 (cf. R. VI 494 a 13, réc. 504 d 4; VII 540 a 6 T. 90 d 6 Ep. 985 a 6) οὐδὲ ἡ πολιτεία ... ἔργῳ τέλος λήψεται R. VI 501 e 5 (cf. Phr. 276 b 8) τοῦτο δὴ τὸ τέλος ἂν εἴη τῆς ἐπιθυμίας R. IX 575 d 8 (cf. L. II 661 b 3) εἰς μερισμὸν τὸν ἔσχατον τέλος ἀπειργασμένοι L. X 903 b 9 (an εἰς τέλος μερισμὸν ... ἀπειργασμένοι ? cf. Ep. 987 e 1).

d) τῶν ἤδη τέλος ἐχόντων L. IV 717 e 2 (cf. VII 801 e 7) τῶν τε ζώντων καὶ ὅσους ἂν ἤδη τέλος ... ἔχῃ L. V 740 c 2.

2° τελουμένου ... μεγάλοισι τέλεσι R. VIII 560 e 2.

3° τέλος ... μηδένα μηδὲν τελεῖν L. VIII 847 b 7.

Syn. : (1° a, c, d) τελευτή ; (1° b) σκοπός ; (1° c) κολοφών, κορυφή (b) ; (2°) τελετή (b).

τέμενος, τό « enceinte consacrée » τεμενῶν καὶ ἱερῶν L. VI 758 e 5.

App. et ass. : ἱερόν (2° a).

τέμνειν (à l'actif et au moyen) « diviser » ὥσπερ ... γραμμὴν δίχα τετμημένην λαβὼν ... πάλιν τέμνε ἑκάτερον τὸ τμῆμα R. VI 509 d 7-8 (cf. 510 b 2 So. 219 d 10, 265 e 8 Po. 264 e 13, 287 b 10 L. IX 864 b 8) τὸ ἓν ... τέμνειν R. VII 525 e 2 τὸ ἐπ' ἀριστερὰ τεμνόμενος μέρος, πάλιν τοῦτο τέμνων Phr. 266 a 4-5 κατ' εἴδη μέχρι τοῦ ἀτμήτου τέμνειν Phr. 277 b 8 (cf. 265 e 1 [B : διατέμνειν TW]) διχῇ τέμνεσθαι So. 223 c 12 τέμνοντες μέρη μερῶν ... διῃρούμεθα Po. 279 b 8 (cf. 262 b 6 e 5, 266 e 7 So. 264 e 2, 266 a 1 et 3).

App. et ass. : διαιρεῖν.

Syn. : διατέμνειν 1°, συντέμνειν.

τέρπειν 1° (à l'actif) « charmer » ; 2° (au moyen) « jouir ».

1° τέρπει ἡμᾶς ὁρῶντας H. M. 298 a 3 (cf. L. II 658 b 1).

2° τέρπονται ... διαφερόντως Pd. 85 b 2 ταύταις ταῖς ἡδοναῖς τερπόμενος Ph. 47 b 3.

App. (2°) : στέργειν 1°, χαίρειν (a).

τερπνός « réjouissant » εἴτε ... ἡδὺ εἴτε τερπνὸν λέγεις εἴτε χαρτόν Pr. 358 a 8 (cf. Cra. 419 d 2)*.

App. et ass. : ἡδύς, χαρτός.

τέρψις, ἡ « agrément » ἀγαθὸν εἶναί φησι τὸ χαίρειν ... καὶ τὴν ἡδονὴν καὶ τέρψιν Ph. 11 b 5 (réc. 19 c 7 avec χαράν ; cf. Cra. 419 d 1)*.

App et ass. : ἡδονή, χαρά.

τευτάζειν « s'appliquer » (à) γυμναστικὴ ... περὶ γιγνόμενον ... τετεύταχεν R. VII 521 e 5 (cf. Ph. 56 e 6 T. 90 b 3)*.

App. : σπουδάζειν 3° et 5°.

τεχνάζειν « ruser, intriguer » τεχνάζειν τε καὶ ψεύδεσθαι H. m' 371 d 6 (cf. L. IX 879 a 9 XI 921 b 6) οὐ σχήμασι τεχνάζοντας ἀλλ' ἀληθείᾳ τιμῶντας ἀρετὴν Ep. 989 c 8*.

App. et ass. : ψεύδεσθαι.

τέχνη, ἡ a) « art, science » ; b) « connaissance, méthode » ; c) « fraude ».

a) τέχνη καὶ ἐπιστήμη Pr. 357 b 4 (cf. b 5 I. 532 c 6, réc. 536 c 1 et 541 e 2 ; 532 c 7 R. VII 522 c 1 et 8 Ep. 974 b 4) οὐκ ἔστιν τέχνη ἀλλ' ἐμπειρία καὶ τριβή G. 463 b 4 (réc. 465 a 2, 500 b 5 e 6 ; cf. Phr. 260 e 5, 270 b 6 Ph. 55 e 7 L. XI 938 a 4) τῆς περὶ τοὺς λόγους τέχνης Pd. 90 b 7 (cf. Phr. 266 d 6) περὶ τέχνας ἢ χειρουργίας B. 203 a 6 οὐκ ἐκ τέχνης ἀλλ' ἔνθεοι ὄντες I. 533 e 6 οὐ τέχνῃ ... ἀλλὰ θείᾳ μοίρᾳ I. 534 b 8 (réc. 536 d 3) τῶν τεχνῶν καὶ δημιουργιῶν R. VI 495 d 8 (cf. B. 197 a 4) τῶν τεχνῶν καλουμένων R. VI 511 c 6 τέχνῃ λαβεῖν Phr. 265 d 1 (réc. 266 d 2 ; cf. 270 e 3, 275 c 6, 277 c 4 L. IX 875 b 3) οὐ ... τέχνῃ ἀλλὰ φύσει κατὰ θεόν Ep. 975 b 5 ἢ κατὰ παιδείαν ἢ κατὰ τέχνην Ep. 989 a 2 (cf. Pr. 312 b 3).

b) ἐμπειρία ... ποιεῖ ... πορεύεσθαι κατὰ τέχνην, ἀπειρία δὲ κατὰ τύχην G. 448 c 6 (cf. τὰ μὲν φύσει, τὰ δὲ τέχνῃ, τὰ δὲ διὰ τύχην L. X 888 e 6, réc. 889 a 5 b 2 c 6 ; τέχνῃ δι' ἐμπειρίας Le. VI 323 a 1) ἄνευ τέχνης τῆς περὶ τἀνθρώπεια Pd. 89 e 4 (cf. e 6) παρὰ τὴν αὑτοῦ φύσιν ἐπιδιδόντα θείᾳ τέχνῃ L. V 747 b 6 συνθέντα ὡς αὑτοῦ τέχνην Le. VII 341 b 5 (cf. L. VII 796 a 2).

c) καπηλείας τῆς ἀνελευθέρου τέχνῃ L. XI 919 e 6 (cf. 936 d 5).

App. (b) : μέθοδος (c-d).

App. et ass. : (a) δημιουργία, ἐπιστήμη, χειρουργία ; (b) ἐμπειρία.

Ass. et opp. : (a) ἐμπειρία, θεία μοῖρα, παιδεία (b), τριβή (b) ; (a-b) φύσις ; (b) τύχη.

Opp. : ἀτεχνία.

τεχνικός 1° adj. a) (personnes) « habile » (en un art ou un métier), « compétent » ; b) (choses) α) « ingénieux » ; β) « artificiel » ; 2° subst. m. « technicien, compétence ».

1° a) πολύ γε τεχνικώτερος τοῦ Δαιδάλου Euph. 15 b 10 εἰ ἔστιν ... τεχνικὸς περὶ οὗ βουλευόμεθα La. 185 a 1 (réc. b 2) τὸν τεχνικώτατον δεῖ αἱρεῖσθαι G. 455 b 5 εἰ μὲν ... τεχνικὸς ὤν ... εἰ δὲ μὴ τεχνικὸς εἶ I. 542 a 2 et 4 (cf. b 4) γείτονα εἶναί τινα ... τεχνικὸν ... καὶ περὶ ταῦτα σοφόν L. III 696 c 2.

b) α) τοῦτο ... σοφὸν εὑρὼν ἅμα καὶ τεχνικόν Phr. 273 b 3 τεκτονικὴν ... τεχνικωτέραν τῶν πολλῶν ἐπιστημῶν παρέχεται Ph. 56 b 6 (cf. Ep. 975 c 4) τεχνικώτερον εἰς σωτηρίαν L. XII 942 c 6.

β) τεκταίνεσθαι ... τὰ σμικρότερα, ἃ δὴ τεχνικὰ ... προσαγορεύομεν L. X 889 a 8.

2° τεχνικοῦ δεῖ εἰς ἕκαστον ; — Τεχνικοῦ G. 500 a 8 et 10 τὸν φάσκοντα περὶ αὐτῶν τεχνικὸν εἶναι Cra. 426 d 7 (cf. Phr. 270 d 2).

Adv. : τεχνικῶς (Ch. 173 c 1 Euth. 303 e 6 Cra. 425 a 7 Phr. 271 c 7*).

App. et ass. (1° a et b α) : σοφός.

τῇδε « ici-bas, sur la terre » τὸ τῇδε ... ὁρῶν κάλλος Phr. 249 d 5 (cf. 250 b 3 e 3) τῶν τε ὑπὸ γῆς θεῶν καὶ τῶν τῇδε L. XII 958 d 5.

Opp. : ἐκεῖ, ἐκεῖσε, ἐκεῖθεν.

Syn. : ἐνθάδε.

τηρεῖν a) « observer » ; b) « garder ».

a) τηρητέον αὐτοὺς ... εἰ φυλακικοί εἰσι R. III 412 e 5 (réc. 413 c 8 d 5) ἀποβλέποντας εἰς αὐτοὺς διαφερόντως τε τηροῦντας L. XII 952 b 2 (cf. VIII 836 a 5).

b) ὅ ... φαμεν δεῖν τὸν νομοθέτην τηρεῖν L. VIII 836 d 1.

App. et ass. : ἀποβλέπειν.

τιθασός « apprivoisé » διῄρητο ... τὸ ζῷον τῷ τιθασῷ καὶ ἀγρίῳ. Τὰ μὲν γὰρ ἔχοντα τιθασεύεσθαι φύσιν ἥμερα προσείρηται Po. 264 a 2* (cf. τὰ ... ἥμερα τιθασεύων R. IX 589 b 3).

Ass. et opp. : ἄγριος.

Ass. et syn. : ἥμερος.

Adv. : τιθασῶς (T. 77 a 7*).

τιθέναι (à l'actif et au moyen) 1° « instituer » ; 2° « mettre » (en fait), « poser » (en principe) ; 3° « classer » ; 4° « définir ».

1° πάντα καλῶς κεῖται θέντων θεῶν L. I 634 e 2 (cf. VII 793 b 5-6).

2° θέμενοι ... οὕτω Pr. 335 c 1 (cf. G. 507 c 8 Tht. 191 c 10) θεμένων ψυχὴν ἁρμονίαν εἶναι Pd. 93 c 1 (cf. L. X 899 c 6) θῶμεν ... δύο εἴδη τῶν ὄντων Pd. 79 a 6 (cf. a 7 et 9 G. 454 e 4) τίθημι ὡς ἀληθῆ ὄντα Pd. 100 a 5 (cf. B. 182 c 7-d 1 Ep. 981 a 2) ὃ ... ἐξ ἀρχῆς ἐθέμεθα δεῖν ποιεῖν R. IV 433 a 2 (cf. a 4) ὁμολογίᾳ θέμενοι ὅρον Phr. 237 d 1 ἐπιστήμην καὶ αἴσθησιν ταὐτὸν ἔθου Tht. 165 d 7 θὲς ... ἐν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ἐνὸν ... ἐκμαγεῖον Tht. 191 c 8 (cf. d 2).

3° ἐὰν ταῦτα τιθῶμεν ὡς ἀγαθά, ὀρθῶς ... θήσειν Euth. 279 b 7 ἐν ἀρετῆς ... τίθης μέρει τὴν ἀδικίαν R. I 348 e 2 (cf. e 4) πάντα ταῦτα εἰς ἐκεῖνά ποι ἂν θείης τὰ εἴδη R. IV 437 b 9 (cf. c 9) εἰς ἓν δεῖ πάντα ταῦτα τιθέναι Ph. 25 a 2 (réc. c 11).

4° τὸν τιθέμενον ἀνδρείαν τοῦθ' ὅπερ σὺ τίθεσαι La. 196 e 8-9 (cf. 197 e 4).

App. : (1°) καθιστάναι ; (2°) ὑποτιθέναι 4°.

Syn. (2°) : λαμβάνειν 5°.

τιθήνη, ἡ « nourrice » (au fig.) γενέσεως ὑποδοχὴν ... οἷον τιθήνην T. 49 a 7 τροφὸν καὶ τιθήνην τοῦ παντός T. 88 d 7 (réc. du préc. ; cf. 52 d 5)*.
App. et ass. : τροφός (2° b), ὑποδοχή.

τίκτειν « enfanter » a) litt. ; b) métaph.
a) τίκτει τε καὶ γεννᾷ B. 205 d 5 (cf. c 4, 191 c 1).
b) τίκτειν οὐκ εἴδωλα ἀρετῆς ... ἀλλ' ἀληθῆ B. 212 a 4 (cf. a 6, 210 d 6) (τῆς χώρας) ... τῆς τεκούσης καὶ θρεψάσης καὶ ὑποδεξαμένης Mx. 237 c 2.
App. : ἀποτίκτειν (cf. J. Brunel, *L'Aspect...*, p. 171).
App. et ass. : (a) γεννᾶν (a) ; (b) τρέφειν, ὑποδέχεσθαι.

τιμᾶν 1° « honorer » ; 2° (à l'actif et au moyen) « apprécier, estimer ».
1° τοὺς αὐτοὺς (sc. λόγους b 6) πρεσβεύω καὶ τιμῶ Cr. 46 c 1 (cf. B. 188 c 4) τιμᾶν ἢ ἀτιμάζειν Pd. 64 d 10 (cf. R. II 364 a 7 VIII 549 d 7, 551 a 4 L. V 727 d 1) τιμᾶν τε καὶ σπουδάζειν R. VII 538 b 8 τιμήσων τε καὶ ὀργιάσων Phr. 252 e 1 συγγένειαν ... τιμῶν τις καὶ σεβόμενος L. V 729 c 6 τιμῶντι θεούς, ὕμνοις ... γεραίροντι διάγειν Ep. 980 a 9 (cf. b 8).
2° πολλοῦ τιμῶμαι τὴν ... κατάκλισιν B. 175 e 1 ὁ δὲ τοὐναντίον ἐναντίως τιμάσθω, μᾶλλον δὲ ἀτιμαζέσθω L. VI 784 e 7.
App. et ass. (1°) : γεραίρειν, ὀργιάζειν, πρεσβεύειν, σέβειν, σπουδάζειν 6°, ὑμνεῖν 1° (Ep. 980 b 8).
Ass. et opp. : ἀτιμάζειν.

τιμή, ἡ a) « honneur » ; b) « culte ».
a) ἔν τε ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἄλλαις τιμαῖς Ap. 35 b 2 (cf. R. VIII 549 c 3 T. 20 a 4) τιμή τε καὶ γέρα Euph. 15 a 9 (cf. R. VII 516 c 7) τιμὰς φέρονται κατὰ τὴν ἀξίαν Pd. 113 e 1 χρημάτων καὶ τιμῶν Mx. 247 b 6 (cf. L. IV 716 a 6) δόξας τε καὶ τιμὰς καὶ δωρεάς R. II 366 e 4 (cf. 361 c 1 Mx. 247 b 6 Po. 310 e 10 L. IV 716 a 6) τιμαὶ ... καὶ ἔπαινοι R. VII 516 c 7 θεῖον ... ἀγαθόν που τιμή L. V 727 a 4 τὰς τῶν γεννησάντων τιμάς τε καὶ ἀτιμίας L. XI 930 e 7 (cf. III 697 b 2) δώροις καὶ τιμαῖς πρεπούσαις τιμηθείς L. XII 953 d 7.
b) αἱ τιμαὶ ... καὶ ἱερὰ τὰ παρὰ τῶν θεῶν ἠφανίζετο B. 190 c 6 περὶ θεῶν τιμῆς προγόνων τε θεραπείας L. IV 723 e 4 θεοῖς ... τιμὰς μετ' εὐχῶν δόντες Le. VIII 357 c 5. .
App. et ass. : (a) ἀρχή (B), γέρας, δόξα (4° b), δωρεά, δῶρον, ἔπαινος, χρήματα ; (b) θεραπεία 2°, ἱερά (2° e).
Ass. : ἀξία.
Ass. et opp. (a) : ἀτιμία.

τίμιος (adj. et subst. n.) a) « honoré, réputé » ; b) « honorable » ; c) « précieux ».
a) ἐν ... ταῖς εὐνόμοις πόλεσιν τιμιώτατον ἡ ἀρετή H. M. 284 a 1 παρὰ τοῖς καλοῖς τίμιον Phr. 257 b 1 (cf. B. 209 d 8) τιμιώτερον ἀντὶ ἀτιμοτέρου ποιήσει R. VII 539 d 1 (cf. Po. 288 a 6).

b) μητρὸς ... τιμιώτερόν ἐστιν ἡ πατρὶς καὶ σεμνότερον Cr. 51 a 9 τὸ ... ἐν τοῖς πρεσβύτατον εἶναι ... τίμιον B. 178 b 1 τῶν ... κακῶν οὐδὲν τίμιον L. V 727 a 4 τὸ ... αὐτῆς (sc. ψυχῆς) τίμιον ἅμα καὶ καλόν L. V 728 a 3 (cf. 731 c 5-6) τίμιον ... σῶμα οὐ τὸ καλόν L. V 728 d 7 ἀγαστοὶ ... καὶ τίμιοι τοῖς δικαίοις L. VII 808 c 5 τὸ ... μὴ τίμια τὰ θεῖα εἶναι, τὰ δὲ τίμια Ep. 987 a 7-8.

c) ψυχὴ σώματος τιμιωτέρα R. IX 591 b 8 (cf. b 5 Cr. 48 a 3 Phr. 241 c 5, 250 b 3 Po. 285 e 4 L. III 697 b 3) τὴν τῶν καλλίστων καὶ τιμιωτάτων φύσιν Ph. 30 b 7 (cf. L. III 698 a 3).

App. et ass. : (b-c) καλός (1° b).

Ass. : (a) ἀγαστός ; (b) σεμνός (a).

Ass. et opp. : (a) ἄτιμος ; (b) καλός (1° a).

Syn. : ἔντιμος.

τιμωρεῖν (moyen et actif) 1° « venger » ; 2° « se venger » (de), « punir ».

1° βοηθήσας ... Πατρόκλῳ καὶ τιμωρήσας B. 179 e 6 (cf. Ap. 28 c 5 L. V 729 e 7) ὑπὲρ πατρίδος ... μὴ τιμωρούμενον L. IX 856 c 1.

2° ὅστις μὴ ... ἀλογίστως τιμωρεῖται Pr. 324 b 1 (cf. b 3 Pd. 62 c 4 R. II 359 a 8) ἐτιμωρήσατο αὐτόν R. II 377 e 10 (cf. VIII 549 e 9 L. VIII 846 b 2).

App. et ass. (1°) : βοηθεῖν.

τιμωρία, ἡ « vengeance, châtiment » δίκης τε καὶ τιμωρίας G. 472 d 8 (cf. R. X 616 a 8 L. IX 857 a 4) ὑποσχὼν τιμωρίαν ... τῇ Δίκῃ L. IV 716 b 4 (cf. VI 762 b 5) τοῦτο ... τὸ πάθος δίκη μὲν οὐκ ἔστιν ... τιμωρία δέ L. V 728 c 3 (cf. 735 e 1) ἐπὶ τιμωρίας ... τῶν ἐχθρῶν Le. VII 336 e 6.

App. : τίσις.

App. et ass. : δίκη (opp. L. V 728 c 3).

τιμωρός « vengeur » Δίκη τῶν ἀπολειπομένων ... τιμωρός L. IV 716 a 3 (cf. IX 872 e 2 Ep. 988 e 4) ἁμαρτήματα ... εἰς θεὸν ἀνηρτημένα τιμωρόν L. V 729 e 5*.

τίνειν « payer » (« expier ») δίκην τίνουσαν τῆς προτέρας τροφῆς Pd. 81 d 8 (cf. Tht. 177 a 2) τείσεις ... τὴν προσήκουσαν τιμωρίαν L. X 905 a 7 (cf. Le. VII 335 a 5).

τίς « qui », τί « quoi » ἀναμνησθῶμεν τί ἐστιν ὃ λέγεις H. m. 366 a 2 εἰπεῖν τί ἐστι τὸ καλόν H. M. 286 d 1 (réc. 287 d 4) οὐ τὸ ποιόν τι τὸ δὲ τί ζητούσης εἰδέναι Le. VII 343 c 1.

Ass. et opp. : ποιόν τι.

τις « quelqu'un », τι « quelque chose » ἔστι τι τοῦτο, ἡ δικαιοσύνη ; H. M. 287 c 5 (cf. Pr. 324 d 8 Pd. 64 c 2 R. V 476 c 10) οὖσί γέ τισι τούτοις H. M. 287 c 10 (cf. d 2) ἐὰν δοκῶσί τι εἶναι μηδὲν ὄντες Ap. 41 e 5 (cf. La. 200 a 8 G. 472 a 2, 527 d 8 Mx. 247 b 3 Euth. 303 d 1 R. V 455 c 8) λέγειν τι La. 195 c 3 (voir à λέγειν 3° d'autres exemples) οἴεσθέ τι ποιεῖν οὐδὲν ποιοῦντες B. 173 c 8

ὃ δὴ διώκει ... ψυχὴ ... ἀπομαντευομένη τι εἶναι R. VI 505 e 2 τοῦ ἀεὶ ὄντος ... ἀλλ' οὐ τοῦ ποτέ τι γιγνομένου R. VII 527 b 5.
Ass. et opp. : οὐ (μη) δείς, -δέν.

τίσις, ἡ « expiation » εἰς τὸ τῆς τίσεώς τε καὶ δίκης δεσμωτήριον G. 523 b 4 (cf. L. IX 870 d 8)*.
App. : τιμωρία.
App. et ass. : δίκη.

τμῆμα, τό « section » ἐπὶ τοῖς τέτταρσι τμήμασι R. VI 511 d 8 (cf. b 3, 509 d 7 e 1 So. 266 d 6 Po. 258 b 11, 280 d 7 Ph. 61 e 6 L. V 745 c 5) ἐν τοῖς δίχα τμήμασι L. V 745 d 2.
Syn. : τομή.

τόκος, ὁ « enfantement » τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ τόκου ἐν τῷ καλῷ B. 206 e 4 (cf. c 6).
App. et ass. : γέννησις.

τόλμα, ἡ « audace » ἀπορίᾳ ... τόλμης καὶ ἀναισχυντίας Ap. 38 d 7 ἡ ἄφρων τόλμα τε καὶ καρτέρησις La. 193 d 1 ἀνδρείας ... ὀλίγοις οἶμαι μετεῖναι, θρασύτητος δὲ καὶ τόλμης ... πάνυ πολλοῖς La. 197 b 4 ἐνέθεσαν παρανομίαν ... καὶ τόλμαν L. III 700 e 6 (cf. R. IX 575 a 4 Le. VII 336 b 6 d 8) ἀνόσιοι πληγῶν τόλμαι L. IX 881 b 1.
App. : θράσος. — App. et ass. : θρασύτης (a), καρτέρησις.
Ass. : ἀναισχυντία. — Ass. et opp. : ἀνδρεία.

τολμᾶν a) « oser » ; b) « se résoudre » (à).
a) πάντα σχήματα τολμῶντες ποιεῖν R. IX 576 a 1 πάντα ... τολμητέον Tht. 196 d 2 (cf. 197 a 4 L. X 888 a 3) μὴ τολμήσῃς περὶ θεοὺς μηδὲν ἀσεβῆσαι L. X 888 d 3 (cf. Ep. 985 c 8).
b) ἐκεῖνο (sc. μέγεθος d 7) ... οὐ τετόλμηκεν, μέγα ὄν, σμικρὸν εἶναι Pd. 102 e 5 (emploi parménidien ; cf. 103 d 8) ἐτόλμησεν ἑλέσθαι ... ὑπεραποθανεῖν B. 179 e 5 (cf. L. VIII 840 b 7).
App. : θαρρεῖν.

τόλμημα, τό « tentative » παρὰ φύσιν ... τὸ τόλμημ' εἶναι δι' ἀκράτειαν L. I 636 c 7*.

τολμηρός « audacieux » ἀνθρώπου τολμηροῦ ... δεῖσθαι L. VIII 835 c 4.

τομή, ἡ « section » σκόπει ... τὴν τοῦ νοητοῦ τομὴν ᾗ τμητέον R. VI 510 b 2 (cf. Po. 261 a 5 L. V 738 a 8).
Syn. : τμῆμα.

τόμια, τά « membres d'une victime dépecée » διὰ τομίων πορευόμενος L. VI 753 d 5*.

τοπάζειν « conjecturer » a) pour le présent ou l'avenir ; b) pour le passé.
a) πάλαι τοπάζω τοιοῦτόν τί σε λέγειν ... γλιχόμενος ... εἰδέναι G. 489 d 2 (cf. Phr. 228 d 7) οὐ κακῶς τοπάζειν Tht. 155 d 1 (cf. 151 b 4 L. II 653 a 2 VIII 837 e 2 XII 962 c 8) δόξαις τοπαζόμενα Ep. 976 a 5*.

b) ὡς ... τότε γενόμενον, νῦν ἔστι ... τοπάσαι L. III 691 d 6*.
App. : εἰκάζειν 4°, μαντεύεσθαι 2°, τεκμαίρεσθαι.
Ass. et opp. : εἰδέναι.

τόπος, ὁ « lieu, région » κατὰ τὸν αὐτὸν τόπον καὶ χρόνον G. 496 e 12 βασιλεύειν τὸ μὲν νοητοῦ ... τόπου, τὸ δ' αὖ ὁρατοῦ R. VI 509 d 2 (cf. 508 c 2 VII 516 b 11, 532 d 1) τὸν ... ὑπερουράνιον τόπον Phr. 247 c 3 εἰς τὸν τῆς ἀνομοιότητος ... τόπον [codd., Eus. : πόντον Simplicius, Proclus pluries, edd.] Po. 273 d 7 τὸ ὄν ... ἔν τινι τόπῳ καὶ κατέχον χώραν τινά T. 52 b 5 ὁ τόπος ... τῆς χώρας L. IV 705 c 1 (cf. V 747 e 3).
Ass. : χρόνος (b).
Ass. et syn. : χώρα (a ; au moins app. : b).

τορῶς « avec sagacité » τορῶς τε καὶ ὀξέως διακονεῖν Tht. 175 e 5*.

τότε « alors », « en ce temps-là » εἶδον τότε τἀκεῖ Phr. 250 a 2 (cf. a 4 b 6) πόθῳ τῶν τότε Phr. 250 c 7 (cf. 251 a 2 et 4).
Ass. : ἐκεῖ (à propos d'une vision antérieure de l'au-delà).

τραγικός « tragique » a) adj. ; b) subst. m.
a) τραγικὴ ... ἡ ἀπόκρισις M. 76 e 3 φαίη ἂν ἀνὴρ τραγικός Pd. 115 a 4 περὶ τὸν τραγικὸν βίον Cra. 408 c 8 (jeu sur le sens primitif « de bouc » c 7, ass. à τραχύς) τὰς ... τραγικὰς θεωρήσεις Ph. 48 a 5 (cf. L. VIII 838 c 4).
b) τῶν καλῶν ... τούτων τῶν τραγικῶν ... διδάσκαλος R. X 595 c 1.
Adv. : τραγικῶς (R. III 413 b 4 VIII 545 e 1*).

τραγῳδεῖν « rendre pompeux » (ὀνόματα) ... βουλομένων τραγῳδεῖν Cra. 414 c 5 (cf. 418 d 4)*.

τραγῳδία, ἡ « tragédie » (au fig.) ἐν ... τῇ τοῦ βίου ... τραγῳδίᾳ καὶ κωμῳδίᾳ Ph. 50 b 3 ἡμεῖς ἐσμεν τραγῳδίας ... ποιηταί L. VII 817 b 3.
Ass. et opp. : κωμῳδία.

τραχύς « rude » (au fig., adj. et subst. n.) πρὸς τὸ μὴ τραχὺ τοῦ ἤθους ἀλλ' ἥμερόν τε καὶ λεῖον Cra. 406 a 9 πορευτέον πρὸς τὸ τραχὺ τοῦ νόμου R. V 452 c 4 (cf. L. IX 864 c 6) τραχυτέρα ὁδός So. 229 d 10 (cf. R. I 328 e 3).
Ass. et opp. : ἥμερος (a), λεῖος.

τρέπειν 1° (à l'actif) « tourner, diriger » (vers) ; 2° (au moyen-passif) « se tourner » (vers).
1° ἐνταῦθα τὸν νοῦν τρέποντες Mx. 248 c 7 τὴν διάνοιαν ἄλλοσε τρέπειν R. III 393 a 8 (cf. Euth. 275 b 4 Pa. 135 b 9 So. 250 c 9 Le. VIII 355 b 2) Λυσίαν ... ἐπὶ φιλοσοφίαν ... τρέψον Phr. 257 b 5 ἐκεῖσε τρέπειν τὰς ... ἐπιθυμίας τῶν παίδων L. I 643 c 7 (cf. VI 783 a 4 VII 809 a 6) ἐπὶ θεοσέβειαν ... τρέψαι πόλιν Ep. 985 d 1.
2° ἐπὶ ζήτησιν ... ἐτραπόμην Ap. 21 b 8 (cf. Mx. 234 a 6) ᾗ ... ἐτράπημεν Ly. 213 e 5 (cf. Pd. 82 d 6 R. II 365 c 3 VII 520 a 2 Pa. 135 c 5 Le. VII 332 e 1) δοκεῖ ... ἡ ... πραγματεία ... πρὸς ... τὴν ψυχὴν τετράφθαι Pd. 64 e 5 (cf. Phr. 257 b 5) ἐπὶ τὸ πολὺ

πέλαγος τετραμμένος τοῦ καλοῦ B. 210 d 4 (cf. R. VII 519 a 4 b 6) πρὸς μᾶλλον ὄντα τετραμμένος R. VII 515 d 4 οὐκ ὀρθῶς ... τετραμμένῳ R. VII 518 d 6 (cf. R. IX 591 c 8) ἐπὶ τὸ ἄδικον τραπόμεναι Phr. 250 a 4.

App. : ἀποβλέπειν (cf. Pa. 135 b 8), στρέφειν.

τρέφειν (à l'actif et au moyen) 1° « nourrir » a) au pr. ; b) au fig. ; 2° « élever ».

1° a) κυεῖν τε καὶ γεννᾶν καὶ τρέφειν Po. 274 a 7 γίγνεσθαι ... τρέφεσθαι καὶ παιδεύεσθαι Ep. 973 d 5.

b) ἀφ' ὧν ψυχὴ τρέφεται Pr. 313 c 6 (cf. R. III 401 e 5) τὸ ἀληθὲς ... θεωμένη καὶ ὑπ' ἐκείνου τρεφομένη Pd. 84 a 8 (cf. R. VI 490 b 6 Phr. 247 d 2) τεκόντι ... ἀρετὴν ἀληθῆ καὶ θρεψαμένῳ B. 212 a 6 ἐν τῇ ψυχῇ γενόμενον αὐτὸ ἑαυτὸ ἤδη τρέφει Le. VII 341 d 2.

2° τοὺς εὖ φύντας, ἐὰν καὶ εὖ τραφῶσιν A. 120 e 3 εὖ ἔθρεψεν καὶ ἐπαίδευσεν M. 90 b 1 (cf. Cr. 54 a 4 et 6 R. II 376 c 8 III 414 d 5 IV 442 a 5 VII 534 d 4 L. VI 751 c 9 VII 810 e 10 XII 965 a 7 Le. VII 333 b 7, 335 d 7) ἐν πάσῃ ἐλευθερίᾳ τεθραμμένοι Mx. 239 a 6 (cf. R. VII 541 a 3 IX 572 d 8 Tht. 172 d 1, 175 e 1) ἐάν τις ὀρθῶς τραφῇ R. III 401 d 8 (réc. e 3 et 402 a 4 ; cf. L. IX 853 d 7) ἐν πονηραῖς ψυχαῖς τεθράφθαι τε καὶ ὡμιληκέναι R. III 409 a 2 τῶν γεννησάντων καὶ θρεψαμένων L. IV 717 c 1.

App. et ass. : (1° a et b) γίγνεσθαι ; (1° a et 2°) γεννᾶν, παιδεύειν ; (1° b) τίκτειν ; (2°) φύεσθαι.

τρίβειν « frotter » ταχ' ἂν παρ' ἄλληλα σκοποῦντες καὶ τρίβοντες ... ἐκλάμψαι ποιήσαιμεν τὴν δικαιοσύνην R. IV 435 a 2 (cf. Le. VII 344 b 4).

τριβή, ἡ a) « usure » (sens étymologique) ; b) « usage, routine ».

a) συνουσίᾳ τε καὶ χρόνου τριβῇ R. VI 493 b 6 μετὰ τριβῆς πάσης καὶ χρόνου πολλοῦ Le. VII 344 b 3 (cf. τριβόμενα b 4)*.

b) οὐκ ἔστιν τέχνη, ἀλλ' ἐμπειρία καὶ τριβή G. 463 b 4 (réc. 501 a 7 ; cf. Phr. 260 e 5, 270 b 5 Ph. 55 e 6 L. XI 938 a 4) τριβῇ προσαπτόμενος αὐτῆς (= τῆς τοῦ μὴ ὄντος σκοτεινότητος) So. 254 a 5 μνήμῃ καὶ τριβῇ δόξης Ep. 976 b 3*.

App. et ass. (b) : ἐμπειρία.

Ass. (a) : χρόνος.

Ass. et opp. (b) : τέχνη.

τρόπος, ὁ (au sg. et au pl.) a) « genre, manière » ; b) « méthode, règle » ; c) « mœurs, caractère ».

a) ὅντινα τρόπον νῦν ... ζῇ La. 188 a 1 (cf. G. 500 c 3 et 6 R. I 352 d 7 R. III 416 d 3 X 600 b 4 Le. VII 331 b 2) τίνα ... τρόπον δοίη δίκην Pr. 322 c 4 τίς ... ὁ τρόπος τῆς λέξεως R. III 400 d 7 ὅσοι ... πολιτειῶν τρόποι ... τοσοῦτοι ψυχῆς τρόποι R. IV 445 c 9-10 (cf. V 449 c 8) ὀστρέου τρόπον Phr. 250 c 6.

b) τῷ κατὰ τρόπον ζητοῦντι T. 80 c 8 οὐδαμῶς δρᾶν κατὰ τρόπον L. I 638 c 4 (cf. 641 b 4 III 686 d 1, 687 a 4 XI 931 a 7) τῷ

παραλαμβάνοντι κατὰ τρόπον Ep. 991 d 8 (réc. e 5, 992 a 8 ; cf. e 1 et 992 a 5 τρόπος).

c) σε ... ηὐδαιμόνισα τοῦ τρόπου Cr. 43 b 7 (cf. H. m. 365 b 3 Pd. 58 e 4, 59 b 1 R. I 329 d 3 e 3) κατά τι τῆς ψυχῆς ἦθος ἢ τρόπους Ly. 222 a 3 (cf. B. 207 e 3 T. 42 e 6 L. VI 773 c 1 X 896 c 9 XI 924 d 7 Le. VII 330 a 4) οἷς ... ἂν πρὸς τρόπου τὰ ῥηθέντα L. II 655 d 7 (cf. V 739 b 6) ἐν τρόποις ψυχῶν L. VII 797 d 11 (cf. 803 a 7 VIII 841 c 5) τρόπων ἤθεσιν καὶ ἔθεσιν L. XII 968 d 2 ἔκ τινος ἀδίκου βίου ἐπὶ δίκαιον τρόπον ἄγοντας Le. VII 324 d 6 παρὰ φύσιν ἢ τρόπον ἤ τινα συνήθειαν L. II 655 e 3.

App. et ass. (c) : ἔθος, ἦθος, συνήθεια (a).

Ass. : ψυχή.

Ass. et opp. (c) : φύσις (B 1° b δ).

τροφεύς, ὁ « nourricier » (au fig.) πάσης κακίας ... τροφεῖ R. IX 580 a 5 τοῖς κατὰ νόμον παιδευταῖς καὶ τροφεῦσιν Po. 308 e 6.

App. et ass. : παιδευτής.

Syn. : τροφός (1° b).

τροφή, ἡ 1° au pr. a) « nourriture, régime » ; b) « nourrissement » ; 2° au fig. a) « régime de vie » ; b) « éducation ».

1° a) τροφῆς οὐδὲν δεῖται Ap. 36 e 1 (cf. Phr. 248 b 6, 259 c 4 Ep. 975 b 1) μέγας ... φύσει ἢ τροφῇ G. 524 c 1.

b) τὴν τοῦ γενομένου τροφήν τε καὶ παιδείαν Cr. 50 d 7 (cf. R. V 451 e 4) τὸν τῶν σκυλάκων τόκον τε καὶ τροφὴν R. V 451 d 8 φάρμακα καὶ τροφὴν προσφέρων Phr. 270 b 7 τῆς κυήσεως καὶ γεννήσεως καὶ τροφῆς Po. 274 a 2 πάντα εἰς τροφὴν καὶ παίδευσιν Criti. 110 c 7 (cf. L. XI 926 e 2) μετὰ γένεσιν τροφὴν καὶ παιδείαν L. VI 783 b 3 (cf. VII 788 a 1 VIII 842 e 2 IX 874 d 5 XI 927 c 6 Po. 261 d 3).

2° a) τῆς προτέρας τροφῆς κακῆς οὔσης Pd. 81 d 9 πλὴν τῆς παιδείας τε καὶ τροφῆς Pd. 107 d 3 τὴν τῆς τροφῆς σώφρονα δίαιταν Le. VII 336 c 3 (cf. 340 d 4).

b) κυριωτάτη ἐν μουσικῇ τροφή R. III 401 d 5 (réc. 402 a 5 ; cf. V 453 d 3 Pd. 84 b 4 L. I 643 c 9 Ep. 992 a 5 Le. VII 343 c 7) τῆς παιδείας τε καὶ τροφῆς R. III 412 b 2 (cf. IV 423 e 5, 445 e 2 A. 122 b 4 Cr. 50 d 7 Mx. 237 a 8 Po. 275 c 4 Ph. 55 d 3 T. 19 c 7 L. IX 854 e 5, 874 d 2 XII 952 b 7, 969 a 3 Ep. 989 c 4) τροφὴ ... καὶ παίδευσις R. IV 424 a 5 (cf. T. 44 b 9 ; τὴν νῦν γένεσιν καὶ τροφὴν καὶ παίδευσιν L. V 740 a 2) ὑπὸ τροφῆς κακῆς ἤ τινος ὁμιλίας R. IV 431 a 8 τὴν γένεσιν καὶ τροφὴν R. V 451 d 1 τὴν ἀρίστην φύσιν ἐν ἀλλοτριωτέρᾳ ... τροφῇ R. VI 491 d 8 (cf. 495 a 6 IV 430 a 5 Phr. 272 d 6 T. 20 a 1 et 8 L. V 735 c 1 XI 934 d 7 XII 961 b 2) ὅσοι γενέσει καὶ τροφαῖς εὖ πεπαίδευνται L. XI 920 b 1.

App. et ass. : γένεσις (1° a), γέννησις, παιδεία (II 1°), παίδευσις 1° ; (1° b) φάρμακον ; (2° a) δίαιτα.

Ass. (2° b) : ὁμιλία 1°.

Ass. et opp. : φύσις.

τροφός, ὁ, ἡ, τό 1° m. « nourricier » a) au pr. ; b) au fig. ; 2° f. « nourrice » a) au pr. ; b) au fig. ; 3° n. « élément nourricier ».

1° a) τῆς ἀγέλης τροφὸς ὁ βουφορβός Po. 268 a 8.

b) νομέα καὶ τροφὸν ἀγέλης ἀνθρωπίνης Po. 268 c 1.

2° a) τροφὸς καὶ μήτηρ καὶ παιδαγωγός Pr. 325 c 8 (cf. R. II 377 c 3 L. VII 794 e 1 X 887 d 3).

b) ἡ γῆ αὐτοὺς ... ἀνῆκεν, καὶ νῦν δεῖ ὡς περὶ μητρὸς καὶ τροφοῦ τῆς χώρας ... βουλεύεσθαι R. III 414 e 3 (cf. V 470 d 8 L. XI 918 e 7) τροφὸν καὶ τιθήνην τοῦ παντός T. 88 d 7.

3° τὴν δὴ τῆς τροφῆς κτῆσιν ... λεκτέον ... ἡμῶν εἶναι τροφόν Po. 289 a 2.

App. et ass. : (1° b) νομεύς (b) ; (2°) μήτηρ, τιθήνη.

Syn (1° b) : τροφεύς.

τρυφᾶν a) « vivre dans la mollesse » ; b) « faire le délicat » ; c) « mollir, en prendre à son aise ».

a) οἱ τρυφῶντες, ἅτε τυραννεύοντες ... M. 76 b 8 (cf. Le. VII 341 a 4) τρυφῶσαν πόλιν R. II 372 e 4 (repris e 9 par φλεγμαίνουσαν ; réc. III 399 e 6 ; cf. VIII 556 b 8 L. VII 806 c 4 X 901 a 3 Le. VIII 354 d 7) τῇ βασιλικῇ καὶ τρυφώσῃ ... παιδείᾳ L. III 695 d 6*.

b) ἐπειδὴ ... τρυφᾷς A. 114 a 6 (cf. L. XI 926 b 1)*.

c) ἐπειδὴ ... δοκεῖς σὺ τρυφᾶν Euph. 11 e 2 (réc. 12 a 5 ; cf. Pr. 327 e 1) ἡμᾶς ... εἴων τρυφᾶν La. 179 d 1*.

App. et ass. (a) : τυραννεύειν, φλεγμαίνειν (b).

τρυφή, ἡ « mollesse, vie de plaisir » εἰς πλούτους ἀποβλέψαι καὶ τρυφὰς ... τήν τε ἄλλην ἁβρότητα τὴν Περσῶν A. 122 b 9 (cf. B. 197 d 7) τρυφὴ καὶ ἀκολασία G. 492 c 5 τρυφῆς καὶ ὕβρεως καὶ ἀκρατίας G. 525 a 4 τρυφὴν καὶ ἀργίαν R. IV 422 a 1 (cf. L. X 900 e 10, 901 e 7) τρυφὴ ... καὶ μαλθακία R. IX 590 b 5 τρυφῆς μεστοὶ καὶ ἀνεπιπληξίας L. III 695 b 3 (cf. 691 a 2 I 637 e 7 VII 791 d 5, 793 e 5, 794 a 1 XI 919 b 8 Criti. 121 a 3) ῥᾳθυμίᾳ καὶ τρυφῇ L. X 901 c 1 (cf. e 4) ἡδονῆς τῆς τε ἄλλης τρυφῆς Le. VII 327 b 5*.

App. et ass. : ἁβρότης, ἀκολασία, ἀκράτεια, ἀργία, ἡδονή, μαλθακία, ῥᾳθυμία, ὕβρις.

Ass. : ἀνεπιπληξία, πλοῦτος.

τυγχάνειν 1° a) avec un génitif de but « atteindre, obtenir » ; b) absolument « réussir » ; 2° « se trouver » (faire), au sens des expressions familières « ce qui, quand (si, comme) cela se trouve ».

1° a) ὁ τευξόμενος τοῦ ὄντος Pd. 66 a 7 (cf. B. 202 a 6 Tht. 172 d 9, 186 c 7) ἐάνπερ τῆς ὀρθότητος τυγχάνῃ τὰ ὀνόματα Cra. 394 e 6 τῆς ἅμα τελευτῆς ἀρίστης τε καὶ καλλίστης τυχεῖν Ep. 980 b 6.

b) οὐ(χ) ... ἁμαρτάνοι γ' ἄν ποτε ἡ σοφία, ἀλλ' ἀνάγκη ... τυγχάνειν Euth. 280 a 8.

2° ποιοῦσι ... τοῦτο ὅ τι ἂν τύχωσι Cr. 44 d 10 (cf. 45 d 2 Pr. 353 a 8 G. 522 c 3 B. 181 b 1 et 7 R. VIII 561 d 3) κατηγοροῦσιν, ὅταν τύχωσιν G. 520 a 5 εἰ ἔτυχεν Cra. 439 c 4 (cf. Tht. 179 c 5) τὴν τοῦ ... εἰκῇ δύναμιν καὶ τὸ ὅπῃ ἔτυχεν Ph. 28 d 8.

Ass. et opp. (1° b) : ἁμαρτάνειν.

τύπος, ὁ a) « empreinte » ; b) « type, modèle » ; c) « ébauche, esquisse, vue d'ensemble ».

a) ἐνδύεται τύπον [Stobaei L Richards Adam : τύπος AFT Burnet Chambry] ὃν ἄν τις βούληται ἐνσημήνασθαι ἑκάστῳ R. II 377 b 2 (cf. III 396 d 9 Cra. 432 e 6) τὰ οἰκεῖα συνάγουσα ἀποτυπώματα καὶ τύπους [B : τυποῦσα TWY] Tht. 194 b 5 (cf. 192 a 4) οἷον ἐν κατόπτρῳ δεχομένῳ τύπους T. 71 b 4 τὰ γεγραμμένα τύποις Le. VII 343 a 4 (cf. Phr. 275 a 4).

b) δεῖ ... τὸν αὐτὸν τύπον εἶναι R. II 377 c 8 (cf. 379 a 2) τῶν περὶ θεοὺς νόμων τε καὶ τύπων R. II 380 c 8 (cf. 379 a 5, 383 a 2 c 6 III 398 b 3 d 5) ὅσα τούτου τοῦ τύπου R. III 387 c 2 (cf. c 10, 396 e 9, 397 c 9 Tht. 171 e 3 Ph. 51 d 2 L. VII 809 b 5) καλὰ ἤθη ... τοῦ αὐτοῦ μετέχοντα τύπου R. III 402 d 3 (l'Idée du Beau?) εἰ ... τοὺς τύπους ὑφηγησαίμεθα R. III 403 e 1 (cf. les cas voisins groupés au début de c) κείσθω νόμος ... καὶ τύπος ἐκμαγεῖόν τε L. VII 801 d 7 (cf. c 7, 802 e 1).

c) εἰς τύπον τινὰ ἐμβεβήκαμεν Cra. 397 a 5 (cf. Pr. 344 b 3 R. IV 443 c 1) ὡς ἐν τύπῳ, μὴ δι' ἀκριβείας, εἰρῆσθαι R. III 414 a 7 (cf. L. IV 718 c 4) ἔχεις ... τὸν τύπον ὧν λέγω R. VI 491 c 4 προελώμεθα δή τι παράδειγμα ... ἵνα τύπῳ λάβωμεν R. VIII 559 a 9 (cf. Ph. 61 a 4 L. VII 803 e 5 X 905 c 2) περιγραφήν τε καὶ τοὺς τύπους τῶν τιμωριῶν εἰπόντας L. IX 876 e 1 (cf. VI 778 c 2 VII 803 e 5, 816 c 2).

App. : (a) σφραγίς (Tht. 192 a 6), χαρακτήρ (a) ; (b) γένος 4°, εἶδος 4°, παράδειγμα 4° a, σχῆμα 6° (Po. 268 c 6, 277 a 6) ; (c) ὑπογραφή (R. VI 504 d 7).

App. et ass. : (a) ἀποτύπωμα ; (b) ἐκμαγεῖον (c) ; (c) περιγραφή.

Ass. (b) : νόμος.

τυποῦν « modeler » τῶν ὄντων ἀεὶ μιμήματα, τυπωθέντα ὑπ' αὐτῶν T. 50 c 5 (Tht. 194 b 5, pour τυποῦσα TWY, lire τύπους avec B ; cf. τύπος a).

Syn. : ἀποτυποῦσθαι (avec les distinctions de J. Brunel, *L'Aspect...*, p. 184).

τυραννεῖν et **τυραννεύειν** 1° au pr. a) actif « être tyran » ; b) passif « être gouverné par un tyran » ; 2° au fig. : a) actif « agir en tyran » ; b) passif « être dominé, tyrannisé » (par).

1° a) ἀθλιώτερος ... ὁ ... τυραννεύσας G. 473 e 1 (cf. Le. VIII 354 a 6) ποιεῖν τυραννοῦντα ὅ τι ἂν ἐπιθυμῇ L. II 661 b 2 τῇ τυραννούσῃ [cj. des Places : -ουμένῃ AO] ψυχῇ L. IV 710 a 1.

b) τὴν τυραννουμένην πόλιν R. IX 576 c 7 (cf. d 2 VIII 545 c 3)

τυραννουμένης μὲν οὐκ ἔστιν ἀθλιωτέρα, βασιλευομένης δὲ οὐκ εὐδαιμονεστέρα R. IX 576 e 3.

2° a) νοσοῦντι ... τυραννοῦντι ... ὡς μηδὲ ἐπιπλήττοντι ἑαυτῷ A. 135 a 1 οἱ τρυφῶντες, ἅτε τυραννεύοντες M. 76 b 8 (ἐπιθυμία) ... περὶ ... μέθας τυραννεύσασα Phr. 238 b 3.

b) ἡ τυραννουμένη ... ψυχή R. IX 577 d 13 (cf. L. IV 710 a 1 codd. ; mais v. 1° a et la note *ad loc.*) τυραννευθεὶς ... ὑπὸ Ἔρωτος R. IX 574 e 3.

App. et ass. (2° a) : τρυφᾶν (a).

Ass. et opp. (1° b) : βασιλεύειν.

τυραννικός 1° adj. a) au pr. « relatif à un tyran » ; b) au fig. « tyrannique » ; 2° subst. a) m. (avec ἀνήρ exprimé ou sous-entendu) « tyran » ; b) (avec τέχνη d'ordinaire sous-entendu) « art du tyran ».

1° a) τυραννικός (sc. βίος) Phr. 248 e 4 τυραννικὸν ἐπίταγμα L. IV 722 e 8 (cf. Le. VII 327 b 5).

b) τυραννικὴ φύσις R. IX 576 a 6 (cf. 573 b 10) τυραννικώτατος ὤν R. IX 580 c 4 (cf. 575 d 2, 576 b 6) αἱ ἐρωτικαί τε καὶ τυραννικαὶ ἐπιθυμίαι R. IX 587 b 2.

2° a) τὸν τυραννικόν R. VIII 545 a 4 ὁ τυραννικὸς ἀνήρ R. IX 571 a 1 τοὺς ... ἀνδρείους ... τυραννικοὺς ποιοῦσα L. VIII 832 a 1.

b) τὴν μέν ... τυραννικήν, τὴν δέ ... προσειπόντες πολιτικήν Po. 276 e 10 (cf. So. 222 c 5).

Adv. : τυραννικῶς (Le. VII 349 b 5).

Ass. : ἐρωτικός (a).

Ass. et opp. (2° b) : πολιτική.

τυραννίς, ἡ « tyrannie » a) au pr. ; b) au fig.

a) ἀρχήν τινα ἢ τυραννίδα ἢ δυναστείαν G. 492 b 4 (cf. 469 d 3, 473 d 4) τυραννίδι ... βασιλικῇ Po. 291 e 5 (cf. A. 135 b 4).

b) τὴν ... ἐπιθυμιῶν ἐν ψυχῇ τυραννίδα L. IX 863 e 8.

Ass. et opp. : βασιλική, δυναστεία.

τύραννος, ὁ « tyran » a) au pr. ; b) au fig.

a) ἀηδέστατα ... ὁ τύραννος βιώσεται, ὁ δὲ βασιλεὺς ἥδιστα R. IX 587 b 9 (cf. Po. 301 c 7).

b) τύραννος ὁ Ἔρως λέγεται R. IX 573 b 8.

App. et ass. (a) : βασιλεύς (a).

τυφλός « aveugle » (au fig., adj. et subst. m.) ὧν (sc. δοξῶν) αἱ βέλτισται τυφλαί R. VI 506 c 6 ἡ ... μέθοδος ἐοίκοι ἂν ὥσπερ τυφλοῦ πορείᾳ Phr. 270 e 1 (cf. Le. VII 335 b 6) τυφλῷ οὐδὲ κωφῷ Phr. 270 e 2 (cf. R. III 411 d 4) πλοῦτος οὐ τυφλὸς ἀλλ' ὀξὺ βλέπων L. I 631 c 5.

Adv. : τυφλῶς (G. 479 b 7*).

App. : ἀμβλύς (cf. R. VI 508 c 9 ἀμβλυώττουσί τε καὶ ἐγγὺς φαίνονται τυφλῶν).

Ass. : κωφός (a).

τυφλοῦν « aveugler » (tj. au fig. et au passif) μὴ ... τὴν ψυχὴν τυφλωθείην Pd. 99 e 2 (cf. 96 c 6 R. VII 527 e 1) ὁ μὴ φιλόσοφος τυφλωθείς T. 47 b 4 τυφλοῦται ... περὶ τὸ φιλούμενον ὁ φιλῶν L. V 731 e 5*.

τύχη, ἡ a) « hasard » ; b) « fortune » (bonne ou mauvaise), au pl. « vicissitudes » ; c) (avec θεῖος ou l'équivalent) « chance, fortune (divine) ».

a) φύσει τε καὶ τύχῃ Pr. 323 d 6 (cf. τὰ μὲν φύσει, τὰ δὲ τέχνῃ, τὰ δὲ διὰ τύχην L. X 888 e 6, réc. 889 a 5 b 2 et 5 c 6) τύχη τις αὐτῷ ... συνέβη Pd. 58 a 6 (cf. L. VI 758 a 1 IX 879 b 1) ἐκ τύχης Phr. 265 c 9 (cf. R. IX 579 c 7 Po. 300 a 5) μετὰ θεοῦ τύχη καὶ καιρός L. IV 709 b 7 (cf. Ep. 976 e 3 Le. III 316 d 3 VII 326 e 1) ἀπὸ τύχης ἀπροσδοκήτου L. XI 920 d 4 (cf. 924 d 1).

b) δαιμονία τις τύχη H. M. 304 c 1 οὐ συμφορὰν ἡγοῦμαι τὴν παροῦσαν τύχην Pd. 84 e 1 (cf. Criti. 120 e 5 L. IV 709 a 2, réc. b 1 ; IX 877 a 5 XI 922 b 4 d 7) ἀπέκλαιον ... τὴν ἐμαυτοῦ τύχην Pd. 117 c 9 κεκοινωνηκέναι ἀλιτηριώδους τύχης L. IX 881 e 5 (cf. 877 a 3) κακῶν ... ἀνθρώπων ... τύχαι L. X 899 d 9 (cf. IV 718 a 2).

c) ἐὰν μὴ θεία τις συμβῇ τύχη R. IX 592 a 9 (cf. L. VI 759 c 1 Le. VII 327 c 5, 336 e 4) κατὰ τύχην γέ τινα Phr. 262 c 10 (cf L. III 702 b 6 IV 710 c 8) δαιμονίως ἔκ τινος τύχης T. 25 e 4 ἀγαθῇ τύχῃ χρὴ λέγειν T. 26 e 8 (cf. L. I 640 d 7 Le. VI 322 c 5 VII 326 a 6) θεὸν καὶ ἀγαθὴν τύχην ... ἐπικαλουμένους L. VI 757 e 4 (cf. Ep. 992 a 3) τύχῃ ἀμείνονι L. IX 856 e 3 (cf. L. XI 924 a 2) τῇ ἀγαθῇ μοίρᾳ καὶ τύχῃ ἐπιστρέψαντες L. XII 946 b 3 ἀγαθῇ ... μοίρᾳ καὶ θείᾳ τινὶ τύχῃ Le. VII 337 e 2 θείαν ... τύχην καὶ θεόν Le. VIII 353 b 4.

App. et ass. : (a) καιρός : (b) συμφορά ; (c) θεός, μοῖρα (c).

Ass. et opp. (a) : θεός, τέχνη, φύσις.

Y

ὑβρίζειν « violenter » καλοῦσιν ... οὓς ὕβρισαν Pd. 114 a 9 ὅσα ... περὶ θεοὺς ὑβρίζει τις L. X 885 b 2 (cf. a 3 et 6).

ὕβρις, ἡ a) « violence, insulte » ; b) « démesure, insolence ».

a) γαστριμαργίας τε καὶ ὕβρεις καὶ φιλοποσίας Pd. 81 e 6 ἡδοναῖς καὶ ὕβρεσι καὶ ἀνοίᾳ πάσῃ L. I 637 a 3 μήτε τινὰ ὕβριν ὑβρίζειν εἰς τοὺς οἰκέτας L. VI 777 d 4 ὕβριν ἥγηται τὴν περὶ τὸ σῶμα ... πλησμονήν L. VIII 837 c 6.

b) ὕβρει τινὶ καὶ ἀκολασίᾳ καὶ νεότητι Ap. 26 e 8 (cf. R. III 403 a 2 L. IV 716 a 7 X 884 a 7) ὑπὸ ψεύδους καὶ ἀλαζονείας ... καὶ τρυφῆς καὶ ὕβρεως καὶ ἀκρατίας G. 525 a 4 (cf. Phr. 253 e 3) ὕβριν καὶ ἀναρχίαν καὶ ἀσωτίαν καὶ ἀναίδειαν R. VIII 560 e 2 (cf. e 5) ἐπιθυμίας ... ἀρξάσης ἐν ἡμῖν, τῇ ἀρχῇ ὕβρις ἐπωνομάσθη Phr. 238 a 2 (cf. 250 e 5 B. 181 c 4 L. VI 783 a 3 VIII 835 e 1) ὕβρεις τε καὶ εὐνομίας So. 216 b 3 ὕβριν καὶ ἀδικίαν So. 229 a 3 (cf. Po. 309 a 1 L. II 661 e 2 III 679 c 1, 691 c 4 IV 713 c 7 VI 775 d 6) ὕβριν ... καὶ σύμπασαν πάντων πονηρίαν Ph. 26 b 7 ἐν ὕβρει μείζους ἡδονὰς ὁρᾷς ἢ ἐν τῷ σώφρονι βίῳ Ph. 45 d 4 φθείρει ... ἀδικία καὶ ὕβρις μετὰ ἀφροσύνης, σῴζει δὲ δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη μετὰ φρονήσεως L. X 906 b 1 (cf. VIII 849 a 7 Le. III 315 c 5).

App. : ἀσέλγεια, αὐθάδεια, θράσος (b).

App. et ass. : ἀδικία, ἀκολασία, ἀκράτεια, ἀναίδεια, ἀναρχία, ἀσωτία, ἐπιθυμία 2°, ἡδονή, νεότης (b), πονηρία, τρυφή.

Ass. : ἀλαζονεία, ἄνοια, ἀφροσύνη.

Ass. et opp. : εὐνομία, σωφροσύνη.

ὑβριστής, ὁ (souvent employé comme adj.) « moqueur, insolent » (« un insolent ») δοκεῖ ... πάνυ εἶναι ὑβριστὴς καὶ ἀκόλαστος Ap. 26 e 7 ὑβριστής γ' εἶ M. 76 a 9 (cf. A. 114 d 7 Pr. 355 c 8 B. 175 e 8, 215 b 7) σατύρου ... ὑβριστοῦ δοράν B. 221 e 4 (cf. Phr. 254 c 3) ὑβριστὴς διὰ τὸ νέος εἶναι Euth. 273 a 8 τῶν ἀφρόνων

τε καὶ ὑβριστῶν Ph. 45 e 2 θρασεῖς καὶ ἄδικοι καὶ ὑβρισταὶ καὶ ἀφρονέστατοι L. I 630 b 6 (cf. II 662 a 2)*.
App. et ass. : ἄδικος, ἀκόλαστος, θρασύς.
Ass. : ἄφρων, νέος.
Syn. : ὕβριστος.

ὑβριστικός « insolent » ὑβριστικὰ ... καὶ γελοῖα Cra. 426 b 6 (cf. 396 b 4 Phr. 252 b 6) ὑβριστικὰ καὶ μανικά Po. 307 b 10*.
Adv. : ὑβριστικῶς (H. M. 286 c 7 Ch. 175 d 4 Le. III 319 b 6*).
Ass. : μανικός (b).

ὕβριστος « insolent » chez Platon seulement au cp. (ὑβριστότεροι L. I 641 c 4) et au sup. (ὑβριστότατον θηρίων L. VII 808 d 7)*.
Syn. : ὑβριστής.

ὑγιαίνειν « être sain » a) de corps ; b) d'esprit.
a) οὐ γὰρ ἅμα ... ὑγιαίνει τε καὶ νοσεῖ ὁ ἄνθρωπος G. 495 e 8 ὑγιαίνοντα μὲν ... κάμνοντα δέ G. 505 a 7.
b) οὐχ ὑγιαίνει ... ἀλλὰ ληρεῖ τε καὶ μαίνεται Ly. 205 a 6 (cf. R. V 476 e 2).
Ass. et opp. : (a) κάμνειν (c), νοσεῖν (a) ; (b) μαίνεσθαι.

ὑγίεια, ἡ « santé » a) physique ; b) morale.
a) ὑγίειαί τε ... καὶ εὐεξίαι τῶν σωμάτων Pr. 354 b 3 (cf. R. VIII 559 a 11) ὑγιείας τε καὶ νόσου G. 495 e 9 (cf. R. I 332 d 11 T. 87 d 1) πλοῦτον ... καὶ ὑγίειαν καὶ ἰσχύν B. 200 d 1 ὑγίειαν καὶ ῥώμην Phr. 270 b 7 ὑγίειαν καὶ σωτηρίαν τοῖς σώμασι παρασκευάζειν L. XII 960 d 2.
b) ἀρετὴ ... ὑγίειά τέ τις ἂν εἴη καὶ κάλλος καὶ εὐεξία ψυχῆς R. IV 444 d 13.
App. et ass. : εὐεξία, ἰσχύς, ῥώμη, σωτηρία.
Ass. (a) : πλοῦτος.
Ass. et opp. : νόσος.

ὑγιεινός 1° adj. a) « salubre », « sain » (activement) ; b) « sain » (passivement) ; 2° subst. n. : « ce qui est sain » a) cause de santé ; b) en santé.
1° a) ἰατρικὰ καὶ ὑγιεινά, τὰ δὲ ... νοσώδη Po. 295 d 5 (cf. R. IV 438 e 3) ὅπερ ὑγιεινὸν τῶν προσφερομένων λέγομεν L. II 667 c 1.
b) ὁποῖοι ὑγιεινοὶ ἢ νοσώδεις A. 111 e 5 ἄνδρας ... ὑγιεινούς τε καὶ κοσμίους ἐν διαίτῃ R. III 408 a 7 βίον ... ὑγιεινότερον T. 75 b 6 (cf. L. V 733 e 4) περὶ νοσώδους τε καὶ ὑγιεινοῦ βίου L. V 734 b 7.
2° a) περὶ ὑγιεινῶν καὶ μή A. 112 a 7 (cf. R. IV 438 e 2, 444 c 7 et 9 Tht. 171 e 4 et 7) ὑπὸ τοῦ ὑγιεινοῦ μὲν ..., ὑπὸ τοῦ νοσώδους δέ Cr. 47 d 7 (cf. G. 459 a 2, p.-ê. à b).
b) ἐπαΐει ... ὁ ἰατρὸς ... τὸ ὑγιεινὸν καὶ τὸ νοσῶδες Ch. 170 e 7 (cf. 171 a 7 b 2 B. 186 b 9 R. IV 438 e 5) τό τε ἰατρικὸν καὶ τὸ ὑγιεινόν Po. 299 c 8.

Adv. : ὑγιεινῶς (G. 522 a 6 = a ; R. III 407 c 9 IX 571 d 6, ass. à σωφρόνως = b)*.
App. et ass. : ἰατρικός.
Ass. et opp. : νοσώδης.
Syn. (1° b) : ὑγιής (1° a).

ὑγιής 1° au pr. a) « en santé » ; b) « sain (et sauf) » ; 2° au fig. a) « intact » ; b) « valide » ; c) « sincère, authentique ».
a) τὸ ... ὑγιὲς τοῦ σώματος καὶ τὸ νοσοῦν B. 186 b 6 (cf. G. 479 b 7).
b) σῶν καὶ ὑγιὲς μένειν T. 82 b 5.
2° a) μὴ ὑγιεῖ ψυχῇ συνοικεῖν ἀλλὰ σαθρᾷ G. 479 b 8 (cf. 524 e 5, 526 d 4 Tht. 179 d 3) ἐάσας ὅλην καὶ ὑγιᾶ ... ἀρετή(ν) M. 77 a 9 (cf. Tht. 173 b 2 Ph. 44 c 8 L. VI 776 e 4) ὁλόκληρος ὑγιής τε T. 44 c 1 τῶν ὑγιῶν καὶ ἀκηράτων ἠθῶν L. V 735 c 2 (cf. Le. VI 322 d 4).
b) εἰ μέλλει τι αὐτοῦ ὑγιὲς εἶναι M. 89 c 10 οὐδὲν ὑγιὲς οὐδὲ βέβαιον Pd. 90 c 3 (cf. e 2 Mx. 245 c 7 R. VI 496 c 7 VII 523 b 4 IX 589 c 3 Tht. 194 b 2 Le. VII 344 d 7).
c) οὐδὲν ὑγιὲς οὐδ' ἀληθές Pd. 69 b 8 (cf. R. X 603 b 3 Phr. 243 a 1) ἀληθῆ ... καὶ ὑγιῆ καὶ πιστόν Pd. 89 d 6 ἡγεῖται οὐδενὸς οὐδὲν ὑγιὲς εἶναι Pd. 89 e 2 ὑγιὲς ἦθος R. III 409 d 2 (cf. VI 490 c 5) μὴ ὑγιεῖς δόξας R. IX 584 e 8 πιστὸς ... καὶ ὑγιής L. I 630 b 2 (cf. Le. VII 336 d 3) τὸ ... βέβαιον καὶ πιστὸν καὶ ὑγιές Le. X 358 c 4.
Adv. : ὑγιῶς (Pd. 90 e 2-3 R. III 409 a 7 X 619 d 9).
App. et ass. : (1° b) σῶς ; (2° a) ἀκήρατος, ὁλόκληρος, ὅλος 1° ; (2° b et c) βέβαιος ; (2° c) ἀληθής, πιστός.
Ass. et opp. (2° a) : σαθρός.
Syn. (1° a) : ὑγιεινός (1° b).

ὑγρός a) « humide » (adj. et subst. n.) ; b) (au fig.) « frais ».
a) ξηροῦ καὶ ὑγροῦ Pd. 86 b 7 (cf. B. 188 a 4 So. 242 d 3 Po. 287 e 8 L. V 746 e 1 Ep. 975 d 7) τῷ μέν ... κηροῦ ... σκληροτέρου, ἐνίοις δὲ ὑγροτέρου Tht. 191 d 1.
b) σκληρὸν ἤδη ὄντα, τῷ νεωτέρῳ τε καὶ ὑγροτέρῳ ὄντι προσπαλαίειν Tht. 162 b 8.
App. et ass. (b) : νέος.
Ass. et opp. : (a) ξηρός ; (a-b) σκληρός.

ὕδωρ, τό « eau » πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γῆν καὶ ἀέρα L. X 889 b 1 (réc. 891 c 2).

ὕθλος, ὁ « conte, bavardage, baliverne » ὕθλος τις ἦν Ly. 221 d 5 (cf. R. I 336 d 4) ὁ λεγόμενος γραῶν ὕθλος Tht. 176 b 7*.
App. : μῦθος (b).

ὕλη, ἡ a) « bois » ; b) « matériaux ».
a) ναυπηγησίμης ὕλης L. IV 705 c 1 (cf. VI 761 c 7 VIII 843 e 2, 849 d 6 Criti. 118 e 1).

b) πάντα ὄργανα καὶ πᾶσαν ὕλην παρατίθεσθαι Ph. 54 c 2 οἷα τέκτοσιν ἡμῖν ὕλη παράκειται T. 69 a 6 (cf. Criti. 114 e 6).

Ass. (b) : ὄργανον (a).

ὑμνεῖν a) « chanter, célébrer » ; b) « réciter » (comme une prière), « rabâcher ».

a) τὸν αἴτιον θεὸν ὑμνοῦντες δικαίως ἂν ὑμνοῖμεν Ἔρωτα B. 193 d 1 (cf. R. II 372 b 8 Tht. 176 a 1) τὴν θεὸν ... οἷόνπερ ὑμνοῦντας ἐγκωμιάζειν T. 21 a 3 (cf. Criti. 108 c 5) πολλὰ τῶν ἔμπροσθεν καλῶς ὕμνηται L. XII 960 c 4 ἢ δοκεῖ τοὺς θεοὺς ὑμνοῦντες ... τιμῶμεν ... ; Ep. 980 b 8 (cf. 983 e 6).

b) σοὶ ταῦτα ὕμνηται Euth. 297 d 4 (cf. R. VIII 549 e 2) ὑμνεῖται περὶ αὐτὴν (= τὴν μουσικὴν b 5) L. II 669 b 6 (cf. 653 d 6).

App. : ἐπαινεῖν.

App. et ass. (a) : ἐγκωμιάζειν, τιμᾶν 1°.

ὕμνος, ὁ « hymne » εὐχαὶ πρὸς θεούς ... ὕμνοι ἐπεκαλοῦντο L. III 700 b 2 ὕμνοι θεῶν καὶ ἐγκώμια L. VII 801 e 1 (cf. 802 a 1 R. X 607 a 4) οἷον ὕμνον ... ἔπαινον ... ᾄδειν L. XII 947 b 7.

App. et ass. : ἐγκώμιον, ἔπαινος, εὐχή 1°.

ὑμνῳδεῖν « chanter » θεῖον ... τὸ ποιητικὸν ... γένος ὑμνῳδοῦν [codd. : χρησμῳδοῦν Hermias] L. III 682 a 4*.

App. : χρησμῳδεῖν.

ὑπάγειν « conduire » τῷ ἐρωμένῳ ἀκολουθεῖν, ὅπῃ ἂν ἐκεῖνος ὑπάγῃ Euph. 14 c 4*.

Syn. : ὑφηγεῖσθαι 1°.

ὑπακούειν a) « suivre » (mentalement) ; b) « comprendre » ; c) « céder, obéir ».

a) ἐμμελῶς σοι ... ὑπακούειν Tht. 162 a 7 (cf. L. X 898 c 9 Lc. VII 327 b 1) τῆς ... δημηγορίας ὀξέως ὑπακούεις καὶ πείθῃ Tht. 162 d 4.

b) κοινὸν ... ὑπακούωμεν ὃ ... τρίτον ἐλέγομεν Ph. 31 c 8 (cf. So. 261 d 4).

c) ὅρα ... εἴ τι σοῦ ἂν ... ὑπακούοι Σωκράτης La. 200 d 4 (cf. d 7 B. 217 d 1 So. 217 d 4 L. VI 774 b 6) ὑπακοῦσαι ... τινων νόμων L. IV 708 d 2 (cf. III 692 e 2).

App. et ass. : πείθεσθαι (2° b).

App. (c) : ὑπείκειν.

ὕπαρ « en état de veille » a) au pr. ; b) au fig.

a) οὔθ' [om. A Eus.] ὕπαρ οὐδ' ὄναρ R. II 382 e 13 (cf. V 476 c 5 d 3 Tht. 158 b 6 c 1 d 1 T. 71 e 7) οἷον ... ἐγίγνετο ὄναρ, ὕπαρ τοιοῦτος ... γενόμενος R. IX 574 e 4 (réc. 576 b 4).

b) ὕπαρ τε καὶ ὄναρ Phr. 277 d 10 (cf. R. VII 520 c 7 Po. 277 d 4 Ph. 36 e 5, 65 e 5) ἵνα ὕπαρ ἀντ' ὀνείρατος ἡμῖν γίγνηται Po. 278 e 10 (cf. Le. III 319 b 7) καθ' ὕπνον τις ... ἢ καὶ ὕπαρ ἐγρηγορὼς

ὠνείρωξεν L. VII 800 a 2 (cf. R. VII 533 c 2) ὕπαρ ἀποτετελεσμένον L. XII 969 b 5.

App. et ass. : ἐγρηγορώς (v. ἐγείρειν).

Ass. et opp. : ὄναρ.

ὑπάρχειν (à l'actif et parfois au moyen) 1° « commencer » a) dans une rixe ; b) dans une distribution ; 2° « être » (acquis), « exister » (souvent impersonnel) ; 3° « être à la base » (d'une conduite, d'un raisonnement).

1° a) ἀμυνομένους, μὴ ὑπάρχοντας G. 456 e 4 (cf. L. IX 879 d 4). b) σπείρας καὶ ὑπαρξάμενος ἐγὼ παραδώσω T. 41 c 8.

2° οἰκεῖα τά τε σὰ ἡμῖν ὑπάρξει La. 181 a 6 (cf. Pr. 321 a 7) (οὐσίαν) ὑπάρχουσαν πρότερον ἀνευρίσκοντες ἡμετέραν οὖσαν Pd. 76 e 1 ταῦτα ... ὑπάρξει Pd. 78 a 9 οἷ ἀφικομένῃ ὑπάρχει αὐτῇ (sc. ψυχῇ) εὐδαίμονι εἶναι Pd. 81 a 4 (cf. Ch. 168 c 1 Phr. 269 d 6 L. III 684 b 6) τὴν ... ψυχὴν ἀνάγκη εὐθὺς ὑπάρχει ἀπολωλέναι Pd. 86 c 5 θέντες ὡς ὑπάρχον εἶναι ὃ βούλονται R. V 458 a 5 ὡς ὑπαρχούσης τῆς νῦν παραλειπομένης (μεθόδου) ἐὰν αὐτὴν πόλις μετίῃ R. VII 528 e 4 τούτων ... ὑπαρχόντων T. 29 b 1 (cf. 30 c 3).

3° ᾤμην δεῖν τἀληθῆ λέγειν ... καὶ τοῦτο μὲν ὑπάρχειν B. 198 d 4 (cf. A. 119 d 6) τὸ πρῶτον ἡμῖν ... τῆς γενέσεως πιναθώτερον ἂν εἴη .. ὑπηργμένον Ep. 981 a 2.

App. (3°) : ὑποκεῖσθαι 3°.

ὑπείκειν « céder » ἐὰν ... ἑκόντες ὑπείκωσιν R. IX 575 d 3 (cf. Ap. 32 a 6-7) θυμουμένοις ... ὑπείκειν δεῖ L. IV 717 d 2 τὰ ... μὴ ὑπείκοντα πειθοῖ τῶν ἠθῶν L. IV 718 b 2 ὁπόταν ... τοὺς ... πόνους ... μὴ διαπονῇ καρτερῶν ἀλλὰ ὑπείκῃ L. V 727 c 6 (cf. VI 762 a 4 VIII 836 e 1).

App. : ὑπακούειν (c).

Ass. et opp. : καρτερεῖν.

ὑπεῖναι « venir (à l'esprit) » αὐτῷ δέ μοι ὑπῆν ὡς οὐδὲν θαυμαστόν ... Le. VII 339 e 3*.

App. : εἰσίεναι, ἐπιέναι 1°.

ὑπεκχωρεῖν « céder la place » (qualité essentielle devant son contraire) φεύγειν καὶ ὑπεκχωρεῖν Pd. 102 d 9 ἢ ὑπεκχωρήσειν ... ἢ ἀπολεῖσθαι Pd. 103 d 5 (cf. 104 c 1, 106 e 5).

App. et ass. : φεύγειν (b).

Ass. et opp. : ἀπόλλυσθαι.

Syn. : ὑπεξιέναι.

ὑπεξιέναι « se dérober » (id.) ἢ ὑπεξιέναι ἢ ἀπολεῖσθαι Pd. 103 d 7 (cf. 106 a 3) ὑπεξέρχεται ἅτε δὴ ῥέον Tht. 182 d 7 (cf. Cra. 439 d 9 et 11).

Ass. : ῥεῖν.

Ass. et opp. : ἀπόλλυσθαι.

Syn. : ὑπεκχωρεῖν.

ὑπεραίρειν « enchérir » (sur) μήτε ὑπεραίροντα τῶν ... ὄγκων [τὸν ... ὄγκον Stobaei SA], μήτ' ἐλλείποντα ὧν ... ἐτίθεσαν L. IV 717 d 7.
Ass. et opp. : ἐλλείπειν (2° b).

ὑπερβαίνειν 1° « passer par-dessus » a) « franchir, sauter » ; b) « transgresser » ; 2° « surpasser » ; 3° « passer, omettre ».
1° a) ὑπερβάντες τὸν ... ὅρον R. II 373 d 10 (cf. IX 586 a 4 L. VIII 843 c 7) οὐ γὰρ ... ὑπερβήσεται τὸ νῦν Pa. 152 b 6.
b) ὑπερβαίνοντες καὶ ἁμαρτάνοντες R. II 366 a 3.
2° ὑπερβαίνουσα ... γνῶσιν σαφηνείᾳ R. V 478 c 10 (cf. T. 24 d 5 [ὑπερβεβηκότες PY Proclus : -βεβληκότες AFW]).
3° ὑπερβάντες τἄλλα T. 54 a 7 (cf. Cra. 415 c 1-2 R. VII 528 d 10).
App. : (2°) ὑπερβάλλειν 2° ; (3°) ἐλλείπειν 1°.
App. et ass. (1°) : ἁμαρτάνειν.

ὑπερβάλλειν (à l'actif et au moyen) 1° « être excessif » ; 2° « surpasser », « l'emporter » (sur).
1° ἡδονῇ ὑπερβαλλούσῃ R. III 402 e 3 (cf. Phr. 240 e 4 T. 86 b 6 L. IV 719 e 1 V 740 e 4) φεύγειν τὰ ὑπερβάλλοντα ἑκατέρωσε R. X 619 a 7 οὔσης ... ταφῆς τῆς μὲν ὑπερβεβλημένης, τῆς δὲ ἐλλειπούσης L. IV 719 d 4.
2° ἐὰν ... τὰ ἀνιαρὰ ὑπερβάλληται ὑπὸ τῶν ἡδέων Pr. 356 b 6 (cf. Ph. 45 b 3 L. V 734 b 8) ὑπερβάλλον ... ἡδονῇ G. 475 a 8 (cf. b 1 et 9 c 1, 8, 14 L. V 733 c 8) φόβων ... πολλῶν ... γεγονότων, τοῦτον ὑπερβάλλειν R. X 616 a 6 (cf. L. V 733 c 5) πάσῃ τε παρὰ [om. WY] πάντας ... ὑπερβεβληκότες [AFW : -βεβηκότες PY Proclus] ἀρετῇ T. 24 d 5.
Adv. : ὑπερβαλλόντως « à l'excès » (R. VI 492 b 8 L. VIII 836 a 1).
App. (2°) : ὑπερβαίνειν 2°, ὑπερέχειν 2°.
Ass. et opp. (1°) : ἐλλείπειν 2° c.

ὑπερβολή, ἡ a) « excès » ; b) « supériorité ».
a) ὑπερβολὴ ἀλλήλων καὶ ἔλλειψις Pr. 356 a 2 (cf. Po. 283 c 3, 285 b 7) ὑπερβολῆς τε καὶ ἐνδείας Pr. 357 a 1 b 2.
b) τούτων ὑπερβολῇ πρὸς ἀρετήν L. V 739 d 4.
Ass. et opp. (a) : ἔλλειψις, ἔνδεια.
Syn. : ὑπεροχή.

ὑπερέχειν 1° (physiquement) « dépasser » ; 2° (moralement) « surpasser », « l'emporter » (sur).
1° τῆς σμικρότητος ... ὑπερέχον Pd. 102 d 2 (cf. b 6 c 2 et 5 d 1, 96 e 4 Pa. 150 c 3 d 1-2 et 6-7 e 3 T. 36 a 6 Ep. 991 a 8) ὑπερέχοντα τοῦ τειχίου R. VII 514 c 1 (cf. Criti. 115 e 4).
2° οὐκ ἄρα λύπῃ γε ὑπερέχει G. 475 c 5 (cf. Mx. 237 d 7 R. VI 509 b 10 Ph. 45 d 5 T. 24 e 1 L. V 731 a 6) εἶναι τὰς τιμὰς ὑπερεχούσας L. III 696 b 2.
App. (2°) ὑπερβαίνειν 2°, ὑπερβάλλειν 2°.

ὑπερηφανία, ἡ a) « mépris superbe » ; b) « luxe insolent ».

a) ὑπερηφανίαν θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων R. III 391 c 6 (cf. B. 219 c 7 Mx. 240 d 4)*.

b) τὸ μέσον ὑπερηφανίας καὶ ἀνελευθερίας μεταδιώκοντες Criti. 112 c 3*.

Ass. et opp. (b) : ἀνελευθερία.

ὑπερήφανος a) « outrecuidant » ; b) « merveilleux ».

a) οὐχ ὑπερήφανος ... οὐδὲ ὀγκώδης M. 90 a 5*.

b) Σωκράτους ἔργον ὑπερήφανον B. 217 e 5 (p.-ê. ironique : cf. 219 c 7 ; franchement élogieux G. 511 d 5 Pd. 96 a 7)*.

Adv. : ὑπερηφάνως « avec superbe » (R. III 399 b 7 Tht. 175 b 6 L. III 691 a 2)*.

App. et ass. : ὀγκώδης.

ὑπέρογκος « excessif » τὰ μὲν ὑπέρογκα ... τὰ δ' ἐλλείποντα L. V 728 e 7 (cf. Le. III 317 c 8)*.

Ass. et opp. : ἐλλείπων.

ὑπερορᾶν « regarder de haut, dédaigner » ἀτιμάζειν τε καὶ ὑπερορᾶν R. II 364 a 8 (cf. VI 496 b 5) πλὴν ἀρετῆς πάντα ὑπερορῶντες Criti. 120 e 6 (cf. Phr. 232 d 7, 249 c 3) τῶν πολλῶν ἡμῶν ὑπεριδόντες ὠλιγώρησαν So. 243 a 7*.

App. : καταφρονεῖν.

App. et ass. : ἀτιμάζειν, ὀλιγωρεῖν.

ὑπεροχή, ἡ a) « excès » ; b) « supériorité ».

a) ὑπεροχῆς τε καὶ ἐλλείψεως Po. 283 c 11*.

b) κατὰ πλούτων ὑπεροχὰς διαφερούσαις L. IV 711 d 8*.

Ass. et opp. : ἔλλειψις.

Syn. : ὑπερβολή.

ὑπερφυής « énorme » σχέτλια λέγεις καὶ ὑπερφυᾶ G. 467 b 10 ὑπερφυεῖ ... ὡς μεγάλῃ βλάβῃ G. 477 d 9*.

Adv. : ὑπερφυῶς (G. 481 b 8, 496 c 5 Pd. 66 a 8, 99 d 3 B. 173 c 5 Euth. 300 a 5).

ὑπέχειν 1° « soumettre » (à) ; 2° « subir » a) avec λόγος « rendre » (compte, raison) ; b) avec δίκη ou τιμωρία.

1° ὑπόσχες (sc. σαυτὸν) Σωκράτει ἐξελέγξαι G. 497 b 9 (cf. Tht. 191 d 6).

2° a) μὴ ... ὑπέχειν λόγον ... τῆς ἀποκρίσεως Ch. 162 c 7 (cf. Pr. 338 d 4 G. 465 a 7 Euth. 285 e 7 L. VI 774 b 4).

b) v. δίκη, τιμωρία.

App. (2° a-b) : διδόναι (3° b et d).

ὑπήκοος « soumis » (à) ἄλλων ὑπήκοοι Ly. 210 c 3 (cf. R. IV 441 e 6) ἀρχόντων ... ὑπηκόους R. III 389 d 10 (cf. IV 440 d 6 VIII 549 a 3) ὑπήκοον ... τῶν γονέων R. V 463 d 3 νόμων ... ὑπηκόοις L. III 701 b 8 νοῦν οὐδενὸς ὑπήκοον οὐδὲ δοῦλον ἀλλὰ πάντων ἄρχοντα εἶναι L. IX 875 c 7.

App. et ass. : δοῦλος.

Ass. et opp. : ἄρχων.

ὑπηρεσία, ἡ « service » τὴν ἐμὴν τῷ θεῷ ὑπηρεσίαν Ap. 30 a 7 (cf. Euph. 14 d 6) ὑπηρεσίαν φιλοσοφίᾳ κτωμένους R. VI 498 b 7 (cf. L. IV 717 c 2) τὴν τῶν θεῶν ὑπηρεσίαν L. IV 715 c 4 τὰς ἐκείνων ὑπηρεσίας « les services que (nos amis) nous rendent » L. V 729 d 2 νικᾶν ... δόξῃ ὑπηρεσίας τῶν οἴκοι νόμων L. V 729 d 7.

ὑπηρετεῖν « servir » οἰκεία ... τοῦ πειθομένου τε καὶ ὑπηρετοῦντος βλάβη R. I 343 c 4 (cf. c 7) τῷ μὲν τὰ τοῦ σώματος ... ὑπηρετοῖ τῇ διανοίᾳ, τῷ δὲ ἐναντιοῖτο R. V 455 c 1 (cf. Pr. 326 b 7) διακονεῖν καὶ ὑπηρετεῖν ... τὰ περὶ τὸν πόλεμον R. V 467 a 1 τῶν συναιτίων οἷς θεὸς ὑπηρετοῦσιν χρῆται T. 46 c 7 (cf. 68 e 5) ὑπηρετήσαντα τοῖς νόμοις ... καὶ πειθόμενον L. VII 822 e 7 (cf. V 729 e 1).

App. : δουλεύειν.

App. et ass. : διακονεῖν, πείθεσθαι.

Ass. et opp. : ἐναντιοῦσθαι.

Opp. : ἄρχειν 2°.

ὑπηρέτημα, τό « service » ἐπὶ τὰ ἴδια ... ὑπηρετήματα L. VI 763 a 3 (cf. A. 106 b 5 Euth. 282 b 6)*.

ὑπηρέτης, ὁ « serviteur » τούτοις χρῆται ὑπηρέταις I. 534 c 8 δούλων καὶ πάντων ὑπηρετῶν Po. 289 c 4 τοὺς ... ἄρχοντας λεγομένους νῦν ὑπηρέτας τοῖς νόμοις ἐκάλεσα L. IV 715 c 7 τῷ θεῷ ὑπηρέτας ... παραδιδόναι L. VI 774 a 1.

App. et ass. : δοῦλος.

Ass. et opp. : ἄρχων.

ὑπηρετικός 1° adj. a) « relatif au service » ; b) « fait pour le service » ; 2° subst. f. (sous-entendu τέχνη) « service ».

1° a) ἐν ὑπηρετικῇ μοίρᾳ τινί Po. 290 c 1*.

b) τὸ μὲν ὑπηρετικώτατον ... τῷ σώματι, τὸ δὲ ἀρχικώτατον L. XII 942 e 4*.

2° (ἡ ὁσιότης) ... ὑπηρετική τις ἂν ... εἴη θεοῖς Euph. 13 d 9 (cf. d 11-12 ; e 1-2, 6-7 ; Po. 289 e 5, 305 a 8)*.

Ass. et opp. (1° b) : ἀρχικός.

ὑπιέναι « s'insinuer » (dans) καί τι τῶν τότε ὑπῆλθεν αὐτὸν δειμάτων Phr. 251 a 4 (cf. Cr. 53 e 5 et Tht. 173 a 3 [ὑπελθεῖν Diès auctore Cobet e Themistio : χαρίσασθαι codd.])*.

App. : ὑποδύεσθαι.

ὑπισχνεῖσθαι 1° « promettre » ; 2° « professer », « se targuer » (de).

1° εἰ ... τις ἡμῖν ὑπόσχοιτο θεὸς ὡς ... L. III 683 b 7 θυσίας εὔχεσθαι καὶ ἱδρύσεις ὑπισχνεῖσθαι θεοῖς L. X 909 e 9.

2° εἰ δ' ἔστιν μὲν μὴ μάθημα, ἀλλ' ἐξαπατῶσιν οἱ ὑπισχνούμενοι La. 182 e 3 ὑπισχνεῖσθαι ποιεῖν ἄνδρας ἀγαθοὺς πολίτας Pr. 319 a 4 (cf. So. 232 d 2, 234 b 5) τοὺς ὑπισχνουμένους διδάξειν M. 90 e 2 (cf. 91 b 3, 95 c 3-4 et προσποιοῦνται διδάσκαλοι εἶναι 90 e 5) ὑποσχόμενος ὡς ... ἐπίστασαι I. 541 e 3 (réc. 542 a 3 ; cf. Euth. 278 c 5).

App. (2°) : ἐπαγγέλλεσθαι (b).

App. et ass. (1°) : εὔχεσθαι 2° ; (2°) διδάσκειν, προσποιεῖσθαι 1°.

ὑπογράφειν (à l'actif et au moyen) « esquisser » ἡ πόλις νόμους ὑπογράψασα Pr. 326 d 6 (cf. d 3 Tht. 171 e 1 L. V 734 e 6) οἴει ὑπογράψασθαι ἂν τὸ σχῆμα τῆς πολιτείας; R. VI 501 a 9 (cf. L. VII 803 a 5) αὐτὸν πάντα ὑπογράφοντα τῷ πράττειν L. IV 711 b 8 (cf. XI 934 c 1).

App. : ὑφηγεῖσθαι.

ὑπογραφή, ἡ « esquisse » τούτων οὐχ ὑπογραφὴν δεῖ ... θεάσασθαι R. VI 504 d 7 (cf. VIII 548 d 1) σχήματος ἕνεκα καὶ ὑπογραφῆς L. V 737 d 7.

App. : τύπος (c).

App. et ass. : σχῆμα 6°.

Syn. : περιγραφή, ὑφήγησις.

ὑποδεέστερος (seulement au cp.) « inférieur » τῆς ... τέχνης ... ὑποδεεστέρα Euth. 289 e 5 ἥττω ... καὶ ὑποδεέστερον Phr. 239 a 3.

App. et ass. : ἥττων.

ὑποδοχή, ἡ « réceptacle » πάσης ... γενέσεως ὑποδοχὴν ... οἷον τιθήνην T. 49 a 6 τὴν τοῦ γεγονότος ... μητέρα καὶ ὑποδοχήν T. 51 a 6.

App. et ass. : μήτηρ, τιθήνη.

ὑποδύεσθαι « se glisser » (dans, sous) ἡ κολακευτική ... ὑποδῦσα ... ὑπὸ ἕκαστον τῶν μορίων G. 464 c 8 (cf. d 1, réc. d 4) θαύματα ... ὑπεδύετο περὶ αὐτά L. XII 967 b 1*.

App. : ὑπιέναι.

ὑπόθεσις 1° « intention, plan » ; 2° « hypothèse » a) « supposition, conjecture » ; b) « principe », « postulat » (sens emprunté à la géométrie).

1° ἵνα ... τὰ σαυτοῦ κατὰ τὴν ὑπόθεσιν ... περαίνῃς G. 454 c 4 (cf. R. VIII 550 c 6 L. VII 812 a 3) ἡμῖν ... ἡ τῶν νόμων ὑπόθεσις ἐνταῦθα ἔβλεπεν, ὅπως ... L. V 743 c 5*.

2° a) σαὶ ... αἱ ὑποθέσεις εἰσίν Euph. 11 c 5 (cf. H. M. 302 e 14).

b) ἐξ ὑποθέσεως ... σκοπεῖσθαι ... · λέγω δὲ τὸ ἐξ ὑποθέσεως ὧδε, ὥσπερ οἱ γεωμέτραι ... σκοποῦνται M. 86 e 3-4 (cf. 87 a 3 d 3, 89 c 3) δι' ὑποθέσεως ἀξίας ἀποδέξασθαι Pd. 92 d 6 (« ce principe, c'est la théorie des Idées » L. Robin ; cf. 101 d 2, 4, 7) εἰ ὀρθὴ ἡ ὑπόθεσις ἦν, τὸ ψυχὴν ἁρμονίαν εἶναι Pd. 94 b 1 ἐξ ὑποθέσεως οὐκ ἐπ' ἀρχὴν πορευομένη ἀλλ' ἐπὶ τελευτήν R. VI 510 b 5 (cf. b 7 c 6 ; réc. 511 a 4 et 6 d 2) τὰς ὑποθέσεις ποιούμενος οὐκ ἀρχὰς ἀλλὰ τῷ ὄντι ὑποθέσεις, οἷον ἐπιβάσεις τε καὶ ὁρμάς R. VI 511 b 5 (réc. c 7, 533 c 3 et 10) τὴν πρώτην ὑπόθεσιν Pa. 127 d 7 (cf. 128 d 5 Pd. 107 b 4) τὰ συμβαίνοντα ἐκ τῆς ὑποθέσεως Pa. 136 a 1 (cf. a 4 b 3, 137 b 3, 142 b 1 c 2 et 9, 160 b 7, 161 b 8 Tht. 183 b 4 So. 244 c 5).

Ass. (2° b) : ἐπίβασις, ὁρμή, συμβαίνοντα, τελευτή.

Ass. et parf. opp. : ἀρχή (A 4° b).

ὑποκεῖσθαι (pf. passif de ὑποτιθέναι) 1° « être aux pieds » (de) ; 2° « porter le masque » (de) ; 3° « avoir été posé », « être à la base » (de).

1° ἄρχεσθαι καὶ ὑποκεῖσθαι τῷ ἄρχοντι G. 510 d 1 ὑποκείσονται ... δεόμενοι καὶ τιμῶντες R. VI 494 b 13.

2° τῇ ... ἰατρικῇ ἡ ὀψοποιικὴ κολακεία ὑπόκειται G. 465 b 2 (réc. de ὑποδέδυκεν 464 d 4).

3° ἑκάστῳ τῶν ὀνομάτων ... ὑπόκειταί τις ἰδία οὐσία Pr. 349 b 4 (cf. Cra. 422 d 11 R. IX 581 c 7) τούτων ὑποκειμένων Pr. 359 a 2 (cf. R. V 478 e 8) περὶ τῆς ἀρχῆς ... εἶναι ... τὴν ... σκέψιν εἴτε ὀρθῶς εἴτε μὴ ὑπόκειται Cra. 436 d 6 (cf. T. 28 b 6) εἰ δὲ τὸ ἓν ἐκεῖνο ... ὑπόκειται μὴ εἶναι Pa. 161 a 4 τοιαύτης τῆς κρηπῖδος ὑποκειμένης αὐταῖς (sc. πολιτείαις a 7) Po. 301 e 8.

App. (3°) : ὑπάρχειν 3°.

App. et ass. (1°) : ἄρχεσθαι 2°.

ὑποκορίζεσθαι « user d'euphémisme » εὐηθείᾳ ..., οὐχ ἣν ... ὑποκοριζόμενοι καλοῦμεν ὡς εὐήθειαν R. III 400 e 1 (cf. V 474 e 3) ἐγκωμιάζοντες καὶ ὑποκοριζόμενοι R. VIII 560 e 4.

App. et ass. : ἐγκωμιάζειν.

ὑποκριτής, ὁ a) « acteur » ; b) « interprète ».

a) οἱ ῥαψῳδοὶ καὶ ὑποκριταί I. 532 d 7 (cf. 536 a 1 R. II 373 b 7 III 395 a 8).

b) φήμης ... ὑποκριταὶ καὶ οὔτι μάντεις, προφῆται δὲ μαντευομένων T. 72 b 3*.

App. et ass. : (a) ῥαψῳδός ; (b) προφήτης.

ὑπολαμβάνειν 1° « interrompre, répliquer » ; 2° « concevoir, estimer » (que) ; 3° « comprendre ».

1° ὁ οὖν Κέβης ὑπολαβὼν Pd. 60 c 8 (cf. 64 c 2, 69 e 5, 72 e 3, 73 a 3 Pr. 318 a 5, 320 c 5, 336 b 7 B. 176 d 5, 194 d 1 R. I 331 d 4 VIII 544 b 1 L. IX 875 d 8) πᾶς [γὰρ B Robin : om. TW Burnet, recte] ἂν ὑπολάβοι ὅτι εὔηθες λέγει Pd. 87 c 7 (cf. G. 450 e 6 M. 74 c 6 R. X 598 d 2) καὶ μή μοι ὑπολάβῃ ... ὡς ... λέγω B. 193 b 6 ἔφθης ... εἰπὼν ἣ ἔμελλον ὑπολήψεσθαι R. V 466 d 9 ὀρθῶς ὑπέλαβες, ὦ ξένε L. VI 782 d 6 (après objection ; cf. VII 810 c 8).

2° ὡς ἐγὼ ᾠήθην τε καὶ ὑπέλαβον Ap. 28 e 5 (cf. So. 261 e 4) ἡμᾶς ... εἰ ὑπολαμβάνοι ἰατρικοὺς εἶναι ... οὐκ ἂν κωλύσειεν, ἡγούμενος ὀρθῶς φρονεῖν Ly. 210 a 2 (cf. Ap. 35 b 1) δοκεῖ ... μοι ... ἀληθὲς εἶναι ὃ ἐγὼ ὑπέλαβον Ch. 162 c 5 (cf. A. 132 d 6 Ap. 40 b 6 et 8 Pd. 60 e 8 R. I 349 a 5 V 456 d 5) τοῦτο ... οὐχ οὕτως Σιμωνίδης ὑπελάμβανεν ὥσπερ σὺ ὑπολαμβάνεις Pr. 341 a 6-7 (cf. b 6 343 d 2 G. 460 e 8, 480 c 1 M. 78 c 3 Euth. 278 d 5 Cra. 403 a 6, 410 b 7, 411 d 5, 412 d 3 R. I 338 d 3 VII 517 e 1) τοιοῦτον ... καὶ ἐμὲ ὑπόλαβε ... ἀποκρίνεσθαι R. I 340 e 8 (cf. G. 457 e 4 R. IV 424 c 3 Phr. 263 d 8 Tht. 153 d 8, 198 a 7 et 9) οὕτως ... ὑποληπτέον ... ὡς R. X 613 a 4 (cf. Tht. 156 e 8, 157 d 10 T. 49 a 5) ὑπολαμβάνων οἴεσθαί σε ... ταύτῃ καὶ αὐτὸς νενόμικα So. 265 d 2

(cf. 241 d 3, 243 e 2 G. 451 a 1 Pa. 134 c 1 Tht. 158 e 9 Po. 304 e 11, 305 a 2 Ph. 14 d 8, 33 e 2, 36 e 10, 51 c 2 L. I 641 e 5 669 e 5 II Ep. 974 a 3, 984 a 1).

3° καλῶς ὑπολαμβάνεις G. 450 d 3 (cf. p.-ê. la réc. 451 a 1, à 2° ; cf. Tht. 159 b 8 Ph. 24 b 11) οὐκ ὀρθῶς ὑπολαμβάνω G. 458 e 4 (cf. Euth. 295 c 1, 5, 10).

App. et syn. (2°) : ἡγεῖσθαι 2°, νομίζειν 1°, οἴεσθαι.

ὑπολείπειν 1° « laisser » (de côté, en dehors) ; 2° (au passif) « rester ».

1° φαίνεται (ἡ ἀντιλογικὴ τέχνη) ... οὐδὲν ὑπολιπεῖν So. 232 e 5 ὁ συνιστάς, μέρος οὐδὲν ... ὑπολιπών T. 32 c 8 (cf. 33 c 2 à 2°).

2° πλείω ... τὰ ὑπολειπόμενα Mx. 246 b 1 οὐκ ἄλλο ἔτι ἦν ἢ τὸ ὑπολειφθέν R. IV 428 a 7 (réc. 433 c 1 ; méthode des résidus) οὐδὲν ὑπολείπεται ἀλλ' ἢ ποιεῖν Phr. 231 b 6 μετὰ ... τὴν τελευτὴν ἑτέρα ὑπολειπομένη τελευτή Pa. 165 b 2 (cf. 144 a 3) ὁρατὸν ... οὐδὲν ὑπελείπετο ἔξωθεν T. 33 c 2 (cf. 32 c 8 à 1°).

Syn. (2°) : λείπειν (3° a).

ὑπολογίζεσθαι « tenir compte » (de) κίνδυνον ὑπολογίζεσθαι τοῦ ζῆν ἢ τεθνάναι Ap. 28 b 6 (réc. d 8 ; cf. Cr. 48 d 4 G. 480 c 8 R. I 341 d 2 Phr. 231 b 4 Po. 293 d 1 Ph. 28 d 1 L. III 702 c 7)*.

Syn. : λόγον ἔχειν (B 7° b), ὑπόλογον ποιεῖσθαι.

ὑπόλογος « au, en compte » μηδὲ τὴν ... ἡλικίαν ὑπόλογον [H. Estienne : ὑπὸ λόγον BT] ποιούμενος La. 189 b 7 οὐδέν σοι ὑπόλογον [T] τίθεμαι Pr. 349 c 7*.

ὑπόλοιπος a) adj. « restant » b) subst. n. « reste ».

a) μουσικῆς τὸ διδασκαλικόν, ὑπόλοιπον ὄν L. VII 813 b 2.

b) τὸ ὑπόλοιπον ἔσται τὸ οὐχ ηὑρημένον R. IV 427 e 12 (réc. 433 b 7).

Syn. : λοιπός.

ὑπομένειν 1° (trans.) a) « supporter, accepter » ; α) en gén. ; β) Idées, qualités essentielles ; b) « soutenir » ; 2° (intr.) a) « supporter » (de, avec infinitif ou pcpe) ; α) en gén. ; β) Idées ; b) « tenir bon ».

1° a) α) αἰσχρόν τι ὑπομεῖναι Ap. 28 c 3 (cf. L. VI 770 e 2) ὑπομένουσιν ... τὸν θάνατον Pd. 68 d 6 (cf. d 7 G. 478 c 3 Mx. 241 a 3) τάξιν ... ὑπομένειν L. II 671 c 7.

β) (τὸ μέγεθος) ὑπομένον καὶ δεξάμενον τὴν σμικρότητα οὐκ ἐθέλειν εἶναι ἕτερον Pd. 102 e 2 (cf. e 4, 106 a 5) φεύγει ... οὐχ ὑπομένον τὴν τοῦ τόδε (sc. φάσιν e 4) T. 49 e 2.

b) ὑπομείνωμεν τοῦτον τὸν λόγον H. M. 298 d 4.

2° a) α) οὐχ ὑπομένει ὠφελούμενος G. 505 c 3 οἱ μὴ δυσχεραινοῦσι τὴν ... συνοικίαν ἀλλ' ὑπομενοῦσιν ... ἔχοντες L. V 746 a 2 (cf. VI 770 e 4).

β) ἄλλο ὁτιοῦν πείσεσθαι, πρὶν ὑπομεῖναι ... ἄρτια γενέσθαι Pd. 104 c 3 τὰ εἴδη τὰ ἐναντία οὐχ ὑπομένει ἐπιόντα ἄλληλα Pd. 104 c 6 (cf. c 7) εἰ ... πεπονθέναι ὑπομένει τὰ ἄλλα Pa. 160 a 7.

b) ὑπομένειν τε καὶ καρτερεῖν La. 193 a 9 (cf. G. 507 b 7 R. IV 440 d 1) ἀνδρικῶς ... ὑπομένειν καὶ μὴ ἀνάνδρως φυγεῖν Tht. 177 b 3 ὑπομείναντα τὰ πάντα πάσχειν (sc. ἐπιτάξει à tirer de παρέξει νόμος c 1) L. IX 869 c 3.

App. et ass. : (1° a β) δέχεσθαι 3°, ἐθέλειν 2° ; (2° a β et b) πάσχειν ; (2° b) καρτερεῖν.

Ass. et opp. : (2° a α) δυσχεραίνειν ; (1° a β et 2° b) φεύγειν.

ὑπομιμνῄσκειν 1° (à l'actif et au passif) a) « rappeler » (à), « avertir » ; b) « mentionner » ; 2° (au moyen) « se rappeler ».

1° a) ἐγώ σε ὑπομνήσω H. m. 369 a 8 (cf. H. M. 301 e 7 La. 179 b 3, 181 c 7 G. 473 d 3 Pd. 88 d 5, 91 c 6 R. V 452 c 6) ὑπομιμνῄσκεσθαι (passif) ὅ τι μὴ καλῶς ... ποιοῦμεν La. 188 a 7 ἀληθῆ ... ὑπομιμνῄσκεις R. IV 427 e 3 ὑπομιμνῄσκων τὰ πραχθέντα Phr. 241 a 6 καὶ καλῶς γε ὑπέμνησας Phr. 266 d 7 (cf. 267 d 6, 277 b 4 Tht. 187 e 1 Ph. 31 c 4, 67 b 12 Criti. 108 a 1 L. VIII 832 a 10 Le. XIII 363 d 4) τὸν εἰδότα ὑπομνῆσαι Phr. 275 d 1 τοῦ ... μέλους ὑπομιμνῄσκοντος καὶ ἐγείροντος τὸν ῥυθμόν L. II 673 d 3.

b) τάς τε ἐπωνυμίας τοῦ θεοῦ ἀνακαλῶν καὶ ὑπομιμνῄσκων R. III 394 a 4 τι ἔχεις ὑπομνῆσαι τῶν ... μαθημάτων ; R. VII 530 c 8.

2° ἦ δεόμεθα ὑπομιμνῄσκεσθαι τὸ « ὅς τ' ἐφέηκε... » Ph. 47 e 6.

App. et ass. (1° a) : ἐγείρειν.

Syn. : ἀναμιμνῄσκειν, μιμνῄσκεσθαι (cf. J. Brunel, *L'Aspect...*, p. 261).

ὑπόμνημα, τό a) « souvenir, remémoration » ; b) « note, écrit ».

a) ἑαυτῷ ... ὑπομνήματα θησαυριζόμενος Phr. 276 d 3 (cf. 249 c 7 Le. VII 344 d 10)*.

b) ἐγραψάμην ... οἴκαδ' ἐλθὼν ὑπομνήματα Tht. 143 a 1 (cf. Po. 295 c 3 Ep. 980 d 4 Le. XII 359 c 5 d 6 XIII 363 e 5)*.

Syn. (a) : ὑπόμνησις.

ὑπόμνησις, ἡ « ressouvenir » οὔκουν μνήμης ἀλλὰ ὑπομνήσεως φάρμακον εὗρες Phr. 275 b 5 (cf. 278 a 1) ζῆν ... ταῖς ὑπομνήσεσι πάντων τῶν τοιούτων L. V 732 d 4*.

Ass. et opp. : μνήμη.

Syn. : ὑπόμνημα (a).

ὑπονοεῖν « entrevoir » ὑπονοοῦντες προαρπάζειν ἀλλήλων τὰ λεγόμενα G. 454 c 3 ψεῦδος ... ὑπονοεῖν οὐδεὶς ἠπίστατο L. III 679 c 5*.

App. : ὑποπτεύειν.

ὑπόνοια, ἡ « allégorie » θεομαχίας ... οὐ παραδεκτέον ... οὔτ' ἐν ὑπονοίαις πεποιημένας οὔτ' ἄνευ ὑπονοιῶν R. II 378 d 6-7 (cf. d 8)*.

ὑποπτεύειν « soupçonner » ὑποπτεύων σε ἐρήσομαι G. 453 c 2 (réc. 454 b 9) ἐπιστήμην ἄν τιν' αὐτὸ (sc. ἀρετὴν) ὑποπτεύοντες εἶναι ὀρθῶς ὑποπτεύοιμεν M. 87 d 8 (cf. Euth. 302 b 5 Cra. 405 e 3, 409 d 9 R. III 398 c 10 IV 443 b 9 VIII 567 a 5 Tht. 151 b 7,

191 b 2 Po. 268 c 5, 289 d 7) ὑποπτεύω, οὐ μὴν ἱκανῶς γε συννοῶ Tht. 164 a 3 ὑπωπτεύετο τὸ νῦν ... δεδογμένον L. XII 967 b 1.

App. : μαντεύεσθαι 2°, ὑπονοεῖν.

Ass. et opp. : συννοεῖν 3°.

ὑποτείνεσθαι « proposer » ὥσπερ τὰ ἔμπροσθέν σοι ὑπετείνατο Χαιρεφῶν G. 448 e 8 (cf. Tht. 179 e 1)*.

ὑποτιθέναι 1° (à l'actif) « placer sous », « soumettre » (à) ; 2° (au moyen) « conseiller, suggérer » ; 3° (à l'actif et au moyen) « supposer » ; 4° (id.) « émettre l'hypothèse, prendre pour point de départ, postuler ».

1° εἰς οἷόν τινα κίνδυνον ἔρχει ὑποθήσων τὴν ψυχήν Pr. 313 a 2 (cf. L. III 682 c 2) μαγειρικῇ πᾶν ὑποτιθέντες Po. 289 a 4 (cf. L. II 669 c 7) θεοῦ βάσεις ὑποτιθέντος πλείους T. 92 a 3 (cf. 45 a 7, 55 e 4).

2° ὑποτιθέμενος αὐτῷ πάμπολλα νόμιμα H. M. 286 b 3 (cf. Ch. 155 d 6 Po. 295 c 8) ὥσπερ ὑπέθου R. I 346 b 4 τὰ δὲ ... θεὸν αὐτοῖσιν ὑποθήσεσθαι L. VII 804 a 6.

3° ὑποτιθέμενοι ... αὐτοὺς ... ἐθέλοντας ἂν ἀποκρίνασθαι So. 246 d 6 λόγον τινὰ ... ὑποθέσθαι T. 26 a 6 περὶ τῶν ὑποτεθέντων ... φυλάκων Criti. 110 d 4.

4° τοῦτο ὑποθέμενος Euph. 9 d 8 (cf. H. M. 299 b 3) τῶν καλῶν τι ἡμῖν ἡ σωφροσύνη ὑπετέθη Ch. 160 d 2 (cf. T. 48 e 6, 61 d 3-4) ὃ ἐξ ἀρχῆς ὑπεθέμεθα Ch. 171 d 3 (cf. Pr. 339 d 2, 361 b 7 L. II 661 a 7) ὑποθέμενοι αὐτὸ σκοπῶμεν M. 87 b 3 (cf. a 8 Phr. 236 b 1 Pa. 135 e 9, 136 a 2 et 5 b 1 et 3 c 4, 137 b 1) ὁ ἐκεῖνο ὑποθέμενος Pd. 93 c 8 (cf. Po. 284 c 9) ὑποθέμενος ... λόγον ὃν ἂν κρίνω ἐρρωμενέστατον εἶναι Pd. 100 a 3 (cf. 101 d 8) ἄρχομαι ἀπ' ἐκείνων, ὑποθέμενος εἶναί τι καλὸν αὐτὸ καθ' αὑτό Pd. 100 b 5 ὑποθέμενοι ὡς τούτου οὕτως ἔχοντος R. IV 437 a 5 (cf. VI 510 c 4 Tht. 165 d 1 So. 238 e 1, 246 d 6, 251 b 3 T. 63 a 9) ταύτην δὴ πυρὸς ἀρχὴν ὑποτιθέμεθα T. 53 d 5 ἐκτὸς ... τῶν ὑποτεθέντων λόγων L. VII 812 a 4 τὸ παραμύθιον ὑποθεμένῳ ῥητέον ἃ δεῖ πάσχειν L. X 885 b 2 ἀριθμὸν ... ἀνάγκη πᾶσα ὑποτίθεσθαι Ep. 977 d 5.

App. (4°) : τιθέναι 2°.

App. et ass. (4°) : ἄρχεσθαι 1°.

ὑποψία, ἡ a) « soupçon » ; b) « défiance ».

a) μοι ἀτοπωτάτη τις ὑποψία εἰσῆλθεν Ly. 218 c 6 (cf. A. 121 c 2 Mx. 247 e 1) πολλὰς ... ἔχει ὑποψίας καὶ ἀντιλαβάς Pd. 84 c 6 οὐδαμῇ ὑποψίαν ἐνδιδόντων ὡς οὐκ εἰσὶν θεοί L. X 887 e 6.

b) ὑποψίας ... καὶ δείματος μεστός R. I 330 e 3 ἔχει πολλὴν ὑποψίαν καὶ φόβον ὡς ἀγνοεῖ So. 268 a 3.

App. et ass. (b) : δεῖμα, φόβος (b).

Ass. (a) : ἀντιλαβή.

ὕστατος « dernier » (souvent adverbial) ὀνόματος καὶ πρώτου καὶ ὑστάτου Cra. 422 c 8 (cf. Phr. 264 e 1).

Ass. et opp. : πρῶτος.

ὑστερεῖν « être en retard » (sur), « inférieur » (à) μηδ' ἐν ἄλλῳ μηδενὶ μέρει ἀρετῆς ὑστεροῦντας R. VI 484 d 7 (cf. VII 539 e 5 Ep. 983 d 2, 987 d 5).

ὕστερος « postérieur » (souvent en fonction d'adverbe) τὴν ... ψυχὴν οὐχ ὡς νῦν ὑστέραν ἐπιχειροῦμεν λέγειν οὕτως ἐμηχανήσατο T. 34 b 10 (cf. L. X 889 c 7 d 1) ψυχὴν μὲν προτέραν γεγονέναι ..., σῶμα δὲ δεύτερόν τε καὶ ὕστερον L. X 896 c 2.

App. et ass. : δεύτερος.

Ass. et opp. : πρότερος.

ὑφηγεῖσθαι 1° « guider » ; 2° « esquisser ».

1° ἐκείνῃ ἑπόμενοι ᾗ ἐκείνη (sc. ἡ φιλοσοφία d 5) ὑφηγεῖται Pd. 82 d 7 (cf. G. 455 d 9 Euth. 278 c 4, réc. 288 c 6 ; Tht. 148 d 4) εἰ μὴ θεὸς ὑφηγοῖτο Ep. 989 d 5 (cf. 980 c 4 Cr. 54 d 10 L. X 890 c 3).

2° φημὶ ... τοιοῦτος εἶναι οἷον σὺ ὑφηγεῖ G. 458 b 6 εἰ ... ὅσον τοὺς τύπους ὑφηγησαίμεθα R. III 403 e 1.

App. (2°) : ὑπογράφειν.

Ass. et opp. (1°) : ἕπεσθαι.

Syn. (1°) : ὑπάγειν.

ὑφήγησις, ἡ « esquisse » γράφειν κατὰ τὴν ὑφήγησιν τῶν γραμμῶν Pr. 326 d 5*.

Syn. : περιγραφή, ὑπογραφή.

ὑψηλόνους « aux pensers sublimes » (subst. n.) τὸ ... ὑψηλόνουν τοῦτο καὶ ... τελεσιουργόν Phr. 270 a 1*.

ὑψηλός « élevé, sublime » a) au pr. ; b) au fig.

a) οὐδ' ὑψηλὸς γενόμενος εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναπτήσῃ L. X 905 a 6 (cf. Tht. 175 d 3).

b) ἡ τέχνη ... θεσπεσία τις καὶ ὑψηλή Euth. 289 e 4 ὑψηλὸν ἐξαρεῖν αὐτόν R. VI 494 d 1 ὑψηλῆς καὶ χαύνης ἐλπίδος Le. VII 341 e 5.

App. et ass. (b) : χαῦνος.

ὑψηλόφρων « superbe » ὑψηλόφρων τε καὶ φιλότιμος ἀνήρ R. VIII 550 b 7*.

App. et ass. : φιλότιμος (1° a α).

ὕψος « hauteur » a) au pr. ; b) au fig.

a) γῆς ὕψη τε καὶ βάθη ... ἐχούσης T. 44 d 9.

b) τὸ τῆς οὐσίας ὕψος τε καὶ μέγεθος L. V 741 b 3 ὅσον ... ὕψος ἀμαθίας εἶχον Le. VII 351 d 9.

Ass. et opp. (a) : βάθος.

Φ

φαιδρύνειν (à l'actif et au moyen) « agrémenter » a) au pr. ; b) au fig.

a) (τὸ ζῷον) φαιδρύνων ποιεῖν ἐπιδιδόναι L. VI 769 c 7 (d'une peinture)*.

b) τὸν αὑτοῦ βίον φαιδρυνάμενον ... κοσμεῖν L. IV 718 a 9 (cf. Le. VII 336 a 3)*.

φαίνειν 1° (à l'actif) a) trans. α) « faire luire » ; β) « faire, laisser voir » ; b) intr. « luire » ; 2° (au moyen, intr.) a) « apparaître » α) absolument ; β) (avec pcpe) « être manifestement » ; b) « paraître, sembler » α) absolument (impers. surtout dans les réponses) ; β) avec infin. (parfois impers.).

1° a) α) ἄλλην ἀεὶ φαίνουσα ἡμέραν Ep. 978 e 1.

β) τάχ' ἂν ... αὐτὸ φήνειεν τὸ ζητούμενον Tht. 201 a 1 (cf. R. VII 533 a 9 X 616 e 1).

b) φῶς ὁ θεὸς ἀνῆψεν ... ὃ ... κεκλήκαμεν ἥλιον, ἵνα ... εἰς ἅπαντα φαίνοι τὸν οὐρανόν T. 39 b 6.

2° a) α) οὐδαμοῦ ἂν φανῆναι τὸν ἰατρόν G. 456 c 1 (cf. Pd. 72 c 1) φανείσης ᾠδῆς Phr. 259 b 8 (cf. So. 256 d 4 Po. 267 d 7 Ep. 976 c 6) οὐχ ᾗ Λυσίας ... πορεύεται δοκεῖ μοι φαίνεσθαι ἡ μέθοδος Phr. 269 d 10 (cf. L. XII 960 d 4) κινδυνεύει φαίνεσθαι Pa. 147 b 9.

β) φαίνομαι οὐδὲν εἰδώς H. m. 372 b 6 ἐπειδὴ ἀθάνατος φαίνεται οὖσα (ἡ ψυχή) Pd. 107 c 8 (réc. 114 d 4 ; cf. Phr. 245 e 3) εἰ ψυχὴ φανείη πρεσβυτέρα σώματος οὖσα L. X 896 c 6 (cf. 899 b 5 Ep. 983 c 7).

b) α) ὥς γ' ἐμοὶ φαίνεται Pr. 324 d 1 φαίνεται Pr. 332 e 6 ἡ τοῦ φαινομένου δύναμις Pr. 356 d 4 ὡς φαίνεσθαι R. II 359 d 8 τὰ ... ἐμοὶ φαινόμενα R. VII 517 b 8 φαινόμενα, οὐ μέντοι ὄντα γέ που τῇ ἀληθείᾳ R. X 596 e 4 τοῦ μὲν ὄντος οὐδὲν ἐπαΐει, τοῦ δὲ φαινομένου R. X 601 b 13 (cf. Ph. 42 c 1) « φαίνεται » ... ὃ λέγομεν σύμμειξις αἰσθήσεως καὶ δόξης So. 264 a 10.

β) ἐφαίνοντο ... διερωτᾶν τὸν Ἱππίαν Pr. 315 c 5 ἐπ' ἐκεῖνο δύο τινὲ καθορᾶν ὁδὼ τεταμένα φαίνεται « il me semble apercevoir » Po. 265 a 2 (cf. So. 235 d 1) φαίνεσθον λύπη τε καὶ ἡδονὴ γίγνεσθαι Ph. 31 c 2 (cf. Pd. 60 c 7).

App. et ass. (2° a α) : δοκεῖν, κινδυνεύειν 2°.

Ass. et opp. (2° b α) : εἶναι 2°.

Syn. (2° b) : δοκεῖν 1°.

φάναι a) « dire oui, affirmer » ; b) « soutenir » (que) ; c) (se) « prétendre ».

a) οὔτε σὺ φῄς ἃ ἐρωτῶ οὔτε ἀπόφῃς ; Pr. 360 d 8 φάναι τε καὶ ἀπαρνεῖσθαι Tht. 165 a 7.

b) ἀρετήν φαμέν τινα ψυχῆς εἶναι ; R. I 353 d 11 (cf. d 9 Ph. 26 d 8).

c) ὅσοι ἐπαινέται φατὲ δικαιοσύνης εἶναι [om. AT] R. II 366 e 1.

App. : φράζειν 2°.

Ass. et opp. (a) : ἀπαρνεῖσθαι, ἀποφάναι.

Syn. : φάσκειν.

φανερός a) « clair, visible » ; b) « évident, manifeste ».

a) τούτου φανεροῦ γενομένου Pr. 361 a 1 et R. VI 497 e 2 (cf. Ph. 16 c 3) φανερὰ τεκμήρια Criti. 111 c 4 θεῶν τῶν φανερῶν ... γενέσεως Ep. 984 c 8 (cf. 985 d 5).

b) φανερὸς ... ἦν ἐπιθυμῶν εἰπεῖν R. I 338 a 7 (cf. Cra. 410 a 3 So. 239 e 1).

Adv. : φανερῶς (H. M. 304 d 6 ; L. VIII 838 b 2, ass. et opp. à λάθρᾳ).

App. (a) : σαφής.

Opp. : ἄδηλος.

Syn. (b) : δῆλος.

φανός 1° adj. a) « lumineux » ; b) « illustre » ; 2° subst. n. « partie lumineuse, lumière ».

1° a) γνώσεως μὲν ... σκοτωδέστερον, ἀγνοίας δὲ φανότερον [φανερώτερον F] R. V 478 c 14 (réc. 479 d 1) ἐκ φανοτέρου βίου ἥκουσα R. VII 518 a 7 (cf. a 8 Phr. 256 d 9).

b) οὗ μὲν ... ἐλλόγιμος καὶ φανὸς ἀπέβη, οὗ δὲ ... σκοτεινός B. 197 a 6.

2° στρέφειν πρὸς τὸ φανὸν ἐκ τοῦ σκοτώδους R. VII 518 c 7 εἰς τὸ ὂν καὶ τοῦ ὄντος τὸ φανότατον R. VII 518 c 9.

App. et ass. (1° b) : ἐλλόγιμος.

Ass. et opp. : (1° a et 2°) σκοτώδης ; (1° b) σκοτεινός (b γ).

φαντάζεσθαι « apparaître » (d'ordinaire en vertu d'une illusion des sens) σοὶ μὲν οὐ φαντάζεται ... ἐμοὶ δέ H. M. 300 c 10 ἕν τι ... εἶδος ... φαντάζεσθαι Pd. 110 d 2 (cf. R. V 476 a 8) οὐδ' αὖ φαντασθήσεται αὐτῷ τὸ καλὸν οἷον πρόσωπόν τι B. 211 a 6 (cf. R. II 380 d 2) ἄνδρες ... παντοῖοι φανταζόμενοι So. 216 c 4 (réc. d 1 ; cf. 265 a 8 Ph. 38 d 1-2, 51 a 7 T. 43 e 8, 49 d 1, réc. e 8 ; 54 c 1, 60 a 7, 65 e 4) οὐ γάρ, ὡς σμικρὰ φαντάζεται, τηλικαῦτα ὄντως

ἐστίν Ep. 983 a 1 τότε μὲν οὕτως, τότε δὲ ἄλλως περὶ τὸ φανταζόμενον Le. II 313 b 8.

φαντασία, ἡ a) « imagination, représentation » ; b) « apparence, illusion » (des sens).

a) τὸ δέ γε « φαίνεται » αἰσθάνεσθαί ἐστιν ; ... Φαντασία ἄρα καὶ αἴσθησις ταὐτόν Tht. 152 c 1 (cf. So. 264 a 6) ἐλέγχειν τὰς ἀλλήλων φαντασίας τε καὶ δόξας Tht. 161 e 8 λόγον ... καὶ δόξαν καὶ φαντασίαν So. 260 e 4 (réc. 263 d 6).

b) ὁ θεὸς ... οὔτε ἄλλους ἐξαπατᾷ οὔτε [F Eus. : om. AT] κατὰ φαντασίας οὔτε κατὰ λόγους R. II 382 e 12 εἰδώλων τε καὶ εἰκόνων ... καὶ φαντασίας ... μεστά So. 260 c 8.

App. et ass. : (a) αἴσθησις, δόξα 2° ; (b) εἴδωλον 2° ; εἰκών 2°.

Syn. : φάντασμα (a-b).

φάντασις, ἡ « vision » τῆς δι' αἰνιγμῶν ... φήμης καὶ φαντάσεως ὑποκριταί T. 72 b 3*.

φάντασμα, τό a) « imagination, représentation » ; b) « apparence, illusion, simulacre » ; c) « fantôme » ; d) « spectre ».

a) ἑλκόμενα ... τῷ ἡμετέρῳ φαντάσματι Cra. 386 e 3 δοξάσαι ἕτερα τοιαῦτα, ἃ δή τινες τὰ φαντάσματα [glossema ? secl. Diels Cornford] ὑπὸ ἀπειρίας ἀληθῆ καλοῦσιν Tht. 167 b 3 ἐγερθεῖσιν ἀπομνημονευόμενα φαντάσματα T. 46 a 2 (cf. Ph. 40 a 9).

b) ἡ ... μετρητικὴ ἄκυρον ... ἂν ἐποίησε τοῦτο τὸ φάντασμα Pr. 356 e 1 οὐδὲν ὑγιὲς τούτων τῶν φαντασμάτων R. IX 584 a 9 (cf. So. 232 a 3) φαντάσματος ἢ ἀληθείας ... μίμησις R. X 598 b 3 οὐδ' ἄρα δόξα ... οὐδέ τι φάντασμα Pa. 166 a 6 (cf. 165 a 4 d 2) τὰ ἐν τοῖς λόγοις φαντάσματα So. 234 e 1 (cf. 223 c 2) ἆρ' οὐκ, ἐπείπερ φαίνεται μέν, ἔοικε δὲ οὔ, φάντασμα ; So. 236 b 7 (cf. 266 b 9) τὴν ... φάντασμα ἀλλ' οὐκ εἰκόνα ἀπεργαζομένην τέχνην So. 236 c 3 (réc. 240 d 1) περὶ ... δόξης, εἴτε εἰδώλων εἴτε εἰκόνων εἴτε μιμημάτων εἴτε φαντασμάτων So. 241 e 4 (réc. 264 c 12 ; cf. T. 71 a 6).

c) λέγω ... τὰς εἰκόνας πρῶτον μὲν τὰς σκιάς, ἔπειτα τὰ ἐν τοῖς ὕδασι φαντάσματα R. VI 510 a 2 (réc. VII 516 b 5, 532 c 1 ; cf. T. 71 c 3) φαντάσματα ... ἀλλ' οὐκ ὄντα ποιοῦσιν R. X 599 a 2 (cf. T. 52 c 3).

d) ψυχῶν σκιοειδῆ φαντάσματα Pd. 81 d 2 φάντασμα προτείνων R. II 382 a 2.

App. et ass. : (b) δόξα 2°, εἴδωλον 2°, εἰκών 2° (parfois opp.), μίμημα (1° b) ; (c) εἰκών 2°, σκιά.

Ass. et opp. : (b) ἀλήθεια 1° ; (c) ὄντα (2° b).

Syn. (a-b) : φαντασία.

φανταστικός 1° adj. « relatif au simulacre » ; 2° subst. a) f. (avec τέχνη d'ordinaire sous-entendu) ; b) n. « art du simulacre ».

1° τὸ μὲν εἰκαστικόν, τὸ δὲ φανταστικὸν ... γένος So. 266 d 10 (cf. 268 c 9*).

2° a) τὴν δὴ φάντασμα ... ἀπεργαζομένην τέχνην φανταστικὴν ... ἂν προσαγορεύοιμεν So. 236 c 4 (cf. avec τέχνη : 239 c 9 ; sans

τέχνη : 236 c 7, app. et ass. à εἰκαστική ; 260 d 9, app. et ass. à εἰδωλοποιική ; réc. 264 c 5, app. et ass. aux deux ; 267 a 8)*.

b) τὸ ... φανταστικόν ... διορίζωμεν So. 267 a 1*.

App. et ass. : εἰκαστικός, εἰδωλοποιικός.

φαρμακεία, ἡ « empoisonnement, sortilège » νόμος περὶ φαρμακείας L. XI 933 d 1 (cf. 932 e 5, 933 b 6 e 3) καταδέσεσιν ἢ ἐπαγωγαῖς ἤ τισιν ἐπῳδαῖς ἢ τῶν τοιούτων φαρμακειῶν ὡντινοῦν L. XI 933 e 1.

App. et ass. : ἐπαγωγή, ἐπῳδή, κατάδεσις.

φαρμακεύειν « jeter un sort » (à) ὃς ἂν φαρμακεύῃ τινὰ ἐπὶ βλάβῃ μὴ θανασίμῳ L. XI 933 d 1.

Syn. : καταφαρμακεύειν, φαρμάττειν.

φαρμακεύς, ὁ « magicien » (Ἔρως) δεινὸς γόης καὶ φαρμακεὺς καὶ σοφιστής B. 203 d 8*.

App. et ass. : γόης, σοφιστής.

φάρμακον 1° au pr. a) « drogue » ; b) « poison » ; c) « sort » ; 2° au fig. « remède » a) contre ; b) pour (procurer) ; c) de (la partie malade).

1° a) φάρμακα καὶ τροφὴν προσφέρων Phr. 270 b 6.

b) τὸ φάρμακον ἔπιεν Pd. 57 a 2 (cf. b 2, 63 d 7, 115 a 6).

c) ἐὰν ... ὄφλῃ δίκην φαρμάκων L. XI 933 d 5.

2° a) ἀποτροπῆς ἕνεκα ... φάρμακον χρήσιμον R. II 382 c 11 (réc. III 389 b 5) ἐπίκουρον τῆς τοῦ γήρως αὐστηρότητος... φάρμακον L. II 666 b 6 (cf. Le. VIII 353 e 5).

b) δοκεῖς μοι τῆς ἐμῆς ἐξόδου τὸ φάρμακον εὑρηκέναι Phr. 230 d 7 (cf. L. VIII 836 b 3) μνήμης ... φάρμακον Phr. 274 e 7 (cf. 275 a 6 Po. 310 a 3) φόβου φάρμακον L. I 647 e 1 (réc. 649 a 3).

c) ἐπίστασθαί τι κεφαλῆς φάρμακον Ch. 155 b 6 (cf. c 8 e 3, 5, 7).

App. et ass. (1° a) : τροφή (1° a).

φαρμάττειν a) au pr. « employer des poisons ou des sorts » ; b) au fig. « ensorceler ».

a) ὁποτέρως ἄν τις ἐπιχειρῇ φαρμάττειν L. XI 933 b 7 (réc. c 5)*.

b) γοητεύεις με καὶ φαρμάττεις καὶ ἀτεχνῶς κατεπᾴδεις M. 80 a 3 (cf. B. 194 a 4)*.

App. et ass. (b) : γοητεύειν, κατεπᾴδειν.

Syn. : φαρμακεύειν.

φάσις, ἡ a) « affirmation » ; b) « formule ».

a) φάσιν τε καὶ ἀπόφασιν So. 263 e 12*.

b) πᾶσαν ὅση μόνιμα ὡς ὄντα αὐτὰ ἐνδείκνυται φάσις T. 49 e 4*.

Ass. et opp. (a) : ἀπόφασις.

φάσκειν a) « affirmer » ; b) « soutenir » (que) ; c) (se) « prétendre ».

a) καὶ φάσκουσα καὶ οὐ φάσκουσα Tht. 190 a 2.

b) τοῖς τὰ πάντα φάσκουσι κινεῖσθαι Tht. 181 d 9.

c) ὡς φάσκοντος ἐμοῦ εἰδέναι Ch. 165 b 5 φάσκοντες... ἀρετῆς διδάσκαλοι εἶναι G. 519 c 5 (cf. e 3 Cra. 426 a 7 Tht. 164 c 10 L. XII 964 c 5) τῶν φίλων φασκόντων εἶναι L. VI 761 d 8.

Syn. : φάναι.

φάσμα, τό « vision » εὐδαίμονα φάσματα μυούμενοι Phr. 250 c 3 ταῦτα τὰ φάσματα ἐν ἡμῖν Tht. 155 a 2 φασμάτων γενομένων L. V 738 c 3 ἔν τε φάσμασιν ἐγρηγορότας διὰ φόβους ἢ ἐν ὀνείροις L. X 910 a 1 (cf. T. 71 e 8).

Ass. : ὄνειρος.

φαῦλος a) (choses) « médiocre, futile » (adj. et subst. n.) ; b) (personnes) « mauvais, méchant » (adj. et subst. m.).

a) ἓν μόνον ἔχειν τοῦτο ἀγαθόν, τἆλλα ἔχων ... φαῦλα H. m. 372 b 2 τὰ μὲν φαυλότερα ... τὰ δὲ σπουδαιότερα A. 110 e 8 (cf. R. VII 519 d 7 X 603 c 3 Phr. 261 b 2 L. VII 814 e 4-5) οὐ φαῦλον καὶ ἰδιωτικόν ἐστι I. 532 e 2 τῶν φαύλων τι καὶ προχείρων Tht. 147 a 1 φαῦλόν που καὶ ἁπλοῦν εἰπεῖν Tht. 147 c 5 (cf. Diog. La. III 63, l. 614 ed. Basil., 1907).

b) πολλάκις μὲν ἀγαθοῦ αὐλητοῦ φαῦλος ἂν ἀπέβη, πολλάκις δ' ἂν φαύλου ἀγαθός Pr. 327 c 2-3 (cf. b 8, 326 e 7) κατηγόρου ... φαύλου καὶ μοχθηροῦ G. 486 b 3 (réc. 521 c 7) τὰς τῶν φαύλων (ψυχάς) Pd. 81 d 7 ἐν τοῖς πολλοῖς τε καὶ φαύλοις R. IV 431 c 3 (réc. d 1) ὑπὸ σμικροτέρων καὶ φαυλοτέρων τιμώμενοι R. V 475 b 2 φαῦλοι καὶ σπουδαῖοι L. VI 757 a 2 (cf. XI 922 d 5).

Adv. : φαύλως (Ly. 214 a 2 ; L. XII 966 e 5, app. et ass. à ἰδιωτικῶς) ; cp. φαυλοτέρως (L. IX 876 d 2).

App. : κακός, πονηρός.

App. et ass. : (a) ἁπλοῦς 3°, ἰδιωτικός (b), μικρός (2° a), πρόχειρος (a) ; b) μοχθηρός (b), (οἱ) πολλοί.

Ass. et opp. : ἀγαθός, σπουδαῖος.

Syn. : φλαῦρος.

φαυλότης, ἡ a) « médiocrité » ; b) « misère ».

a) διὰ τὴν ἐμὴν φαυλότητα ἠπορούμην H. M. 286 d 2 φαυλότητός τε καὶ ἀρετῆς χώρας L. V 745 d 3*.

b) εἰς ἅπασαν φαυλότητα ἑαυτὸν ἐμβάλλειν L. I 646 b 5*.

App. (b) : πονηρία (L. I 646 b 9).

Ass. et opp. (a) : ἀρετή.

φέγγος, τό « luminosité » μηκέτι ... τὸ ἡμέρινον φῶς ... ἀλλὰ ... νυκτέρινα φέγγη R. VI 508 c 9 δικαιοσύνης ... οὐκ ἔνεστι φέγγος οὐδὲν ἐν τοῖς τῇδε ὁμοιώμασιν Phr. 250 b 3.

Ass. et opp. : φῶς (a).

φείδεσθαι 1° « épargner » ; 2° « éviter » (de).

1° μήτε χρημάτων φειδομένους La. 201 a 6 = Pd. 78 a 5 γλιχόμενος τοῦ ζῆν καὶ φειδόμενος Pd. 117 a 2 νοῦ ... καὶ ἐπιστήμης οἷον φειδόμενοι Ph. 55 c 6 μηδὲν φειδόμενοι L. V 732 d 5.

2° εὐλαβηθείη ἂν καὶ φείσαιτο μή τι δρᾶσαι R. IX 574 b 8.

App. et ass. : (1°) γλίχεσθαι ; (2°) εὐλαβεῖσθαι.

φειδωλία, ἡ « parcimonie » μίσει τῆς τοῦ πατρὸς φειδωλίας R. IX 572 c 8*.

φειδωλός 1° « économe » a) adj. ; b) subst. n. ; 2°) « parcimonieux, avare » (de) a) adj. ; b) subst. m.

1° a) φειδωλὸς ... καὶ ἐργάτης R. VIII 554 a 5 (cf. IX 572 c 1 L. IV 719 e 1 V 743 b 7).

b) τῷ φειδωλῷ αὐτοῦ τῆς ψυχῆς « au parti de l'épargne » R. VIII 560 c 9.

2° a) φειδωλοὶ χρημάτων R. VIII 548 b 4 θνητά τε καὶ φειδωλὰ οἰκονομοῦσα Phr. 256 e 6.

b) τὸν φειδωλόν τε καὶ χρηματιστήν R. VIII 555 a 9 (cf. 554 e 8, 558 c 11, 559 c 11).

Adv. : φειδωλῶς (R. VIII 559 d 8, ass. à ἀπαιδεύτως)*.

φέρειν 1° « porter » ; 2° « supporter » a) une épreuve ; b) la prospérité ; 3° a) (à l'actif) « porter, mouvoir » ; b) (au moyen-passif) « se porter, se mouvoir » ; 4° (à l'actif et au moyen) « remporter » ; 5° a) (trans.) « rapporter » (à) ; b) (intr.) « se rapporter » (à), « porter » (sur).

1° χρυσοῦ πλῆθος ... ὅσον μήτε φέρειν μήτε ἄγειν δύναιτο Phr. 279 c 2.

2° a) οὐχ οἷοί τε ... ἐνεγκεῖν τὰς ἐμὰς διατριβάς Ap. 37 c 8 ῥᾳδίως ... φέροντα τὸν θάνατον G. 522 d 8 (cf. Pd. 63 a 8, 115 e 2, 116 d 1 R. I 329 e 2, 330 a 4-5) χαλεπῶς ἂν ... φέροιεν ἄμοιροι γιγνόμενοι L. VI 768 a 3.

b) ῥᾳδίως ἔφερον οἷον ἄχθος τὸν τοῦ χρυσοῦ ... ὄγκον Criti. 121 a 1 τὰ παρόντα φέρειν ἀδυνατοῦντες Criti. 121 b 1 (cf. L. III 691 c 7).

3° a) ταύτῃ ἰτέον, ὡς τὰ ἴχνη τῶν λόγων φέρει R. II 365 d 2 (cf. III 394 d 8 VI 492 c 7 L. II 667 a 9 III 694 c 4) βίᾳ ... ἐφέροντο καὶ ἔφερον T. 43 a 8 (cf. 48 a 7 R. VII 529 d 4) ἧπερ ἂν διανοηθῇ βέλτιστα, ταύτῃ φέρειν Ep. 983 b 7.

b) φερομένων τῶν πραγμάτων Cra. 404 d 1 (cf. L. XII 967 c 3 Ep. 983 a 5) τὰ πράγματα ... ῥεῖν καὶ φέρεσθαι Cra. 411 c 4 (réc. c 9) ὁ ... νεοτελὴς ... ἐνθένδε ἐκεῖσε φέρεται Phr. 250 e 2 (cf. 254 b 7, 263 a 11 Tht. 179 e 7) τοὺς τὴν φερομένην οὐσίαν λέγοντας Tht. 177 c 7 (réc. 179 d 2) ἐὰν ... φερόμενα καὶ κινούμενα πάντ' εἶναι συγχωρῶμεν So. 249 b 8 αἱ ... ἐπιθυμίαι ... πολλάκις ἑαυταῖς ἐναντία φερόμεναι Le. VII 328 b 4.

4° φέροντα ... τὰ μέγιστα τῶν ἄθλων H. M. 304 b 2 (cf. I. 530 b 1 R. X 613 c 7) τῶν ... εὐεργεσιῶν τιμὰς φέρονται Pd. 113 e 1 (cf. R. VII 537 b 9) καλὸν ... τὸ γέρας ... ἠνέγκατο R. III 406 b 10 τἀριστεῖα φέρειν R. V 468 c 4 φερέσθω τὰ νικητήρια Phr. 245 b 5 (cf. L. II 657 e 6).

5° a) δήλου ... ἐφ' ὅ τι ἂν φέρῃς τοὔνομα Ch. 163 d 6 δόξαν εἰς δύναμιν ... οἴσομεν ; R. V 477 e 2 (cf. 478 b 7) ἐπὶ τὸ τί φέρων

ὀρθῶς ἄν τις φέροι So. 237 c 10-11 (cf. c 8) εἴδη, ἃ δὴ φέροντες ... ἐπὶ τὴν ἀίδιον οὐσίαν T. 37 e 5.

b) πρὸς τοὺς ἁπτομένους τῶν λόγων ... φέρει ἡ εἰκών R. VII 538 c 6 (cf. L. II 670 e 3).

App. : φορεῖν.

App. et ass. : (1°) ἄγειν ; (3° b) κινεῖσθαι, ῥεῖν.

Syn. : ἐκφέρειν (cf. J. Brunel, *L'Aspect...*, p. 269-270).

φεύγειν « fuir » a) trans. ; b) intr.

a) ἃ μὴ οἶδα ... οὐδέποτε φοβήσομαι οὐδὲ φεύξομαι Ap. 29 b 10 τὸν μέσον ... βίον αἱρεῖσθαι καὶ φεύγειν τὰ ὑπερβάλλοντα R. X 619 a 7 πονηρίαν μὲν φεύγειν, ἀρετὴν δὲ διώκειν Tht. 176 b 5 φυγεῖν μὲν κακίαν, τοὐναντίον δὲ ἑλεῖν T. 87 b 8 (cf. 86 c 2 L. V 728 d 1 VIII 833 a 1 et la formule des mystères ἔφυγον κακόν, εὗρον ἄμεινον ap. Dém. XVIII 259) οὐ φεύγοντα αὐτὰς (sc. τὰς ἡδονάς), καθάπερ τὰς λύπας οὐκ ἔφευγεν L. I 634 a 8 (cf. 636 e 6) τοὺς ... μὴ δικαίους φεύγουσι καὶ τοὺς δικαίους στέργουσιν L. X 908 b 8 (cf. R. VIII 568 a 6).

b) διδάξαι ἔφυγες καὶ οὐκ ἠθέλησας Ap. 26 a 6 φεύγειν καὶ ὑπεκχωρεῖν Pd. 102 d 9 (qualité essentielle à l'approche de son contraire) οἴχομαι φεύγων B. 216 a 7 (cf. Pa. 130 d 6) αὐτοὺς ... μισήσουσι καὶ φεύξονται ἀφ' ἑαυτῶν εἰς φιλοσοφίαν Tht. 168 a 5 ἐνθένδε ἐκεῖσε φεύγειν Tht. 176 b 1 ὑπομεῖναι καὶ μὴ ἀνάνδρως φυγεῖν Tht. 177 b 4 (cf. T. 49 e 2).

App. et ass. : (a-b) μισεῖν ; (a) φοβεῖσθαι ; (b) οἴχεσθαι 1°, ὑπεκχωρεῖν.

Ass. et opp. : (a) αἱρεῖν 1° et 3°, διώκειν, στέργειν ; (b) ἐθέλειν, ὑπομένειν (1° a β et 2° b).

Syn. : ἀποφεύγειν, διαφεύγειν, ἐκφεύγειν, καταφεύγειν (avec les distinctions de J. Brunel, *L'Aspect...*, p. 18, 134, 156, 269).

φήμη, ἡ 1° « voix » a) humaine α) « rumeur, réputation » ; β) « parole, maxime » ; b) divine α) « oracle » ; β) « présage » ; 2° « tradition ».

1° a) α) ταύτην τὴν φήμην κατασκεδάσαντες Ap. 18 c 1 τοσαύτη φήμη τε καὶ λόγος Ap. 20 c 7 ὡς αἱ φῆμαί φασιν αἱ τῶν κακῶν L. X 906 b 9 τιμωρίας ἔχων ἐπωνυμίαν φήμην τινά L. X 908 a 8 δι' αἰσχρῶν ὀνομάτων ἐπιφέρειν γυναικείους ἑαυτοῖς φήμας L. XI 935 a 1 (cf. 916 d 7, 932 a 6 Po. 309 e 8).

β) αὗταί σοι ἢ ἄλλαι φῆμαι ... ὑμνήσουσιν R. V 463 d 6 πιστεύσαντες ... τῇ παρούσῃ φήμῃ καὶ λόγῳ L. VI 771 d 1 (cf. XII 966 c 5) τὸ τῆς φήμης L. VIII 838 d 1 (« la voix publique » ; cf. d 6 IX 870 a 7 R. III 415 d 6).

b) α) φήμας τε καὶ μαντείας ... τῶν θεῶν Pd. 111 b 8 (cf. L. VII 792 d 3 Ep. 985 c 3) διὰ θείας φήμης L. II 664 d 4 (cf. I 624 b 2 T. 72 b 3) καθιέρωσαν ... φήμας τε καὶ ἀγάλματα L. V 738 c 7 ἡ τοῦ νόμου ἀρὰ τὴν φήμην [φήμης R. G. Bury] προτρέπεται

L. IX 871 b 5 καταφανοῦς γενομένης τῆς ... λεγομένης φήμης εὐτυχοῦς Ep. 992 a 8.

β) φήμης ἕνεκα ἐπονομάζοντας L. IX 878 a 6 φήμην ... ἀγαθὴν μαντεύομαι Le. VI 323 c 5.

2° ἡ τύχη τῆς φήμης Cra. 395 e 5 οἱ ... παλαιοὶ ... ταύτην φήμην παρέδοσαν Ph. 16 c 8 (cf. L. IV 713 c 2 XI 927 a 5) ἡ τῶν ἱερῶν γραμμάτων φήμη T. 27 b 5 λόγος τις ἅμα καὶ φήμη ὑπορρεῖ L. II 672 b 3 (cf. VII 822 c 4 XII 952 b 7) τῆς ἐκ τῶν βαρβάρων ἐλθούσης φήμης τε ἅμα καὶ θεραπείας Ep. 988 a 2.

App. et ass. : λόγος ; (1° a α) ἐπωνυμία, ὄνομα ; (1° b α) μαντεία.

φθέγγεσθαι « prononcer, dire » ὁ θεὸς αὐτός ἐστιν ὁ λέγων, διὰ τούτων δὲ φθέγγεται πρὸς ἡμᾶς I. 534 d 4 (cf. So. 243 b 3 L. II 664 c 2) καθαρμὸν αὐτὸν λέγοντες ἐν μέλει φθεγξόμεθα So. 227 d 9 (cf. 243 e 1 et Ph. 34 a 5 avec ὀνομάζων, 49 b 8 avec φάσκων, L. VII 814 e 2 avec προσαγορεύων) τοῦτο ... οὔτε ἀνεκτὸν οὔτε ὅσιον ... φθέγγεσθαι L. II 655 d 3.

App. et ass. : λέγειν, ὀνομάζειν, προσαγορεύειν, φάσκειν.

φθέγμα, τό « son, parole » τά τε σχήματα καὶ τὰ φθέγματα L. II 655 a 2 ἀποδιδόντας πρόσχορδα τὰ φθέγματα τοῖς φθέγμασι L. VII 812 d 4.

App. : φθόγγος, φωνή.

Ass. : σχῆμα 3°.

φθείρειν 1° (à l'actif) « perdre » a) physiquement ; b) moralement ; 2° (au moyen-passif) « se perdre, se détruire, périr » a) physiquement ; b) moralement.

1° a) ὅταν τις ... τοὺς ... χαριεστέρους φθείρῃ R. X 605 b 7 τὴν ψυχὴν ... ἆρα ... ἀδικία ... φθείρει ... καὶ μαραίνει R. X 609 d 6 ποῖοι νόμοι σῴζουσιν ... τὰ σῳζόμενα καὶ ... φθείρουσι τὰ φθειρόμενα L. III 683 b 3 οὔτε γὰρ γῆν οὔτε ἥλιον ... ῥᾴδιον φθείρειν L. VIII 845 d 7.

b) ἕκαστον ... ἀπόλλυσι τὴν ... ψυχὴν ... · ἔτι τοίνυν ... τὰ λεγόμενα ἀγαθὰ ... φθείρει R. VI 491 c 2 φθείρει δὲ ἡμᾶς ἀδικία ..., σῴζει δὲ δικαιοσύνη L. X 906 b 1 τὴν πόλιν καὶ νόμους φθείρων L. XII 958 c 6.

2° a) τῷ γίγνεσθαί γε τοὐναντίον ... τὸ φθείρεσθαι Ph. 55 a 3 (cf. 32 b 2 L. III 676 c 1) τοῖς οὕτω φθαρεῖσι L. IX 873 d 5 (cf. IV 708 c 8).

b) τὸ φίλον ἀπώλεσαν ... ἐν τῇ πόλει. Τούτου δὲ φθαρέντος ... L. III 697 d 1.

App. : (1°) διαφθείρειν (avec les distinctions de J. Brunel, *L'Aspect...*, p. 222-223) ; (2°) φθίνειν.

Ass. (1° a) : μαραίνειν.

Ass. et opp. : γίγνεσθαι, σῴζειν.

Ass. et syn. : ἀπολλύναι.

φθίνειν « décroître, (dé)périr » καλοῦμεν ... τὸ μὲν αὐξάνεσθαι, τὸ δὲ φθίνειν Pd. 71 b 4 (cf. B. 211 a 2 R. VIII 546 b 8 Pa. 156 b 8,

157 b 2 Tht. 155 a 8 T. 81 b 5 Criti. 121 a 6 L. X 893 e 7 Ep. 979 a 3) φθίνει τε καὶ διόλλυται Phr. 246 e 3.

App. : φθείρεσθαι.

App. et ass. : διόλλυσθαι.

Ass. et opp. : αὐξάνεσθαι.

φθίσις, ἡ « décroissance » μείζονος ... πράγματος καὶ ἐλάττονος μεταξὺ αὔξησις καὶ φθίσις Pd. 71 b 3 (cf. L. X 897 a 6) σώματος ... αὔξης καὶ φθίσεως R. VII 521 e 5 (cf. Ph. 42 d 1).

App. : φθορά.

Ass. et opp. : αὔξη, αὔξησις.

φθόγγος, ὁ « son » ἔναυλος ... ὁ λόγος τε καὶ ὁ φθόγγος ... ἐνδύεται εἰς τὰ ὦτα Mx. 235 c 2 φωνῆς μὲν οὔ, φθόγγου δὲ μετέχοντά τινος Ph. 18 c 1.

App. : φθέγμα.

Ass. : λόγος.

Ass. et opp. : φωνή (b).

φθονεῖν a) « envier, jalouser » ; b) « refuser » (de), toujours avec négation.

a) φθονοῦσιν ἡμῖν Euph. 3 c 2 (cf. M. 93 c 9) ζηλοτυπῶν με καὶ φθονῶν B. 213 d 3 οἴει τινὰ ... φθονεῖν τῷ μὴ φθονερῷ ... ; R. VI 500 a 4 φθονοῖς ... οὐδ' ἂν ἄλλῳ εἴ τίς τι δύναιτο ... ὄνασθαι R. VII 528 a 3 (emploi proche de b ; cf. Euth. 297 d 8) τὸν ... φθονοῦντα ... ψέγειν L. V 730 e 5 (cf. Ph. 48 b 11).

b) οὐ φθονήσει Ἱππίας ... ἀποκρίνεσθαι H. m. 363 c 3 (cf. 372 e 7 Ap. 33 b 1 H. M. 283 e 6 et 8 G. 489 a 4 B. 223 a 1 I. 530 d 4 R. I 338 a 3 Tht. 169 c 2) οὐ φθονήσω La. 200 b 7 (cf. Pr. 320 c 3) μὴ φθονήσῃς Pr. 320 c 2 (cf. H. m. 372 e 7 M. 71 d 7 R. I 338 a 3) τῶν νομίμων οὐδεὶς φθονεῖ Pr. 327 b 1 (cf. Mx. 238 a 6 Euth. 297 b 6).

Ass. et syn. (a) : ζηλοτυπεῖν.

φθονερός « envieux, jaloux » (adj. et subst.) οἴει τινὰ ... φθονεῖν τῷ μὴ φθονερῷ ἄφθονον ... ὄντα; R. VI 500 a 4 (cf. IX 580 a 3 Pr. 361 e 1 Phr. 239 a 8, 241 c 2 L. III 694 b 3 V 731 a 5) ἐπὶ ... τοῖς τῶν ἐχθρῶν κακοῖς οὔτ' ἄδικον οὔτε φθονερόν ἐστι τὸ χαίρειν Ph. 49 d 4.

Adv. : φθονερῶς (Phr. 243 c 6*).

Ass. et opp. : ἄφθονος.

φθόνος, ὁ a) « envie, jalousie » ; b) dans la locution οὐδεὶς φθόνος « réticence, difficulté ».

a) φθόνῳ καὶ διαβολῇ χρώμενοι Ap. 18 d 2 (réc. 28 a 8 ; cf. Le. III 316 e 1) εὐλαβούμενος ... φθόνον τῶν ζώντων H. M. 282 a 7 (cf. Euph. 3 d 1 G. 457 d 3 L. VII 801 e 6 VIII 844 d 1 IX 870 c 5) φθόνου τε καὶ φιλονικίας καὶ ἔχθρας Ly. 215 d 3 πρῶτον μὲν ζῆλος, ἀπὸ ζήλου δὲ φθόνος Mx. 242 a 5 (cf. Ph. 47 e 2, réc. 50 c 1; L. III 679 c 1) εἴ τι οἶδεν, οὐδεὶς αὐτῷ φθόνος R. V 476 e 6 (cf. T. 29 e 2 ; jeu sur la locution de b) φθόνου δὲ καὶ δυσμενείας ἐμπίμ-

πλασθαι R. VI 500 c 2 (cf. Ly. 215 d 3 Pr. 316 d 2 Phr. 253 b 7) φθόνος ... ἔξω θείου χοροῦ ἵσταται Phr. 247 a 7 τὸ ... ὄνομα φθόνου ... λύπην τινὰ ψυχῆς θήσεις Ph. 48 b 8 (cf. 50 a 2) τὸν παιδικὸν ἰδόντες φθόνον Ph. 49 a 9 μὴ φθόνῳ ... ἀλλ' εὐνοίᾳ L. I 635 b 1 τὴν ... γὰρ τοῦ θυμοῦ ... καὶ ἡδονῆς ... καὶ φθόνων καὶ ἐπιθυμιῶν ἐν ψυχῇ τυραννίδα L. IX 863 e 7 (réc. 869 e 8 XI 934 a 4) τῷ δυναμένῳ μανθάνειν ... συγχαῖρον ἄνευ φθόνου διὰ θεὸν ἀγαθῷ γενομένῳ Ep. 988 b 7 ἄνευ φθόνων ἐρωτήσεσιν ... χρωμένων Le. VII 344 b 6 (cf. c 3).

b) φθόνος οὐδεὶς λέγειν Pd. 61 d 8 (cf. So. 217 a 9 b 1 T. 23 d 4 L. I 641 d 8 II 664 a 7 VII 802 a 8).

App. et ass. (a) : δυσμένεια, ἔχθρα, ζῆλος, φιλονικία (a).

Ass. : διαβολή, ἐπιθυμία, ἡδονή, λύπη.

Ass. et opp. : εὔνοια.

φθορά, ἡ a) « corruption » α) au pr. ; β) au fig. ; b) « perte, destruction » ; c) « cataclysme, catastrophe ».

a) α) περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς Pd. 95 e 8 (cf. R. VI 485 b 3 Pa. 136 b 6 Ph. 55 a 5 L. X 891 e 5, 894 b 11) τούτων τὰς φθορὰς σκοπῶν Pd. 96 b 8 (cf. 106 d 3 T. 52 b 1) γενομένῳ παντὶ φθορά ἐστιν R. VIII 546 a 2.

β) ταύτης ... τῆς φύσεως δεῖ θεάσασθαι τὰς φθοράς, ὡς διόλλυται ... — Τίνας ... τὰς διαφθορὰς λέγεις ; R. VI 490 e 3 (cf. L. IV 715 d 3).

b) δίψος ... φθορὰ καὶ λύπη Ph. 31 e 10 (réc. 32 b 2) περὶ σωτηρίαν ... τῶν ζῴων καὶ τὴν φθοράν Ph. 35 e 3 ἔργα ... ὑπὸ χρόνου καὶ φθορᾶς ἀνθρώπων ἠφανισμένα T. 20 e 6 (réc. 21 d 6 Criti. 109 d 4 ; cf. T. 22 c 1) πολλὰς ἀνθρώπων φθορὰς γεγονέναι κατακλυσμοῖς τε καὶ νόσοις L. III 677 a 4 (cf. T. 82 b 7) πόλεων συστάσεις καὶ φθοράς L. VI 782 a 5.

c) ὅτ' ἐγένετο ἡ φθορά L. III 677 e 7 (cf. 680 d 8, 702 a 5) ἐὰν ... ἐπέλθῃ ποτὲ κῦμα κατακλυσμὸν φέρων νόσων ἢ πολέμων φθορά L. V 741 a 1.

App. (b) : ὄλεθρος.

App. et ass. : (a) διαφθορά 2° ; (b-c) κατακλυσμός, νόσος (a) ; (b) λύπη.

Ass. et opp. : (a) γένεσις (1° a) ; (b) σύστασις (b), σωτηρία (a).

Syn. (b) : φθόρος.

φθόρος, ὁ « destruction » φθόρον τινὰ καὶ ὄλεθρον Euth. 285 b 1*.

App. et ass. : ὄλεθρος.

Syn. : φθορά (b).

φιλανθρωπία, ἡ « humeur sociable » ὑπὸ φιλανθρωπίας Euph. 3 d 7*.

φιλάνθρωπος « ami de l'homme » (Ἔρως) ἐστὶ ... θεῶν φιλανθρωπότατος B. 189 d 1 (cf. L. IV 713 d 6, Cronos)*.

φιλάργυρος a) adj. « cupide » ; b) subst. n. « amour de l'argent ».

a) Περικλέα πεποιηκέναι Ἀθηναίους ἀργοὺς ... καὶ φιλαργύρους G. 515 e 5*.

b) τὸ φιλότιμόν τε καὶ φιλάργυρον R. I 347 b 2*.
Ass. : (a) ἀργός ; (b) φιλότιμος (1° b β).
Syn. (a) : φιλοκερδής, φιλοχρήματος.

φίλαρχος « ami du pouvoir » φίλαρχος ... καὶ φιλότιμος R. VIII 549 a 4 (cf. Pd. 82 c 7)*.
App. et ass. : φιλότιμος.

φιλεῖν 1° (personnes) « aimer » a) une personne ; b) une chose ; 2° « avoir coutume » (de) a) personnes ; b) choses.
1° a) χρηστοὺς φιλεῖν ... πονηροὺς μισεῖν R. I 334 c 4 (cf. Euph. 7 e 7, 8 a 5, 9 d 3-4 Ly. 213 c 3 et 6 Tht. 168 a 4) τούτους ... φασὶ φιλεῖν ὧν ἂν ἐρῶσιν Phr. 231 c 2 φεύγειν τὸ σφόδρα φιλεῖν αὐτόν L. V 732 b 3.
b) τἀγαθὸν ἠγαπῶμεν καὶ ἐφιλοῦμεν Ly. 220 d 2 οὐ τὸ μὲν φιλοῦντα ..., τὸ δὲ μή, ἀλλὰ πᾶν στέργοντα R. V 474 c 10 ἀσπάζεσθαί τε καὶ φιλεῖν ... ταῦτα R. V 479 e 10 (cf. L. III 689 a 7, opp. à μισεῖν).
2° a) ἐν οἷς δὴ φιλοῦσιν οἱ νέοι τὰς διατριβὰς ποιεῖσθαι La. 181 e 2 (cf. R. VIII 549 d 9, 565 e 5 L. VI 778 a 2).
b) οἱ ... λοιμοὶ φιλοῦσι γίγνεσθαι B. 188 b 1 (cf. c 2, 182 c 4 Mx. 242 a 3 R. VI 497 b 5 Ph. 37 b 7 T. 89 c 7 L. III 680 a 4 IV 711 a 3).
App. et ass. (1°) : ἀγαπᾶν, ἀσπάζεσθαι, ἐρᾶν, στέργειν.
Ass. et opp. (1°) : μισεῖν.

φιλήκοος (adj. et subst. m.) a) « amateur de sons » ; b) « qui aime à écouter, ami de la conversation ».
a) οἱ ... φιλήκοοι καὶ φιλοθεάμονες R. V 476 b 4 (réc. de 475 d 3).
b) φιλήκοος μὲν ἔγωγε καὶ ἡδέως ἄν τι μανθάνοιμι Euth. 304 c 6 (cf. 274 c 3 Ly. 206 c 9) φιλομαθὴς δὲ μή, μηδὲ φιλήκοος μηδὲ ζητητικός R. VII 535 d 5 φιλόμουσον ... καὶ φιλήκοον μέν, ῥητορικὸν δ' οὐδαμῶς R. VIII 548 e 5.
App. et ass. : (a) φιλοθεάμων (a) ; (b) ζητητικός, φιλομαθής, φιλόμουσος.

φιλία, ἡ a) « amitié » (personnes) ; b) « accord » (choses).
a) οὓς ... ὑπερεβάλετο τῇ φιλίᾳ διὰ τὸν ἔρωτα B. 179 c 2 φιλίας ἰσχυρὰς καὶ κοινωνίας B. 182 c 3 (cf. G. 508 a 2 L. III 695 d 2) ὁ ... Ἀριστογείτονος ἔρως καὶ ἡ Ἁρμοδίου φιλία B. 182 c 6 ἐκπλήττονται φιλίᾳ τε καὶ οἰκειότητι καὶ ἔρωτι B. 192 c 1 ἥ γε ἀδικία καὶ μίση καὶ μάχας ... παρέχει, ἡ δὲ δικαιοσύνη ὁμόνοιαν καὶ φιλίαν R. I 351 d 6 (cf. A. 126 c 4 Po. 311 b 9 L. II 653 b 2) εἰς ὁμοιότητά τε καὶ φιλίαν καὶ συμφωνίαν ... ἄγουσα R. III 401 d 1 τὴν ἡδονὴν αὐτοῦ καὶ φιλίαν ... εἶναι τοῦ κέρδους R. IX 581 a 4 φιλία γέ τίς με καὶ αἰδὼς ... ἔχουσα περὶ Ὁμήρου R. X 595 b 10 οἴεται οὐκ ἔρωτα ἀλλὰ φιλίαν εἶναι Phr. 255 e 2 περὶ τῆς φιλίας τε καὶ φρονήσεως καὶ ἐλευθερίας L. III 693 c 8 (cf. c 3, réc. e 1 ; 694 b 6) ἡμῖν συνέπεσε πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς σφόδρα φιλία L. III 698 c 3 (réc. 699 c 1 ; cf. Criti. 121 a 4) διὰ τὴν σφόδρα ἑαυτοῦ φιλίαν

L. V 731 e 4 τὴν τῆς φιλίας τε καὶ ἐπιθυμίας ἅμα καὶ τῶν λεγομένων ἐρώτων φύσιν L. VIII 836 e 6 ἐκ διαφορᾶς εἰς φιλίαν ... καθιστάναι L. IX 862 c 4 (cf. Le. II 311 b 4) εἰς φιλίαν τε καὶ ἑταιρίαν ἀλλήλοις καθιστάναι Le. VII 328 d 8.

b) τῇ φιλίᾳ καὶ συμφωνίᾳ τῇ αὐτῶν τούτων (sc. τῶν μερῶν) R. IV 442 c 10 τὸ ὂν ... ἔχθρᾳ ... καὶ φιλίᾳ συνέχεται So. 242 e 2 πνεύματος ὀργὴν οὐδὲ φιλίαν Ep. 976 b 1.

App. : φιλοφροσύνη.

App. et ass. : (a) ἔρως (parf. opp.), ἑταιρία, κοινωνία, οἰκειότης, ὁμοιότης, ὁμόνοια ; (a-b) συμφωνία.

Ass. : αἰδώς, ἐλευθερία, ἐπιθυμία.

Ass. et opp. (a) : διαφορά (b), μῖσος ; (b) ἔχθρα, ὀργή (c).

Syn. (a) : φιλότης.

φιλικός « amical » ὁπόταν ... οὐχ ὡς ἑταίρους δεξάμενος φιλικὰ παράσχῃ ξένια L. XI 919 a 6*.

Adv. : φιλικῶς (Ly. 211 a 3 ; G. 485 e 3, ass. à ἐπιεικῶς, qu'il gloserait d'après E. R. Dodds)*.

φίλιος 1° adj. a) « ami » (de), « uni » (à) ; b) « protecteur de l'amitié » (épith. de Zeus) ; 2° subst. a) « ami » ; b) Zeus Philios.

a) ἔξωθεν ... ὅσα ἔχω, τοῖς ἐντὸς εἶναί μοι φίλια Phr. 279 c 1 πάντα ... ἀλλήλοις τά γε τῆς ἀρετῆς μόρια λέγεταί που φίλια Po. 306 c 1 ἔθνη φίλια L. III 697 d 5.

b) εἰπὲ πρὸς Διὸς Φιλίου Phr. 234 e 2.

2° a) τοὺς φιλίους καὶ τοὺς πολεμίους B. 221 b 5 (cf. R. III 414 b 3) ἐν δισμυρίοις ἀνθρώποις ... φιλίοις I. 535 d 5 (cf. L. IX 876 e 6).

b) οὐ μὰ τὸν Φίλιον τὸν ἐμόν τε καὶ σόν A. 109 d 7 εἰπὲ πρὸς Φιλίου G. 519 e 3 (cf. 500 b 7 Euph. 6 b 3).

Adv. : φιλίως (L. VI 768 e 7*).

Ass. et opp. (2° a) : πολέμιος.

Syn. : φίλος.

φιλόδοξος « ami de l'opinion » φιλοδόξους ... μᾶλλον ἢ φιλοσόφους R. V 480 a 6 (cf. a 12)*.

Ass. et opp. : φιλόσοφος.

φιλόδωρος « libéral » φιλόδωρος εὐμενείας, ἄδωρος δυσμενείας B. 197 d 5*.

Adv. : φιλοδώρως (Tht. 146 d 4, app. et ass. à γενναίως)*.

Ass. et opp. : ἄδωρος.

φιλοθεάμων, ὁ a) « amateur de spectacles » ; b) « qui aime à contempler ».

a) οἵ τε ... φιλοθεάμονες ... οἵ τε φιλήκοοι ἀτοπώτατοι ... ὥς γ' ἐν φιλοσόφοις τιθέναι R. V 475 d 2 (réc. 476 a 12 b 4 ; cf. 479 a 4)*.

b) τοὺς δὲ ἀληθινοὺς (φιλοσόφους)... λέγεις τοὺς τῆς ἀληθείας φιλοθεάμονας R. V 475 e 5*.
App. et ass. : (a) φιλήκοος (a) ; (b) φιλόσοφος.
Ass. et opp. : (a) φιλόσοφος.

φιλοικτίρμων « miséricordieux » λίαν φιλοικτίρμων ἐστὶ καὶ τοῦ ἥττονος θεραπίς Mx. 244 e 3*.
— Le syn. οἰκτίρμων est poétique.

φιλόκαλος « ami du beau » φιλοσόφου ἢ φιλοκάλου Phr. 248 d 3 γεωργῶν ... φιλοκάλων ... καὶ εὐφυῶν Criti. 111 e 3*.
Ass. : εὐφυής, φιλόσοφος.

φιλοκέρδεια, ἡ « cupidité » φιλοκέρδεια, δειλία L. I 649 d 5*.
App. : αἰσχροκέρδεια.
Syn. : φιλοχρηματία.

φιλοκερδής « cupide, intéressé » 1° adj. ; 2° subst. a) m. ; b) n.
1° τοῦτο τῆς ψυχῆς τὸ μέρος ... φιλοχρήματον καὶ φιλοκερδές R. IX 581 a 8 φιλόσοφον, φιλόνικον, φιλοκερδές (γένος) R. IX 581 c 5.
2° a) πότερον ὁ φιλοκερδής ... ἢ ὁ φιλόσοφος R. IX 582 a 9 (cf. b 4 et 8, 583 a 10) οὐ τοῦ φιλοκερδοῦς ... οὐδὲ τοῦ φιλοτίμου, ἀλλὰ τοῦ φιλοσόφου R. IX 582 d 7.
b) περὶ τὸ φιλοκερδὲς καὶ τὸ φιλόνικον R. IX 586 d 5.
App. : αἰσχροκερδής.
Ass. et opp. : φιλόνικος (2° b β), φιλόσοφος, φιλότιμος (1° b α).
Syn. : φιλάργυρος, φιλοχρήματος.

φιλολογία, ἡ « amour pour les arguments » οὔ τί που ... ὑπὸ φιλολογίας ἀγροικίζομαι ... ; Tht. 146 a 6*.

φιλόλογος a) adj. « ami des discours » ; b) (subst. m.) « ami du raisonnement ».
a) φιλόλογος ... καὶ αὖ μισόλογος La. 188 c 6 (réc. e 1 ; cf. Phr. 236 e 5) τὴν πόλιν ... ἡμῶν ... ὑπολαμβάνουσιν ὡς φιλόλογός ἐστι καὶ πολυλόγος L. I 641 e 5*.
b) ὁ φιλόσοφός τε καὶ ὁ φιλόλογος R. IX 582 è 8 (cf. Tht. 161 a 7)*.
App. et ass. : (a) πολυλόγος ; (b) φιλόσοφος.
Ass. et opp. (a) : μισόλογος.

φιλομαθεῖν « avoir du goût pour l'étude » φιλομαθοῦντι μηδὲ μισοῦντι L. VII 810 a 3*.

φιλομαθής « ami du savoir, avide de s'instruire » 1° adj. ; 2° subst. a) m. ; b) n.
1° φιλομαθὴς γάρ εἰμι Phr. 230 d 4 (cf. Ep. 989 c 2) οὐ ... φιλομαθῆ οὐδὲ φιλόσοφον R. V 475 c 3 (cf. II 376 c 2 IX 581 b 9) φιλομαθὴς δὲ μή, μηδὲ φιλήκοος μηδὲ ζητητικός R. VII 535 d 4.
2° a) τοὺς ὀρθῶς φιλομαθεῖς Pd. 67 b 4 (repr. τοῖς γνησίως φιλοσόφοις 66 b 2 ; cf. 82 c 1 d 8, 83 e 4 R. VI 485 d 3, 490 a 9).
b) τό γε φιλομαθὲς καὶ φιλόσοφον ταὐτόν ; R. II 376 b 8 (cf.

b 5 III 411 d 1) τὸ θυμοειδὲς ... ἢ τὸ φιλομαθὲς ... ἢ τὸ φιλοχρήματον R. IV 435 e 7.

App. et ass. : (1°) ζητητικός, φιλήκοος (b) ; (1°-2°) φιλόσοφος.

Ass. et opp. : θυμοειδής, φιλοχρήματος.

φιλομαθία, ἡ « amour de la science » τὴν τῆς φιλομαθίας διαβολήν R. VI 499 e 4 (cf. T. 90 b 7 ; L. VII 811 b 5 [φιλομαθ(ίαν) O² : πολυμαθίαν AO])*.

φιλόμουσος « ami des Muses » φιλόμουσον ... καὶ φιλήκοον R. VIII 548 e 5 φιλόμουσον ἄνδρα Phr. 259 b 5*.

App. et ass. : φιλήκοος (b).

φιλονικεῖν a) « prétendre » (en vainqueur) (que), « insister » (pour que) ; b) « se piquer d'émulation, s'efforcer » (que).

a) φιλονικεῖν ... δοκεῖς ... τὸ ἐμὲ εἶναι τὸν ἀποκρινόμενον Pr. 360 e 3 (cf. R. I 338 a 8) μὴ φιλονικῶν ἀλλὰ παραμυθούμενος R. VI 499 e 3 (cf. Ph. 50 b 6) τούτου ... ἕνεκα ... πεφιλονίκηνται (οἱ λόγοι), μή ... ἡγῶνται L. X 907 c 2.

b) φιλονικοῦντας ἀλλ' οὐ ζητοῦντας τὸ προκείμενον G. 457 d 4 (réc. e 5 ; cf. Ph. 14 b 6) φιλονικείτω ... πᾶς πρὸς ἀρετήν L. V 731 a 2 (cf. VII 820 c 8 XI 935 c 1 Le. VII 330 a 7).

App. (b) : φιλοτιμεῖσθαι (b).

φιλονικία, ἡ a) « rivalité », « (esprit de) « contention » ; b) « émulation ».

a) φθόνου τε καὶ φιλονικίας καὶ ἔχθρας ἐμπίμπλασθαι Ly. 215 d 3 (cf. La. 194 a 8 G. 515 b 6 Mx. 243 b 3 R. VIII 546 d 10, 555 a 4 IX 586 c 8 Pa. 128 d 7) οὐχ ὑπὸ νέου φιλονικίας ... ἀλλ' ὑπὸ πρεσβυτέρου φιλοτιμίας Pa. 128 e 2 (cf. L. IX 860 e 1) δι' ἐρίδων καὶ φιλονικίας T. 88 a 4 (cf. 90 b 3) εἴς τε πλεονεξίας καὶ φιλονικίας L. III 677 b 7 εἴτε φιλοχρηματίᾳ ... εἴτε φιλονικίᾳ L. XI 938 b 6 διὰ φιλονικίας ... ἀμφισβητοῦνται L. XII 957 d 2 (cf. XI 938 c 4 Le. VIII 356 b 5).

b) φιλονικίαν καὶ φιλοτιμίας τὰς Λακεδαιμονίων A. 122 c 7 (cf. R. VIII 548 c 6 IX 586 c 8) ἀσκήσεις ... φιλονικίας ἕνεκα Po. 294 d 6 (cf. L. VII 796 a 2 et 6 VIII 840 a 2) τούτων κατὰ νόμον ἅμιλλά τε καὶ φιλονικία L. VIII 834 c 5 διὰ φιλονικίαν τῶν κακῶν ἀνθρώπων L. X 907 b 10.

App. et ass. : (a) ἔρις, ἔχθρα, πλεονεξία (a), φθόνος, φιλοτιμία ; (b) ἅμιλλα, φιλοτιμία.

Ass. et opp. (a) : φιλοχρηματία.

φιλόνικος 1° « contentieux » ; 2° « ami de la victoire », « ambitieux » a) adj. ; b) subst. α) m. ; β) n.

1° φιλόνικος εἶ, ὦ Σώκρατες G. 515 b 5.

2° a) Ἀλκιβιάδης δὲ ἀεὶ φιλόνικός ἐστι πρὸς ὃ ἂν ὁρμήσῃ Pr. 336 e 1 ἀντὶ ... φιλονίκων καὶ φιλοτίμων ἀνδρῶν ... φιλοχρήματοι ... ἐγένοντο R. VIII 551 a 7 ἀνθρώπων ... γένη ..., φιλόσοφον, φιλόνικον, φιλοκερδές R. IX 581 c 5.

b) α) ὁ φιλότιμός τε καὶ φιλόνικος R. IX 582 e 5 (cf. VIII 545 a 2).

β) τῷ μέσῳ τε καὶ φιλονίκῳ καὶ θυμοειδεῖ R. VIII 550 b 6 τὸ θυμοειδὲς ... εἰ ... φιλόνικον ... καὶ φιλότιμον προσαγορεύοιμεν R. IX 581 b 2 (cf. T. 70 a 3) περὶ τὸ φιλοκερδὲς καὶ τὸ φιλόνικον R. IX 586 d 5.

Adv., dans la locut. φιλονίκως ἔχειν (G. 505 e 4 ; Pd. 91 a 3, ass. et opp. à φιλοσόφως)*.

App. et ass. : (1°-2°) φιλότιμος ; (2° b β) θυμοειδής.

Ass. et opp. : (2° a) φιλόσοφος, φιλοχρήματος ; (2° a et b β) φιλοκερδής.

φιλοξενία, ἡ «hospitalité» καταλύσεις ... φιλοξενίαις ἀνθρώπων παρεσκευασμένας L. XII 953 a 5*.

φιλοπαίσμων «badin» φιλοπαίσμονες ... καὶ οἱ θεοί Cra. 406 c 3 εἴτε τις φιλοπαίσμων εἴτε σπουδαστικός R. V 452 e 6*.

Ass. et opp. : σπουδαστικός.

φιλόπολις «patriote» Μέλητον, τὸν ἀγαθόν τε καὶ φιλόπολιν, ὥς φησιν Ap. 24 b 5 (cf. L. III 694 c 7) οὐδέτεροι αὐτῶν φιλοπόλιδες R. V 470 d 7 (cf. VI 502 e 4)*.

App. et ass. : ἀγαθός.

φιλοπονεῖν «aimer l'effort» ὅταν τις ... τὰ διὰ τοῦ σώματος φιλοπονῇ R. VII 535 d 4*.

φιλοπονία, ἡ «goût de l'effort» καρτερίαν καὶ φιλοπονίαν ... τὰς Λακεδαιμονίων A. 122 c 7 (cf. R. VII 535 c 11 d 7)*.

App. et ass. : καρτερία.

φιλόπονος «ami de l'effort» ἄρρατον καὶ ... φιλόπονον ζητητέον R. VII 535 c 1 (cf. Phr. 248 d 6) τὰ μὲν ἡμίσεα φιλόπονον, τὰ δ' ἡμίσεα ἄπονον R. VII 535 d 2 φιλοπόνου ψυχῆς νίκη L. VII 824 a 4*.

Ass. et opp. : ἄπονος (a).

φιλοπραγμοσύνη, ἡ «tracas» φεύγοντος ... τὴν τοιαύτην πᾶσαν φιλοπραγμοσύνην R. VIII 549 c 4*.

Opp. : ἀπραγμοσύνη (étranger à Platon).

φίλος 1° adj. a) «cher, ami» ; b) «agréable» (à) ; 2° subst. a) m. «ami» ; b) n. α) sg. «ce qui est cher». «(le) sens de l'amitié» ; β) pl. «(les) biens les plus chers».

1° a) φίλος μοι δοκεῖ ... εἶναι ὁ ὅμοιος τῷ ὁμοίῳ G. 510 b 4 (cf. Ly. 214 b 5, réc. d 5) ὄψιν ... φίλην καὶ ἐχθράν R. II 376 b 3 (cf. I 352 b 3 B. 182 d 6) φίλον γενόμενον ἑαυτῷ R. IV 443 d 6 (cf. IX 589 a 3 b 5 X 621 c 7 L. III 693 b 5, réc. 701 d 8 ; V 731 e 2) τὴν πάλαι φίλην ... πατρίδα R. IX 575 d 7 θεὸς οἶδεν καὶ ἀνδρῶν ὃς ἂν ἐκείνῳ φίλος ᾖ T. 53 d 7 (cf. L. IV 716 d 2) ὁ δὲ ἄπιστος, ᾧ φίλον ψεῦδος ἑκούσιον L. V 730 c 5.

b) ὅπῃ τῷ θεῷ φίλον Ap. 19 a 6 Phr. 246 d 3 (cf. Cr. 43 d 8 Ph. 12 c 4 L. X 886 d 3) εἰ δὲ μὴ βούλει, εἴ σοι φίλον, ἐῶ χαίρειν

Pr. 353 b 5 (cf. Pd. 116 a 1 R. VI 506 e 5 L. I 642 d 2) εἰ οὕτως... σοι φίλον, οὐδ' ἐμοὶ ἐχθρόν Tht. 162 b 9 τίς ... πρᾶξις φίλη ... θεῷ ; L. IV 716 c 1 (cf. VII 821 b 1).

2° a) φίλους καὶ συγγενεῖς A. 104 b 1 (cf. L. IV 718 a 7 Le. VII 334 c 5) κοινὰ τά γε φίλων λέγεται Ly. 207 c 7 (cf. R. IV 424 a 2 V 449 c 5 Phr. 279 c 6 L. V 739 c 2) τούς τε φίλους ... καὶ τοὺς οἰκείους Pr. 313 a 5 (cf. R. I 328 d 7 T. 20 e 1 L. IX 873 c 2) τοῖς φίλοις τε καὶ ἐχθροῖς R. I 332 d 5 (cf. Ly. 213 b 1 G. 456 d 3-4 R. I 332 d 5, 7, 10 e 4 VI 498 d 2 Phr. 260 c 3 T. 54 a 6) φίλος τε καὶ συγγενὴς ἀληθείας R. VI 487 a 4.

b) α) τὸ ἐχθρὸν τῷ φίλῳ φίλον Ly. 216 b 4 (cf. 219 b 6) οὐκέτ' ἐπανοίσει ἐπ' ἄλλο φίλον ἀλλ' ἥξει ἐπ' ἐκεῖνο ὅ ἐστιν πρῶτον φίλον Ly. 219 c 7-8 τὸ φίλον ἀπώλεσαν καὶ τὸ κοινὸν ἐν τῇ πόλει L. III 697 c 9 τὸ φίλον αὐτῷ τῆς αὑτοῦ πατρίδος L. V 739 b 7.

β) ἐν τοῖς φιλτάτοις κινδυνεύσαντες L. I 650 a 4 (cf. Pr. 314 a 1 G. 513 a 6).

Adv. : φίλως (Ep. 988 c 3, app. et ass. à κατὰ νοῦν)*.

App. : προσφιλής.

App. et ass. : (2° a) οἰκεῖος (2° b α), ὅμοιος (1°), συγγενής (A 1° b β et 2° c) ; (2° b α) κοινός.

Ass. et opp. : ἐχθρός.

Syn. : φίλιος.

φιλοσοφεῖν a) « aimer la science » ; b) « philosopher ».

a) χρὴ φιλοσοφεῖν καὶ ἀρετῆς ἐπιμελεῖσθαι Euth. 275 a 6 (réc. 282 d 1, 288 d 6).

b) φιλοσοφοῦντά με δεῖ ζῆν Ap. 28 e 5 τοὺς ἤδη σοφοὺς μηκέτι φιλοσοφεῖν Ly. 218 a 4 (cf. B. 204 a 1) ἀμαθῆ οὐδένα φιλοσοφεῖν Ly. 218 a 6 (cf. b 1-2 B. 203 d 7, 204 a 3 et 7) ἐὰν ... πόρρω τῆς ἡλικίας φιλοσοφῇ G. 484 c 9 (cf. B. 173 a 3) τῷ ὄντι οἱ φιλοσοφοῦντες θανατῶσι Pd. 64 b 5 (cf. b 3 ; réc. 67 d 6 e 3, 80 e 7) οἱ φιλοσοφοῦντες ὀρθῶς Pd. 67 d 6 (cf. e 3, 69 d 1, 82 b 8 c 3 R. V 473 d 1 X 619 d 9 Ph. 56 d 5, 57 c 2 d 1 Le. VI 323 c 2 d 5 VII 326 b 1 et 4) ἡ τοῦ φιλοσοφήσαντος ἀδόλως (ψυχή) Phr. 249 a 1 (cf. So. 253 e 5) τοῦ φιλοσοφεῖν ... τοῖς λόγοις L. IX 857 d 2 (cf. XII 967 c 7).

φιλοσοφία, ἡ a) « amour (désir) du savoir » ; b) « philosophie ».

a) ἐκείνου ἡσθεὶς τῇ φιλοσοφίᾳ Ly. 213 d 7 (cf. Pr. 335 d 7) εἰς φιλοσοφίαν καὶ ἀρετῆς ἐπιμέλειαν Euth. 275 a 1 ἡ ... φιλοσοφία κτῆσις ἐπιστήμης Euth. 288 d 8 βλέπειν ... εἰς τὴν φιλοσοφίαν αὐτῆς (sc. τῆς ψυχῆς) R. X 611 d 9 περὶ γεωμετρίαν ἤ τινα ἄλλην φιλοσοφίαν Tht. 143 d 2 (cf. 172 c 5).

b) αὐτοὺς ἀνηρώτων ... περὶ φιλοσοφίας ὅπως ἔχοι Ch. 153 d 4 τὴν φιλοσοφίαν ... παῦσον ταῦτα λέγουσαν G. 482 a 5 (réc. a 9 ; cf. 484 c 5) ἀνὴρ τῷ ὄντι ἐν φιλοσοφίᾳ διατρίψας τὸν βίον Pd. 63 e 9 (réc. 64 a 5, 68 d 1, cf. 59 a 2 Tht. 174 b 1 et, — réc. du plur. de 172 c 5, — 172 c 9) παραλαβοῦσα ... τὴν ψυχὴν ἡ φιλοσοφία Pd. 82 d 9 réc. 83 a 2 ; cf. 82 d 5) ἐὰν μὴ ... εἰς ταὐτὸν συμπέσῃ

δύναμίς τε ... καὶ φιλοσοφία R. V 473 d 3 βίον ... τῆς ἀληθινῆς φιλοσοφίας R. VII 521 b 2 (réc. c 7 ; cf. Le. VII 326 a 7) τῆς ἀληθινῆς μούσης τῆς μετὰ λόγων τε καὶ φιλοσοφίας R. VIII 548 b 9 (cf., avec μουσική, Pd. 61 a 3 T. 88 c 5) ἡ θεία φιλοσοφία Phr. 239 b 4 (cf. 279 a 9) φιλοσοφίας γένος, οὗ μεῖζον ἀγαθὸν οὔτ' ἦλθεν οὔθ' ἥξει T. 47 b 1 φιλοσοφίας τε καὶ παιδείας Le. VII 328 a 3 (cf. G. 485 a 4 R. VI 498 b 5) τῶν περὶ φιλοσοφίαν λόγων Le. VII 330 b 2 (cf. X 358 c 3).

App. et ass. (b) : μοῦσα (c), μουσική (2° b), παιδεία 1°.

φιλόσοφος 1° adj. a) « épris de savoir » b) « philosophe » ; 2° subst. a) m. « philosophe » ; b) n. « philosophie » (qualité).

1° a) ἔστιν φιλόσοφός τε καὶ ... πάνυ ποιητικός Ch. 155 a 1 (Ἔρωτα) φιλόσοφον ... ὄντα, μεταξὺ εἶναι σοφοῦ καὶ ἀμαθοῦς B. 204 b 4.

b) φιλοσόφου ἀνδρός Pd. 64 d 3 (cf. 84 a 1, 95 c 1 So. 216 a 4 Le. VII 336 b 1) τῆς φιλοσόφου μανίας B. 218 b 3 πρὸς τῷ θυμοειδεῖ ἔτι προσγενέσθαι φιλόσοφος τὴν φύσιν R. II 375 e 10 (réc. T. 18 a 6 ; cf. 376 b 1 c 2 III 410 e 1 VI 485 a 10, 486 a 2 b 10 d 2, 490 c 8, 494 a 12, 495 a 5, 501 d 8, 502 a 6 Pa. 126 b 7 Le. VII 340 c 2) φιλόσοφον ... πλῆθος ἀδύνατον εἶναι R. VI 494 a 4 οἱ φιλοσοφώτατοι ποιούμενοι R. VI 498 a 2 τὸ φιλόσοφον γένος R. VI 501 e 3 ἀπεργαστικὸν φιλοσόφου διανοίας R. VII 527 b 10 (cf. Phr. 257 b 7 Ph. 67 b 6 Le. VII 329 b 5, 330 b 7) ἀνθρώπων... γένη ... φιλόσοφον, φιλόνικον, φιλοκερδές R. IX 581 c 5 τὸ μὲν σοφὸν ... καλεῖν ... μέγα εἶναι δοκεῖ ..., τὸ δὲ ... φιλόσοφον Phr. 278 d 4.

2° a) οὐ φιλόσοφος Εὔηνος ; Pd. 61 c 5 (cf. d 4, 62 c 8) οἱ ὡς ἀληθῶς φιλόσοφοι Pd. 64 b 9 (réc. e 2) ἡ τοῦ φιλοσόφου ψυχή Pd. 65 c 8 (cf. 83 b 6) τὸν φιλόσοφον σοφίας φήσομεν ἐπιθυμητὴν εἶναι ... πάσης R. V 475 b 9 φιλοδόξους καλοῦντες αὐτοὺς μᾶλλον ἢ φιλοσόφους R. V 480 a 7 (réc. a 11 ; cf. Le. VII 340 d 7) φιλόσοφός τις ... οὐδαμῇ φιλοχρήματος R. VI 485 d 13 οὐ τοῦ φιλοκερδοῦς ... οὐδὲ τοῦ φιλοτίμου, ἀλλὰ τοῦ φιλοσόφου R. IX 582 d 8 ὁ φιλόσοφός τε καὶ ὁ φιλόλογος R. IX 582 e 8 οὐ φάσκοντες ἀγωνισταὶ ἀλλὰ φιλόσοφοι εἶναι Tht. 164 d 1 ὁ μὴ φιλόσοφος T. 47 b 4 (cf. Le. VII 340 d 7).

b) τό γε φιλομαθὲς καὶ τὸ [F] φιλόσοφον ταὐτόν ; R. II 376 b 8 (cf. IX 581 b 9) ἐπὶ τὸ θυμοειδὲς καὶ τὸ φιλόσοφον R. III 411 e 7 τὰς ἡδονὰς ... ἃς ἂν τὸ φρόνιμον ἐξηγῆται ... τῷ φιλοσόφῳ ἄρα ἑπομένης ἁπάσης τῆς ψυχῆς R. IX 586 e 3.

Adv. : φιλοσόφως (Pd. 91 a 2, app. et opp. à φιλονίκως)*.

App. et ass. : (2° a) φιλόλογος (b) ; (2° b) φιλομαθής, φρόνιμος.

Ass. et opp. : (1° a) ἀμαθής ; (a-b) σοφός ; (1° b et 2° b) θυμοειδής ; (1° b et 2° a) φιλοκερδής ; (1° b) φιλόνικος, φιλότιμος ; (2° a) ἀγωνιστής, φιλόδοξος, φιλοχρήματος.

φιλοστοργεῖν « chérir » τούτους οἱ παῖδες παίδων φιλοστοργοῦντες ζῶσι L. XI 927 b 7*.

φιλοσώματος « ami du corps » οὐκ ἄρ' ἦν φιλόσοφος, ἀλλά τις φιλοσώματος Pd. 68 b 9*.

Ass. et opp. : φιλόσοφος.

φιλότης, ἡ « amitié » παλαιὸς ... λόγος ..., ὡς ἰσότης φιλότητα ἀπεργάζεται L. VI 757 a 6 εἰς τὴν ... φιλότητά τε καὶ κοινωνίαν Le. VI 323 c 1 οὐ ... διὰ βαναύσου φιλότητος ... διὰ δὲ ἐλευθέρας παιδείας κοινωνίαν Le. VII 334 b 5.

App. et ass. : ἰσότης, κοινωνία 2° et 4°.

Syn. : φιλία (a).

φιλοτιμεῖσθαι a) « se glorifier » (de), « mettre sa vanité » (à) ; b) « rivaliser » ; c) « s'inquiéter par vanité ».

a) ταῦτα λαβὼν καὶ φιλοτιμηθεὶς ἐν αὐτοῖς La. 182 b 7 (cf. R. VIII 553 d 6 Phr. 234 a 4) μὴ ... ἐρώτα μηδὲ φιλοτιμοῦ ἐλέγχων R. I 336 c 4 (cf. Phr. 232 a 3).

b) φιλοτιμούμενοι πρὸς ἀλλήλους B. 178 e 6.

c) φιλοτιμηθῆναι μὴ ... δόξαιμι καταφρονῶν Le. VII 338 e 8.

App. (b) : φιλονικεῖν (b).

φιλοτιμία, ἡ a) « ambition » ; b) « émulation ».

a) φιλονικίαν καὶ φιλοτιμίας τὰς Λακεδαιμονίων A. 122 c 7 (cf. R. VIII 548 c 7 IX 586 c 8 Pa. 128 e 3 L. IX 860 e 1) τὴν ἐπὶ μὲν τοῖς αἰσχροῖς αἰσχύνην, ἐπὶ δὲ τοῖς καλοῖς φιλοτιμίαν B. 178 d 2 (cf. Le. IV 320 a 4) ὠθεῖ ... φιλοτιμίαν τε καὶ τὸ θυμοειδὲς ἐκεῖνο R. VIII 553 c 1 ὑπὸ φιλοτιμίας Phr. 257 c 7 (cf. R. X 620 c 5 Le. VII 338 e 3, réc. 344 e 2) μὴ πλούτῳ μηδὲ φιλοτιμίᾳ L. I 632 c 7*.

b) ἀνταγωνιστὴς ... φαῦλος ἤ τινος νίκης ἢ ἄλλης φιλοτιμίας τῶν καλῶν R. VIII 555 a 1 (cf. L. VIII 834 b 6)*.

App. et ass. : (a) θυμοειδής (1° b), πλοῦτος, φιλονικία ; (b) νίκη.

Ass. et opp. (a) : αἰσχύνη.

φιλότιμος 1° « ambitieux » a) adj. α) personnes ; β) choses ; b) subst. α) m. β) n. (« ambition, respect de l'honneur ») ; 2° « qui se pique (de) ».

1° a) α) φιλότιμοι ὄντες καὶ σφοδροί Ap. 23 e 1 φιλοχρήματος καὶ φιλότιμος Pd. 68 c 1 (cf. R. VIII 553 d 9) οὐ γάρ εἰσι φιλότιμοι R. I 347 b 9 (cf. L. IX 870 c 5 Le. VII 338 d 7) φίλαρχος ... καὶ φιλότιμος R. VIII 549 a 4 ὑψηλόφρων τε καὶ φιλότιμος ἀνήρ R. VIII 550 b 7 ἀντὶ ... φιλονίκων καὶ φιλοτίμων ἀνδρῶν φιλοχρηματισταὶ ... ἐγένοντο R. VIII 551 a 7.

β) τὴν φιλότιμον ... πολιτείαν R. VIII 545 b 6 διαίτῃ ... ἀφιλοσόφῳ φιλοτίμῳ δέ Phr. 256 c 1 παραίτησιν εὖ μάλα φιλότιμον Criti. 107 a 3.

b) α) οἱ φίλαρχοί τε καὶ φιλότιμοι Pd. 82 c 8 φιλοτίμους ... καθορᾷς ὅτι ... R. V 475 a 9 τὸν φιλόνικόν τε καὶ φιλότιμον R. VIII 545 a 3 (cf. IX 582 e 4) οὐ τοῦ φιλοκερδοῦς ... οὐδὲ τοῦ φιλοτίμου,

ἀλλὰ τοῦ φιλοσόφου R. IX 582 d 7 τοῦ πολεμικοῦ τε καὶ φιλοτίμου R. IX 583 a 8.

β) τὸ φιλότιμόν τε καὶ φιλάργυρον R. I 347 b 2 τὸ θυμοειδὲς ... εἰ ... φιλόνικον ... καὶ φιλότιμον προσαγορεύοιμεν R. IX 581 b 2 (cf. T. 70 a 3) τό τε θεοσεβὲς ... καὶ φιλότιμον L. VIII 841 c 4.

2° ἅτε φιλότιμος ὢν ἐπὶ σοφίᾳ Pr. 343 b 8 φιλότιμος ἐπ' ἀρετῇ L. V 744 e 3.

Adv. : φιλοτίμως (Ch. 162 c 2*).

App. et ass. : (1° a α) σφοδρός, ὑψηλόφρων ; (1° a α et b α) φίλαρχος ; (1° a α et b) φιλόνικος 1°-2° ; (1° a β) ἀφιλόσοφος ; (1° b α) πολεμικός (2° a) ; (1° b β) θυμοειδής.

Ass. : (1° b β) φιλάργυρος (b).

Ass. et opp. : (1° a α) φιλοχρηματιστής, φιλοχρήματος ; (1° b α) φιλοκερδής.

φιλοφρονεῖσθαι « accueillir, regarder avec bienveillance » ἤθη κακὰ φιλοφρονούμενος L. II 669 c 1 (cf. VII 820 e 6 XI 935 c 6) ἠγάπων καὶ ἐφιλοφρονοῦντο ἀλλήλους L. III 678 e 9 (cf. V 738 d 6 XII 952 d 6 Le. XIII 360 a 5).

App. : ἀσπάζεσθαι.

App. et ass. : ἀγαπᾶν 1°.

φιλοφρόνως « favorablement », πρὸς τὸ συγγενὲς θεῖον φιλοφρόνως εἶχον Criti. 120 e 3 (cf. L. VI 765 a 5, 771 a 2 VIII 835 d 5)*.

φιλοφροσύνη, ἡ « bienveillance » εἰρήνη ... πρὸς ἀλλήλους ἅμα καὶ φιλοφροσύνη L. I 628 c 11 (cf. 640 b 8) διὰ φιλοφροσύνην L. V 740 e 5*.

App. : φιλία.

Ass. : εἰρήνη.

φιλοχρηματεῖν « être avare » διὰ τοῦ μὴ φιλοχρηματεῖν μετὰ δίκης L. V 737 a 6 (cf. 729 a 3 φιλοχρηματείτω [Stob. : -χρημονείτω AO])*.

Syn. : φιλοχρημονεῖν.

φιλοχρηματία « intérêt, avarice » ἀνελευθερίαν μετὰ φιλοχρηματίας R. III 391 c 5 (cf. L. V 747 b 8) εἴτε φιλοχρηματίᾳ ... εἴτε φιλονικίᾳ L. XI 938 b 5 (cf. c 1)*.

App. et ass. : ἀνελευθερία.

Ass. et opp. : φιλονικία (a).

Syn. : φιλοκέρδεια, φιλοχρημοσύνη.

φιλοχρηματιστής « avare » ἀντὶ ... φιλονίκων καὶ φιλοτίμων ἀνδρῶν φιλοχρηματισταὶ καὶ φιλοχρήματοι ... ἐγένοντο R. VIII 551 a 7*.

Ass. et opp. : φιλόνικος (2° a), φιλότιμος (1° a α).

Ass. et syn. : φιλοχρήματος.

Syn. : φιλάργυρος, φιλοκερδής.

φιλοχρήματος « intéressé, avare » 1° adj. ; 2° subst. a) m. ; b) n. (« l'intérêt »).

1° φιλοχρήματος καὶ φιλότιμος Pd. 68 c 1 οὐ δωροδόκους γε ἐατέον εἶναι τοὺς ἄνδρας οὐδὲ φιλοχρημάτους R. III 390 d 8 (rée. e 8) ἀνελεύθερον ... καὶ φιλοχρήματον νεκρὸν συλᾶν R. V 469 d 6 (cf. VI 486 b 6) (φιλόσοφος) ... οὐδαμῇ φιλοχρήματος R. VI 485 e 3 ἀντὶ ... φιλονίκων καὶ φιλοτίμων ἀνδρῶν φιλοχρηματισταὶ καὶ φιλοχρήματοι ... ἐγένοντο R. VIII 551 a 8 (cf. e 4) (τὸ ... τρίτον) ἐπιθυμητικὸν ... κεκλήκαμεν ... καὶ φιλοχρήματον δή R. IX 580 e 5 (réc. de VIII 553 c 6) καλοῦντες αὐτὸ φιλοχρήματον καὶ φιλοκερδές R. IX 581 a 7 ἐλεύθεροί τε ἀπ' ἀλλήλων εἰσί, φιλοχρήματοι δὲ ἥκιστα ... L. VIII 832 d 2 ὁ φιλοχρήματος πένης τε ἀνὴρ τὴν ψυχήν Le. VII 335 b 1*.

2° a) ὥσπερ οἱ πολλοὶ καὶ φιλοχρήματοι Pd. 82 c 6 τῆς τοῦ φιλοχρημάτου φύσεως R. VIII 549 b 2*.

b) τὸ θυμοειδὲς ... ἢ τὸ φιλομαθὲς ... ἢ τὸ φιλοχρήματον R. IV 436 a 1 τὸ ἐπιθυμητικόν τε καὶ φιλοχρήματον R. VIII 553 c 6*.

App. et ass. : ἀνελεύθερος, δωροδόκος, ἐπιθυμητικός, πένης, φιλοκερδής.

Ass. et opp. : ἐλεύθερος (1° b), θυμοειδής, φιλομαθής, φιλόνικος (2° a), φιλόσοφος (2° a), φιλότιμος (1° a α).

Ass. et syn. : φιλοκερδής 1°, φιλοχρηματιστής.

Syn. : φιλάργυρος.

φιλοχρημονεῖν « s'attacher aux richesses » μὴ δή τις φιλοχρημονείτω [AO : φιλοχρηματείτω Stob.] L. V 729 a 3*.

Syn. : φιλοχρηματεῖν.

φιλοχρημοσύνη, ἡ « amour des richesses » φιλοχρημοσύνης ἕνεκα L. XI 938 c 3*.

Syn. : φιλοκέρδεια, φιλοχρηματία.

φλαῦρος 1° adj. a) (choses) « mauvais » ; b) (personnes) « misérable » ; 2° subst. n. « mal ».

1° a) εἴτε τι ἀγαθὸν ἔχει ... εἴτε φλαῦρον M. 92 c 3 (cf. So. 227 d 6 T. 30 a 2 [φλαῦρον APWY : φαῦλον F] L. X 900 e 6 XII 955 d 1 Le. II 310 b 6 VII 348 e 1 et 5 XIII 360 d 6).

b) ὅσῳ φλαυρότερόν [AO : φαυλότερόν O⁴] ἐστ' ἄνθρωπος Ep. 983 c 6.

2° σμικρὰ μὲν φλαῦρα, μεγάλα δ' ἐνέτικτεν ἀγαθά Po. 273 c 4 (cf. Ep. 988 d 7).

Adv. : φλαύρως (So. 228 b 4).

Ass. et opp. : ἀγαθός.

Syn. : φαῦλος.

φλέγειν « enflammer », au moyen-passif φλέγεσθαι a) physiquement ; b) moralement.

a) φλεγμαίνειν λέγεται ... ἀπὸ τοῦ κάεσθαί τε καὶ φλέγεσθαι T. 85 b 6 (cf. Ch. 155 d 4)*.

b) φλέγεται τὴν ψυχὴν μεθ' ὕβρεως L. IV 716 a 7*.

App. et ass. (a) : κάειν, φλεγμαίνειν.

φλεγμαίνειν « être enfiévré » a) au pr. ; b) au fig.

a) ὁπόταν ἐντὸς τὸ ζέον ᾖ καὶ τὸ φλεγμαῖνον Ph. 46 d 10 ὅσα φλεγμαίνειν λέγεται τοῦ σώματος, ἀπὸ τοῦ ... φλέγεσθαι T. 85 b 5*.

b) φλεγμαίνουσαν πόλιν θεωρήσωμεν R. II 372 e 9 (réc. de τρυφῶσαν e 4) κατιδοῦσα ... τὴν ἀρχὴν φλεγμαίνουσαν L. III 691 e 3 (repris par σπαργῶσαν 692 a 4)*.

App. et ass. : (a) ζεῖν (a), φλέγεσθαι (a) ; (b) σπαργᾶν (b), τρυφᾶν (a).

φλυαρεῖν « débiter » (des sornettes) ἄλλην ... φλυαρίαν φλυαροῦντα Ap. 19 c 4 οὐ παύσεται φλυαρῶν G. 489 b 6 (réc. 490 e 4 ; cf. B. 180 a 4 Euth. 295 c 11 Cra. 426 b 2 R. I 337 b 4)*.

App. : ληρεῖν.

φλυαρία, ἡ « sornettes » παιδιὰ καὶ φλυαρία Cr. 46 d 4 λήρους καὶ φλυαρίας H. M. 304 b 6 εἴτε ληρήματα ... εἴτε φλυαρίας G. 486 c 8 φλυαρία καὶ οὐδενὸς ἄξια G. 492 c 8 (cf. 470 c 7, 490 c 8, 519 a 3 Ap. 19 c 4) εἰδώλων ... καὶ φλυαρίας ἐμπίμπλησιν Pd. 66 c 3 (cf. B. 211 e 3 R. VII 515 d 2) τίς ... ὑμᾶς ... φλυαρία ἔχει R. I 336 c 1 (cf. Pa. 130 d 7 Tht. 162 a 1) καπνὸν καὶ φλυαρίαν R. IX 581 d 8*.

App. et ass. : καπνός (b), λήρημα, λῆρος, παιδιά 2°.

Ass. : εἴδωλον.

φοβεῖν 1° (actif) effrayer ; 2° (moyen) « craindre, redouter » a) absolument ; b) avec régime α) de personne ; β) de chose ; c) avec complétive α) « craindre » (de, que) ; β) « hésiter » (à).

1° φοβήσαντες κατεστήσαντο τὴν ... πολιτείαν R. VIII 551 b 5 (cf. T. 71 b 5) καθάπερ παῖδας τοὺς πολλοὺς ... δειματοῦντας [England Diès : δειμαίνοντας AO] φοβεῖν L. XI 933 c 3.

2° a) προσήκει ... φοβεῖσθαι Pd. 95 d 6 (cf. d 5).

b) α) τοῦ ἑνὸς ... ὃν δεῖ καὶ αἰσχύνεσθαι καὶ φοβεῖσθαι Cr. 47 d 2 φοβοῖτο ... ἂν αὐτὸν ὁ τύραννος G. 510 b 9 τοὺς ἄνω θεοὺς φοβείσθων L. XI 927 b 1.

β) πρὸ ... τῶν ... κακῶν ... ἃ μὴ οἶδα ... οὐδέποτε φοβήσομαι οὐδὲ φεύξομαι Ap. 29 b 10 (réc. de δεδιέναι a 6 ; cf. Pd. 77 e 5) φοβηθέντα δεσμὸν ἢ θάνατον Ap. 32 c 2 (cf. G. 522 e 2 R. III 387 b 6) ἔστιν ὅστις αἰδούμενός τι πρᾶγμα ... οὐ πεφόβηταί τε καὶ δέδοικεν ἅμα δόξαν πονηρίας ; Euph. 12 b 10 (cf. Pd. 82 c 5 L. V 746 e 4) σέβεται καὶ φοβεῖται τό τι κινεῖν L. VII 798 b 3 (cf. 818 e 6-7).

c) α) ἀπιστεῖ τε καὶ φοβεῖται μὴ ἡ ψυχὴ ... προαπολλύηται Pd. 91 c 8 μηδείς ποτε φοβηθῇ ... ὡς οὐ χρὴ περὶ τὰ θεῖά ποτε πραγματεύεσθαι Ep. 988 a 5.

β) φοβοῖο ἂν λέγειν Pd. 101 b 5.

App. et ass. (2°) : αἰδεῖσθαι, αἰσχύνεσθαι, δεδιέναι, σέβεσθαι, φεύγειν.

Ass. (2° c α) : ἀπιστεῖν.

φοβερός 1° « effrayant, redoutable » ; 2° « craintif, anxieux ».

1° ὅταν ... τι λέγω ... φοβερὸν ἢ δεινόν I. 535 c 7 (cf. R. III 387 b 9) τὸ μὲν πρὸ τῶν ἡδέων ἐλπιζόμενον ... θαρραλέον, τὸ δὲ πρὸ τῶν λυπηρῶν φοβερόν Ph. 32 c 2 (cf. L. XII 959 b 6).

2° σκοποῦσιν εἰ φοβεροὶ (οἱ πῶλοι) R. III 413 d 9 ἄφοβον ... δεῖ γίγνεσθαι καὶ φοβερὸν ἕκαστον L. I 647 b 9 (cf. c 7) φοβεροὺς ... εἰς τό τι τολμᾶν ... δρᾶν αἰσχρὸν ὁτιοῦν L. I 649 d 1 τὴν ἐντὸς φοβερὰν ... κίνησιν L. VII 791 a 3.

App. et ass. (1°) : δεινός 1°.

Ass. et opp. : (1°) θαρραλέος 2° ; (2°) ἄφοβος.

φόβος, ὁ a) « frayeur » (affective), « peur » ; b) « appréhension » (raisonnée) ; c) « hésitation ».

a) πρὸς λύπας ἀνδρεῖοι ... ἢ φόβους La. 191 d 7 (cf. e 6 B. 207 e 3 R. IV 429 d 1, 430 b 1 L. I 635 b 7 c 2) προσδοκίαν ... κακοῦ ..., εἴτε φόβον εἴτε δέος καλεῖτε Pr. 358 d 8 (cf. d 9 e 1) φόβῳ τοῦ ἀειδοῦς τε καὶ Ἅιδου Pd. 81 c 8 φόβῳ διόλλυται Phr. 254 e 8 μεγάλους κινδύνους καὶ φόβους ... ἐπιβάλλουσα Tht. 173 a 6 θάρρος καὶ φόβον, ἄφρονε συμβούλω T. 69 d 3 (cf. Pr. 360 b 1 et 6) φόβος μὲν ἡ πρὸ λύπης ἐλπίς, θάρρος δὲ ἡ πρὸ τοῦ ἐναντίου L. I 644 d 1 ψυχὴ δείμασιν συνοῦσα ... μᾶλλον ἂν διὰ φόβων ἐθίζοιτο γίγνεσθαι L. VII 791 b 7 (cf. c 3).

b) φόβῳ μειζόνων κακῶν ὑπομένουσιν ... τὸν θάνατον Pd. 68 d 6 (repris par δέει d 8) ἔχει ... ὑποψίαν καὶ φόβον ὡς ἀγνοεῖ So. 268 a 3 ὃν ... καλοῦμεν τὸν φόβον ... αἰσχύνην L. I 647 a 1 (cf. b 7) τοῦτον τὸν φόβον ... καλῶν αἰδῶ, τὸ τούτῳ θάρρος ἐναντίον ἀναίδειαν ... προσαγορεύει L. I 647 a 9 (réc. II 671 d 1-2 III 699 c 2, où φόβος est repris c 6 par δέος).

c) φοβοῖο ἂν λέγειν ... ὁ αὐτὸς γάρ που φόβος Pd. 101 b 8.

App. et ass. : (a) δεῖμα, δέος ; (b) αἰδώς, αἰσχύνη ; (c) ὑποψία.

Ass. (a) : κίνδυνος.

Ass. et opp. : θάρρος.

Ass. et syn. (b) : δέος.

φοιτᾶν 1° « arriver, venir habituellement » (à) a) personnes ; b) choses ; 2° « fréquenter » (un maître).

1° a) δεῦρο φοιτᾶν Cr. 43 a 9 (cf. La. 181 c 1 R. I 328 d 6) ἄχθεσθαι τοῖς φοιτῶσιν εἰς τὴν οἰκίαν Pr. 314 d 2 (cf. L. VII 794 b 5, 817 a 6) εἰώθειμεν φοιτᾶν ... παρὰ τὸν Σωκράτη Pd. 59 d 2.

b) πολλάκις μοι φοιτῶν τὸ αὐτὸ ἐνύπνιον Pd. 60 e 4 ἀπειλαὶ ἐφοίτων ... παρὰ βασιλέως L. III 698 e 6 (cf. Le. VII 339 d 1).

2° ἢ ἐμὲ ἔλαθες μανθάνων καὶ φοιτῶν εἰς διδασκάλου; A. 109 d 3 (réc. de 106 e 10 ; cf. La. 201 b 1 Pr. 326 c 6).

App. et ass. (2°) : μανθάνειν (a).

φοιτητής, ὁ « disciple » μή με ... φοιτητὴν μὴ προσδέχοιτο Euth.

295 d 7 (cf. A. 109 d 5 L. VI 779 d 5) διδάσκαλος ... φοιτητὰς φοβεῖται R. VIII 563 a 5 (cf. a 6)*.

App. : μαθητής.

Ass. et opp. : διδάσκαλος.

φόνος, ὁ a) « meurtre » ; b) « sang répandu ».

a) τὸ εὐσεβὲς ... καὶ τὸ ἀσεβὲς ... περὶ φόνου Euph. 5 c 9 φόνου ... καθαρόν R. V 451 b 4 (cf. L. VI 759 c 4) συγγενῶν αὐτόχειρας φόνους L. IX 872 d 1.

b) ὃς ἂν ... μὴ ἀπόσχηται ἐμφυλίου αἵματος, ἀλλὰ ... γευόμενος φόνου συγγενοῦς R. VIII 565 e 7.

App. et ass. (b) : αἷμα.

φορά, ἡ a) « translation » ; b) « marche, mouvement » (des astres).

a) μεστὰ ... πάσης φορᾶς καὶ γενέσεως Cra. 411 c 4 ἡ ... θεία τοῦ ὄντος φορά Cra. 421 b 2 πρὸς τὸ ἀφομοιοῦν τῇ φορᾷ Cra. 426 d 5 (cf. d 7) ὅμοια ... ῥοῇ οὐδὲν οὐδὲ φορᾷ Cra. 440 c 1 ἃς ... φορὰς ... φέρεται R. VII 529 d 3 (cf. 530 c 12 d 7) ἐκ ... φορᾶς τε καὶ κινήσεως Tht. 152 d 7 (cf. 153 a 9 e 7) δύο ... εἴδη κινήσεως, ἀλλοίωσιν, τὴν δὲ φοράν Tht. 181 d 6 (cf. L. X 893 d 7) τῆς ἄνω καὶ κάτω φορᾶς καὶ τῆς κύκλῳ περιφορᾶς L. V 747 a 5 ἀνάρμοστος ... φορά Ep. 978 a 8.

b) τὴν τῶν ἄστρων φοράν G. 451 c 8 (cf. B. 188 b 6 R. VII 530 a 5 Po. 269 e 3 L. XII 966 e 3).

App. et ass. (a) : γένεσις 2°, κίνησις, ῥοή.

Ass. : (a) ἀλλοίωσις ; (b) περιφορά.

φορεῖν 1° (à l'actif) « porter » un vêtement ; 2° (au moyen-passif « se mouvoir, s'agiter ».

1° ἱματίου ... φορουμένου Pd. 87 c 2 (cf. Pr. 342 c 2 Tht. 197 b 11).

2° γεννητόν, πεφορημένον ἀεί T. 52 a 6 (cf. Ep. 976 a 5).

App. : φέρειν.

φορτικός a) « importun, à charge » ; b) « grossier, vulgaire ».

a) φορτικὰ καὶ δημηγορικά G. 482 e 4 (cf. Ap. 32 a 8)*.

b) φορτικώτερόν τι ἐρήσομαι Euth. 286 e 10 (réc. 287 a 6 ; cf. Cra. 400 a 2, 435 c 5 R. IV 442 e 2 IX 581 d 6 Phr. 236 c 2 Tht. 176 c 7) διαίτῃ φορτικωτέρᾳ τε καὶ ἀφιλοσόφῳ Phr. 256 b 8*.

Adv. : φορτικῶς (R. II 367 a 8 VII 528 e 7 Tht. 183 e 4*).

App. et ass. (b) : ἀφιλόσοφος.

φράζειν 1° « vouloir dire », « désigner » ; 2° « déclarer, expliquer » (à).

1° τὸν οἶνον φράζων L. I 649 a 7 (cf. III 677 d 9 X 895 e 4).

2° φράζετε ... ἀλλήλοις Ap. 19 d 4 (cf. Pd. 61 b 7) βούλει σοι φράζω ; L. I 631 b 1 (cf. V 735 c 7) ὧν ἔφραζον δεῖν πέρι λέγειν L. X 887 a 6 τῷ φράζειν τε καὶ ἐξηγεῖσθαι L. XII 969 a 2 εἴ ποτέ τις ... ἥλιον ... μὴ ἔφραζεν ἀδύνατος ὢν πῃ φράζειν Ep. 985 e 3-4 (cf. 986 e 8).

App. : (1°) βούλεσθαι 2°, νοεῖν 4° ; (2°) φάναι.

App. et ass. (2°) : ἐξηγεῖσθαι 1°, λέγειν (cf. J. Brunel, *L'Aspect...*, p. 12-14).

φρονεῖν 1° « penser » (absolument) ; 2° « avoir (telles) pensées » ; 3° « penser juste, être sage » ; 4° « comprendre » ; 5° (avec εὖ) « vouloir du bien » (à) ; 6° (avec μέγα...) « se glorifier, avoir une haute idée » (de).

1° τῆς ψυχῆς ... τοῦτο περὶ ὃ τὸ εἰδέναι τε [Burnet : γε B] καὶ φρονεῖν ἐστιν A. 133 c 2 (cf. Pd. 96 b 3 R. VII 518 e 2 IX 572 a 7) μηδὲ ζῆν ... μηδὲ φρονεῖν So. 249 a 1 (cf. L. VII 808 d 6) τὸ φρονεῖν καὶ τὸ νοεῖν Ph. 11 b 7 (cf. 12 d 4, 21 a 14, 33 a 8, 55 a 7) τὴν τοῦ χαίρειν (ἕξιν) ... τὴν τοῦ φρονεῖν Ph. 11 d 9 θεὸν ... τοῦ ... φρονεῖν καὶ τοῦ γιγνώσκειν κατὰ πάντα μετειληφέναι Ep. 985 a 7.

2° οὐδὲ φρονῆσαι ... οὐδέν Pd. 66 c 5 (cf. R. VI 505 b 3-4) ὥς τι φρονοῦντας αὐτοὺς λέγειν Phr. 275 d 7 φρονοῦντε ἑαυτοῖς ἐναντία Po. 270 a 1 ὑπὸ τοῦ καὶ βραχὺ φρονοῦντος T. 48 c 2 φρονεῖν ... ἀθάνατα καὶ θεῖα T. 90 c 1 (cf. L. XII 965 a 2).

3° βέλτιον ... φρονεῖν Ly. 209 c 6 (cf. d 3 e 2, 210 a 4 H. m. 371 a 5) οὔπω φρονεῖς Ly. 210 d 6 (cf. d 5) τὸ ... σωφρονεῖν λέγεις εὖ φρονεῖν Pr. 333 d 5 (cf. d 6 Phr. 231 d 4-5 So. 241 a 4 L. IV 712 a 1) εἷς φρονῶν μυρίων μὴ φρονούντων κρείττων ἐστίν G. 490 a 1 (cf. M. 99 c 2 Ph. 62 a 2 L. III 690 b 10, 694 b 5) οἷός τε ... λέγειν καὶ φρονεῖν Phr. 266 b 5.

4° φρονῆσαι ... τοιόνδε προοίμιον ... ὀρθῶς συντεταγμένον L. XI 930 e 5.

5° Συρακούσαις εὖ φρονοῦντες Le. VII 337 d 6.

6° ἐπὶ παιδεύσει μέγα φρονοῦντες Pr. 342 d 4 (cf. A. 104 c 2 Ly. 210 d 4 B. 198 d 6, 217 a 6 Tht. 149 d 10) οἱ μέγιστον φρονοῦντες Phr. 257 e 1 (cf. L. VI 753 a 7).

App. (6°) : μεγαλοφρονεῖσθαι.

App. et ass. : (1°) γιγνώσκειν, εἰδέναι, νοεῖν ; (3°) σωφρονεῖν 2°.

Ass. (2°-3°) : λέγειν.

Ass. et opp. (1°) : χαίρειν.

φρόνημα, τό a) « pensées, sentiments » ; b) « orgueil, superbe ».

a) φρονήματα μεγάλα B. 182 c 2 (cf. 190 b 6 Criti. 120 e 3) τυραννικόν τι φρόνημα R. IX 573 b 11 ἐν ἐλευθέρῳ φρονήματι βεβιωκώς L. IX 865 d 7 (cf. R. VIII 567 a 5).

b) ὑπερβληθεὶς τῷ φρονήματι A. 103 b 5 (cf. Mx. 239 d 8) φρονήματος ἐμπίμπλανται καὶ μεγαλαυχίας Ly. 206 a 4 (cf. R. III 411 c 7 VI 494 d 2 Po. 290 d 7).

App. et ass. (b) : μεγαλαυχία.

φρόνησις, ἡ 1° « pensée » ; 2° « intelligence, raison » (qualité) ; 3° « sagesse, prudence » (vertu cardinale).

1° αὐτῆς (= τῆς ψυχῆς c 1) ... πᾶν τὸ θεῖον γνούς, θεόν τε καὶ φρόνησιν A. 133 c 5 τὴν ψυχὴν κτήσασθαι ἀλήθειάν τε καὶ φρόνησιν

Pd. 66 a 6 (réc. de 65 a 7) οὗ ... φαμεν ἐρασταὶ εἶναι, φρονήσεως Pd. 66 e 2 (réc. 68 a 2 et 6 b 4 ; cf. 69 a 9) ἀληθὴς ἀρετὴ μετὰ φρονήσεως Pd. 69 b 3 (cf. b 6 c 1, 114 c 8) ἔστι τε ἡ ψυχὴ ἀποθανόντος ... καὶ ... ἔχει ... φρόνησιν Pd. 70 b 4 (cf. 76 c 7, 111 b 4) φρόνησιν καὶ σύνεσιν καὶ γνώμην καὶ ἐπιστήμην Cra. 411 a 8 (cf. a 3) ἀκμὴ σώματός τε καὶ φρονήσεως R. V 461 a 2 (cf. T. 88 b 2) (ὄψις) ... ᾗ φρόνησις οὐχ ὁρᾶται Phr. 250 d 4 ψυχὴν καὶ φρόνησιν ... τῷ παντελῶς ὄντι μὴ παρεῖναι So. 248 e 8 κρατεῖ ... ὁ τῆς ἡδονῆς (βίος) τὸν τῆς φρονήσεως Ph. 12 a 2 (cf. a 4 R. VI 505 b 8 c 2) φρόνησίς τε καὶ ἐπιστήμη καὶ νοῦς Ph. 13 e 4 (réc. de φρονεῖν ... νοεῖν 11 b 7 ; cf. 21 d 9, 22 a 3, 59 d 1, 60 d 5, 63 c 5 et 8, 65 e 4 T. 34 a 3 Le. VII 344 b 7) τὰς αἰσθήσεις ... καὶ φρονήσεις L. I 645 e 2 (cf. Ph. 63 a 9 T. 90 b 7 L. II 665 d 2) φρονήσεως ἀπολειπούσης L. V 732 b 8 (cf. T. 75 e 4).

2° ἀπατεῶνες ὑπὸ ἠλιθιότητος καὶ ἀφροσύνης ἢ ὑπὸ πανουργίας καὶ φρονήσεώς τινος H. m. 365 e 5 (cf. M. 88 c 4 d 7, 89 a 1) φρόνησις ἡ ἀρετή M. 98 d 9 (réc. de 88 c 8, 89 a 5 ; cf. 98 e 8) ἔστι ... ἡ ὀρθὴ δόξα μεταξὺ φρονήσεως καὶ ἀμαθίας B. 202 a 7 (cf. L. X 886 b 8) ἄνευ φρονήσεως καὶ σοφίας Euth. 281 b 6 (réc. d 7 ; cf. Tht. 161 c 9) φρονήσει ... ἰσχύι ... πλήθει ἢ χρήμασιν R. IV 432 a 5 (cf. 431 d 1 Pr. 352 c 6) ἐμπειρίᾳ τε καὶ φρονήσει καὶ λόγῳ R. IX 582 a 5 (réc. e 7 ; cf. d 4, 585 e 6) τῆς περὶ φρόνησιν κτήσεως So. 251 c 4 ζῷον ὂν καὶ φρόνησιν εἰληχός Po. 269 d 1 (cf. 261 e 7 Tht. 169 d 5, 176 b 2 L. I 631 c 5, 632 c 5) λόγου καὶ φρονήσεως οὐ μετεῖχε T. 71 d 5 (cf. Ep. 977 a 1, 985 a 1).

3° εἰς φρόνησιν καὶ τὴν ἄλλην ἀρετήν B. 184 d 7 (réc. 209 a 3, où voisin de σοφία ; cf. Le. VII 345 b 5) καλλίστη τῆς φρονήσεως ἡ περὶ τὰς ... διακοσμήσεις, ᾗ δὴ ὄνομά ἐστι σωφροσύνη τε καὶ δικαιοσύνη B. 209 a 6 (cf. R. IX 591 b 6 X 621 c 6 So. 247 b 1, réc. b 9 ; L. I 630 b 1, 631 c 6 X 906 b 3) σωφροσύνης καὶ ἀνδρείας καὶ φρονήσεως R. IV 433 b 8 (cf. VI 487 a 5 Pd. 114 e 4 L. XII 964 b 6, réc. 965 d 2) ἐπιθυμία ... βλαβερὰ ... πρός τε φρόνησιν καὶ τὸ σωφρονεῖν R. VIII 559 b 11 (cf. L. IV 710 a 6) αὐτὸν ... ἐθαυμάζομεν ἐπὶ σοφίᾳ, ὁ δ' ἄρα ἐτύγχανεν ὢν εἰς φρόνησιν οὐδὲν βελτίων βατράχου Tht. 161 c 9 τὸ τῆς φρονήσεως ἐπισκεψόμενοι Ep. 973 a 3 (cf. a 5 ; repris par σοφός b 2) πρός τινα φρόνησιν ... τῶν λεγομένων τεχνῶν ἢ φρονήσεων ἢ .... ἐπιστημῶν Ep. 974 b 3-4 (cf. 975 a 3) μεταλαβὼν φρονήσεως εἷς ὢν μιᾶς Ep. 986 d 3.

App. et ass. : (1°) ἀλήθεια, ἀρετή, γνώμη, ἐπιστήμη, νοῦς, σύνεσις, ψυχή ; (2°) ἐπιστήμη, λόγος B 6° ; (3°) ἀρετή.

Ass. : ἀνδρεία, δικαιοσύνη, ἐμπειρία, πανουργία, σωφρονεῖν, σωφροσύνη, τέχνη.

Ass. et opp. : (1°) αἴσθησις, ἡδονή, σῶμα ; (2°) ἀμαθία, ἀφροσύνη, δόξα.

Ass. et syn. (2°-3°) : σοφία.

φρόνιμος 1° adj. a) « sensé, intelligent » ; b) « compétent » ; c) « sage, prudent » ; 2° subst. a) m. « (les) gens de sens » ; b) n. « (bon) sens ».

1° a) φρονίμους καὶ ἐπιστήμονας καὶ σοφούς H. m. 366 a 3 (cf. 365 e 7 et 9) ὡς βέλτιστος καὶ φρονιμώτατος Ap. 36 c 7 (cf. G. 490 a 7, 491 c 2 Pd. 107 d 1) οὔτε ... φρόνιμον οὔτε ἄφρονα Cr. 44 d 9 ἡ φρόνιμος ... καρτερία ... ἀνδρεία ἂν εἴη La. 192 d 11 εἰς τὰ ... πράγματα φρόνιμοι G. 491 b 1 (cf. b 2, réc. c 6) ἄρχειν ... ψυχὴν ἄλλως τε καὶ φρόνιμον Pd. 94 b 4 (cf. Ep. 982 b 3) τὸ τῆς κοσμίας φύσεως ... σῶφρον καὶ φρόνιμον Po. 309 e 6 (cf. Pd. 108 a 7 L. V 733 e 3 Le. VII 326 c 2) φρονιμωτέρα ... κεφαλή T. 75 c 6.

b) εἰς ... ταῦτα ἃ ἂν φρόνιμοι γενώμεθα, ... ἡμῖν ἐπιτρέψουσιν Ly. 210 b 1 (réc. de σοφώτεροι 210 a 6 ; cf. G. 490 b 4 et 6 d 2 e 1) περὶ ... συνουσίας ... φρόνιμον L. I 640 c 9.

c) παρὰ τὸν ἀγαθὸν καὶ φρόνιμον θεόν Pd. 80 d 6 (cf. θεοὺς ... σοφούς τε καὶ ἀγαθούς 63 b 7) ἀρίστου καὶ ἄλλως φρονιμωτάτου καὶ δικαιωτάτου Pd. 118 a 15 οὐκ ἄν ποτέ τι φρόνιμοι γενοίμεθα Ep. 977 c 3 (repris par σοφός d 2).

2° a) χρησταὶ ... αἱ τῶν φρονίμων (sc. δόξαι), πονηραὶ δὲ αἱ τῶν ἀφρόνων Cr. 47 a 9 μὴ ἀγανακτεῖν τοὺς φρονιμωτάτους Pd. 62 d 3 (réc. e 5).

b) τὸ θεῖόν τε καὶ ἀθάνατον καὶ φρόνιμον Pd. 81 a 4 (cf. R. IX 590 d 5) τὸ φύσει φρόνιμον ἐν τῇ ψυχῇ R. VII 530 c 2 (cf. IX 586 d 7) τὸ σῶφρον ... καὶ τὸ φρόνιμον αἰδούμενος L. VIII 837 c 8.

Adv. : φρονίμως (Ap. 22 a 6 Ep. 982 b 5).

App. et ass. : ἀγαθός, ἐπιστήμων.

Ass. : δίκαιος, κόσμιος, σώφρων.

Ass. et opp. : ἄφρων.

Ass. et syn. : σοφός.

φροντίζειν 1° « méditer » ; 2° « se soucier » (de) a) positif ; b) avec négation.

1° Σωκράτης, ἐξ ἑωθινοῦ φροντίζων τι, ἕστηκεν B. 220 c 7*.

2° a) μὴ αὐτὸν οἴει φροντίσαι θανάτου καὶ κινδύνου Ap. 28 d 4 (implicitement négatif : repr. ὠλιγώρησε c 8) τί ἡμῖν ... τῆς τῶν πολλῶν δόξης μέλει ; οἱ γὰρ ἐπιεικέστατοι, ὧν μᾶλλον ἄξιον φροντίζειν ... Cr. 44 c 8 (réc. 48 a 9 ; cf. B. 194 c 4).

b) τῆς ψυχῆς ... οὐκ ἐπιμελῇ οὐδὲ φροντίζεις Ap. 29 e 2 οὐδὲν αὐτῶν χρὴ φροντίζειν Euph. 3 c 3 (cf. 4 d 9 Ap. 25 c 2 Cr. 48 a 5 Ly. 223 a 7 So. 246 d 9) οὐδὲν ἄλλο φροντίζων ἢ τὸ ἀληθές H. M. 288 d 5 (cf. G. 493 e 5 Ph. 20 d 10) τοῦ ... βελτίστου οὐδὲν φροντίζει G. 464 d 2 (cf. Cra. 414 d 1 R. VIII 563 d 8 Po. 300 a 5 c 9, 301 a 7) ὀλιγωροῦντες τοῦ κοινοῦ ..., εἰ δέ γε βελτίους ἔσονται ... οὐδὲν φροντίζουσιν ; Εἰσὶ ... οἵ κηδόμενοι ... λέγουσιν G. 503 a 2 (réc. de 501 e 10 ; cf. R. I 344 e 5 VIII 558 b 6 So. 243 a 8) ὁ μηδὲν φροντίζων τῶν ἡδονῶν Pd. 65 a 5 ὅπῃ μὲν ἔχει ... οὐ φροντίζουσιν, ὅπως δὲ ... δόξει ... προθυμοῦνται Pd. 91 a 5 οὔτε

φροντίζοντος οὔτε ὁρῶντος οὐδενός R. VIII 558 a 7 θεῶν μὴ φροντίζειν L. III 701 c 2 (cf. XI 917 a 2) (θεούς) οὐ φροντίζειν ἀνθρώπων L. X 885 b 7 (réc. 886 e 1, 888 c 5, 899 d 5 XII 948 c 3) ἐπιμελητέον αὐτῶν ἐστιν · ἀνάγκη γὰρ ... μέλειν ἡμῖν καὶ τοῦ ἔπειτα χρόνου, ἐπειδὴ καὶ τυγχάνουσιν ... οὐδὲν φροντίζοντες αὐτοῦ Le. II 311 c 6.

App. et ass. (2°) : ἐπιμελεῖσθαι, κήδεσθαι, μέλειν, προθυμεῖσθαι 1°.

Ass. et opp. (2°) : ὀλιγωρεῖν.

φροντίς, ἡ « souci » εἰσέρχεται ... δέος καὶ φροντίς R. I 330 d 6 (cf. Pd. 101 e 5)*.

Ass. : δέος.

φροντιστής, ὁ « chercheur » τὰ ... μετέωρα φροντιστής Ap. 18 b 9*.

φρουρά, ἡ a) « prison » ou « garderie » ; b) « garde » ; c) « poste de garde ».

a) ἔν τινι φρουρᾷ ἐσμεν οἱ ἄνθρωποι Pd. 62 b 4.

b) τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν φρουρὰν γίγνεσθαι φρουροῖς τε καὶ ἄρχουσιν L. VI 760 c 5 (cf. a 7, 762 c 5).

c) τοῖς ... πιστοτέροις διετέτακτο ἡ φρουρά Criti. 117 d 3.

App. (b) : φυλακή (a).

φρουρεῖν « garder » φαίνονται καθῆσθαι οὐδὲν ἄλλο ἢ φρουροῦντες R. IV 420 a 1 (cf. L. VI 758 b 1, 763 d 2, 779 a 1 XII 964 e 4) κύκλῳ φρουρούμενος ὑπὸ ... πολεμίων R. IX 579 b 2.

φρουρός, ὁ « garde » a) au pr. ; b) au fig.

a) φρουροῖς τε καὶ ἄρχουσιν L. VI 760 c 5 (cf. d 3 VIII 848 e 2).

b) λόγων ἀληθῶν, οἳ δὴ ἄριστοι φρουροί τε καὶ φύλακες R. VIII 560 b 9.

App. et ass. : φύλαξ.

φυγάς, ὁ « proscrit, exilé » a) au pr. ; b) au fig.

a) φυγάδας ... ἐάσασα μόνον βοηθῆσαι Mx. 245 a 6 (cf. T. 85 e 10 L. IX 855 c 2 XII 955 b 7 Le. VII 328 d 4).

b) τὴν ... αἰδῶ ... ὠθοῦσιν ἔξω ἀτίμως φυγάδα R. VIII 560 d 4 φυγὰς ... γίγνεται ἐκ τούτων Phr. 241 b 3 (cf. L. V 733 a 2).

φυγή, ἡ 1° au pr. a) « fuite » ; b) « exil » ; c) « exilé » ; 2° au fig. « fuite ».

1° a) πτηνὸν φυγὴν ... ἔνεμεν Pr. 320 e 4 φυγαὶ καὶ διώξεις L. I 638 a 3 (cf. IV 706 c 7).

b) λείπειν φυγῇ τὴν πόλιν L. VI 770 e 3.

c) τὸν συλλέξαντα ... τὰς τότε φυγάς L. III 682 e 4.

2° φεύγων φυγῇ τὸ γῆρας B. 195 b 1 (cf. Le. VIII 354 c 5) φυγὴ δὲ ὁμοίωσις θεῷ Tht. 176 b 1 λύπας, ἀγαθῶν φυγάς T. 69 d 2 (cf. L. V 737 a 5).

Ass. et opp. (1° a) : δίωξις.

φύειν 1° (à l'actif) « engendrer, pousser » ; 2° a) (à l'ao. 2 actif et au moyen-passif) « naître, croître » ; b) (au pf. actif) : α) « exister » ou « être » (naturellement) ; β) « fait (pour) » ; γ) « être en relation » (avec).

1° ὅσα γῆ φύει R. X 621 a 4 (cf. L. VI 766 a 4) φύουσα τὰ πτερά Phr. 251 c 5 (cf. T. 91 d 8) φύειν [codd. : κυεῖν Diès, coll. 274 a 2] τε καὶ γεννᾶν καὶ τρέφειν Po. 274 a 7 (cf. So. 265 c 9).

2° a) τοὺς εὖ φύντας, ἐὰν καὶ εὖ τραφῶσιν A. 120 e 3 (cf. Mx. 239 a 7 R. III 396 c 3 VI 489 e 4 Le. VII 343 e 3) τῶν ... μὴ καλῶς δημιουργηθέντων ἢ μὴ καλῶς φύντων R. III 401 e 2 βέλτιστα μὲν φῦσιν, βέλτιστα δὲ παιδευθεῖσιν R. IV 431 c 7 (réc. V 451 c 4) ὅτανπερ φύηται τύραννος R. VIII 565 d 1 (cf. VI 496 b 4) ζῶμέν τε καὶ φυόμεθα Po. 274 d 7 (cf. a 4, 271 b 2 c 1) ἀγαθῶν πατέρων φύντι L. VI 773 a 1 ταῦτα ... οὔτε ῥᾴδια φύεσθαι, γενόμενά τε ... Ep. 989 c 3 (cf. B. 197 a 3 Cra. 410 d 2 R. III 415 c 4 L. VI 712 a 3).

b) α) ἡ τοιαύτη καὶ οὕτω πεφυκυῖα (ψυχή) Pd. 80 d 8 (cf. 104 a 2 et 7) ὀνόματος ὀρθότητα εἶναι ἑκάστῳ τῶν ὄντων φύσει πεφυκυῖαν Cra. 383 a 5 (réc. πεφυκέναι b 1 ; cf. L. IV 723 c 4) ὁμοίως πεφυκότος τε καὶ τεθραμμένου ἀνδρός R. IV 442 e 6 πεποιημένον ἢ πεφυκός R. X 601 d 6 ἓν ἐν ἡμῖν πεφυκὸς εἶδος Phr. 266 a 3 (cf. a 2, 265 e 2 Pd. 80 a 3) ἡ τῶν τεττάρων φύσις ἑκάστου, πεφυκυῖα φαύλως Le. VII 343 d 9 (cf. e 3 R. VI 494 d 10).

β) οὐ ... πεφυκέναι Σιμμίαν ὑπερέχειν Pd. 102 b 8 (cf. Phr. 246 d 6) (ἔργον) ἓν ... πρὸς ὃ ἐπεφύκει ἕκαστος R. II 374 b 10 (cf. VIII 547 e 5).

γ) (ἡδὺ) ὡς θαυμασίως πέφυκε πρὸς ... τὸ λυπηρόν Pd. 60 b 4 (cf. Phr. 266 b 6).

App. et ass. : (1°) γεννᾶν, τρέφειν ; (2° a) γίγνεσθαι, παιδεύειν, φυτεύειν (R. X 597 c 5) ; (2° a et b) τρέφειν.

Ass. et opp. : (2° a) δημιουργεῖν ; (2° b α) ποιεῖν.

Syn. (2° b α) : εἶναι.

φυλακή a) « garde » ; b) « vigilance » ; c) « précaution(s) ».

a) εἰς πόλεως φυλακήν R. II 374 e 9 (cf. III 388 a 2 Mx. 238 b 6).

b) ἡ ἐν τοῖς ἄρχουσι φρόνησίς τε καὶ φυλακὴ ἐνοῦσα R. IV 433 c 9 (cf. L. VI 758 a 5 X 906 a 6, 907 a 6) περὶ τὰς ὁμοιότητας ἀεὶ ποιεῖσθαι τὴν φυλακήν So. 231 a 8.

c) πολλῆς φυλακῆς ἔργον R. VII 537 d 9.

φύλαξ « gardien » a) au pr. ; b) au fig.

a) φύλαξ πόλεως R. II 376 c 6 φύλακας ... νόμων καὶ πόλεως R. IV 421 a 6 (cf. VI 504 c 7) νόμων φύλακα Po. 305 c 6 (cf. L. XII 966 b 5).

b) ἄριστοι φύλακες τοῦ παρ' αὐτοῖς δόγματος R. III 413 c 6 (réc. e 3 ; cf. II 367 a 3) λόγων ἀληθῶν, οἳ δὴ ἄριστοι φρουροί τε καὶ φύλακες R. VIII 560 b 10.

App. et ass. : φρουρός.

φυλάττειν 1° (à l'actif) a) « garder, veiller » (sur) ; b) « observer » ; 2° (à l'actif et au moyen) « se garder » (de).

1° a) μή με φύλαττε B. 189 b 5 τὰ κείμενα φυλάττοντες σῴζειν R. VI 484 d 3 φύλαττέ με L. IV 705 d 3 (cf. Cra. 393 c 8).

b) ἐὰν ... ἓν μόνον φυλάττῃς G. 461 d 4 (cf. Pr. 338 b 1 Cra. 414 e 2 R. IV 423 e 2 Tht. 180 a 7, 182 c 3 Po. 285 b 8, 297 a 7).

2° αὐτὸν ἑαυτὸν ... φυλάττειν ὅπως μὴ ἀδικήσει G. 480 a 3 (cf. R. IV 421 e 8 IX 591 e 2 L. X 892 d 4) ἄν τις αὐτοὺς (sc. τοὺς λόγους) μὴ φυλάττηται Pd. 92 d 3 φυλακτέον ... μὴ τοιοῦτον ... ποιήσωσι R. III 416 a 9 τοῦτο ... φυλάξαι, μή ποτε ... δόξης Po. 263 b 2.

App. et ass. (1° a) : σῴζειν (b).

φύρειν 1° (à l'actif) « brasser » ; 2° (au moyen-passif) ; a) « s'empêtrer » ; b) « se confondre » ; c) « se mêler » (à).

1° ἄλλον τρόπον (sc. τῆς μεθόδου) ... εἰκῇ φύρω Pd. 97 b 5*.

2° a) ἅμα δὲ οὐκ ἂν φύροιο Pd. 101 e 1 (cf. G. 465 c 6)*.

b) ὁμοῦ ἂν πάντα χρήματα ἐφύρετο ἐν τῷ αὐτῷ G. 465 d 5*.

c) ἐμοὶ οὐδὲν πρᾶγμα φύρεσθαι πρὸς τὸν ἄνθρωπον H. M. 291 a 8 φύρεσθαι δεχομένους ... ξένους L. XII 950 a 4*.

φύσις, ἡ A (actif) « développement » (spontané).

B (passif) « nature ».

1° « nature » (concrète) :

a) dans le monde : α) l'ensemble des choses ; β) l'ensemble des lois providentielles,. « l'ordre », spécialement dans les expressions φύσιν ἔχειν, φύσει, κατὰ (παρὰ) φύσιν ; γ) par opp. à τέχνη, τύχη, νόμος.

b) dans les êtres : α) « créature » ; β) « nature » (du corps, de l'âme ...) ; γ) « force naturelle » ; δ) « naturel », tempérament, dispositions ; ε) « qualité ».

2° « Réalité » (essentielle) :

a) des êtres (par opp. à l'apparence).

b) des notions ou vertus : α) essence ; β) « genre ».

c) des Idées.

3° « Manière, façon ».

4° Périphrastique.

A. τὴν τῶν οἰκείων ἀπολλύντας ... ὑποδημάτων γένεσιν καὶ φύσιν L. XII 942 e 1*.

B. 1° a) α) περὶ φύσεώς τε καὶ τῶν μετεώρων ... διερωτᾶν Pr. 315 c 5 περὶ φύσεως ἱστορίαν Pd. 96 a 7 τῆς τοῦ ὅλου φύσεως Phr. 270 c 2 (cf. c 8) τὴν φύσιν ... γεννᾶν ... μετὰ ... ἐπιστήμης θείας ἀπὸ θεοῦ γιγνομένης So. 265 c 8 περὶ φύσεως ... ζητεῖν Ph. 59 a 2 (cf. T. 47 a 8 L. X 891 c 9 Le. VII 344 d 5) τῆς ἔμφρονος φύσεως T. 46 d 8 (cf. 58 a 2) φύσιν βούλονται λέγειν γένεσιν τὴν περὶ τὰ πρῶτα L. X 892 c 2.

β) τῷ μὲν (sc. σώματι) ... ἄρχεσθαι ἡ φύσις προστάττει Pd. 80 a 1 (cf. Le. VII 341 d 8) φύσιν ἔχει ... ἧττον ἀληθείας ἐφάπτεσθαι R. V 473 a 1 (cf. L. VIII 839 d 3) οὐ γὰρ ἔχει φύσιν κυβερνήτην ναυτῶν δεῖσθαι R. VI 489 b 6 κατὰ φύσιν ... παρὰ φύσιν R. IV 444 d 4-5 κατὰ φύσιν ἐτίθεμεν τὸν νόμον · ἀλλὰ τὰ νῦν ... παρὰ φύσιν γίγνεται R. V 456 c 2-3 (cf. T. 62 b 3-4 L. III 690 c 2 V 733 a 8) παρὰ τοὺς τῆς φύσεως ... νόμους T. 83 e 5 τὰς κατὰ φύσιν [Böckh :

κατὰ φύσιν τὰς ΑΟ] ἡδονάς L. I 636 b 5 (cf. IX 870 e 1 X 890 a 7 XI 923 b 8, 927 a 8, 931 c 5, 933 a 1 XII 943 e 3, 945 a 6, 958 d 3, 960 d 6, 966 b 8 Le. VII 342 d 5) κατὰ θεόν πως εἰρημένα καὶ κατὰ φύσιν L. III 682 a 2 (cf. Ep. 975 b 6) τούτων ... οὕτως φύσει διατεταγμένων L. XI 932 a 1 ζῷον ... ἀληθέστατα λέγεσθαι κατὰ φύσιν Ep. 981 a 6.

γ) φύσει τε καὶ τύχῃ Pr. 323 d 6 (cf. τὰ μὲν φύσει, τὰ δὲ τέχνῃ, τὰ δὲ διὰ τύχην L. X 888 e 6 ; réc. 889 a 5 b 2 c 6) πολίτας ... εἶναι φύσει, οὐ νόμῳ Pr. 337 c 9 (cf. d 1 G. 482 e 5 et 8, 483 a 3, 4, 6, réc..489 b 3) κατὰ νόμον γε τὸν τῆς φύσεως G. 483 e 5 (cf. 484 a 6 νόμους τοὺς παρὰ φύσιν et, sans νόμος, L. III 690 b 8 IV 714 e 7 ; avec νόμος L. X 889 e 5 et 7, 890 a 1 et 7) φύσει ... βάρβαροι ... νόμῳ δὲ Ἕλληνες Mx. 245 d 3 οὐ ... φύσει ... ἀλλὰ νόμῳ καὶ ἔθει Cra. 384 d 7 τέχνῃ καὶ τοῖς νόμοις ἀλλ' οὐ ... φύσει L. X 890 a 1 οὐ ... τέχνῃ ἀλλὰ φύσει κατὰ θεόν Ep. 975 b 6.

b) α) διὰ τὴν πλεονεξίαν, ὃ πᾶσα φύσις διώκειν πέφυκεν R. II 359 c 5 πυνθανόμενοι παρὰ πάσης φύσεως Po. 272 c 3.

β) διελέσθαι φύσιν σώματος μέν ... ψυχῆς δέ Phr. 270 b 4 (cf. c 1 d 1, 271 a 8 B. 191 a 6 d 2-3 L. IX 857 d 4) πᾶσαν ... φύσιν ἐρευνωμένη τῶν ὄντων ἑκάστου Tht. 173 e 7 (cf. Po. 273 b 5) τὸ τῆς ἀνθρωπίνης καὶ θείας φύσεως ... διάφορον T. 68 d 3 (cf. R. V 453 e 3, 456 a 10 Ph. 31 d 5 Criti. 120 e 1, 121 a 7 L. IX 875 a 2 Ep. 986 c 7, 988 b 1) φύσις τις ἀνθρωπίνη μεμειγμένη θείᾳ τινὶ δυνάμει L. III 691 e 2 (cf. V 729 c 6) ἃ ... χωρία πρὸς τοῦτο ... φύσιν ἔχει L. XII 958 e 1.

γ) τοσοῦτον περιφέρειν ὄγκον τινὰ φύσιν Ep. 983 a 7 ῥύμας ... σωμάτων ἢ φύσεις Ep. 983 c 8*.

δ) οὐ σοφίᾳ ... ἀλλὰ φύσει τινὶ καὶ ἐνθουσιάζοντες Ap. 22 c 1 (cf. Ep. 976 b 6) οὐκ ἂν εἶεν φύσει οἱ ἀγαθοί M. 89 a 9 (cf. b 1, 3, 9) ἀρετὴ ἂν εἴη οὔτε φύσει οὔτε διδακτόν, ἀλλὰ θείᾳ μοίρᾳ παραγιγνομένη M. 99 e 6 (οὐ φύσει s'oppose à θεία μοῖρα ; sans opposition : θείας ... μοίρας φύσει μετέχον Phr. 230 a 6 φύσει ἱκανὸς θείᾳ μοίρᾳ γεννηθεὶς L. IX 875 c 4) εἴ τις θείᾳ φύσει δυσχεραίνων τὸ ἀδικεῖν ἢ ἐπιστήμην λαβὼν R. II 366 c 6 τὴν φύσιν τοῦ ... Ἀδειμάντου ἠγάμην R. II 367 e 6 (cf. 370 b 1 Pr. 315 e 1) ἡ φιλόσοφος ... φύσις R. III 410 e 1 (cf. VI 492 a 1, 494 a 12, 495 a 5 L. IV 710 e 8) τήν τε φύσιν καὶ τὴν τροφὴν R. IV 430 a 5 (cf. T. 20 a 1 L. XI 934 d 7 XII 961 b 2) οἷς μὲν ἂν πρὸς τρόπου τὰ ... χορευθέντα, ἢ κατὰ φύσιν ἢ κατὰ ἔθος ..., οἷς δ' ἂν παρὰ φύσιν ἢ τρόπον ἤ τινα συνήθειαν L. II 655 e 1 et 3 παιδείας ... ὀρθῆς τυχὸν καὶ φύσεως εὐτυχοῦς L. VI 766 a 2 μᾶλλον ... ἀνδρείᾳ κατὰ φύσιν ἢ σοφίᾳ Ep. 975 e 4 ἐν ταῖς ἀρίσταις φύσεσιν οὐ γέγονεν Ep. 989 a 3 (cf. 990 c 3) τῆς φύσεώς τε καὶ ἕξεως ... ἔμπειρος Le. VII 339 a 1 (cf. L. I 650 b 7).

ε) τοὔνομα ὃ λέγω κοινὸν πάσαις ταῖς φύσεσι Po. 306 e 11 (cf. 307 c 3).

2° a) φύσει τὰ ὀνόματα εἶναι τοῖς πράγμασι Cra. 390 d 11 ἀποβλέποντα εἰς τὸ τῇ φύσει ὄνομα ὃν ἑκάστῳ καὶ δυνάμενον αὐτοῦ τὸ εἶδος τιθέναι Cra. 390 e 3 (cf. 389 c 1) (ψυχῆς οὐσίαν τε καὶ λόγον) ... ἔμψυχον, ὡς ταύτης οὔσης φύσεως ψυχῆς Phr. 245 e 7 (cf. 270 e 3) τῇ ἀληθεστάτῃ φύσει τοιοῦτον εἶναι ψυχήν R. X 611 b 1 ἐκ τῆς ταὐτοῦ καὶ τῆς θατέρου φύσεως ἔκ τε οὐσίας ... συγκραθεῖσα T. 37 a 4 τὰ δὲ φύσει καὶ φύσις ... ὕστερα L. X 892 b 7 (cf. c 5).

b) α) ἡ ... φύσις δικαιοσύνης ... αὕτη R. II 359 b 5 αὐτοῦ ... τοῦ καλοῦ τὴν φύσιν [ADF : τὸν νοῦν WD¹] ἰδεῖν R. V 476 b 7 (cf. So. 257 d 12) πρός τε τὸ φύσει δίκαιον καὶ καλὸν καὶ σῶφρον R. VI 501 b 2 (cf. 493 c 5) ἡ θατέρου φύσις So. 256 e 1 (cf. 257 d 4 ; T. 35 a 8, repris 74 a 5-6 par τῇ θατέρου ... δυνάμει).

β) ἐκλέγονται ἐκ τοσούτων χρωμάτων μίαν φύσιν R. IV 429 d 7 ἐπὶ θέαν τῆς τῶν ἀριθμῶν φύσεως R. VII 529 c 2 μίαν ἐπισημαίνεσθαί τινα φύσιν Ph. 25 a 4.

c) αὐτὸ τὸ ἐναντίον ... οὔτε τὸ ἐν ἡμῖν οὔτε τὸ ἐν τῇ φύσει Pd. 103 b 5 μιμούμενοι αὐτὴν τὴν φύσιν τοῦ πράγματος Cra. 423 a 3 (réc. e 8 avec τὴν οὐσίαν) μία (κλίνη) ... ἡ ἐν τῇ φύσει οὖσα, ἣν φαῖμεν ἂν ... θεὸν ἐργάσασθαι R. X 597 b 6 (cf. c 2 d 3 et 7 e 4, 598 a 2 III 395 b 5) αὐτῆς (= ψυχῆς) τὴν ἀληθῆ φύσιν R. X 612 a 4 τὰ μὲν εἴδη ταῦτα ... ἑστάναι ἐν τῇ φύσει, τὰ δὲ ἄλλα τούτοις ἐοικέναι Pa. 132 d 2 σκοποῦντες αὐτὴν καθ' αὑτὴν τὴν ἑτέραν φύσιν τοῦ εἴδους Pa. 158 c 7 (« l'autre élément de l'entité », l'ἄπειρον, plutôt que « la nature étrangère à la forme » Diès).

3° ἥτινι φύσει γέγονεν L. VII 820 c 5 κατά τινα φύσιν Ep. 974 c 1*.

4° τῆς ἀκεράτου φύσεως Po. 267 b 5 τὴν ὑγιείας φύσιν Ph. 25 e 8 τὴν τοῦ ἀπείρου φύσιν Ph. 28 a 2 τὴν τῶν καλλίστων ... φύσιν Ph. 30 b 8 τὴν τῶν ζῴων φύσιν Ep. 976 a 3 (cf. 984 d 6) τῆς θερινῆς φύσεως Ep. 987 d 5 (cf. d 6).

App. : (B 2° c) ἀλήθεια 1° a ; (B 1° a β) λόγος B 4° ; (B 1° b δ) ἦθος 1°, ψυχή (c) ; (B 2° b β) γένος 3°-4°.

App. et ass. : (A et B 1° a α) γένεσις 1° ; (B 1° a β) θεός, νόμος ; (B 1° b β) δύναμις 4°; (B 1° b δ) ἕξις, θεία μοῖρα (parfois opp.), τρόπος (c) ; (B 2° a) εἶδος 6°, λόγος A 7°, οὐσία 2°.

Ass. et opp. (B) : (1° a γ) νόμος, τέχνη, τύχη ; (1° b δ) ἔθος, ἐπιστήμη 1°, σοφία (1° a), συνήθεια (a), τροφή (2° b).

φυτεύειν 1° au pr. a) « planter » ; b) « engendrer » ; 2° au fig. a) « planter » ; b) « produire ».

1° a) φυτεύων L. VIII 843 e 4.

b) ὁ πατὴρ ... ἐφύτευσέν σε Cr. 50 d 4 (cf. R. III 407 d 8 L. III 691 d 9).

2° a) ἐὰν (ἡ φιλόσοφος φύσις) μὴ ἐν προσηκούσῃ σπαρεῖσά τε καὶ φυτευθεῖσα τρέφηται R. VI 492 a 4 (cf. Phr. 276 e 6).

b) πλείους (κλῖναι) οὔτε ἐφυτεύθησαν ὑπὸ τοῦ θεοῦ οὔτε μὴ φυῶσιν R. X 597 c 4.

Adj. verbal : φυτευτός (R. VI 510 a 6, ass. et opp. à σκευαστός)*.
App. et ass. : (2° a) σπείρειν (b) ; (2° b) φύεσθαι.

φυτόν, τό a) « germe, plante » a) au pr. ; b) au fig.
a) κατὰ ζῴων πάντων καὶ φυτῶν Pd. 70 d 9 (cf. B. 188 a 6 R. VII 532 b 10 VIII 546 a 4 X 596 e 3 So. 233 e 8, 265 c 1 Ph. 22 b 5 L. X 889 c 4).
b) ἡμᾶς ... ὄντας φυτὸν οὐκ ἔγγειον ἀλλ' οὐράνιον T. 90 a 7 παντὸς ..., φυτοῦ ἡ πρώτη βλάστη L. VI 765 e 3.
Ass. (a) : ζῷον.

φωνή, ἡ a) « son » ; b) « voix ».
a) φωναῖς τε καὶ σχήμασιν R. III 397 b 1 φωνῆς μὲν οὔ, φθόγγου δὲ μετέχοντά τινος Ph. 18 c 1.
b) ὅτι μοι θεῖόν τι καὶ δαιμόνιον γίγνεται, φωνή [secl. edd.] Ap. 31 d 2 (cf. d 3).
App. : φθέγμα.
Ass. (a) : σχῆμα.
Ass. et opp. (a) : φθόγγος.

φωρᾶν (« perquisitionner » L. XII 954 a 5 sv.) « constater » ταὐτὸν δὴ τοῦτο δεῖ φωρᾶσαι T. 63 c 5*.

φῶς, τό « lumière » a) au pr. ; b) au fig. α) intellectuellement ; β) moralement.
a) μηκέτι ... τὸ ἡμερινὸν φῶς ... ἀλλὰ ... νυκτερινὰ φέγγη R. VI 508 c 7 ἐκ ... φωτὸς εἰς σκότος μεθισταμένων καὶ ἐκ σκότους εἰς φῶς R. VII 518 a 3-4 (cf. Cra. 418 d 1).
b) α) εἰς φῶς · νῦν γὰρ λεγομένοις ἔοικε κατά τι σκότος L. VII 788 c 3.
β) ὅπου ... μὴ φῶς ἀλλήλοις ἐστὶν ἀλλήλων ἐν τοῖς τρόποις ἀλλὰ σκότος L. V 738 e 2.
App. : αὐγή.
Ass. et opp. : (a-b) σκότος ; (a) φέγγος.

X

χαίρειν « se réjouir » a) en général ; b) (avec pcpe présent) « prendre plaisir » (à), dans les invocations ou les formules similaires.

a) τοὺς ... φρονίμους ἀγανακτεῖν ... πρέπει, τοὺς δ' ἄφρονας χαίρειν Pd. 62 e 6 ἕτερος ἑτέρῳ χαίρει συνών B. 192 c 7 οὔτε ... χαίρων οὔτε λυπούμενος Mx. 248 a 6 (cf. G. 494 b 1, 498 a 5 et 7 R. V 462 b 6 IX 572 a 1, 583 c 5 X 603 c 8 Ph. 36 b 9 L. II 659 d 5 V 739 d 2 X 897 a 2) τὸ χαίρειν ... καὶ τὴν ἡδονὴν καὶ τέρψιν Ph. 11 b 4 τὴν τοῦ χαίρειν (ἕξιν) ... τὴν τοῦ φρονεῖν Ph. 11 d 8 τὸ χαίρειν διώκειν Ph. 67 b 2 ὃς ἂν ... χαίρῃ δὲ μὴ τοῖς καλοῖς μηδὲ μισῇ τὰ μὴ καλά L. II 654 c 8 χαίρειν τε καὶ ἐπαινεῖν L. II 655 e 2 (cf. e 4) ὅταν τις πονηροῖς ἤθεσιν συνὼν ... μὴ μισῇ, χαίρῃ δὲ ἀποδεχόμενος L. II 656 b 3.

b) ὅ τι καὶ ὅπῃ χαίρεις ὀνομάζων, τοῦτο ὀνόμαζε B. 212 c 3 (cf. H. m. 369 a 1 Pr. 358 b 1 Euth. 288 b 1 Cra. 400 e 3 Phr. 273 c 9 L. VI 763 b 7).

Adj. verbal : χαρτός (Pr. 358 a 8, app. et ass. à ἡδύς et τερπνός)*.
App. (a) : στέργειν 1°, τέρπεσθαι.
App. et ass. (a) : ἀποδέχεσθαι 2°, ἐπαινεῖν.
Ass. et opp. (a) : ἀγανακτεῖν, λυπεῖσθαι, φρονεῖν 1°.

χαλᾶν 1°(à l'actif) trans. « détendre » ; 2° (à l'actif et au moyen-passif) intr. « se détendre ».

1° αἱ ... μαλακώτεραι (sc. Μοῦσαι) τὸ ... ἀεὶ ταῦτα οὕτως ἔχειν ἐχάλασαν So. 242 e 4.

2° ἐπιτείνοιτο καὶ χαλῷτο Pd. 94 c 4 χαλῶντα καὶ συντείνοντα τὰ νεῦρα Pd. 98 d 3 ἐπειδὰν αἱ ἐπιθυμίαι παύσωνται κατατείνουσαι καὶ χαλάσωσιν R. I 329 c 9 χαλᾶται τοῖς ἀνθρώποις καὶ διαφθείρεται L. II 653 c 8.

App. (2°) : ἀνιέναι II (b).
Ass. et opp. (2°) : ἐπιτείνειν, κατατείνειν, συντείνειν.

χαλεπαίνειν « se fâcher, s'emporter » (contre) θωπεύειν πατρίδα χαλεπαίνουσαν Cr. 51 b 3 (cf. 54 c 6) ζεῖ τε καὶ χαλεπαίνει R. IV 440 c 8 οὐ χρὴ χαλεπαίνειν ἀλλὰ συγγιγνώσκειν Phr. 269 b 6 (cf. Euth. 306 c 6) ἑαυτοῖς μὲν χαλεπαίνουσι, πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους ἡμεροῦνται So. 230 b 9 χαλεπαῖνον τῷ δυναμένῳ μανθάνειν ἀλλ' οὐ συγχαῖρον Ep. 988 b 6.

App. : ἀγανακτεῖν, θυμοῦσθαι.

App. et ass. : ζεῖν (b).

Ass. et opp. : ἡμεροῦσθαι, συγγιγνώσκειν.

χαλεπός 1° adj. « difficile » a) êtres animés ; b) choses α) « malaisé » ; β) « dur » ; 2° subst. n. : « difficulté ».

1° a) χαλεποὶ ... συγγενέσθαι εἰσίν R. I 330 c 7 (cf. Phr. 275 b 2) μὴ χαλεπὸς ἡμῖν ἴσθι R. I 336 e 3 (cf. M. 92 b 5) τὸ θυμοειδὲς ... σκληρόν τε καὶ χαλεπόν R. III 410 d 9 (θρέμμα) χαλεπώτατον ἢ πρᾳότατον R. VI 493 b 2.

b) α) καλὸν μὲν ἡ σωφροσύνη ... χαλεπὸν μέντοι καὶ ἐπίπονον R. II 364 a 3 χαλεπὴ δὴ καὶ δύσκολος ... ἡ ... ἡνιόχησις Phr. 246 b 4 χαλεπὸν ἤρου καὶ ... ἄπορον So. 237 c 6.

β) εἴτε ... χαλεπώτερα πάσχειν εἴτε καὶ πρᾳότερα Cr. 49 b 5 τὸ γενέσθαι χαλεπόν Ep. 973 d 2.

2° μετὰ πολλῶν πόνων καὶ χαλεπῶν G. 493 e 3 βλέψας αὐτῶν πέρι πρός τε τὸ δύσκολον καὶ τὸ χαλεπόν L. XI 922 b 6.

Adv. : χαλεπῶς (L. I 634 c 8, opp. à πρᾴως) ; cp. χαλεπώτερον Pd. 94 d 1, opp. à πρᾳότερον ; sup. χαλεπώτατα Ep. 989 b 4.

App. et ass. : (1° b-2°) δύσκολος ; (1° b) ἄπορος, ἐπίπονος ; (1° a) σκληρός.

Ass. et opp. (1° a-b) : πρᾷος.

Opp. (1° b) : ῥᾴδιος.

χαλεπότης, ἡ a) « rudesse » ; b) « difficulté ».

a) τρόπων χαλεπότης L. XI 922 d 3 τῆς ἀρχῆς τὴν χαλεπότητα Le. VIII 355 d 1.

b) ἡ ... τοῦ σοφιστοῦ χαλεπότης So. 254 a 2 ῥᾳστώνης τε ... καὶ χαλεπότητος Criti. 107 c 1 (cf. L. X 902 c 6).

Ass. et opp. (b) : ῥᾳστώνη.

χαρά, ἡ « joie » ἡδονὴν καὶ τέρψιν καὶ χαράν Ph. 19 c 7 (réc. de 11 b 4 χαίρειν) χορούς τε ὠνομακέναι παρὰ τὸ τῆς χαρᾶς ... ὄνομα (cf. Cra. 419 c 8)*.

App. et ass. : ἡδονή, τέρψις.

χαρακτήρ, ὁ a) « empreinte » ; b) « caractère ».

a) ἡ τοῦ νομίσματος ἰδέα καὶ σφραγίδων καὶ παντὸς χαρακτῆρος Po. 289 b 4*.

b) εἰληφέναι τινὰ χαρακτῆρα ἑκατέρου τοῦ εἴδους Phr. 263 b 8*.

App. (a) : τύπος (a).

App. et ass. (a) : σφραγίς.

χαρίεις 1° adj. « gracieux, plaisant » (souvent ironique) a) personnes ; b) choses ; 2° subst. m. pl. a) « sages » ; b) « plaisantins ».

1° a) πάντων χαριέστατοι R. IV 426 e 3 χαρίεις ... πρὸς σοφίαν R. X 602 a 12 (cf. L. III 680 c 2 Le. XIII 363 c 7).

b) φιλοσοφία γάρ τοί ἐστιν ... χαρίεν G. 484 c 6 (cf. Euth. 304 e 7-8) πάνυ χαρίεν Euth. 303 e 4 (cf. R. IV 426 a 6 b 3).

2° a) ὅταν τις ... τοὺς ... χαριεστέρους φθείρῃ R. X 605 b 7.

b) τὰ τῶν χαριέντων σκώμματα R. V 452 b 7.

Adv. : χαριέντως (Pd. 87 a 3).

χαριεντίζεσθαι « plaisanter » σπουδῇ χαριεντίζεται Ap. 24 c 6 (cf. 27 a 2 d 5 R. IV 436 d 4)*.

χαριεντισμός, ὁ « plaisanterie » εὐτραπελίας τε καὶ χαριεντισμοῦ R. VIII 563 a 10 (cf. Tht. 168 d 2)*.

App. et ass. : εὐτραπελία.

χαρίζεσθαι 1° « faire une grâce, un plaisir » (à) ; 2° « complaire » (à), « flatter » ; 3° (pcpe pf.) « agréé » (de), « agréable » (à).

1° ἄρ'.ἄν τί μοι χαρίσαιο τοιόνδε ... ; H. m. 364 c 9 σὺ οὖν χάρισαι H. m. 372 e 7 (cf. Pr. 335 e 1, 360 e 4, 362 a 3 G. 462 d 6 M. 75 b 2, 76 c 2-3 R. I 351 c 6 IV 430 d 9 V 457 e 7 Pa. 137 a 8 So. 217 e 3 Po. 257 b 9).

2° ἐὰν μή τις τῷ κοσμίῳ ἔρωτι χαρίζηται B. 188 c 3 (cf. Phr. 273 e 9) ὃς δ' ἂν σφᾶς ... ἥδιστα θεραπεύῃ καὶ χαρίζηται R. IV 426 c 4 τῷ ἀνοήτῳ ... χαριζόμενον R. X 605 b 9 ταῦτα ... μνήμῃ κεχαρίσθω Phr. 250 c 7 οἶσθ' ... ὅπῃ ... τῷ θεῷ χαριεῖ Phr. 274 b 10 τὸν δεσπότην λόγῳ τε θωπεῦσαι ἔργῳ τε χαρίσασθαι [codd. : ὑπελθεῖν Diès auctore Cobet e Themistio] Tht. 173 a 3.

3° κεχαρισμένα ... τοῖς θεοῖς Euph. 14 b 2 (cf. b 6, 15 b 1 Phr. 273 e 7 R. III 394 a 6 Criti. 119 d 8 L. VI 759 b 8) ἐάν τι αὐτοῖς (= τοῖς θεαταῖς) ἡδὺ μὲν ᾖ καὶ κεχαρισμένον G. 502 b 5 (cf. Cra. 408 e 3 L. VII 805 c 1) πᾶσιν κεχαρισμένος ἔσῃ So. 218 a 4.

Adv. : κεχαρισμένως (Phr. 273 e 7*).

App. et ass. : (2°) θωπεύειν ; (3°) ἡδύς.

Ass. (2°) : θεραπεύειν 1°.

χάρις, ἡ « grâce » 1° « charme, agrément » ; 2° « faveur » ; 3° « reconnaissance, action de grâces ».

1° τὰ παρ' ἡμῖν δῶρα τοῖς θεοῖς ... τιμή τε καὶ γέρα καὶ ... χάρις Euph. 15 a 10 (réc. de κεχαρισμένα 14 b 2 ; cf. La. 187 a 3) χάριτός τινος καὶ ἡδονῆς ἀπεργασίας G. 462 c 7 (réc. e 1 ; cf. So. 222 e 6) ἐδωδῇ ... παρέπεσθαι ... τὴν χάριν, ἣν ἡδονὴν ἂν προσείποιμεν L. II 667 b 9 (réc. c 6 d 2 e 3).

2° ὅ τι ἂν ... ἐν χάριτι μάλιστα ποιοῖμεν Pd. 115 b 3 (cf. b 5) μὴ ... ἡμῶν τήν γε πρώτην αἰτησάντων χάριν ἀπαρνηθεὶς γένῃ So. 217 c 2.

3° πείθουσι ... σφίσιν ... χάριν προσειδέναι Ap. 20 a 2 (cf. H. m. 372 c 5) καὶ χάριν γε εἴσομαι Pr. 310 a 5 (cf. Phr. 233 d 8 Tht. 155 d 9 e 2) ἀναξίαν χάριν ἐκτινόντων τῇ πόλει Mx. 242 c 5 (cf. R. I 338 b 5) πολλὴν ... χάριν ἔχω Mx. 249 d 12 (cf. e 2 Ph. 54 d 6) τούτων μηδὲ χάριν ἀποδιδόναι R. I 338 b 3 (cf. Mx. 244 c 1).

App. et ass. (1°) : ἡδονή.

χαρτός : v. χαίρειν.

χαῦνος « vain » σεμνότερον ... οὐδὲν νενόμικεν, ἀλλὰ ... χαυνότερον So. 227 b 6 τὰ μὲν ... χαύνους τὰς ψυχὰς ... ποιεῖ, τὰ δὲ ταπεινάς τε καὶ ἀνελευθέρους L. V 728 e 4 ὑψηλῆς καὶ χαύνης ἐλπίδος Le. VII 341 e 5.

App. et ass. : σεμνός (a), ὑψηλός (b).

Ass. et opp. : ταπεινός (b).

χαυνότης, ἡ « infatuation » χαυνότητα ἀνοήτου ψυχῆς Tht. 175 b 4*.

χαυνοῦν « gonfler (de vanité) » ταπεινοῦντα καὶ συστέλλοντα, ἀλλὰ μὴ ... χαυνοῦντα καὶ διαθρύπτοντα Ly. 210 e 4*.

Ass. et opp. : συστέλλειν, ταπεινοῦν.

χείριστος sup. de κακός « le pire » 1° adj. ; 2° subst. n.

1° χειρίστη (πολιτεία) ... βελτίστη Po. 303 a 8 ἀρίστη κίνησις ... χειρίστη δέ T. 89 a 4.

2° τὸ χείριστον ... τὸ βέλτιστον R. VIII 567 c 7.

Ass. et opp. : ἄριστος, βέλτιστος.

Opp. : λῷστος.

χειροποίητος « fait de main d'homme » χειροποίητον ἔργον Criti. 118 c 5*.

χειροτέχνης, ὁ « artisan » τοὺς φαύλους τε καὶ χειροτέχνας R. III 405 a 9 (cf. X 596 c 5 et 8, 597 a 7 Ap. 22 c 9 Pr. 328 a 2).

App. : δημιουργός (a), τέκτων (a).

χειροτεχνία, ἡ « artisanat » βαναυσία ... καὶ τειροτεχνία ... ὄνειδος φέρει R. IX 590 c 2 (cf. VIII 547 d 6 Po. 304 b 2).

App. : χειρουργία.

App. et ass. : βαναυσία.

χειρούργημα, τό « opération manuelle » τῆς ... ῥητορικῆς οὐδέν ἐστι ... χειρούργημα G. 450 b 11 *.

χειρουργία, ἡ « travail manuel » ὁ ... σοφὸς ... περὶ τέχνας ἢ χειρουργίας τινάς, βάναυσος B. 203 a 6 (cf. G. 450 b 9 Po. 258 d 8, 259 e 11).

App. : βαναυσία, χειροτεχνία.

Ass. : τέχνη (a).

χειροῦσθαι « capturer, réduire à l'impuissance » βουλομένῳ τινὰ ἐπιθυμίαν δουλώσασθαι ..., ῥᾴδιον γνῶναί γε ὄντινα τρόπον χειρώσαιτ' ἄν L. VIII 838 d 6 (cf. So. 219 c 5).

App. et ass. : δουλοῦσθαι.

χείρων cp. de κακός « moins bon, pire » 1° adj. a) en gén. ; b) moralement ; 2° subst. a) m. ; b) n.

1° a) ζωγράφοι ... οἱ μὲν χείρους, οἱ δὲ ἀμείνους Cra. 429 a 5 (cf. b 8 R. I 335 b 6 L. V 747 e 1).

b) βελτίους ... ἀντὶ χειρόνων G. 515 d 5 (cf. 503 a 2 R. IV 431 a 7 X 606 d 6) ἐπιθυμίας ... βελτίους χειρόνων R. VIII 554 e 2 τόν τε χείρω καὶ τὸν ἀμείνω βίον R. X 618 d 8.

2° a) τὸν χείρω τῶν βελτιόνων ἐπιστατεῖν Pr. 338 b 7 τὰ τῶν χειρόνων τε καὶ ἡττόνων G. 484 c 3 (cf. 488 b 5).

b) τὸ βέλτιστον καὶ τὸ χεῖρον Pd. 98 b 5 (cf. L. I 627 b 1) τὰ ... ἥττω καὶ χείρω δοῦλα L. V 726 a 5.

Adv. : χεῖρον (G. 501 c 1 et R. I 344 e 5, ass. et opp. à βέλτιον).

App. et ass. : ἥττων.

Ass. et opp. : ἀμείνων, βελτίων ; (2° b) βέλτιστος.

χθόνιος a) « souterrain » ; b) (avec θεός exprimé ou sous-entendu) « chtonien ».

a) πορείαν οὐ ... χθονίαν ... ἀλλὰ ... οὐρανίαν R. X 619 e 5*.

b) τοῖς χθονίοις ... θεοῖς L. IV 717 a 7 τὸ τῶν χθονίων καὶ ὅσους αὖ θεοὺς οὐρανίους ἐπονομαστέον L. VIII 828 c 7 ὡς εἰς ἄψυχον χθονίων βωμόν L. XII 959 d 1*.

Ass. et opp. : οὐράνιος.

χορεία, ἡ « danse, chorée » a) au pr. ; b) au fig. (« chorée astrale »).

a) χορεία [tW i. m. : χορηγία BT] τίς ἐστι καὶ παιδιά Euth. 277 d 9 (cf. L. VII 796 b 7) χορεία ... ὄρχησίς τε καὶ ᾠδὴ τὸ σύνολόν ἐστιν L. II 654 b 3 βέλτιον ... πεπαιδευμένος ... τὴν χορείαν [AK° : χορηγίαν O] τε καὶ μουσικήν L. II 654 c 6 θυσιῶν τε καὶ χορειῶν L. VI 772 b 7 (cf. VII 799 a 9) τῇ ... ἅμα χορείᾳ καὶ μούσῃ χρώμεναι L. VII 790 e 4 περὶ ἁπάντων χορῶν καὶ χορείας L. VIII 835 a 7 εὐδαίμονι χορείᾳ Μουσῶν Ep. 991 b 4.

b) χορείας ... τούτων (sc. τῶν ἄστρων b 5) T. 40 c 3 πορείαν ... καὶ χορείαν πάντων χορῶν καλλίστην Ep. 982 e 5.

App. et ass. : (a-b) χορός ; (a) μοῦσα, μουσική, ὄρχησις.

Ass. (a) : θυσία, ᾠδή.

χορεύειν « évoluer » (dans un chœur) a) au pr. ; b) au fig.

a) τὸν ... πεπαιδευμένον ἱκανῶς κεχορευκότα θετέον L. II 654 b 1 (cf. 655 d 8).

b) οὐχ ἡμεῖς οἱ ... χορεύοντες τῶν λόγων ὑπηρέται Tht. 173 c 1 (réc. de b 5 χοροῦ) χορείαν ... μεγαλοπρεπεστάτην χορεύοντα Ep. 982 e 6.

χόρευμα, τό « évolution » (chorale), au fig. οὐ ... τὰ τῆς κακίας ἢ ἀρετῆς καλλίονα χορεύματα L. II 655 c 6*.

χορευτής, ὁ « choreute » (au fig.) οὕτω καθ' ἕκαστον θεὸν οὗ ἕκαστος ἦν χορευτής Phr. 252 d 2.

χορηγεῖν « diriger un chœur » a) au pr. ; b) au fig.

a) χορὸν ᾧ χορηγοίην G. 482 b 8*.

b) οἱ ... τοῦ Ἡρακλείτου ἑταῖροι χορηγοῦσι ... τοῦ λόγου Tht. 179 d 7 τοὺς θεοὺς ... χορηγεῖν ἡμῶν L. II 654 a 3*.

χορηγός, ὁ « chorège » (au fig.) θεοὺς ... συγχορευτάς τε καὶ χορηγοὺς ἡμῖν δεδωκέναι τόν τε Ἀπόλλωνα καὶ Μούσας L. II 665 a 4 (réc. de 654 a 3 χορηγεῖν).

χορός, ὁ « chœur » a) au pr. ; b) au fig.

a) χοροὺς ... ὠνομακέναι παρὰ τὸ τῆς χαρᾶς ἔμφυτον ὄνομα L. II 654 a 4 τὴν τῶν χορῶν παιδιάν L. VI 764 e 4 περὶ ἁπάντων

χορῶν καὶ χορείας L. VIII 835 a 7 θυσίαι ... καὶ ἑορταὶ καὶ χοροί L. VIII 835 e 2 (cf. B. 197 d 3).

b) χορὸν κακῶν ἀκολουθῆσαι R. VI 490 c 3 (cf. c 8 VIII 560 e 3) φθόνος ... ἔξω θείου χοροῦ ἵσταται Phr. 247 a 7 (cf. 250 b 7) τὸν περὶ τὰ τῶν πόλεων πράγματα χορόν Po. 291 c 1 (cf. Tht. 173 b 5) χορείαν (sc. τῶν ἄστρων e 4) πάντων χορῶν καλλίστην Ep. 982 e 5.

App. et ass. (a-b) : χορεία.

Ass. (a) : ἑορτή, θυσία, παιδιά.

χραίνειν « profaner » θεῶν ὀνόματα μὴ χραίνειν ῥᾳδίως L. XI 917 b 5.

χρεία, ἡ a) « recours » (à) ; b) « besoin » ; c) « usage, utilité ».

a) ἀφίκοντο εἰς χρείαν τῆς πόλεως Mx. 244 d 4 οἱ χρηματισάμενοι περὶ τὰ χρήματα σπουδάζουσιν ... κατὰ τὴν χρείαν R. I 330 c 6 ἐκ ταύτης τῆς χρείας τῶν λόγων So. 239 d 1.

b) μεγίστη τῶν χρειῶν ἡ τῆς τροφῆς παρασκευή R. II 369 d 1 (cf. 373 d 1) ἐν τούτων ... χρείᾳ ... τῇ πρὸς ἀλλήλους R. II 372 a 2 ἵν' ἐν χρείᾳ ἡγεμόνος ὁ δῆμος ᾖ R. VIII 566 e 8 ἐκ τριττῆς χρείας καὶ ἐπιθυμίας L. VI 782 d 10 (cf. 783 a 1).

c) ἡ μεγάλη χρεία ... τῆς ῥητορικῆς G. 480 a 2 ἱματίου ἐν χρείᾳ τε ὄντος καὶ φορουμένου Pd. 87 c 2 πωλοῦντες τὴν τῆς ἰσχύος χρείαν R. II 371 e 3 ταῦτα ... συνιδόντες ταῖς χρείαις L. VI 779 d 1 γυναικὶ δέ, ἣν ἂν δοκῇ χρείαν δεῖν χρῆσθαι L. VI 785 b 7 χρωμένους τῷ κτείναντι χρείαν ἣν ἂν ἐθέλωσι L. IX 868 b 7.

App. et ass. (b) : ἐπιθυμία 1°.

χρεών, τό a) « nécessité » ; b) avec εἶναι exprimé ou sous-entendu « il faut ».

a) ἥ τε ἡλικία καὶ τὸ χρεών Phr. 255 a 7.

b) προσειπεῖν ... νῦν χρεών So. 220 d 2 (cf. Criti. 107 b 7 L. VI 779 c 6 ; mais avec ἐστί L. VII 808 a 4, avec ἔστω L. IX 877 e 10, avec εἴη T. 26 a 2, avec εἶναι T. 55 d 2) ὅπῃ δεῖ τε καὶ ὅπως χρεὼν μανθάνειν Ep. 990 b 4.

Ass. et syn. (b) : δεῖ.

Syn. (b) : χρή.

χρῆμα, τό 1° (au sg. et au pl.) « chose, affaire » ; 2° (au pl.) « biens, richesses, fortune, argent ».

1° πάντα χρήματά ἐστιν ἐπιστήμη Pr. 361 b 1 πικρόν τι ... χρῆμα G. 485 b 6 (cf. M. 97 e 7) ἀφυὴς ... ὡς οὐδὲν χρῆμα Pd. 96 c 2 κοῦφον ... χρῆμα ποιητής ἐστιν I. 534 b 4 πάντων χρημάτων μέτρον ... ἄνθρωπον Cra. 385 e 6 (citant Protagoras ; cf. Tht. 152 a 3) μακάριον ... τυράννου χρῆμα R. VIII 567 e 9 ὁ ... θεὸς ἡμῖν πάντων χρημάτων μέτρον L. IV 716 c 4 συμφορήσαντες, τὸ λεγόμενον, πάντα χρήματα L. VII 805 e 5 (souvenir du fr. 1 d'Anaxagore).

2° χρῆσθαι ... καὶ χρημάτων καὶ τιμῶν θησαυρῷ Mx. 247 b 6 (cf. R. II 361 c 1, 366 e 4 L. IV 716 a 5) χρήματα μισθὸν λαμβά-

νοντες Po. 298 b 2 χρήμασι καὶ δωρεαῖς τὸν ... δῆμον προσαγόμενος L. III 695 d 3.

App. : κτῆμα.

App. et ass. (2°) : δωρεά, μισθός, τιμή (a).

Syn. : πρᾶγμα (1° a et c).

χρηματίζεσθαι « financer, trafiquer » ἄλλῳ ... χρηματιζόμενος καὶ οὐχ αὑτῷ G. 452 e 6 οἱ ... τὸν ἄλλον χρηματισμὸν χρηματιζόμενοι G. 467 d 2 (cf. L. V 741 e 3 XII 949 e 3).

χρηματισμός, ὁ « lucre, trafic » ἐμπορίας ... καὶ χρηματισμοῦ διὰ καπηλείας ἐμπιμπλᾶσα αὐτήν (sc. τὴν πόλιν) L. IV 705 a 4 (et v. les trois derniers exemples de χρηματίζεσθαι).

App. et ass. : καπηλεία.

χρηματιστής, ὁ « financier, trafiquant » ὁ ... χρηματιστὴς οὗτος G. 452 e 5 (cf. R. VIII 555 e 2) μήτε χρηματιστὴν μήτε δημιουργόν R. VIII 552 a 9 (cf. IV 434 a 9) τὸν φειδωλόν τε καὶ χρηματιστήν R. VIII 555 a 9.

χρῆναι « falloir » εἰ ... δοκεῖ χρῆναι G. 458 b 3 (cf. B. 214 e 1, 218 c 1) θύσαντες οἷς χρή R. III 415 e 4 πῶς χρῆν ... λέγειν L. I 630 d 8 (réc. 631 b 3 ἐχρῆν εἰπεῖν) θαρρεῖν ... ἃ μὴ χρή L. I 649 a 5 μισεῖν μὲν ἃ χρὴ μισεῖν ..., στέργειν δὲ ἃ χρὴ στέργειν L. II 653 c 1-2 (expression du « devoir » ; cf. *Archives de Philosophie*, XXI, 1958, p. 417 et n. 23).

Syn. : δεῖν 1°.

χρῆσθαι 1° « consulter » (un oracle) ; 2° (au pcpe pf.) « être dans le besoin » ; 3° « se servir » (de), « recourir » (à) ; en particulier a) « user » (de) ; b) « pratiquer » ; c) « avoir affaire » (à) ; d) « s'arranger » (de) ; e) « éprouver, subir » ; f) périphrastique.

1° οὐδὲ χρησόμεθα ἐξηγητῇ ἀλλ' ἢ τῷ πατρίῳ (sc. 'Απόλλωνι b 2) R. IV 427 c 2 πολλοῖς μάντεσι κεχρημένους ... τοῖς τε ἄλλοις καὶ τῷ δελφικῷ 'Απόλλωνι L. III 684 a 4*.

2° παλαιοῖς ἐν τῷ γήρᾳ σφόδρα κεχρημένοις L. IV 717 c 6*.

3° a) ἐὰν ... τῇ ῥητορικῇ ἀδίκως χρῆται G. 460 d 4 (cf. 508 b 7) χρῆσθαι ἀργυρίῳ R. I 333 b 11 ὡς νόμοις ἂν χρῴμην R. II 383 c 7 ἐπιστήμῃ, οὐκ ἐμπειρίᾳ οἰκείᾳ κεχρημένον R. III 409 c 1 μαντικῇ χρώμενοι ἐνθέῳ Phr. 244 b 4.

b) τῇ παιδαγωγικῇ ... ἰατρικῇ ... οὐκ ἐχρῶντο R. III 406 a 5.

c) τῶν καὶ συμβαλλόντων ἑαυτοῖς καὶ χρωμένων ἀλλήλοις A. 125 c 4 (réc. d 5).

d) τί ... χρησώμεθα, εἰ ... Ly. 213 c 6 (cf. G. 466 c 1) οὐκ ἔχων ὅ τι χρήσαιτο αὐτῷ Pr. 320 b 1 (cf. G. 466 a 1, 521 b 8 R. V 479 c 6) οὐκ ἔχουσιν ὅ τι χρήσονται [χρήσωνται T] ... αὐτοὶ ἑαυτοῖς G. 465 c 8 (cf. 486 b 1 Cr. 45 c 1 Tht. 171 d 4 Le. VII 347 b 5) εἴ τι ἕξει τις χρήσασθαι τῷ λόγῳ Pd. 95 a 8 (cf. H. M. 299 b 5 Euth. 287 b 8 c 2-3, 300 d 2 Tht. 170 c 2).

e) φθόνῳ ... χρώμενοι Ap. 18 d 2 (cf. Phr. 253 b 7) πολλῇ ... εὐτυχίᾳ ἔοικα κεχρῆσθαι M. 72 a 6 (cf. L. I 640 d 7) τινι συντυχίᾳ χρησαμένη Phr. 248 c 7 (cf. L. XI 929 e 10).

f) πρᾳότητι ... πρὸς ἀλλήλους χρώμενοι Criti. 120 e 5 ἀτεράμονι χρωμένων τινὶ φύσει L. IX 880 e 2.

App. et ass. (3° c) : συμβάλλειν 1°.

χρήσιμος « utile » 1° adj. ; 2° subst. n.

. 1° χρήσιμον τὸ φύσει φρόνιμον ... ἐξ ἀχρήστου ποιήσειν R. VII 530 c 2 (cf. III 411 b 1).

2° τὸ δυνατόν τε καὶ τὸ χρήσιμον ... ἐστὶ τὸ καλόν ... ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε ὠφέλιμόν ἐστιν H. M. 296 d 2 (cf. d 8, 295 d 8 e 5).

App. : χρηστός.

App. et ass. : ὠφέλιμος.

Ass. et opp. : ἄχρηστος.

χρῆσις, ἡ « usage, emploi » ὅπλων κτῆσίν τε καὶ χρῆσιν Mx. 238 b 6 ἡ δικαιοσύνη ἑκάστου ἐν μὲν χρήσει ἄχρηστος, ἐν δὲ ἀχρηστίᾳ χρήσιμος R. I 333 d 12.

Ass. : κτῆσις 1°.

Ass. et opp. : ἀχρηστία.

χρησμός, ὁ « oracle » ἐλέγξων τὸ μαντεῖον καὶ ἀποφανῶν τῷ χρησμῷ Ap. 21 c 2 (réc. e 6, 22 e 1 et 5 ; cf. 23 a 6) ἵππος ... ἣν ὁ θεὸς ἐν τῷ χρησμῷ ἐπῄνεσεν H. M. 288 b 9 (cf. R. III 415 c 5 VIII 566 c 4)*.

App. et ass. : μαντεῖον (b).

χρησμῳδεῖν « chanter des oracles, prédire » ἐπιθυμῶ ὑμῖν χρησμῳδῆσαι Ap. 39 c 1 (cf. c 3) ὥσπερ οἱ ἐνθουσιῶντες ἐξαίφνης χρησμῳδεῖν Cra. 396 d 4 (cf. 428 c 6 I. 534 b 7 L. III 682 a 4 [χρησμῳδοῦν Hermias : ὑμνῳ- codd.]) τὸν τῶν πολλῶν ... χρησμῳδεῖς βίον R. IX 586 b 6 (cf. L. IV 712 a 4 Le. VI 323 c 4)*.

App. : μαντεύεσθαι 1°, ὑμνῳδεῖν.

χρησμῳδία, ἡ « prophétie » τελετάς τε καὶ χρησμῳδίας Pr. 316 d 8*.

Ass. : τελετή (b).

χρησμῳδός « prophète » ὥσπερ οἱ θεομάντεις καὶ οἱ χρησμῳδοί Ap. 22 c 2 (cf. M. 99 c 3) χρησμῳδοὺς καὶ μάντεις M. 99 c 11 (réc. de c 3 ; cf. I. 534 d 1)*.

App. et ass. : θεόμαντις, μάντις (a).

χρηστός « de bon service, bon » 1° adj. a) personnes ; b) choses ; 2° subst. a) m. ; b) n.

1° a) ἐν πολίταις χρηστοῖς ἢ πονηροῖς Ap. 25 c 6 (cf. L. XII 950 b 8) ἐκ χρηστῶν καὶ κακῶν ἀνθρώπων Po. 308 d 2 (cf. L. IX 880 d 8 Ep. 979 c 2).

b) χρησταὶ ... αἱ τῶν φρονίμων (sc. δόξαι), πονηραὶ δὲ αἱ τῶν ἀφρόνων Cr. 47 a 9 (cf. Pr. 313 d 3 et 9 e 3 G. 499 e 1 et 4 R. X 618 c 5) οὐδὲν χρηστὸν ἐζητήσαμεν Ch. 172 c 4 (réc. 175 a 8) οὐδεὶς ποτοῦ ἐπιθυμεῖ, ἀλλὰ χρηστοῦ ποτοῦ R. IV 438 a 2 (cf. a 3-4 III 401 c 9) τὰ μὲν ἄλλα ... χρηστά Ep. 979 c 3.

2° a) διδάσκεσθαι ἐθέλω ὑπὸ χρηστῶν μόνον La. 189 a 6 πλεονάκις ... πονηροῖς ἢ χρηστοῖς ἐντυγχάνων R. III 409 d 3 (cf. Pd. 89 e 7 B. 183 d 8) ἀποκρινέσθω ὁ χρηστός R. V 479 a 1 (ironique ; cf. VII 531 b 2).

b) τὰ χρηστὰ ἀντὶ τῶν πονηρῶν δίκαια δοκεῖν εἶναι Tht. 167 c 3 τὰ μὲν μοχθηρὰ ... τὰ δὲ ἐπιτήδεια καὶ τὰ χρηστά Po. 308 c 5 (cf. c 3) τό τε χρηστὸν καὶ τὸ μὴ σκοπεῖν L. I 638 b 9.

App. : ἀγαθός, χρήσιμος.

App. et ass. (2° b) : ἐπιτήδειος.

Ass. et opp. : κακός, μοχθηρός, πονηρός.

χρόα, ἡ « couleur » χρόα ἀπορροὴ σχημάτων ὄψει σύμμετρος M. 76 d 6 (cf. 75 c 5-6 R. V 476 b 5, 477 c 7 Le. VII 342 d 4).

Ass. : σχῆμα (2° a).

Syn. : χρῶμα (a).

χρόνος, ὁ « temps » a) « durée » ; b) « époque, moment ».

a) ὁ πᾶς χρόνος Ap. 40 e 3 (cf. M. 86 a 9 Pd. 107 c 3 R. VI 502 b 1 X 608 c 7 d 1 L. III 677 c 9 IV 721 c 4) τὸν ἀεὶ χρόνον M. 86 a 8 (cf. G. 525 c 6 Phr. 246 d 1) ὑπὸ χρόνου Pd. 73 e 2 (cf. Pr. 345 b 4 Cra. 414 c 8, 419 d 4 L. VI 769 c 5) ἵνα χρόνος ἐγγένηται B. 184 a 7 (cf. Pr. 339 e 5) θεωρία παντὸς μὲν χρόνου, πάσης δὲ οὐσίας R. VI 486 a 9 συνουσίᾳ καὶ χρόνου τριβῇ R. VI 493 b 6 (cf. Le. VII 344 b 3) εἰς μικρόν γ', ἔφη, χρόνον εἴρηκας. — Εἰς οὐδὲν μὲν οὖν, ἔφην, ὥς γε πρὸς τὸν ἅπαντα R. VI 498 d 6-7 ἐν τῷ ἀπείρῳ τῷ παρεληλυθότι χρόνῳ R. VI 499 c 10 (cf. L. III 676 a 8 b 4 et 10) ὅσα γε ἐν χρόνῳ ἐστὶν καὶ μετέχει τοῦ τοιούτου Pa. 141 d 1 (cf. d 5 et 8) (χρόνου) τοῦ ποτε γεγονότος ... τοῦ ἔπειτα, τοῦ μέλλοντος ... τοῦ νῦν παρόντος Pa. 141 d 9 e 2-3 (cf. Tht. 178 a 8 περὶ τὸν μέλλοντα χρόνον, a 9 εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον, T. 90 d 7 πρός τε τὸν παρόντα καὶ τὸν ἔπειτα χρόνον, L. VI 769 c τοῦ ἐπιόντος ἀεὶ χρόνου) ἐπὶ πάντα τὸν χρόνον Po. 294 b 5 πρὸς τὸν σύμπαντα χρόνον T. 36 e 5 αἰῶνος ἐν ἑνὶ κατ' ἀριθμὸν ἰοῦσαν αἰώνιον εἰκόνα, τοῦτον ὃν δὴ χρόνον ὠνομάκαμεν T. 37 d 8 (réc. 38 a 7) ταῦτα ... πάντα μέρη χρόνου, καὶ τό τ' ἦν τό τ' ἔσται χρόνου γεγονότα εἴδη T. 37 e 4 (réc. 38 a 8) χρόνος δ' οὖν μετ' οὐρανοῦ γέγονεν T. 38 b 6 (cf. c 4-5) προϊόντος τοῦ χρόνου L. III 684 a 5.

b) ἦν χρόνος ὅτε οὐχ ἡγοῦ εἰδέναι A. 106 e 1 κατὰ τὸν αὐτὸν τόπον καὶ χρόνον G. 496 e 12 ἡ ... χρόνου ἰσότης Phr. 240 c 2 ἐν τῷ νῦν χρόνῳ Ph. 35 a 8 (cf. 36 b 6, 39 b 4, 50 a 9 L. III 677 c 8) σύλλογοι ... κατὰ χρόνους γιγνόμενοι τοὺς προσταχθέντας L. V 738 d 5 ἔν τισι χρόνοις ... ἐν χρόνοις ὑστέροις L. IX 872 e 5 et 8.

App. et ass. (a) : αἰών (b).

Ass. : (a) οὐρανός ; (b) τόπος.

χρῶμα, τό « couleur » a) visuelle ; b) auditive.

a) σχήμασιν καὶ χρώμασιν G. 465 b 4 (cf. 474 d 4 M. 75 b 10 Cra. 423 d 5, 431 c 6 R. II 373 b 6 X 601 a 2 Tht. 163 b 10

So. 251 a 9 Ph. 47 a 8, 51 b 3 L. II 655 a 3, 668 e 3, 669 a 1 VII 797 c 2).

b) τὸ χρῶμα γυναικῶν καὶ μέλος L. II 669 c 4.

Ass. et opp. (a) : σχῆμα (2° a, 3°, 7° b).

Syn. (a) : χρόα.

Ass. (b) : μέλος (a).

χωλός « boiteux » (au fig.) ταύτῃ χωλὴ ἔσται ἡ φύσις Pd. 71 e 6 (cf. T. 44 c 2) φιλοπονίᾳ οὐ χωλὸν δεῖ εἶναι τὸν ἁψόμενον R. VII 535 d 1 (cf. d 6) χωλοῖς τε καὶ νόθοις χρώμενοι R. VII 536 a 6 οὐ ... χωλὴν τὴν ἀνδρείαν νενομοθετήκατον L. I 634 a 2.

χώρα, ἡ a) « lieu, espace » ; b) « région » ; c) « territoire ».

a) ἕστηκεν αὐτὸ ἐν αὐτῷ οὐκ ἔχον χώραν ἐν ᾗ κινεῖται Tht. 180 e 4 (cf. L. X 893 ᴗ 2) κινεῖσθαι καλεῖς ὅταν τι χώραν ἐκ χώρας μεταβάλλῃ Tht. 181 c 7 (cf. Pa. 138 c 6 Ph. 24 d 1) τρίτον ... γένος ... τὸ τῆς χώρας T. 52 b 1 ἀναγκαῖον εἶναι ... τὸ ὂν ἅπαν ἔν τινι τόπῳ καὶ κατέχον χώραν τινά T. 52 b 5 (cf. 53 a 6) ὄν τε καὶ χώραν καὶ γένεσιν εἶναι T. 52 d 3 κεῖται ... ἐν χώρᾳ τῇ καλλίστῃ τῶν τούτου Le. VII 344 c 7.

b) ὁ τόπος ... τῆς χώρας L. IV 705 c 2 (cf. V 747 e 3).

c) τήν τε πόλιν αὐτὴν καὶ πᾶσαν τὴν χώραν L. V 745 c 2 (cf. VI 759 b 7 VII 817 a 6).

App. et ass. (b) : τόπος.

Ass. : (a) γένεσις 2° ; (c) πόλις.

Ass. et syn. (a) : τόπος.

χωρεῖν « passer, se déplacer » πάντα χωρεῖ καὶ οὐδὲν μένει Cra. 402 a 8 (citant Héraclite) τὸ πᾶν εἶναι ἐν πορείᾳ ... εἶναι οὐδὲν ἄλλο ἢ χωρεῖν Cra. 412 d 3.

App. : πορεύεσθαι.

Ass. et opp. : μένειν 1°.

χωρίζειν 1° « séparer » (de) ; 2° « séparer » (l'un de l'autre), « mettre à part » (souvent au pf. passif : « être séparé »).

1° χωρίζειν ... ἀπὸ τοῦ σώματος τὴν ψυχήν Pd. 67 c 5 (cf. R. X 609 d 7 Le. VII 335 a 2) χωριζόμενα ... φρονήσεως Pd. 69 b 5 (cf. 97 b 3 M. 87 d 5 Mx. 247 a 1 Po. 268 c 9, 273 c 5, 303 d 1-2, 304 d 11 L. II 663 a 2).

2° τά γε δύο κεχωρισμένα νοήσει R. VII 524 b 10 οὐ κεχωρισμένον, ἀλλὰ συγκεχυμένον τι R. VII 524 c 4 τὴν μὲν διετέμομεν ... χωρίζοντες Po. 280 b 9 (cf. L. II 663 b 1) ἔοικεν ... ἀλλήλων ... οὐ πάμπολυ κεχωρίσθαι L. VII 820 d 2 οὐ συμμεικτέον ἀλλὰ χωριστέον L. VIII 828 c 8 κεχωρισμένῳ ἢ καὶ συμμιγεῖ L. X 895 c 5.

App. et ass. (2°) : διατέμνειν 1°.

Ass. et opp. (2°) : συγχεῖν, συμμειγνύναι.

Syn. : 1° διαχωρίζειν 1° (avec les nuances d'aspect) ; (2°) διορίζειν 1° (R. VII 524 c 7).

χωρίς « à part, séparément » a) adv. ; b) prép.

a) χωρὶς μὲν ... αὐτὸ καθ' αὑτὸ τὸ σῶμα γεγονέναι, χωρὶς δὲ τὴν

ψυχὴν ... αὐτὴν καθ' αὑτὴν εἶναι Pd. 64 c 5-6 (cf. Phr. 251 d 1) ταύτῃ ... διαιρῶ, χωρὶς μὲν οὓς ... ἔλεγες, καὶ χωρὶς αὖ περὶ ὧν ὁ λόγος R. V 476 a 11 et 13 (cf. So. 245 c 9) χωρὶς ... διῄρηται τὰ τῆς ψυχῆς εἴδη R. X 595 b 1 ἐὰν ... διαιρῆται χωρὶς αὐτὰ καθ' αὑτὰ τὰ εἴδη Pa. 129 d 8 (réc. 130 b 2-3) τούτων ἑκάστου εἶδος εἶναι χωρίς Pa. 130 d 1 (cf. 131 b 1 So. 253 d 6).

b) τότε ... αὐτὴ καθ' αὑτὴν ἡ ψυχὴ ἔσται χωρὶς τοῦ σώματος Pd. 67 a 1 αὐτὴ ὁμοιότης χωρὶς ἧς ἡμεῖς ὁμοιότητος ἔχομεν Pa. 130 b 4 οὕτως (τὸ εἶδος) αὐτὸ αὑτοῦ χωρὶς ἂν εἴη Pa. 131 b 2 (cf. 159 b 8-9) χωρὶς μὲν πολεμικοῦ, χωρὶς δ' εἰρηνικοῦ θέντας L. VII 815 d 1.

χωρισμός, ὁ « séparation » θάνατος ... λύσις καὶ χωρισμὸς ψυχῆς ἀπὸ σώματος Pd. 67 d 3 (réc. d 7)*.

App. et ass. : λύσις 1°.

Ψ

ψέγειν « blâmer » εἴ τις χαίρει ψέγων, ἐμπλησθείη ἂν ἐκείνους μεμφόμενος Pr. 346 c 8 (cf. L. I 639 a 7) τὰ μέσα ἀποδέχεται ὥστε μὴ ψέγειν Pr. 346 d 3 ταὐτὰ ψέγων καὶ ἐπαινῶν G. 510 c 8 (cf. R. II 362 e 3, 367 d 6 III 400 c 2 IX 582 e 1 Phr. 274 e 1 Tht. 145 a 11 L. I 632 a 2, 638 c 3 et 6, 639 a 7 VI 771 a 1 VII 823 d 5 VIII 829 e 3) τὰ μὲν καλὰ ἐπαινοῖ ... τὰ δ' αἰσχρὰ ψέγοι τ' ἂν ὀρθῶς καὶ μισοῖ R. III 402 a 1 τοῦ μὲν τὸ φρόνιμον ἐγκωμιάζειν, τοῦ δὲ τὸ ἄφρον ψέγειν Phr. 236 a 1 τόν τε ἄριστον ... κοσμοῦντας καὶ τὸν μὴ ψέγοντας L. VIII 829 c 5.

Adj. verbal : ψεκτός (Cra. 416 c 11, ass. et opp. à ἐπαινετός)*.

App. et ass. : μέμφεσθαι, μισεῖν.

Ass. et opp. : ἀποδέχεσθαι, ἐγκωμιάζειν, ἐπαινεῖν, κοσμεῖν 4°.

ψέκτης, ὁ « censeur » ἐπαινέτην ἢ ψέκτην κοινωνίας ἡστινοσοῦν L. I 639 c 1 (cf. R. IX 589 c 3)*.

Ass. et opp. : ἐπαινέτης.

ψεύδεσθαι a) « se tromper » ; b) « mentir » ; c) « frauder ».

a) οὐ ψεύδῃ A. 104 a 6 ἀμαθίαν ... λέγετε, τὸ ψευδῆ ἔχειν δόξαν καὶ ἐψεῦσθαι περὶ τῶν πραγμάτων Pr. 358 c 5 (cf. Euth. 286 d 7 R. II 382 a 8 b 2 et 8 Tht. 195 a 9) τὸ μὲν ἐψεῦσθαι τῆς ἀληθείας κακόν, τὸ δὲ ἀληθεύειν ἀγαθόν R. III 413 a 7 (cf. Cra. 431 b 2) ἀληθῆ ἂν λέγοι, ὁ δὲ τὰ ἄδικα ψεύδοιτο R. IX 589 c 1.

b) ('Οδυσσεύς) ἅ τε ἀληθῆ λέγει ... καὶ ὅσα ψεύδεται H. m. 371 e 3 τοῖς ἄρχουσιν ... προσήκει ψεύδεσθαι R. III 389 b 10 (cf. L. II 663 d 8) φησὶν ... ψευδόμενος L. V 727 e 1.

c) ὁ κιβδηλεύων τι ψεύδεται καὶ ἀπατᾷ L. XI 917 b 1 (cf. 920 e 7).

Adv. : ἐψευσμένως (L. X 897 a 2*, ass. et opp. à ὀρθῶς).

App. et ass. (c) : ἀπατᾶν 1°, κιβδηλεύειν.

Ass. et opp. (a-b) : ἀληθεύειν, ἀληθῆ λέγειν.

ψευδής « faux » (au n. sg., remplacé par ψεῦδος) 1° épistémologiquement a) adj. ; b) subst. n. « fausseté » ; 2° moralement a) adj. ; b) subst. m. « menteur, trompeur ».

1° a) τοῦτο τοὔνομα ... εἴτ' οὖν ἀληθὲς εἴτ' οὖν ψεῦδος Ap. 34 e 5 (cf. Cra. 385 c 16 [ψεῦδος BT : ψευδὲς W]) ψευδῆ ἔχειν δόξαν Pr. 358 c 4 (cf. R. III 412 e 11 So. 240 d 6 et 9) εἴη ἂν λόγος ἀληθής, ὁ δὲ ψευδής Cra. 385 b 5 (réc. 408 c 3) πότερον ἀληθεῖς ταύτας τὰς ... ἡδονὰς ἢ ψευδεῖς εἶναι λέξομεν ; Ph. 36 c 7 (cf. c 9 e 3) δόξαι ἀληθεῖς ἢ ψευδεῖς Ph. 36 c 12 (cf. 37 b 6 réc. 38 b 6 et 10) οὐ μετὰ δόξης ὀρθῆς ἀλλὰ μετὰ ψευδοῦς Ph. 37 e 10 (cf. Tht. 161 d 5) τὰ ἀπεργαζόμενα δόξαν ψευδῆ ... καὶ τὸ ψευδῶς δοξάζειν Ph. 40 d 2.

b) ψευδῆ καὶ ἀληθῆ λέγειν H. m. 367 c 4 (cf. So. 236 e 4) πότερον εἴδωλον καὶ ψεῦδος ἀποτίκτει ... ἢ γόνιμόν τε καὶ ἀληθές Tht. 150 c 2 τῷ ψεύδει ... πονηράς Ph. 41 a 3 (cf. Tht. 161 a 1) τὸ ψεῦδος ἅμα καὶ ἀληθὲς τῆς ὅλης οὐσίας Le. VII 344 b 2 (cf. Tht. 151 d 2 Ph. 37 b 11).

2° a) ὁ μὲν 'Αχιλλεύς ... ἀληθής τε καὶ ἁπλοῦς, ὁ δὲ 'Οδυσσεὺς πολύτροπός τε καὶ ψευδής H. m. 365 b 5 (cf. b 8 c 5 ; réc. 369 b 1) οὐ γὰρ μήποτε φανῶμεν ψευδεῖς Ep. 986 e 1.

b) τοὺς ἀληθεῖς τε καὶ ψευδεῖς H. m. 366 a 6 (cf. a 3 et 10, 365 d 6) ὁ ψευδής H. m. 367 a 6.

Adv. : ψευδῶς (Ph. 40 d 2*).

App. et ass. (2° a) : πολύτροπος.

Ass. et opp. : ἀληθής 2°-3° ; (1° a) ὀρθός (2° a).

ψεῦδος, τό a) « fausseté, erreur » ; b) « mensonge » (pour ψεῦδος adj., v. ψευδής).

a) ψεῦδος ... οὐκ ἂν ἄλλως ἐγίγνετο ὄν So. 237 a 4 (cf. 261 b 1, 266 e 1) τὸ ψεῦδος ἐν διανοίᾳ τε καὶ λόγοις γιγνόμενον So. 260 c 3 ὄντος ... ψεύδους ἐστὶν ἀπάτη So. 260 c 5 μετὰ τοῦ ψεύδους καὶ ἀγνοίας Ph. 38 a 7. — Peut-être les cas de (a) devraient-ils venir sous ψευδής 1° b.

b) περὶ ψεύδους καὶ ἀληθείας H. m. 370 e 2 τὸ ... ὡς ἀληθῶς ψεῦδος R. II 382 a 4 οὐ πάνυ ἄκρατον ψεῦδος R. II 382 c 2 (cf. b 3 et 8, c 4 et 7, d 3 et 5) τῷ ψεύδει καὶ τῇ ἀπάτῃ ... χρῆσθαι R. V 459 c 8 τὴν ἀψεύδειαν καὶ τὸ ... μηδαμῇ προσδέχεσθαι τὸ ψεῦδος R. VI 485 c 5 τὸ ... ἑκούσιον ψεῦδος ... τὸ δ' ἀκούσιον R. VII 535 e 1 (cf. L. V 730 c 5) κιβδηλείαν ... καὶ ψεῦδος καὶ ἀπάτην L. XI 916 d 7.

App. et ass. : ἀπάτη ; (a) ἄγνοια ; (b) κιβδηλεία.

Ass. et opp. (b) : ἀλήθεια 3°, ἀψεύδεια.

Syn. (a) : ψεῦσμα.

ψεῦσμα, τό « erreur » ἵνα εὐτυχέστατον ψεῦσμα ἐψευσμένος ὦ M. 71 d 7*.

Syn. : ψεῦδος (a).

ψηλαφᾶν « tâtonner » ψηλαφῶντες ... ὥσπερ ἐν σκότει Pd. 99 b 4*.

ψιλός « dépouillé » (de) ἄνευ ὀργάνων ψιλοῖς λόγοις ταὐτὸν ... ποιεῖς B. 215 c 8 (cf. Po. 268 b 4 L. IX 865 b 6) τέχναι ψιλαὶ τῶν πράξεων Po. 258 d 5 (ψυχὴ) ψιλὴ σώματος L. X 899 a 2.

Adv. : ψιλῶς (Phr. 262 c 8 L. VII 811 e 3)*.

App. : γυμνός.

ψόγος, ὁ « blâme » παντὸς ἀνδρὸς ἐπαίνῳ καὶ ψόγῳ Cr. 47 b 3 (cf. b 6 R. VI 492 c 6 Po. 286 c 6, 287 a 4 L. V 730 b 5 VII 798 d 4, 823 d 4 XII 957 c 8) ἐγκώμιά τε καὶ ψόγους L. VIII 829 c 3 ψόγος καὶ ὄνειδος L. XI 926 d 6.

App. : λοιδορία.

App. et ass. : ὄνειδος.

Ass. et opp. : ἐγκώμιον, ἔπαινος.

ψυχαγωγεῖν a) au pr. « évoquer les esprits » ; b) au fig. « attirer les âmes ».

a) τοὺς ... τεθνεῶτας φάσκοντες ψυγαγωγεῖν L. X 909 b 3*.

b) ψυχαγωγῶσι ... πολλοὺς τῶν ζώντων L. X 909 b 1 (cf. T. 71 a 7)*.

ψυχαγωγία, ἡ « façon de mener les âmes » ψυχαγωγία τις διὰ λόγων Phr. 261 a 9 (réc. 271 c 10)*.

ψυχάριον, τό a) « âme de l'âme » Tht. 195 a 3* ; b) « misérable esprit » δριμὺ ... βλέπει τὸ ψυχάριον R. VII 519 a 3*.

ψυχή, ἡ « âme » (humaine ou cosmique ; les deux à la fois dans *Phèdre, Timée, Lois*).

a) « principe de vie et de pensée » ; b) « vie » ; c) « naturel, tempérament » ; d) périphrastique.

a) μηδὲν ἄλλο τὸν ἄνθρωπον συμβαίνειν ἢ ψυχήν A. 130 c 3 (cf. c 6 d 7 e 4 L. XII 959 a 6 b 4) ἔστι ... ἡ ψυχὴ ἀποθανόντος τοῦ ἀνθρώπου Pd. 70 b 3 (cf. c 4) ἀθάνατόν γε ἡ ψυχὴ φαίνεται οὖσα Pd. 114 d 4 (cf. Phr. 245 c 5 R. X 611 b 9) οὐ πιστεύεις Ἀναξαγόρᾳ νοῦν καὶ ψυχὴν εἶναι τὴν διακοσμοῦσαν ... ; Cra. 400 a 9 ὅλῃ τῇ ψυχῇ ... πράττομεν R. IV 436 b 1 (cf. VII 518 c 8, 533 d 2) εἰς μίαν τινὰ ἰδέαν, εἴτε ψυχὴν εἴτε ὅ τι δεῖ καλεῖν, πάντα ... συντείνει Tht. 184 d 3 σῶμα ψυχῆς ἕνεκα L. IX 870 b 4 (cf. b 6) ψυχῆς ... οὔσης ... πρεσβυτέρας ἢ σώματος L. X 892 a 8 (réc. 896 b 3 c 6 XII 966 d 9, 967 b 7 d 6 Ep. 980 d 6 e 2 ; cf. T. 34 b 10 c 5) ὁπόταν ψυχὴν ἔν τισιν ὁρῶμεν, μῶν ... ζῆν ὁμολογητέον L. X 895 c 11.

b) περὶ ψυχῆς ὁ δρόμος Tht. 173 a 1.

c) τὴν ψυχὴν ... εὖ πεφυκώς Ch. 154 e 1 τῷ τῆς ψυχῆς ἤθει R. III 400 d 8 (cf. Ly. 222 a 3) ψυχὴν ... φιλόσοφον R. VI 486 b 10 (cf. 491 b 8) εἰς τυραννικὴν ψυχὴν βλέποντες R. VIII 545 c 4 φιλοτίμου ψυχῆς ἕξις L. IX 870 c 5 (cf. I 631 c 7).

d) ὃ ἐβούλετο ἡμῶν ἡ ψυχὴ εἰπεῖν H. M. 296 d 8 (cf. B. 192 d 1) νέων ψυχάς R. II 365 a 7.

App. : (b) βίος ; (c) φύσις (B 1° b δ).

App. et ass. : (a) νοῦς 1° ; (c) ἕξις 4°, ἦθος 1°.

ψυχρός « froid » (au pr. et au fig., adj. et subst. m. ou n.) (ἐπιθυμεῖν) ... τὸ ... ψυχρὸν θερμοῦ Ly. 215 e 6 (cf. Pd. 86 b 7, 96 b 1 So. 242 d 4, 243 b 4) τοὺς ... ψυχροὺς ψυχρῶς λέγουσι Euth. 284 e 5.

Adv. : ψυχρῶς (Euth. 284 e 5)*.

Ass. et opp. : θερμός.

ω

ᾠδή, ἡ « chant » τὴν ἐν τῇ ᾠδῇ ἁρμονίαν Cra. 405 d 1 (cf. L. VIII 835 a 8) ἐν ταῖς ᾠδαῖς τε καὶ μέλεσιν R. III 399 c 7 (cf. 398 c 1 L. II 654 e 4) χορεία ... ὄρχησίς τε καὶ ᾠδή ... ἐστιν L. II 654 b 3 (cf. d 5 e 4, 670 a 1).

App. et ass. : μέλος (a).

Ass. : ἁρμονία (a), ὄρχησις, χορεία (a).

ὠδίνειν « ressentir les douleurs » (au fig.) ὠδίνεις ... διὰ τὸ ... ἐγκύμων εἶναι Tht. 148 e 6 (cf. 151 a 6) ἦ ... ἔτι κυοῦμέν τι καὶ ὠδίνομεν ... περὶ ἐπιστήμης Tht. 210 b 4 (cf. 151 b 7).

App. et ass. : κυεῖν (b).

ὠδίς, ἡ « douleurs » a) de l'enfantement α) au pr. ; β) (au fig.) ; b) en général.

a) α) ἐγείρειν ... τὰς ὠδῖνας Tht. 149 d 1 ὠδῖνας παλαιὰς ἐπὶ νέοις δανεισθείσας L. IV 717 c 5.

β) μεγάλης ὠδῖνος ἀπολύειν τὸν ἔχοντα B. 206 e 1 (cf. Phr. 251 e 5) γεννήσας νοῦν ... λήγοι ὠδῖνος R. VI 490 b 7 (cf. Le. II 313 a 5) ταύτην ... τὴν ὠδῖνα ἐγείρειν τε καὶ ἀποπαύειν Tht. 151 a 7.

b) μεγάλαις ὠδῖσί τε καὶ ὀδύναις συνέχεσθαι R. IX 574 a 3 (cf. T. 84 e 5) πολλὰς μὲν ... ὠδῖνας, πολλὰς δ' ἡδονὰς κτώμενος T. 86 c 7 (cf. p.-ê. Ph. 63 d 6 [ὠδῖνας Diès : ἡδονὰς codd.]).

App. et ass. (b) : ὀδύνη.

Ass. et opp. (b) : ἡδονή.

ὡραῖος « de saison » ὡραῖα ... ἀπετέλουν ἱερὰ ... ἑκάστῳ Criti. 116 c 8 (« technique pour les sacrifices aux morts » Wilamowitz II 394, qui cj. 115 b 6 ὡραῖα pour ἱερά codd.) τἄλλα ... ὡραῖα Criti. 118 e 2.

ὡσαύτως (adv. de ὁ αὐτός C) « de même, identiquement » (propriété ou imitation des Idées) ἅπερ ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ καὶ ὡσαύτως ἔχει Pd. 78 c 5 (cf. d 2, 5, 7 e 6, 79 d 2 et 6 e 5, 80 b 1 Cra. 439 e 3 R. V 479 a 3 So. 248 a 12 Po. 269 d 5 L. VII 797 b 2 X 898 a 8

Ep. 982 b 4 d 4) ὃ μηδέποτε ὡσαύτως ἔχει Cra. 439 e 1 (cf. R. VII 530 b 3 L. X 898 b 6).

App. et ass. : ἀεί, κατὰ ταὐτά.

ὠφελεῖν 1° « aider, être utile » (à) ; 2° (au passif) « gagner, profiter » (à).

1° ἃ ἡμᾶς ὠφελεῖ M. 87 e 7 (cf. R. VIII 558 e 1 Ph. 58 c 2 L. VII 819 c 3) φίλους ὠφελεῖν καὶ ἐχθροὺς βλάπτειν R. I 332 e 4 (cf. Pd. 107 d 4) τὸ ... σῷζον καὶ ὠφελοῦν (εἶναι) τὸ ἀγαθόν R. X 608 e 4.

2° ἵνα μαθών τι ὠφεληθῶ H. m. 369 e 2 (cf. R. I 343 b 8 VII 526 b 8) ἢ βεβλαμμένον ἢ ὠφελημένον Pr. 314 b 4 ὠφελεῖσθαι κερδαίνοντα R. II 362 b 5 ἵν' οἱ νέοι ἀπὸ παντὸς ὠφελῶνται R. III 401 c 7.

App. : λυσιτελεῖν, ὀνινάναι.

App. et ass. : (1°) σῴζειν ; (2°) κερδαίνειν.

Ass. et opp. : βλάπτειν.

Syn. : ἐπωφελεῖν (L. VIII 843 c 5*).

ὠφελία, ἡ « utilité, avantage » βλάβην πόλεως ... ἢ ὠφελίαν H. M. 284 d 2 (cf. R. I 332 d 5 Phr. 237 d 2, 274 e 10) ἡδονὰς ... ἃς ... εὐεργεσίας καὶ ὠφελίας νομίζουσιν G. 522 b 5.

App. : κέρδος.

App. et ass. : εὐεργεσία.

Ass. et opp. : βλάβη.

Syn. : ὄφελος.

ὠφέλιμος « utile, avantageux » 1° adj. ; 2° subst. n.

1° τὸ χρήσιμον ... τοῦτ' ἐστὶ τὸ καλόν ... ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε ὠφέλιμόν ἐστιν H. M. 296 e 2 βλαβερά τε καὶ ὠφέλιμα M. 88 d 1 (cf. b 8 c 10 G. 499 d 1) συμφέροντά τε καὶ λυσιτελοῦντα καὶ ὠφέλιμα καὶ κερδαλέα Cra. 417 a 1 (réc. 419 a 6 ; cf. R. I 336 d 2) οὐ μόνον ἡδεῖα ἀλλὰ καὶ ὠφελίμη R. X 607 d 8 (cf. G. 474 e 11, 477 a 1).

2° τὸ μὲν ὠφέλιμον καλόν, τὸ δὲ βλαβερὸν αἰσχρόν R. V 457 b 6.

Adv. : ὠφελίμως (Ch. 164 b 7 et Ly. 221 a 8, app. et ass. à βλαβερῶς) ; syn. : ὀνησίμως.

App. et ass. : καλός, κερδαλέος, λυσιτελής (-οῦν), συμφέρον, χρήσιμος.

Ass. : ἡδύς.

Ass. et opp. : βλαβερός.

Opp. : ἀνωφελής.

Imprimerie A. BONTEMPS
à LIMOGES
Réimpression Photomécanique
LES PROCEDES DOREL - PARIS
Dépôt légal N° 1395